ANTOLOGIA

VIZIUNI PERICULOASE

EDITOR: HARLAN ELLISON

2 premii Hugo și
2 premii Nebula,
5 proze nominalizate la
Hugo și 4 nominalizate
la Nebula.

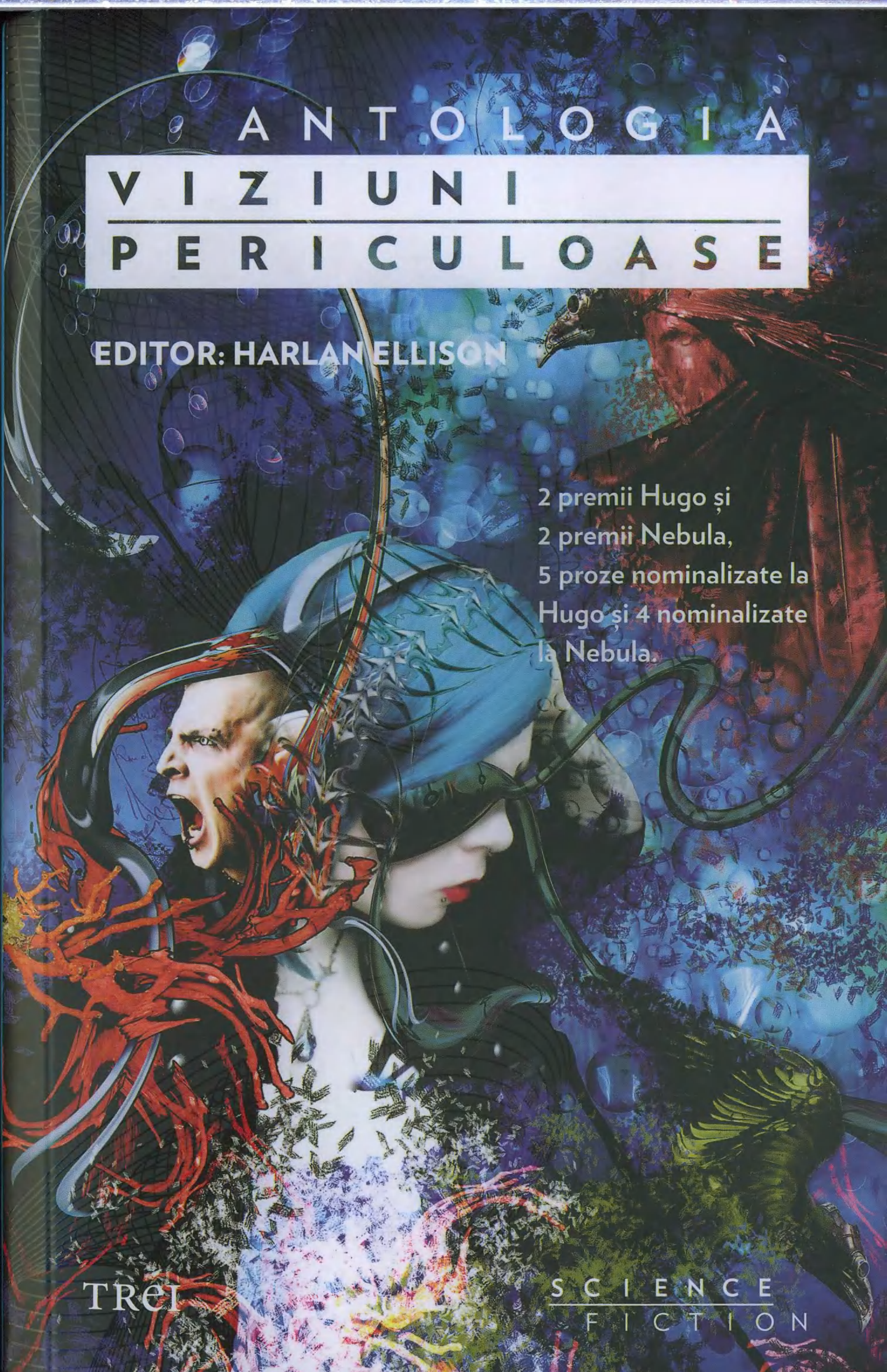

TREI

SCIENCE FICTION

ε P S I L O N
S C I E N C E
F I C T I O N

COLECȚIE COORDONATĂ DE
MIHAI-DAN PAVELESCU

EDITOR:

HARLAN

ELLISON

VIZIUNI PERICULOASE

ANTOLOGIE

EPSILON
SCIENCE
FICTION

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
LAURA BOCANCIOS
SILVIU GENESCU
ANA VERONICA MIRCEA
MIHAI DAN PAVELESCU

TREI

EDITORI:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL:
Magdalena Mărculescu

DESIGN:
Faber Studio
Ilustrație copertă © Ionuț Bănuță

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

REDACTOR:
Florin Leodor Dănilă

DTP:
Eugenia Ursu

CORECTURĂ:
Rodica Petcu
Lorina Chițan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ELLISON, HARLAN
Viziuni periculoase / Harlan Jay Ellison , trad Laura Bocancios, Silviu Genescu, Ana Veronica Mircea, Mihai Dan Pavelescu
București : Editura Trei, 2013
ISBN 978 973 707-867-4
I Bocancios, Laura (trad)
II. Genescu Silviu (trad)
III. Mircea Ana Veronica trad (trad)
IV. Pavelescu Mihai Dan (trad)

821.111(73) 31=135 1

Titlul original DANGEROUS VISIONS

Introduction Copyright © Adam Roberts 2011
Introduction Year 2002 by Harlan Ellison
Copyright © The Kilimanjaro Corporation 2002
DANGEROUS VISIONS edited by Harlan Ellison
Copyright © Harlan Ellison 1967
DANGEROUS VISIONS 35th Anniversary Edition
Copyright © The Kilimanjaro Corporation 2002
Illustrations Copyright © Leo & Diane Dillon 1967
Renewed 1995 by Leo & Diane Dillon

Copyright © Editura Trei 2013
pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490 București
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei ro
www.edituratrei ro

ISBN 978 973 707-867-4

Miloșii învață de la cei mai înțelepți tot ce știu despre ei înșiși, despre lumea în care trebuie să trăiască și despre lumea în care le-ar plăcea să trăiască

Cartea aceasta este dedicată cu dragoste, respect și admirație lui

LEO și DIANE DILLON

care, cu toată silința, din prietenie, i-au arătat Antologatorului că negrul este negru, că albul este alb și că binele poate proveni din ambele, dar niciodată din cenușiu

Și fiului lor, LIONEL III, cunoscut acum ca Lee, cu rugăciunea neauzită ca lumea lui să nu semene cu lumea noastră

CUPRINS

9 INTRODUCERE de Adam Roberts

15 CUVÂNT ÎNAINTE ANUL 2002 de Michael Moorcock

17 INTRODUCERE: 2002 de Harlan Ellison

24 1967 CUVÂNT-ÎNAINTE 1 – A DOUA REVOLUȚIE de Isaac Asimov

32 1967. CUVÂNT ÎNAINTE 2 – HARLAN ȘI EU de Isaac Asimov

36 1967: INTRODUCERE de Harlan Ellison

52 VECERNIE de Lester del Rey

63 MUȘTE de Robert Silverberg

78 ZIUA DE DUPĂ ZIUA CÂND AU VENIT MARȚIENII de Frederik Pohl

90 CĂLĂREȚII SALARIULUI DE PURPURĂ SAU MAREA ÎNDOPARE de Philip José Farmer

188 SISTEMUL MALLEY de Miriam Allen deFord

201 O JUCĂRIE PENTRU JULIETA, de Robert Bloch

218 PRĂDĂTORUL DIN ORAȘUL DE LA MARGINEA LUMII de Harlan Ellison

253 NOAPTEA ÎN CARE A ERUPT TIMPUL de Brian W Aldiss

271 OMUL CARE A AJUNS PE LUNĂ – DE DOUĂ ORI de Howard Rodman

285 CREDINȚA PĂRINȚILOR NOȘTRI de Philip K Dick

332 OMUL PUZZLE de Larry Niven

352 DÂND CU BABAROASELE de Fritz Leiber

383 DUMNEZEUL RANDY FIUL MEU de Joe L Hensley
405 EUTOPIA de Poul Anderson
436 INCIDENT ÎN MODERAN de David R Bunch
443 EVADAREA de David R Bunch
450 CASA PĂPUȘILOR de James Cross
478 SEXUL ȘI/SAU DOMNUL MORRISON
de Carol Emshwiller
494 ȘI TE VA SLĂVI ZĂDĂRNICIA? de Damon Knight
501 DACĂ TOȚI BĂRBAȚII AR FI FRAȚI
L AI LĂSA PE UNUL SĂ SE-NSOARE CU SORA TA?
de Theodore Sturgeon
564 CE S A ÎNTÂMPLAT CU AUGUSTE CLAROT?
de Larry Eisenberg
573 SUROGAT de Henry Slesar
583 DU TE DU TE DU TE SPUSE PASĂREA
de Sonya Dorman
593 O SPECIE FERICITĂ de John T Sladek
620 ÎNTÂLNIRE CU UN ȚĂRĂNOI de Jonathan Brand
628 DE LA TIPOGRAFIA GUVERNULUI de Kris Neville
639 ȚINUTUL CAILOR MĂREȚI de R A Lafferty
654 RECUNOAȘTEREA de J G Ballard
670 IUDA de John Brunner
685 TEST DE REZISTENȚĂ LA DISTRUGERE
de Keith Laumer
722 ÎNGERII CARCINOM de Norman Spinrad
739 AUTODAFE de Roger Zelazny
750 DA... ȘI GOMORA de Samuel R Delany
768 ANEXA

INTRODUCERE

de ADAM ROBERTS

Viziuni periculoase Întrebarea este periculoase *pentru cine?*

Potrivit chiar introducerii lui Harlan Ellison, răspunsul este periculoase pentru statu-quo „Ceea ce ţineţi în mâini este mai mult decât o carte, declară el cu aplombul specific. Este o revoluţie... menită să scuture lucrurile." Ellison se revoltă împotriva „îngustimii de minte restrictive a multor editori din domeniul" science-fictionului şi promite „o antologie mare, exclusiv din texte inedite, controversate, prea agresive pentru a fi cumpărate de reviste". Dar oare *pericolul* este chiar acelaşi lucru cu *agresivitatea*? Indiscutabil, imboldul de a-i scutura pe oameni din mulţumirea de sine este nobil; iar povestirile acestea au avut cu certitudine puterea de a-i şoca pe cititorii de la sfârşitul anilor 1960 De exemplu, în conformitate cu standardele epocii, ele erau explicite sexual şi abordau ipocriziile necontestate ale societăţii mainstream americane cu o înviorătoare focalizare satirică, mai ales asupra sexului, rasismului, drogurilor, consumerismului şi conformismului Iar Ellison a scuturat într-adevăr lucrurile. Antologia lui a reprezentat un succes: a ajutat la definirea curentului New Wave în science-fiction, a lansat multe cariere şi a dominat lumea premiilor SF Ellison însuşi a primit o menţiune specială la cea de-a 26-a Convenţie Mondială de Science-Fiction (menţiunea descria *Viziuni periculoase* drept „cea mai importantă şi controversată carte SF publicată în 1967"). „Călăreţii salariului de purpură" de Philip José Farmer, un text lung şi complex, care-şi construieşte viziunea satirică a consumerismului decadent prin intermediul unui stil frenetic şi inventiv à la Joyce, a câştigat Premiul Hugo,

ca și „Dând cu babaroasele" de Fritz Leiber — o fabulă bine executată, despre un muncitor care joacă barbut cu Moartea, care-i rostogolește cititorului o întorsătură finală cu adevărat neașteptată (excelentul text al lui Leiber a câștigat și Premiul Nebula) Iar Samuel R Delany a obținut Premiul Nebula pentru „Da... și Gomora", din punctul meu de vedere cea mai bună povestire din această antologie de texte excelente, o capodoperă în miniatură, o poveste superb scrisă și îndeajuns de alienată despre stranietatea dorinței. Eroii săi sunt „spațialii", indivizi ale căror corpuri au fost alterate fizic pentru a rezista dificultăților zborurilor spațiale într-un mod care-i face incapabili de relații sexuale, și „suseii", oameni a căror deviație sexuală este dorința pentru spațiali. Rezultatul nu este pur și simplu o alegorie a experienței homosexuale, deși Delany a avut multe asemenea experiențe și scrie frecvent despre ele, ba chiar nu se referă deloc, deși așa pare, la „perversiuni", decât într-un singur mod special, potrivit căruia termenul se aplică tuturor dorințelor noastre sexuale. Textul vorbește mai degrabă despre felul în care dorința este întotdeauna mai mare decât orice pot oferi interacțiunile sexuale fizice obișnuite. Vorbește despre banalitatea inevitabilă a celor din urmă, în lumina aluziilor la transcendența sublimă a celei dintâi.

Este totuși *periculos* ceva din toate acestea? La aproape o jumătate de secol după prima lor publicare, mare parte din materialele de aici și-au pierdut puterea de a șoca. Relatările despre consumul de droguri, homosexualitate și incest sunt, dacă nu chiar prozaice, cel puțin trăsături familiare ale culturii literare, iar cei mai mulți dintre noi pot citi o descriere a sodomizării lui Robin de către Batman fără măcar să clipească (voi lăsa în seama cititorilor interesați să descopere singuri în care povestire poate fi găsit episodul acesta de carnalitate BD-istică) Cu siguranță erau pline de îndrăzneală la sfârșitul anilor 1960, dar anii aceștia au trecut de mult și, în epoca

noastră mai puțin inocentă sau, dacă preferați, mai puțin iluzionabilă, mic-burghezii nu mai pot fi la fel de ușor epatați.

Ar putea părea atunci că „pericolul" făgăduit în titlu este o ficțiune politicoasă, un simbol pentru „risc" (precum etichetele lipite pe DVD-urile pentru „adulți", care anunță „Pericol! Conținut sexual!", când de fapt mesajul lor este „Hei! la uitați-vă aici! Cumpărați asta! Conținut sexual!") O astfel de afirmație ar sugera însă că antologia este mult mai sărăcăcioasă decât în realitate. Lectura *Vizi ilor periculoase* în prezent înseamnă *cu adevărat* simțirea izului de cordită al pericolului, iar iterațiile pericolelor sale trec cu mult dincolo de farmecul contraculturii la modă Pericolul, afirmă povestirile acestea, poate căpăta multe forme, printre care unele cu totul neașteptate

Periculoase pentru cine? Ei bine, s-ar putea spune că viziunile acestea s-au dovedit cel mai periculoase pentru Ellison însuși. Ca tânăr scriitor, Ellison a năvălit în science-fiction ca un taifun, scriind unele dintre cele mai uluitor de sclipitoare povestiri pe care le văzuse genul (absolut extraordinare sunt „«Repent, Harlequin!» Said the Ticktockman", în 1965, și „I Have No Mouth And I Must Scream", în 1967) A scris de asemenea scenarii pentru seriale TV, inclusiv unul pentru *La limita imposibilului* (*Soldier*, în 1964, adaptat din propria sa povestire din 1957), care ulterior a inspirat parțial filmul *Terminator*, ca să nu mai amintesc de *The City on the Edge of Forever*, un episod din 1967 din *Star Trek* Povestirea sa „The Beast That Shouted Love at the Heart of the World" este o înțelegere extraordinară și sumbră a consonanțelor dintre nebunie, ticăloșie și imaginație creativă Nu mulți scriitori se pot lăuda cu atâtea realizări în toată cariera lor, cu atât mai puțin înainte de împlinirea vârstei de 35 de ani. Se poate totuși susține că *Viziuni periculoase* și *Alte viziuni periculoase*, sau, mai exact, furtuna perfectă de succes de care s-au bucurat aceste două volume (în rândul publicului larg, al

criticilor şi al fanilor) s-a dovedit periculoasă pentru cariera ulterioară a lui Ellison. Desigur, el a continuat să scrie şi să publice şi mulţi dintre fani îi sunt foarte loiali. Dar un succes de o asemenea statură poate fi dificil de continuat şi începe să pară că activitatea sa de antologator al celor două volume îi va umbri producţiile literare ulterioare El anunţase că antologia finală, *Ultimele viziuni periculoase*, va apărea în 1973 şi scriitori de calibru s-au înghesuit să contribuie cu povestiri, însă, din variate motive, producţia acestei culminaţii aşteptate cu nerăbdare a fost întârziată (n-a apărut nici până acum). Între timp, Ellison însuşi a devenit la fel de bine cunoscut ca scriitor, conferenţiar electrizant şi vorbitor la convenţiile SF , dar şi acuzator plin de vigoare în tribunale al celor despre care aprecia că i-ar fi violat drepturile de autor. Ba chiar uneori pare ca şi cum, aidoma unui litigios Oscar Wilde* modern, el a decis să-şi folosească adevăratul geniu în procese. Puţini scriitori realizează în întreaga lor carieră ceea ce Ellison a realizat în primele două decenii ale carierei sale, totuşi fanii SF-ului cu adevărat periculos visează la ce ar fi putut să fie

În mod cert, *Viziuni periculoase* reprezintă realizarea copleşitoare a lui Ellison Deşi povestirile sunt extrem de variate şi sunt reprezentaţi o mulţime de autori cu stiluri diferite, „vocea" lui Ellison străbate toată antologia, de la introducerea stimulator de polemică până la prefeţele individuale şi comentariile despre texte în sine Este greu totuşi de negat că *Viziuni periculoase* marchează o cotitură în viaţa sa Dar poate că aceasta este însăşi natura pericolului Uneori pericolul înseamnă a goni pe o motocicletă neagră, în costum negru din piele, pe autostrăzile imposibile ale corpului reimaginat în mod fantastic, ca în emblematica „Îngerii Carcinom" de Norman Spinrad Dar uneori este mai puţin fermecător de fascinant şi mai degrabă oprimant în mod direct, ca în povestirea lui Philip K Dick „Credinţa părinţilor noştri", cu tropii coşmareşti ai vieţii în dictatură Alteori pericolul este strivitor

şi inevitabil şi împinge mai degrabă spre răzvrătire şi furie, decât spre înalta aventură surescitantă sau spre experimentele violatoare de tabuuri

Aceasta rămâne una dintre cele mai faimoase antologii de ficţiuni originale care au fost publicate vreodată în science-fiction, iar textele şi metatextele sale explorează numeroase aspecte ale pericolului Şi oricât de periculoase s-au dovedit sau nu viziunile acestea pentru antologatorul lor, cititorul care alege să nu le rişte ar fi cu adevărat laş [1]

CUVÂNT-ÎNAINTE: ANUL 2002

de MICHAEL MOORCOCK

Da, *a existat* un moment anume în istoria ficțiunii imaginative care a schimbat totul în mai bine și pentru totdeauna Noi am venit din vest și am venit din est Ne-am întâlnit în casa lui Damon Knight din Milford, statul Pennsylvania, și am discutat despre o revoluție. Asta se întâmpla înainte ca Judith Merril* să se fi simțit jignită de portretul ei pe care l-a considerat nefavorabil într-o emisiune TV scrisă de Harlan Ellison. Eram câțiva prieteni foarte agresivi, decișI să târâm science-fictionul și fantasy-ul în maturitate și să le silim să rămână acolo Eu tocmai începusem eleganta revistă *New Worlds*, susținută de Arts Council, Merril era antologatoare și producea THE YEAR'S BEST SF, Knight edita o serie de antologii cu proze originale intitulată ORBIT, iar Ellison publica ficțiuni atât de surprinzătoare prin elocvență și invenții, încât au stabilit practic noi standarde peste noapte. Însă demonstrația aceea despre ce se putea face n-a fost suficientă pentru el. Nemulțumit de stabilirea unui standard prin propriul lui talent și dinamism, el a dorit să realizeze o antologie cu proze atât de variate, atât de noi și de vitale, atât de vizionare și de periculoase în ce aveau de spus, încât ficțiunea speculativă — spuneți-i cum vă place — n-avea să mai fie niciodată la fel. Și desigur pentru o asemenea antologie exista un singur titlu VIZIUNI PERICULOASE

Ce a făcut el în continuare a fost partea cea mai grea. Prin toate mijloacele pe care le cunoștea — prin provocare, ispitire, măgulire și confruntare —, Ellison i-a convins pe cei mai

sclipitori scriitori anglofoni să-şi ridice propriile standarde şi să ofere lumii cele mai bune realizări personale. Le-a plătit de asemenea tarife de vârf — depăşind bugetul editorului şi băgând mâna adânc în propriul lui buzunar. Şi nu s-a oprit acolo A scris comentarii, începând cu introducerea şi continuând în toată cartea, vorbind despre contribuitorii la volum, despre talentul şi potenţialul lor De unul singur, el a introdus un nou standard, impunând ca pe viitor nimic din ce produsese *oricine* care avea vreo ambiţie să coboare sub ştacheta aceea. El a făcut ceea ce noi, ca vizionari, doriserăm să facem El ne-a schimbat lumea pentru totdeauna Şi, ca o ironie a sorţii, un semn al unei lumi atât de fundamental schimbate — fie ea de Stokely Carmichael*, Martin Luther King Jr *, Lyndon Johnson* sau Kate Millett* — este ca nimeni să nu-şi mai aducă aminte cum era înainte ca lucrurile să devină mai bune Aceea este adevărata măsură a succesului lui Ellison

Santa Monica, California
26 iulie 2002

INTRODUCERE: 2002

de HARLAN ELLISON

Ce călătorie lungă, stranie şi ticsită de evenimente a fost, i-am spus lui Mike Moorcock* cu o zi în urmă N-a fost déjà-vu, nu tocmai, dar a reverberat ca zilele petrecute în Londra, când ne plimbam de la Ladbroke Grove la restaurantul *tandoori* pe care-l frecventam pe atunci. „Ce călătorie lungă, stranie şi ticsită de evenimente a fost", i-am spus lui Mike, mergând unul lângă celălalt ca Mutt şi Jeff, talentul uriaş şi bărbos care aproape de unul singur a creat ceea ce a devenit cunoscut ca New Wave în literatura fantastică şi yankeul de 1,65 m pornit în ascensiune, care abia intrase în cele 15 minute ale sale de celebritate Warhol*. Asta se întâmpla cu mai bine de treizeci de ani în urmă Şi ieri i-am spus acelaşi lucru lui Mike

Stranie şi epuizantă a fost călătoria aceea Plină de bune şi rele, de prieteni şi duşmani, realizări şi eşecuri, termene respectate şi termene amânate (unele cu deceniile).

Prieteni care mai sunt — ca Mike, Bob Silverberg, Carol Emshwiller, Norman Spinrad şi Phil Farmer, ca să-i numesc doar pe câţiva care pot fi găsiţi în cartea aceasta şi care mai trăiesc în lumea aceasta, în timp ce eu dactilografiez acum la maşina mea de scris manuală Olympia — şi prieteni care s-au dus sfâşietor — Bob Bloch, Roger Zelazny, Ted Sturgeon, Henry Slesar, Lester şi Phil, Howard, John şi John, Kris, dragul de Fritz şi Ray Lafferty, Damon, Poul şi toţi ceilalţi care zâmbeau şi scriau şi care trăgeau şuturi în fund când am spus prima dată ce i-am spus lui Mike pe Portobello Road Acum mai bine de treizeci de ani

Cartea aceasta este unul dintre succese. A fost un vis pe care-l avusesem cu mult înainte să mă fi apucat cu adevărat de

treabă Un vis pe care-l oferisem altei antologatoare, pe când editam o colecție de cărți broșate în Evanston, statul Illinois, în 1961... iar ea nu-l uitase. Același vis pe care l-am discutat cu Norman în casa mea arboricolă din Beverly Glen în 1965, același vis pe care l-am văzut sosind prin constricția anală a genului ca trenul Super Chief* în chihlimbar, când Mike și compatrioții lui au zgâlțâit lumea cu *New Worlds**. Un vis despre „chestia noastră" înălțându-se ca un munte de cristal, lângă ficțiunea naturalistă, mimetică, oferind viziuni și răspunsuri și scenarii „ce-ar fi dacă" pe care niciun Faulkner*, James Gould Cozzens* sau Edna Ferber* nu le-ar fi crezut vreodată posibile Oho, visul acela era mult mai înalt decât 1,65 m!

Și dacă aș fi știut cât de dur va fi totul, dacă aș fi știut despre vastele furtuni de rahat care aveau să mă târască prin rigole, n-am nicio îndoială că tot aș fi făcut-o. Nu pentru că aș fi fost mai imbecil sau mai inconștient decât mi-a fost stilul în toți anii care au trecut, ci pentru că visul acesta își sărbătorește acum a treizeci și cincea aniversare și continuă să fie cea mai bine vândută antologie de ficțiune speculativă din toate timpurile. Din 1967, a fost reeditată continuu, iar premiile și reeditările povestirilor individuale sunt fără egal Așa încât oprobriul a meritat din plin

Cei dintre voi care au intrat în sală după începerea filmului vor da o pagină, sau trei, și vor găsi „Prefețele" originale ale cărții scrise de Isaac (care a fost cu totul necaracteristic și imbecil de modest pentru a scrie o *povestire* pentru antologie, pe temeiul complet fals că era un hodorog, că nu putea scrie „chestiile noi" și că nu voia să se facă de râs) (dintre toți oamenii pe care i-am cunoscut în viața mea stranie, lungă și ticsită de evenimente, nu mă pot gândi la cineva pe care să-l fi adorat mai mult decât pe amicul meu Isaac, dar vă spun — așa cum i-am spus și lui — că șovăiala lui a fost de tot rahatul), după care veți găsi propria mea *Introducere* originală și interminabilă. Până veți ieși prin partea cealaltă, veți înțelege

care-i treaba şi veţi pricepe locul lui VP în peisajul literar Apoi începe cartea. Cartea aceasta extraordinară

Visul acesta, succesul acesta avusese intenţia de a fi o minune... şi s-a îndeplinit. Atunci Şi acum Şi în cei treizeci şi cinci de ani dintre cele două momente. Mulţi dintre băieţii şi fetele care au citit-o prima dată în liceu sunt acum, ei înşişi, stele ale genului fantasmagoric. Pentru puştii aceia, numele VIZIUNI PERICULOASE înseamnă pocnetul, şfichiuitul şi detunătura acelui sentiment de uimire despre care batem toţi câmpii

Muhammad Ali* a potolit odată mulţimea care-i reproşa exagerările, surâzând şi spunând „Nu-i nicio lăudăroşenie, dacă poţi să ieşi în faţă şi s-o *faci*!"

Dacă această introducere din secolul al XXI-lea la un eveniment literar cardinal din secolul al XX-lea exagerează prin hybris asfixiant, ei bine, recunosc că nu mă pricep foarte bine la modestie, totuşi în viaţa oricui există lucruri sacrosante, şi până şi celui mai flatulent lăudăros i se poate îngădui un răcnet sau două când vorbeşte despre asemenea piscuri de măreţie. Nu-i o lăudăroşenie.

L-am cunoscut pe John Steinbeck* Nu cred c-am schimbat vreun cuvânt între noi, eu eram un puşti şi el era un zeu, dar l-am *cunoscut* Am mărşăluit cu Martin Luther King Jr., de la Selma până la Montgomery, în unul dintre evenimentele pivotante ale Vremurilor Noastre şi, deşi nu eram decât o banală moleculă din talazul acela, sunt de-a pururi mândru, fiindcă am fost *acolo*. Îi pot număra printre prietenii mei foarte apropiaţi pe Asimov, Leiber şi Bloch, trei dintre oamenii cei mai minunaţi care au călcat vreodată pe pământul acesta, iar ei *m-au plăcut* pe mine. În felul acesta ştiu că sunt valoros, chiar dacă nu virtuos Asemenea bărbaţi nu ar fi prieteni cu un mocofan

De aceea trâmbiţez şi ţopăi şi mă-nfoi ca (una dintre expresiile mele favorite, scrise de Richard L Breen* pentru filmul *Pete Kelly's Blues*) „un cântăreţ de banjo care-a băgat

un breakfast barosan" De aceea zic. *am făcut-o*, 'tu-vă'narıpă! 1,65 m, plecat din Ohio, şi-am făcut ce nu mai făcuse nimeni, am jucat în Marele Spectacol cu Moorcock, Knight, Healy&McComas* şi Groff Conklin* Am visat-o şi am făcut-o Nu-i o laudă

VIZIUNI PERICULOASE a fost o piatră de hotar. Nu pentru că spun eu asta, ci pentru că aşa au numit-o toţi, de la James Blish — care a fost probabil cel mai inteligent dintre noi — până la criticii cei mai severi de atunci — Damon Knight, Algis Budrys şi P. Schuyler Miller (care a afirmat „VIZIUNI PERICULOASE... introduce *cu adevărat* a Doua Revoluţie în ficţiunea speculativă")

Au existat, desigur, şi unii care au ales să vadă conţinutul acestei cărţi ca fiind tunetul prevestitor al Sfârşitului Lumii. Ei au optat fie s-o ignore ca fiind o aberaţie, fie s-o denigreze ca fiind adolescentin rebelă, ca fiind nevoia aceea a multora dintre noi de a scrie *proaspăt*, de a scrie *nou*, de a scrie *mai bine* Ei au optat să vadă infatuare parvenită în proza pe care noi flămânzeam s-o scriem, au văzut-o ca lipsă de respect faţă de vârstnicii şi tradiţiile genului. În privinţa celei dintâi afirmaţii: nici vorbă! În privinţa celei de-a doua. la dracu', aşa-i! I-am stimat pe cei care scriseseră înaintea noastră, unii care poate că trecuseră de vârful lor la momentul respectiv, alţii pe care-i aşteptau ani de lucrări importante — şi unii dintre ei au apărut în antologia aceasta şi astfel au dat pe uşă afară minciuna cu lipsa de respect. Ei au optat să deprecieze şi ridiculizeze ceea ce încerca să facă VIZIUNI PERICULOASE Dar n-a fost nimic mai mult decât gâfâitul muribund al Celor Care Nu Puteau Să Facă, dar care trebuiau să Comenteze despre cei Care *Puteau* Să Facă... şi au făcut

Iar dacă rezistenţa la testul timpului este indicatorul tentativei unui simbol de a intra în Posteritate, ei bine, chiar anul trecut superlativul scriitor şi editor Al Sarrantonio* s-a luptat să publice o antologie mare, inteligentă, cu ficţiuni originale

adesea experimentale şi frecvent sclipitoare, aparţinând unei serii stelare de scriitori, dintre care mulţi au apărut în VP sau în urmarea din 1972, ALTE VIZIUNI PERICULOASE Volumul a fost intitulat REDSHIFT, iar pe prima pagină a introducerii sale, Al a scris cu eleganţă

> „Mi-am stabilit un nou obiectiv: de a publica, la începutul mileniului. o antologie uriaşă de texte originale de ficţiune speculativă Inspiraţia mea iniţială a fost *Viziuni periculoase* a lui Harlan Ellison, a cărei publicare în anul 1967 a schimbat pentru totdeauna science-fictionul. Multe dintre lucrurile structurate de Ellison în cartea aceea — extinderea limitelor, anihilarea tabuurilor, folosirea prozei experimentale — existaseră de ceva vreme (la urma urmelor, erau anii 1960), însă el a fost primul care să le cuprindă între două coperte cu o forţă şi o voinţă care au făcut antologia incontestabilă "

Cartea aceasta a rezistat testului timpului A fost o culme, un far şi un şablon pentru multe dintre cele care au urmat vreme de alţi treizeci şi cinci de ani. Iar acum apare iarăşi, într-un format nou, sclipitoare şi strălucitoare (cu trei coperte diferite pentru cei cărora le place stilul „bufet"), gata să orbească o nouă generaţie de cititori şi să iuţească inimile celor care au citit-o acum trei decenii şi jumătate, când a ieşit din tipografii mârâind şi scurmând pământul cu copita

Mai suportaţi-mă câteva clipe.

Intenţionasem să includ în această nouă ediţie un supliment de actualizare, care să completeze lacuna dintre 1967 şi prezent. Cărţile pe care le-au scris oamenii aceştia, filmele pe care le-au inspirat, premiile pe care le-au câştigat, evenimentele majore din vieţile lor... o consemnare concisă, dar detaliată, despre cine unde a mers şi cine ce a făcut

Am întreprins de unul singur mare parte din cercetarea inițială, apoi l-am angajat pe David Loftus să facă restul Am scris multe dintre actualizările biografice și am fost sigur că voi avea totul gata pentru publicare până la 1 iunie 2002.

Am scris

POUL ANDERSON a murit de cancer de prostată pe 31 iulie 2001 ISAAC ASIMOV a murit de insuficiență renală și cardiacă pe 6 aprilie 1992. ROBERT BLOCH a murit de cancer esofagian și renal pe 23 septembrie 1994 JOHN BRUNNER a murit de atac de cord pe când participa la o convenție science-fiction în Glasgow, Scoția, pe 25 august 1995 HENRY SLESAR, cu sănătate perfectă, s-a internat într-un spital din Manhattan pentru o operație banală de hernie și a murit în urma unor complicații neașteptate cu trei luni în urmă de la data când scriu rândurile acestea, pe 2 aprilie 2002. FRITZ LEIBER a murit în urma unui accident cerebrovascular pe 5 septembrie 1992 RAY LAFFERTY a murit într-un azil pentru bătrâni și neputincioși cu numai o lună în urmă DAMON KNIGHT... mort. MIRIAM ALLEN deFORD moartă. Și alții Prieteni dispăruți. Biografii terminate

Am renunțat, oameni buni

Pur și simplu, la dracu', pur și simplu *am renunțat*!

Așa că nu veți căpăta seria aceea de noi și micuțe minibiografii. Veți căpăta testamentul lor: unele dintre cele mai bune texte pe care le-au scris, părțile cele mai bune ale noastre, ale tuturor, ceea ce rămâne pe pagină.

Îmi cer scuze. Dar a fost o călătorie lungă, stranie și ticsită de evenimente, iar acum o călătorie tristă care a ajuns la capăt pentru multe dintre stelele care sclipesc aici. Am încercat, îmi dau cuvântul, am încercat. Dar ei nu mai sunt și-mi lipsesc și încercarea aceea mi-a sfâșiat de-a dreptul inima, așa c-am zis dă-o-n mă-sa!

Aceasta a fost o carte și o epocă irepetabile Este acum o carte ce trăiește și respiră pe cont propriu, deși unii dintre

părinții ei au dispărut. Nu mai este un puști imberb, ci este un tom impunător, serios, la care se fac trimiteri docte și care conține proze importante ce au schimbat lumea pentru foarte mulți cititori

Acum este rândul vostru

Vorbind în numele acelora dintre noi care mai stau în picioare, dar și în numele celor care au plecat pe calea lor, vă dorim o călătorie plină de evenimente, da, ba chiar o călătorie lungă, stranie, bizară, care să vă detoneze mințile

Este o carte frumoasă Bucurați-vă de ea

Los Angeles
27 iulie 2002

1967: CUVÂNT-ÎNAINTE 1 — A DOUA REVOLUȚIE

de ISAAC ASIMOV

Azi — chiar în ziua când scriu rândurile acestea — am primit un telefon de la ziarul *The New York Times*. Îmi fusese acceptat un articol pe care-l expediasem prin poștă cu trei zile în urmă Subiectul: colonizarea Lunii.

Și m-au sunat ca *să-mi mulțumească*!

Lăudată fie Selena, cum s-au mai schimbat vremurile!

Acum treizeci de ani, când am început să scriu science-fiction (eram foarte tânăr pe atunci), colonizarea Lunii era un subiect exclusiv pentru revistele pulp cu coperte țipătoare. Era literatură din categoria „să nu-mi spui că tu crezi în toate aiurelile alea" Era literatură din categoria „să nu-ți umpli mintea cu toate porcăriile alea". Mai presus de orice, era literatură pentru a evada din realitate!

Uneori mă gândesc la asta cu un soi de neîncredere Science-fictionul era literatură pentru a evada din realitate. Noi *evadam*. Noi întorceam spatele unor probleme imediate, așa cum erau baseballul, temele pentru acasă și bătăile cu pumnii, pentru a intra într-o lume ca Neverland a lui Peter Pan, a exploziilor demografice, a rachetelor spațiale, a explorării lunare, a bombelor atomice, a bolilor de radiație și a poluării atmosferice.

Așa-i că era grozav? Nu este minunat felul în care noi, tinerii evadați, ne-am căpătat răsplata corectă? În legătură cu toate problemele actuale importante, care frământă fără speranță mințile cele mai ascuțite, noi ne-am îngrijorat cu mai bine de douăzeci de ani înainte s-o fi făcut altcineva Ce mai ziceți *de asta* ca „evadare"?

Însă acum puteți coloniza Luna în paginile serioase din *The New York Times*, și nu sub forma unei povestiri science-fiction, ci ca analiză sobră a unei situații pragmatice

Aceasta reprezintă o schimbare importantă și care are o relație imediată cu cartea pe care o ții în mână Dați-mi voie să vă explic!

Am devenit scriitor de science-fiction în anul 1938, exact pe când John W Campbell Jr * revoluționa domeniul prin simpla cerință ca autorii de SF să stea ferm pe granița dintre știință și literatură

Science-fictionul dinaintea lui Campbell se încadra prea frecvent în una dintre două clase. Povestirile erau fie deloc-știință, fie numai-știință. Povestirile deloc-știință erau aventuri în care termenii din jargonul westernurilor erau înlocuiți cu echivalenții lor din jargonul spațiului cosmic. Scriitorii puteau fi perfect inocenți în privința cunoașterii științifice, pentru că nu aveau nevoie decât de un jargon tehnic pe care-l puteau folosi fără discriminare.

Pe de altă parte, povestirile numai-știință erau populate exclusiv de caricaturi de savanți Unii erau savanți nebuni, unii erau savanți distrați, iar alții erau savanți nobili. Unicul aspect pe care-l aveau în comun era tendința de a-și expune teoriile. Nebunii le răcneau, distrații le mormăiau, nobilii le declamau, dar toți țineau prelegeri insuportabil de lungi. Povestirea era o tencuială subțire care acoperea monologurile interminabile în încercarea de a conferi iluzia că monologurile acelea interminabile aveau un scop.

Existau bineînțeles și excepții Dați-mi voie să reamintesc de „Odiseea marțiană", scrisă de Stanley G. Weinbaum* (care, la numai treizeci și șase de ani, a decedat în mod tragic de cancer) A fost publicată în numărul din iulie 1934 al revistei *Wonder Stories* — o povestire de tip Campbell perfectă, cu patru ani înainte ca John W să-și fi introdus revoluția.

Contribuția lui Campbell a constat în faptul că el a insistat ca excepția să devină regulă Trebuia să existe știință adevărată și literatură adevărată, fără ca vreuna să o domine pe cealaltă. N-a obținut întotdeauna ceea ce dorea, totuși le-a obținut suficient de frecvent pentru a iniția Epoca de Aur a Science-fictionului, așa cum o denumesc veteranii.

Desigur, fiecare generație are propria ei Epocă de Aur, dar Epoca de Aur Campbell se întâmplă să fie a mea și de aceea, când spun „Epocă de Aur", mă refer la ea. Slavă cerului, am izbutit să intru în SF la timp pentru ca povestirile mele să contribuie în modul lor (și a fost un mod destul de frumușel, mai dă-o-ncolo de falsă modestie!) la acea Epocă de Aur

Însă toate Epocile de Aur poartă în ele semințele propriei lor distrugeri, iar după ce s-au terminat, poți să privești în urmă și să localizezi fără greș semințele respective (Cât de minunată este privirea retrospectivă! Ce superb este să profețești ceea ce s-a petrecut deja Nu greșești niciodată!)

În cazul acesta, cerința lui Campbell pentru știință adevărată și literatură adevărată a atras după sine o pereche de inamici redutabili: unul pentru știința adevărată și unul pentru literatura adevărată

Cu *știință* adevărată, povestirile au ajuns să sune tot mai plauzibil și, într-adevăr, *au fost* tot mai plauzibile. Năzuind spre realism, autorii au descris calculatoare, rachete și arme nucleare care au semănat foarte mult cu calculatoarele, rachetele și armele nucleare de peste nici un deceniu. De aceea viața reală din anii 1950 și 1960 seamănă foarte mult cu science-fictionul de tip Campbell din anii 1940

Da, scriitorii de science-fiction din anii 1940 au mers mult dincolo de ceea ce avem în viața reală de azi Noi, scriitorii, nu am țintit doar spre Lună sau Marte, ci am cutreierat galaxia cu propulsii superluminice. Toate aventurile noastre în adâncurile spațiului cosmic s-au bazat însă pe modul de gândire care în prezent este universal la NASA

Şi pentru că viaţa reală de azi seamănă atât de mult cu fantasticul de alaltăieri, fanii veterani sunt tulburaţi În adâncul sufletului lor, indiferent dacă o recunosc sau nu, există un sentiment de dezamăgire, ba chiar de scandalizare faţă de invadarea de către lumea exterioară a domeniului lor privat. Ei simt pierderea „sentimentului de uimire", pentru că ceea ce a fost cândva cu adevărat limitat la „uimire" a devenit acum prozaic şi banal.

În plus, speranţa că science-fictionul de tip Campbell va creşte iute într-o spirală tot mai măreaţă de audienţă şi respectabilitate nu s-a îndeplinit pe deplin. Ba chiar s-a manifestat un efect mai degrabă neprevăzut Noua generaţie de potenţiali cititori de science-fiction a găsit tot SF-ul de care avea nevoie în ziare şi în revistele generale şi mulţi n-au mai simţit un imbold irezistibil de a se îndrepta către revistele de science-fiction specializate

De aceea, după un vârf de scurtă durată în prima jumătate a anilor 1950, când toate visele de aur au părut să se împlinească pentru scriitorii şi editorii de SF, a urmat o recesiune şi revistele nu sunt mai prospere în prezent decât au fost în anii 1940 Nici chiar lansarea lui Sputnik I n-a putut stăvili recesiunea aceea, ci, dimpotrivă, a accelerat-o.

Acesta a fost inamicul adus de ştiinţa adevărată Dar literatura adevărată?

Atât timp cât science-fictionul era mediul rigid care a fost în anii 1930 şi 1940, textului nu i se cereau calităţi literare Scriitorii de SF ai vremii erau indivizi pe care se putea pune bază; cât timp trăiau, aveau să scrie science-fiction, întrucât orice altceva ar fi necesitat o tehnică superioară şi-i depăşea. (Mă grăbesc să spun că au existat şi excepţii, iar Murray Leinster* îmi apare în minte ca una dintre ele.)

Autorii crescuţi de Campbell trebuiau totuşi să scrie rezonabil de bine, altfel el le-ar fi respins textele Sub cravaşa propriului lor zel, au început să scrie mai bine şi tot mai bine

În cele din urmă, și inevitabil, ei au descoperit că deveniseră destul de buni pentru a câștiga mai mulți bani altundeva și producția lor de science-fiction s-a redus

Cele două tragedii ale Epocii de Aur s-au îngemănat într-o anumită măsură. Destui autori din Epoca de Aur au urmat esența science-fictionului în călătoria sa de la ficțiune la realitate, iar scriitori ca Poul Anderson, Arthur C. Clarke*, Lester del Rey și Clifford D Simak* au început să scrie literatură de popularizare științifică.

De fapt, nu *ei* s-au schimbat, ci mediul Subiectele pe care le trataseră cândva în ficțiune (rachetele cosmice, călătoriile spațiale, viața pe alte planete etc.) au trecut de la ficțiune la realitate și autorii au fost purtați odată cu schimbarea Desigur, fiecare pagină de non-SF scrisă de scriitorii aceștia a însemnat o pagină de SF mai puțin.

Pentru ca nu cumva vreun cititor mai cunoscător să înceapă, din punctul acesta, să murmure comentarii sarcastice în barbă, ar fi bine să admit, imediat și cu toată sinceritatea, că, din tot echipajul lui Campbell, este posibil ca eu să fi întreprins schimbarea aceea la modul extrem De când Sputnik a ajuns pe orbită și atitudinea Americii față de știință a fost (cel puțin temporar) revoluționată, eu am publicat, până acum, cincizeci și opt de cărți, dintre care numai nouă pot fi clasificate ca ficțiune

Este adevărat, sunt stânjenit, rușinat și împovărat de vinovăție, pentru că, indiferent unde aș merge și ce aș face, mă voi considera întotdeauna *în primul rând* un scriitor de science-fiction. Și totuși cum aș putea refuza dacă *The New York Times* îmi cere să colonizez Luna și dacă revista *Harper's* îmi cere să explorez limitele universului? Subiectele acestea sunt esența operei mele de o viață

Dați-mi voie să adaug în propria mea apărare că nu am abandonat complet SF-ul, în sensul lui cel mai strict Numărul din martie 1967 al revistei *Worlds of If* (aflat pe standurile de

ziare în timp ce scriu rândurile acestea) conține nuveleta mea intitulată „Bila de biliard"*

Dar să las deoparte persoana mea și să revin la science-fiction în sine...

Care a fost răspunsul SF-ului față de acest dublu inamic? În mod clar domeniul trebuia să se adapteze, și a făcut-o Puteau fi scrise în continuare texte în stilul Campbell, însă ele nu mai puteau forma coloana vertebrală a domeniului Realitatea se apropiase prea mult de science-fiction

La începutul anilor 1960 a urmat altă revoluție SF, marcată poate cel mai clar în revista *Galaxy* sub conducerea redactorului-șef Frederik Pohl Știința s-a retras și în prim-plan au apărut tehnicile ficționale moderne

Accentul s-a deplasat masiv către stil. Când Campbell își declanșase revoluția, noii scriitori care sosiseră în domeniu purtaseră cu ei aura universităților, a științei și ingineriei, a riglei de calcul și a eprubetei. Acum noii autori care pătrund în domeniu poartă marca poetului și artistului și, cumva, aura cartierului newyorkez Greenwich Village și a malului stâng al Senei

Evident, niciun cataclism evolutiv nu poate avea loc fără unele extincții. Catastrofa care a sfârșit Era Cretacică i-a nimicit pe dinozauri, iar trecerea de la filmul mut la filmul sonor a eliminat nenumărați saltimbanci care pozau

La fel s-a întâmplat cu revoluțiile science-fiction

Parcurgeți lista de autori din orice revistă SF de la începutul anilor 1930, apoi parcurgeți lista dintr-o revistă SF de la începutul anilor 1940. Schimbarea este aproape completă, fiindcă avusese loc o extincție vastă și puțini putuseră face tranziția. (Printre puținii care reușiseră s-au numărat Edmond Hamilton* și Jack Williamson*)

Între anii 1940 și 1950 schimbările au fost mărunte. Perioada Campbell a continuat să-și urmeze calea, iar aceasta arată că simplul răstimp de zece ani nu este în sine neapărat crucial

Să-i comparăm însă acum pe scriitorii dintr-o revistă de la începutul anilor 1950 cu cei dintr-o revistă actuală. A mai avut loc o schimbare. O dată în plus, unii au supraviețuit, dar a apărut un torent de autori tineri și sclipitori din noua școală

Această a Doua Revoluție nu este la fel de precis definită și evidentă pe cât a fost Prima Revoluție Acum există antologia science-fiction, care nu exista pe atunci, iar prezența ei începe să arate tranziția

În fiecare an asistăm la publicarea unui număr considerabil de antologii și întotdeauna ele își selectează povestirile din trecut. Antologiile anilor 1960 cuprind mereu un număr foarte mare de texte din anii 1940 și 1950, astfel încât a Doua Revoluție încă nu s-a petrecut în ele

Acesta este motivul pentru apariția antologiei pe care o ții acum în mâini. Ea nu este alcătuită din texte vechi, ci constă din povestiri scrise *acum*, sub influența celei de-a Doua Revoluții. Intenția lui Harlan Ellison a fost ca această antologie să reprezinte domeniul SF exact așa cum este în prezent, nu cum a fost cândva

Dacă veți privi cuprinsul, veți găsi mulți autori care au fost renumiți în perioada Campbell: Lester del Rey, Poul Anderson, Theodore Sturgeon și așa mai departe. Ei sunt scriitori îndeajuns de iscusiți și îndeajuns de imaginativi pentru a supraviețui celei de a Doua Revoluții. Veți găsi de asemenea autori care sunt produsele anilor 1960 și care cunosc doar noua eră. Aceștia îi includ pe Larry Niven, Norman Spinrad, Roger Zelazny și așa mai departe

Ar fi stupid să presupunem că noul va căpăta aprobare universală. Cei care-și amintesc lucrurile vechi și care găsesc amintirile acelea inextricabil împletite cu propria lor tinerețe vor jeli, desigur, trecutul.

Nu vă voi ascunde faptul că eu jelesc trecutul (Mi s-a dat mână liberă să spun orice doresc și vreau să fiu franc) Sunt un produs al Primei Revoluții și pe ea o port în inimă

De aceea, atunci când Harlan m-a rugat să scriu o povestire pentru antologia aceasta, am bătut în retragere Am simțit că orice text aș scrie ar suna ca o notă falsă. Ar fi prea sobru, prea respectabil și, ca s-o zic direct, prea al naibii de *puritan*. De aceea am fost de acord să scriu mai degrabă un „Cuvânt-înainte", un „Cuvânt-înainte" sobru, respectabil și complet puritan

Și îi invit pe aceia dintre voi care nu sunteți puritani și care simțiți că a Doua Revoluție este revoluția voastră să cunoașteți exemple ale noului science-fiction produs de noii (și de unii dintre vechii) maeștri. Veți găsi aici culmile îndrăznelii și experimentalismului domeniului, fie ca ele să vă stimuleze și afecteze în mod cuvenit!

februarie 1967

1967: CUVÂNT-ÎNAINTE 2 – HARLAN ŞI EU

de ISAAC ASIMOV

Cartea aceasta este Harlan Ellison. Este îmbibată de Ellison şi impregnată de Ellison. Recunosc că au contribuit alţi treizeci şi doi de scriitori (inclusiv eu, într-un fel), dar introducerea lui Harlan şi cele treizeci şi două de prefeţe înconjoară povestirile, le îmbrăţişează şi le umplu cu esenţa bogată a personalităţii lui

De aceea mi se pare potrivit să povestesc cum l-am întâlnit pe Harlan

Scena a fost o Convenţie mondială de science-fiction, acum ceva mai bine de un deceniu. Tocmai sosisem la hotel şi mă dusesem direct la bar. Nu sunt un băutor, dar ştiam că barul va fi locul unde se vor întâlni toţi. Într-adevăr, aşa era, aşa încât am răcnit un salut şi toată lumea mi-a răcnit în semn de răspuns

Printre ei se afla însă un tânăr pe care nu-l mai zărisem niciodată: un tip micuţ cu trăsături ascuţite şi ochii cei mai vii pe care-i văzusem vreodată. Ochii aceia vii erau concentraţi acum asupra mea cu o expresie pe care o pot descrie doar ca fiind de adoraţie

— Dumneata eşti Isaac Asimov? a rostit el, iar în glas i se simţeau veneraţie, mirare şi uimire

Am fost destul de încântat, dar m-am străduit din răsputeri să-mi păstrez comportamentul modest

— Da, eu sunt, am spus

— Nu glumeşti? Eşti *cu adevărat* Isaac Asimov?

Încă nu fuseseră inventate cuvinte care să poată descrie ardoarea şi respectul cu care limba lui mi-a mângâiat silabele numelui

Simţeam ca şi cum lucrul cel mai mărunt pe care l-aş fi putut face ar fi fost să-mi pun palma pe creştetul lui şi să-l binecuvântez, totuşi m-am stăpânit

— Da, eu sunt, am spus şi de acum zâmbetul îmi era stupid şi greţos. *Cu adevărat* eu sunt

— Ei bine, cred că eşti..., a început el pe acelaşi ton al vocii, apoi s-a oprit pentru o fracţiune de secundă, în timp ce eu ascultam, iar cei din jur şi-au ţinut răsuflarea

În fracţiunea aceea de secundă, chipul tânărului s-a transformat într-o expresie de complet dispreţ şi a încheiat propoziţia cu indiferenţă supremă

— un *nimic*!

Pentru mine efectul a fost similar cu răsturnarea peste un bolovan despre care nu ştiusem că exista acolo şi aterizare drept în fund. Am putut doar să clipesc prosteşte, pe când toţi cei prezenţi hohoteau cu gurile până la urechi

Vedeţi voi, tânărul era Harlan Ellison, iar eu nu-l întâlnisem până atunci şi nu-i cunoşteam totala lipsă de respect Însă toţi ceilalţi îl ştiau şi aşteptaseră ca inocentul Asimov să fie înjunghiat cu măiestrie... aşa cum se şi întâmplase

Până m-am străduit să revin la ceva oarecum similar echilibrului, momentul oricărei posibile replici trecuse de mult Am reuşit doar să continui pe cât de bine puteam, şchiopătând, sângerând şi suferind că fusesem lovit pe neaşteptate şi că nimeni din încăpere nu manifestase spiritul de sacrificiu de a mă avertiza şi a renunţa la încântarea de a mă privi încasând-o

Din fericire cred în iertare şi am decis să-l iert complet pe Harlan... imediat după ce i-o plăteam cu vârf şi îndesat

Trebuie să ştiţi că Harlan este un gigant printre oameni ca spirit, curaj, combativitate, locvacitate, şarm, inteligenţă, practic din toate punctele de vedere cu excepţia înălţimii

De fapt, el nu este foarte înalt. Ba chiar, fără a insista prea mult în direcţia asta, este destul de scund; mai scund chiar şi decât Napoleon Iar instinctul mi-a spus, pe când mă căzneam să mă ridic din dezastru, că tânărul acesta, care acum îmi fusese prezentat ca bine-cunoscutul fan Harlan Ellison, era destul de sensibil în privinţa respectivă Mi-am notat mintal detaliul acela.

În ziua următoare a Convenţiei, mă aflam pe podium, prezentând personalităţi şi rostind cuvinte pline de dragoste pentru fiecare În tot acel timp însă eram atent la Harlan, deoarece stătea chiar în rândul din faţă (unde altundeva?)

În clipa când am văzut că atenţia îi era îndreptată altundeva, i-am strigat pe neaşteptate numele El s-a ridicat în picioare, destul de surprins şi complet nepregătit, iar eu m-am aplecat în faţă şi am rostit cu glasul meu cel mai dulce

— Harlan, suie-te pe scaun, ca să te poată vedea lumea

Şi în timp ce audienţa (mult mai mare de data aceasta) a hohotit drăceşte, l-am iertat pe Harlan şi de atunci am fost prieteni buni *

februarie 1967

1967

** Impertinentă notă de subsol a antologatorului Deşi sunt pe deplin conştient că este degradant pentru un tânăr să-i contrazică în public pe cei mai vârstnici decât el, nesfârşita mea admiraţie şi prietenia neştirbită pentru Bunul Doctor, Asimov, mă silesc să adaug această notă de subsol la al doilea său „Cuvânt-înainte" — strict în interesul unei consemnări exacte pentru istorie, un ţel căruia el i-a fost devotat cu fermitate de un răstimp cel puţin de două ori mai lung decât anii vieţii mele Remarca despre care se afirmă mai sus că i-aş fi*

adresat-o doctorului Asimov are un inerent ton de pros gust Tonul acela de dispreț nu a existat câtuși de puțin la momentul respectiv, și nici anterior sau ulterior. Orice individ care i-ar putea vorbi cu dispreț lui Asimov sau despre Asimov este, el însuși, mai prejos de dispreț Totuși poate că amintirea mea despre momentul acela este ceva mai proaspătă (Doar un bădăran ar putea face remarci nefavorabile despre memoriile deficitare și nostalgiile colorate ale îmbătrâniților noștri Giganți Ai Domeniului.) Nu am spus „...ești. un nimic!", ci „Nu ești mare lucru". Recunosc, diferența este subtilă; eram un adolescent impertinent, dar, după ce citisem toate romanele acelea care acopereau întreaga galaxie, cu bărbați eroici de proporții eroice, mă așteptasem la un calculator în carne și oase, cu musculatură impresionantă, un fel de Conan cu istețimea lui Lije Bailey În loc de așa ceva am văzut un minunat evreu robust, în formă de pară, cu stilul de a vorbi al lui Mel Brooks* și un papion Wally Cox*.*

Nu am fost niciodată dezamăgit de vreo povestire a lui Asimov și nu am fost niciodată dezamăgit de Asimov omul. Dar în acel moment inițial visele mi-au fost mai mărețe decât realitatea, iar remarca a fost mai degrabă un reflex decât o malițiozitate Întâmplător, Napoleon a fost înalt de 1,58 m Eu am 1,65 m. Aceasta este prima dată, cred, când datele științifice oferite de doctorul Asimov au fost eronate. Sper că va putea accepta adevărul acestei erori; eu pot accepta adevărul înălțimii mele

Harlan Ellison

1967: INTRODUCERE

TREIZECI ŞI DOI DE PROROCI

de HARLAN ELLISON

Ceea ce ţineţi în mâini este mai mult decât o carte Dacă avem noroc, este o revoluţie

Cartea aceasta, cu cele 800 de pagini ale ei, cea mai mare antologie de ficţiune speculativă publicată vreodată *exclusiv cu texte originale* şi cu certitudine una dintre cele mai mari de *orice* fel, a fost concepută în lungul unor linii specifice de revoluţie. A avut în intenţie să scuture lucrurile. A fost concepută dintr-o nevoie de noi orizonturi, de noi forme, noi stiluri, noi provocări în literatura vremurilor noastre Dacă a fost realizată corespunzător, va oferi aceste noi orizonturi, stiluri, forme şi provocări. Dacă nu, rămâne totuşi o carte a naibii de bună, plină de povestiri delectabile.

Există o coterie de critici, analişti şi cititori care susţin că simpla „delectare" nu este suficientă, că fiecare text trebuie să aibă esenţă şi substanţă, un mesaj sau o filosofie profundă ori supraabundenţă de supraştiinţă. Deşi convingerile lor au cu certitudine merite, această preocupare critică de *a spune lucruri* a devenit mult prea frecvent *la raison d'être* pentru ficţiune. Deşi de acum nu mai putem sugera că basmele reprezintă nivelul de excelenţă pe care ar trebui să-l atingă ficţiunea modernă, tot aşa cum nu mai putem sugera că teoria ar trebui să copleşească intriga, am fi siliţi să optăm pentru prima decât pentru a doua doar dacă am fi legaţi şi ameninţaţi cu vârârea de aşchii din bambus sub unghii.

Din fericire, cartea aceasta pare să lovească direct în zona de ţinte intermediare Toate povestirile sunt aproape

încăpățânat de delectabile. Dar în același timp toate sunt doldora de idei. Nu simple idei reluate din revistele pulp, pe care le-ați mai citit până acum de o sută de ori, ci idei proaspete și îndrăznețe; în felul lor, idei periculoase (Deși, în realitate, este mai degrabă un trop decât un parametru)

De ce toată discuția aceasta despre delectare opusă ideilor? Într-o introducere destul de lungă la o carte chiar și mai lungă? De ce să nu las textele să vorbească pentru sine? Pentru că.. deși poate că înoată ca o rățușcă, măcăne ca o rățușcă, arată ca o rățușcă și se comportă ca o rățușcă, nu trebuie neapărat să fie o rățușcă Aceasta este o colecție de rățuște, care se vor preschimba în lebede sub ochii voștri. Acestea sunt povestiri atât de pur delectabile, încât pare de neconceput ca impulsul pentru scrierea lor să fi fost atracția spre idei. Însă aceasta a fost realitatea și, pe când veți asista uimiți la transformarea rățuștelor delectabile în lebede ideatice, veți fi tratați cu o demonstrație pe parcursul a treizeci și trei de texte a „noii chestii" — *nouvelle vague*, dacă doriți — a ficțiunii speculative

Și acolo, dragi cititori, se află revoluția

o o o

Unii afirmă că ficțiunea speculativă a început cu Lucian din Samosata sau cu Esop În excelenta sa carte *Science Fiction Handbook* (Ed Hermitage House, 1953), Sprague de Camp îi amintește pe Lucian, Virgiliu, Homer, Heliodor, Apuleius, Aristofan, Tucidide și-l numește pe Plato¨n „al doilea grec «părinte al science-fictionului»". În *The Best of Science Fiction* (Ed. Crown, 1946), Groff Conklin sugerează că originile istorice pot fi urmărite fără dificultate de la Gulliver al parohului Swift la *The Great War Syndicate* de Frank R Stockton, *The Moon Hoax* de Richard Adams Locke, *Looking Backward* de Edward Bellamy, ajungând până la Verne, Arthur Conan Doyle, H G Wells și Edgar Allan Poe În antologia clasică *Adventures*

in Time and Space (Ed. Random House, 1946), antologatorii Healy şi McComas optează pentru marele astronom Johannes Kepler. Propria mea influenţă incipientă pentru fantasy, care constituie baza tuturor marilor ficţiuni speculative, este Biblia (Să facem toţi o pauză de o microsecundă şi să ne rugăm ca Dumnezeu să nu mă izbească cu un trăsnet în splină!)

Dar înainte de a fi acuzat că încerc să smulg notorietatea din mâinile istoricilor statornici ai ficţiunii speculative, îngăduiţi-mi să vă asigur că ofer aceste stabiliri de sorginţi doar pentru a arăta că mi-am făcut temele şi, ca atare, sunt îndrituit să emit remarcile impertinente care urmează

În timpurile moderne ficţiunea speculativă s-a născut *de fapt* odată cu Walt Disney şi filmul clasic de animaţie *Steamboat Willie*, în 1928 Bineînţeles că da! Păi, ia ziceţi: poate un şoarece să piloteze un vapor cu zbaturi?

La urma urmelor, este un punct de plecare la fel de valabil ca Lucian, deoarece, când trecem la concret, începutul ficţiunii speculative l-a punctat primul Cro-Magnon care şi-a imaginat ce creatură adulmeca prin bezna aflată dincolo de focul lui Dacă şi-a imaginat-o cu nouă capete, ochi multifaţetaţi de albină, bot prin care scuipa flăcări, mocasini şi o vestă pepit, atunci a creat ficţiune speculativă. Dacă a văzut-o sub forma unui leu, atunci probabil că a fost bine informat şi nu se mai pune la socoteală În plus, a fost laş

Nimeni cu mintile întregi nu poate nega că revista *Amazing Stories* publicată de Gernsback* în 1926 a fost strămoşul cel mai evident a ceea ce azi, în acest volum, numim „ficţiune speculativă" Iar dacă acceptăm asta, atunci trebuie să facem reverenţe spre Edgar Rice Burroughs*, E.E. Smith*, H P Lovecraft*, Ed Earl Repp*, Ralph Milne Farley*, „căpitanul" S P Meek* (în rezervă)... toată mulţimea aceea Şi, desigur, spre John W. Campbell Jr., care a editat cândva o revistă ce publica science-fiction numită *Astounding* şi care acum editează o revistă ce publică o sumedenie de scheme şi desene,

numită *Analog* Despre dl Campbell se acceptă în general că este „al patrulea părinte al ficțiunii speculative moderne", sau ceva similar, deoarece el le-a sugerat autorilor să încerce să pună și personaje în interiorul mașinăriilor lor. Și în felul acesta ajungem în Anii 1940, epoca povestirilor cu gadgeturi.

Dar nu aflăm prea multe despre Anii 1960

După Campbell, au urmat Horace Gold*, Tony Boucher* și Mick McComas, care au fost pionierii conceptului radical potrivit căruia science-fictionul trebuie judecat după aceleași standarde ridicate ca toate formele literare A însemnat un șoc monstruos pentru majoritatea amărâților care scriseseră și publicaseră în domeniu A însemnat că ei trebuiau să învețe să scrie bine, nu doar să gândească inteligent

Iar pe acest background ajungem acum, târându-ne afundați până la genunchi prin povestiri oribile, la Relaxații Ani 1960 Care n-au început de fapt să se relaxeze Însă revoluția este aproape. Mai suportați-mă.

Timp de vreo douăzeci de ani, fanii neclintiți ai ficțiunii speculative se bătuseră cu pumnii în piept și plânseseră că ficțiunea mainstream nu recunoștea literatura imaginativă. Ei deplânseseră faptul că romane ca *1984*, *Minunata lume nouă*, *Limbo** și *Ultimul țărm** primiseră aprecieri critice, dar nu fuseseră etichetate niciodată „science-fiction" Ba chiar, susținuseră ei, fuseseră excluse în mod automat, în conformitate cu teoria simplistă „Astea sunt cărți *bune*, *nu pot* fi rahatul ăla aiurit de știință-ficțională". Ei foloseau toate aparițiile de graniță, indiferent cât de jalnice (de exemplu, *The Lomokome Papers* de Wouk, *Anthem* de Ayn Rand, *White Lotus* de Hersey, *Planeta maimuțelor* de Boulle), pur și simplu pentru a se autoasigura și a-și întări argumentația că literatura mainstream șterpelea din gen și că exista multă bogăție care să fie alocată în *l'ouvrage de longue haleine* care era science-fictionul

Fanii aceia turbați sunt acum învechiți. Au rămas cu douăzeci de ani în urma vremurilor Încă pot fi auziți bolborosind

paranoic pe fundal, dar acum sunt mai degrabă fosile, decât forțe. Ficțiunea speculativă a fost găsită, a fost pusă la treabă bună de către literatura mainstream și se găsește actualmente în procesul asimilării. *Portocala mecanică* de Burgess, *Fii binecuvântat, domnule Rosewater* și *Leagănul pisicii* de Vonnegut, *The Child Buyer* de Hersey, *Only Lovers Left Alive* de Wallis și *Animalele denaturate* de Vercors* (ca să numesc doar câteva dintre cele recente) sunt romane speculative remarcabile, care utilizează multe dintre instrumentele perfecționate de scriitorii de SF în propriul lor vârtej agitat al genului. Nu există niciun număr al vreunei reviste profesioniste majore care să nu recunoască ficțiunea speculativă, fie prin referire la prognozarea unui element de natură științifică intrat acum în cotidian, fie prin curtarea deschisă a numelor de vârf din domeniu, prin includerea lor alături de John Cheever*, John Updike*, Bernard Malamud* și Saul Bellow*

Am ajuns la destinație, aceasta este concluzia ineluctabilă.

Și totuși acești fani foarte gălăgioși, și nenumărații scriitori, critici și editori care au dezvoltat o vedere de tip tunel în toți anii în care s-au simțit alungați în ghetou, persistă în lamentările lor antediluviene, tăinuind exact recunoașterea pentru care plâng și jelesc Charles Fort a numit asta „momentul motorului cu aburi" Când este momentul să fie inventat motorul cu aburi, cineva o va face, chiar dacă acela nu va fi James Watt

Este „momentul motorului cu aburi" pentru scriitorii de ficțiune speculativă Noul mileniu se apropie Noi facem lucrurile să se întâmple

Iar majoritatea acelor *aficionados* de ficțiune fantasy care se strâng la zidul plângerii urăsc asta. Pentru că, pe neașteptate, până și șoferii de autobuze, tehnicienii dentari, boschetarii de pe plajă și băieții de băcănie citesc povestirile *lor* și, ceea ce-i și mai rău, ariviștii aceștia pot să nu dovedească respectul cuvenit față de Bătrânii Mari Maeștri ai genului,

pot să nu creadă că romanele seriei Skylark* sunt sclipitoare, mature şi convingătoare, pot să nu fie convinşi să se lase derutaţi de terminologia care a fost acceptată în SF de treizeci de ani, pot dori să înţeleagă ce se întâmplă, pot să nu se alinieze cu vechea ordine Ei pot să prefere *Star Trek* şi Kubrick* lui Barsoom* şi Ray Cummings* Şi ca atare lor li se adresează rictusul disprețuitor al fanilor, o curbare a buzei care aduce foarte bine cu fărâmițarea unei ediții pulp vechi a revistei *Famous Fantastic Mysteries*.

Dar încă *şi mai* atroce este pătrunderea pe scenă a scriitorilor care nu vor accepta căile vechi Puştii iritant de insolenţi care scriu „chestiile alea literare", care dau cu tifla ideilor acceptate şi caduce ale domeniului speculativ. Indivizii aceia sunt profanatori Dumnezeu va azvârli trăsnete care să-i lovească *pe ei* în spline!

Cu toate acestea, ficţiunea speculativă (observaţi cu câtă inteligenţă evit folosirea impropriului „science-fiction"? aţi priceput mesajul, prieteni? aţi cumpărat una dintre antologiile acelea s...e-f...n şi nici măcar nu v-aţi dat seama! ei bine, v-aţi cheltuit banii de bere, aşa că aţi putea la fel de bine să mai zăboviţi niţel şi să vă educaţi) este terenul cel mai fertil pentru dezvoltarea unui talent scriitoricesc fără graniţe, cu orizonturi care nu par niciodată să se apropie. Iar toţi puştameţii ăia ireverenţioşi continuă să apară, alungând cu frenezie vechea gardă de la troacele ei. Şi, Dumnezeule! cum s-au mai prăbuşit cei măreţi, fiindcă majoritatea „numelor mari" din domeniu, care au dominat copertele şi tarifele de vârf ale revistelor vreme de mai mulţi ani decât meritau, nu mai au tăişul ascuţit, nu mai produc Ori s-au mutat în alte domenii. Lăsându-l pe acesta celor mai noi, celor mai sclipitori şi celor care au fost cândva noi şi sclipitori, însă au fost trecuţi cu vederea pentru că nu erau „nume mari"

Totuşi, în ciuda noului interes manifestat de mainstream faţă de ficţiunea speculativă, în ciuda stilurilor

extinse şi variate ale noilor scriitori, în ciuda enormităţii şi lărgimii subiectelor deschise acestor scriitori, în ciuda pieţei care la exterior pare sănătoasă şi înfloritoare... există o îngustime de minte restrictivă din partea multor editori din domeniu. Asta pentru că mulţi dintre ei au fost cândva simpli fani şi păstrează prejudecata aceea specializată pentru s...-f...-ul tinereţii lor Nenumăraţi scriitori îşi găsesc textele precenzurate chiar înainte să le fi scris, deoarece ei ştiu că editorul acesta nu va îngădui discuţiile politice în paginile sale, iar editorul acela se fereşte de povestirile care explorează sexul în viitor, că editorul de aici, cel care locuieşte chiar în demisolul nostru, nu plăteşte decât în fasole roşie cu orez, aşa că de ce să te mai sinchiseşti să-ţi arzi celulele cenuşii pentru un concept îndrăzneţ, când loaza va cumpăra vechea coţcărie „nebunul suit în maşina timpului"?

Acestea se numesc tabuuri. Şi nu există niciun editor care, sub ameninţarea torturii cu picătura chinezească, să nu jure că el nu are aşa ceva, ba chiar că pulverizează cu insecticid prin redacţie pentru posibilitatea improbabilă a unui tabu care să se fi cuibărit prin dosare ca o molie de hârtie. Ei au declarat-o la convenţiile genului şi au declarat-o în scris, dar numai în cartea aceasta sunt peste o duzină de scriitori care, la cel mai uşor îndemn, vor povesti istorii de oroare şi cenzură care-i includ pe toţi editorii, până şi pe cel care locuieşte chiar în demisolul nostru

Sigur că da, în domeniu există provocări, iar texte cu adevărat controversate, deschizătoare de ochi, ajung să fie publicate; dar există foarte, foarte multe care dispar nebăgate în seamă

Şi nimeni nu i-a spus vreodată scriitorului de ficţiune speculativă: „Treci peste toate limitările, nu te abţine de la nimic, spune ce ai de spus!" Până când a apărut cartea aceasta

Nu priviţi acum, sunteţi în linia întâi a marii revoluţii

În anul 1961, antologatorul acesta

...staţi puţin! Tocmai mi-a venit o idee care ar fi bine să fie articulată Poate că aţi remarcat o lipsă de solemnitate şi rezervă din partea eului antologator. Aceasta derivă nu atât din exuberanţa tinerească — deşi nenumărate persoane vor jura că am tot paisprezece ani de şaptesprezece ani încoace —, cât din reţinerea eului de a accepta realitatea dură că eul care este exclusiv scriitor a abrogat o porţiune minusculă a *gestaltului* auctorial pentru a deveni Antologator. Mi se pare straniu că, deşi există atâtea minţi mai înţelepte din domeniu, atâţia oameni mult mai eminent potriviţi să dea naştere unei cărţi atât de importante pe cât îmi place mie să cred că este cea de faţă, sarcina respectivă a căzut finalmente pe umerii mei Dar apoi, reflectând mai bine, pare inevitabil; nu atât pentru talentul meu, cât pentru simţul importanţei şi determinarea încăpăţânată că trebuia făcut. Dacă aş fi ştiut de la început că adunarea textelor pentru această antologie va dura peste doi ani şi dacă aş fi ştiut sfâşierile de inimă şi cheltuielile implicate... aş fi făcut-o oricum.

De aceea, în schimbul tuturor bunătăţilor pe care le conţine, va trebui să acceptaţi intruziunea antologatorului, care este un scriitor ca toţi ceilalţi scriitori de aici şi care este încântat să poată juca rolul lui Dumnezeu măcar de data asta

Unde rămăsesem?

Aşa... În anul 1961, antologatorul acesta a fost angajat în calitate de coordonator al unei noi colecţii de cărţi broşate pentru o editură mică din Evanston, statul Illinois Printre proiectele pe care doream să le aduc în tipografie se număra o antologie de ficţiune speculativă cu texte originale şi având o natură foarte controversată, scrise de autori de vârf Am angajat o antologatoare bine-cunoscută, care a făcut ceea ce mulţi ar fi putut numi o treabă bună. Întâmplător eu n-am considerat-o aşa Povestirile mi s-au părut fie proaste, fie lipsite de noimă, fie grosolane, fie plate De atunci unele dintre ele au

fost publicate în alte volume, printre ele numărându-se chiar câteva antologii de *Best of* Erau scrise de Leiber, Bretnor* şi Heinlein, ca să amintesc doar trei nume. Însă cartea nu m-a incitat în felul în care simţeam că ar trebui s-o fi făcut o asemenea antologie Când am părăsit editura, următorul coordonator de colecţie a încercat cu un al doilea antologator. Asta a fost tot. Proiectul a murit în timpul naşterii. Nu am habar ce s-a întâmplat cu povestirile strânse de antologatorii aceia

În 1965 am fost vizitat de autorul Norman Spinrad în minuscula mea casă arboricolă din Los Angeles, botezată cu modestie „Ellison Wonderland" după volumul de povestiri cu acelaşi titlu. Stăteam de vorbă despre una şi alta, când, dintr-un motiv pe care acum nu mi-l mai reamintesc, Norman a început să se plângă de antologatori. Mi-a spus că era de părere că ar fi trebuit să implementez unele dintre ideile sedităoase pe care le împrăştiasem despre „noua chestie" din ficţiunea speculativă, printr-o antologie de asemenea texte Mă grăbesc să atrag atenţia că „noua *mea* chestie" nu este „noua chestie" a lui Judith Merril, nici „noua chestie" a lui Michael Moorcock Când întrebaţi de noi, folosiţi-ne denumirile de brand

Am rânjit imatur. Nu editasem niciodată o antologie, ce dracu' ştiam despre aşa ceva? (O atitudine pe care mulţi critici ai acestei cărţi o pot exprima după ce o vor termina Eu merg însă mai departe...)

Cu foarte puţin timp înaintea acelei discuţii îi vândusem lui Robert Silverberg o povestire pentru o antologie pe care o pregătea el Mă plânsesem în legătură cu nu-mai-ştiu-ce observaţie minoră şi primisem o replică, pe care o reproduc parţial, în stilul inimitabil al lui Silverberg.

„2 oct 65. Dragă Harlan, vei fi încântat să afli că, în cursul unui vis lung şi obositor pe care l-am avut azi-noapte, te-am privit câştigând *două* Premii Hugo la Worldconul de anul trecut În plus, te comportai destul de îngâmfat. Nu sunt sigur de categoriile pe care le-ai câştigat, dar una dintre ele

era probabil Plângeri Insultătoare Nefondate. Îngăduie-mi o scurtă și părintească prelegere ca răspuns la scrisoarea ta de acceptare pentru antologie (care sunt sigur că le va surprinde pe dulcile doamne de la editura Duell, Sloan & Pearce)..."

După care s-a lansat într-o condamnare usturătoare a atitudinilor mele față de acceptarea unei sume triviale pentru reeditarea în antologie a unei povestiri de mâna a doua, despre care ar fi trebuit să se fi gândit mai bine dacă s-o includă Au urmat apoi câteva paragrafe de palavre, menite (fără succes, aș putea adăuga) să mă îmbuneze, paragrafe care sunt amuzante, dar care sunt lipsite de importanță pentru aici și acum, de aceea va trebui să le citiți în arhivele Universității Syracuse cândva în viitor Ajungem însă acum la P S., care era exact așa

„De ce *nu faci tu* o antologie? HARLAN ELLISON PREZINTĂ CLASICI NECONVENȚIONALI AI SF-ULUI, sau așa ceva "

A semnat scrisoarea „Ivar Jorgensen" Dar asta-i *altă* poveste.

Spinrad m-a *înghiontit*. Antologhează, antologhează, *mein Kind* Așa că am telefonat interurban (ăsta-i un cuvânt pe care l-am învățat de la bunica mea evreică, ce pălea de câte ori sugerai o asemenea convorbire) L-am sunat pe Lawrence Ashmead, de la Editura Doubleday. Până atunci noi doi nu discutaserăm niciodată Dacă ar fi știut ce ororI noi! ce ororI noi! îl așteptau din cauza politeții lui firești, ar fi azvârlit aparatul pe fereastra etajului al șaptelea al clădirii stil Ministerul Adevărului de pe Park Avenue, unde își are Doubleday birourile din Manhattan

Dar el a ascultat Am țesut fire fermecate și aurite de iluzii firave O antologie mare, exclusiv din texte inedite, controversate, prea agresive pentru a fi cumpărate de reviste, scriitori de vârf, titluri pe prima pagină în mainstream, acțiune, aventură, patos, un tiraj de mii de exemplare, un păstârnac răsărit într-un piersic

L-am agățat. L-am agățat pe loc. Oratorul cu limba de-argint lovise din nou Ho-ho-ho, ce i-a mai plăcut ideea! Pe 18 octombrie, am primit următoarea scrisoare

„Dragă Harlan, consensul editorilor care au examinat proiectul tău pentru VIZIUNI PERICULOASE este că avem nevoie de ceva mai concret pentru a continua... Până nu poți afla exact ce există disponibil ca povestiri originale și nu-mi poți oferi un cuprins destul de precis definit, nu am nicio șansă de a căpăta aprobarea Comitetului pentru Publicare pentru acest proiect În prezent există foarte multe antologii și ele nu justifică un avans mare dacă nu reprezintă ceva cu totul special. Ba chiar, politica mea este de a limita antologiile (dacă nu sunt ceva „special") la acei autori care contribuie în mod regulat cu romane pentru Editura Doubleday De aceea, dacă poți să asiguri majoritatea conținutului VIZIUNILOR PERICULOASE cu niște angajamente ferme... și știu că asta este echivalent cu situația Omului Caramel, care nu poate curge decât dacă este cald și nu se poate încălzi decât dacă curge, dar.. "

Și acum o informație de natură istorică În mod tradițional, antologiile fuseseră alcătuite din povestiri deja publicate în formă serializată ori în reviste. Pentru o fracțiune din costul original, ele puteau fi cumpărate pentru publicare în antologii cartonate. Profitul scriitorului provenea din vânzările ulterioare, reeditări ale cărților broșate, drepturi de publicare în străinătate etc. Și deoarece el fusese deja plătit pentru povestire, aceia erau bani câștigați fără muncă În felul acesta un avans de o mie cinci sute de dolari pentru drepturi plătite unui antologator însemna că editorul putea să oprească jumătate din mălai pentru el și să împartă restul de șapte sute cincizeci de dolari la unsprezece-doisprezece autori, și să se aleagă cu o carte destul de măricică Cartea *aceasta* însă a fost concepută ca antologie de texte originale, ceea ce însemna că povestirile trebuiau scrise specific pentru

ea (sau, în rare cazuri, să fie povestiri care fuseseră scrise deja de mult timp şi fuseseră respinse de toate pieţele pe considerente de tabuuri de un fel sau altul. Această din urmă posibilitate era, evident, mult mai puţin atrăgătoare, pentru că, de obicei, dacă nu-i exagerat de „încins", un text poate fi vândut până la urmă pentru publicare. Dacă însă nimeni nu l-a cumpărat, atunci există o şansă mai bună de a nu fi controversat, ci pur şi simplu teribil de prost În foarte scurt timp urma să aflu că gândirea mea era corectă — adesea povestirile de natură controversată sunt cumpărate de editori nu atât pentru că şochează şi surprind, ci pentru că sunt scrise de „autori cu nume", care pot ieşi basma curată; scriitorii mai puţin cunoscuţi au probleme *mult* mai mari din cauza asta şi, dacă nu îşi construiesc o reputaţie ulterioară şi revin pentru a dezgropa textele acestea „încinse" din sertar, ele nu mai sunt văzute niciodată)

Dar pentru ca un scriitor să producă o povestire pentru cartea aceasta, preţul acceptării mele ar fi trebuit să fie competitiv cu ceea ce i-ar fi oferit revistele pentru prima publicare Iar asta însemna că avansul standard de o mie cinci sute de dolari n-ar fi fost îndeajuns. În niciun caz dacă proiectul urma să fie mare, cuprinzător şi reprezentativ.

Cei trei cenţi suplimentari pe cuvânt pentru publicarea în revistă sunt enormi pentru liber-profesionistul care trăieşte exclusiv pe baza materialelor publicate în reviste. Ca atare, eu aveam nevoie de minimum trei mii de dolari, adică de dublul avansului. Ashmead, căruia Nelson Doubleday nu-i permitea să ofere mai mult de o mie cinci sute de dolari, ar fi fost nevoit să-mi susţină cazul înaintea Comitetului pentru Publicare şi el nu credea că membrii acestuia vor fi prea darnici în această etapă a jocului Ei n-ar fi vrut să plătească *primii* o mie cinci sute de dolari.

De aceea oratorul cu gâtlej de cadmiu a luat din nou calea telefoniei. „Salut, Larry, pisoiaş dulce!"

În cele din urmă a ieşit cea mai mare schemă financiară de la scandalul Teapot Dome* încoace. Ashmead urma să-mi dea ca avans primii o mie cinci sute de dolari, cu care eu urma să cumpăr doar, să zicem, o sută de pagini din cele două sute de pagini propuse După aceea urma să-i trimit povestirile şi să spun că mai aveam nevoie de o mie cinci sute de dolari pentru a termina proiectul, iar dacă lucrurile se derulau atât de bine pe cât anticipam noi, nu avea să aibă mari dificultăţi în a se adresa Comitetului şi a solicita diferenţa

În prezent, după opt sute de pagini şi nouăsprezece luni, VIZIUNI PERICULOASE a costat-o pe Doubleday trei mii de dolari, m-a costat pe mine două mii şapte sute de dolari din buzunarul propriu (şi niciun ban pentru munca de antologator) şi l-a costat pe autorul Larry Niven şapte sute cincizeci de dolari, pe care i-a investit în proiect pentru a se asigura că va fi realizat aşa cum se cuvine. În plus, patru dintre autori n-au fost încă plătiţi. Textele lor au sosit târziu, când volumul era aparent definitivat, dar pentru că auziseră de proiect şi pentru că-i aţâţase ideea lui, au dorit să fie incluşi şi au acceptat întârzierea plăţii, care va sosi din cota de profit a lui Ellison, nu din drepturile de autor

Introducerea aceasta se apropie de sfârşit. Mulţumesc stelelor! Multe dintre incidentele incredibile petrecute în cursul parturiţiei sale vor rămâne nemenţionate aici. Povestea Thomas Pynchon*. Anecdota Heinlein* Afacerea Laumer Incidentul celor Trei Texte Brunner. Zborul de ultim minut spre New York pentru a asigura ilustraţiile Dillon*. Postfaţa Kingsley Amis* Sărăcia, boala, ura!

Doar câteva ultime cuvinte despre natura acestei cărţi. În primul rând, a fost intenţionată ca o pânză pentru stiluri noi de scriere, desprinderi îndrăzneţe, idei nepopulare Cred că, numai cu una-două excepţii, toate povestirile incluse se potrivesc intenţiei aceleia. Nu anticipaţi nimic,

rămâneți larg deschiși față de ceea ce încearcă autorii să facă și încântați-vă

Mulți autori familiari cititorilor de ficțiune speculativă nu au fost incluși în volum Antologia aceasta nu a fost concepută pentru a-i include pe toți. Prin însăși natura scrierilor lor, mulți autori au fost excluși deoarece au spus cu ani în urmă tot ce au avut de spus Alții au constatat că nu au nimic controversabil sau îndrăzneț cu care să contribuie Alții și-au exprimat lipsa de interes față de proiect Dar, cu o singură excepție, cartea aceasta n-a fost nicio clipă închisă vreunui scriitor ca urmare a prejudecăților antologatorului De aceea veți găsi noi tineri scriitori, ca Samuel Delany, alături de maeștri consacrați, ca Damon Knight Veți găsi vizitatori din alte domenii, ca Howard Rodman din televiziune, alături de veterani ai războaielor s.. -f .., ca fermecătoarea (și, în acest caz aparte, fioroasa) Miriam Allen deFord. Veți găsi tradiționaliști, ca Poul Anderson, umăr la umăr cu scriitori nebunesc de experimentaliști, ca Philip José Farmer Au fost căutate doar noul și diferitul, totuși în unele cazuri o povestire a fost atât de... atât de povestire (așa cum un scaun este foarte mult un *scaun*), încât și-a impus practic includerea

Și, în cele din urmă, a fost un privilegiu să realizez cartea aceasta. După asaltul bombasticului, declarația asta îi poate surprinde pe cititori ca fiind o falsă modestie, în stilul „da' nu-i mare scofală" al lui Jack Paar* Antologatorul vă poate oferi numai asigurarea că termenul „privilegiu" este un eufemism A vedea că creșterea acestui volum plin de viață și frapant a echivalat cu a trage cu ochiul nu doar în viitor, ci în viitorul domeniului literaturii speculative

Iar din trasul acela cu ochiul la cei treizeci și doi de profeți care spun poveștile lor despre ziua de mâine, antologatorul a putut să conchidă că minunile și bogățiile pe care le-a întrezărit când a început să-și învețe meșteșugul

există cu adevărat. Dacă aveți îndoieli, treceți direct la povestiri Niciuna dintre ele n-a mai fost publicată până acum și, cel puțin pentru încă un an, niciuna dintre ele nu va mai apărea altundeva, așa că ați cumpărat cu inteligență și i-ați răsplătit pe bărbații și femeile care au avut aceste viziuni periculoase

Vă mulțumesc pentru atenția acordată

Hollywood
ianuarie 1967

Antologatorul dorește să-și exprime gratitudinea și să mulțumească pentru ajutorul care i-a fost acordat de următorii, fără ale căror contribuții de timp, bani, sugestii și empatie cartea aceasta nu ar fi fost imposibilă, dar cu certitudine s-ar fi apropiat al naibii de mult de a-l trimite pe antologator la un cămin pentru Bătrâni Obosiți

Dl Kingsley Amis
Dl și dna Terry Carr
Dl Joseph Elder
Dl Robert P. Mills
Dl Robert Silverberg
Dl Norman Spinrad
Dna Sherri Townsend
Dl și dna Ted White

Dacă antologatorul a trecut cu vederea pe cineva care ar fi meritat să fie inclus în nota de mai sus, se oferă scuze în avans, invocând epuizarea temporară, totuși mulțumiri foarte speciale pentru servicii cu totul și cu totul deosebite sunt oferite în continuare dlor Larry Niven și Lawrence P. Ashmead, ca și dlui și dnei Leo Dillon — fără ai căror umeri puternici cartea aceasta n-ar fi devenit literalmente o realitate Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți!

HARLAN ELLISON
Hollywood
14 februarie 1967

INTRODUCERE LA „VECERNIE"

L-am ales pe Lester del Rey să deschidă parada distinsă a scriitorilor din această antologie din câteva motive. În primul rând pentru că .. ba nu, daţi-mi voie să ofer mai întâi al doilea motiv, deoarece primul este strict personal. În al doilea rând pentru că Oaspetele de Onoare al celei de a 25-a Convenţii Mondiale de Science-fiction care are loc la New York în momentul publicării acestei cărţi este Lester del Rey Onoarea pe care i-a acordat-o Convenţia şi onoarea mai măruntă de a începe antologia aceasta sunt doar stropi din datoria de glorie datorată lui Lester şi neplătită de foarte multă vreme. Lester este unul dintre puţinii „giganţi" ai domeniului, a cărui reputaţie se bazează nu doar pe una sau două povestiri excepţionale scrise cu douăzeci şi cinci de ani în urmă, ci pe un volum masiv de texte care au sporit în multilateralitate şi originalitate cu fiecare nouă adăugire. Puţini autori din domeniu pot fi consideraţi la fel de influenţi în inspiraţie ca el şi de aceea onorurile sunt într-adevăr minuscule

Însă primul motiv este unul pur personal Din multe puncte de vedere, Lester a fost responsabil pentru faptul că eu am devenit scriitor profesionist (un act care l-a lăsat vulnerabil în faţa unor denigrări inutile; vă asigur că n-a fost implicată niciun fel de bunătate, fiindcă Lester n-ar fi putut şti niciodată că aşa se vor derula lucrurile) În 1955, când am sosit în New York, recent exmatriculat din Universitatea de Stat Ohio, el şi minunata lui soţie Ewie m-au luat în casa lor din Red Bank, statul New Jersey, şi, sub cravaşa sadică a tutelei lui parcă neobosite (un fel de lentă tortură chinezească educaţională despre care Lester m-a asigurat că-mi va maturiza talentul, întări caracterul şi înlătura acneea rebelă), am început să

înțeleg noțiunile elementare ale meșteșugului meu Chiar și acum, reflectând după mai bine de zece ani, mi se pare că dintre toți scriitorii din acest domeniu, doar foarte puțini — iar Lester este cel mai remarcabil dintre acei foarte puțini — pot să *explice* motivul pentru care un text este bun. Lester este negarea vie și răspicată a scornelii că aceia care nu sunt în stare să facă ceva îi învață pe alții. Talentul lui de editor, antologator, critic și profesor rezultă direct din țăria lui de scriitor.

În mod crud s-a spus despre Lester că, odată înhumat, se va certa cu viermii pentru posesia leșului său Oricine s-a contrazis vreodată cu el de pe poziții de egalitate va încuviința înțelegător. Și am spus *de pe poziții de egalitate*, pentru că el face parte dintre oamenii onești — nu va tinde către eficiența maximă într-o discuție decât dacă șansele sunt egale: cam șapte la unu. Nu l-am văzut niciodată pierzând o discuție în contradictoriu. Indiferent care ar fi subiectul, indiferent dacă ați fi *unica* autoritate mondială în domeniul respectiv, del Rey va jongla cu un arsenal inepuizabil și formidabil de date și de teorii, astfel încât înfrângerea vă este asigurată. Am văzut bărbați puternici veștejindu-se în fața lui. Cotoroanțe și zgripțuroaice deopotrivă, el le despoaie literalmente și le trimite zbierând în toalete Are mai puțin de 1,70 metri înălțime, păr fin „de prunc", pe care-l piaptănă cu greu, poartă ochelari cu lentilele doar nițel mai groase decât fundul unei sticle de Coca-Cola și este pus în mișcare de o forță supranaturală la care producătorii de pacemakere ar trebui să se gândească în mod serios pentru dispozitivele lor

Lester del Rey s-a născut sub numele R. Alvarez del Rey, la ferma unui arendaș din Minnesota, în 1915. Și-a petrecut majoritatea vieții în orașele de pe Coasta Atlantică, deși cunoștințe apropiate îl aud murmurând ocazional despre tatăl lui, un evoluționist înfocat care a locuit în locuri îndepărtate de civilizație Lester a lucrat ca agent, profesor de tehnici literare și copywriter și este circumspect în privința șirului nesfârșit

(evident) de slujbe bizare pe care le-a avut înainte de a deveni scriitor liber-profesionist acum treizeci de ani Este unul dintre puținii scriitori care pot vorbi neîncetat, fără să aibă apoi vreo reținere în transpunerea pe hârtie a istoriilor pe care le povestește. A vorbit aproape continuu în ultimii treizeci de ani în discuții neoficiale, săli de prelegeri, amvoane, conferințe ale scriitorilor, televiziune și în peste două mii de ore la emisiunea radiofonică a lui Long John Nebel, unde a jucat în mod repetat rolul Vocii Rațiunii Prima lui povestire a fost „The Faithful", publicată în 1937 în revista *Astounding Science Fiction*. Cărțile îi sunt mult prea numeroase pentru a fi enumerate, în principal fiindcă are zece mii de pseudonime, iar pe cele slabe le ascunde , cu agilitatea unei pantere, sub nume false.

Curios, prima povestire din antologie a fost ultima pe care am primit-o Lester s-a numărat printre cei dintâi zece scriitori pe care i-am contactat pentru acest proiect și m-a asigurat cu promptitudine că-mi va trimite un text în următoarele săptămâni. După vreun an m-am întâlnit cu el la Convenția Science-fiction din Cleveland și l-am acuzat de vorbe goale. M-a asigurat că trimisese povestirea de luni bune, că nu auzise nimic despre soarta ei și de aceea presupusese că n-o reținusem pentru antologie. Aceea a fost declarația unui profesionist a cărui atitudine față de texte — așa cum îmi destăinuise cu un deceniu în urmă — este de a le ține în mișcare până sunt cumpărate de cineva A scrie pentru sertar este totuna cu masturbarea, grăit-a del Rey. După ce am revenit în Los Angeles de la Convenție, a sosit „Vecernia", însoțită de o notiță acră din partea lui del Rey, în care afirma că mi-o trimitea doar pentru a dovedi că o scrisese într-adevăr Inclusese de asemenea și o postfață, la cererea mea. Unul dintre fleacurile incitante pe care intenționam să le includ în antologie erau comentarii ale autorilor despre sentimentele lor față de texte sau de ce credeau ei că era o viziune „periculoasă", sau ce părere aveau despre ficțiunea speculativă ori despre cititorii lor, ori despre locul

lor în unıvers... pe scurt, orıce ar fi sımţıt că doreau să spună pentru a stabili legătura aceea rară între scriitor şi cititor. Veţi găsi asemenea postfeţe după toate povestirile, însă comentariile lui Lester *despre* postfaţă par cât se poate de nimerite pentru începutul volumului, deoarece reflectă, de fapt, atitudinea *multor* scriitori de aici despre actul scrierii unei postfeţe. El a spus:

„Mă tem că postfaţa nu este foarte ıntelıgentă sau amuzantă Dar am cam terminat ce avusesem de zis în povestirea în sıne De aceea le ofer pur şi sımplu aşa-zişilor critici câteva cuvinte pe care să le caute în dicţionare şi să le molfăie erudıt Apreciez că ar trebui să li se spună măcar faptul că există şi forma literară a alegoriei, deşi poate că ei nu înţeleg diferenţa dintre alegorie şi simplul fantasy Eu am considerat mereu că o povestıre trebuie să se susţină prın sıne şi că scriitorul dinapoıa eı este lıpsit de ımportanţă pentru meritele textului. (Şı *de aceea* am o copie la indigo după care trimit copia aceasta a povestirii pe care am trimis-o deja, am trimis-o, amtrimis-o, amtrimiso, amtrimisoam)"

VECERNIE

de LESTER DEL REY

În momentul sosirii pe suprafaţa micii planete, forţele i se secătuiseră până la ultimul strop Acum se odihnea, captând, încetul cu încetul, de la soarele galben care-şi aşternea strălucirea pe pajiştile verzi din jur o energie ce părea să i se refuze O oboseală ajunsă la extrem îi slăbea simţurile, dar teama pe care-o învăţase de la uzurpatori i le aducea în alertă, în căutarea celui mai mic indiciu al existenţei unui adăpost

Era o lume paşnică, îşi dădu el seama, şi descoperirea îi înteţi spaima. În zilele tinereţii sale, îndrăgise o multitudine de lumi în care jocul fluxului şi refluxului vieţii putea fi dus până la capăt Pe atunci putea să hoinărească printr-un univers prosper. Însă uzurpatorii nu acceptau niciun rival al propriei lor prosperităţi în creştere. Înseşi liniştea şi ordinea erau dovada că lumea aceea le aparţinuse cândva

Verifică prudent dacă erau prezenţi sau nu, în timp ce un flux de energie firav ca o şoaptă anemică se scurgea în el. Acolo nu era niciunul. Ar fi simţit imediat presiunea generată de apropierea lor, dar nici urmă de aşa ceva Pajiştea netedă se întindea, prin lunci şi văi, către dealurile din zare În depărtări, scânteiau în lumină construcţii de marmură, dar erau pustii, scopul lor necunoscut fiind acum redus, pe suprafaţa planetei abandonate, la un rol decorativ. Atenţia îi reveni în planul apropiat, concentrându-se asupra părţii opuse a unui curs de apă din valea largă

Atunci descoperi grădina Înconjuraţi de ziduri joase, kilometrii pe care se întindea erau acoperiţi de copaci deşi, alcătuind o rezervaţie, după toate aparenţele, lăsată în voia sorţii. Simţi, printre crengi şi pe potecile şerpuitoare, agitaţia

unor forme de viaţă animală mai mari. Lipsea acea vigoare zgomotoasă specifică oricărei făpturi vii aflate în starea corectă, dar abundenţa vieţii putea fi suficientă ca să-şi mascheze vestigiile propriei forţe vitale în cazul unor cercetări mai mult decât amănunţite

Măcar reprezenta un adăpost mai bun decât pajiştea deschisă şi tânjea să ajungă acolo, dar gândul că mişcarea l-ar fi putut trăda îl ţinea loculuı Crezuse că evadarea lui de mai înainte era garantată, dar tocmai învăţa că până şi el era supus greşelii. Rămase aşadar în aşteptare, încercând încă o dată să descopere dovezi ale existenţei unei capcane a uzurpatorilor.

În închisoarea pe care ı-o creaseră eı în centrul galaxiei, devenise maestru în privinţa răbdării. Îşi adunase puterile pe ascuns şi-şi plănuise evadarea bazându-se pe repulsia lor faţă de o decizie definitivă Pe urmă se năpustıse în exterıor purtat de un impuls care ar fi trebuit să-l propulseze cu mult dincolo de limitele părţii de univers aflate în stăpânirea lor. Şı eşuase fără să fi reuşit să acopere nici măcar distanţa până la capătul acelui braţ spiral al unei singure fortăreţe galactice

Reţelele lor de detecţie păreau omniprezente Imensele lor linii jefuitoare de energie alcătuiau o plasă prea fină ca să te poţi strecura prın ochiurile ei. Stelele şı lumile erau legate între ele şı numaı o înşiruıre de miracole îl adusese atât de departe Iar energia irosită pentru a le face posibile nu-ı mai era acum la-ndemână. Învăţaseră prea multe când încercarea lor de a-l prinde în capcană şi de a-l sechestra fusese cât pe ce să eşueze.

El căuta acum cu fineţe, de frică să nu declanşeze vreo alarmă, dar se temea încă şi mai mult că ar fi fost posibil să nu-ı sesızeze exıstenţa Văzută din spaţiu, lumea aceea îi oferise singura speranţă, părând să nu fie inclusă în reţelele lor, dar nu avusese la dispoziţie pentru teste decât vreo câteva microsecunde

În cele din urmă, își retrase senzorii de percepție. Nu reușise să găsească nici cea mai mică dovadă a existenței unor momeli și detectori. Începuse să se teamă că până și cele mai intense eforturi ale sale tot insuficiente ar fi, dar nu putea face nimic mai mult. Mai întâi încet, apoi cuprins de o neașteptată grabă, se aruncă în labirintul grădinii

Din cer nu se prăvăli nimic ca să-l izbească, din miezul planetei nu țâșni nimic să-l înhațe. Foșnetul frunzelor și ciripitul păsărilor nu se întrerupseră Animalele continuară să facă zgomot, nestingherite. Nimic nu părea să fie conștient de prezența lui în grădină Una ca asta i s-ar fi părut cândva de neimaginat, dar acum îi aduse alinare. Probabil că era numai o umbră a lui însuși, necunoscut și de nerecunoscut în trecerea sa

Ceva apăru pe poteca pe care se odihnea, în tropot de copite ce atingeau ușor rămășițele frunzelor moarte Iar altceva țâșni brusc în lumină din tufele de pe margine

Își lăsă atenția să se concentreze asupra lor când se iviră în același timp pe o cărăruie din apropiere Și o groază rece i se curbă în jur, înfășurându-l într-un strat gros.

Unul era un iepure, începuse să rontăie trifoi și urechile lungi zvâcneau în timp ce botul roz i se-ntindea după alte frunze Celălalt era un cerb tânăr, cu pielea încă plină de pete. Pe amândoi i-ar fi putut găsi pe o mie de lumi Dar n-ar fi fost exact de soiul celor pe care îi avea în față

Se afla pe Lumea Întâlnirii — planeta unde dăduse pentru prima oară peste strămoșii uzurpatorilor. Dintre toate lumile acelei galaxii infestate, tocmai pe *asta* se nimerise să-și caute adăpost!

În zilele gloriei lui depline, ei nu erau decât niște sălbatici, limitându-se la acea singură planetă, împerechindu-se și urmându-și drumul către legitima autodistrugere a tuturor barbarilor de teapa lor Însă aveau ceva straniu, care îi atrăsese atenția și care stârnise până și mila lui de hoinar

Mila aceea îl îndemnase să le dea lecţii unora dintre ei, să îi călăuzească în sus. Îşi înfiripase chiar şi fantezii poetice, în care îi făcea însoţitorii şi egalii lui la vremea când viaţa soarelui lor se apropia de sfârşit. Răspunsese strigătelor lor de ajutor şi le oferise cel puţin o parte din ceea ce aveau nevoie pentru primii paşi către puterea asupra spaţiului şi energiei. Iar ei îl răsplătiseră dând dovadă de un orgoliu mustind de aroganţă, care respingea orice urmă de recunoştinţă. În cele din urmă îi abandonase pe drumul către scopurile lor barbare şi plecase către alte lumi, urmărind atingerea unor ţeluri de o mai mare amploare

Şi aşa făcuse a doua prostie Ei înaintaseră prea mult pe calea către dezvăluirea legilor din culisele universului. Reuşiseră cumva să-şi evite până şi autodistrugerea. Luaseră în stăpânire lumile soarelui lor şi ieşiră dintre hotarele sistemului său, ajungând să concureze chiar cu el pentru lumi pe care şi le însuşise în mod special. Iar acum aveau toate lumile, iar el, doar un ungher minuscul din lumea lor — cel puţin pe moment

Groaza pe care o simţise descoperind că se afla pe Lumea Întâlnirii dispăru într-o mică măsură când îşi aduse aminte cu câtă uşurinţă luau în stăpânire şi abandonau hoardele descendenţilor lor lumile, fără niciun scop aparent. Şi, încă o dată, verificările pe care le putea face nu descoperiră nicio dovadă a prezenţei lor. Aşa că începu din nou să se relaxeze, simţind cum, din ceea ce fusese o disperare vremelnică, se năştea o speranţă neaşteptată. Şi uzurpatorii ar fi putut cu siguranţă să-şi închipuie că aceea era singura planetă pe care el nu şi-ar fi căutat niciodată adăpost.

Spaimele odată lăsate deoparte, începu să-şi silească gândurile să se îndrepte numai către singurul plan care-i putea oferi speranţe Avea nevoie de energie, iar energia era disponibilă în orice zonă neatinsă de reţelele uzurpatorilor. Se scursese singură în spaţiu de-a lungul eonilor, risipindu-se

într-o cantitate care-ar fi putut face sorii să explodeze sau ar fi putut construi alții, legiuni întregi Era energia care-l putea ajuta să evadeze și poate și să-i înfrunte, având măcar șansa obținerii unui armistițiu, dacă nu chiar a unei victorii Dacă ar fi avut la dispoziție cel puțin câteva ore în care să nu-l depisteze, ar fi putut extrage și păstra energia aceea pentru nevoile sale.

Tocmai se întindea după ea, când în văzduh răsună un tunet și soarele păru să se întunece pentru o clipă!

Teama dinăuntrul lui ieși bolborosind la suprafață și, înainte de a putea s-o controleze, îl făcu să se chircească, ferindu-se să fie văzut din înaltul cerului. Dar, pentru o scurtă clipă, în el mai rămase o urmă de speranță Ar fi putut fi un fenomen provocat de propria lui nevoie de energie, poate că începuse s-o extragă cu un efort prea mare, cu prea multă sete de putere

Pe urmă se cutremură pământul și atunci știu

Uzurpatorii nu fuseseră păcăliți. Știau că era acolo — nu-l pierduseră niciodată din vedere. Iar acum îl urmăreau cu întreaga și colosala lor lipsă de subtilitate. Tocmai asolizase o navă de cercetare, iar cercetașul avea să vină să-l caute.

Se strădui să-și recapete controlul și și-l păstră destul de mult ca să-și trimită frica înapoi, înăuntrul său. Apoi, cu o asemenea atenție încât nu clinti din locul său niciun fir de iarbă, nicio frunză și nicio crenguță, începu să se retragă către tufele mai bogate din centrul grădinii, unde mulțimea formelor de viață era mai densă decât oriunde altundeva Ecranat de ele, ar fi putut extrage măcar un firicel de putere, atât cât îi trebuia ca să-și poată construi o aură animalică subtilă, ceea ce i-ar fi permis să se ascundă printre jivine O parte dintre cercetașii uzurpatorilor erau tineri, imaturi Unul dintre ar fi fost înșelat, ar fi plecat Și apoi, înainte ca raportul acestuia să fie transmis mai departe, ar fi putut exista o șansă

Ştia că gândul lui nu era decât o dorinţă, nu un plan, dar se agăţă de el în timp ce se ghemuia în desişul din centrul grădinii Şi apoi i se smulse până şi acea fantezie.

Paşii răsunau cu fermitate Se apropiau, însoţiţi de trosnetul crengilor rupte, fără să devieze de la linia dreaptă Fiecare aducea, inexorabil, uzurpatorul tot mai aproape Aerul căpătase acum o uşoară strălucire şi animalele îngrozite fugeau mâncând pământul

Simţi ochii cercetaşului asupra sa şi îşi impuse să-i ignore Şi descoperi că, pe lângă frică, învăţase de la uzurpatori rugăciunea, se rugă cu disperare, adresându-se unei inexistenţe pe care o cunoştea, dar nu sosi niciun răspuns

— Ieşi! Pământul ăsta e sacru, nu poţi rămâne aici. Hotărârea noastră a fost luată şi ţi s-a pregătit un loc Ieşi şi lasă-mă să te duc acolo!

Vocea era blândă, dar purta în sine o forţă care opri până şi foşnetul frunzelor.

El lăsă acum privirea uzurpatorului să-l atingă, iar rugăciunea din el era mută şi îndreptată spre exterior — şi lipsită de speranţă, aşa cum ştia că trebuie să fie

– Dar...

Cuvintele erau inutile, însă amărăciunea dinăuntrul său le făcu să se reverse

– Dar de ce? Eu sunt Dumnezeu!

În ochii uzurpatorului licări pentru o clipă ceva înrudit cu tristeţea şi cu mila. Apoi dispăru şi se auzi răspunsul

– Ştiu. Dar eu sunt Omul. Haide.

El se înclină în sfârşit, în tăcere, şi îl urmă încet, în timp ce soarele galben se afunda în spatele zidului grădinii

Iar seara şi dimineaţa erau a opta zi

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață

Un scriitor care se gândește cu seriozitate la meșteșugul său se va găsi cu siguranță tot mai mult angajat în problemele străvechi ale filosofiei — binele și răul, cauzalitatea —, deoarece acestea se află în adâncul tuturor intrigilor și personajelor Încercând să examinez configurațiile viitorului ca scriitor de science-fiction, mă trezesc în mod inevitabil preocupat de întrebarea teleologiei: există un țel și un plan pentru univers și omenire? S-ar putea ca asta să nu conteze, iar dacă nu contează, trebuie noi să le urmărim orbește? Dacă șansa oarbă este atotstăpânitoare, nu ne putem modela propriul țel în funcție de posibilitățile noastre fundamentale? Eu unul îmi iau *Invictusul* sec, cu doar un vârf de linguriță de bitter. Îl privesc însă cu toată seriozitatea Și pentru că o fac, *Vecernie* nu este ficțiune, ci alegorie

INTRODUCERE LA „MUȘTE"

Robert Silverberg este unul dintre prietenii mei cei mai vechi E un scriitor excelent. În plus, este un profesionist absolut, aspect pe care, din nefericire, mocofanii îl echivalează cu a fi o fabrică de povestiri. Ei se înșală, dar asta-i irelevant Mai multe despre Scriitorul Silverberg, imediat.

Câte ceva despre Amicul Silverberg este originar din Brooklyn și nu vrea aplauze. A editat cândva fanzinul *Spaceship*, realizat într-o manieră foarte literară. A absolvit Universitatea Columbia. Este însurat cu Bobbie, o frumoasă cercetătoare în fizică, și locuiesc amândoi într-o vilă măreață care i-a aparținut cândva lui Fiorello La Guardia* Silverberg a scris cincizeci-șaizeci de cărți în ediții cartonate, cu subiecte de la zoologie la arheologie și înapoi. Prima povestire publicată a fost „Gorgon Planet", apărută în 1954 în revista scoțiană de science-fiction *Nebula*. În 1956 Silverberg a câștigat Premiul Hugo pentru „Cel mai promițător nou scriitor", învingându-l (culmea!) tocmai pe autorul acestei introduceri

Ca mulți scriitori din domeniul ficțiunii speculative, autorul acestei introduceri invidiază abilitatea lui Silverberg de *a duce treaba la bun sfârșit* Amăgirea că geniul și nebunia nu sunt decât fețele aceleiași monede rare este una la care subscriu majoritatea scriitorilor, ca disculpare. Ea le îngăduie să fie dezordonați, să-și bată nevestele, să solicite cafea proaspătă la șase dimineața, să întârzie predarea manuscriselor, să nu-și îndeplinească obligațiile, să piardă vremea citind romane ieftine sub pretextul că „se documentează", să ridice mîza și să se retragă când lucrurile devin prea înregimentate, să mârâie și să se răstească la fani, să fie tendențioși sau disprețuitori. Este în regulă pentru noi toți să frecăm menta, atât timp cât îl putem

păcălı pe Omul Mediu să creadă că-ı necesar pentru procesul creativ Silverberg nu operează potrivit acestui principiu El lucrează după un program regulat. Îşi practică meşteşugul cinci zile pe săptămână, câte şase ore pe zi. El se ocupă cu scrisul, iar a nu scrie înseamnă a nu funcţiona

Spre deosebire de acei scriitori care găsesc moduri complexe şi sclipitoare de a ajunge în depresii, blocaje, presiuni, obligaţii şi situaţii hidoase de viaţă, obiceiurile de muncă ordonate ale lui Silverberg înseamnă că te poţi bizui pe el Ca atare, a produs un volum mare de materiale de un merit substanţial, cu atât mai impresionant dacă ţinem seama cât de multe romane, povestiri şi lucrări non-fiction realmente *memorabile* a scris încă de la douăzeci de ani. Acum, abia trecut de treizeci de ani, Bob Silverberg scrie cărţi ca *Man Before Adam, Lost Cities and Vanished Civilizations, Home of the Red Man: Indian North America Before Columbus, Needle in a Timestack, The Time-Hoppers* şi minunata carte despre fosilele vii *Forgotten by Time* Preocupările şi cunoştinţele lui au părăsit de mult tărâmurile ficţiunii, aşa cum o demonstrează o înşiruire a numai câtorva dintre titlurile sale.

Cu toate acestea, Silverberg este un produs al domeniului science-fiction. Este unul dintre ultimii fani trecuţi la profesionism şi, cu toate că grosul veniturilor şi contractelor lui provin din alte feluri de scrieri, el revine cu regularitate plăcută la ficţiunea speculativă, pentru a-şi restabili reputaţia, pentru a-şi reconsolida rădăcinile, pentru a se autoîncânta cu genul de povestiri pe care le poate scrie numai în forma aceasta. Dintre ele, aici îi este prezentat cel mai recent text. Poate că asta s-a întâmplat datorită prieteniei mele de un deceniu cu Bob şi faptului că ştiu mare parte din ce a scris, totuşi afirm că „Muşte" este una dintre cele mai pătrunzătoare şi mai original scrise povestiri pe care le-a încercat vreodată Iar încercarea este un succes

MUȘTE

de ROBERT SILVERBERG

Iată-l pe Cassıday:

ţintuit pe o masă

Nu mai rămăsese mult dın el O cutıe cranıană, câţıva nervı, ca nişte funii; un membru. De restul se ocupase implozıa neaşteptată. Şi totuşı era suficient Celor aurii nu le trebuia mult ca material de pornire Îl găsiseră într-o epavă care trecuse în derivă prin zona lor, prin spatele lui Iapet Se afla în vıaţă. Putea fi reparat Pentru toţı ceılalţı de pe navă nu mai era nicio speranţă.

Să-l repare? Firește Nu e neapărată nevoıe să fıı om ca să fıı omenos Să-l repare, da. Prin toate mijloacele posibile Şı să-l schimbe Cei aurii erau creativı

Ceea ce rămăsese din Cassiday zăcea, ınert, undeva pe o masă, într-o sferă aurıe de forţă. Acolo nu se schimbau anotımpurile; nu exıstau decât scânteıerea pereţılor şı o căldură constantă Nici urmă de zi sau de noapte, de ieri sau de mâine Siluete apăreau şı se foiau în jurul lui. Îl regenerau, etapă cu etapă, în vreme ce zăcea într-o linişte fără gânduri. Creierul era intact, dar nu funcţiona. Restul trupului creştea dın nou tendoane şi ligamente, oase şi sânge, inimă şi coate. Dın mormane alungite de ţesut răsăreau muguri minusculi care se dilatau, devenind stropı de carne. Lipeşte celulele peste celule, construıeşte un om din propria lui ruină — nu era o muncă grea pentru cei aurii. Aveau talentele lor Dar mai aveau şi multe de învăţat, iar Cassiday îi putea ajuta să înveţe

Cassiday creştea zı după zı, către întregime. Nu-l trezeau Era ţinut cu grijă la căldură, fără să se clintească şi fără să gândească, lăsând totul să se întâmple Noua lui carne era rozalıe

şi netedă, ca a unui bebeluş. Îngroşarea epiteliului urmă ceva mai târziu Cassiday era propriul său proiect Cei aurii îl reproduceau după o zdreanţă din el însuşi, îl reconstruiau din propriile lui lanţuri de polinucleotide, îi decodificau proteinele şi îl reasamblau după şablon Pentru ei era o sarcină uşoară De ce nu? Orice strop de protoplasmă o putea face — pentru sine însuşi. Cei aurii, care nu erau protoplasmă, o puteau face pentru alţii.

Schimbară câte ceva în şablon Firește Erau artizani Şi voiau să-nveţe multe

Uitaţi-vă la Cassiday
dosarul.
DATA NAŞTERII: 1 august 2316
LOCUL NAŞTERII: Nyack, New York
PĂRINŢI Diverşi
NIVEL ECONOMIC Scăzut
NIVEL EDUCAŢIONAL. Mediu
OCUPAŢIE: Tehnician, specialitatea carburanţi
STARE CIVILĂ Trei relaţii legale, durata opt luni, şaisprezece luni şi, respectiv, două luni
ÎNĂLŢIMEA Doi metri
GREUTATEA 96 kilograme
CULOAREA PĂRULUI· Blond
GRUPA SANGVINĂ A+
COEFICIENTUL DE INTELIGENŢĂ Ridicat
ÎNCLINAŢII SEXUALE Normale

Priviţi-i acum pe ei
schimbându-l.

Omul era întins în faţa lor, întreg, cu o nouă conştiinţă, gata pentru renaştere. Urmau ajustările finale Căutară creierul cenuşiu sub învelitoarea sa rozalie şi pătrunseră în el şi călătoriră prin golfurile minţii, aici oprindu-se în apele liniştite

ale unuia, aici aruncând ancora la poalele unei stânci cu pereți netezi. Îl operau, dar o făceau cu măiestrie. Nici vorbă de rezecții submucoase, de lame sclipitoare cioplind cartilaje și oase, de lasere care să lucreze sfârâind, de lovituri grosolane în meningele plăpânde Cei aurii erau mai subtili; porniră circuitul care era Cassıday, îi intensificară părțile avantajoase și estompară zgomotul de fond, acționând cu foarte mare delicatețe

Când terminară cu el, era mult mai receptiv. Tânjea după câteva lucruri noi Și îi oferiseră anumite abilități

Îl treziră

— Ești viu, Cassıday, îl anunță o voce fosnitoare. Nava ta a fost distrusă Însoțitorii tăi au fost uciși Ești singurul supraviețuitor

— Ce spital e ăsta?

— Nu ești pe Pământ. Te vei întoarce curând acolo Ridică-te, Cassiday. Mișcă-ți mâna dreaptă. Și stânga. Îndoaie genunchii. Umflă-ți plămânii Deschide și închide ochii de mai multe ori la rând Cum te numești, Cassiday?

— Richard Henry Cassiday

— Câți ani ai?

— Patruzeci și unu

— Privește imaginea asta reflectată Pe cine vezi?

— Pe mine însumi

— Ai întrebări?

— Ce mi-ați făcut?

— Te-am reparat, Cassıday Erai distrus aproape în întregime

— M-ați schimbat în vreun fel?

— Te-am făcut mai receptiv la sentimentele semenilor tăi din specia umană

— Oh, spuse el

Urmăriți-l pe Cassıday în timp ce călătorește
înapoi spre Pământ

Sosi într-una dintre zilele programate pentru ninsoare O fulguială uşoară, care se topea repede, mai degrabă o tratație inestetică decât o adevărată manifestare a vremii. Era plăcut să simți din nou sub tălpi lumea ta natală Cei aurii îi aranjaseră cu abilitate întoarcerea, punându-l la bordul navei sale avariate şi dându-i un impuls suficient ca să ajungă în raza unei patrule de căutare a naufragiaților Monitoarele îl detectaseră şi îl recuperaseră. Cum ai reuşit să supraviețuieşti rămânând nevătămat, astronaut Cassiday? Foarte simplu, domnule Când s-a întâmplat, eram în afara navei. A explodat şuierând şi toți au fost uciși. N-am scăpat decât eu, ca să vă povestesc.

Îl trimiseseră pe Marte şi îl examinaseră, apoi îl ținuseră o vreme într-o celulă de decontaminare de pe Lună, iar în final îl trimiseseră pe Pământ Umbla prin viscol, un bărbat înalt, cu mersul legănat şi cu bătături în locurile potrivite. Avea prieteni puțini, nicio rudă, destui bani gheață ca să-i ajungă o vreme şi câteva foste soții pe care putea să le caute Conform regulamentului, avea dreptul la un an liber, cu salariul întreg, ca despăgubire în caz de dezastru Intenționa să accepte permisia.

Încă nu începuse să-şi folosească noua receptivitate Cei aurii concepuseră totul astfel încât noile lui abilități să rămână ascunse până la întoarcerea pe planeta natală. Acum ajunsese şi era timpul să-nceapă să le folosească, iar creaturile de o nedomolită curiozitate care trăiau pe lapet aşteptau răbdătoare în timp ce el le căuta pe cele care-l iubiseră cândva.

Îşi începu cercetările în districtul urban Chicago, fiindcă acolo se afla spațioportul, chiar lângă Rockford. Trotuarul rulant îl duse cu viteză către un turn din travertin, împodobit cu inserții radiale din ebonită şi dintr-un metal cu o tentă violet, şi acolo, la Televectorul Central local, căută adresele actuale ale fostelor sale soții Nu se grăbea, era o masă de carne cu o expresie binevoitoare şi cu ochi blânzi, apăsând pe

butoanele potrivite şi aşteptând cu răbdare să se închidă contactele mătăsoase undeva în adâncul pământului. Cassiday nu fusese niciodată violent Era calm Ştia să aştepte.

Maşina îl anunţă că Beryl Fraser Cassıday Mellon locuia în districtul urban Boston Iar Lureen Holstein Cassiday în districtul urban New York. Şi Mırabel Gunryk Cassiday Milman Reed în districtul urban San Francisco

Numele îi treziră amintiri: căldura trupului, mırosul părului, atingerea mâinii, sunetul vocii. Şoapte grele de pasiune Mârâieli dispreţuitoare Suspine de dragoste

Revenit la viaţă, Cassiday plecă să-şi vadă fostele neveste

O găsım pe prıma:

teafără şi nevătămată

Ochii lui Beryl Fraser Cassıday Mellon aveau pupile lăptoase, fiind verzui acolo unde ar fi trebuit să fie albi Slăbise în ultimii zece ani şi faţa ei era acum pergament întins pe oase, o figură erodată, cu pometii obrajilor apăsând din interior pielea încordată şi părând gata să ıasă prın ea cu un pocnet, în orice clipă Cassiday fusese însurat cu ea şaısprezece luni, când avea douăzeci şi patru de ani. Se despărţiseră după ce ea insistase să obţină Garanţia de Sterilıtate. El nu-şi dorea copii în mod deosebit, însă modul în care se străduise să-l manevreze îl ofensase Acum era lungıtă într-un leagăn moale, dintr-o plasă de spumă, şi încerca să zâmbească fără să-i crape buzele

— Au spus c-ai fost ucis.

— Am scăpat Ce mai facı, Beryl?

— Ce vezi. Urmez tratamentul

— Un tratament?

— Am fost dependentă de trılină Nu-ţı dai seama? Ochıı mei, faţa? M-a topit Dar era liniştitor Ca şi cum ţı-ai fi deconectat sufletul. Însă un alt an de dependenţă m-ar fi ucis. Acum fac tratament M-au dezobişnuit de ea luna trecută. Îmi refac organısmul cu proteze Sunt plină de plastic Dar voı trăi

— Te-ai recăsătorit?

— S-a despărțit de mine cu mult timp în urmă Am fost singură cinci ani. Doar eu și trilina Însă acum am scăpat de ea, zise Beryl clipind cu greutate Pari atât de relaxat, Dick Dar ai fost întotdeauna așa Atât de calm, atât de sigur de tine *Tu* n-ai s-ajungi niciodată dependent de trilină. Ține-mă de mână, vrei?

El îi atinse gheara ofilită. Simți căldura venind din ea, îi simți nevoia de dragoste. Valuri imense, vibrante, pătrunseră în el galopând, impulsurile de joasă frecvență ale unei dorințe arzătoare, filtrate prin trupul lui pentru a fi propulsate violent către observatorii din depărtare.

— Cândva m-ai iubit, continuă Beryl Când eram amândoi niște proști. Iubește-mă din nou Ajută-mă să mă repun pe picioare. Am nevoie de puterea ta

— Bineînțeles c-o să te ajut, promise Cassiday.

Plecă din apartamentul ei ca să cumpere trei cuburi de trilină. Odată reîntors, activă unul și i-l apăsă în palmă Ochii ei verzi-și-lăptoși se rostogoliră îngroziți.

— Nu, scânci

Durerea revărsată din sufletul ei zdruncinat era de o intensitate insuportabilă Cassiday o acceptă în totalitate. Pe urmă ea își încleștă pumnul, drogul îi pătrunse în metabolism și se simți iarăși împăcată

Studiați-o pe următoarea
cu un prieten

— Domnul Cassiday e aici, spuse anunțătorul

— Lasă-l să intre, răspunse Mirabel Gunryk Cassiday Milman Reed

Ușa diafragmă se deschise și Cassiday păși dincolo de ea, într-o splendoare de onix și marmură. Grinzi din lemn roșcat de palisandru alcătuiau un cadru lustruit, pe care stătea întinsă Mirabel, și era evident că savura senzația oferită de lemnul tare

în contact cu trupul durduliu. Pe umeri îi cădea o cascadă de păr de culoarea cristalului Îi aparţinuse lui Cassiday vreme de opt luni, în 2346, pe când era o fată subţirică şi timidă, ale cărei conturi abia se mai puteau desluşi în mormanul ghiftuit din prezent

— Ai făcut o partidă bună, remarcă el

— A treia oară a fost cu noroc Vrei să stai jos? Bei ceva? Să modific mediul ambiant?

— E perfect, îi răspunse şi rămase în picioare. Tu, Mirabel, ţi-ai dorit întotdeauna o vilă. Dintre toate soţiile mele, ai fost în cea mai mare măsură o intelectuală, dar ai avut întotdeauna dragostea asta pentru confort Acum te-ai instalat confortabil

— Foarte

— Eşti fericită?

— Mă bucur de confort. Nu mai citesc, dar am tot confortul

Cassiday văzu în poala ei ceva care părea o pătură mototolită — violet cu fire aurii, moale, neclintită, lipită strâns. Avea mai mulţi ochi Femeia îşi ţinea palmele cu degetele răsfirate deasupra ei

— De pe Ganymede? întrebă el Un animal de companie?

— Da. Mi l-a cumpărat soţul meu anul trecut Pentru mine valorează foarte mult.

— Valorează mult pentru toată lumea Am înţeles că sunt foarte scumpi

— Dar adorabili. Aproape umani Pe de-a-ntregul devotaţi. Probabil c-o să mă crezi o proastă, dar acum e cel mai important lucru din viaţa mea Contează mai mult decât a contat vreodată soţul meu Vezi tu, iubesc creatura asta Sunt obişnuită să mă iubească alţii, dar nu există multe lucruri pe care-am reuşit să le-ndrăgesc eu.

— Pot s-o văd? întrebă Cassiday, cu blândeţe

— Ai mare grijă

— Bineînţeles

El adună creatura de pe Ganymede şi o ridică Avea o textură extraordinară, cea mai moale pe care-o pipăise vreodată Din interiorul trupului plat al animalului fâlfâi ceva plin de teamă Cassiday detectă, în paralel, îngrijorarea care venea dinspre Mirabel în timp ce-i ţinea în mâini favoritul Mângâie creatura Aceasta vibră, apreciindu-i gestul. Se umplu de benzi irizate, care licăriră când i se contractă în mâini

— Cu ce te ocupi acum, Dick? întrebă fosta lui soţie Lucrezi tot pentru linia spaţială?

El îi ignoră întrebarea

— Mirabel, spune-mi versul ăla din Shakespeare Cel despre muşte. Muştele şi copilul zburdalnic.

Pe fruntea ei palidă se conturară cute

— E din *Regele Lear*, răspunse Aşteaptă Da

„Ca muştele, pentru-un copil zburdalnic,

Aşa, pe lângă zei, sunt muritorii

Ne nimicesc în joacă "[2]

— Ăsta e, încuviinţă Cassiday

Mâinile lui mari se înnodară grăbite în jurul făpturii ca o pătură de pe Ganymede Culoarea animalului se schimbă într-un cenuşiu tern şi din suprafaţa sfâşiată ţâşniră fibre mlădioase. Cassiday îl lăsă să cadă pe covor. Valul de groază, de durere şi de conştientizare a pierderii ţâşnit dinspre Mirabel aproape că îl paralizâ, dar îl acceptă şi îl transmise mai departe

— Muşte, explică el. Copil zburdalnic Joaca mea, Mirabel Acum sunt zeu, ştiai? îi zise cu o voce calmă şi veselă La revedere Mulţumesc

Încă una aşteaptă vizita

rotunjită de o nouă viaţă

Lureen Holstein Cassiday, o femeie de treizeci şi unu de ani, cu părul negru şi ochi mari, gravidă în luna a şaptea, era

---

[2] *Regele Lear* Ed Pandora M 2001 *(N t)*

singura dintre nevestele sale care nu se recăsătorise Camera ei din New York era mică şi austeră. Cu cinci ani în urmă, când o avusese timp de două luni drept soţie, fusese o fată rotofeie, iar acum se rotunjise şi mai tare, dar Cassiday nu-şi dădea seama în ce măsură era sau nu surplusul de carne nouă o urmare a sarcinii.

— De data asta o să te măriţi? o întrebă

Ea clătină din cap zâmbind

— Am bani şi îmi preţuiesc independenţa Nu mă mai implic într-o altă înţelegere ca aceea pe care-am avut-o Nu cu oricine

— Şi copilul? O să-l păstrezi?

Ea dădu din cap, încuviinţând cu sălbăticie

— M-am străduit din greu ca să-l am! Crezi că e uşor? Doi ani de însemnări! O avere în onorarii! Maşini pătrunzând în mine — toate amplificatoarele de fertilitate — oh, nu, ai înţeles greşit Nu e un copil nedorit. E unul obţinut cu sudoare

— Interesant, comentă Cassiday. Am fost în vizită şi la Mirabel, şi la Beryl şi aveau şi ele copii. Sau cam aşa ceva. Mirabel avea un animăluţ de pe Ganymede. Iar Beryl, o dependenţă de trilină, de care se mândrea că scăpase Şi tu ţi-ai pus în tine un copil, fără ajutorul unui bărbat Toate trei umblaţi după câte ceva. Interesant

— Te simţi bine, Dick?

— Perfect

— Ai vocea atât de plată. Înşiri, pur şi simplu, o grămadă de cuvinte E oarecum înspăimântător

— Mmm Da. Ştii ce-am făcut pentru Beryl? I-am cumpărat nişte cuburi de trilină Şi am luat animalul lui Mirabel şi i-am sucit... ei, nu gâtul Am făcut-o foarte calm N-am fost niciodată un tip pătimaş

— Dick, cred c-ai înnebunit.

— Îţi simt spaima Crezi c-o să-i fac ceva copilului tău Frica nu e interesantă, Lureen Dar mâhnirea da, merită să

fie analizată Dezolarea Vreau s-o studiez Vreau să-i ajut pe *ei* s-o studieze Cred că asta e ceea ce vor să afle. Nu fugi de mine, Lureen Nu vreau să-ţi fac rău, nu în felul ăsta

Era scundă şi nu foarte puternică, şi greoaie din cauza sarcinii. Cassiday o prinse cu delicateţe de încheieturile ambelor mâini şi o trase spre el. Simţea deja noile emoţii venite din direcţia ei, autocompătimire în spatele groazei, şi încă nu făcuse nimic pentru ea

Cum avortezi un fetus cu două luni înainte de termen?

O lovitură rapidă de picior putea fi soluţia Prea brutal, prea brutal Însă nu venise înarmat cu abortive, cu o mână de tablete de ergot sau cu vreo substanţă cu acţiune rapidă, declanşatoare de contracţii uterine. Aşa că îşi săltă brusc genunchiul, deplângând brutalitatea gestului. Lureen se încovoie Piciorul lui lovi a doua oară. Rămase complet calm în tot acest timp, fiindcă ar fi fost greşit să găsească bucurie în violenţă O a treia lovitură părea de dorit. Pe urmă eliberă femeia.

Continua să fie conştientă, dar se zvârcolea Cassiday deveni receptiv la fluxul senzaţiilor. Îşi dădu seama că fătul încă nu murise în ea Poate că nici n-avea să moară. Dar avea să fie mutilat, într-un fel sau altul De la Lureen absorbi certitudinea că urma să aducă pe lume un infirm. Fetusul trebuia distrus Ea avea s-o ia de la început Totul era foarte trist

— De ce? murmură ea De ce?

Printre privitori.

echivalentul consternării

Cumva, lucrurile nu avuseseră evoluţia anticipată de cei aurii. După toate aparenţele, până şi ei puteau calcula greşit şi considerară asta o revelaţie care le răsplătea eforturile Însă în privinţa lui Cassiday era necesar să ia măsuri.

Îi dăduseră puteri. Era capabil să detecteze şi să transmită către ei emoţiile altora, în stare brută. Le era util, fiindcă informaţiile primite i-ar fi putut probabil ajuta să ajungă la

o înțelegere a ființelor umane. Dar oferindu-i un centru de racordare la emoțiile altora, fuseseră inevitabil siliți să le elimine pe ale lui. Și asta distorsiona emisia.

Era prea distructiv, în stilul lui lipsit de bucurie Trebuia corectat În momentul acela, împărtășea prea profund însăși natura celor aurii. *Ei* puteau să se joace cu Cassiday, pentru că le era dator cu o viață Dar el n-ar fi trebuit să se joace cu alții.

Au folosit linia de comunicații ca să ia legătura cu el și să-i dea instrucțiuni

— Nu, a fost răspunsul lui Ați terminat cu mine Nu e necesar să mă-ntorc

— Mai e nevoie de câteva ajustări

— Nu sunt de acord.

— În curând o să fii

Continuând să nu fie, dar incapabil să nu le execute ordinul, Cassiday se îmbarcă într-o navă cu destinația Marte Acolo închirie o alta, care făcea cu regularitate curse către Saturn, și convinse echipajul să se-apropie de Iapet Cei aurii îl luară în stăpânire imediat ce intră în raza lor de acțiune

— Ce-o să-mi faceți? îi întrebă el

— O să inversăm fluxul. N-o să mai fii receptiv la senzațiile altora O să ne raportezi emoțiile tale O să-ți refacem conștiința, Cassiday.

El protestă Inutil.

În interiorul sferei incandescente de lumină aurie operară asupra lui, efectuând o serie de reglaje Pătrunseră în el, îl modificară și îi întoarseră puterea de percepție către interior, ca să se poată hrăni cu propria nefericire, ca un vultur care-și sfâșie singur măruntaiele Avea să fie instructiv El obiectă până când nu mai avu puterea care-i permitea s-o facă, iar când își recăpătă cunoștința era prea târziu ca să mai obiecteze

— Nu, murmură

În strălucirea galbenă, văzu chipurile lui Beryl, Mirabel și Lureen

— N-ar fi trebuit să-mi faceţi una ca asta Mă torturaţi aşa cum aţi face cu o muscă...

Nu primi niciun răspuns. Îl trimiseră înapoi pe Pământ. Îl readuseră în turnurile de travertin şi pe trotuarele rulante, în casa plăcerilor de pe 485th Street, în insulele luminii care ardeau pe cer, printre cele unsprezece miliarde de oameni. Îl lăsară să se piardă printre ei, să sufere şi să-şi raporteze suferinţele. Avea să vină o vreme când urmau să-l elibereze, dar mai era până atunci

Iată-l pe Cassiday
ţintuit pe crucea lui

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfaţă

Una dintre primele povestiri science-fiction pe care le-am scris a fost o zugrăvire sumbră şi fatalistă a unui New York decăzut în canibalism Era suficient de realistă pentru ca nimeni să n-o cumpere vreme de patru ani şi doar o inspirată promovare făcută de antologatorul prezentului volum a făcut-o în cele din urmă să vadă lumina tiparului

Acum, după doisprezece-treisprezece ani, am trecut de la descrierea literală a canibalismului la prezentarea simbolică a vampirismului, ceea ce, bănuiesc, indică o evoluţie sănătoasă a morbidităţii. Toţi scriitorii revin la propriile lor obsesii când li se dă mână liberă şi toate situaţiile pe care le inventează ei, indiferent cât de groteşti, spun ceva despre natura relaţiilor umane Dacă vi se pare că spun că ne devorăm reciproc, literalmente sau figurativ, că ne secătuim esenţa unul de la celălalt, că practicăm vampirismul şi canibalismul, aşa să fie

Dincolo de orice grotesc se află opusul său; dincolo de oroarea canibalismului se află sentimentalismul video, „Oamenii au nevoie de oameni" Pentru a-i devora, dacă nu pentru altceva

Nu ofer nicio scuză Nicio justificare Doar o povestire, o ficţiune inventată, o fantezie despre timpuri viitoare şi despre alte lumi Nimic mai mult

INTRODUCERE LA „ZIUA DE DUPĂ ZIUA CÂND AU VENIT MARȚIENII"

Foarte puține pot fi spuse despre Frederik Pohl... dacă nu spui totul. Este editorul revistei *Galaxy Magazine*, a conceput și realizat, în 1953, seria, pe bună dreptate faimoasă, de antologii originale intitulată *Star Science Fiction Stories*, a scris împreună cu Cyril Kornbluth* romanul *The Space Merchants*, a fost antologatorul care a salvat „Scanerii trăiesc degeaba"* de Cordwainer Smith* de la obscuritate în antologia sa *Beyond the End of Time*, din 1952, a fost copoiul care a luat urma doctorului Linebarger, care era Cordwainer Smith, și l-a readus în domeniul ficțiunii speculative, este căutătorul de talente care a stabilit tonul pentru tot SF-ul publicat de Editura Ballantine Books; este conferențiarul care bântuie Statele Unite anunțând cele mai recente descoperiri științifice și slujind în același timp ca ambasador plin de bunăvoință pentru ficțiunea speculativă; este editorul care a înroșit nemilos o sclipitoare și recentă povestire a mea pe temeiul că termenii „irigator" și „organe genitale" erau ofensatori Ei bine, nimeni nu-i perfect.

Fred Pohl este un bărbat foarte înalt, în jur de patruzeci și cinci de ani, care face naveta între redacția revistei *Galaxy* de pe Hudson Street și locuința familiei sale din Red Bank, statul New Jersey. În cea dintâi examinează posibilitățile lumii pe care o creăm pentru noi, iar în a doua studiază programele de televiziune care poartă semințele acelei lumi. În mod evident, este tulburat de ceea ce vede Așa cum atestă și povestirea care urmează

Doar câteva fraze despre textul acesta. Abordează o problemă teribil de complexă în termenii cei mai esenţiali, concreţi: reducerea reacţiilor omeneşti iraţionale la cel mai mic multiplu comun al lor, pentru a se putea vedea că, în realitate, sunt insensibilităţi. Este aproape un articol de ziar, totuşi nu vă lăsaţi păcăliţi de aparenta ei simplitate; Pohl s-a dus direct la jugulară.

ZIUA DE DUPĂ ZIUA CÂND AU VENIT MARȚIENII

de FREDERIK POHL

În fiecare cameră a motelului erau două paturi pliante, pe lângă numărul obișnuit de paturi, și domnul Mandala, managerul, transformase partea din spate a recepției într-un dormitor pentru bărbați. Cu toate acestea, nu era mulțumit și încerca să-și convingă cameriștii de culoare să golească magazia pentru a pune și acolo paturi pliante

— Domnule Mandala, a vorbit răspicat șeful cameriștilor peste hărmălaia din recepție, știți c-am face-o pentru dumneavoastră, dac-am putea Dar nu se poate, pentru că-n primul rând n-avem alt loc în care să punem televizoarele alea vechi pe care vreți să le păstrați și pentru că-n al doilea rând *n-avem* alte paturi pliante

— Ernest, tu mă contrazici. Ți-am zis să-ncetezi să mă mai contrazici, a spus domnul Mandala

A răpăit cu degetele pe tejgheaua recepției și a privit furios în jur. În hol erau cel puțin patruzeci de oameni care vorbeau, jucau cărți și moțăiau. Televizorul murmura în depărtare, recapitulând comunicatele NASA, iar pe ecran se vedea imaginea unui marțian care se holba în obiectivul camerei de filmare și plângea cu lacrimi mari și gelatinoase

— Terminați imediat! a poruncit domnul Mandala, întorcându-se la timp pentru a-și vedea cameriștii uitându-se la ecran. Nu vă plătesc ca să vă uitați la televizor Vedeți dacă nu puteți da o mână de ajutor în bucătărie

— Am fost la bucătărie, domnule Mandala N-au nevoie de noi

— Te duci unde ți-am zis să te duci, Ernest! Și tu, Berzie!

I-a privit mergând prin holul de serviciu și a regretat că nu putea să scape la fel de ușor de unii dintre cei aflați în holul recepției. Ocupaseră toate locurile existente, iar cei rămași fără locuri stăteau pe brațele fotoliilor, rezemați de pereți și în separeurile barului, care fusese închis în urmă cu două ore, conform legii Potrivit formularelor de înregistrare, proveneau de la aproape toate ziarele, serviciile de știri, rețelele de radio și televiziune și așa mai departe și așteptau să meargă la informarea de dimineață din Cape Kennedy Domnul Mandala își dorea să vină mai repede dimineața. Nu-i plăcea ca atâția oameni să-i ticsească recepția, mai ales fiindcă era sigur că mulți nici măcar nu se înregistraseră.

Pe ecranul televizorului, un reportaj montat în grabă prezenta revenirea sondei marțiene Algonquin IX, dar nimeni nu-l privea. De la miezul nopții, montajul acela fusese repetat de trei ori și toți îl văzuseră cel puțin o dată, însă, când a apărut altă imagine a unui marțian care semăna cu un baset trist care avea înotătoare alungite de focă în loc de membre, unul dintre jucătorii de pocher a tresărit și a strigat

— Am o poantă c-un marțian! De ce nu-noată marțienii în Atlantic?

— Intri sau te-aruncă? a întrebat cel care împărțise cărțile

— Fiindcă ar lăsa cerculețe-n jur, a spus reporterul și a azvârlit cărțile pe masă.

Nimeni n-a râs, nici chiar domnul Mandala, deși unele bancuri fuseseră destul de reușite. Începuseră să fie obosiți de ele sau pur și simplu doar obosiți

Domnul Mandala pierduse primul val de agitație legat de marțieni, fiindcă dormise Când îi telefonase recepționerul de zi și-l trezise, crezuse în prima clipă că era o glumă, iar în a doua clipă că bărbatul își pierduse mințile; la urma urmelor, cui i-ar fi păsat că sonda marțiană revenise cu niște animale? Sau chiar dacă nu erau tocmai animale Când a văzut însă cât

de multe rezervări soseau pe telex, a înţeles că unora le păsa totuşi Cu toate acestea, pe domnul Mandala nu-l interesau prea mult astfel de lucruri. Era bine că veniseră marţienii, deoarece îi umpluseră motelul, şi de altfel toate motelurile pe o rază de o sută cincizeci de kilometri în jurul lui Cape Kennedy, dar când s-a spus şi s-a tot spus totul despre marţieni, asta conta pentru domnul Mandala

Imaginea de pe ecranul televizorului s-a întunecat şi a fost înlocuită de anunţul *Buletin de ştiri NBC* Jocul de pocher s-a oprit pentru moment.

Liniştea din holul recepţiei era aproape perfectă când un crainic invizibil a citit un nou comunicat NASA

— Doctorul Hugo Bache, veterinarul din Fort Worth, Texas, care a sosit în cursul serii pentru a-i examina pe marţieni la centrul de recepţie al Bazei Forţelor Aeriene Patrick, a elaborat un raport preliminar care va fi citit de colonelul Eric T „Fericitul" Wingerter în numele NASA.

Cineva de la un serviciu de ştiri a zbierat

— Dă mai tare!

În jurul televizorului a urmat o agitaţie convulsivă Pentru o secundă, sunetul a dispărut complet, apoi a izbucnit asurzitor

— . marţienii sunt vertebrate cu sânge cald, aparent mamifere. O examinare superficială arată un nivel în general redus al metabolismului, deşi doctorul Bache declară că este posibil să fie, într-o măsură, din pricina călătoriei inconfortabile de 220 000 000 de kilometri prin spaţiu, în incinta pentru specimene a vehiculului spaţial Algonquin IX Nu există nicio dovadă, repet, nicio dovadă, a vreunei boli transmisibile, deşi au fost aplicate precauţiile de carantină standard...

— Pe dracu'! a strigat cineva, probabil un reporter de la CBS Walter Cronkite a avut un interviu cu Clinica Mayo, care

— Gura! au răcnit o duzină de glasuri şi televizorul a redevenit audibil.

— ... completează textul integral al raportului doctorului Hugo Bache, aşa cum a fost citit mai devreme de colonelul „Fericitul" Wingerter

A urmat o pauză, după care glasul crainicului, obosit dar alert, şi-a regăsit tonul şi a continuat, recapitulând cele şase-şapte ştiri anterioare. Jocul de pocher a reînceput, în timp ce crainicul a descris conferinţa de presă cu doctorul Sam Sullivan de la Institutul Lingvistic al Universităţii Indiana, care concluziona că sunetele emise de marţieni erau într-adevăr un soi de limbaj.

Ce prostie, a gândit domnul Mandala, ameţit şi somnolent Şi-a tras un taburet şi s-a aşezat, pe jumătate aţipit.

Apoi sunetele râsetelor l-au trezit şi s-a îndreptat de spate cu un aer beligerant. A apăsat butonul clopoţelului de pe tejghea, solicitând atenţie

— Domnilor! Doamnelor! Vă rog! a strigat el Este ora patru dimineaţa Ceilalţi musafiri ai hotelului încearcă să doarmă

— Da, da, cum să nu, a zis cel de la CBS, după care a ridicat mâna nerăbdător. Ia stai niţel! Am alta Ce-nseamnă un bloc-turn pentru marţieni? Eh, vă predaţi?

— Dă-i drumul, a spus o roşcată de la revista *Life*

— Douăzeci şi şapte de etaje în subsol!

— Bine, a zis fata, hai că am şi eu una Care-i porunca religioasă care le cere femelelor marţiene să ţină ochii închişi în timp ce fac sex?

A aşteptat o secundă, apoi a răspuns singură

— Domnul le interzice să-i vadă pe soţii lor că se simt bine!

— Mai jucăm pocher sau nu? a gemut unul dintre jucători, dar ceilalţi erau prea porniţi.

— Cine a câştigat concursul de frumuseţe marţian? Nimeni!

— Cum o sileşti pe o femelă marţiană să renunţe la sex? Te-nsori cu ea!

Domnul Mandala a hohotit încântat la cea din urmă şi, când unul dintre reporteri a venit la el şi i-a cerut o cutie de chibrituri, i-a întins-o

— Mulţam, a spus bărbatul şi a pufăit pipa ca s-o aprindă I-o noapte lungă, nu?

— Cum naiba să nu fie? a încuviinţat călduros domnul Mandala

Reportajul era difuzat pentru a patra oară la televizor Domnul Mandala a căscat şi a privit ecranul fără să-l vadă, nu era mare scofală, însă era tot ce văzuseră sau aveau să vadă din marţieni Toţi reporterii, cameramanii, editorialiştii şi sunetiştii, a gândit încântat domnul Mandala, toţi care aşteptau aici pentru informarea de la ora 10 din Cape aveau să şofeze degeaba şaizeci şi cinci de kilometri prin smârcurile cu palmieri pitici Pentru că ceea ce aveau să vadă când ajungeau acolo avea să fie cam tot ceea ce vedeau acum

Unul dintre jucătorii de pocher spunea un banc lung şi complicat despre marţieni care purtau haine de blană în Miami Beach. Domnul Mandala i-a privit cu neplăcere. Dacă măcar unii dintre ei s-ar fi dus în camerele lor să se culce, ar fi putut încerca să-i întrebe pe ceilalţi dacă se înregistraseră. Deşi, de fapt, n-ar mai fi putut înghesui pe nimeni nicăieri, fiindcă toate camerele erau deja ocupate la capacitate dublă. A renunţat la idee şi a privit în gol la marţienii de pe ecran, încercând să-şi imagineze oamenii din toată lumea care se uitau la aceeaşi imagine de pe televizoarele lor, care citeau despre ei în ziarele lor, cărora *le păsa* de ei. Nu merita pur şi simplu să te uiţi la ei, cum se târau leneş şi greoi pe membrele lungi şi fără putere, aidoma aripioarelor alungite ale unor foci, icnind greoi în gravitaţia mare a Pământului, cu ochi mari, alungiţi şi maţi

— Ce feţe tâmpe au piticoţii ăştia, a spus unul dintre reporteri către fumătorul de pipă Ştii ce-am auzit? Cică

astronauții i-ar fi ținut încuiați în spate pentru că puteau prea rău.

— Probabil că ei nu-și dau seama pe Marte, a comentat gânditor fumătorul de pipă Atmosfera e mai rarefiată

— Nu-și dau seama? Lor le place! a subliniat și a aruncat o bancnotă de un dolar pe tejghea în fața domnului Mandala Poți să-mi schimbi în monede pentru automatul de Coca?

Domnul Mandala a numărat monedele în tăcere Nu-i trecuse prin minte că marțienii ar avea vreun miros, dar numai pentru simplul fapt că nu se gândise la asta. Dacă s-ar fi gândit câtuși de puțin, atunci cu siguranță că i-ar fi trecut prin minte.

Domnul Mandala și-a luat de asemenea o monedă și i-a urmat pe cei doi bărbați spre automatul de Coca. Imaginea de pe ecranul televizorului se schimbase în instantanee destul de prost realizate, aduse de astronauți, cu clădiri joase și neregulate de culoarea nisipului pe un șes de nisip strălucitor. Acelea erau ceea ce NASA numise „cel mai mare oraș marțian" — cu totul cam o sută de structuri aplatizate, fără ferestre.

— Nu știu, a spus în cele din urmă al doilea reporter înclinându-și mult sticla de Coca-Cola Crezi că sunt ceea ce am numi „inteligenți"?

— Destul de dificil de precizat, a răspuns fumătorul de pipă

Era de la Reuter's și arăta ca atare, cu față lătăreață și roșcovană de moșier englez

— Construiesc totuși case, a subliniat el

— Asta fac și gorilele

— Fără doar și poate. Fără doar și poate Ia stai nițel! a făcut bărbatul de la Reuter's, înseninat Asta m-a făcut să mă gândesc la un banc bun Era stai așa, acasă noi îl zicem despre irlandezi... da, gata, mi-am amintit! Următoarea navă spațială ajunge la Marte, înțelegi, și descoperă că o epidemie terestră teribilă i-a ucis pe toți marțienii, cu excepția unei femele În plus au murit și ăștia, pe care i-au adus pe Pământ

Deci toţi sunt morţi, cu excepţia femelei. Sigur că da, toată lumea este foarte tulburată şi au loc dezbateri la ONU şi se semnează un pact antigenocid, iar America contribuie cu două sute de milioane de dolari pentru compensaţii şi, hai s-o scurtez, pentru a împiedica extincţia completă a rasei, se decide ca un om să se împerecheze cu această unică femelă marţiană supravieţuitoare

— Ce scârboşenie!

— Da, exact Bun, şi dup-aia îl găsesc pe Paddy O'Shaughnessy, care o ducea rău de tot cu banii şi-i spun: „Fii atent, Paddy, când o să intri în cuşca aia, o să găseşti o femelă. Tu nu trebuie să faci altceva decât s-o laşi gravidă, ai înţeles?" Iar O'Shaughnessy răspunde: „Da' mie ce-mi iese la treaba asta?" Şi i se oferă, cât să zic, nişte mii de lire sterline Bineînţeles, este de acord. Apoi însă deschide uşa cuştii şi vede cum arată femela. Şi se trage înapoi.

Bărbatul de la Reuter's a pus în ladă sticla goală de Coca-Cola şi a făcut o grimasă, simulând expresia de repulsie a lui Paddy

— „Pe toţi sfinţii din calendar! Nu mă aşteptasem la aşa ceva." „Paddy, îi zic ei împingându-l, sunt totuşi nişte mii de lire!" „Bine, atunci, încuviinţează el, dar c-o condiţie." „Ia zi, ce mai vrei?" îl întreabă ei „Trebuie să-mi promiteţi, spune O'Shaughnessy, că plozii vor fi aduşi în sânul Bisericii."

— Da, ştiam bancul, a spus celălalt reporter şi s-a întins să-şi pună sticla în spate, dar a lovit din greşeală cu piciorul şi patru navete de sticle goale de Coca-Cola s-au răsturnat şi au căzut, zornăind pe jos

Asta era mai mult decât putea suporta domnul Mandala, care a icnit, s-a bâlbâit, a sunat clopoţelul şi a zbierat·

— Ernest! Berzie! Imediat!

Iar când Ernest a apărut, strecurându-şi capul de culoarea prunei brumării prin uşa de serviciu cu o expresie care dezvăluia o anticipare a dezastrului, domnul Mandala a răcnit

— Fi-v-ar ale naibii capetele alea proaste! V-am spus de o sută de ori să duceţi lăzile alea!

Şi a rămas lângă cei doi camerişti, clocotind, în timp ce ei se aplecară peste mormanul de sticle întregi şi de cioburi, privindu-l pe furiş, îngrijoraţi, prună brumărie şi nisip arab Ştia că toţi reporterii îl priveau şi că-l dezaprobau

După aceea a ieşit în noapte, să se răcorească, fiindcă îi părea rău şi ştia că ar fi fost în stare să facă ceva după care să-i pară şi mai rău

Iarba era umedă De pe trambulină, roua condensată picura în piscină Motelul nu era atât de tăcut pe cât ar fi trebuit să fi fost în preajma zorilor, totuşi era destul de liniştit. Se auzeau doar gălăgia din holul recepţiei şi ocazional câte un râset îndepărtat Pentru domnul Mandala era liniştitor. S-a calmat mergând pe balconul comun din jurul curţii, verificând automatele de făcut gheaţă şi de vândut ţigări şi constatând că totul era în regulă

Un avion cu reacţie militar de la McCoy a urlat deasupra Înapoia lui, stelele erau încă luminoase, în ciuda zorilor care zăreau spre est. Domnul Mandala a căscat, a privit într-o doară în sus şi s-a întrebat care dintre luminiţe era Marte, apoi a revenit înapoia tejghelei din recepţie; în scurt timp era prea ocupat cu lunga şi istovitoarea serie de apeluri în camere şi formalităţi de plecare, pentru a se mai gândi la marţieni. Iar după aceea, când majoritatea reporterilor urcau gălăgioşi în maşini şi microbuze, şi soseau cei din schimbul de dimineaţă, domnul Mandala a destupat două sticle de Coca-Cola reci şi i-a dus una dintre ele prin uşa de serviciu, în spate, lui Ernest

— Grea noapte, a spus el, iar Ernest, acceptând atât sticla, cât şi intenţia, a încuviinţat din cap şi a sorbit din Coca-Cola.

S-au rezemat amândoi de peretele care proteja piscina de drumul de acces şi i-au privit pe reporteri pornind către autostradă şi informarea de la ora 10 Cei mai mulţi dintre ei

nu dormiseră deloc. Domnul Mandala a clătinat din cap dezaprobator — atâta agitație pentru un fleac!

Iar Ernest a pocnit din degete, a rânjit și a spus:

— Am un banc cu marțieni, domnule Mandala Cum îi ziceți la un marțian de doi metri care vine la dumneavoastră c-o suliță?

— Haide, Ernest, ce dracu', îi spui „sir", toți îl știu p-ăsta

A căscat, s-a întins și a urmat gânditor

— Ai fi crezut c-o s-apară niște bancuri noi Nu le-am auzit decât tot pe-alea vechi, atât doar că-n loc să se ia de evrei și catolici și... și de toți ceilalți, se luau de marțieni

— Da, am observat, a zis Ernest

Domnul Mandala s-a ridicat

— Mai bine du-te și culcă-te, l-a sfătuit, fiindcă s-ar putea ca diseară să se-ntoarcă toți Nu știu pentru ce... Știi ce cred eu, Ernest? În afară de bancuri, nu cred că peste șase luni va mai fi cineva care să-și amintească despre marțieni. Nu cred că venirea lor aici va conta câtuși de puțin pentru cineva

— Aici trebuie să vă contrazic, domnule Mandala, a rostit Ernest încetișor, fiindcă eu nu cred la fel Pentru unii va conta Pentru mine va conta *al naibii* de mult

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfață

Convingerea mea este și rămâne că o povestire trebuie să vorbească pentru sine și că orice cuvinte ar mai adăuga autorul după ce a terminat-o sunt subterfugii, minciuni sau greșeli Există totuși ceva ce aș dori să spun despre motivul pentru care a fost scris textul acesta. Nu pentru a vă convinge că-i un motiv valid sau că povestirea își atinge țelurile — ați decis deja

în aceste privințe, așa cum este firesc să faceți Ci pentru a vă spune cât de fidel rădică natura oglinda în fața artei

Între momentul în care am scris „Ziua de după ziua când au venit marțienii" și prezent, am cunoscut un preot dintr-un orășel din statul Alabama. Ca multe biserici, nu numai din Alabama, și a lui este sfâșiată de problema integrării rasiale El a găsit o cale, așa crede, de a o soluționa — sau cel puțin de a o ameliora — printre adolescenții albi din parohia lui: îi încurajează să citească science-fiction, cu speranța că ar putea învăța, mai întâi, să fie preocupați de marțienii cu piele verde în loc de americanii cu piele neagră, și, în al doilea rând, că toți oamenii sunt frați... cel puțin în fața unui univers foarte mare, în care-i foarte probabil să trăiască niște creaturi care să nu fie defel oameni.

Mi-a plăcut felul în care bărbatul acela îl slujește pe Dumnezeul lui. Este un plan bun Ar trebui să funcționeze *Ar fi bine* să funcționeze altfel, Dumnezeu să ne aibă în pază

INTRODUCERE LA „CĂLĂREȚII SALARIULUI DE PURPURĂ"

Philip José Farmer este unul dintre puținii oameni cu adevărat *buni* pe care i-am cunoscut vreodată. Este cumsecade, iar intonațiile acestui cuvânt implică putere, înțelepciune și compasiune. Este de asemenea indestructibil. A fost călcat în picioare și, cumva, a izbutit să iasă neînvins din imbroglio A fost înșelat de editori escroci, a fost manageriat criminal de agenți inepți, a fost ignorat rușinos de critici sentențioși, a fost asaltat de Furiile Șansei și ale Ghinionului și, cu toate acestea, *cu toate acestea*, a reușit să producă cincisprezece cărți de asemenea eminență singulară, încât este considerat un „scriitor al scriitorului" într-un domeniu în care gelozia și sulele sarcastice în coaste sunt procedură standard

Phil Farmer se apropie de cincizeci de ani și este un bărbat cu vorbă molcomă, a cărui bogăție de informații despre orice subiect, de la arheologie la obiceiurile nocturne ale lui Sir Richard Burton* (nu actorul), este formidabilă. Este plimbăreț pe străzi, băutor de cafea, fumător de țigări, iubitor de nepoți Dar mai presus de orice este scriitor de povestiri. Povestiri ca „The Lovers", care a răbufnit în science-fiction într-un număr din 1952 al revistei *Startling Stories* ca o explozie într-o fabrică de oxigen Până ce Phil Farmer a examinat pe îndelete subiectul, sexul fusese restricționat la copertele lui Bergey*, care implicau tinere doamne cu coapse voluptuoase și sutiene insolente El examinase toate fațetele psihologiei aberantului — se pare — într-o manieră adultă și extrapolată despre care majoritatea editorilor ar fi negat că era posibilă, în 1951. Oricine se sinchisește să deprecieze această realizare, într-un domeniu în care lipsa de organe genitale a lui Kimball Kinnison n-a părut

să-i deranjeze vreodată pe editori sau *aficionados*, trebuie doar să-şi amintească faptul că, până la Farmer şi vigoarea povestirii sale, lucrul cel mai apropiat de explorările psihologice din SF erau textele doctorului David H Keller*, care sunt puţin sub nivelurile atinse de, să zicem, Dostoievski sau Kafka

Un antologator sau editor n-ar trebui niciodată să dovedească favoritism Sunt totuşi silit, ca urmare a respectului faţă de povestirea pe care o veţi citi, a stupefacţiei faţă de stilul incredibil, a geloziei faţă de bogăţia gândirii şi excelenţa structurii, să spun pur şi simplu că aceasta nu-i doar cea mai lungă povestire din antologie, ci de departe cea mai bună Ba nu, este *minunată*. Este o bijuterie de asemenea strălucire, încât recitirea şi reexaminarea ei vor dezvălui faţetă după faţetă, ramificaţie după ramificaţie, bucurie după încântare, doar parţial întrezărite prima dată Fundamentul povestirii este complet detaliat în excelenta „Postfaţă" a lui Phil Farmer şi ar fi ridicol să încerc aici un comentariu original şi succint al spuselor lui. El vorbeşte mai mult decât convingător. Aş dori totuşi să mai zăbovesc o clipă, pentru a aborda trei elemente ale prozei care cred că au nevoie de explicaţii.

Cel dintâi element este curajul. În faţa respingerilor din partea unor editori care nu sunt demni să-i poarte trusa de pixuri, Farmer a insistat să scrie povestiri care necesitau intelect considerabil şi demolarea unor moduri anterioare de gândire. Deşi textele i-au fost primite cu priviri inexpresive de către cititorii obişnuiţi cu povestirile cu iepuraşi alb-rozalii pufoşi, a continuat cu încăpăţânare să urmărească viziuni periculoase Ştiind că ar fi putut duce o existenţă lipsită de griji dacă ar fi scris banalităţi, ştiind că subiectele mai profunde şi mai înspăimântătoare vor fi primite cu animozitate şi stupizenie, el şi-a păstrat cu fermitate stilurile, conceptele muza, dacă doriţi.

Al doilea element este inabilitatea de a lăsa din mână o idee Cea mai mică scânteie a unui concept îl duce mai departe

şi mereu mai departe, spre extrapolări şi consecinţe din care scriitori mai modeşti ar mulge o tetralogie. Farmer face parte din marea tradiţie a gânditorilor originali. Pentru el nu există un mister prea complex pentru a-l descâlci. Pentru el nu există o direcţie de gândire prea bizară ca să încerce reevaluarea ei cu instrumentele logicii. Nicio povestire nu-i prea mare ca s-o scrie, niciun personaj nu-i prea obscur ca să-l încorporeze, niciun univers nu-i prea îndepărtat ca să-l exploreze Din păcate, în timp ce Farmer scrie pe orbite imense în jurul unor talente mai mărunte care îşi examinează la nesfârşit lindina din propriile reputaţii bărboase, domeniul în care a ales să-şi reverse talentele îl ignoră în general.

Al treilea element este stilul. Care nu se repetă niciodată Care creşte geometric cu fiecare povestire nouă Care-i cere cititorului un soi de masticaţie intelectuală rezervată pentru literatura cea mai bună Textele lui sunt asemenea unei fripturi care trebuie mestecată cu atenţie şi digerată, nu o budincă de tapioca, una care poate fi înghiţită fără efort

Îmi dau seama că m-am întins ceva mai mult decât intenţionasem Cititorul poate pune asta pe seama entuziasmului antologatorului faţă de textul care urmează A fost predat în urma unei comenzi, bineînţeles, ca toate povestirile prezente în volumul acesta Dar după ce l-a terminat şi avea 40 de pagini, Farmer a venit la antologator şi l-a întrebat dacă îl poate rescrie şi extinde, fără niciun ban în plus, deoarece ideile pe care le conţinea aveau nevoie de spaţiu pentru respiraţie. A fost plătit, desigur, şi a rescris textul Însă n-a fost plătit nici pe departe suficient Eu unul mă gândesc la originalitate, vervă şi privirea neşovăitoare spre ziua de mâine. Altele îl aşteaptă pe Phil Farmer sub forma comentariilor cititorilor Ca să nu mai amintesc de unul sau mai multe Premii Hugo, care ar arăta remarcabil, de parcă ar fi fost realizate special pentru poliţa şemineului din apartamentul din Beverly Hills Cine are urechi de auzit să audă!

CĂLĂREȚII SALARIULUI DE PURPURĂ SAU MAREA ÎNDOPARE

de Philip José Farmer

Dacă ar fi putut privi cu adevărat în viitor, să zicem în anul 1966 d Hr., Jules Verne s-ar fi scăpat în pantaloni. Iar dacă s-ar fi uitat în 2166, oh, vai de mine

– din *Cum i-am tras-o Unchiului Sam & alte ejaculări private*,
manuscrisul nepublicat al bunicului Winnegan

Cocoşul care cânta de-a-ndoaselea

Un şi Sub, uriaşii, îl macină ca să facă pâine

Bucăţi zdrenţuite plutesc prin vinul somnului. Picioare imense strivesc struguri abisali pentru împărtăşania coşmarului

Aidoma Naivului Simon, el îşi pescuieşte din suflet când afundă găleata ca să scoată leviatanul.

Geme, se trezeşte pe jumătate, se întoarce pe partea cealaltă asudând oceane întunecate şi geme iarăşi. Un şi Sub, punându-şi spinările la treabă, învârtesc roţile de piatră ale morii scufundate, mormăind Fie, fye, fo, fum Ochii scânteind portocaliu-roşiatic, ca ai unei pisici într-un cotlon, dinţi, cifre albe mate într-o aritmetică întunecoasă

Un şi Sub, ei înşişi Simoni Naivi, amestecă preocupaţi metafore, fără să ştie ce fac

Bălegar şi ou de cocoş. bazıliscul se rıdică şi cântă pentru prıma oară, şi-o s-o mai facă de două ori, în răbufnirea de sânge a răsăritului care trâmbiţează eu-sunt-erecţia-şi-conflictul

Creşte şi tot creşte, până când greutatea şi lungımea se contopesc, arcuındu-l, salcıe încă neplângătoare sau trestıe frântă Capul roşu cu-un-singur-ochi se uită pe furiş pe deasupra marginii patului. Falca fără bărbie stă sprijinită, apoi, pe măsură ce se bombează trupul, alunecă în lateral şi în jos Privind monocular într-o parte şi într-alta, adulmecă arhaic de-a lungul podelei şi se îndreaptă spre uşa lăsată deschisă de acel *lapsus linguae* al santinelelor ce se prefac bolnave

Venınd dın centrul încăperii, un răget sonor îl face să se-ntoarcă. Fundul cu trei picioare, şevaletul lui Baalim, zbiară ca măgarii. Pe şevalet e „pânza", o casetă ovală, puţin adâncă, din plastic iradıat, supus unui tratament special. Pânza are doi metri şi cincisprezece înălţime şi patruzeci şi cinci de centimetrı adâncime Tabloul redă o scenă care trebuie terminată până a doua zi.

Fiınd atât pictură, cât şı sculptură, sıluetele sunt într-un relıef înalt, rotunjıte, unele mai apropıate de fundul casetei decât celelalte Strălucesc în lumina venită de afară, dar şı datorită luminiscenţei plasticului din care e confecţionată „pânza" Lumina pare să pătrundă în ele, să le îmbibe o vreme, pentru a se elibera pe urmă. E de un roşu pastelat, roşul răsărıtului, al sângelui diluat cu lacrimi, al furiei, al cernelii dın coloana de debit a registrului.

Tabloul se înscrıe în Serıa Câini: *Canoane câineşti, Câinii războiului, Viaţă de câine, Câinele Mare*[3], *Câine urlând la Lună, Câinele lui Flinders*[4], *Frunză la câini, Câini de Vânătoare*[5], *Câinii latră, ursul trece, Câini în unghi drept* şi *Variaţiuni câineşti*

---

[3] Constelaţie australă. *(N.t.)*

[4] Matthew Flinders (1774–1814) explorator şı cartograf a întocmıt prıma hartă a coastelor Australiei. *(N.t.)*

[5] Constelaţie boreală. *(N.t.)*

Socrate, Ben Jonson, Cellini, Swedenborg, Li Po[6] și Haiavata fac scandal în taverna Sirena. Pe fereastră poate fi văzut Dedal, cocoțat pe zidul din Cnossos, unde îndeasă o rachetă în fundul fiului său Icar, ca să-i ofere, pentru celebrul său zbor, o decolare asistată de un motor cu reacție Într-un colț stă ghemuit Og, Fiul Focului[7]. Roade un os de tigru cu dinți-sabie și pictează bizoni și mamuți pe un strat de mucegai. Barmanița, Atena, e aplecată peste masa la care-și servește clienții iluștri cu nectar și covrigi Gătit cu coarne de țap, Aristotel e în spatele ei. I-a ridicat fusta și se împerechează cu ea. Scrumul țigării legănate între buzele lui în timp ce schițează un surâs afectat a căzut pe fusta ei, care-a-nceput să fumege În cadrul ușii toaletei bărbaților, un Batman beat se lasă copleșit de o dorință îndelung reprimată și încearcă să facă sex anal cu Boy Wonder Printr-o altă fereastră se zărește un lac pe care merge un bărbat, cu capul înconjurat de o aureolă mată În spatele lui, din apă iese un periscop.

Un penisșarpe agățător se înfășoară în jurul pensulei și începe să picteze Pensula e un cilindru mic, cu unul dintre capete atașat de un furtun care se întinde către o mașină în formă de cupolă. Celălalt capăt al cilindrului se prelungește cu un cioc Deschiderea acestuia se poate mări sau micșora prin rotirea unui buton de pe cilindru O serie de rondele de pe același cilindru stabilesc culoarea sau nuanța vopselei și modul în care este depusă· în ploaie fină sau în jet gros

Proboscidian, se mișcă furios, construind o altă siluetă, strat cu strat. Pe urmă simte un miros stătut, de mucegai, și scapă pensula și se prelinge dincolo de ușă și de-a lungul curburii peretelui holului oval, trasând mâzgălitura unei creaturi fără picioare, o inscripție pe nisip pe care mulți o pot citi, dar puțini o pot pricepe Lichidul roșu zvâcnește pompat

---

[6] Li Po (701–762), unul dintre cei mai importanți poeți chinezi din timpul dinastiei Tang (618–907). *(N.t.)*

[7] Eroul unei serii de romane de Irving Crump (1887–1979) *(N.t.)*

în ritmul morilor lui Un și Sub, ca să hrănească și să umfle reptila cu sânge fierbinte Dar, detectând intruziunea masei și extruziunea dorinței, pereții strălucesc

El geme și cobra glandulară se înalță și se leagănă în sunetul de flaut al dorinței lui de-a se juca de-a vulvascunselea. Să nu fie lumină! Nopțile trebuie să rămână plăcerea sa nedemnă. Trecere în viteză pe lângă camera mamei, mai aproape de ieșire. Ah! Oftat domol de ușurare, dar aerul șuieră prin strâmta gura verticală, anunțând plecarea fostei suprimări a Poftei.

Ușa a devenit arhaică, are o gaură pentru cheie Repede! Sus pe pantă și afară din casă pe gaura cheii, apoi în stradă Cineva agață o fășneață, o tânără cu părul argintiu fosforescent și pisicuță blonduță

Afară și pe stradă și răsucire în jurul gleznei ei. Ea se uită-n jos cu surprindere și apoi cu teamă. Asta e pe placul lui prea doritoare erau prea multe. A găsit un diamant în noroi

Sus, în jurul gambei ei catifelate ca o ureche de pisică, înconjurând și iar înconjurând și alunecând de-a lungul vâlcelei vintrelor Scormonind părul moale, spiralat, și apoi hărăzindu-și singur chinul lui Tantal, ocolind pe ușoara convexitate a pântecului, salutând buricul, apăsându-l ca să se-audă soneria la etaj, înconjurând și iar înconjurând talia subțire și furând sfios și grăbit o sărutare de la fiecare sfârc. Pe urmă înapoi, în jos, pentru alcătuirea expediției care să urce muntele lui Venus și să planteze steagul

Oh, desfătare tabu și pătrundere sacrosanctă! Acolo, înăuntru, e un prunc, o ectoplasmă începând să capete formă într-o pre-anticipare a actualității. Cazi, ovulule, gonește pe tobogane de carne, grăbește-te să-l înghiți lacom pe Norocosul Mocromoby Dick, un șerpuitor mai iute decât milioanele de milioane de frați ai săi, supraviețuind fiindcă e cel mai combativ

Un orăcăit puternic umple sala Răsuflarea fierbinte răcorește pielea El transpiră Țurțuri îmbracă fuzelajul bombat,

îl încovoaie sub greutatea gheții, și ceața se rostogolește în jur, șuierând pe lângă lonjeroane, eleroanele și profundoarele sunt blocate de gheață, și pierde altitudine cu mare repeziciune. Înalță-te, înalță-te! Venusberg undeva, înainte, în ceață; Tannhauser, suflă în trâmbițele tale, ridică-ți flăcările, sunt în picaj.

Ușa mamei s-a deschis. O broască ghemuită umple ușa ovoidală. Gușa i se umflă și i se surpă ca niște foale; gura fără dinți se deschide prostește. *Ginungagap* Limba bifurcată țâșnește afară și se încolăcește în jurul boa constrictorului. El țipă cu ambele guri și zvâcnește într-o parte și într-alta. Îl străbat valuri de respingere Două labe palmate se curbează și înnoadă trupul care se zbate — o tijă lichidă, firește

Femeia își continuă plimbarea Așteaptă-mă! Afară urlă marea, se izbește de nod, urlă din nou, reflux în conflict cu fluxul Prea mult, și numai o singură cale. El zvâcnește-țâșnește, bolta de ape se surpă, nici urmă de arca sau de arcul lui Noe, el devine nová, o cutremurare de milioane de meteoriți șerpuitori, străfulgerări în tigaia existenței

Vie împărăția coapsei. Vintre și pântec într-o armură mucegăită, și el rece, ud și tremurând

Brevetul lui Dumnezeu asupra zorilor expiră

în continuare vă vorbește Alfred Melophon Voxpopper, de la Aurora Pushup și Ora Cafelei, Canalul 69B Versuri înregistrate în timpul celei de-a 50-a Demonstrații și Competiții Anuale de la Centrul de Artă Folclorică, Beverly Hills, nivelul 14. Recitate de Omar Bacchylides Runic, improvizând, dacă nu luați în considerare o serie de meditații din seara precedentă, când s-a aflat în taverna exclusivistă *Universul Privat*, și le puteți ignora, fiindcă Runic nu-și mai amintește absolut nimic

despre seara aia În ciuda faptului că a câştigat Prima Cunună de Lauri A, în condiţiile inexistenţei unei a Doua, a Treia etc coroane încadrabile în categoriile de la A la Z Dumnezeu să binecuvânteze democraţia noastră

Un somon roz-cenuşiu escaladând cascada nopţii
Spre a sări iazul unde iau fiinţă peştii altei zile

Zorile — mugetul roşu al taurului heliac
Şarjând la orizont

Sângele fotonic al nopţii rănite,
Înjunghiate de soarele asasin.

şi aşa mai departe, în total cincizeci de versuri sublimate şi întrerupte de urale, bătăi din palme, huiduieli, fluierături şi suspine

Chib e pe jumătate treaz. Trage cu ochiul în întunericul tot mai strâmt în timp ce visul dispare în tunelul metroului Se uită pe furiş pe sub pleoapele abia deschise ale unei alte realităţi: conştientizarea

— Lasă-mă să mai văd! mormăie către Moise şi aşa, gândindu-se la bărbi lungi şi coarne (prin amabilitatea lui Michelangelo), îi vine în minte stră-străbunicul său

Voinţa, o rangă, sileşte pleoapele să se deschidă. Vede fidoul întinzându-se pe peretele din faţa lui şi curbându-se în sus, ca să acopere o jumătate de tavan Răsăritul, paladinul soarelui, îşi azvârle mănuşa cenuşie.

Canalul 69B, canalul tău preferat, în exclusivitate pentru LA, îţi aduce zorile. (Decepţie profundă. Zorile, opera Naturii, falsificate, înfăţişate pe ecran de electrozi creaţi de aparate create de om)

Trezeşte-te cu soarele în inimă şi cu cântecul pe buze! Palpită la auzul versurilor emoţionante ale lui Omar Runic! Priveşte zorii ca păsările din copaci, ca Dumnezeu, priveşte-le!

Voxpopper psalmodiază versurile cu voce dulce în timp ce *Anitra* lui Grieg susură suav. Bătrânul norvegian n-a visat niciodată să aibă un asemenea public, să iasă atât de bine Un tânăr, Chibiabos Elgreco Winnegan, are un fitil îmbibat, prin amabilitatea unei sonde răposate din câmpul petrolifer al inconștienței

— Saltă-ți fundul și-ncalecă-ți armăsarul, spune Chib Azi zboară Pegas

Vorbește, gândește și trăiește încordat în prezent

Se dă jos din pat și-l îndeasă în perete Dacă l-ar lăsa afară, mototolit ca limba unui bețiv bătrân, ar fractura estetica încăperii, ar distruge acea curbură care e reflexia universului fundamental și ar pune o piedică în calea muncii sale Camera e un ovoid imens, iar într-un colț se află un ovoid mic, toaleta și dușul. Iese de acolo arătând ca unul dintre aheii cu înfățișare de zei ai lui Homer, cu coapse masive, cu brațe puternice, cu piele cafeniu-aurie, cu ochi albaștri, cu păr castaniu-roșcat — deși fără barbă Apelul se anunță simulând strigătul de alarmă al unei broaște de copac din America de Sud, pe care l-a auzit cândva pe canalul 122

„Sesam, deschide-te!"

Inter caecos regnat luscus

Fața lui Rex Luscus se lățește peste fido, cu porii precum craterele unui câmp de luptă din Primul Război Mondial. Are un monoclu negru peste ochiul stâng, scos într-o încăierare a criticilor de artă în timpul Seriei de Conferințe *Îmi place Rembrandt*, de pe Canalul 109 Deși destul de influent ca să aibă prioritate la înlocuirea ochiului, a refuzat

„Inter caecos regnat luscus", spune ori de câte ori e întrebat despre asta și destul de des și când nu e „Traducere: în

ţara orbilor, chioru-i împărat De aceea m-am şi rebotezat Rex Luscus, adică Regele Chior".

După cum se zvoneşte — sub oblăduirea lui —, o să le permită bio-băieţilor să-i pună un ochi din proteine artificiale când vor apărea lucrările unui artist destul de grandios ca să justifice o privire focalizată. Şi se mai spune şi c-o s-o facă în curând, fiindcă l-a descoperit pe Chibiabos Elgreco Winnegan

Luscus se uită cu poftă (înjură cu adverbe) la părţile păroase şi proeminente ale lui Chib. Chib se umflă nu fiindcă i se înfierbântă sângele, ci fiindcă-l înfierbântă furia

— Scumpule, spune mieros Luscus, am vrut doar să fiu sigur că te-ai trezit şi că te-apuci de munca extrem de importantă de azi Trebuie să fii pregătit pentru expoziţie, neapărat! Dar acum, când te-am văzut, mi-am adus aminte că încă n-am mâncat Ce-ar fi să iei micul dejun cu mine?

— Ce mâncăm? întreabă Chib Nu, continuă fără să aştepte răspunsul Am prea multe de făcut azi. Sesam, închide-te!

Faţa lui Rex Luscus pălеşte, o mutră de ţap sau, cum preferă el o s-o descrie, chipul lui Pan, faunul artelor. La un moment dat, s-a dus chiar să-şi ajusteze urechile Foarte drăguţ

— Bee-ee-ee! behăie Chib către apariţie Be! Gogoşi! N-o să te pup niciodată-n fund, Luscus, şi nici tu n-o să pupi fundul meu Chiar dacă pierd subvenţia!

Sunetul anunţă un nou apel. Apare faţa întunecată a lui Rousseau Vultur Roşu. Are nas de acvilă şi ochii îi sunt cioburi de sticlă neagră. Fruntea lată e acoperită cu o fâşie de pânză roşie care-i înconjoară părul negru, lins, lăsat să îi alunece pe umeri. Cămaşa e din piele de căprioară, de gât îi atârnă un colier de mărgele. Arată ca un indian din Marile Câmpii, cu toate că Sitting Bull, Crazy Horse sau cel mai nobil nas roman dintre ei l-ar fi dat afară din trib în şuturi Nu fiindcă ar fi fost antisemiţi, ci pur şi simplu fiindcă nu puteau respecta un viteaz care face urticarie când se-apropie de un cal

Numit la naştere Julius Applebaum, a devenit în mod oficial Rousseau Vultur Roşu în ziua Botezului Său Abia întors din pădurea reprimordializată, benchetuieşte acum printre blestematele oale murdare de carne ale unei civilizaţii decadente.

— Ce mai faci, Chib? Gaşca se-ntreabă cât de repede poţi ajunge aici?

— Să vin la voi? Încă n-am luat micul dejun şi am de făcut o mie de lucruri ca să mă pregătesc pentru expoziţie Ne vedem la prânz!

— Ai scăpat distracţia de azi-noapte Nişte egipteni nenorociţi au încercat să pipăie fetele, dar le-am spus *salaam* şi-am dat cu ei de pereţi.

Rousseau dispare ca ultimul dintre oamenii roşii

Chib se gândeşte la micul dejun când fluieră interfonul Sesam, deschide-te! Vede camera de zi. Fumul se învârtejeşte, prea gros şi prea furios ca să-l spulbere instalaţia de aer condiţionat. În capătul opus al ovoidului, frăţiorul şi surioara lui, vitregi amândoi, dorm pe o plană I-a furat somnul jucându-se de-a mama-şi-prietenul, cu gurile deschise într-o inocenţă binecuvântată, frumoşi aşa cum nu pot fi decât copiii adormiţi. În faţa ochilor lor închişi stă un altul, care nu clipeşte, ca al unui ciclop din Mongolia

— Nu-i aşa că-s drăgălaşi? spune mama. Dragii de ei au fost pur şi simplu prea obosiţi ca să mai poată ajunge în pat

Masa e rotundă. Cavalerii bătrâni şi doamnele la fel de bătrâne s-au adunat în jurul ei pentru cea mai recentă căutare a asului, regelui, damei şi valetului Nu-şi poartă decât armurile din straturi succesive de grăsime. Guşile mamei atârnă ca steagurile într-o zi fără vânt Sânii i se târăsc şi-i tremură pe masă, se bombează şi se ondulează

— Masa mastodonţilor, spune el cu glas tare, cu ochii la feţele grase, la ţâţele imense, la dosurile luxuriante

Ei înalță din sprâncene Despre ce naiba vorbește geniul nebun?

— Puștiul tău chiar e retardat? întreabă una dintre prietenele mamei, și toți râd și mai beau niște bere

Vrând să fie de față când se-mpart cărțile și deducând că mama o să pornească în curând pulverizatoarele, Angela Ninon urinează și lichidul i se scurge în josul piciorului Asta îi face să râdă și William Cuceritorul spune·

— Deschid eu

— Eu sunt întotdeauna deschisă, ripostează mama, și toată lumea izbucnește într-un râs zgomotos

Chib ar vrea să plângă. Nu plânge, deși în copilărie a fost încurajat s-o facă ori de câte ori simte nevoia

— Ți-e mai bine și uită-te la vikingi, ce bărbați erau, și plângeau ca niște copii, de fiecare dată când le venea să plângă — prin amabilitatea Canalului 202, din programul de largă audiență *Ce-a făcut o mamă?*

Nu plânge fiindcă se simte ca un bărbat care se gândește la mama pe care-a iubit-o și care e moartă, dar a murit cu mult timp în urmă. Mama lui a fost îngropată de mult sub o surpare de cărnuri La șaisprezece ani, avea o mamă frumoasă

Pe urmă s-a îndepărtat de el

Familia care înflorește e aceea care crește

— dintr-o poezie de Edgar A Grist,
difuzată pe canalul 88

— Fiule, eu nu m-aleg cu mare lucru din asta O fac numai fiindcă te iubesc

Și apoi grăsime, grăsime, grăsime! Unde s-a dus? În abisul adipos. Dispărând pe măsură ce se lățea mai mult

— Fiule, ai putea măcar să mă mai înfrunți din când în când

— Tu m-ai îndepărtat, mamă A fost corect. Acum sunt băiat mare. Dar n-ai niciun drept să-ți închipui c-aș fi dispus să refac totul

— Nu mă mai iubești!

— Ce-avem la micul dejun, mamă? întreabă Chib

— Am o mână bună, Chibby Numai că de data asta pregătește-ți singur mâncarea

— De ce m-ai sunat?

— Am uitat când începe expoziția ta Vreau să dorm puțin înainte de plecare

— La 14:30, mamă, dar nu ești obligată să vii

Buzele rujate cu verde se deschid ca o rană cangrenată Femeia își scarpină unul dintre sfârcurile rujate.

— Oh, vreau să fiu acolo Nu vreau să pierd triumfurile artistice ale propriului meu fiu Crezi c-o să primești subvenția?

— Dacă n-o primesc, ne-așteaptă Egiptul

— Împuțiții ăia de arabi! exclamă William Cuceritorul

— Biroul e cel care-o face, nu arabii, zice Chib. Ei s-au mutat din același motiv pentru care am putea fi noi nevoiți să ne mutăm

Din manuscrisul nepublicat al bunicului. Cine și-ar fi imaginat că Beverly-Hills o să devină antisemit?

— Nu vreau să plec în Egipt! se văicărește mama. Trebuie să obții subvenția, Chibby. Nu vreau să plec din cuib M-am născut și am fost crescută aici, ei, pe al zecelea nivel, oricum, și când m-am mutat au venit cu mine toți prietenii mei Nu vreau să plec!

— Nu plânge, mamă, spune Chib, întristându-se fără să vrea. Nu plânge. Doar știi că guvernul nu te poate obliga să pleci Avem drepturile noastre

— Dacă vrei s-aveţi în continuare parte de delicatese, o să pleci, zice Cuceritorul Dacă nu câştigă Chib subvenţia, evident Şi eu nu l-aş condamna, chiar dacă nici măcar nu s-ar strădui s-o câştige Nu-i vina lui că tu nu eşti în stare să-i spui *nu* Unchiului Sam Ai purpura ta şi ce scoate Chib din vânzarea tablourilor Şi tot nu-i destul. Cheltuieşti mai repede decât câştigi

Mama ţipă furioasă la William şi dispar amândoi. Chib deconectează fidoul La naiba cu micul dejun, o să mănânce mai târziu. Ultimul lui tablou pentru festival trebuie terminat până la prânz. Apasă pe o placă şi camera în formă de ou se deschide ici şi colo, şi aparatura pentru pictat apare ca un dar din partea zeilor electronici Zeuxis[8] ar înnebuni şi pe Van Gogh l-ar apuca tremuriciul dacă ar putea să vadă ce pânze, ce paletă şi ce pensulă foloseşte Chib.

Pictura implică îndoirea şi răsucirea individuală a mii de sârme, în diferite forme şi pe diferite adâncimi Firele sunt atât de subţiri, încât nu se pot vedea decât cu lupa şi nu pot fi manipulate decât cu cleşti extrem de delicaţi De aici ochelarii pe care-i poartă şi instrumentul lung, aproape tot atât de delicat ca un fir de păianjen, pe care-l ţine în mână în primele etape ale creării unui tablou. După sute de ore de muncă (făcută cu dragoste) înceată şi plină de răbdare, sârmele sunt aranjate

Chib îşi scoate ochelarii şi contemplă efectul general Foloseşte pulverizatorul ca s-acopere sârmele cu vopsea de culorile şi nuanţele dorite Vopseaua se usucă în câteva minute Chib îi ataşează carcasei conductori electrici şi apasă pe un buton ca să-ncarce sârmele cu un curent de joasă tensiune. Acestea strălucesc sub vopsea şi, focoase liliputane, dispar într-un fum albăstrui

Rezultatul e o lucrare tridimensională alcătuită din straturi dure de vopsea, plasate pe mai multe niveluri sub crusta exterioară Crustele sunt de grosimi diferite, dar atât de subţiri,

---

[8] Pictor grec din Heraclea (sec V î H) *(N t)*

încât, atunci când pictura e răsucită sub diferite unghiuri, lumina se strecoară prin poşghiţa exterioară către cea inferioară. O parte dintre cruste nu sunt altceva decât simple reflectoare care intensifică lumina, astfel încât imaginile interioare să fie mai uşor vizibile.

Când sunt expuse, picturile se plasează pe piedestale care le rotesc automat, faţă de centru, cu câte douăsprezece grade la dreapta şi cu câte douăsprezece la stânga

Fido sună. Chib înjură şi se gândeşte să-l deconecteze Măcar nu e intercomul, cu mama lui zbierând isterică Sau cel puţin nu încă O să-l sune destul de curând dacă pierde mult la pocher.

Sesam, deschide-te!

Cântec mieunat despre Unchiul Sam

Bunicul scrie în *Ejaculările private*. La douăzeci şi cinci de ani după ce am fugit cu douăzeci de miliarde de dolari şi am murit, chipurile, în urma unui atac de cord, Falco Accipiter e din nou pe urmele mele Detectivul de la BAF, care şi-a ales drept nume Falcon Hawk[9] când a început să profeseze. Ce individualist! Totuşi, are vederea la fel de ascuţită ca o pasăre de pradă şi e tot atât de neînduplecat, şi aş tremura dacă n-aş fi prea bătrân ca să mă mai tem de nişte simple fiinţe omeneşti. Cine i-a dezlegat cureluşa şi i-a scos gluga? Cum a descoperit vechiul miros, acum, când s-au răcit urmele?

Faţa lui Accipiter pare a unui şoim migrator extrem de suspicios, care zboară străduindu-se să se uite în toate părţile

---

9 Şoim Vultur *(N t)*

şi care trage cu ochiul în propriul anus, asigurându-se că acolo nu s-a ascuns cumva vreo rață Ochii de un albastru palid aruncă priviri ca niște cuțite lansate din mânecă, cu o răsucire a încheieturii. Şi trec totul în revistă cu o capacitate sherlockiană de captare a celor mai mărunte şi insignifiante detalii. Capul i se întoarce într-o parte şi-ntr-alta, cu nările dilatându-i-se şi strângându-i-se, în întregime radar, sonar şi odor

— Domnule Winnegan, îmi cer scuze fiindcă sun atât de devreme V-am scos din pat?

— E evident că nu! răspunde Chib Nu vă osteniți să vă prezentați. Mă urmăriți de trei zile

Accipiter nu roşeşte. Maestru al autocontrolului, se îmbujorează întotdeauna numai în adâncul măruntaielor, unde nu-l poate vedea nimeni.

— Dacă mă cunoaşteți, poate-mi puteți spune şi de ce v-am sunat?

— Par atât de dobitoc încât să vă zic?

— Domnule Winnegan, aş vrea să discutăm despre stră-străbunicul dumneavoastră.

— E mort de douăzeci şi cinci de ani! strigă Chib Lăsați-o baltă Şi nu mă sâcâiți. Nu-ncercați să obțineți un mandat de percheziție Niciun judecător n-o să vi-l dea Casa unui om e pastelul... vreau să spun castelul său

Se gândeşte la mama lui şi la ceea ce ar putea deveni ziua dacă nu pleacă repede de-acasă Dar trebuie să termine tabloul

— Dispari, Accipiter. Cred c-o să-ți fac raport Sunt sigur că sub pălăria aia caraghioasă ai un fido

Fața lui Accipiter e tot atât de netedă şi de neclintită ca o sculptură de alabastru a zeului-şoim Horus Ar putea avea intestinele umflate de ceva gaz Dacă e aşa, îl expulzează pe nesimțite.

— Bine, domnule Winnegan Dar nu scăpați aşa uşor de mine La urma urmelor

— Dispari!

Interfonul fluieră de trei ori De trei ori înseamnă că e bunicul

— Am tras cu urechea, spune vocea de o sută douăzeci de ani, găunoasă şi profundă ca ecoul din mormântul unui faraon. Vreau să te văd înainte de a pleca. Asta, dacă ai câteva minute pentru un Îmbătrânit în Nedumerire.

— Întotdeauna, bunicule, răspunde Chib, gândindu-se cât de mult îl iubeşte pe bătrân. Vrei ceva de mâncare?

— Da, şi ceva hrană pentru minte.

Der Tag Dies Irae Gotterdammerung Armaghedon Lucrurile se apropie de deznodământ. Ziua victoriei sau a distrugerii. Momentul deciziei. Toate aceste apeluri şi presentimentul că vor urma altele Ce-o să aducă sfârşitul zilei?

Pilula soare alunecă în gâtul dureros al nopţii

— din Omar Runic

Chib se îndreaptă spre uşa convexă, care se face sul în interstiţiul dintre pereţi Centrul casei e camera ovală a familiei. În sensul acelor de ceasornic, în primul cvadrant e bucătăria, de care o despart paravane acordeon înalte de şase metri, pictate de Chib cu scene din mormintele egiptene, ca un comentariu prea subtil despre mâncarea modernă Şapte coloane zvelte din jurul camerei familiei marchează marginile ei şi pe ale coridorului. Între coloane se află alte paravane acordeon înalte, pictate de Chib când se afla în faza mitologiei amerindiene

Coridorul e tot de formă ovală; în el răspund toate camerele din casă Sunt în număr de şapte, şase fiind combinaţii dormitor-cameră de lucru-studio-toaletă-duş A şaptea e o magazie

Ouă mici în interiorul unor ouă mai mari din interiorul unor ouă uriaşe dintr-un megamonolit de pe o pară planetară dintr-un univers ovoidal, ultima cosmogonie care sugerează că infinitul are forma unui fruct al găinii. Dumnezeu clocește deasupra abisului o dată la fiecare un trilion de ani sau cam aşa ceva

Chib traversează coridorul, trece printre două coloane sculptate de el pentru a deveni cariatide ce înfăţişează fetişcane apetisante. Mama lui îl priveşte pieziş, fiindcă e de părere că fiul ei se apropie cu mare repeziciune de nebunie, dacă încă n-a sărit calul. În parte e vina ei; n-ar fi trebuit să se dezguste şi, într-un moment de ţăcăneală, să pună punct Acum e grasă şi urâtă, oh, Doamne, atât de grasă şi de urâtă. Nu mai poate spera, în mod rezonabil, şi nici măcar împotriva raţiunii, s-o ia de la-nceput.

E firesc, îşi tot spune ea, oftând, plină de resentimente şi înlăcrimată, să abandoneze dragostea mamei lui pentru desfătările stranii, ferme şi armonioase oferite de o femeie tânără Dar să renunţe şi la ele? Nu e un fătălău A renunţat la toate astea când avea treisprezece ani. Şi atunci, care e motivul castităţii lui? Nu e nici dependent de fornixator, caz în care ea l-ar înţelege, chiar dacă nu l-ar aproba.

Oh, Doamne, unde-am greşit? Pe de altă parte, cu mine nu-i nimic în neregulă O să-nnebunească, exact ca taică-său — Raleigh Renaissance, cred că aşa-l chema —, ca mătuşă-sa şi ca stră-străbunicu-său E din cauza picturii şi a extremiştilor ălora, Tinerele Ridichi, cu care-şi pierde vremea. E prea creativ, prea sensibil Oh, Doamne, dacă i se-ntâmplă ceva băieţelului meu, va trebui să plec în Egipt.

Chib îi cunoaşte gândurile, de vreme ce ea le dă glas atât de des şi nu e în stare să-şi bage-n cap unele noi. Trece pe lângă masa rotundă fără să scoată niciun cuvânt Cavalerii şi doamnele Camelotului din cutii de tablă îl privesc printr-un văl de bere

În bucătărie, Chib deschide o ușă ovală din perete Scoate o tavă cu mâncare în farfurii și căni acoperite, totul fiind învelit în plastic.

— Nu mănânci cu noi?

— Nu te văita, mamă, spune el, și se-ntoarce-n camera lui să ia niște trabucuri pentru bunic

Ușa, care detectează, amplifică și îi transmite mecanismului de acționare aura schimbătoare, dar recognoscibilă, a câmpurilor electrice epidermice, se împiedică. Chib e prea întors pe dos Deasupra pielii lui se dezlănțuie furtuni magnetice, schimbând configurația spectrală. Ușa se derulează pe jumătate în afară, se rulează în interior, se răzgândește iarăși, se derulează în exterior, se rulează în interior

Chib îi trage un picior și o blochează de-a binelea. Se hotărăște să-i instaleze un sesam video sau vocal Problema e că a rămas fără unități și fără bonuri și n-are cu ce cumpăra materialele. Ridică din umeri și pleacă pe coridorul curb, cu un singur perete, ca să se oprească în fața ușii bunicului, unde paravanele din bucătărie îl ascund de privirile celor din camera de zi

— Pentru că el cântat-a despre pace, precum și despre libertate,
Cântat-a despre frumusețe, despre dragoste și dor,
Și a cântat și despre moarte, și despre trai nepieritor,
În insulele Preafericiților,
În al lui Ponemah regat,
În ținutul Vieții de Apoi.
Foarte drag lui Hiawatha
I-a fost bunul Chibiabas

Chib psalmodiază parolele, ușa se retrage.

Lumina se revarsă orbitoare, o strălucire gălbuie cu nuanțe roșietice, care e creația bunicului Când privești prin

ușa convexă, ovală, e ca și cum te-ai uita în ochii unui nebun Bunicul e în mijlocul încăperii, cu barba albă ajungându-i până la jumătatea coapselor și cu părul la fel de alb căzându-i în cascade până în spatele genunchilor. Cu toate că barba și părul capului îi ascund goliciunea și nici măcar nu se află în public, poartă un șort Bunicul e, cumva, de modă veche, lucru care i se iartă unui bărbat în vârstă de douăsprezece decenii.

Ca și Rex Luscus, n-are decât un singur ochi. Zâmbește cu propriii săi dinți, crescuți din mugurii pe care și i-a transplantat cu treizeci de ani în urmă Un trabuc mare, verde, îi iese printr-un colț al gurii cu buze roșii, pline Are nasul turtit și pătat, de parcă timpul i l-ar fi strivit sub o talpă grea Fruntea și pomeții sunt lați, poate datorită unei doze din sângele indienilor ojibway care-i curge prin vene, deși e un Finnegan prin naștere și până și transpirația îi e celtică, răspândind o aromă de whisky. Își ține capul sus și ochiul lui albastru-cenușiu e ca un lac din fundul unei gropi antediluviene, o rămășiță a unui ghețar topit.

Una peste alta, fața bunicului e fața lui Odin când se întoarce de la fântâna lui Mimir, întrebându-se dacă n-a plătit un preț prea mare[10]. Sau chipul bătut de vânturi și biciuit de nisip al Sfinxului din Gizeh

— Ca să-l parafrazez pe Napoleon, zice bunicul, patruzeci de secole de istorie se uită în jos, către tine Capul de piatră al eonilor *Și atunci, ce este omul?* a spus Noua Sfinx, după ce Oedip a răspuns la întrebarea Vechii Sfinx și n-a rezolvat nimic, fiindcă Ea zămislise deja o alta de soiul ei, o puștoaică enervant de deșteaptă, cu o întrebare proprie, la care încă nu e nimeni în stare să răspundă Și probabil că nici nu poate nimeni

— Vorbești ciudat, zice Chib. Dar îmi place

Îi adresează bunicului un surâs larg, simțind că-l iubește

[10] Mimir era păzitorul izvorului înțelepciunii de la rădăcina arborelui Yggdrasil, izvor din care Odin n-a avut voie să bea decât după ce a plătit cu un ochi. *(N.t.)*

Te furişezi aici în fiecare zi, nu atât de dragul meu, ci ca să capeţi cunoştinţe şi profunzime. Eu am văzut totul, am auzit totul şi am cugetat în viaţa mea, şi nu doar un pic. Am călătorit mult înainte de a mă refugia în camera asta, acum un sfert de secol Însă această izolare a fost cea mai mare odisee dintre toate

Un marinator matusalemic

— Mă consider pe mine însumi o marinadă de înţelepciune afundată într-o saramură de cinism prea sărat şi de viaţă prea lungă

— După cum zâmbeşti, probabil că tocmai ai avut o femeie, îl tachinează Chip

— Nu, băiatule. Mi-am pierdut tăria din vergea acum treizeci de ani. Şi îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru asta, fiindcă îndepărtează de mine tentaţia păcatului trupesc, ca să nu mai vorbesc de masturbare. Însă mi-au rămas alte energii, adică sunt îndemnat către alte păcate, mai grave Pe lângă păcatul săvârşirii împreunării sexuale, care implică, paradoxal, păcatul propagării sexuale, am avut şi alte motive ca să nu-i cer acelui bătrân savant, cunoscător al magiei negre, ceva care să mă-ntărească iarăşi Eram prea bătrân pentru ca fetele tinere să mă mai găsească atrăgător, altfel decât pentru banii mei. Şi eram într-o prea mare măsură un poet şi un iubitor al frumuseţii ca să mă culc cu pustule zbârcite din generaţia mea sau din cele imediat următoare. Aşa că acum înţelegi, fiule. În clopotul sexului meu se leagănă limba Ding, dong, ding, dong O grămadă de dong, dar nu prea mulţi ding.

Bunicul râde gros, un răget de leu pulverizând porumbei

— Nu mai sunt decât un purtător de cuvânt al anticilor, un avocat potlogar, pledând pentru clienţi morţi de multă vreme N-am venit să-ngrop, ci să preamăresc şi, silit de propriul simţ

al dreptății, să recunosc, în același timp, greșelile trecutului. Sunt un bătrân bizar și ursuz, captiv, ca Merlin, în trunchiul lui de copac. Zamolxis, zeul urs al tracilor, hibernând în peștera lui Ultimul dintre Cei Șapte Adormiți[u]

Bunicul se duce la tubul de plastic lung și subțire suspendat de plafon și trage în jos mânerele pliante ale ocularului

— Accipiter pândește, amenințător, în afara acestei case Simte aici, în Beverly Hills, nivelul 14, mirosul unui putregai Oare e cu putință să nu fi murit Câștigă-Din-Nou[u] Winnegan? Unchiul Sam e ca un diplodoc care-a primit un șut în fund E nevoie de douăzeci și cinci de ani ca să-i ajungă mesajul la creier.

În ochii lui Chib apar lacrimi

— Oh, Doamne, bunicule, nu vreau să ți se-ntâmple nimic

— Ce altceva i se poate întâmpla unui bărbat de 120 de ani, decât să-l lase baltă creierul sau rinichii?

— Cu tot respectul, bunicule, trăncănești ca o moară stricată

— Numește-mă moara Identității, ripostează bunicul. Făina pe care-o scoate e coaptă în cuptorul straniu al egoului meu — sau pe jumătate coaptă, dacă preferi

Chib rânjește printre lacrimi

— La școală m-au învățat că jocurile de cuvinte sunt ieftine și vulgare

— Ce e destul de bun pentru Homer, Aristofan, Rabelais și Shakespeare e destul de bun și pentru mine Apropo de ieftin și vulgar, azi-noapte, înainte de începerea partidei de pocher, m-am întâlnit cu maică-ta pe coridor Tocmai plecam din bucătărie c-o sticlă de băuturică Aproape c-a leșinat. Dar și-a revenit repede și s-a făcut că n-a dat cu ochii de mine

---

[u] Șapte frați creștini ziditi de vii într-o grotă din Efes, din ordinul împăratului roman Decius (249–251). Legenda spune că au dormit 195 de ani și s-au trezit în anul 446 d.Hr., când Imperiul Roman era condus de Teodosiu al II-lea. (*N.t.*)

[u] „Win again" în engleză *(N.t.)*

Poate-a crezut într-adevăr c-a văzut o stafie Dar mă-ndoiesc Ar fi trăncănit în tot oraşul

— E posibil să-i fi spus doctorului ei, îşi dă Chib cu părerea. Te-a văzut acum câteva săptămâni, ţi-aduci aminte? S-ar putea să fi pomenit asta când s-a plâns de aşa-zisele ei ameţeli şi halucinaţii.

— Iar bătrânul taie-oase, cunoscând povestea familiei, a sunat la BAF Posibil.

Chib se uită prin ocularul periscopului. Îl roteşte şi răsuceşte manşoanele de la capătul mânerelor ca să ridice şi să coboare ochiul de ciclop din capătul exterior al tubului Accipiter ocoleşte tiptil complexul de şapte ouă, fiecare dintre ele în capătul unei alei ca o creangă strâmbă, lată, dar subţire, proiectată în afara piedestalului central. Accipiter urcă treptele unei ramificaţii către uşa doamnei Applebaum Uşa se deschide

— Probabil c-a prins-o când era departe de fornixator, zice Chib Şi probabil că se simte singură; nu vorbeşte cu el prin fido Dumnezeule, e mai grasă decât mama!

— De ce nu? spune bunicul. Domnul şi doamna Oricine stau pe propriile funduri toată ziua, beau, mănâncă şi se uită la fido, şi creierii lor se transformă în gunoi, iar trupurile, în nămol. În zilele noastre, Cezar n-ar fi avut niciun fel de necazuri dacă se-nconjura cu astfel de prieteni grăsani Şi tu mănânci, Brutus?

Însă comentariul bunicului n-ar trebui să fie valabil pentru doamna Applebaum. Ea are o gaură în cap şi oamenii dependenţi de fornixaţie se îngraşă foarte rar. Stau toată ziua şi o parte a nopţii aşezaţi sau întinşi şi acul din fornixul cerebral le oferă o serie de şocuri electrice infime La fiecare impuls, prin trup li se scurge o senzaţie de plăcere extaziantă, care le depăşeşte cu mult pe cele oferite de mâncare, băutură sau sex. E ilegal, dar guvernul nu-i deranjează niciodată pe utilizatorii săi, în afara cazului când vrea să-i agaţe pentru altceva, fiindcă

fornicii care au copii sunt extrem de puțini În Los Angeles, douăzeci la sută dintre locuitori au găuri în capete și mânere minuscule inserate, pentru acces la ac. Cinci la sută sunt dependenți; se irosesc, mâncând rareori, cu vezicile urinare umflate revărsându-le otrăvuri în sânge

— Și fratele și sora mea s-ar putea să te fi văzut uneori, când ieși pe furiș ca s-ajungi la liturghie Ei n-ar fi putut...

— Și ei mă cred o stafie! În zilele noastre, în epoca asta! Totuși, poate e semn bun că sunt capabili să creadă-n ceva, fie și într-o nălucă.

— Ai face totuși mai bine să nu te mai furișezi la biserică

— Tu și biserica sunteți singurele lucruri care mă mai țin Însă ziua în care mi-ai spus că nu poți să crezi a fost totuși una tristă. Ai fi putut ajunge un preot bun — cu lipsuri, firește — și eu aș fi avut parte de liturghie privată și de spovedanie aici, în camera asta

Chib nu zice nimic S-a dus la instruire și a urmărit slujbele numai ca să-i facă plăcere bunicului Biserica e un ghioc în formă de ou care, ținut la ureche, nu-ți oferă decât tunetul îndepărtat al vocii lui Dumnezeu, retrăgându-se încet, ca refluxul

Există universuri care cerșesc un Dumnezeu

însă El se foiește fără rost de colo-colo în jurul ăstuia, căutându-și de lucru.

— din manuscrisul bunicului

Bunicul ia în primire ocularul Râde

— Biroul Administrației Financiare. Credeam c-a fost desființat. Cine naiba mai are un venit destul de mare ca să-l raporteze? Crezi că mai e activ numai din cauza mea? Ar fi posibil

Îl cheamă pe Chib înapoi, la periscopul acum îndreptat către zona centrală din Beverly Hills. Tânărului i se oferă un culoar vizual cuprins între cele șapte cuiburi în formă de ouă de pe piedestalele ramificate. Poate să vadă o parte din Piața Centrală, ovoidele imense ale primăriei și ale birourilor federale, Centrul Folk, o parte din spirala masivă pe care se află casele de rugăciune și dora (de la pandora), de unde-și obțin bunurile cei cu salariul de purpură și de unde-și iau delicatesele cei cu venituri suplimentare E vizibil și un capăt al marelui lac artificial, bărcile și canoele se plimbă, oamenii pescuiesc

Cupola din plastic iradiat care înfășoară cuiburile din Beverly Hills e azurie Soarele electronic urcă spre zenit Sunt și câteva imagini albe, părând autentice, ale norilor, ba chiar un V de gâște ce migrează către sud, și gâgâiturile lor ajung, estompate, până jos. Foarte frumos pentru cei care n-au ieșit niciodată în afara zidurilor Los Angelesului. Însă Chib a petrecut doi ani în Corpul de Refacere și Conservare a Naturii Planetare — CRCNP — și știe care e diferența. Aproape că s-a hotărât să evadeze împreună cu Rousseau Vultur Roșu și să li se alăture neo-amerindienilor. Pe urmă s-a gândit să se facă pădurar. Dar asta ar fi putut însemna să sfârșească prin a-l împușca sau aresta pe Vultur Roșu. În plus, nu voia să intre în slujba guvernului. Și își dorea, mai presus de orice, să picteze.

— Uite-l pe Rex Luscus, spune Chib. E intervievat lângă Centrul Folk S-a adunat multă lume

Primalux Ruskinson, cel mai important dintre rivalii săi, a făcut o serie de cercetări vaste când şi-a dezvăluit Luscus numele noii filosofii. Şi a anunţat triumfător că acesta din urmă luase expresia dintr-un jargon demodat, aflat în uz pe la jumătatea secolului al XX-lea.

În interviul difuzat pe fido în ziua următoare, Luscus a spus că Ruskinson se dovedea a fi un cărturar mai degrabă superficial, ceea ce era de aşteptat

Go-Go era un termen preluat din limba hotentoţilor. Şi însemna a examina, adică a continua să priveşti până când se face observat ceva legat de obiect — în cazul de faţă, ceva referitor la artist şi la opera lui.

Criticii au stat la coadă ca să se-nscrie la noua şcoală Ruskinson s-a gândit să se sinucidă, însă în schimb l-a acuzat pe Luscus că a urcat pe scara socială din copulaţie în copulaţie

Luscus a ripostat, pe fido, că viaţa lui personală nu era publică şi că Ruskinson risca să fie dat în judecată pentru violarea intimităţii Oricum, nu merita un efort mai mare decât al unui bărbat care striveşte un ţânţar

— Ce naiba e un ţânţar? au întrebat milioane de telespectatori. Am prefera ca domnul cap-luminat să folosească o limbă pe care-o putem înţelege

Vocea lui Luscus s-a estompat pentru un minut, timp în care interpreţii au dat explicaţii, fiindcă tocmai primiseră o înştiinţare de la un monitor care căutase cuvântul în enciclopedia staţiei de emisie.

Luscus s-a folosit de noutatea reprezentată de şcoala Go-Go vreme de doi ani. Apoi şi-a restabilit prestigiul, care alunecase cumva pe o pantă descendentă, cu filosofia Omului Totipotent[1]. Aceasta a devenit atât de populară, încât Biroul de Dezvoltare Culturală şi Relaxare a solicitat şi a obţinut, pentru

---

[1] Totipotenţa este capacitatea unei celule de a genera prin diviziuni succesive un întreg organism *(N.t.)*

un an și jumătate, un interludiu zilnic de o oră în cadrul programului inițial de totipotențializare

Comentariul literar al bunicului Winnegan din lucrarea sa, *Ejaculări private*·

Dar cum stau lucrurile cu Omul Totipotent, această apoteoză a individualității și a dezvoltării psihosomatice complete, un Übermensch democratic, după cum îl prezintă Rex Luscus, unilateral din perspectiva sexualității? Bietul Unchi Sam! Încearcă să forțeze capacitatea de metamorfozare perpetuă a cetățenilor săi, reducându-i la o singură formă stabilă, ca să-i poată controla. Și, în același timp, se străduiește să-i încurajeze pe toți și pe fiecare în parte să-și aducă rodul aptitudinilor inerente — dacă au așa ceva! Sărman schizofrenic bătrân, cu picioare lungi, favoriți până la bărbie, slab de înger și tare de cap! Într-adevăr, stânga nu știe ce face dreapta! De fapt, dreapta nu știe ce face dreapta!

— Cum stau lucrurile cu omul totipotent? i-a răspuns Luscus președintelui adunării în timpul celei de-a patra sesiuni a Seriei de Conferințe *Luscus* Cum intră în conflict cu Zeitgeistul contemporan? Nu intră Omul totipotent este un imperativ al vremurilor noastre. Trebuie să capete formă pentru a face posibilă realizarea Lumii de Aur Cum ați putea avea o Utopie fără utopici, o Lume de Aur cu oameni de bronz?

Asta s-a întâmplat în timpul zilei memorabile în care și-a ținut Luscus prelegerea despre Născocirea Pellucidar, făcându-l astfel celebru pe Chibiabos Winnegan Și, mai mult decât incidental, i-a adus lui Luscus cel mai mare scor în competiția cu rivalii săi

— Pellucidar? Pellucidar? bombăne Ruskinson Oh, Doamne, ce face acum strategul nostru de cafenea?

— O să am nevoie de ceva timp ca să vă explic de ce am folosit această expresie pentru a descrie geniul lui Winnegan, continuă Luscus Îngăduiți-mi să încep creându-vă impresia unei divagații

Din Arctica în Illinois

— Așadar, Confucius spunea cândva că un urs nu poate trage un vânt la Polul Nord fără să declanșeze o furtună în Chicago Prin aceasta voia să sugereze că între toate evenimentele și, prin urmare, între toți oamenii există interconexiuni sub forma unei rețele indestructibile. Fapta unei persoane, indiferent cât de nesemnificativă ar părea, își trimite vibrațiile prin firele rețelei, afectând pe toată lumea.

Stând în fața fidoului său, la al treizecilea nivel din Lhasa, Tibet, Ho Chung Ko i se adresează soției sale

— Idiotul ăsta alb a-nțeles totul pe dos. Lenin să ne apere! O să sun și-o să-l blestem

— Să schimbăm canalul, spune soția lui Acum e o transmisie din Pai Ting și...

Ngombe, al zecelea nivel, Nairobi

— Criticii de-aici sunt o șleahtă de nemernici negri. Ia-l de exemplu pe Luscus· ar putea să-mi vadă geniul într-o secundă Mâine fac cerere de emigrare

Soția

— Ai putea cel puțin să mă-ntrebi dacă vreau să plec! Cum rămâne cu copiii... cu mama... cu prietenii... cu câinele.. ? și așa mai departe, în noaptea leoaicei din luminiscenta Africă

— ... fostul președinte Radinoff, continuă Luscus, a zis la un moment dat că aceasta e „Epoca Omului Conectat" O expresie care, după părerea mea, dovedește o mare putere de pătrundere, dar care a atras o serie de remarci mai degrabă vulgare Însă Radinoff n-a vrut să spună că societatea omenească e o ghirlandă

de flori. A intenționat să sugereze că, în lumea modernă, tendințele se transmit printr-un circuit din care facem parte cu toții Ne aflăm în Era Interacțiunii Totale. Niciun fir nu atârnă liber, altminteri ne-am scurtcircuita cu toții. Totuși, nu putem nega faptul că, fără individualitate, viața nu merită trăită Fiecare om trebuie să fie un *hapax legomenon*[4]

Ruskinson sare de pe scaun, strigând

— Cunosc expresia! De data asta te-am prins, Luscus!

E atât de entuziasmat, încât leșină, simptom al unui defect ereditar de largă răspândire. Când își revine, prelegerea s-a încheiat. Se repede la aparatul de înregistrare, derulează ceea ce a pierdut. Însă Luscus a evitat cu grijă să explice sensul expresiei Născocirea Pellucidar. O s-o facă în altă prelegere.

Reîntors la periscop, bunicul fluieră

— Mă simt ca un astronom. Trei planete orbitează în jurul casei noastre, soarele Cea mai apropiată, Mercur, e Accipiter, deși el nu e un zeu al hoților, ci mai degrabă pedeapsa lor inevitabilă. Următoarea e Benedictine, idioata ta Venus Dură, dură, dură! Spermatozoizii își vor zdrobi capetele de ovulul ăsta de piatră Ești sigur că e gravidă? Mama ta e afară, la țol festiv, ca pentru propria înmormântare, și mi-aș dori s-o văd în sicriu. Mama Terra s-a îndreptat către perigeul magazinului guvernului, să-ți toace averea

Ca și cum s-ar afla pe o punte care se clatină, bunicul se proptește bine pe tălpi, cu venele de un albastru închis de pe picioare groase ca lujerii strangulatori din jurul unui stejar bătrân

— O scurtă abandonare a rolului lui Herr Doktor Sternscheissdreckschnuppe, marele astronom, pentru a intra în pielea *der Unterseeboot Kapitan von Schooten die Fischen in der Barrel. Ach! I zee yet das tramp Schteamer, Deine Mama*, schimbând brusc cursul, legănându-se, rostogolindu-se

---

[4] Cuvânt care apare o singură dată într un context *(N t)*

pe mările alcoolului. Şi-a pierdut busola; e în derivă Trei pânze în vânt. Roţile cu zbaturi se rotesc în aer. Gaşca neagră zgândăreşte focul în furnalele frustrării, cu ouăle asudate Propulsoarele se încurcă în plasele nevrozei. Şi Marea Balenă Albă e o licărire în adâncurile negre, dar se înalţă repede, vrând să-i spargă fundul, prea mare ca să-l rateze. Sărmana corabie osândită, plâng pentru ea. Şi în acelaşi timp vomit, dezgustat Foc o dată! Foc de două ori! Baruum! Mama se rostogoleşte, cu o gaură zdrenţuită în coca, dar nu cu aia la care te gândeşti tu. Se scufundă, cu botul înainte, aşa cum îi stă bine unui felaţionist zelos, cu pupa imensă săltându-i-se în aer. Blub, blub! E sub apă, la cinci stânjeni! Şi ne întoarcem din adâncurile mărilor în spaţiul cosmic. Spiritul tău marţian, Vultur Roşu, tocmai ieşit din tavernă. Iar Luscus, Jupiter, acest Odin chior al Lumii Artelor, dacă îmi ierţi amestecul mitologiei nordice cu cea romană, e înconjurat de roiul lui de sateliţi.

Excreţia e partea amară a curajului

Luscus li se adresează intervievatorilor de la fido

— Prin aceasta vreau să spun că Winnegan, ca oricare alt artist, mare sau nu, produce artă, care este în primul rând secreţie unică, specifică lui însuşi, şi apoi excreţie. Excreţie în sensul iniţial al cuvântului, de „evacuare în alt recipient" Excreţie creatoare sau excreţie eterogenă. Ştiu că distinşii mei confraţi vor face haz pe seama acestei analogii, aşa că îi provoc la o dezbatere pe fido, oricând se poate aranja. Curajul înseamnă cutezanţa de care dă dovadă artistul arătându-i publicului roadele sale interioare Partea amară provine din faptul că artistul poate fi respins sau greşit înţeles de contemporanii săi. Şi, totodată, din teribilul război care are loc în sine însuşi, cu elementele deconectate sau haotice, adesea

contradictorii, care trebuie îmbinate şi apoi modelate într-o entitate unică. De aici expresia mea, „excreţie eterogenă"

Intervievatorul de la fido

— Să înţelegem că totul este un morman imens de rahat, însă arta produce o modificare stranie, profundă, îl modelează pentru a se transforma în ceva auriu, iluminator?

— Nu tocmai Dar sunteţi aproape Voi detalia şi voi expune totul la o întâlnire ulterioară. Acum vreau să vă vorbesc despre Winnegan Aşadar, artiştii minori redau numai suprafaţa lucrurilor; aceştia sunt fotografii. Însă marii artişti ne dezvăluie starea interioară a obiectelor şi a fiinţelor. Iar Winnegan este primul care ne divulgă mai mult decât o unică interioritate într-o singură lucrare de artă Invenţia sa, tehnica multinivel a reliefului sculptural, îi dă posibilitatea să epifanizeze — să prezinte — straturile subterane, unul după altul

Primalux Ruskinson, cu voce sonoră:

— Marele Curăţător de Ceapă al Picturii!

Luscus, calm, după ce-au încetat râsetele

— E bine spus, într-un anumit sens. Ca şi ceapa, arta grandioasă aduce lacrimi în ochi Oricum, lumina din picturile lui Winnegan nu e doar o reflexie; e absorbită, digerată şi apoi emisă fracturat Fiecare dintre razele frânte nu face vizibile diverse aspecte ale formelor din profunzime, ci formele în totalitatea lor. Lumi, aş putea zice

Eu numesc asta Născocirea Pellucidar Pellucidar este interiorul gol al planetei noastre, aşa cum a fost descris în acum uitatul roman fantasy al lui Edgar Rice Burroughs, scriitorul din secolul al XX-lea, creatorul nemuritorului Tarzan

Ruskinson geme şi simte că e gata să leşine din nou

— Pellucidar! Cleştar! Luscus, nemernic calamburgiu exhumator!

— Eroul lui Burroughs a penetrat crusta Pământului ca să descopere o altă lume în interior. Aceasta era, într-un fel, reversul exteriorului, continente acolo unde sunt suprafeţele

oceanelor şi viceversa. Tot astfel, Winnegan a descoperit o lume interioară, complementară imaginii publice a proiectelor Oricui. Şi, aidoma eroului lui Burroughs, s-a întors cu o relatare uimitoare a pericolelor fizice şi a explorării. Şi, după cum eroul imaginar şi-a găsit Pellucidarul populat cu oameni din epoca de piatră şi cu dinozauri, şi lumea lui Winnegan este, deşi absolut modernă într-un anumit sens, arhaică într-altul. Abisal de imaculată. Însă, în lumina lumii lui Winnegan, există un petic malefic şi impenetrabil de întuneric, având drept paralelă în Pellucidar minuscula lună imobilă, care aruncă o umbră înfiorătoare, neclintită. Am vrut, intenţionat, ca vocabula „cleştar" să fie alături de Pellucidar Însă de „cleştar" este un obiect care „reflectă lumina în mod egal pe toate suprafeţele" sau „permite trecerea totală a luminii fără difuzie sau distorsionare". Picturile lui Winnegan fac exact contrariul Dar — sub lumina frântă sau contorsionată, observatorul pătrunzător poate vedea luminozitatea primordială, uniformă şi constantă Aceasta e lumina care leagă toate fracturările şi multinivelurile, lumina la care m-am gândit în prelegerea mea anterioară, despre „Epoca Omului Conectat" şi despre ursul polar. În urma unei examinări atente şi minuţioase, privitorul o poate detecta, o poate simţi, ca şi cum ar fi vibraţia fotonică produsă de bătăile inimii lumii lui Winnegan.

Ruskinson e gata să leşine Zâmbetul său şi monoclul negru îl fac pe Luscus să semene cu un pirat care tocmai a luat în stăpânire un galion spaniol încărcat cu aur

Încă la periscop, bunicul reia:

— Şi iat-o pe Maryam bint Yusuf, femeia pădurilor din Egipt, despre care mi-ai povestit Saturnul tău, distantă, rece şi purtând una dintre pălăriile alea multicolore rotitoare suspendate care sunt la modă. Inele lui Saturn? Sau un halo?

— E frumoasă şi ar fi o mamă minunată pentru copiii mei, zice Chib

— Puicuța din Arabia Saturnul tău are două luni, mama și mătușa Doamne de companie! Spui că ar fi o mamă bună! Ce soție bună ar putea să fie! E inteligentă?

— Tot atât de isteață ca Benedictine

— Un cap sec, atunci. Te pricepi să le-alegi. De unde știi că ești îndrăgostit de ea? În ultimele șase luni ai fost îndrăgostit de douăzeci de femei

— O iubesc E sigur

— Până apare următoarea Chiar poți să mai iubești și altceva în afară de pictura ta? Benedictine o să avorteze, nu?

— Nu și dac-o pot convinge să renunțe Ca să spun adevărul, ea nici măcar nu-mi mai place Dar poartă copilul meu

— Lasă-mă să-ți văd pelvisul Nu, ești bărbat. Pentru o clipă n-am mai fost sigur, îți dorești cu atâta disperare un copil

— Un copil e un miracol care poate să tulbure un sextilion de păgâni

— E mai tare decât un șoarece Dar nu știi că Unchiul Sam face o propagandă disperată pentru scăderea natalității? Unde-ai fost toată viața ta?

— Trebuie să plec, bunicule.

Chib îl sărută pe bătrân și se întoarce în camera lui să-și termine ultimul tablou Ușa refuză în continuare să-l recunoască, așa că sună la atelierul de reparații al guvernului, numai ca să i se spună că toți tehnicienii sunt la Festivalul Folcloric Pleacă din casă roșu de furie. Steagurile și baloanele flutură și saltă în bătaia vântului artificial, întețit pentru această ocazie, iar orchestra cântă lângă lac

Prin periscop, bunicul îl privește îndepărtându-se

— Bietul de el! Mă doare durerea lui. Vrea un copil și e sfâșiat pe dinăuntru fiindcă sărmana Benedictine avortează copilul lor Deși n-o știe, o parte din suferința lui e identificarea cu pruncul condamnat. Propria lui mamă a făcut nenumărate — ei, destul de multe — avorturi. Fără grația divină, ar fi fost el însuși unul dintre ele, o altă inexistență Vrea să

aibă şi copilul ăsta o şansă Dar nu poate face nimic să-l ajute, nimic. Şi mai există încă un sentiment, unul pe care-l are în comun cu tot restul omenirii. Ştie c-a dat-o-n bară cu viaţa lui sau că i-a fost denaturată de ceva Orice bărbat şi orice femeie în stare să gândească ştiu asta. Până şi cei mai înguşti la minte şi cretinii îşi dau seama, instinctiv Dar un prunc, această făptură superbă, această tăbliţă goală, nepătată, un înger încă fără formă, reprezintă o nouă speranţă Poate că el n-o s-o dea-n bară Poate-o să crească pentru a deveni un om — bărbat sau femeie — sănătos, sigur de sine, rezonabil, prietenos, altruist, iubitor „N-o să fie ca mine sau ca vecinul de alături", jură părintele mândru, dar îngrijorat Chib crede asta despre copilul lui, jură c-o să fie diferit. Dar se minte singur, ca oricine altcineva. Un copil are un singur tată şi o singură mamă, dar mai multe trilioane de mătuşi şi de unchi Nu numai pe aceia care-i sunt contemporani, ci şi pe cei care-au murit. Chiar dacă ar fugi în sălbăticie şi şi-ar creşte copilul de unul singur, Chib i-ar transmite, fără să vrea, propriile sale ipoteze inconştiente Copilul s-ar maturiza acumulând convingeri şi atitudini de care tatăl său nici măcar nu e conştient Mai mult decât atât, fiind crescut în izolare, ar deveni o fiinţă omenească într-adevăr foarte ciudată. Iar dacă o să-l crească în societatea asta, copilul lui Chib va accepta, inevitabil, măcar o parte dintre atitudinile tovarăşilor săi de joacă, dintr-ale profesorilor şi aşa mai departe, *ad nauseam*[15]. Prin urmare, Chib, nu te mai gândi să faci un nou Adam din copilul tău potenţial abundând de calităţi. Dacă se maturizează ca să devină cel puţin pe jumătate raţional, e fiindcă i-ai oferit dragoste şi disciplină şi fiindcă a avut noroc în privinţa legăturilor sale sociale şi fiindcă, totodată, a fost binecuvântat la naştere cu combinaţia corectă de gene. Asta înseamnă că acum copilul tău e atât un luptător, cât şi un iubitor.

---

[15] Până când se satură toată lumea (lb. latină) *(N t)*

Coşmarul unuia e visul erotic al altuia

Bunicul spune

— Alaltăieri stăteam de vorbă cu Dante Alighieri şi el îmi povestea ce infern de prostie, cruzime, perversitate, ateism şi pericole fără limite a fost secolul al XVI-lea. Al XIX-lea l-a lăsat scoţând sunete nearticulate, într-o încercare lipsită de speranţe de a găsi invective suficient de potrivite. Cât despre această epocă, a făcut să-i crească tensiunea într-o asemenea măsură, încât am fost nevoit să-i dau pe furiş un calmant şi să-l expediez cu maşina timpului însoţit de o infirmieră. Ea semăna foarte bine cu Beatrice, aşa că ar fi putut fi exact medicamentul care-i trebuia

Bunicul chicoteşte, aducându-şi aminte că, în copilărie, Chib îl lua în serios când îi descria pe oaspeţii săi sosiţi cu maşina timpului, cu toţii personalităţi remarcabile, cum ar fi Nabucodonosor, Regele Mâncătorilor de Iarbă; Samson, cel care vorbea în enigme în epoca bronzului, Năpasta filistenilor, Moise, cel care a furat un zeu de la socrul său cheneu şi a luptat toată viaţa împotriva circumciziei; Buddha, primul beatnic; Sisif cel fără muşchi, când îşi lua vacanţă de la rostogolirea pietrelor, Androcle şi prietenul lui, Leul Fricos din ţara lui Oz, Baronul von Richtchofen, Cavalerul Roşu al Germaniei; Beowulf, Al Capone, Hiawatha, Ivan cel Groaznic şi alţii, cu sutele

A venit momentul când bunicul s-a alarmat şi a ajuns la concluzia că nepotul lui confunda fantezia cu realitatea. Detesta să-i mărturisească băieţelului că născocise toate poveştile acelea minunate mai ales ca să-l înveţe istorie Era ca şi cum i-ai fi spus unui puşti că nu există Moş Crăciun

Şi apoi, îi timp ce-i dădea lui Chib vestea fără tragere de inimă, a devenit conştient de zâmbetul abia reţinut al copilului şi a ştiut că era rândul lui să afle că fusese indus în eroare Chib nu se lăsase niciodată păcălit, sau înţelesese adevărul

fără niciun şoc. Aşa că au râs amândoi cu poftă şi bunicul a continuat să-i povestească despre vizitatorii lui

— Nu există maşini ale timpului, zice bunicul Indiferent dacă-ţi place sau nu, Miniver Cheevy[16], trebuie să trăieşti în acest timp al tău Maşinile lucrează pe niveluri servicii publice-fabrici, într-o tăcere întreruptă numai de trăncăneala câtorva supraveghetori ai acestor mastodonţi Marile ţevi din adâncurile mărilor absorb apa şi mâlul de pe fund Alte ţevi le transportă, automat, pe cele zece niveluri de producţie din LA Chimicalele anorganice sunt transformate în energie şi apoi în mâncare, băutură, medicamente şi artefacte. În afara zidurilor oraşului se face foarte puţină agricultură şi sunt crescute foarte puţine animale, dar există o supraabundenţă pentru toată lumea. Duplicare artificială, dar exactă a chestiilor organice, prin urmare, cine-şi dă seama că e vorba de altceva?

Nu mai există nicăieri foamete sau dorinţă, decât printre autoexilaţii din păduri. Iar mâncarea şi bunurile sunt aduse la pandore şi distribuite primitorilor salariului de purpură *Salariul de purpură* Un eufemism tip madison-avenue, cu conotaţii care ţin de regalitate şi de dreptul divin Dobândit prin simplul fapt că te-ai născut. Alte epoci ne-ar putea considera un delir, însă a noastră are avantaje care le lipsesc altora Ca să combată efemeritatea şi dezrădăcinarea, megalopolisul e compartimentat în comunităţi mici. Un om poate trăi toată viaţa într-un singur loc, fără să fie nevoit să plece altundeva ca să obţină ceva de care are nevoie. Asta a adus şi un provincialism, un patriotism de orăşel şi ostilitatea faţă de cei din afară De aici, luptele juvenile sângeroase dintre găştile din comunităţi. Bârfa înverşunată şi răutăcioasă Insistenţa cu care se solicită respectarea obiceiurilor locale. În acelaşi tip, cetăţeanul oraşului mic are fido, care-i permite să vadă evenimentele

[16] *Miniver Cheevy*, poem de Edwin Arlington Robinson (1869–1935), povestea unui romantic incurabil, care-şi petrece timpul gândindu se ce ar fi putut face dacă s-ar fi născut mai devreme *(N.t.)*

petrecute în orice parte a lumii. Printre gunoaie şi propagandă, despre care guvernul crede că le fac bine oamenilor, sunt amestecate o serie de programe superbe Echivalentul unui doctorat se poate obţine fără să te clinteşti de-acasă

A sosit o nouă Renaştere, o rodnicie a artelor comparabilă cu aceea din Atena lui Pericle, din oraşele-state din Italia lui Michelangelo sau din Anglia lui Shakespeare Paradox Mai mulţi analfabeţi decât în oricare epocă anterioară a istoriei Vorbitorii de latină clasică sunt mai numeroşi decât pe vremea lui Cezar Lumea esteticii coace un fruct fabulos Şi, firește, se coace. Pentru diluarea provincialismului şi, totodată, pentru a face un război între naţiuni cât mai puţin probabil, avem strategia mondială a omogenizării. Schimbul voluntar al unei părţi din populaţia unei naţiuni cu o parte din populaţia altei naţiuni Ostatici ai păcii şi ai dragostei frăţeşti. Cetăţenii care nu se descurcă numai cu salariul de purpură sau cred că ar fi mai fericiţi în altă parte sunt convinşi să emigreze oferindu-li-se mită.

O Lume de Aur din anumite puncte de vedere, un coşmar din altele Aşadar, ce e nou pe Pământ? A fost la fel în toate epocile. A noastră trebuie să facă faţă suprapopulării şi automatizării. Cum altfel s-ar putea rezolva problema? E măgarul lui Buridan (de fapt, era câine), din nou, ca de fiecare dată Măgarul lui Buridan, murind de foame fiindcă nu se poate hotărî pe care dintre cele două cantităţi egale de hrană s-o mănânce. Istoria: o *pons asinorum*, oamenii fiind măgarii de pe puntea timpului Nu, aceste două comparaţii nu sunt nici echitabile, nici corecte E vorba de calul lui Hobson, caz în care singura alegere e animalul din boxa de alături În seara asta călăreşte Zeitgeist şi scapă cine poate! La mijlocul secolului al XX-lea, semnatarii memorandumului Triplei Revoluţii[7] au prezentat previziuni exacte în anumite privinţe Dar nu

---

[7] Vezi postfaţa *(N t)*

au pus accentul pe ceea ce avea să-i facă domnului Oricine lipsa locurilor de muncă. Credeau că toţi oamenii au acelaşi potenţial în privinţa dezvoltării tendinţelor artistice, că toţi îşi pot face de lucru ocupându-se de arte, de meşteşuguri şi de hobby-uri sau educându-se de dragul educaţiei. N-au putut face faţă realităţii „nedemocratice" în care numai zece la sută din populaţie — dacă nu mai puţin — e în mod inerent capabilă să creeze ceva de valoare, sau cât de cât interesant, în domeniul artelor. Meşteşugurile, hobby-urile şi educaţia academică pe durata unei vieţi îşi pierd treptat farmecul, aşa că înapoi la băutură, la fido şi la adulter

În lipsa respectului de sine, taţii devin sezonieri independenţi, nomazi prin stepele sexului. Mama, cu majusculă, devine figura dominantă a familiei. Şi ea poate să-şi facă de cap, dar are grijă de copii; e în preajma lor în cea mai mare parte a timpului Astfel, tatăl fiind un personaj scris cu minusculă, absent, slab din fire sau indiferent, copiii devin adesea homosexuali sau bisexuali. Ţara minunilor e şi o ţară a basmelor O parte dintre trăsăturile acestui timp ar fi putut fi prevăzute Libertinajul sexual e una dintre ele, deşi nimeni n-ar fi putut ghici cât de departe o s-ajungă. Pe de altă parte, nimeni n-ar fi putut să prevadă apariţia sectei panamorite, cu toate că America a odrăslit culte extremiste lunatice aşa cum odrăsleşte broasca mormoloci. Monomaniacul de ieri e Mesia de mâine, şi aşa se face că Sheltey şi discipolii lui le-au supravieţuit anilor de persecuţii, iar preceptele lor sunt acum încastrate în cultura noastră

Bunicul fixează din nou reticulul în cruce al periscopului asupra lui Chib

— Iată-l, e frumosul meu nepot, înzestrat cu harurile grecilor Până acum, acest Hercule n-a reuşit să cureţe, în planul fizic, grajdurile lui Augias Şi totuşi, acest Apolo de categoria a doua, acest Oedip naufragiat, ar putea avea succes. E mai norocos decât majoritatea contemporanilor săi A avut un tată

permanent, deşi a fost unul secret, un măscărici bătrân, urmărit de aşa-zisa justiţie. În această cameră înstelată a primit dragoste, disciplină şi o educaţie superbă Şi e, de asemenea, norocos fiindcă are o profesie Dar mama lui îşi petrece mult prea mult timp la masa de joc, e dependentă de ea, de un viciu care-o lipseşte de venitul în totalitate garantat Despre mine se presupune că sunt mort, aşa că nu primesc salariul de purpură Chib trebuie să compenseze asta vânzându-şi tablourile sau dându-le la schimb Luscus l-a ajutat făcându-i reclamă, dar se poate întoarce împotriva lui în orice moment Iar banii pentru picturi sunt totuşi insuficienţi. La urma urmelor, banii nu reprezintă baza economiei noastre; sunt un supliment greu de găsit Chib are nevoie de subvenţie, dar n-o s-o obţină dacă nu-l lasă pe Luscus să facă dragoste cu el

Despre Chib nu se poate spune că respinge relaţiile homosexuale. E ambivalent din punct de vedere sexual, ca majoritatea contemporanilor săi. Cred că el şi Omar Runic încă şi-o mai trag ocazional unul altuia. Şi de ce nu? Se iubesc Dar Chib îl respinge pe Luscus din principiu Nu vrea să se prostitueze ca să avanseze în carieră. Mai mult decât atât, Chib face o distincţie adânc înrădăcinată în societatea actuală E de părere că homosexualitatea voluntară e firească (indiferent ce-ar însemna asta), însă cea vicioasă e, ca să folosesc un termen demodat, bizară Validă sau nu, distincţia există

Prin urmare, Chib s-ar putea să plece în Egipt Dar ce-o să se-ntâmple atunci cu mine? Nu ţine cont de mine şi de mama ta, Chib. Indiferent ce s-ar întâmpla. Nu-i ceda lui Luscus Aminteşte-ţi ultimele cuvinte ale lui Singleton, Directorul Biroului de Reinstalare şi Reabilitare, care s-a împuşcat fiindcă nu s-a putut adapta la noile vremuri· „Ce contează că un bărbat câştigă lumea dacă îşi pierde fundul?"

În clipa aceea bunicul îşi vede nepotul, care mergea, cumva, cu umerii căzuţi, îndreptându-şi-i brusc Şi-l vede începând să danseze, o scurtă mişcare târşită, improvizată, a

picioarelor, urmată de o serie de învârtituri E evident că strigă de bucurie. Trecătorii din jurul lui zâmbesc

Bunicul geme, apoi râde.

— Oh, Doamne, energia de țap a tinereții, imprevizibila trecere de la cea mai neagră tristețe la portocaliul strălucitor al bucuriei! Dansează, Chib, dansează până nu mai știi unde ți-e capul! Fii fericit, măcar pentru o clipă! Ești încă tânăr, ai clocotul speranței invincibile în profunzimea fiecărui salt! Dansează, Chib, dansează!

Râde și își șterge o lacrimă

Implicațiile sexuale ale atacului cavaleriei ușoare

este o carte atât de fascinantă, încât doctorul Jespersen Joyce Bathymens, psiholingvist în cadrul Biroului de Reconfigurare de Grup și Intercomunicare, detestă să-și întrerupă lectura. Dar îl cheamă datoria.

— O ridiche nu e neapărat roșiatică, spune, în microfonul aparatului de înregistrare Tinerele Ridichi și-au numit astfel grupul pentru că o ridiche e radiculă, ceea ce te duce cu gândul la un radical. Mai apare, totodată, și un joc de cuvinte în jurul termenului *rid*, pentru că ridurile se conturează pe o față schimonosită de furie, iar a freca ridichea înseamnă a certa serios pe cineva, așa cum se presupune că merită persoanele respingătoare, nesupuse și nerecunoscătoare. Cu toate acestea, Tinerele Ridichi nu sunt ceea ce aș numi eu o grupare de stânga, reprezintă actualul resentiment împotriva Vieții-În-General și nu susțin nicio strategie radicală de reconstrucție. Urlă împotriva Lucrurilor Așa Cum Sunt, ca maimuțele din copaci, dar nu apelează niciodată la un criticism constructiv. Vor să distrugă fără să se-ntrebe ce vor face după distrugere Pe scurt, sunt reprezentanții cetățeanului

obişnuit, care bombăne şi se plânge, cu deosebirea că se exprimă mai clar. Există mii de grupări similare în LA şi probabil mai multe milioane în întreaga lume. În copilărie au dus o viaţă normală De fapt, au fost născuţi şi crescuţi în acelaşi cuib, acesta fiind unul dintre motivele pentru care au fost aleşi ca subiecţi ai actualului studiu. Urmare a cărui fenomen au apărut în număr de zece, toţi cu spirit creator, toţi născuţi în cele şapte case din Zona 69–14, toţi cam în acelaşi timp, fiind practic crescuţi împreună, de vreme ce au fost puşi laolaltă în ţarcul de joacă din vârful piedestalului şi supravegheaţi de aceeaşi mamă, care le purta de grijă în vreme ce toate celelalte făceau ce-or fi având de făcut, adică... unde rămăsesem? Oh, da, au avut o viaţă normală, au mers la aceeaşi şcoală, au fost prieteni, au savurat împreună obişnuitele jocuri sexuale, s-au alăturat unor găşti ale tinerilor şi s-au angajat într-un război mai degrabă sângeros cu Westwood şi cu alte bande Însă s-au evidenţiat, cu toţii, printr-o curiozitate intelectuală intensă şi au devenit activi în domeniul artelor creatoare

S-a sugerat — şi ar putea fi real — că acel străin misterios, Raleigh Renaissance, e tatăl tuturor celor zece. E posibil, dar nu se poate dovedi. La vremea respectivă, Raleigh Renaissance a stat în casa doamnei Winnegan, dar s-ar părea că a fost neobişnuit de activ în cuib şi, mai mult decât atât, în întregul Beverly Hills. În ciuda investigaţiilor intensive întreprinse de diverse agenţii, încă nu se ştie de unde a venit acest om, cine era şi unde a plecat. Nu avea niciun act de identitate şi niciun fel de alte carduri şi şi-a văzut de treabă netulburat vreme îndelungată S-ar părea că îl avea cu ceva la mână pe Şeful Poliţiei din Beverly Hills şi, posibil, pe unul dintre agenţii federali staţionaţi în acest loc A locuit vreme de doi ani împreună cu doamna Winnegan, apoi a dispărut Se zvoneşte că ar fi plecat din LA ca să se alăture unui trib de neo-amerindieni albi, la un moment dat numiţi Indieni Seminali. Oricum, revin la Tinerele (să fie tot un joc de cuvinte, tinere-june-Jung?)

Ridichi. Se revoltă împotriva imaginii de tată a Unchiului Sam, pe care-l iubesc și-l urăsc în același timp În subconștientul fiecăruia dintre ei, *unchi* este legat, firește, de *unco*, un cuvânt scoțian care înseamnă straniu, nefiresc, ţăcănit, ceea ce sugerează că propriii lor tați sunt, pentru ei, niște străini. Provin cu toții din familii unde tatăl lipsea sau era slab de minte, un fenomen regretabil de des întâlnit în zilele noastre Eu nu mi-am cunoscut niciodată tatăl... Șterge asta, Tooney, e irelevant. *Unco* mai înseamnă, de asemenea, veşti sau ştiri, dând de înțeles că acești tineri nefericiți așteaptă cu nerăbdare veşti de la tații lor și speră, în taină, într-o reconciliere cu Unchiul Sam, așadar cu ei înșiși. Unchiul Sam Sam este prescurtarea lui Samuel, care vine de la ebraicul *Shemu'el*, ceea ce înseamnă Numele Domnului Toți membrii grupului Ridichilor sunt atei, deși unii dintre ei, și mai ales Omar Runic și Chibiabos Winnegan, au primit educație religioasă în copilărie (panamorită și, respectiv, romano-catolică).

Revolta tânărului Winnegan împotriva lui Dumnezeu și a Bisericii Catolice a fost neîndoielnic consolidată de faptul că mama lui l-a silit să ia *cat*artice în perioada când a suferit de constipație cronică. Probabil că nu i-a plăcut nici să-nveţe *cat*ehismul când ar fi preferat să se joace Și mai există și un incident traumatic, de o semnificație profundă, din momentul când i s-a introdus un *cat*eter. (Faptul că la o vârstă fragedă refuza să excreteze va fi analizat într-un raport ulterior.)

Unchiul Sam, Figura Tatălui. *Figura* e într-un mod atât de evident un calambur, încât nu mă mai ostenesc să subliniez acest fapt Trebuie totuși să spun că te duce cu gândul la o înjurătură urâtă, „'tu-ți gura!", care sugerează sfidare și lipsă de respect și poate fi asociată cu un antic gest obscen, care implică degetul mare. Hmm? Degetul mare, pe care-l sug copiii în gură — o caracteristică infantilă?

Sam e, totodată, un calambur pe mai multe niveluri, având cuvinte înrudite din punct de vedere fonetic, ortografic

şi semisemantic. E semnificativ faptul că tânărul Winnegan nu poate suporta să i se spună *dragule*, susţine că mama lui l-a strigat astfel de atât de multe ori, încât i se face greaţă Însă cuvântul are, pentru el, o semnificaţie mai profundă. *Dragule* sună evident foarte asemănător cu *dracule*, iar dracii, asociaţi de multe ori cu *samavolnicia* (remarcaţi silaba *sam*), sunt înfăţişaţi adesea cu un trident în mână Pentru el, cele trei vârfuri simbolizează, evident, memorandumul Triplei Revoluţii, acel punct din istorie care reprezintă începutul epocii noastre, pe care pretinde că o urăşte atât de mult Cele trei vârfuri sunt, totodată, şi arhetipul Sfintei Treimi, la adresa căreia Tinerele Ridichi rostesc adesea blasfemii

Aş putea să subliniez că acest grup diferă de alte grupări pe care le-am studiat. Ceilalţi rostesc foarte rar blasfemii, care sunt moderate, în ton cu spiritul religios prevalent în zilele noastre, moderat şi extrem de difuz. Blasfemiile puternice proliferează numai atunci când creşte numărul persoanelor însufleţite de o credinţă puternică

Sam e totodată şi prima silabă a cuvântului *samba*, indicând dorinţa subconştientă a Ridichilor de a se conforma, dansând cum li se cântă.

E posibil, deşi această analiză prea amănunţită ar putea să nu fie validă, să existe o corespondenţă între Sam şi Samekh, a cincisprezecea literă din alfabetul ebraic. (Sam! Ech!?) În vechea ortografie a limbii engleze, pe care Ridichile au învăţat-o în copilărie), a cincisprezecea literă din alfabetul roman e O. În tabelul literelor din dicţionarul meu, Webster's New Collegiate, ediţia 128, litera romană O se află pe acelaşi rând cu litera arabă Dad. Şi cu litera ebraică Mem Aşa că avem o conexiune dublă, cu tatăl care lipseşte şi dorit (numit Dad de toţi copiii vorbitori de limbă engleză) şi cu mama dominantă (sugerată de Mem).

Nu pot găsi nimic pentru grecescul Omicron, aflat de asemenea pe acelaşi rând Dar daţi-mi timp, e nevoie de studiu

Omicron Micul O! Litera o mic are forma unui ou Micul ou fertilizat de sperma tatălui lor? Uterul? Forma de bază a arhitecturii moderne?

Samar, şa pentru poveri, pusă pe măgari şi catâri Unchiul Sam e un tată împovărător? Mai bine şterge, Tooney. E posibil ca aceşti tineri cu o cultură vastă să fi citit despre un asemenea mod demodat de transport, dar faptul nu se poate confirma Nu vreau să sugerez conexiuni care m-ar putea plasa într-o postură ridicolă.

Să vedem. Şamisen Un instrument muzical japonez, cu *trei* coarde Din nou memorandumul Triplei Revoluţii şi Sfânta Treime Sfânta Treime? Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh Mama, având ceva detestabil, de exemplu o duhoare? Ei, poate că nu Şterge asta, Tooney

Şamisen. Semizeu? Sună asemănător, nu? Şi te duce cu gândul la cineva foarte puternic. Adică, în mod firesc, la Samson, care a dărâmat templul filistinilor peste ei şi peste el Băieţii ăştia vorbesc despre ceva similar. Chicoteşte Îmi aduc aminte de mine când eram de vârsta lor, înainte de a mă maturiza Şterge ultima remarcă, Tooney.

Samovar. Cuvântul rusesc înseamnă, literalmente, fierbe singur. Ridichile fierb, fără niciun dubiu, de fervoare revoluţionară. Însă psihicurile lor răvăşite ştiu, undeva, în adânc, că Unchiul Sam le e tată-mamă, iubindu-i întotdeauna, că în sufletul lui nu e loc decât pentru ceea ce reprezintă, în primul rând, interesul lor

Sămânţă. Ridichile cresc din seminţe Seminţe înseamnă Ridichi Tinere; se simt îndesaţi în pământ sub imensa presiune a societăţi moderne

Ei, asta e o mrază finunat întoarsă din condei — adică o frază minunat întoarsă din condei Tooney? Derulează totul, modifică tot ce ţi-am indicat, fă să sune bine, ştii tu cum, şi trimite-l şefului. Eu trebuie să plec Am întârziat la prânzul cu mama, se supără dacă n-ajung la ţanc

Oh, post-scriptum! Le recomand agenţilor să-l supravegheze pe Winnegan cu mai multă atenţie Prietenii lui îşi cheltuiesc energia fizică vorbind şi bând, însă el şi-a schimbat brusc tiparul comportamental. Are perioade lungi de tăcere, a renunţat la fumat, la băutură şi la sex

Profitul nu e lipsit de onoare

chiar şi în aceste vremuri. Guvernul nu obiectează făţiş împotriva tavernelor aflate în proprietatea privată a unor cetăţeni care şi-au plătit toate taxele de autorizare, au trecut de toate examinările, au depus toate garanţiile, au mituit politicienii locali şi pe şeful poliţiei. Deoarece pentru ele nu s-a prevăzut niciun loc şi nu există clădiri mari de închiriat, tavernele se află chiar în casele proprietarilor

Preferata lui Chib e *Universul Privat*, în parte pentru că patronul operează ilegal Incapabil să-şi croiască drum printre bariere, filtre, sârme ghimpate şi mine de teren, Dionysus Gobrinus şi-a abandonat eforturile de a face rost de o licenţă

Îşi scrie numele localului fără să se ferească, peste ecuaţiile matematice care scoteau cândva în evidenţă exteriorul casei (Profesor de matematică la Beverly Hills, Universitatea 14, pe nume Al-Khwarizmi Descartes Lobacevski, a demisionat şi şi-a schimbat din nou numele) Atriumul şi mai multe dormitoare au fost modificate pentru băut şi chefuit. Nu există consumatori egipteni, probabil din cauza hipersensibilităţii lor în privinţa punctelor de vedere trasate pe pereţii interiori, cu înfloriturі, de către clienţi

À BAS, ABU
MOHAMED A FOST FIUL UNEI CĂŢELE VIRGINE
SFINXUL DUHNEŞTE
ADUCEŢI-VĂ AMINTE DE MAREA ROŞIE!
PE PROFET ÎL EXCITĂ CĂMILELE

Unii dintre cei care au scris cuvintele batjocoritoare au părinți, bunici și străbunici cărora li s-au adresat insulte similare. Însă descendenții lor au fost asimilați pe deplin, sunt beverly-hillsieni până în măduva oaselor. A unora ca aceștia este împărăția omului.

Gobrinus, un tip ca un cub turtit, stă în spatele barului, care e pătrat, ca un protest împotriva ovoidului Deasupra lui e un afiș cât toate zilele

Miedul unuia este otrava altuia

Gobrinus și-a explicat calamburul de multe ori, nu întotdeauna spre satisfacția clienților. E suficient să spunem că Poisson[18] a fost un matematician și că distribuția Poisson a frecvențelor este o bună aproximare a distribuției binomiale, dacă numărul încercărilor crește, iar probabilitatea obținerii succesului dintr-o singură încercare e mică

Când un client se îmbată prea tare ca să i se mai poată permite să bea în continuare, Gobrinus, cu sentimentul mistuirii furioase și al ruinei totale, îl azvârle afară din tavernă cu capul înainte, strigând

— Otravă! Otravă!

Prietenii lui Chib, Rădichile Tinere, stau la o masă hexagonală, de unde-l întâmpină, și cuvintele lor sunt un ecou inconștient al estimărilor psiholingvistului în privința comportamentului pictorului

— Chib, călugărule! Mai Chib ca niciodată! Cauți o chibbie, fără nicio îndoială! Alege!

Îl salută și madame Trismegista, așezată la o măsuță cu tăblia de forma sigiliului lui Solomon E soția lui Gobrinus de doi ani, un record, fiindcă-l înjunghie dac-o părăsește El

---

[18] Joc de cuvinte între Poisson și „poison" („otravă" în lb franceză) *(N t)*

mai crede şi că femeia îi poate manipula destinul cu cărţile pe care le învârteşte În această epocă a iluminării, prezicătorii şi astrologii prosperă Pe măsură ce avansează ştiinţa, ignoranţa şi superstiţiile galopează pe lângă flancurile ei şi o muşcă de fund cu dinţi mari şi negri.

Gobrinus în persoană, doctor în filosofie, păstrător al torţei cunoştinţelor (oricum, până de curând), nu crede în Dumnezeu. Dar e sigur că stelele mărşăluiesc către o conjuncţie dăunătoare pentru el. Cu o logică stranie, le crede sub controlul cărţilor soţiei sale; nu ştie că divinaţia cu cărţile şi astrologia sunt domenii cu desăvârşire separate

La ce te poţi aştepta de la un om care pretinde că universul e asimetric?

Chib o salută pe madame Trismegista cu o fluturare de mână şi se îndreaptă spre o altă masă Acolo stă

O adolescoitentă tipică

Benedictine Serinus Melba E înaltă şi subţire, cu şolduri înguste, de lemurian, şi cu picioare zvelte, dar cu sâni mari. Părul ei, negru ca pupilele ochilor, e pieptănat cu cărare pe mijloc, uns cu un spray parfumat ca să stea lipit de ţeastă şi împletit în două cozi. Acestea sunt aduse pe umerii ei goi şi prinse laolaltă cu o broşă aurie, exact sub gât. Din broşa de forma unei note muzicale, cozile se despart din nou, făcând câte o buclă sub câte un sân O altă broşă le fixează şi se despart ca s-o înconjoare, ajungându-i în spate, sunt prinse cu o a treia broşă şi se întorc ca să i se întâlnească pe pântec A patra broşă le uneşte şi cascadele gemene i se revarsă, negre, peste partea din faţă a fustei în formă de clopot

Pe faţă are un semn de frumuseţe de forma unui trifoi şi un strat gros de fard în culorile verde, acvamarin şi topaz. Poartă o brasieră galbenă cu sfârcuri artificiale, aurii; de ea

atârnă, încreţite, panglici de dantelă. Un semicorset din rozete strălucitoare, verzi cu negru, îi înconjoară talia. Peste corset, ascunzându-l pe jumătate, e o structură de sârmă, acoperită cu material matlasat, de un roz sclipitor. Se extinde în afară, în spatele ei, formând un fuzelaj sau o coadă lungă de pasăre, de care sunt ataşate pene artificiale lungi, galbene şi stacojii.

O fustă diafană, lungă până la glezne, se umflă, ondulându-se Nu-i ascunde portjartierul galben, cu dungi verde închis şi franjuri dantelaţi, coapsele albe şi ciorapii negri, cu clipsuri verzi, în formă de note muzicale Pantofii sunt de un albastru strălucitor, cu tocuri înalte, de culoarea topazului.

Benedictine s-a costumat ca să cânte la Festivalul Folcloric; singurul lucru care-i lipseşte e pălăria de cântăreaţă Cu toate astea, a ajuns să se plângă, printre altele, că a fost silită de Chib să-şi anuleze apariţia, pierzându-şi astfel şansa de a face o carieră strălucită

E împreună cu alte cinci fete, toate între şaisprezece şi douăzeci şi unu de ani şi toate bând P (de la poşircă)

— Putem vorbi între patru ochi, Benny? întreabă Chib

— La ce bun?

Vocea ei e un contralto încântător, urâţit de inflexiuni.

— M-ai chemat aici ca să-mi faci o scenă în public, zice Chib

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce altfel de scenă mai există? se miră ea, cu glas strident Uitaţi-vă la el! Vrea să-mi vorbească între patru ochi!

Şi aşa îşi dă Chib seama că se teme să fie singură cu el. Mai mult decât atât, nu e în stare să fie singură cu el. Acum ştie de ce-a insistat să lase uşa dormitorului deschisă în timp ce prietena ei, Bela, o striga de la distanţă. Şi asculta de la distanţă

— Ai spus c-o să-ţi foloseşti degetul! ţipă ea şi îşi arată pântecul uşor rotunjit. O să am un copil! Ticălos bolnav şi împuţit cu vorba dulce!

— Nu e nicidecum adevărat, protestează Chib Ai zis că totul era în ordine, că mă iubeai

— „Dragoste! Dragoste!" zice el! De unde dracu' să mai știu ce-am spus, m-ai excitat atât de tare! Oricum, n-am spus că puteai să ți-o pui înăuntru! N-am spus niciodată asta, niciodată! Și ce-ai *făcut* tu pe urmă! *Ce* ai făcut! O săptămână aproape n-am mai putut să merg, nemernicule!

Chib transpiră. Cu excepția *Pastoralei* lui Beethoven, izvorând din fido, în încăpere e liniște Prietenii lui rânjesc. Întors cu spatele, Gobrinus bea scotch Madame Trismegista își amestecă de zor cărțile și trage un vânt, eliminând combinația incandescentă dintre bere și ceapă Prietenele Benedictinei își privesc unghiile de mandarin, lungi și fluorescente, sau se uită urât la el Durerea și indignarea ei sunt ale lor și viceversa

— Nu pot să iau pilulele alea Din cauza lor fac urticarie, mă dor ochii și mi-o ia razna menstruația! Știi doar! Și nu pot suporta uterele mecanice! Și m-ai mințit, oricum! Ai spus c-ai luat o pastilă!

Chib își dă seama că se contrazice singură, dar n-are rost să-ncerce să-i vorbească logic E furioasă fiindcă e însărcinată; nu vrea să fie stânjenită de un avort tocmai acum și e dornică de răzbunare

Dar cum, se miră Chib, cum a putut rămâne gravidă în noaptea *aia*? Nicio femeie, oricât de fertilă, n-ar fi reușit așa ceva Trebuie să fi rămas înainte sau după Însă ea jură că s-a întâmplat atunci, în noaptea când a fost el

Cavalerul falusului în flăcări sau spumă, pretutindeni spumă

— Nu, nu! țipă Benedictine

— De ce nu? Te iubesc, spune Chib Vreau să mă-nsor cu tine

Benedictine țipă și prietena ei, Bela, strigă de pe coridor

— Ce e? Ce s-a-ntâmplat?

Benedictine nu răspunde Zbierând şi tremurând de parcă ar zgâlţâi-o febra, îl împinge pe Chib într-o parte şi coboară din pat Aleargă spre micul ou care e baia din colţ şi el o urmează

— Sper că n-ai de gând să faci ce cred eu ? zice el

Ea geme

— Nemernic laş, bun de nimic!

În baie, trage în jos o porţiune a peretelui, care devine raft De partea lui de sus sunt ataşate mai multe cutii cu baza magnetică Ea înşfacă una lungă şi subţire, cu spermicid, se ghemuieşte şi şi-o introduce Apasă un buton de pe fundul cutiei care-şi revarsă spuma cu un şuierat pe care nu-l poate înăbuşi nici măcar învelişul de carne

Pentru o clipă, Chib e paralizat Apoi râde în hohote

— Nu pune mâna pe mine, scârbosule! strigă Benedictine

Din uşa dormitorului se aude vocea timidă a Belei:

— Te simţi bine, Benny?

— O s-o bine-simţesc eu! urlă Chib

Face un salt către raft şi înhaţă o cutie cu lipici Benedictine îl foloseşte ca să-şi lipească perucile de cap şi substanţa rezistă la nesfârşit dacă nu e îndepărtată cu un solvent special.

Ea şi Bela ţipă într-un glas când Chib o ridică şi-o pune apoi pe podea Se împotriveşte, iar Chib reuşeşte să pulverizeze lipiciul peste cutie, peste piele şi peste părul din jur

— Ce faci? ţipă ea.

El apasă butonul cutiei la maximum, apoi împroaşcă lipici peste el. În timp ce Benedictine se zbate, îi ţine mâinile lipite de trup, împiedicând-o să se răsucească, ceea ce ar deplasa cutia spre interior sau spre exterior. Chib numără fără glas până la treizeci, apoi până la treizeci şi ceva, asigurându-se că lipiciul s-a uscat perfect. Pe urmă o eliberează

Spuma tălăzuieşte în jurul vintrelor ei şi în josul picioarelor, împrăştiindu-se pe podea În cutia indestructibilă şi imposibil de perforat, fluidul e la o presiune colosală şi spuma se umflă enorm de mult în contact cu aerul

Chib ia cutia cu solvent de pe raft şi o strânge în mână, hotărât să n-o lase să se-atingă de ea Benedictine sare în picioare şi se roteşte spre el. Râzând ca o hienă închisă într-un spaţiu plin cu gaz ilariant, Chib îi blochează pumnul şi o împinge Alunecând pe spuma acum adâncă până la glezne, Benedictine cade şi se îndreaptă spre uşa dormitorului cu spatele înainte, cu fesele glisându-i pe podea, cu cutia troncănind.

Se ridică în picioare şi abia acum înţelege în totalitate ce-a făcut Chib. Urletul ei se înalţă şi ea îl urmează Dansează trăgând de cutie şi ţipetele i se intensifică la fiecare smucitură urmată de durerea pe care o provoacă Pe urmă se-ntoarce şi aleargă afară din cameră, sau încearcă Patinează; Bela e în calea ei; se agaţă una de alta şi alunecă pe uşă afară, răsucindu-se pe jumătate când trec pragul. Spuma se învolburează, iar cele două fete par Venus şi prietena ei înălţându-se din valurile cu creste înspumate ale mării Ciprului

Benedictine o împinge pe Bela într-o parte, dar nu fără să-şi piardă din carne sub unghiile ei ascuţite. Bela e propulsată cu spatele spre uşă, în direcţia lui Chib. Pare o patinatoare novice, încercând să-şi menţină echilibrul. Nu reuşeşte şi alunecă glonţ către el, pe spate, urlând, cu picioarele în aer. Chib patinează pe tălpile goale, traversând podeaua cu prudenţă, se opreşte lângă pat să-şi ia hainele, dar decide că e mai prudent să se-mbrace abia după ce părăseşte casa Ajunge pe holul circular exact la timp ca s-o vadă pe Benedictine târându-se pe lângă una dintre coloanele care-l despart de atrium. Părinţii ei, doi hipopotami de vârstă mijlocie, stau în continuare pe o plană, cu cutiile de bere în mână, cu ochii cât cepele, cu gurile căscate, tremurând. Chib nici măcar nu le spune bună seara când trece pe coridor. Însă apoi dă cu ochii de fido şi vede că părinţii au trecut de la EXT la INT şi apoi la camera Benedictinei Tatăl şi mama s-au uitat la Chib şi la fiica lor şi, ţinând cont de starea nu tocmai redusă unei părţi a celui

dintâi, e evident că spectacolul l-a excitat, surclasând orice ar fi putut să vadă pe fido exterior

— Voyeuri nenorociți! tună Chib

Benedictine a ajuns la ei ținându-se pe picioare și se bâlbâie, plângând și arătând cutia și apoi împungând aerul cu degetul, în direcția lui Chib La auzul răcnetului lui, părinții se saltă de pe plană ca doi leviatani din adâncul apelor Benedictine se întoarce și o ia la fugă spre el, cu brațele întinse, cu degetele curbate terminate cu unghii lungi, cu o figură de meduză În spatele ei curge jetul de vrajă lividă, completat de tatăl și mama călare pe spumă

Chib se împinge într-un stâlp, ricoșează și alunecă, ferindu-se, dar nu reușește să nu se răsucească în lateral în timpul manevrei. Însă își păstrează echilibrul Mami și tati au căzut laolaltă și izbitura a zdruncinat până și casa lor solidă Acum sunt în picioare, rostogolindu-se și urlând ca hipopotamii când ies la suprafață. Îl atacă separat, mami scoate de data asta țipete stridente și, în ciuda stratului de osânză, fața ei seamănă leit cu a lui Benedictine. Tati ocolește coloana printr-o parte, ea, prin cealaltă Benedictine a ocolit altă coloană și se ține de ea ca să n-alunece E între Chib și ușa care dă afară. El se izbește de peretele coridorului, într-o zonă fără spumă. Benedictine aleargă în direcția lui. Chib se aruncă la podea, se lovește de ea, se rostogolește între două coloane și apoi în atrium Mami și tati intră pe un curs de coliziune. Titanicul se întâlnește cu icebergul și amândoi plonjează cu viteză Alunecă pe fețe și pe pântece spre Benedictine Fiica lor face un salt în aer târând peste cei doi o dâră de spumă când trec pe sub ea

De-acum e evident că guvernul are dreptate când pretinde că dintr-o cutie se pot lansa patruzeci de mii de jeturi de moarte-a-spermei sau că se poate folosi pentru patruzeci de mii de copulații. Spuma e pretutindeni, înălțându-se până la glezne — pe alocuri chiar până la genunchi — și continuă să se reverse

Bela e acum pe podeaua atriumului, pe spate, cu capul împins în faldurile moi ale planei

Chib se ridică încet şi rămâne o clipă aşa, aruncând în jur priviri înverşunate, cu genunchii îndoiţi, gata să sară în caz de pericol, dar sperând să nu fie necesar, fiindcă, fără nicio îndoială, i-ar zbura picioarele de sub el.

— Nu mişca, nemernic depravat, urlă tatı Te ucıd! Nu-ı poţi face asta fiicei mele!

Chib îl priveşte răsucındu-se ca o balenă în marea agıtată şı încercând să se salte în picioare Cade din nou, mârâind de parcă ar fi fost lovit de un harpon Mamı are mai mult succes

Văzând că drumul e lıber — Benedıctine a dispărut undeva —, Chıb alunecă prin atrıum până în zona fără spumă de la ieşıre Cu hainele pe braţ, încă strângând în mână solventul, păşeşte ţanţos către uşă

În clipa asta îl strigă Benedıctıne. Se întoarce şı-o vede alunecând către el din bucătărie. Ţine în mână un pahar înalt. Se întreabă ce-are de gând E sigur că nu-i oferă ceva de băut în semn de ospitalitate.

Ea se repede către porţıunea uscată a podelei şı cade în faţă cu un ţipăt. Însă azvârle conţinutul paharului cu acuratete.

Chıb urlă când sımte apa clocotită, dureroasă ca o circumcızie fără anestezie

Pe podea, Benedıctıne râde. După ce a ţopăit scoţând ţıpete ascuţite şi lăsând hainele şi cutia să cadă din mâinile duse la părţile opărite, Chib reuşeşte să se controleze Îşı încheie spectacolul grotesc, o înşfacă pe Benedictine de mâna dreaptă şi o trage pe străzile din Beverly Hills. În noaptea asta afară sunt o grămadă de oameni, care se iau după cei doi. Chib nu se opreşte până când n-ajunge la lac, unde ıntră în apă, să-şi răcorească fundul, cu Benedictine după el.

Mulţimea are din belşug despre ce vorbi mai târzıu, după ce Chib şi Benedictine au ieşit târâş din lac şi au fugit acasă Oamenii pălăvrăgesc şi râd o bună bucată de vreme,

uitându-se cum curăță angajații departamentului de salubritate publică spuma de pe lac și de pe străzi

— M-a durut atât de tare, că n-am putut să merg o lună! strigă Benedictine

— Ți-ai făcut-o cu mâna ta, spune Chib N-ai avut nimic împotrivă. Ai zis că voiai copilul meu și ai vorbit ca și cum ai fost sinceră

— Probabil că-mi pierdusem mințile! exclamă ea. Nu, n-am făcut asta! N-am spus niciodată așa ceva! M-ai mințit! M-ai silit!

— N-aș sili niciodată pe nimeni Știi asta Termină cu răutățile Ești liberă să faci ce vrei și ai consimțit de bunăvoie Ai liber-arbitru

Omar Runic, poetul, se ridică de pe scaun. E un tânăr înalt și subțire, cu pielea de culoarea roșiatică, nas acvilin și buze foarte groase, roșii. Părul lui cârlionțat e tuns în forma vasului legendar *Pequod*, care i-a purtat pe căpitanul nebun Ahab, cu tot cu echipajul lui nebun, și pe Ishmael, singurul supraviețuitor, pe urmele balenei albe. Coafura redă forma bompresului, a cocii, a celor trei catarge și a vergilor, ba chiar și pe a unei bărci agățate de gruie. Omar Runic bate din palme și strigă:

— Bravo! Liberul-arbitru există; îți permite să cauți adevărurile eterne sau — dacă există așa ceva — Moartea și Osânda Veșnică! Beau pentru liberul-arbitru! Un toast, domnilor! Ridicați-vă, Tinere Ridichi, să toastăm pentru șeful nostru!

Și așa începe

Dementa petrecere P

— Îți ghicesc viitorul, Chib! strigă madame Trismegista Să vedem ce spun stelele prin graiul cărților!

Chib se așază la masa ei și toți prietenii lui se îngrămădesc în jur

— OK, madame. Cum scap din toată încurcătura asta?

Ea amestecă imediat cărțile și o întoarce pe cea de deasupra

— Isuse! Asul de pică! O să faci o călătorie lungă!

— În Egipt! strigă Rousseau Vultur Roșu Oh, nu, tu nu vrei să pleci acolo, Chib! Vino cu mine în locul pe care-l cutreieră bizonii și..

Madame întoarce o altă carte

— O să cunoști în curând o doamnă frumoasă, cu pielea întunecată

— O afurisită de arăboaică! Oh, nu, Chib, spune-mi că nu e adevărat!

— O să ai parte în curând de mari onoruri

— Chib o să obțină subvenția!

— Dac-o primesc, nu trebuie să plec în Egipt, zice Chib Madame Trismegista, cu tot respectul, spui numai rahaturi

— Nu-ți bate joc, tinere. Nu sunt computer Sunt acordată la un spectru de vibrații psihice

Carte întoarsă

— O să fii în mare pericol, fizic și moral

— Asta se-ntâmplă cel puțin o dată pe zi, comentează Chib

Carte întoarsă

— Un bărbat care ți-e foarte apropiat o să moară de două ori

El pălește, face un efort ca să-și revină, apoi spune

— Un laș are parte de o mie de morți

— O să călătorești în timp, întorcându-te în trecut

— Hopa! zice Vultur Roșu Te soliciți prea tare, madame Ai grijă! O să te-alegi cu o hernie psihică și-o să fii nevoită să-ți faci un bandaj de susținere ectoplasmic!

— Rădeți cât vreți, idioților, ripostează madame Nu există doar o singură lume Cărțile nu mint, nu când le manevrez eu

— Gobrinus! strigă Chib Încă un urcior de bere pentru madame

Tinerele Ridichi se întorc la masa lor, un disc fără picioare ţinut în aer de un câmp gravitaţional. Benedictine se uită urât la ei şi intră într-o conferinţă intimă cu celelalte adolescente La masa de alături stă Pinkerton Legrand, un agent al guvernului, cu faţa către ei, astfel încât fidoul de sub haina lui gen fereastră unidirecţională e pe direcţia tinerilor Ei ştiu ce face El ştie că ei ştiu şi i-a raportat superiorului său. Se încruntă când îl vede intrând pe Falco Accipiter. Lui Legrand nu-i place ca un agent din alt departament să-şi bage nasul în cazul lui Accipiter nici măcar nu se uită la Legrand. Comandă o oală de ceai şi apoi pretinde că aruncă în ea o pilulă care se combină cu acidul tanic ca să devină P

Rousseau Vultur Roşu îi face lui Chib cu ochiul şi întreabă

— Chiar eşti de părere că e posibil să paralizezi întregul LA cu o singură bombă?

— Cu trei bombe! răspunde Chib, cu voce sonoră, astfel încât fidoul lui Legrand să capteze cuvintele Una pentru pupitrul de comandă de la uzina de desalinizare, a doua pentru pupitrul de rezervă şi a treia pentru conexiunea la ţeava mare, care duce apa în rezervorul de pe nivelul 20

Pinkerton Legrand păleşte. Îşi dă peste cap paharul cu whisky şi mai comandă unul, deşi a băut deja prea multe Apasă tasta fidoului, transmiţând o urgenţă de vârf triplă. La cartierul general clipesc lumini roşii; un gong zăngăne în repetate rânduri; şeful se trezeşte atât de brusc, încât cade de pe scaun.

Aude şi Accipiter, dar stă neclintit, sumbru şi meditativ ca imaginea din diorit a şoimului faraonului Monomaniac, nu se lasă distras de discuţia despre inundarea Los Angelesului, chiar dacă va conduce la declanşarea unei asemenea acţiuni Fiind pe urmele bunicului, se află acum aici fiindcă speră să-l poată folosi pe Chib în chip de cheie a casei Un „şoarece" — cum

îi numește pe infractorii de care se ocupă —, un „șoarece" va alerga în borta altuia

— Când credeți că putem trece la fapte? întreabă Huga Wells-Erb Heinsturbury, scriitoare de science-fiction

— Peste vreo trei săptămâni, răspunde Chib

La cartierul general, șeful îl înjură pe Legrand fiindcă l-a deranjat Există mii de tineri, bărbați și femei, care-și descarcă nervii punând la cale planuri de distrugere, asasinare și revoltă. Nu înțelege de ce vorbesc astfel tinerii fără experiență, atâta vreme cât primesc totul gratis. Dacă ar fi după el, i-ar arunca pe toți în închisoare și nu i-ar trata cu mănuși, sau chiar mai rău decât atât.

— După ce-o facem, va trebui să plecăm pe marile uși către exterior, zice Vultur Roșu și îi scânteiază ochii. Vă spun eu, băieți, să fii om liber în pădure e cel mai grandios lucru Ești o individualitate autentică, nu una dintre progeniturile fără chip

Vulturul Roșu crede în acest plan de distrugere a LA-ului E încântat fiindcă, deși n-a spus-o, în sânul Mamei Naturi l-a mâhnit lipsa companiei intelectualilor. Ceilalți sălbatici pot auzi un cerb de la o sută de metri și pot identifica un șarpe cu clopoței ascuns în tufișuri, dar sunt surzi la pașii filosofiei, la nechezatul lui Nietzsche, la clopoțeii lui Russell și la grohăitul lui Hegel.

— Porcul analfabet! spune cu voce tare

— Ce? ripostează ceilalți.

— Nimic. Ascultați, trebuie să aflați cât de minunat este Ați fost în CRCNP

— Pe mine nu m-au acceptat, n-am făcut față, zice Omar Runic M-am ales cu febra fânului[19]

— Eu mi-am pregătit a doua lucrare de licență în arte și științe, spune Gibbon Tacitus

---

[19] Rinită alergică *(N t)*

— Eu am fost în fâşia CRCNP, zice Sibelius Amadeus Yehudi Am ieşit numai pentru jocuri de câmp, şi asta nu s-a întâmplat prea des.

— Chib, tu ai făcut parte din Corp Ţi-a plăcut, nu-i aşa?

El dă aprobator din cap, dar spune

— Când eşti un neo-amerindian, ai nevoie de tot timpul tău ca să supravieţuieşti Când să mai pictez? Şi cine mi-ar fi văzut picturile, dacă aş fi avut timp să le fac? Oricum, nu e o viaţă potrivită pentru o femeie sau pentru un copil mic

Vultur Roşu pare rănit şi comandă un whisky amestecat cu P

Pinkerton Legrand nu vrea să-şi întrerupă monitorizarea, însă nu mai poate suporta presiunea din vezica urinară Se îndreaptă spre încăperea folosită de clienţi pentru de toate Prost dispus fiindcă a fost refuzat, Vultur Roşu îşi întinde piciorul. Legrand se împiedică, reuşeşte să se redreseze şi-şi continuă drumul împleticindu-se Benedictine îşi scoate, la rândul ei, piciorul în afară. Legrand cade cu faţa în jos Nu mai are motiv să meargă la toaletă decât dacă vrea să se spele

În afară de el şi de Accipiter, toată lumea râde Legrand sare în sus, cu pumnii strânşi Benedictine îl ignoră şi se îndreaptă spre Chib, urmată de prietenele sale El se crispează.

— Nemernic pervers! spune ea Ziceai că n-o să-ţi foloseşti decât degetul!

— Te repeţi, ripostează Chib Altceva e important ce faci cu copilul?

— Ce-ţi pasă? îl repede Benedictine Din câte ştii tu, poate nici măcar nu e al tău!

— Asta ar fi o uşurare Însă, chiar şi aşa, copilul ar trebui să aibă un cuvânt de spus Poate vrea să trăiască — până şi cu o mamă ca tine

— Să ducă viaţa asta mizerabilă! ţipă ea. Îi fac o favoare Mă duc la spital, să scap de el Din cauza ta, trebuie să renunţ la marea mea şansă de la Festivalul Folcloric! Vor fi de faţă agenţi de pretutindeni şi eu n-o să am ocazia să cânt pentru ei!

— Eşti o mincinoasă, i-o taie Chib Te-ai îmbrăcat ca să cânţi

Faţa Benedictinei e roşie, ochii sunt mari, nările palpită.

— Mi-ai stricat toată distracţia! Hei, strigă ea, atenţie toată lumea, vreau s-aflaţi o hibă! Acest mare artist, această mare frumuseţe masculină a omenirii, divinul Chib, nu e în stare să intre în erecţie fără stimulare orală!

Prietenii lui Chib se uită unii la alţii Ce tot zbiară căţeaua? Care-i noutatea?

Din *Ejaculările private* ale bunicului. O parte dintre trăsăturile religiei panamorite, scoase la lumină şi detestate în secolul al XXI-lea, au devenit, în timpurile moderne, fapte cotidiene Dragoste, dragoste, dragoste, fizică şi spirituală! Nu e de-ajuns să-ţi săruţi copiii şi să-i îmbrăţişezi. Însă stimularea orală a organelor genitale ale copiilor de către părinţi şi alte rude a condus la o serie de reflexe condiţionate stranii Aş putea scrie o carte despre acest aspect al vieţii de la mijlocul secolului al XXII-lea, şi probabil c-o s-o fac

Legrand iese din toaletă Benedictine îl pălmuieşte pe Chib El ripostează tot cu o palmă Gobrinus saltă o parte a tejghelei şi se repede în spaţiul deschis strigând

— Otravă, otravă!

Se ciocneşte cu Legrand, care se clatină şi dă peste Bela, care ţipă, se roteşte brusc şi-l plesneşte, iar el îi răspunde cu aceeaşi monedă. Benedictine goleşte un pahar de P aruncându-i lui Chib lichidul în faţă. El zvâcneşte în sus şi-şi repede pumnul. Benedictine se apleacă şi lovitura trece peste umărul ei, nimerindu-i o prietenă în piept

Vultur Roşu sare pe masă şi zbiară:

— Sunt o fiară obişnuită, jumătate aligator, jumătate.

Susţinută de un câmp gravitaţional, masa nu poate suporta o greutate prea mare Se înclină şi-l catapultează

peste fete şi cad toate Îl muşcă şi-l zgârie pe Vultur Roşu, iar Benedictine îl strânge de testicule. El urlă, se răsuceşte şi o izbeşte pe Benedictine cu picioarele, azvârlind-o pe masă Discul îşi recăpătase greutatea şi altitudinea, însă acum se înclină din nou, aruncându-şi noua ocupantă în direcţia opusă. Legrand, care se îndreaptă spre ieşire strecurându-se prin mulţime pe vârfuri, e trântit la pământ. Îşi pierde câţiva dinţi din faţă în urma impactului cu rotula cuiva. Sare în sus scuipând sânge şi dinţi şi-i trage un pumn unui privitor.

Gobrınus trage cu o armă care lansează o bilă luminoasă Very minusculă Ar trebui să-i orbească pe bătăuşi, ca să-şi vină-n fire în timp ce-şi recapătă vederea Pluteşte în aer şi străluceşte ca

O stea deasupra balamucului

Şeful poliţiei vorbeşte prın fido cu un bărbat dıntr-o cabină publică Acesta a închis partea video şi îşi preface vocea

— Se bat ca chiorii în *Universul Prıvat*

Şeful mormăie. Abia a început Festivalul şi Ei s-au şi luat la bătaie

— Mulţumesc. Băieţii vın ımedıat. Cum vă numiţi? Aş vrea să vă propun pentru o Medalie de Cetăţean

— Ce?! Şi să fiu bătut măr şi eu! Nu sunt informator, îmi fac pur şi simplu datoria. În plus, nu-mi plac nici Gobrinus, nici clienţii lui. Sunt o şleahtă de snobi

Şeful dă ordine brigăzii mobile, se lasă pe spătarul scaunului şi bea o bere în timp ce urmăreşte operaţiunea pe fido Ce-o fi şi cu oamenii ăştia? Găsesc întotdeauna ceva care să-ı înfurie.

Sirenele urlă. Deşi merg pe tricıclete electrice silenţıoase, bolganii[20] continuă să respecte tradiţia veche de secole,

---

[20] Nume dat gorilelor de maimuţele care l au crescut pe Tarzan *(N t)*

anunțându-și cu zgomot sosirea, spre știința infractorilor. În fața ușii deschise a *Universului Privat* se opresc cinci triciclete Polițaii descalecă și discută Căștile lor cilindrice, cu două niveluri, sunt negre și au în frunte moțuri de păr stacojiu Poartă ochelari dintr-un anumit motiv, deși vehiculele nu pot depăși douăzeci și cinci de kilometri pe oră Jachetele lor sunt negre și pufoase, ca blana unui ursuleț de pluș, iar umerii le sunt împodobiți cu epoleți galbeni, imenși. Pantalonii scurți sunt tot pufoși, dar de culoarea albastră a fulgerelor; cizmele înalte, răsfrânte, sunt de un negru lucios. Au bastoane cu electroșocuri și puști cu alice cu gaz sufocant

Gobrinus blochează intrarea

— Haide, lasă-ne să intrăm, spune sergentul O'Hara Nu, n-am mandat de intrare. Dar o să fac rost de unul.

— Dacă intrați, vă dau în judecată, zice Gobrinus

Zâmbește. E adevărat că birocrația guvernamentală e atât de încâlcită, încât a renunțat să-și legalizeze taverna, dar e tot atât de adevărat că guvernul o să-l protejeze în privința asta Încălcarea intimității e o acuzație prea gravă pentru a fi nesocotită de poliție

O'Hara se uită dincolo de ușă, la cele două trupuri căzute pe podea, la cei care se țin de capete și de coaste și se șterg de sânge, și la Accipiter, așezat în postura unui vultur care visează un stârv. Unul dintre trupuri se saltă în patru labe și iese în stradă târându-se printre picioarele lui Gobrinus

— Domnule sergent, arestează-l pe omul ăla! strigă acesta Are un fido ilegal. Îl acuz de încălcarea intimității

Fața lui O'Hara se luminează. O să-și poată însuși cel puțin meritul unei arestări. Legrand e dus în duba care sosește imediat după ambulanță. Vultur Roșu e adus de prietenii lui exact până în pragul ușii. Deschide ochii tocmai când e transportat pe o targă și murmură ceva O'Hara se apleacă asupra lui

— Ce?

— O dată m-am luptat cu un urs numai cu cuțitul și am scăpat mai ușor decât de fofoloancele astea Le acuz de agresiune și de bătaie, și de crimă, și de mutilare

Încercarea lui O'Hara de a-l convinge pe Vultur Roșu să semneze un mandat eșuează, fiindcă rănitul e acum inconștient Sergentul înjură. Când începe să se simtă mai bine, Vultur Roșu refuză să semneze mandatul. Atâta timp cât mai are minte, nu vrea să fie pândit și atacat de fete și prietenii lor

Legrand țipă prin fereastra cu zăbrele a dubei

— Sunt agent guvernamental! Nu mă puteți aresta!

Poliția primește un apel de urgență, cerându-i-se să meargă în fața Centrului Folcloric, unde o luptă între tinerii localnici și invadatorii din Westwood amenință să se transforme într-o încăierare serioasă Benedictine părăsește taverna. În ciuda mai multor lovituri peste umeri și în stomac, a unui șut în fese și a unei izbituri în cap, nu dă niciun semn că ar putea să piardă sarcina.

Pe jumătate trist și pe jumătate vesel, Chib o privește îndepărtându-se. Simte o amărăciune nedeslușită la gândul că prunculuı i se neagă dreptul la viață. De-acum își dă seama că o parte dintre obiecțiile lui în privința avortului se datorează identificării cu fetusul; știe că bunicul crede că el nu știe. Își dă seama că propria sa naștere a fost un accident — fericit sau nefericit. Dacă lucrurile ar fi luat o altă întorsătură, nu s-ar mai fi născut. Gândul la inexistența lui — fără pictură, fără prieteni, fără râsete, fără speranțe, fără dragoste — îl îngrozește Neglijând măsurile de contracepție la beție, mama lui a făcut o mulțime de avorturi, printre care s-ar fi putut număra și el

Uitându-se la Benedictine, care se îndepărtează fudulă (în pofida hainelor sale rupte), se întreabă ce-a putut să găsească la ea Viața alături de ea, chiar având un copil, ar fi fost plină de pericole.

În cuibul căptușit cu speranțe al gurii
Pătrunde dragostea încă o dată, adăpost găsind,
Gângurește, împrăștie străfulgerări de glorie-avântată,
te orbește
Și pleac-apoi în zbor, găinățând,
Căci așa sunt deprinse păsările,
Să-și însoțească decolarea cu un jet

— Omar Runic

Chib se întoarce acasă, dar nu reușește nici acum să intre în camera lui. Se duce în magazie. Tabloul e terminat în proporție de șapte optimi, însă nu l-a finalizat fiindcă nu se simțea mulțumit de el Acum îl ia și-l duce acasă la Runic, care locuiește în același cuib cu el Runic e la Centru, dar lasă întotdeauna ușa deschisă când pleacă Are aparatură, folosită acum de Chib pentru finalizarea picturii, lucrând cu o hotărâre și cu o ardoare care i-au lipsit în prima etapă a creației Pleacă de la Runic cu o pânză ovală imensă, ținută deasupra capului.

Pășește cu pași mari pe lângă piedestale și pe sub ramificațiile lor curbate, cu ovoide la extremități Ocolește mai multe părculețe cu iarbă bogată și copaci, trece pe sub alte case și, în zece minute, ajunge aproape de inima Beverly Hillsului. Aici, focosul Chib vede

În aceeași după-amiază de aur, trei doamne de plumb

plutind la întâmplare pe Lacul Isus, într-o canoe Maryam bint Yusuf, mama și mătușa ei țin, apatice, câte o undiță, uitându-se către culorile vesele, către muzică, către mulțimea vorbăreață din fața Centrului Folcloric. Poliția a pus între timp capăt luptei tinerilor și acum stă prin preajmă, asigurându-se că nimeni altcineva nu mai provoacă necazuri

Cele trei femei poartă veşminte sumbre, care le ascund complet trupul, specifice sectei mahomedane fundamentaliste Wahhabi. N-au văluri, mici măcar wahhabii nu mai insistă acum în privinţa lor. Coreligionarii lor egipteni de pe mal sunt îmbrăcaţi în haine moderne, scandaloase şi imorale În ciuda acestui fapt, doamnele îi privesc cu ochii holbaţi

Bărbaţii lor sunt la marginea mulţimii. Bărboşi şi costumaţi aidoma şeicilor din Legiunea Străină care apar în spectacolele fido, murmură înjurături, gâlgâie şi fluieră dezaprobatori la adresa afişării nelegiuite a cărnii femeieşti Dar o fixează cu priviri stăruitoare

Micul grup a venit din rezervaţia zoologică din Abisinia, unde au fost prinşi braconând Guvernul lor le-a oferit trei alternative. Detenţia într-un centru de reabilitate, unde ar fi fost trataţi până când deveneau cetăţeni respectabili, chiar dacă pentru asta ar fi fost nevoie de tot restul vieţilor lor Emigrarea în megalopolisul Haifa din Israel Sau emigrarea în Beverly Hills, Los Angeles

Ce, să locuiască printre evreii blestemaţi din Israel? Au scuipat şi au ales Beverly Hills. Din păcate, Allah îşi bătuse bătut joc de ei! Acum erau înconjuraţi de finkelsteini, applebaumi, siegeli, weintraubi şi alte triburi de necredincioşi din neamul lui Isaac. Încă şi mai rău, Beverly Hills n-avea nicio moschee. Fie că erau nevoiţi să facă în fiecare zi câte un drum pe patruzeci de kilometri până pe nivelul şaisprezece, unde aveau acces într-o moschee, fie foloseau o casă particulară

Chib se grăbeşte către marginea lacului cu ţărmuri de plastic, îşi lasă tabloul jos şi face o plecăciune adâncă, scoţându-şi pălăria oarecum ponosită. Maryam îi zâmbeşte, dar zâmbetul piere când o dojenesc însoţitoarele

— *Ya kelb! Ya ibn kelb!* strigă la el cele două femei

Chib le zâmbeşte larg, îşi flutură pălăria şi spune:

— Încântat, firește, doamnele mele! Oh, sunteţi atât de frumoase, încât îmi aduceţi aminte de cele trei graţii.

Apoi strigă.

— Te iubesc, Maryam Te iubesc! Pentru mine eşti ca narcisul! Frumoasă, cu ochi de căprioară, feciorelnică! O fortăreaţă de inocenţă şi de forţă, plină de un instinct matern pătimaş şi de o fidelitate deplină faţă de unica ta dragoste adevărată! Te iubesc, eşti singura lumină de pe un cer negru, cu stele moarte! Te strig şi cuvintele mele traversează vidul

Maryam înţelege engleza internaţională, dar vântul duce vorbele lui prea departe de ea. Îi adresează un zâmbet prostesc şi Chib nu se poate împiedica să nu simtă o repulsie de moment, o străfulgerare de mânie, de parcă ea l-ar fi trădat. Cu toate astea, se concentrează şi continuă să strige

— Te invit să vii cu mine la expoziţie! Tu, mama şi mătuşa ta veţi fi oaspeţii mei. O să-mi vezi tablourile, sufletul, şi o să ştii ce fel de bărbat o să te poarte pe Pegasul său, porumbiţa mea!

> Nu există nimic mai ridicol decât efuziunile verbale ale unui tânăr poet îndrăgostit. Scandalos de exagerate Eu râd. Dar sunt şi mişcat. Bătrân cum mă aflu, îmi aduc aminte de primele mele iubiri, de foc, de torentele de cuvinte, în teaca lor de fulgere, dureros de înaripate Dragele mele fetiţe, cele mai multe dintre voi aţi murit; celelalte v-aţi zbârcit Vă trimit o sărutare
>
> — Bunicul

Mama lui Maryam se ridică în picioare în canoe Profilul ei e îndreptat pentru o clipă către Chib, şi el vede aluziile la vulturul care va fi Maryam la vârsta de acum a mamei sale. În prezent, tânăra are o faţă delicat acvilină, „curbura unei săbii a iubirii" — aşa i-a numit Chib nasul Cutezătoare, dar frumoasă Şi mătuşa ei — fără nimic acvilin, dar având în trăsături ceva de cămilă Chib suprimă aceste comparaţii dezavantajoase, ba

chiar trădătoare Dar nu-i poate suprima pe cei trei bărbați în robe, bărboși și nespălați, care se strâng în jurul lui

Le zâmbește, dar spune

— Nu-mi aduc aminte să vă fi invitat

Fețele lor sunt lipsite de expresie, engleza din LA vorbită repede e păsărească-nebunească pentru ei. Abu — un nume generic pentru toți egiptenii din Beverly Hills — scrâșnește o înjurătură atât de veche, încât era cunoscută în Mecca de dinainte de Mohamed Își strânge pumnul. Un altul se apropie de tablou și își retrage un picior, ca și cum ar vrea să-i tragă un șut

În clipa aceea, mama lui Maryam descoperă că statul în picioare într-o canoe e tot atât de periculos ca statul în picioare pe spinarea unei cămile. E chiar mai rău, fiindcă niciuna dintre cele trei femei nu știe să înoate.

După cum nu știe nici arabul de vârstă mijlocie care-l atacă pe Chib, nereușind decât să descopere că victima lui face un pas în lateral, stimulându-l cu un șut în fund să intre în lac Unul dintre bărbații tineri se năpustește la Chib; celălalt dă să-i tragă un picior tabloului Se opresc amândoi când le aud pe cele trei femei țipând și le văd căzând în apă

Pe urmă fug amândoi spre marginea lacului, de unde ajung de asemenea în el, propulsați de câte o mână a lui Chib, proptită în spatele fiecăruia dintre ei. Un bolgan aude strigătele celor șase și aleargă spre Chib. Acesta începe să se îngrijoreze, fiindcă lui Maryam îi e greu să se mențină la suprafață Spaima ei nu e prefăcută

Însă Chib nu înțelege de ce continuă toți să se poarte așa Probabil că au picioarele de fund; suprafața apei e sub bărbiile lor. În ciuda acestui fapt, Maryam arată ca și cum ar fi gata să se-nece Ca și ceilalți, dar ei nu-l interesează Ar trebui să se ducă după ea. Însă, dacă o face, va trebui să-și schimbe hainele înainte de a ajunge la expoziție. La gândul ăsta, râde zgomotos, și încă și mai zgomotos când intră bolganul în apă, după

femei Își ia tabloul și pleacă râzând Înainte de a se vedea la Centru, redevine serios.

— Ei, cum e cu putință să fi avut bunicul atât de multă dreptate? Cum de mă citește atât de bine? Sunt un nestatornic, sunt prea superficial? Nu, m-am îndrăgostit prea profund, de prea multe ori Ce pot face dacă-mi place Frumusețea, iar frumoasele pe care le iubesc n-au destulă? Ochiul meu e prea riguros, anulează îndemnurile inimii

Masacrul simțului interior

Holul de la intrare (unul dinte cele douăsprezece) în care pătrunde Chib e proiectat de bunicul Winnegan Vizitatorul se vede într-un tub lung, curbat, cu pereții acoperiți de oglinzi plasate sub diverse unghiuri. Ușa pare prea mică pentru oricine are mai mult de nouă ani În timp ce se îndreaptă spre ea, vizitatorul crede că urcă pe perete Iar când ajunge în capătul holului e convins că stă pe tavan

Însă, pe măsură ce ajunge mai aproape, ușa pare să se mărească treptat, până când devine imensă Comentatorii au ghicit că această intrare e, în viziunea arhitectului, reprezentarea simbolică a porții către lumea artelor. Înainte de a pătrunde pe minunatul tărâm al esteticii, trebuie să stai în cap

Odată intrat, vizitatorul crede la început că acea încăpere uimitoare e întoarsă pe dos sau răsturnată. Amețește și mai tare. Până când reușește să se reorienteze, peretele din partea opusă pare să fie cel mai apropiat Unii nu se pot adapta și trebuie să iasă înainte de a leșina sau de a voma.

În partea dreaptă e un cuier pentru pălării, cu un afiș: lasă-ți capul aici[21] Un dublu calambur pentru bunicul, care

---

[21] În original „hang your head here" unde *hang* înseamnă și *a agăța* și *a spânzura* iar expresia „hang your head" înseamnă „lasă-ți capul în jos (de rușine)". *(N.t.)*

merge întotdeauna cu gluma prea departe pentru majoritatea oamenilor Dacă el trece dincolo de hotarele bunului-simţ în materie de limbaj, nepotul lui a reuşit imposibilul în picturi. Treizeci dintre cele mai recente au fost expuse, inclusiv ultimele trei din seria câinilor: *Steaua câinelui*[22], *Dorinţă câinească* şi *Câine secvenţial.* Ruskinson şi discipolii săi ameninţă că sunt gata să vomite. Luscus şi turma lui aduc elogii, dar sunt împiedicaţi. Luscus le-a spus s-aştepte, să nu se dezlănţuie înainte de a vorbi el cu tânărul Winnegan. Cei de la fido sunt ocupaţi să filmeze şi să intervieveze în acelaşi timp, încercând şi să stârnească o ceartă

Încăperea principală din clădire e o emisferă uriaşă, cu un plafon strălucitor, care trece prin toate culorile spectrului luminos la fiecare nouă minute Podeaua e o imensă tablă de şah şi în fiecare pătrat se află câte un chip, fiecare aparţinând unuia dintre cei mai buni în domeniile diverselor arte Michelangelo, Mozart, Balzac, Zeuxis, Beethoven, Li Po, Twain, Dostoievski, Farmisto, Mbuzi, Cupel, Krishnagurti etc. Zece pătrate au fost lăsate libere astfel încât generaţiile viitoare să-şi poată adăuga propriii nominalizaţi pentru nemurire

În partea de jos a pereţilor sunt picturi murale, înfăţişând evenimente semnificative din vieţile artiştilor În zona curbată a zidului se află nouă estrade, câte una pentru fiecare muză. Pe o consolă pe deasupra fiecăreia e statuia uriaşă a divinităţii care o prezidează Statuile sunt nuduri cu trăsături exagerate sâni enormi, şolduri ample, picioare robuste, de parcă sculptorul le-ar fi considerat zeiţe ale Pământului, nu personaje de un mare rafinament intelectual

Feţele sunt concepute, în esenţă, în genul chipurilor netede, placide, ale statuilor greceşti clasice, dar gurile şi ochii au ceva tulburător Buzele zâmbesc, părând gata să se deschidă

---

[22] Sirius. *(N t)*

într-un mârâit Ochii sunt adânci şi ameninţători, părând să spună Nu cumva să mă trădezi. ALTMINTERI...

Deasupra fiecărei estrade se întinde o semisferă de plastic şi proprietăţile sale acustice îi împiedică pe cei care nu se află dedesubt să audă sunetele provenite de pe scenă şi viceversa

Chib îşi face drum prin mulţime către estrada Polimniei, muza în a cărei sferă e inclusă pictura. Trece pe lângă scena pe care stă Benedictine, turnându-şi inima de plumb într-o alchimie de note aurite. Îl zăreşte pe Chib şi reuşeşte cumva să-i arunce o privire aspră în timp ce continuă să le zâmbească spectatorilor El o ignoră, dar observă că şi-a înlocuit rochia ruptă în tavernă. Remarcă, de asemenea, şi numărul mare de poliţişti staţionaţi în toată clădirea Mulţimea nu pare într-o dispoziţie explozivă. Pare chiar fericită, deşi zgomotoasă. Dar poliţia ştie cât de înşelătoare poate fi o asemenea impresie O singură scânteie...

Chib trece pe lângă scena Calliopei, unde improvizează Omar Runic. Ajunge la a Polimniei, dă din cap către Rex Luscus, care-i face cu mâna, şi-şi plasează tabloul pe scenă. Se intitulează *Masacrul inocenţilor* (subtitlu: *Câine în iesle*).

Pictura reprezintă un grajd

Grajdul e o grotă cu stalactite de o formă bizară. Lumina care se frânge — sau se rupe — prin peşteră e roşul lui Chib Penetrează toate obiectele, îşi dublează intensitatea şi se revarsă apoi în raze zigzagate Trecând dintr-o parte în alta ca să cuprindă totul, privitorul poate de fapt să vadă multiplele niveluri ale luminii în timp ce se deplasează, întrezărind astfel siluetele de sub cele exterioare

Vacile, oile şi caii sunt în boxe, în capătul grotei. Unii se uită îngroziţi la Maria şi la copil Alţii au boturile deschise, evident încercând să avertizeze femeia Chib a folosit legenda conform căreia animalele din iesle au putut vorbi între ele în noaptea naşterii lui Cristos

Iosif, un bătrân obosit, atât de gârbovit încât pare lipsit de oase, stă într-un colţ Poartă două coarne, dar fiecare are o aură, aşa că e OK

Maria stă cu spatele la aşternutul de paie pe care se presupune că se află copilul. Înălţându-se printr-un chepeng din podeaua peşterii, un bărbat se întinde să pună în paie un ou imens. Bărbatul se află în grota de sub grotă şi poartă haine moderne, are expresia unui beţiv şi, aidoma lui Iosif, e atât de gârbovit, încât pare nevertebrat. În spatele lui, o femeie scabros de grasă, semănând remarcabil de bine cu mama lui Chib, ţine copilul pe care i l-a dat el înainte de a pune oul orfan pe stratul de paie

Faţa copilului e extraordinar de frumoasă, inundată de strălucirea albă a aurei lui. Femeia i-a luat aura din jurul capului şi se foloseşte de muchia ei ascuţită ca să-l măcelărească. Chib cunoaşte foarte bine anatomia, a disecat multe corpuri când îşi lua doctoratul în arte la Universitatea din Beverly Hills. Trupul pruncului nu e alungit în mod nefiresc, aşa cum sunt multe dintre personajele lui Chib. E reprezentat mai mult decât fotografic, pare un bebeluş din prezent Viscerele îi sunt eliberate printr-o gaură largă, însângerată

Privitorii s-ar fi simţit pocniţi în măruntaie dacă n-ar fi fost vorba de un tablou, ci de un prunc adevărat, ciopârţit şi cu maţele scoase, găsit pe treptele de la intrare la plecarea de acasă

Coaja oului e transparentă În gălbenuşul noroios înoată un mic demon hidos, cu coarne, copite şi coadă Trăsăturile lui estompate seamănă cu ale lui Henry Ford şi cu ale Unchiului Sam

Când privitorii se mută dintr-o parte în alta, apar şi alte chipuri· ale unor persoane proeminente din procesul de dezvoltare a societăţii moderne

La fereastră se îngrămădesc animale sălbatice, venite să venereze, rămase locului ca să scoată ţipete mute, privind cu

groază. În prim-plan sunt cele care-au fost exterminate de oameni sau supraviețuiesc numai în grădini zoologice și în rezervații. Pasărea dodo, balena albastră, porumbelul călător, cuaga, gorila, urangutanul, ursul polar, cuguarul, leul, tigrul, ursul grizzly, condorul californian, cangurul, wombatul, rinocerul, vulturul pleșuv. În spatele lor sunt alte animale și, pe un deal, întunecate, ghemuite, silueta aborigenului tasmanian și a indianului din Haiti.

— Care este părerea dumneavoastră bine chibzuită în privința acestui tablou mai degrabă remarcabil, doctore Luscus? întreabă un intervievator de la fido

Intervievatul răspunde zâmbind.

— O să am o părere bine chibzuită peste câteva minute Poate-ar fi bine să discutați mai întâi cu doctorul Ruskinson El pare să se fi hotărât instantaneu. Știți, nebunii și îngerii

Fața roșie a lui Ruskinson și urletele lui de furie sunt transmise prin fido.

— Rahatul auzit în toată lumea! spune Chib, cu voce sonoră

— INSULTĂ! SCUIPAT! BALIGĂ DE PLASTIC! UN PUMN ÎN FAȚA ARTEI ȘI UN ȘUT ÎN FUNDUL OMENIRII! INSULTĂ! INSULTĂ!

— De ce e o asemenea insultă, doctore Ruskinson? întreabă reporterul fido Fiindcă își bate joc atât de credința creștină, cât și de cea panamorită? Mie nu mi se pare că ar face așa ceva. După părerea mea, Winnegan încearcă să spună că oamenii au pervertit creștinismul și, poate, toate religiile, toate idealurile, urmărindu-și propriile interese autodistructive, inspirate de lăcomie, că omul e, în esență, un ucigaș și un pervers. Cel puțin asta înțeleg eu, deși nu sunt decât un simplu profan și...

— Lasă criticii să facă analizele, tinere! se răstește Ruskinson. Ai cumva două doctorate, unul în psihiatrie și unul în artă? Ai primit un atestat de critic din partea guvernului?

Winnegan, care n-are niciun fel de talent, ca să nu mai vorbim de geniul despre care pălăvrăgesc diverşi fanfaroni capabili să se amăgească singuri, această oroare din Beverly Hills, îşi prezintă deşeurile — de fapt un talmeş-balmeş care a atras atenţia numai şi numai datorită unei tehnici noi, pe care-ar fi putut s-o inventeze orice tehnician electronist — sunt furios fiindcă o simplă şarlatanie, o noutate neînsemnată, nu prosteşte doar anumite sectoare ale publicului, ci şi critici cu studii înalte, atestaţi la nivel federal, cum este doctorul Luscus, aici de faţă — deşi printre savanţi vor exista întotdeauna idioţi infatuaţi, care zbiară atât de tare, atât de bombastic şi de neclar, încât...

— Oare nu e adevărat, spune reporterul fido, că mulţi pictori pe care-i numim acum grandioşi, ca de exemplu Van Gogh, au fost condamnaţi sau ignoraţi de criticii contemporani? Şi...

Foarte abil când trebuie să stârnească furia în beneficiul spectatorilor săi, reporterul se întrerupe Ruskinson turbează, cu capul ca un vas de sânge înainte de anevrism

— Eu nu sunt un profan ignorant! urlă el. Nu e vina mea că în trecut au existat luscuşi! Ştiu despre ce vorbesc! Winnegan nu e decât un micrometeorit pe cerul Artei, nu e demn nici măcar să lustruiască pantofii marilor aştri ai picturii. Reputaţia lui a fost umflată de o anumită clică, astfel încât să strălucească în gloria reflectată, de hienele care muşcă mâna ce le hrăneşte, ca nişte câini turbaţi...

— Nu cumva amestecaţi puţin metaforele? întreabă reporterul fido

Luscus ia mâna lui Chib cu tandreţe şi-l trage în lateral, unde nu sunt în zona de captare a fidoului

— Dragul meu Chib, gângureşte el, acum e timpul să-ţi declari intenţiile. Ştii ce colosală e dragostea pe care ţi-o port, nu doar ca artist, ci şi pentru tine însuţi. Ar trebui să-ţi fie imposibil să mai rezişti vibraţiilor de o rezonanţă profundă

care tresaltă nestânjenite între noi. Doamne, dacă ai şti cum te-am visat, superbul meu Chib cu înfăţişare de zeu, cu...

— Te înşeli dacă-ţi închipui c-o să spun *da* numai fiindcă stă în puterea ta să-mi creezi sau să-mi distrugi reputaţia şi să-mi refuzi subvenţia, răspunde Chib şi îşi smuceşte mâna

Cu ochiul său teafăr, Luscus îl priveşte cu asprime

— Mă găseşti respingător? întreabă. Cu siguranţă nu poate fi din motive care ţin de aspectul moral...

— E vorba de un principiu Chiar dacă te-aş iubi, ceea ce nu e adevărat, nu te-aş lăsa să faci dragoste cu mine. Vreau să fiu apreciat numai şi numai după merit, atât şi nimic mai mult Gândeşte-te că puţin îmi pasă de părerea oricui Nu vreau s-aud laude sau mustrări nici din partea ta, nici dintr-a altora Uitaţi-vă la picturile mele şi discutaţi între voi, şacalilor Dar nu-ncercaţi să mă convingeţi să fiu de acord cu imaginile mele minuscule din minţile voastre

Singurul critic bun e un critic mort

Omar Runic şi-a părăsit scena şi stă acum în faţa tablourilor lui Chib. Îşi pune o mână pe partea stângă a pieptului gol, unde are tatuat chipul lui Herman Melville, Homer ocupând locul de onoare din partea dreaptă Strigă cu glas puternic, cu ochii lui negri ca nişte porţi de furnal aruncate în aer de o explozie. Aşa cum s-a mai întâmplat, a fost luat în stăpânire de inspiraţia trezită de tablourile lui Chib

Spune-mi Ahab, nu Ishmael.
Fiindc-am lovit leviatanul cu-n harpon
Sunt mânzul sălbatic născut dintr-un om
Ochii mei văzut-au totul cu zel!
Pieptul mi-e vin în butoi făr-de canea

Sunt o mare cu uşi, dar uşile-s blocate
Atenţie! Pielea va exploda; uşile vor fi sfărâmate
Tu eşti Nimrod, îi spun lui Chib, prietenul meu,
Iar Dumnezeu îngerilor le grăieşte acum
De poate asta dintru-nceput, atunci vă spun,
Că nu-i e imposibil nimic, oricât ar fi de greu
În faţa zidurilor Raiului din corn o să sune
Şi o să ceară, fără nicio plecăciune,
Să i se dea ostatic Luna şi cu Fecioara să fie logodit,
Şi de la Marea Curvă din Babilon să ia o parte din profit

— Opriţi-l pe nemernicul ăla! strigă directorul Festivalului. O să stârnească o răzmeriţă, ca anul trecut!

Bolganii încep să se apropie Chib se uită la Luscus, care vorbeşte cu reporterul fido Nu-i poate auzi, dar e sigur că Luscus nu-l elogiază

Melville m-a descris cu mult înainte de a mă naşte
Sunt omul ce doreşte Universul a-l cunoaşte,
Dar numai şi numai în condiţiile mele
Sunt Ahab, cu ura-mi străpungând, zguduind
Tot ce e piedică în Spaţiu şi Timp,
Sau supunându-mi caracterul muritor
Şi repezindu-mi incandescenţa cruntă
În Pântecul a toate Creator,
Spre-a tulbura oricare Forţă ce mă-nfruntă
Din al său Bârlog, sau însuşi Necunoscutul acolo ghemuit,
Mutând, îndepărtând, ascunzând la nesfârşit.

Directorul le face semn poliţiştilor să-l dea pe Runic afară. Ruskinson continuă să urle, deşi camerele sunt îndreptate către Runic sau către Luscus Una dintre Tinerele Ridichi, Huga Wells-Erb Heinsturbury, scriitoarea de science-fiction, tremură, pradă isteriei generate de vocea lui Runic, cu

o puternică dorință de răzbunare. Se apropie pe furiș de un reporter fido de la *Time* *Time* a încetat de mult să mai fie o revistă, de vreme ce nu mai există reviste, însă a devenit un departament de comunicații susținut de guvern E un exemplu de politică de stânga, politică de dreapta și politică fără mâini a Unchiului Sam, cu scopul de a-i oferi departamentului de comunicații tot ce-i trebuie, permițându-le în același timp conducătorilor săi executivi să-și aleagă strategiile. În acest fel, dispozițiile guvernului sunt la unison cu libertatea cuvântului Ceea ce a minunat, cel puțin din punct de vedere teoretic.

Time și-a păstrat o mare parte din strategiile inițiale, aceasta însemnând că atât adevărul, cât și obiectivitatea trebuie sacrificate de dragul remarcilor spirituale, iar science-fictionul trebuie redus la tăcere *Time* a luat în râs toate lucrările lui Heinsturbury, așa că ea e dornică să obțină o oarecare satisfacție personală în schimbul suferinței provocate de recenziile nedrepte

Quid nunc? Cui bono?[23]
Timp? Spațiu? Substanță? Accident?
Când mori — Iadul? Nirvana?
Nimic e nimic într-un gând concludent
Canoanele filosofiei detonează
Proiectilele lor nu explodează.
Muniția-n mormane de teologie adunată
Sare în aer, de Rațiunea sabotoare amorsată

Spune-mi Efraim, căci fost-am oprit
La Vadul Domnului, fiindcă n-am rostit,
Nefiind în stare s-o șuier, parola de trecere
Da, shibboleth e un cuvânt pe care nu-l pot pronunța
Dar pot să spun dracu' să vă ia!

---

[23] Și acum? Cui îi e de folos? (lb. latină) *(N t)*

Huga Wells-Erb Heinsturbury îi trage reporterului fido de la *Time* un șut în ouă. El își azvârle brațele în sus și camera de forma și dimensiunile unei mingi de fotbal îi zboară din mâini și pocnește un tânăr în cap Acesta e o Tânără Ridiche, Ludwig Euterpe Mahlzart Furia mocnește deja în el, trezită de poemul său simfonic *Forând substanța iadurilor viitoare*, iar camera e combustibilul suplimentar de care are nevoie ca să se transforme într-o vâlvătaie scăpată de sub control Trage un pumn în pântecul gras al șefului criticilor muzicali

De durere urlă Huga, nu individul de la *Time* Vârfurile degetelor piciorului ei desculț s-au lovit de armura de plastic cu care-și protejează organele genitale reporterul, destinatar al multor lovituri de același soi. Huga sare într-un picior, strângându-și-l în mâini pe cel rănit. Se răsucește, dând peste o fată, și urmează o reacție în lanț. Un bărbat cade peste reporterul de la *Time*, care se aplecase să-și ridice camera

— Ahaaa!

Huga zbiară și smulge casca reporterului, îl încalecă și-l pocnește în cap cu capătul optic al aparatului Acesta e dotat cu tranzistoare și continuă să funcționeze, transmițându-le miliardelor de spectatori o serie de imagini foarte intrigante, dacă nu chiar amețitoare Sângele le ascunde în parte, dar nu într-o proporție atât de mare încât privitorii să se simtă în totalitate înșelați. După care primesc o altă secvență inedită, când camera zboară din nou în aer, răsucindu-se iarăși și iarăși

Un bolgan a pocnit-o pe Huga cu bastonul cu șocuri peste spate, făcând-o să înțepenească și să propulseze camera peste umăr, într-un salt cu boltă înaltă. Actualul ei iubit se ia la trântă cu bolaganul; se rostogolesc pe podea. Un puștan din Westwood înhață bastonul cu șocuri și se distrează foarte bine gâdilându-i pe adulții din jur, până când sare la el unul dintre tinerii localnici

— Încăierările sunt opiul poporului, geme șeful poliției

Îşi mobilizează toate unităţile şi-şi apelează omologul din Westwood, care are, oricum, propriile sale necazuri

Runic se bate cu pumnii în piept şi zbiară

Doamne, eu exist! Şi să nu-mi spui,
Cum i-ai spus lui Crane, că asta nu-i
O chestie care-ţi creează obligaţii faţă de mine
Sunt un om; sunt unic, ştii bine
Am aruncat Pâinea pe geam,
M-am pişat în Vin şi am
Smuls din fundul Arcei cepul, am retezat
Pomul pentru lemne de foc şi, dacă ar exista
Sfântul Duh, l-aş gâdila
Dar ştiu că toate astea n-au însemnat
Ceva de Dumnezeu blestemat,
Că nimicului tot nimic îi spui,
Că este e este şi că nu-i este nu-i,
Că-un trandafir e un trandafir este unul
Că suntem aici şi nu vom mai fi
Şi că asta e tot ce putem ştii

Ruskinson îl vede spre Chib venind spre el, ţipă şi încearcă să scape Chib înşfacă tabloul *Canoane câineşti* şi-l plesneşte de mai multe ori cu el peste cap Luscus protestează îngrozit, nu din cauza vătămărilor cu care se alege Ruskinson, ci fiindcă tabloul ar putea fi deteriorat. Chib se întoarce şi-l loveşte pe Luscus cu muchia ovalului în stomac

Pământul se clatină ca o corabie ce se scufundă
Cu chila potopită şi aproape frântă
De excrementelor cerurilor şi ale adâncurilor
Pe care Dumnezeu, în teribila-i munificienţă,
Le-a oferit când Ahab a strigat
Rahat! Rahat!

Plâng la gândul că acesta e Omul
Şi acesta îi e sfârşitul. Dar aşteaptă!
Pe creasta talazului, către el se îndreaptă
Cu ale sale trei catarge, o corabie
De formă străveche: E Olandezul Zburător!
Ahab e din nou pe o punte, din nou triumfător
Râzi, o, Soartă, o, Norne[24], bateţi-vă joc!
Pentru că eu sunt Ahab şi eu sunt Omul
Şi, cu toate că nu pot
Să dau o gaură în zidul a Ceea Ce Pare
Şi să iau o mână din Ceea Ce E,
Ei bine, continui să lovesc
Nici eu, nici echipajul meu nu renunţăm
Cu toate că lemnul ne crapă sub tălpi şi ne scufundăm
Spre a deveni de nedeosebit
De tot rahatul ce ne-a potopit

Pentru o clipă care o să ardă
Privirea Domnului în veci, Ahab stă
Profilat pe vâlvătaia lui Orion
Cu pumnii strânşi, falus însângerat
Ca Zeus etalându-şi trofeul după ce
Pe tatăl său, pe Cronos, l-a castrat
Apoi, şi el, şi echipajul, şi nava
Se afundă şi se prăvălesc
Peste marginea lumii, cu capu-naınte
Şi, din câte aud, încă se mai
P r
ă
b u
ş e
s c

[24] Cele trei zeiţe ale destinului din mitologia scandinavă *(N t)*

Lovitura bastonului electric al unui bolgan îl transformă pe Chib într-o masă tremurătoare În timp ce-şi revine, aude vocea buniculuı, din aparatul de emisie recepţie plasat în pălărie

— Chıb, vıno repede! Accipiter a ıntrat cu forţa în casă şı acum încearcă să treacă prin uşa camerei mele!

Chib se ridică şi-şi croieşte drum spre ieşıre luptând şı îmbrâncınd. Când ajunge acasă, gâfâınd, descoperă că uşa camerei buniculuı a fost deschısă Oamenii BAF-iului şi tehnıcienii electronici sunt pe coridor Dă buzna în camera bătrânului. Accipiter e în mıjlocul încăperii, palid şı tremurând Împietrit de nervı Îl vede pe Chib şi se trage înapoı, spunând

— N-a fost vına mea A trebuıt să intru. Numai aşa puteam să descopăr cu certitudine adevărul N-a fost vına mea; nu l-am atins

Gâtlejul lui Chıb se strânge de la sıne. Nu poate vorbı Îngenunchează şi ia mâna bunicului. Bătrânul are un zâmbet uşor pe buzele vinete. L-a păcălit pe Accipiter o dată pentru totdeauna Ţine în mână ultima foaie a manuscrısului său

Şarjând către Dumnezeu prin balaklavele urii

În cea mai mare parte a vieţıı mele, n-am văzut decât câţıva oameni cu adevărat credincioşi şi o mare majoritate de oameni cu adevărat indiferenţi. Însă peste tot a apărut un nou mod de gândire Atât de mulţi tineri de ambele sexe au reînviat nu dragostea pentru Dumnezeu, ci o antipatie violentă faţă de El. Asta mă ıncită şı mă reface. Tınerii ca nepotul meu şı ca Runic strigă blasfemii şi astfel îl venerează Dacă n-ar crede, nu s-ar gândi niciodată la El Acum am o oarecare încredere în viitor

Către nicăieri, via styx

Îmbrăcați în negru, Chib și mama lui coboară către intrarea în tub de la nivelul 13B. Pereții sunt luminoși, locul e spațios și nu se plătește nicio taxă. Chib îi spune fidoului de la casa de bilete destinația sa Dincolo de perete, computerul proteinic, nu mai mare decât un creier omenesc, face calculele Dintr-o fantă alunecă un bilet codificat Chib îl ia și se duc în port, o zonă amplă, curbată, unde introduce biletul în altă fantă Iese un alt bilet și o voce mecanică repetă, în engleza internațională și în cea din LA, informațiile pe care le conține, pentru cazul în care oamenii nu știu să citească Gondolele pătrund în port în mare viteză și încetinesc până la oprire. Lipsite de roți, plutesc pe un câmp gravitațional care se reechilibrează în permanență Porțiuni ale portului se retrag, creându-le locașuri pentru acostare. Pasagerii intră în cabinele care le sunt destinate. Acestea înaintează; ușile li se deschid automat. Pasagerii intră în gondole. Se așază și așteaptă până ce se închide deasupra lor plasa de siguranță. Din nișele cadrului se înalță suprafețe de plastic curbate și transparente, întâlnindu-se pentru a forma o cupolă.

Dotate cu un sistem de sincronizare automată și monitorizate, pentru mai multă siguranță, de computere proteinice redundante, gondolele așteaptă până când au drum liber Când primesc semnalul de plecare, ies încet din port, îndreptându-se spre tub. Se opresc până primesc o nouă confirmare, după o triplă verificare, efectuată în câteva microsecunde Apoi pătrund în tub cu mare repeziciune

Uooș! Uooș! Alte gondole trec pe lângă ei Tubul strălucește gălbui, de parcă ar fi plin cu gaz electrizat. Gondola accelerează rapid Încă mai sunt depășiți de alte câteva, dar Chib mărește viteza și în curând nu-i mai ajunge nimeni din urmă. Posteriorul rotunjit al unei gondole din față e o pradă scânteietoare care nu poate fi prinsă înainte de a încetini ca să

amareze în portul de destinație. În tub nu sunt multe vehicule. Cu toate că populația atinge o sută de milioane, traficul pe ruta nord-sud e redus. În marea lor majoritate, locuitorii din LA rămân între pereții cuiburilor autonome. În tuburile de pe direcția est-vest traficul e ceva mai intens, fiindcă un mic procent preferă plajele publice ale oceanului în locul bazinelor de înot municipale

Gondola se îndreaptă spre sud vâjâind După câteva minute, tubul începe să coboare în pantă și unghiul său față de orizontală devine brusc de patruzeci și cinci de grade Trec ca fulgerul de pe un nivel pe altul

Prin pereții transparenți, Chib întrezărește oamenii și arhitectura altor orașe. Nivelul 8, Long Beach, e interesant Casele seamănă cu două platouri pentru plăcinte tăiate din cristal de stâncă, unul peste altul, cu deschiderea unuia în dreptul deschiderii celuilalt, iar unitatea e montată pe o coloană din siluete sculptate, având ca rampă de intrare-ieșire un arc butant.

La nivelul 3A, tubul devine orizontal Gondola gonește acum pe lângă așezăminte a căror vedere o face pe mama lui Chib să închidă ochii. El îi strânge mâna și se gândește la fratele vitreg și la vărul său de dincolo de pereții de plastic gălbui. La nivelul ăsta se află cincisprezece la sută din populație, retardații, nebunii incurabili, cei prea urâți, monstruoșii, bătrânii senili. Mișună, cu fețele lipsite de expresie sau schimonosite lipite de pereții tubului, dornici să vadă mașinile frumoase care plutesc pe lângă ei

Știința medicală „umanitară" păstrează în viață bebelușii care ar fi trebuit — imperativul fiind impus de Natură — să moară. Începând din secolul al XX-lea, oamenii cu gene imperfecte au fost salvați de la moarte De aici, continua răspândire a genelor în cauză. Partea tragică e că știința poate acum să detecteze și să corecteze genele cu defecte din ovul și spermatozoid

Teoretic, toate fiinţele omeneşti ar trebui să fie binecuvântate cu trupuri sănătoase şi creiere perfecte din punct de vedere fizic. Însă obstacolul neprevăzut e numărul insuficient al medicilor şi al facilităţilor care trebuie să ţină pasul cu naşterile. Şi asta în ciuda continuei scăderi a ratei natalităţii.

Medicina ţine oamenii în viaţă atât de mult, încât apare senilitatea. Aşa că sunt din ce în ce mai mulţi bătrâni decrepiţi, lipsiţi de raţiune, salivând tot timpul. Cărora li se adaugă, în ritm accelerat, bolnavii mintal Au apărut tratamente şi medicamente care-i pot readuce la „normalitate", dar nu şi un număr suficient de medici şi de aşezăminte medicale. Într-o bună zi s-ar putea să existe, însă asta nu-i ajută cu nimic pe ghinionişti contemporani.

Ce e de făcut? În Antichitate, grecii lăsau pruncii imperfecţi să moară pe câmp Eschimoşii îşi puneau bătrânii pe sloiuri plutitoare Ar trebui să ne gazăm nou-născuţii anormali şi senilii? Uneori mă gândesc că ar fi cel mai omenos gest Dar nu-i pot cere altcuiva să apese pe buton când eu n-o fac

L-aş împuşca pe primul om care-ar întinde mâna spre el
— din *Ejaculările private* ale bunicului

Gondola se apropie de una dintre rarele intersecţii Pasagerii ei se uită prin gura largă a tubului din dreapta lor Un expres zboară către ei, se conturează ameninţător. Curs de coliziune. Ştiu că n-o să fie aşa, dar nu se pot împiedica să se agaţe de plasă, să strângă din dinţi, să se proptească bine pe picioare Mama ţipă scurt, ascuţit. Aeronava trece pe deasupra lor ca fulgerul şi dispare, lăsând în aer urletul fâlfâitor al unui suflet în drum spre judecata din lumea subpământeană

Tubul se înclină iarăşi, până ce devine orizontal la nivelul 1. Cei doi văd solul de dedesubt şi stâlpii masivi, autoreglabili, care susţin megalopolisul. Trec şuierând pe deasupra unui orăşel bizar, din Los Angelesul de la începutul secolului

al XXI-lea, păstrat ca muzeu, unul dintre numeroasele astfel de muzee de sub cub

La cincisprezece minute după îmbarcare, winneganii ajung la capătul liniei. Un ascensor îi duce la sol, unde se urcă într-o limuzină mare, neagră E furnizată de o societate particulară de pompe funebre, fiindcă Unchiul Sam sau guvernul din LA plătesc incinerarea, dar nu și înmormântarea. Biserica nu mai insistă, solicitând înhumarea, ci lasă credincioșii să aleagă între a deveni cenușă spulberată de vânt sau leș îngropat Soarele e la jumătatea drumului către zenit. Mama începe să respire cu greutate, iar brațele și gâtul i se înroșesc și i se umflă. Alergia asta a atacat-o în toate cele trei rânduri când a ieșit în afara zidurilor, în ciuda aerului condiționat din limuzină Chip o bate pe mână în timp ce străbat un drum pavat grosolan, Vehiculul arhaic, vechi de optzeci de ani, cu motor electric alimentat prin intermediul unei celule de combustibil, rulează hurducându-se numai prin comparație cu gondola. Acoperă în viteză distanța de zece kilometri până la cimitir, oprindu-se o singură dată, ca să lase o căprioară să traverseze drumul.

Îi întâmpină părintele Fellini. E nefericit fiindcă se vede silit să le spună că bunicul a comis un sacrilegiu. Să dai trupul neînsuflețit al altcuiva drept al tău, să lași să se citească slujba asupra lui și să fie îngropat în pământ sfințit e o blasfemie Mai mult decât atât, bunicul a murit ca infractor nepocăit Cel puțin din câte știe Biserica, nu s-a căit înainte de moarte

Chib se așteaptă la acest refuz Biserica St. Mary de pe nivelul BH-14 a refuzat să oficieze slujba de înmormântare a bunicului între zidurile sale. Însă bătrânul i-a spus de multe ori lui Chib că vrea să fie îngropat alături de strămoșii lui, și e hotărât să-i îndeplinească dorința

— O să-l îngrop singur! zice Chiar la marginea cimitirului!

— Nu puteți face așa ceva! exclamă simultan preotul, funcționarii de la pompele funebre și un agent federal

— Pe naiba nu! Unde e lopata?

În clipa asta zăreşte faţa îngustă şi sumbră şi nasul coroiat al lui Accipiter. Agentul supervizează deshumarea (primului) sicriu al bunicului. Alături de el sunt pe puţin cincizeci de reporteri fido cu minicamere de luat vederi şi cu aparate de emisie-recepţie plutind la câţiva zeci de metri distanţă de ei. Bunicul se bucură de o mediatizare amplă, ca privilegiu al Ultimului Miliardar şi al Celui mai Mare Infractor al Secolului

Intervievatorul fido.

— Domnule Accipiter, ne puteţi spune câteva cuvinte? Nu exagerez când afirm că acest eveniment istoric e probabil urmărit de zece miliarde de telespectatori La urma urmelor, până şi copiii din şcoala primară au auzit de Câştigă-Din-Nou Winnegan Ce sentimente aveţi faţă de acest fapt? V-aţi ocupat de caz timp de douăzeci şi şase de ani. Închiderea lui cu un succes vă oferă probabil o mare satisfacţie

Accipiter, cu faţa tot atât de lipsită de zâmbete ca esenţa de diorit:

— Ei, în realitate nu i-am dedicat acestui caz tot timpul meu E vorba doar de trei ani de timp cumulativ. Însă, de vreme ce mi-am petrecut în fiecare lună câteva zile ocupându-mă de el, puteţi spune că m-am aflat pe urmele lui Winnegan douăzeci şi şase de ani

Intervievatorul

— Se zvoneşte că sfârşitul acestui caz înseamnă şi sfârşitul BAF-ului. Dacă n-am fost greşit informaţi, Biroul a continuat să mai funcţioneze numai din cauza lui Winnegan Bineînţeles că, în acest interval, aţi mai avut şi alte treburi, dar urmărirea falsificatorilor şi a practicanţilor jocurilor de noroc care nu-şi declară veniturile le-a revenit altor departamente E adevărat? Dacă aşa stau lucrurile, ce planuri aveţi?

Accipiter, purtând în voce scânteierea unui cristal de emoţii

— Da, BAF-ul se desfiinţează Dar nu înainte de încheierea cazului deschis împotriva nepoatei lui Winnegan şi a fiului ei. L-au adăpostit, aşadar sunt complici la faptele sale De fapt, aproape întreaga populaţie din Beverly Hills, nivelul 14, ar trebui acuzată Am certitudinea, dar încă nu pot dovedi, că toată lumea, inclusiv şeful poliţiei municipale, ştia foarte bine că Winnegan se ascundea în casa aia. O ştia chiar şi preotul lui confesor, fiindcă bătrânul se ducea frecvent la slujbă şi la spovedanie Preotul pretinde că l-a îndemnat pe Winnegan să se predea şi că a refuzat să-i acorde iertarea păcatelor înainte de a o face. Însă el, un „şoarece" — adică un infractor — înrăit, dacă eu am văzut vreodată unul, a refuzat să urmeze îndemnurile preotului. A pretins că nu comisese nicio infracţiune şi, mă credeţi sau nu, că Unchiul Sam era infractorul Imaginaţi-vă insolenţa şi depravarea acestui om!

Intervievatorul.

— Desigur, n-aveţi de gând să arestaţi întreaga populaţie din Beverly Hills 14, nu-i aşa?

Accipiter·

— Am fost sfătuit să n-o fac

Intervievatorul:

— Intenţionaţi să ieşiţi la pensie după încheierea acestui caz?

Accipiter.

— Nu Intenţionez să mă transfer la Biroul de Omucideri din Los Angelesul Extins. Crimele pentru obţinerea unui profit aproape că nu mai există, dar, slavă Domnului, oamenii încă mai ucid din pasiune!

Intervievatorul

— Bineînţeles că, dacă tânărul Winnegan câştigă procesul pe care vi l-a intentat — v-a acuzat de încălcare a intimităţii domestice, de pătrundere ilegală prin efracţie şi de provocarea directă a morţii stră-străbunicului său —, n-o să mai puteţi

lucra nici pentru Biroul de Omucideri, nici pentru vreo altă secție a poliției.

Accipiter, cu scânteierea mai multor cristale cu emoții:

— Nu e de mirare că apărătorilor legii le e atât de greu să acționeze efectiv! Uneori de partea celui care o încalcă nu sunt doar cei mai mulți dintre cetățeni, ci și propriii noștri angajatori..

Intervievatorul.

— V-ar deranja dacă ați completa această declarație? Sunt sigur că angajatorii dumneavoastră urmăresc canalul nostru Nu-i așa? Înțeleg că procesul lui Winnegan împotriva dumneavoastră și procesul dumneavoastră împotriva lui sunt, dintr-un anumit motiv, programate *în același timp*. Cum intenționați să fiți prezent la amândouă? O serie de crainici fido vă numesc Omul Simultan!

Accipiter, cu fața înnegurându-i-se.

— Asta a făcut-o un funcționar idiot! A introdus greșit informațiile în computerul autorităților legale Învălmășirea a ieșit acum la lumină. Aș putea să menționez că funcționarul e suspectat de comiterea deliberată a erorii Au fost prea multe cazuri de acest gen...

Intervievatorul:

— Ați vrea să faceți, în beneficiul spectatorilor noștri, un rezumat al desfășurării acestui caz? Doar cu părțile cele mai interesante, vă rog

Accipiter:

— Ei bine, după cum știți, acum cincizeci de ani, toate societățile particulare foarte mari au devenit birouri guvernamentale. Toate, cu excepția unei firme de construcții, Compania Finnegan Cincizeci și Trei de State, al cărei președinte era Finn Finnegan Adică tatăl omului care trebuie să fie îngropat — undeva — azi. De asemenea, au fost desființate sau au devenit guvernamentale și toate sindicatele, cu excepția celui mai numeros, sindicatul constructorilor De

fapt, compania şi sindicatul ei erau totuna, fiindcă angajaţii primeau nouăzeci şi cinci la sută din profit, care li se împărţea mai mult sau mai puţin în mod egal. Bătrânul Finnegan era atât preşedintele companiei, cât şi secretarul-agent de afaceri al sindicatului. Prin toate mijloacele utile, dar cred că mai ales prin escrocherii, firma-sindicat s-a opus absorbţiei inevitabile S-au făcut investigaţii asupra metodelor lui Finnegan: constrângerea şi şantajul senatorilor Statelor Unite, ba chiar şi ale Curţii Supreme de Justiţie Însă nu s-a putut dovedi nimic

Intervievatorul

— În folosul spectatorilor noştri, care ar putea fi puţin confuzi în privinţa istoriei, chiar şi acum cincizeci de ani banii erau folosiţi numai pentru achiziţionarea bunurilor neasigurate garantat prin intermediul statului. Ca un alt mod de utilizare, erau, ca şi în prezent, un indiciu al prestigiului şi al stimei de care te bucurai în societate La un moment dat, guvernul a vrut să scape definitiv de banii gheaţă, dar studiile efectuate au dezvăluit că aveau o mare valoare psihologică A fost menţinut şi impozitul pe venit, cu toate că guvernul n-avea ce face cu banii, fiindcă mărimea impozitului era un factor determinant al prestigiului şi fiindcă se oferea astfel ocazia retragerii unei foarte mari sume de bani gheaţă din circulaţie

Accipiter

— Oricum, după moartea bătrânului Finnegan, guvernul federal şi-a reluat presiunile pentru încorporarea muncitorilor din construcţii şi a şefilor acestora în rândurile angajaţilor publici. Dar tânărul Finnegan s-a dovedit a fi tot atât de viclean şi de depravat ca tatăl său Firește, faptul că președintele Statelor Unite îi era unchi n-a avut nicio legătură cu succesul său, nu sugerez câtuşi de puţin aşa ceva

Intervievatorul:

— La moartea tatălui său, tânărul Finnegan avea şaptezeci de ani.

Accipiter

— În timpul acestei lupte, care a durat mai mulți ani, Finnegan a decis să-și schimbe numele în Winnegan E un calambur legat de expresia Câștigă-Din-Nou Calamburile păreau să-i producă o încântare copilărească, aproape idioată, pe care, sincer, nu o înțeleg Vorbesc despre calambururi

Intervievatorul:

— Spre folosul spectatorilor noștri care nu sunt americani și s-ar putea să nu cunoască obiceiul nostru național cunoscut drept Ziua Numelui .. care a fost inițiat de panamoriți Când ajung la majorat, cetățenii noștri își pot alege câte un nume nou, unul care li se pare mai potrivit cu propriul temperament și cu stilul de viață. Aș putea să adaug că Unchiul Sam, acuzat pe nedrept că încearcă să le impună cetățenilor o anumită concordanță, încurajează abordarea individualistă a vieții. În ciuda creșterii eforturilor guvernului pentru păstrarea evidențelor Aș putea să subliniez și un alt aspect interesant Guvernul a pretins că bunicul Winnegan era incompetent din punct de vedere mintal Sper că ascultătorii mei mă vor scuza dacă voi folosi un moment din timpul nostru ca să explic ce stă la baza afirmației Unchiului Sam. Acum, în folosul acelora dintre dumneavoastră care, deși guvernul nostru dorește să vă bucurați cu toții de o educație gratuită, pe toată durata vieții, nu sunt familiarizați cu o lucrare clasică de la începutul secolului al XX-lea, *Veghea lui Finnegan*, autorul acesteia, James Joyce, a preluat titlul dintr-un cântec inclus într-un vodevil vechi. (Sonorul se estompează pe jumătate în timp ce un monitor explică, pe scurt, ce este un vodevil.) Cântecul era despre Tim Finnegan, un salahor irlandez care, beat fiind, a căzut de pe o scară și, ca urmare, s-a presupus că a murit. În timpul priveghiului său, ținut după obiceiul irlandez, trupul i-a fost împroșcat cu whisky. Simțind atingerea acestei băuturi, „apa vieții", Finnegan s-a săltat în capul oaselor în sicriu, de unde a ieșit apoi ca să bea și să danseze împreună cu cei care-l jeleau. Bunicul Winnegan a susținut întotdeauna că respectivul cântec

de vodevil pornea de la un fapt real, că nu poți ține un om bun întins pentru totdeauna la pământ și că Tim Finnegan, inspiratorul cântecului, era străbunul său. Această afirmație ridicolă a fost folosită de guvern în procesul împotriva lui. Oricum, Winnegan a adus documente care-i confirmau spusele. Mai târziu — prea târziu — documentele s-au dovedit a fi falsuri

Accipiter:

— Cazul împotriva lui Winnegan s-a bucurat de simpatia oamenilor de rând față de guvern. Cetățenii se plângeau că sindicatul companiei era nedemocratic și discriminatoriu Conducătorii și lucrătorii primeau salarii relativ mari, dar mulți alți cetățeni erau nevoiți să se mulțumească doar cu venitul garantat Așa că Winnegan a fost adus înaintea tribunalului și acuzat, pe bună dreptate, firește, de diverse infracțiuni, prin care se număra activitatea subversivă împotriva democrației Pus în fața inevitabilului, Winnegan și-a încununat cariera de infractor. A reușit, cumva, să fure douăzeci de miliarde de dolari din seiful băncii federale. Apropo, suma era egală cu jumătate din banii gheață aflați în circulație în LA-ul Extins de atunci. Winnegan a dispărut cu banii, nu doar furându-i, ci și neplătind taxa pe venit pentru ei. De neiertat. Nu știu de ce s-au găsit atât de mulți oameni dornici să-l ridice în slăvi pe acest răufăcător. Am văzut pe fido spectacole care făceau din el un erou, firește, deghizându-l prea transparent sub alte nume

Intervievatorul

— Da, dragi spectatori, Winnegan a comis infracțiunea secolului. Și, cu toate că a fost localizat în cele din urmă, iar astăzi urmează să fie înmormântat — undeva —, cazul nu este complet închis Guvernul Federal susține contrariul Dar unde sunt banii, cei douăzeci de miliarde de dolari?

Accipiter:

— În momentul de față, banii nu mai au valoare decât pentru colecționari La scurt timp după jaf, guvernul a retras toți banii peșin și a emis bancnote noi, care nu pot fi

confundate cu cele vechi. Guvernul dorea oricum de multă vreme să facă un asemenea gest, considerându-i prea numeroşi, şi nu a reemis decât o jumătate din suma retrasă Mi-ar plăcea foarte mult să descopăr unde sunt banii O să le iau urma, chiar dacă va fi nevoie s-o fac în timpul meu liber

Intervievatorul:

— S-ar putea să aveţi foarte mult, dacă tânărul Winnegan câştigă procesul intentat. Ei bine, dragi spectatori, după cum s-ar putea s-o ştie mulţi dintre dumneavoastră, Winnegan a fost găsit mort, pe unul dintre cele mai joase niveluri din San Francisco, la aproximativ un an după dispariţia sa Nepoata lui i-a identificat trupul, iar amprentele digitale, amprentele urechilor, amprenta retinală şi cea dentară, grupa de sânge şi tipul de păr, precum şi o duzină de alte caracteristici folosite pentru identificare s-au potrivit

Chib, care a ascultat totul, e de părere că bunicul a cheltuit probabil mai multe milioane din suma furată ca să însceneze aşa ceva Nu ştie, dar bănuieşte că, undeva, un laborator de cercetare de pe acest pământ a crescut duplicatul într-o cuvă.

Asta s-a petrecut la doi ani după naşterea lui. Când băiatul a împlinit cinci ani, bunicul lui şi-a făcut apariţia Fără să-i dea de ştire mamei că s-a întors, s-a mutat în casă Chib era singurul său confident Firesţe că era imposibil să rămână complet neobservat de mama, dar ea susţine acum cu insistenţă că nu l-a văzut niciodată Chib presupune că vrea să evite acuzaţia de complicitate la infracţiune. Dar nu e sigur. Poate că şi-a izolat „apariţiile" lui de restul minţii Pentru ea ar fi fost uşor, de vreme ce n-a ştiut niciodată dacă e marţi sau miercuri şi nici n-a putut spune vreodată în care an s-a ajuns

Chib îi ignoră pe groparı, care vor să ştie ce fac cu mortul Se îndreaptă spre mormânt. Partea de sus a sicriului ovoidal e acum vizibilă, cu trompa lungă, elefantină, a maşinii de dezgropat mărunţind bulgării de pământ prin mijlocirea unei emisii sonore şi apoi absorbindu-i Trecând peste

autocontrolul pe care şi l-a impus toată viaţa, Accipiter îi zâmbeşte reporterului fido şi îşi freacă mâinile

— Dansează puţin, nemernicule, spune Chib, furia fiind singura barieră în calea lacrimilor şi a urletului care iau naştere în adâncul lui.

Zona din jurul sicriului a fost eliberată ca să fie loc pentru braţele cu gheare ale maşinii. Acestea coboară, se prind pe dedesubt şi saltă sicriul din plastic negru, iradiat, cu arabescuri din argint fals, scoţându-l afară şi aşezându-l pe iarbă. Văzând că indivizii de la BAF încep să-l deschidă, Chib vrea să spună ceva, însă se răzgândeşte Priveşte atent, cu genunchii îndoiţi, de parcă ar fi gata să sară Reporterii fido se apropie, cu camerele lor în formă de glob ocular îndreptate către grupul din jurul coşciugului

Capacul se saltă cu un geamăt. Se aude o detunătură puternică. Fumul negru, gros, tălăzuieşte în aer. Accipiter şi oamenii lui, plini de negreală, cu ochii mari şi albi, tuşind, ies din nor clătinându-se pe picioare Reporterii fido aleargă care-ncotro sau se apleacă să-şi ridice camerele. Cei care se află destul de departe îşi dau seama că explozia a avut loc în fundul mormântului Numai Chib ştie că ridicarea capacului sicriului a declanşat detonatorul din groapă

E şi primul care-şi înalţă privirea spre cer, către proiectilul lansat din aceeaşi groapă, numai fiindcă îl aştepta Explodează despicându-se şi între două obiecte rotunde se întinde o panglică Obiectele se dilată, devenind baloane, în timp ce panglica se transformă într-o lozincă imensă

angajații BAF-ului, conducătorii societății de pompe funebre și oficialitățile municipale aleargă după ele

Mama e uluită

Accipiter pare în pragul unei crize de apoplexie

Chib scoate un strigăt, apoi izbucnește în râs și se rostogolește pe pământ

Bunicul i-a tras-o din nou Unchiului Sam și și-a pus cel mai grandios calambur acolo unde-l poate vedea toată lumea.

— Oh, bătrâne! Chib suspină printre hohotele de râs Oh, bătrâne! Ce mult te iubesc!

În vreme ce se rostogolește din nou pe pământ, hohotind atât de tare, încât îl dor coastele, simte în mână o bucată de hârtie. Se oprește din râs, se saltă în genunchi și strigă după bărbatul care i-a dat-o

— Bunicul dumneavoastră m-a plătit ca să v-o înmânez când o să fie îngropat, spune omul

Chib citește

Sper că n-a fost rănit nimeni, nici măcar oamenii BAF-ului

Ultimul sfat al Bătrânului Înțelept din Grotă Rupe-te de locul ăsta Pleacă din LA Pleacă din țară Du-te în Egipt. Las-o pe mama ta să călărească salariul de purpură de una singură. O s-o poată face, dac-o să practice cumpătarea și jertfa de sine Dacă n-o să reușească, n-o să fie vina ta

Ești într-adevăr norocos, fiindcă te-ai născut cu talent, dacă nu cu geniu, și fiindcă ești destul de puternic ca să-ți dorești să tai cordonul ombilical. Așa că fă-o Pleacă în Egipt Afundă-te în cultura antică. Stai în fața Sfinxului. Privește-o (de fapt e un el) și pune-i Întrebarea.

Vizitează una dintre rezervațiile zoologice din sudul Nilului Trăiește o vreme într-un facsimil rezonabil al Naturii, așa cum era înainte de a o dezonora și

desfigura omenirea. Acolo, unde a evoluat homo sapiens (?) din maimuța ucigașă, absoarbe spiritul acelui loc și al acelui timp, antice amândouă

Ai pictat cu penisul, pe care mă tem că ți l-a întărit mai degrabă irascibilitatea decât dragostea de viață. Învață să pictezi cu inima Numai așa vei deveni grandios și sincer

Pictează

Pe urmă du-te oriunde vrei să te duci O să te însoțesc atât timp cât vei fi viu, amintindu-ți de mine Îl citez pe Runic: „Voi fi aurora boreală a sufletului tău"

Adoptă repede convingerea că alții te vor iubi la fel de mult ca mine sau chiar mai mult Și, ceea ce e cu mult mai important, iubește-i tot atât de mult cât te vor iubi ei

Poți face așa ceva?

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață

Sunt straniu de indiferent în ceea ce privește ajungerea omului pe Lună. Am spus *straniu*, deoarece citesc science-fiction încă din anul 1928 și public povestiri science-fiction din 1952 În plus, m-am așteptat, am sperat și m-am rugat să ajungem pe Marte până în 1940. Pe la vreo optsprezece ani am renunțat la data aceeea timpurie, dar tot știu că într-o bună zi, poate în 1970, vom reuși.

De asemenea, am fost autor tehnic în domeniul militar și al electronicii industriale încă din 1957, iar în prezent lucrez pentru o companie strâns asociată programelor spațiale Saturn și Apollo. Acum zece ani aș fi fost aproape de extaz dacă aș fi putut lucra la un proiect spațial Rachete, aselenizări, ecluze pneumatice și toate celelalte

Însă în ultimii opt ani am fost tot mai interesat și îngrijorat de problemele de pe Terra Ele sunt explozia demografică, controlul natalității, siluirea Mamei Naturi, „drepturile" oamenilor și animalelor, conflictele internaționale și mai ales sănătatea mintală Aș dori să văd omenirea explorând spațiul cosmic, dar nu cred că-i ceva neapărat obligatoriu. Dacă SUA doresc să-și cheltuiască banii (și banii mei) pe rachete spațiale, perfect! Înțeleg foarte bine că, la un moment dat, proiectele spațiale își vor plăti cu vârf și îndesat cheltuielile actuale Descoperirile tehnologice realizate pe parcurs, descoperirile accidentale norocoase, plus altele, de pildă controlul meteo, vor face să merite toate eforturile și cheltuielile acestea Așa îmi place să cred

Dar haideți să cheltuim cel puțin la fel de mulți bani și timp de cercetare pentru a încerca să aflăm ce-i face pe oameni să reacționeze și să nu reacționeze. Dacă trebuie să alegem între două tipuri diferite de proiecte, să scăpăm de proiectul spațial Dacă asta înseamnă trădare, așa să fie! Oamenii sunt mai importanți decât rachetele, noi nu vom fi niciodată în armonie cu Natura din exteriorul atmosferei noastre și facem și așa o treabă destul de stângace în privința armonizării cu Natura sublunară

Ideea pentru nuvela aceasta s-a declanșat în urma participării la o prezentare în locuința lui Tom și Terry Pinckard. Printre altele, Lou Barron a vorbit atunci despre memorandumul „Tripla Revoluție". Memorandumul cuprindea scrisoarea expediată pe 22 martie 1964 președintelui Lyndon B. Johnson de către Comitetul Ad-hoc al „Triplei Revoluții", răspunsul prudent din punct de vedere politic al consilierului adjunct prezidențial și raportul „Tripla Revoluție" în sine Autorii memorandumului știu că omenirea se află în pragul unei epoci care necesită o reexaminare fundamentală a valorilor și instituțiilor existente Cele trei revoluții separate și reciproc consolidatoare sunt (1) Revoluția cibernetică

(2) Revoluţia armamentului şi (3) Revoluţia drepturilor omului

Nu voi prezenta raportul respectiv, chiar şi simpla lui rezumare ar ocupa mult spaţiu Dar pentru cei interesaţi de crizele epocii noastre, de cele ce trebuie planificate şi implementate, ca şi de viitorul imediat şi îndepărtat, raportul acesta este vital El poate fi obţinut, dacă scrieţi la: The Ad Hoc Committee on the Triple Revolution, P O Box 4068, Santa Barbara, California

Lou Barron a fost primul care a menţionat „Tripla Revoluţie" în prezenţa mea... şi de atunci şi ultimul. Acest document poate fi însă un punct important pentru istorici, un reper convenabil care să indice începutul noii ere a „societăţilor planificate" Ar putea sta alături de alte documente importante, ca Magna Carta, Declaraţia de Independenţă, Manifestul Comunist etc De când l-am lecturat, am găsit referiri la el în două reviste, dar fără explicaţii Iar în timpul prelegerii, Lou Barron a spus că, în ciuda importanţei sale, DTR continua să fie necunoscut de unii profesori de economie şi ştiinţe politice din campusul UCLA

Prelegerea lui Lou Barron mi-a oferit frânturile unei povestiri bazate pe o societate viitoare extrapolată din tendinţele actuale. Probabil că n-aş fi făcut nimic în privinţa ei, dacă Harlan Ellison nu mi-ar fi solicitat un text pentru această antologie, peste câteva luni De îndată ce am auzit că nu va exista niciun tabu, ochii mi s-au rostogolit într-o frenezie pe care unii o pot considera grosolană, nu inteligentă Din adâncul subconştientului a răsărit parafraza titlului romanului western al lui Zane Grey, *Riders of the Purple Sage* (*Călăreţii salviei purpurii*). Şi alte piese şi-au găsit locul în mozaic, când au urmat extrapolările

Aş dori să clarific câteva lucruri. În primul rând, nuvela aceasta reprezintă doar una dintr-o duzină, fiecare desfăşurându-se într-o lume viitoare complet diferită, pe

care le-aș fi putut scrie. Implicațiile documentului „Tripla Revoluție" sunt numeroase.

În al doilea rând, nuvela prezintă doar cadrul general a ceea ce am dorit să scriu Teoretic n-a existat nicio limită în privința lungimii textului, totuși practic trebuia să existe un punct de oprire Cele 90 de pagini de aici au trecut de punctul respectiv, însă editorii au fost indulgenți. De fapt am scris 100 de pagini, dar m-am silit să tai multe capitole, apoi să reduc capitolele rămase. În felul acesta am ajuns la 50 de pagini, pe care ulterior le-am readus la 90 Aveam multe episoade și scrisori de la diverși președinți SUA către diverse birouri. Scrisorile și răspunsurile trebuiau să arate cum a fost inițiată Marea Retragere și cum au început orașele închise cu multe niveluri. O descriere mai detaliată a construirii reale a unei comunități, OOGENEZA LUI BEVERLY HILLS, NIVELUL 14, a fost tăiată, cu turnirurile organizate de municipalitate între găștile de adolescenți în timpul Festivalului Folcloric, o scenă între Chib și mama lui care le-ar fi examinat mai profund relația, o scenă dintr-o piesă fido bazată pe zilele de început ale sectei panamorite și încă o duzină de capitole

În al treilea rând, mi se pare că autorii documentului „Tripla Revoluție" privesc înainte doar spre următorii cincizeci de ani Eu am sărit în anul 2166 d.Hr. pentru că sunt convins că până atunci vor fi accesibile convertirea energiei în materie și duplicarea obiectelor materiale. Probabil chiar mai devreme. Convingerea aceasta se bazează pe progresele actuale din fizică. (Computerele proteinice menționate în povestire au fost deja prezise într-un număr recent din revista *Science News Letter* Eu le-am anticipat într-o povestire science-fiction din 1955 Din câte știu, predicția mea a fost prima menționare a computerelor proteinice în literatura de orice fel, fie ea SF, științifică sau de altă natură.) Omenirea nu va mai trebui să se bazeze pe agricultură, zootehnie, pescuit sau minerit. Mai mult încă, orașele vor tinde să devină complet independente

de guvernele naţionale, cu excepţia cazurilor în care au nevoie de ele pentru a evita războaie internaţionale. Conflictele dintre oraşele-stat şi guvernul federal sunt doar implicite în povestirea de faţă

În al patrulea rând, autorii documentului „Tripla Revoluţie" au dovedit modestie şi bun-simţ când au afirmat că nu ştiau deocamdată cum să planifice societatea noastră. Ei au subliniat că mai întâi ar trebui efectuat un studiu de mare întindere şi profunzime, iar implementarea recomandărilor ar trebui efectuată cu precauţie.

În al cincilea rând, mă îndoiesc că toate acestea se vor face cu profunzimea şi precauţia cerute Vremurile sunt prea apăsătoare, răsuflarea fierbinte a Nevoii ne arde ceafa În plus, studierea cuvenită a omenirii a fost întotdeauna excesiv de întreţesută cu politică, prejudecăţi, birocraţie, egoism, stupiditate, ultraconservatorism şi o trăsătură pe care o împărţim toţi: ignoranţa absolută

În al şaselea rând, în ciuda celor de mai sus, înţeleg că lumea noastră *trebuie* planificată şi le doresc planificatorilor mult noroc în acţiunea lor periculoasă

În al şaptelea rând, este posibil să mă înşel

În al optulea rând, sper că mă înşel

Nuvela aceasta a fost scrisă în primul rând ca proză, nu ca o cutie de rezonanţă pentru idei sau ca o profeţie. Am devenit prea interesat de propriile mele personaje Şi, cu toate că ideea de bază a provenit de la Lou Barron, el nu este răspunzător pentru nimic din text Ba chiar mă îndoiesc foarte mult că-i va plăcea

Indiferent cum va fi primită nuvela, mie mi-a plăcut s-o scriu

INTRODUCERE LA „SISTEMUL MALLEY"

Într-un context dedicat aproape cu obstinație glasurilor noi și tinere din ficțiunea speculativă, este surprinzător să găsești o povestire scrisă de o femeie care a fost profesionistă de mai mulți ani cât am *trăit* eu până acum! Este o dovadă fie a calităților înviorătoare inerente în genul acesta de literatură, fie a naturii singulare a femeii. Aș opta pentru cea din urmă, așa cum ați face și voi dacă ați cunoaște-o pe Miriam deFord Este genul de persoană care vă va arunca o privire ce poate veșteji sparanghelul, dacă ați menționa vreun nonsens semantic ca „pensionar" sau „comunitate de bătrâni". În modul cel mai probabil, vă va biciui după aceea cu un aforism usturător din Schopenhauer („Primii patruzeci de ani de viață ne dau textul, următorii treizeci oferă comentariile") sau posibil Ortega y Gasset* („În general, o fată de cincisprezece primăveri obișnuiește să aibă mai multe taine decât un bătrân, iar o femeie de treizeci de ani ascunde mai multe decât un șef de stat"). Iar dacă niciuna dintre acestea n-a avut efect, atunci ce-ați zice de un *fumikomi* rapid pe glezna dreaptă interioară?

Pe lângă faptul că este auctorial renumită deFord, cea care a scris *The Overbury Affair* și *Stone Walls* — studii semiclasice despre crimă și pedeapsă —, Miriam Allen deFord este autoarea a zece, ba nu, a unsprezece cărți istorice sau biografii. Este o lumină stelară în domeniul ficțiunii și nonficțiunii criminaliste Este o favorită a cititorilor de SF și fantasy. A publicat un număr incredibil de traduceri din latină, biografii și critică literară, articole pe teme politice și sociologice, mulți ani a fost jurnalistă sindicală și este o poetesă foarte publicată, căreia recent i-a apărut antologia de versuri *Penultimates* Născută în Philadelphia, trăiește și a trăit majoritatea vieții acolo unde se

găsește inima ei, în San Francisco. În viața privată este doamna Maynard Shipley, al cărei fost soț (decedat în 1934) a fost un bine-cunoscut scriitor și conferențiar pe subiecte științifice.

Nu voi menționa vârsta domnișoarei deFord, dar simt că este reprimat un miracol. Într-o epocă în care Omul pune sub semnul întrebării sănătatea mintală a Universului, fiecare fărâmă de minune trebuie trâmbițată, pentru a ne asigura, de la mic la mare, că în schema generală a lucrurilor există speranță și armonie. Deoarece, haideți să recunoaștem realitatea tristă, dar omniprezentă, în societatea noastră majoritatea oamenilor trecuți bine de maturitate, care au o vârstă substanțială, sunt povestitori iritanți ai tinereții lor pierdute Însă Miriam deFord desfide convențiile. În privința șarmului, puțini o pot egala. În privința convingerii, nimeni nu se poate apropia de ea (Dovada în această ultimă privință este faptul că antologatorul a dorit să-i reintituleze povestirea „Celule de memorie" sau altă aiureală prostească similară Domnișoara deFord l-a „convins" pe antologator că se făcea de râsul lumii. Titlul original a fost păstrat și antologatorul, deși înfrânt, nu s-a simțit pus cu botul de labe de argumentele doamnei Asta, copii, se numește „stil"!) Totuși, nimic dintre cele amintite, și cu certitudine în niciun caz vârsta ei, nu ne atrage atenția. Vigoarea scrisului, originalitatea și opiniile ferme pe care le aduce în problemele contemporane presante și deconcertante sunt cele ce ne fascinează.

În această antologie și în domeniul general al literaturii, Miriam Allen deFord slujește țelul inestimabil de a fi o exemplificare concretă Nu doar puștii pot să gândească idei noi și agresive și să le aștearnă pe hârtie în mod convingător. Dacă scriitorul *este* scriitor, la dracu' cu etichetele cronologice! Ați fi fost impresionat de povestire, indiferent dacă ați fi știut sau nu vârsta autorului. Te face să te întrebi cât de valide sunt pretextele scriitorilor care pun textele proaste pe seama vârstei? Miriam deFord le trage un șut rapid, la fel cum povestirea ei ne trage nouă un șut rapid. *Iute!*

SISTEMUL MALLEY

de Miriam Allen deFord

SHEP

— E departe? a întrebat ea Trebuie s-ajung acasă pentru emisiunea televizată de la şcoală; m-am furişat pur şi simplu ca să-mi cumpăr un baton cu gust de vită Sunt deja la cibernetică, deşi nu am decât şapte ani, s-a lăudat apoi

Mi-am silit vocea să scoată un croncănit

— Nu, e la doi paşi şi n-o să-ţi ia decât un minut. Fetiţa mea m-a rugat să vin să te-aduc Te-a descris, ca să te pot recunoaşte

Copila a părut neîncrezătoare

— Nu pari destul de bătrân ca să ai o fetiţă Şi nu ştiu cine e

— Chiar aici, jos

Am prins-o strâns de umărul slab.

— În josul treptelor ăstora? Nu-mi place.

Am aruncat o privire grăbită în jur; nu se vedea nimeni. Am îmbrâncit-o dincolo de cadrul întunecat al uşii şi-am tras zăvorul

— Ei, eşti un *boschetar* care stă prin case părăsite! a strigat, înspăimântată Nu poţi avea

— Taci!

I-am astupat gura cu palma şi am aruncat-o pe un morman de zdrenţe care-mi servea drept pat Împotrivirea ei lipsită de vlagă n-a făcut altceva decât să mă incite I-am rupt şortul de pe picioarele care tremurau

Oh, Doamne! Acum, acum, acum! Sângele a-nceput să se prelingă.

Fetiţa şi-a eliberat gura şi a ţipat, tocmai când mă scufundam într-o moleşeală plină de beatitudine Furios, i-am cuprins în mâini gâtul subţire şi am izbit-o cu capul de

podeaua de ciment până când sângele şi creierii i s-au scurs din ţeasta zdrobită.

Fără să-mi schimb locul, m-am lăsat în voia somnului Nici măcar n-am auzit bătăile în uşă

CARLO

— Uite unul! a zis Ricky, arătând în jos

I-am urmărit degetul cu privirea. Sub rama trotuarului rulant era îngrămădită o mogâldeaţă neagră, inertă

— Putem ajunge jos?

— El a ajuns şi e drogat cu vreun praf magic voodoo, altfel nu s-ar afla acolo

În jur nu se vedea nimeni; era aproape miezul nopţii şi oamenii fie se aflau pe la casele lor, fie încă nu plecaseră din localurile de noapte Noi cutreieram străzile de ore întregi, căutând ceva care să spargă monotonia

Am reuşit să coborâm, şi încă repede Chestiile astea sunt electrificate, dar învеţi să eviţi punctele periculoase.

Ricky şi-a scos lanterna atomică. Am văzut un bătrânog — arăta de parcă ar fi fost în al doilea secol de viaţă — şi era dus de pe lume. La vârsta lui ar fi trebuit să aibă mai mult bun simţ A meritat tot ce i-am dat

Şi i-am dat din belşug Doamne, s-a trezit imediat şi a-nceput să zbiere, dar cu un călcâi în gură s-a rezolvat. Să-l fi văzut când l-am dezbrăcat — păr urât şi cărunt pe piept, coastele puteai să i le numeri, dar un burdihan cât toate zilele şi veştejeală acolo unde i-am tras-o. A fost dezgustător; dar l-am aranjat bine. Era posibil să ne fi văzut, aşa că i-am împins ochii în fundul capului. Pe urmă l-am pocnit c-o gheată-n gât ca să nu scoată niciun sunet şi l-am căutat prin buzunare — nu-i mai rămăsese mult după tot praful pe care-l cumpărase, dar i-am luat codurile de credit pentru cazul că am fi descoperit cum să le folosim fără să fim prinşi — l-am lăsat acolo şi am început să ne căţărăm înapoi

Eram la jumătatea urcuşului când am auzit afurisitul de elicopter huruindu-ne deasupra capetelor

MIRIAMNI

— Eşti nebună, a mârâit el Ce naiba-ţi închipui — că m-am însurat cu tine după ritualurile străvechi şi ai vreun drept asupra mea?

Abia mai puteam să vorbesc de-atâta plâns

— Nu-mi datorezi un strop de consideraţie? am reuşit să spun La urma urmelor, am renunţat la alţi bărbaţi pentru tine.

— Nu fi atât de-a naibii de posesivă. Vorbeşti de parc-ai veni din Evul Mediu! Când te vreau şi mă vrei şi tu, e OK. În restul timpului suntem amândoi liberi. Iar bărbaţii ceilalţi au fost cei care-au renunţat la *tine*, nu-i aşa?

Asta a pus capac. Am întins mâna în spatele peretelui video, unde ascunsesem pistolul laser de modă veche primit de la bunicu' când eram puştoaică — încă mai funcţiona şi mă învăţase cum să-l folosesc — şi l-am lăsat să aibă parte de el Fft-fft, drept între buzele mincinoase

N-am putut să mă opresc până nu s-a descărcat Cred că atunci m-am prăbuşit. Următorul lucru pe care-l ştiu e că Jon, fiul cu care m-am ales de la primul meu bărbat, a deschis uşa cu cheia lui cu amprentă, iar noi zăceam amândoi acolo, laţi pe podeaua distrusă, dar numai eu mai eram vie Oh, blestemat să fie Jon, cu diploma lui în ştiinţe umaniste şi cu simţul datoriei civice!

RICHIE B

De-a dreptul de neaşteptat! Nu era decât un extraterestru păduchios şi nu voiam decât să mă distrez. Suntem în 2083, nu-i aşa, şi noile legi au fost emise acum doi ani, iar extratereştrii ar trebui să ştie care le e locul şi să nu dea buzna unde nu sunt doriţi. La intrarea în parcul de distracţii exista indicatorul „numai pentru oameni", dar el stătea acolo, chiar în faţa chioşcului unde aveam întâlnire cu Marta Ţinea o bandă

magnetică în mână, prin urmare am presupus că era turist, dar ar fi cazul să se intereseze cum stau lucrurile înainte de a-şi cumpăra bilete. După părerea mea, n-ar trebui să fie primiţi pe Pământ sub nicio formă

În loc să fugă, a avut curajul să-mi vorbească:

— Mi-aţi putea spune .., a început, cu idioţenia lor de voce hârâită şi cu un accent mizerabil.

Era devreme, aşa că m-am gândit să văd ce-o să se-ntâmple în continuare

— Di-ih, îţi pot spune, l-am maimuţărit. Îţi pot spune un singur lucru, ai prea multe degete la labele din faţă ca să te găsesc pe gustul meu

A părut uluit şi mi-am reţinut cu greu râsul M-am uitat în jur — chioşcurile astea sunt intime, nu era nimeni prin apropiere, şi puteam să văd foarte bine parcarea elicopterelor şi Marta încă nu se zărea. Mi-am dus mâna sub haina fără nasturi în care eram înfăşurat şi am scos micul şiş pe care-l ţin asupra mea pentru apărare

— Şi detest cozile agăţătoare, am adăugat Le detest, dar le colecţionez Dă-mi-o pe-a ta

M-am aplecat, i-am înşfăcat-o şi m-am apucat să i-o tai de la bază

Atunci a ţipat şi a-ncercat să fugă, dar l-am ţinut strâns Nu voiam decât să-l sperii puţin, dar m-a înfuriat. Iar sângele violet mi-a făcut greaţă, aşa că m-am înfuriat şi mai tare. Eram gata să mă feresc dac-ar fi încercat să mă lovească, dar să fiu al dracului dacă pur şi simplu n-a căzut leşinat. La naiba, cu extratereştrii ăştia nu poţi să-ţi dai seama — din câte ştiam eu, ar fi putut fi şi o femelă

Am luat coada, am scuturat-o ca să se scurgă sângele şi mă pregăteam să-i trag lui — creaturii — una după ureche şi să-i fac vânt în tufişuri, când am auzit că venea cineva. Am crezut că era Marta, şi ea e întotdeauna amatoare de surprize şocante, aşa că am strigat

— Hei, dulceață, uite de ce suvenir ți-am făcut rost!

Dar nu era Marta Era unul dintre spionii dezgustători ai Federalilor Planetari

BRATHMORE

Mi-e din nou foame Am un organism puternic, însetat de viață. Tâmpiții ăia se așteaptă să trăiesc o veșnicie cu neutrosintetice și cu predigestice? Când mi-e foame trebuie să mănânc

Și de data asta am avut noroc Micul meu anunț îi aduce întotdeauna, dar nu sunt întotdeauna ceea ce-mi trebuie; și îi las să plece și-l aștept pe următorul Asta avea exact vârsta potrivită — suculentă și fragedă, dar nu prea tânără. Prea tânăr înseamnă prea puțină carne pe oase

Procedez metodic; țin o evidență. Era numărul 78. Și asta în numai patru ani, de când am avut inspirația să pun anunțul pe banda de comunicate publice „Se caută partener pentru spectacol de dans, băiat sau fată, între 16 și 23 de ani." Fiindcă după vârsta asta, dacă sunt într-adevăr dansatori, li se întăresc mușchii.

De când cu săptămâna de douăzeci de ore, orice operator de computer și orice nou angajat din sfera serviciilor e interesat de un Cult al Timpului Liber și am intuit că foarte mulți își doresc să fie dansatori profesioniști. N-am *spus* că eram într-un club tridimensional, sau senzual, sau într-un bar de noapte, dar unde altundeva aș fi putut să fiu?

— Câți ani ai? Unde te-ai antrenat? Cât timp? Ce știi să faci? Pornesc muzica și-mi arăți

Nu-mi arătau prea mult — atât cât era nevoie ca să-i examinez, sumar, din cap până-n picioare. Am un birou real, la etajul 270 din Sky-High Rise, nici mai mult, nici mai puțin Totul foarte respectabil. Numele meu — sau numele pe care-l folosesc — apare pe ușă „Tranzacții în Lumea Divertismentului"

— OK, le spun celor satisfăcători. Acum mergem în sala mea de antrenament, să vedem cum ne descurcăm împreună.

Mergem sus şi luăm elicopterul — dar ne îndreptăm spre vizuina mea. Uneori sunt nervoşi, dar îi calmez. Dacă nu reuşesc, aterizez în cel mai apropiat heliport şi spun

— Toată lumea coboară, frăţioare sau surioară, după caz Nu pot lucra cu oameni care n-au încredere în mine

Sticleţii au venit de două ori în biroul meu, dând curs plângerii câte unui neghiob, dar am rezolvat problema Nu m-aş fi gândit la dans dacă n-aş fi avut atestat Ar fi trebuit să mă cunoaşteţi pe vremuri — am dansat, numărându-mă printre profesionişti, vreme de douăzeci de ani.

De cei care dispar nu se sinchiseşte nimeni De obicei nu spun nimănui unde se duc Sau dacă spun şi mi se pun întrebări, declar pur şi simplu că n-au ajuns la mine şi nimeni nu poate dovedi contrariul

Aşa că a sosit Numărul 78. Femeie, nouăsprezece ani, frumoasă şi grăsuţă, dar cu muşchii încă nu prea dezvoltaţi

Odată ce-am ajuns acasă, e simplu.

— Pune-ţi tutuul, surioară, şi mergem în sala de antrenament. Vestiarul e acolo.

Vestiarul devine cameră de gazare când apăs pe buton Durează în jur de şase minute. Apoi trec în bucătăria mea cu dotări speciale Hainele în incinerator. Maceratorul şi dizolvatorul pentru metal şi sticlă. Lentile de contact, bijuterii, bani, totul intră acolo nu îngroş rândurile hoţilor Pe urmă în cuptor, bine unsă şi condimentată

E nevoie de o jumătate de oră ca să iasă cum îmi place mie După cină, când fac curat, maceratorul se ocupă de oase şi de dinţi. (Credeţi sau nu, o dată au fost şi calculi biliari.) Beau câteva pahare pentru creşterea apetitului, îmi scot cuţitul şi furculiţa — m-au costat o avere, sunt antichităţi veritabile, de pe vremea când oamenii mâncau carne adevărată

Din abundenţă şi aburind, rumenită la exterior şi mustind îmbietor. Stomacul îmi chiorăie de încântare Iau prima înghiţitură delicioasă

Aaah! Pentru numele tuturor sfinţilor Ce n-a fost în ordine cu ea? Trebuie să fi făcut parte din vreo bandă de adolescenţi neconformişti, amatori de otrăvuri. M-a săgetat o durere cumplită M-am îndoit de mijloc. Nu-mi aduc aminte să fi ţipat, dar mi s-a spus că m-au auzit clar de pe autostradă şi până la urmă cineva a spart uşa şi m-a găsit

M-au dus la spital cu elicopterul şi a fost nevoie să mi se înlocuiască jumătate din stomac

Şi bineînţeles că au găsit-o şi pe ea

— Extrem de interesant, zise criminalistul venit în vizită din Uniunea Africană.

Stând în biroul directorului închisorii, privea împreună cu acesta ecranul larg în timp ce tehnicienii scoteau sondele de pe creieri şi, flancaţi de robogardieni, îi conduceau afară din încăpere şi către celulele lor pe deţinuţii năuci, care-şi târşeau picioarele, în total patru bărbaţi şi o femeie — sau tot femeie era şi ultimul? Nu puteai să-ţi dai seama

— Vreţi să spuneţi că asta se-ntâmplă-n fiecare zi?

— În fiecare dintre zilele lor de detenţie Cei mai mulţi sunt condamnaţi pe viaţă

— Şi li se aplică tuturor puşcăriaşilor? Sau numai celor vinovaţi de delicte majore?

Directorul râse

— Nici măcar tuturor acestora. Numai celor pe care-i încadrăm în Clasa I. condamnaţii pentru omucidere, viol şi mutilare. N-ar fi nicidecum recomandabil să laşi un spărgător profesionist să-şi retrăiască zilnic ultimul jaf — şi-ar nota pur şi simplu punctele slabe şi s-ar autoinstrui ca să facă treabă mai bună după ce iese din închisoare!

— Şi are efect, descurajează, împiedică alte crime?

— Dacă n-ar fi aşa, n-am putea folosi metoda Ştiţi, în Uniunea Inter-Americană avem o dispoziţie legală care interzice „pedepsele crude şi neobişnuite" Asta nu mai e

neobișnuită, iar atât Curtea noastră Supremă, cât și Curtea de Apel a Regiunilor Terestre au decis că nu e crudă. E terapeutică.

— Mă referam la descurajarea potențialilor criminali din exterior

— Tot ce pot să spun e că în toate liceele din Uniune se predau cursuri de drept penal elementar, cu o duzină de exemplificări vizuale. Facem multă publicitate. Am fost intervievați adesea. Și, dintre cei două mii de deținuți din această instituție de dimensiuni medii, aceștia cinci sunt în prezent singurii subiecți ai tratamentului. În cei zece ani de când am început să-l aplicăm, rata omuciderilor din această Uniune a scăzut de la cea mai mare la cea mai mică de pe Pământ.

— Ah, da, știam, firește De aceea am fost trimis să fac cercetări și să văd dacă e potrivit și pentru noi. Înțeleg că nu sunt decât cel mai recent dintre alți vizitatori sosiți în același scop

— Foarte adevărat Uniunea Asiatică de Est reflectează acum asupra procedeului, iar mai multe alte Uniuni speră să și-l pună pe ordinea de zi.

— Dar în privința celuilalt aspect al descurajării, referitor la modul în care-i afectează pe oamenii tratați? Cum acționează asupra lor? Știu, firește, că în prezent nu-și mai pot continua carierele criminale, dar ce efect are asupra lor aici și acum?

— Principiul, spuse directorul, a fost definit de Lachim Malley, cunoscutul nostru specialist în drept penal

— Da, într-adevăr unul dintre cei mai buni

— Așa considerăm. Ideea i-a venit pornind la o măruntă și banală fărâmă a istoriei folclorice. Pe vremuri, când magazinele erau proprietăți particulare și celor care lucrau în ele li se plăteau salarii, acolo unde se vindeau produse de patiserie și de cofetărie și alte asemenea delicatese, după care se dau în vânt mai ales tinerii, se obișnuia să li se permită tinerilor angajați să mănânce și să bea până se ghiftuiau — și presupun că se proceda la fel și în cazul fabricilor de bere și de prelucrare

a vinului. S-a descoperit că se simțeau în curând sătui până-n gât și pur și simplu nu mai puteau suporta ceea ce le plăcuse la nebunie — fapt care, pe termen lung, reprezenta, firește, o economie importantă. Lui Malley i-a trecut prin cap că, dacă un criminal atroce ar fi obligat să retrăiască neîncetat episodul care a dus la întemnițarea lui — dacă i-ar fi băgat pe gât, ca să zicem așa, în fiecare zi —, repetiția continuă ar avea asupra lui un efect similar. De vreme ce acum putem activa, fără nicio durere, orice parte a creierului, plasând cu precizie sonde chirurgicale electrice în anumite locuri, experimentul era realizabil. Noi, cei din închisoarea asta, am fost primii care l-am pus în practică

— Și are efecte asupra lor?

— În primul rând, cei mai vicioși — cum sunt, de exemplu, cel care practica pe scară largă canibalismul și cel care molesta copii — par realmente să savureze retrăirea crimelor săvârșite. Cei care n-au ajuns la o atât de mare degradare se tem și dau înapoi încă de la început. Până și cei mai răi — cei aflați la începutul perioadei de detenție — ajung, treptat, mai întâi să se plictisească, apoi să se satur e și, cu timpul, să se înstrăineze cu desăvârșire, în ultimă instanță, de fostele lor impulsuri. Unii sunt chiar cuprinși de remușcări cumplite; am avut criminali înrăiți care-au căzut în genunchi, rugându-mă să-i las să uite. Dar bineînțeles că nu pot.

— Și după ce-și ispășesc pedeapsa? Fiindcă presupun că, așa cum se-ntâmplă și-n Uniunea noastră, condamnarea pe viață nu-nseamnă de fapt mai mult de cincisprezece ani.

— La noi e, în medie, de doisprezece Dar unii dintre aceștia — de exemplu, cel din ultimul caz — nu pot fi niciodată eliberați în siguranță Devin împăcați cu situația, în ansamblul ei Fiindcă, făcând excepție de chinul lor zilnic, aici n-au o viață rea. Trăiesc confortabil, li se oferă toate oportunitățile în privința educației și a recreerii, când e cazul aranjăm

să primească vizite conjugale, şi mulţi îşi dezvoltă cariere utile, ca şi cum n-ar fi întemniţaţi.

— Dar cei care *sunt* eliberaţi? A redevenit vreunul criminal? Aţi avut recidivişti printre ei?

Directorul păru stânjenit.

— Nu, n-am avut niciodată un subiect al Sistemului Malley care să se-ntoarcă aici, răspunse el, fără tragere de inimă De fapt, simt că e datoria mea să vă atrag atenţia că sistemul implică un mic dezavantaj Până acum, n-am avut niciodată un subiect care să poată fi eliberat în lume după încheierea timpului de detenţie. A fost necesar să-i transferăm pe toţi într-un sanatoriu de boli mintale

Criminalistul african păstră tăcerea Ochii îi rătăciră prin biroul în care se afla. Remarcă pentru prima oară pereţii blindaţi, geamurile antiglonţ şi armele electronice îndreptate spre uşă şi gata oricând să fie activate prin apăsarea unui buton de pe biroul directorului.

Acesta îi urmări privirea şi roşi

— Mă tem că sunt pur şi simplu fricos, spuse el, pe un ton defensiv. Subiecţii se află de fapt sub o pază foarte strictă şi robogardienii au ordinul să tragă ca să ucidă Dar îmi tot amintesc ce i s-a întâmplat predecesorului meu, când el şi Lachim Malley

— Ştiu, desigur, zise africanul, că Malley a murit subit în timp ce vizita această închisoare Atac de cord, din câte-am înţeles

— Predecesorul meu a fost puţin cam prea neglijent, comentă directorul, cu un zâmbet sardonic. Se încredea în totalitate în Sistemul Malley, n-avea nici măcar robogardieni care să susţină tehnicienii şi nici nu percheziţiona deţinuţii, ca să se-asigure că n-au cuţite, înainte de retrăirea zilnică. Pe atunci erau şi mai mulţi subiecţi — în ziua aceea, cel puţin paisprezece Aşa că, având sondele deja plasate, s-au repezit

simultan la tehnicieni, copleşindu-i, şi au intrat cu forţa în biroul ăsta...

Oh, da, Malley a murit ca urmare a unui atac de cord Ca şi predecesorul meu Amândoi au fost înjunghiaţi drept în inimă.

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfaţă

Întrucât nonficţiunea criminalistă şi enigmele poliţiste reprezintă o parte însemnată din prozele mele, este firesc ca subiectul să mă atragă chiar şi în science-fiction Această extrapolare mi-a apărut din senin, aşa cum s-a întâmplat cu multe dintre textele mele SF Crimele sunt comise de indivizi aflaţi într-o stare de mare emotivitate, chiar dacă afectul respectiv nu este decât căutarea morbidă a excitării; şi, de aceea, ce pedeapsă mai mare poate fi aplicată, decât silirea repetării experienţei, până ce criminalul este fie cuprins de remuşcări teribile, fie (aşa cum pare mai probabil şi cum am indicat eu) redus la o totală dezintegrare psihică?

Considerând că omenirea are *totuşi* un viitor şi că, într-un fel, ne vom egala progresele tehnologice şi pe planurile social şi psihologic, este posibil ca un asemenea gambit penal să le surâdă criminaliştilor viitori. Se ridică desigur întrebarea dacă va fi un factor inhibitor într-o măsură mai mare decât este în prezent pedeapsa cu moartea. Şi în ciuda tăgăduirii mele, nu sunt deloc sigură că tribunalele supreme ale epocilor acelora nu vor decide că pedeapsa a fost chiar mai crudă decât crima

INTRODUCERE LA „O JUCĂRIE PENTRU JULIETA"

Ceea ce urmează este, în sensul cel mai pur, rezultatul final al feedbackului literar. Recent, producătorul unui serial TV de mare audiență, presat pentru un scenariu care să fie filmat, s-a așezat la masă și a scris el însuși unul, fără să mai aștepte capriciile programului și amânările unui scenarist liber-profesionist. După ce a terminat scenariul, care urma să intre pe platou în câteva zile, l-a expediat ca simplă formalitate la departamentul juridic al studioului. Pentru copyrightul numelor etc În aceeași zi, însă, departamentul juridic l-a chemat în goana mare Producătorul non-SF copiase aproape scenă cu scenă și cuvânt cu cuvânt (inclusiv titlul) o bine-cunoscută povestire science-fiction. Când i s-a arătat acest lucru, el a pălit și și-a reamintit că într-adevăr citise povestirea aceea, cu vreo cincisprezece ani în urmă. Drepturile pentru povestire au fost cumpărate în mare viteză de la bine-cunoscutul scriitor fantasy care concepuse ideea originală. Mă grăbesc să adaug că accept sinceritatea producătorului când a jurat că nu conștientizase că imitase povestirea Îl cred, deoarece genul acesta de plagiat inconștient este uzual în lumea literară. Este inevitabil ca mare parte din volumul de lecturi al unui scriitor să-i rămână în minte cumva, în concepte vagi, crâmpeie de scene, fragmente de caracterizare, și va apărea ulterior în propria sa operă, modificată, metamorfozată, totuși ca un rezultat direct al textelor altui autor. Nu este în niciun caz „plagiat". Face parte din răspunsul la întrebarea adresată de idioți scriitorilor la petreceri: „De unde vă vin ideile?"

Acum câteva luni, Poul Anderson mi-a trimis o scrisoare, explicând că tocmai terminase o povestire pe care se pregătea

s-o trimită la diverse redacții, când și-a dat seama că reprezenta o paralelă perfectă cu tema unei povestiri pe care o citisem eu la o convenție a scriitorilor la care participasem amândoi, cu numai o lună mai devreme A adăugat că povestirea lui era doar vag similară cu a mea, totuși dorea să mă anunțe despre asemănare, astfel încât să nu existe probleme ulterioare. Era o scrisoare retorică; sunt arogant, totuși nu atât de arogant încât să cred că Poul Anderson ar avea nevoie să șterpelească de la mine. În mod similar, la Convenția Mondială de Science-fiction ținută anul trecut în Cleveland, mi-a fost prezentat bine-cunoscutul fan german Tom Schlück. (Tom fusese adus de fani în calitate de „Fan Invitat de Onoare", un schimb tradițional în fandom, care este susținut de TransAtlantic Fan Fund.) Primul lucru pe care l-a făcut, după ce ne-am strâns mâinile, a fost să-mi înmâneze ediția broșată a unei cărți SF germane Am avut ceva dificultăți să înțeleg de ce-mi oferea cadoul acela Tom a deschis cartea — o antologie de povestiri scrise sub pseudonim de Walter Ernsting, principalul fan SF german, devenit ulterior scriitor profesionist Pe forzaț scria: „Lui Harlan Ellison, cu mulțumiri și complimente". Tot nu înțelegeam După care Tom a deschis la prima povestire, care se intitula „Die Sonnenbombe" Sub titlu se menționa (*Nach einer Idee von Harlan Ellison*) M-am încruntat Tot nu înțelegeam Mi-am recunoscut numele, care arată la fel în toate limbile, cu excepția rusei, chinezei, ebraicii sau sanscritei, dar nu știu boabă de germană și mă tem că arătam ca un imbecil. Tom a explicat că ideea de bază a povestirii mele „Run for the Stars", care apăruse în 1957, îl inspirase pe Ernsting să scrie „Die Sonnenbombe" Era feedbackul literar sosit din cealaltă parte a lumii. Am fost profund mișcat, ba, chiar mai mult, am încercat un sentiment de justificare Toți scriitorii, exceptându-i poate pe scribălăii cei mai mizerabili, speră că cuvintele lor vor supraviețui mult timp după ce vor intra în pământ și că ideile lor îi vor influența pe oameni Desigur, nu

este scopul primar al scrierii, dar este genul de dorință secretă similară cu cea a Omului Obișnuit de a avea copii, pentru ca numele să nu-i moară odată cu el. Iar aici, în mâinile mele, era dovada vizibilă că ceva produs de mintea mea ajunsese departe și fermecase imaginația altuia. În mod evident era forma cea mai sinceră de măgulire și în niciun caz „plagiat". Era feedback literar. Printre scriitori, cazurile de acțiune-reacțiune de acest fel sunt nenumărate, iar unele dintre ele au intrat în legendă Ele constituie motivul pentru seminare, ateliere de lucru și congrese, ca și al nesfârșitelor corespondențe dintre scriitori Ce au de-a face toate astea — sau vreo parte din ele — cu Robert Bloch, scriitorul povestirii care urmează? O să vedeți.

În anul 1943, Robert Bloch a publicat povestirea „Yours Truly, Jack the Ripper". Numărul retipăririlor acesteia, al antologărilor, adaptărilor în scenarii TV și radiofonice și, mai mult decât orice, al plagierilor este amețitor. Am citit-o în 1953 și n-am mai putut-o uita Când i-*am auzit* dramatizarea la Molle Mystery Theater, a devenit o amintire recurentă favorită. Ideea povestirii era simplă: ucigând în anumite momente, Jack Spintecătorul fusese acceptat de zeii răului și de aceea i se îngăduise să trăiască veșnic. Jack era nemuritor și Bloch urmărise cu logică metodică și impecabilă o serie de crime în stilul Spintecătorului din aproape toate orașele majore ale lumii, pe o perioadă de cincizeci-șaizeci de ani Conceptul lui Jack — care n-a fost niciodată identificat — trecând dintr-o epocă în alta mi-a prins imaginația. Când am ajuns la întocmirea acestei antologii, i-am telefonat lui Robert Bloch și i-am sugerat că, dacă Jack ar fi fost cu adevărat nemuritor, atunci ar fi trebuit să ajungă în viitor Imaginea unei creaturi din ceața și mizeria din Whitechapel, silueta întunecată a lui „Șorț-de-piele", furișându-se printr-un oraș automat și steril al viitorului, era un anacronism care mă fascina Bob a fost de acord și a spus că se va apuca imediat de lucru Când i-a sosit povestirea, a fost (iertați cuvântul) încântătoare și am cumpărat-o imediat,

totuşi conceptul lui Jack în viitor nu-mi părăsea gândurile Am dezvoltat ideea cu fascinaţie aproape morbidă şi în cele din urmă l-am întrebat pe Bob dacă s-ar supăra dacă aş scrie pentru antologia aceasta o povestire care să continue de acolo de unde el se oprise Mi-a răspuns că nu avea nimic împotrivă. Aşa cum am spus, a fost un act de feedback literar în sensul cel mai pur al cuvântului. Şi, din nou, forma cea mai sinceră de măgulire Bloch declanşase realmente procesul creativ în alt scriitor.

Povestirea care o urmează pe a lui Robert Bloch este produsul acelui feedback Domnul Bloch a acceptat în mod amabil şi elegant să scrie introducerea la povestirea *mea*, într-un efort de a se răzbuna pentru introducerea aceasta la povestirea *lui*. Strânse în nod, cele două introduceri şi cele două postfeţe par să se fi contopit într-un tot, care demonstrează mai admirabil decât un milion de cuvinte de critică literară ce anume obţine un scriitor de la celălalt.

Ceea ce a obţinut *acest* antologator de la *acel* scriitor pe nume Robert Bloch este mult mai mult decât ideea unei povestiri. L-am văzut prima dată pe Bloch — înalt, elegant, cu trăsături ascuţite, fumând cu un ţigaret lung care amintea de Erich von Stroheim* — la Convenţia Science-fiction Midwest, ţinută în hotelul Beatley's-on-the-Lake, din Belle-fontaine, statul Ohio, în 1951. Eu aveam aproape optsprezece ani Eram nesuferit, cu ochii mari şi flămând să ştiu tot ce era de ştiut despre SF Bloch era pe atunci, şi fusese de mulţi ani, o legendă vie Deşi un profesionist recunoscut, cu multe cărţi şi povestiri la activ, se pusese mereu la dispoziţia chiar şi a celui mai sordid fan, doritor să-nhaţe o povestire sau un articol pentru un fanzin pe jumătate lizibil Gratuit, bineînţeles. El era eternul prezentator al evenimentelor, umorul său fiind o combinaţie de vulgaritate şi incisivitate de macetă. Îi cunoştea pe toţi şi toţi îl cunoşteau. Spre acest stâlp al fantasy-ului s-a îndreptat puştiul obraznic Ellison

Nu-mi reamintesc ce s-a întâmplat cu ocazia aceea, deoarece pâclele timpului și ravagiile senilității mă afectează deja la vârsta de treizeci și trei de ani, dar trebuie să fi fost memorabil, pentru că cineva ne-a fotografiat și am păstrat copia fotografiei aceleia: eu arătând insolent ca un inconștient și Bloch privindu-mă de sus cu o expresie bizară, compusă din mărinimie, toleranță, derută amuzată și teroare pură. De atunci m-am bucurat de privilegiul de a mă autointitula prietenul lui Robert Bloch.

Încă o mică amintire, după care-l voi lăsa pe Bloch să vorbească singur despre cariera sa, despre copilăria sa și despre natura violenței. În 1962, când am sosit în Hollywood literalmente fără niciun dolar în buzunar (aveam zece cenți, o nevastă și un fiu și fuseserăm atât de falițI traversând țara, încât pe ultimii cinci sute de kilometri mâncaserăm doar conținutul unei cutii cu praline de arahide), într-un Ford zgâriat model 1951, Robert Bloch — care n-o ducea nici el tocmai grozav — mi-a împrumutat suficienți bani ca să-mi găsesc un loc unde să stăm și mâncare A așteptat trei ani să-mi plătesc datoria aceea și nu mi-a cerut niciodată suma, deloc neînsemnată Este unul dintre Oamenii Buni ai lui Dumnezeu, așa cum poate atesta oricine s-a apropiat vreodată de el. Una dintre contradicțiile gigantice ale vremurilor noastre este că un bărbat atât de blajin, amuzant, plin de empatie și pașnic ca Bloch poate să scrie povestirile înspăimântătoare și deformate pe care le produce cu regularitate alarmantă. Ca mod de comparație, nu pot să ofer decât lamentarea lui Sturgeon care, după ce scrisese o povestire — și numai una — despre homosexualitate, fusese acuzat de toți că ar fi fost poponar. Bloch este o entitate cu totul aparte și diametral opusă de ororile pe care le așterne pe hârtie. (Aș putea sugera cititorilor să-și amintească de această lamentație a scriitorului când va ajunge la povestirea *de după* cea a lui Bloch)

Iar acum, radiind de amintiri și bonomie, iată-l pe Bloch

„În copilărie am chiulit de la multe ore din școala elementară, găsindu-mă astfel în tovărășia unor băieți mai vârstnici și mai voinici care m-au introdus în jungla sălbatică a terenurilor de joacă, cu ierarhia ei secretă și cu necontenitele torturări ale celor slabi de către cei puternici Din fericire pentru mine, n-am devenit niciodată o victimă fizică și nici n-am fost un torționar supracompensator; într-un mod ciudat am descoperit că eram în stare să-mi conduc tovarășii în jocuri complicate ale imaginației. Am săpat tranșee în curtea din spate și ne-am jucat de-a războiul; veranda deschisă din față a devenit puntea unei corăbii de pirați, iar prizonierii condamnați la moarte mergeau legați la ochi pe scândură (o parte detașabilă din masa extensibilă din sufragerie) și săreau în oceanul peluzei din față Am înțeles însă, în mod vag, că spectacolele și circurile pe care le inventam nu mențineau interesul tovarășilor mei de joacă în aceeași măsură ca jocurile care reprezentau surogate pentru violență. Iar mai târziu, când au fost atrași în mod inevitabil spre violențele venerate ale boxului, luptelor, fotbalului și celorlalte supape aprobate de adulți pentru a călca în picioare ființe umane, m-am retras în lectură, desen, dramaturgie și încântările produse de piesele de teatru și filme

Versiunea mută a *Fantomei de la operă* m-a speriat îngrozitor pe când aveam opt ani, dar o părticică din mine era îndeajuns de obiectivă ca să descopere fascinația față de această demonstrație a puterii iluziei M-am apucat să citesc intens în domeniul violenței imaginare La vârsta de cincisprezece ani am început să corespondez cu scriitorul de fantasy H P Lovecraft, care m-a încurajat să încerc eu însumi să scriu În calitate de comic în liceu, am constatat că-i puteam face pe spectatori să râdă; acum îmi dau seama că i-aș fi putut mișca emoțional în alte direcții.

La șaptesprezece ani mi-am vândut prima povestire revistei *Weird Tales* și astfel mi-am găsit vocația de o viață

De atunci am publicat în reviste peste patru sute de povestiri, articole și nuvelete. Am avut rubrici fixe, mi-am văzut unele povestiri reeditate în aproape o sută de antologii din America și din străinătate, mi-au fost publicate douăzeci și cinci de cărți, romane și culegeri de povestiri. În plus, am compus discursuri pentru politicieni, iar o vreme am scris aproape toate tipurile imaginabile de reclame publicitare Am adaptat treizeci și nouă din propriile-mi povestiri pentru un serial radiofonic, iar în ultimii ani m-am concentrat în special asupra scenariilor pentru televiziune și cinematografie

La început prozele mele s-au situat aproape integral în domeniul fantasy, unde elementul violent era în mod evident un produs al imaginației Atrocitățile în masă din al Doilea Război Mondial m-au împins să examinez violența la sursă — la nivelul individului. Nedorind totuși sau nefiind în stare să-i accept realitatea actuală, m-am retras în istorie și am recreat, ca prototip al violenței aparent lipsite de sens, pe infam de faimosul asasin în masă care se recomanda «Yours Truly, Jack the Ripper». Această povestire avea să fie retipărită și antologată la nesfârșit, dramatizată radiofonic și în cele din urmă filmată pentru televiziune; ca ultimă informație, a apărut ca lectură dramatizată în Israel. Dintr-un motiv necunoscut, ideea supraviețuirii lui Jack Spintecătorul în prezent a atins o coardă sensibilă în psihicul audienței.

Eu însumi am fost departe de a rămâne insensibil față de această încarnare a violenței în mijlocul nostru și mă retrag rapid din fața altor considerații. Pe măsură ce războiul a continuat și violența din viața reală s-a apropiat în mod periculos, m-am concentrat pentru o vreme asupra literaturii umoristice și science-fiction Abia în anul 1945, când a fost publicată prima mea culegere de povestiri (*The Opener of the Way*), i-am completat conținutul cu un efort nou, *One Way to Mars*, în care este utilizată o formă pseudo-SF pentru a descrie amnezia psihopată a unui contemporan predispus la violență

După un an am scris primul meu roman, *The Scarf* — relatarea la persoana întâi a unui ucigaş în serie. De atunci, deşi am continuat să folosesc fantasy şi science-fiction pentru satiră şi critică socială, mi-am consacrat multe povestiri şi aproape toate romanele (*Spiderweb, Shooting Star, The Kidnaper, The Will to Kill, Psycho, The Dead Beat, Firebug, The Couch, Terror*) examinării directe a violenţei în societatea noastră.

Psycho a fost inspirat de relatarea oarecum edulcorată apărută într-un ziar despre un ucigaş în serie aflat într-un orăşel din apropierea celui în care locuiesc eu; nu cunoşteam nimic despre detaliile crimelor, dar m-am întrebat ce fel de individ le putea săvârşi în timp ce trăia ca un cetăţean aparent normal într-un mediu dedat în mod notoriu bârfelor şi restricţionat în convenţionalitate. Mi-am creat personajul schizofrenic din ceea ce am crezut că era pură imaginaţie, doar pentru a descoperi, peste nişte ani, că raţionalitatea pe care i-o creasem era înspăimântător de apropiată de realitatea lui aberantă.

Şi alte dintre personajele mele s-au dovedit puţin cam prea reale pentru liniştea interioară De exemplu, când am scris *The Scarf*, redactorul a insistat pentru ştergerea unei secţiuni scurte în care protagonistul se dedă unei fantezii sadice. El îşi imaginează cum ar fi să ia o armă automată, să se suie în vârful unei clădiri înalte şi să înceapă să-i împuşte aleatoriu pe trecătorii de dedesubt. Implauzibil, a spus redactorul. În prezent eu am fost cel care a râs la urmă dar n-a fost tocmai un râs amuzat

Ca fapt divers, *The Scarf* tocmai a fost republicat în ediţie broşată În mod firesc, după douăzeci de ani am revăzut cartea, ca să actualizez câteva expresii de argou şi referinţe. Însă protagonistul meu n-a necesitat nicio schimbare; trecerea timpului în sine a lucrat pentru mine Acum douăzeci de ani scrisesem despre el ca un ticălos acum apare ca antierou

Asta pentru că violența și-a intrat în drepturi de acum, violența pe care am examinat-o și pe care, în răstimpuri, am prezis-o și extrapolat-o a devenit realitatea prezentă, uzuală și acceptată. Pentru mine asta este mult mai înspăimântător decât orice mi-aș fi putut imagina"

Revin eu, Ellison. Într-o încercare de a unifica întregul și crezând cu fermitate că textul lui Bloch pierde foarte puțin impact pentru revelație, această secțiune a cărții a fost astfel structurată încât să poată fi citită toată ca un singur material Vă îndemn să treceți de la Bloch la postfața lui, la introducerea pe care i-a făcut-o lui Ellison și la postfața *sa* Este un caz tipic în care vârsta este lăsată să treacă înaintea frumuseții.

Sau poate Frumusețea este lăsată să treacă înaintea Bestiei

O JUCĂRIE PENTRU JULIETA

de ROBERT BLOCH

Julieta a intrat zâmbind în dormitorul ei şi o mie de Juliete i-au răspuns la zâmbet. Pentru că toţi pereţii erau acoperiţi cu oglinzi şi plafonul era tot din oglinzi, care-i reflectau imaginea

Oriunde ar fi privit, putea să vadă cârlionţii blonzi ce încadrau trăsăturile sensibile ale unui chip care era un amalgam radios de copil şi înger; un contrast izbitor cu revelaţia coaptă, plină, a corpului ei în capotul diafan

Însă Julieta nu-şi zâmbea sieşi. Ea zâmbea pentru că ştia că Bunicul se întorsese şi-i adusese altă jucărie. Peste numai câteva clipe, jucăria avea să fie decontaminată şi livrată, şi ea dorea să fie pregătită

Julieta şi-a învârtit inelul de pe deget şi oglinzile au pălit Încă o rotaţie ar fi întunecat complet încăperea; o răsucire în direcţia opusă le-ar fi aprins strălucitoare. Totul era o chestiune de alegere dar, la urma urmelor, acela era chiar secretul vieţii. Să alegi, pentru plăcere

Şi care era plăcerea ei în seara aceasta?

Julieta a înaintat până lângă una dintre oglinzi şi a trecut palma prin faţa ei. Oglinda a glisat în lateral, dezvăluind nişa dindărăt: deschiderea în formă de sicriu din roca solidă, cu cizma spaniolă şi menghinele pentru degete montate la înălţimile corespunzătoare

Pentru o clipă Julieta a şovăit; nu mai jucase de mulţi ani jocul *acela* Poate altă dată A mişcat din mână şi oglinda a lunecat acoperind la loc deschiderea

A înaintat fără grabă în lungul şirului de oglinzi, gesticulând pe când mergea, oprindu-se să cerceteze ce se afla înapoia fiecăreia, pe rând. Aici, patul telescopic; dincolo, jugurile şi bicele cu ghimpi, rezemate de lemnul cu pete întunecate Aici, masa de disecţii, veche de sute de ani, cu instrumentele ei bizare; după următoarea oglindă, bastoanele electrice şi sârmele care produceau grimase stranii şi contorsionări agonice, ca să nu mai amintească de zbierete Bineînţeles, zbieretele nu contau într-o încăpere izolată fonic

Julieta a trecut la peretele următor şi a mişcat din nou, scurt, din mână, ascultătoare, sticla s-a tras în lături şi ea a privit un obiect de joacă de care aproape că uitase. Era printre cele dintâi primite de la Bunicul şi era foarte vechi, aproape ca un sarcofag pentru mumii. Cum îl numise el? „Fecioara de fier din Nurnberg", asta era — cu ţepuşe ascuţite din oţel pe interiorul capacului. Înlănţuiai un om înăuntru şi apoi învârteai manivela micuţă care închidea capacul, foarte, foarte lent, iar ţepuşele străpungeau încheieturile şi coatele, gleznele şi genunchii, vintrele şi ochii Trebuia să fii atent să nu devii surescitat şi să învârţi prea repede, pentru că stricai toată plăcerea.

Bunicul îi arătase cum funcţiona, prima dată când îi adusese o jucărie reală, *vie* De altfel Bunicul îi arătase totul O învăţase tot ce ştia ea acum, pentru că el era foarte înţelept. Tot el îi pusese şi numele acesta — Julieta — dintr-o carte în stil vechi, tipărită, pe care o descoperise, scrisă de filosoful De Sade.

Bunicul adusese cărţile din Trecut, tot aşa cum îi aducea Julietei obiectele de joacă El era singurul care avea acces în Trecut, pentru că el deţinea Călătorul.

Călătorul era un mecanism foarte ingenios, capabil să atingă frecvenţe vibratorii care-l eliberau din legăturile temporale. Când nu funcţiona, era pur şi simplu o cutie paralelipipedică mare, de dimensiunile unei odăiţe Dar când Bunicul acţiona comenzile şi începeau oscilaţiile, cutia se înceţoşa şi dispărea Continua să fie acolo, spunea Bunicul — cel puţin,

matricea rămânea ca un punct fix în spațiu și timp —, dar orice sau oricine aflat în interiorul pătratului bazei se putea deplasa în Trecut, către orice punct pentru care fuseseră programate comenzile. Bineînțeles, avea să fie invizibil când sosea acolo, dar asta era de fapt un avantaj, mai cu seamă când doreai să găsești lucruri și să le aduci înapoi. Bunicul adusese câteva obiecte foarte interesante din locuri aproape legendare — biblioteca din Alexandria, piramida lui Keops, Kremlinul, Vaticanul, Fort Knox —, toate fiind tezaure de comori și cunoaștere care existaseră cu mii de ani în urmă. Îi plăcea să meargă în zona *aceea* din Trecut, perioada dinaintea războaielor termonucleare și epocilor roboților, și să colecteze fel de fel Desigur, cărțile, podoabele și metalele erau inutile și n-ar fi interesat decât poate pe un anticar, însă Bunicul era romantic și iubea timpurile de altădată

Era interesant că el deținea Călătorul, deși nu fusese creatorul său De fapt tatăl Julietei îl construise și Bunicul îl preluase după moartea lui. Julieta suspecta că Bunicul îi omorâse părinții pe când ea era un prunc, însă nu putea fi sigură în această privință De altfel nici n-ar fi contat, Bunicul o tratase mereu cu dragoste și, în plus, el avea să moară în curând, iar Călătorul avea să-i rămână ei

Obișnuiau să glumească frecvent despre asta

— Am făcut un monstru din tine, spunea el, și într-o bună zi vei sfârși prin a mă distruge. După care, desigur, vei merge mai departe și vei distruge întreaga lume.. sau puținul care va mai fi rămas din ea

— Și nu ți-e frică? îl tachina ea.

— Bineînțeles că nu Ăsta-i visul meu — distrugerea totală. Și sfârșitul acestei decadențe sterile. Îți dai seama că la un moment dat pe planeta asta au trăit peste trei miliarde de locuitori? Iar acum sunt mai puțin de trei mii! Mai puțin de trei mii, închiși în Domurile astea, propriii lor prizonieri, izolați pe vecie, din cauza păcatelor părinților care au otrăvit nu numai lumea exterioară, ci și spațiul cosmic, amestecându-se

în ordinea atomică a universului Omenirea este deja practic dispărută; tu doar vei grăbi finalul.

— Dar n-am putea să ne-ntoarcem toți în altă epocă, folosind Călătorul? întreba ea

— În *care* epocă? Continuumul este imuabil; un eveniment conduce inexorabil la altul, toate se unesc într-un lanț care ne leagă de prezent și de inevitabilul lui sfârșit prin distrugere. Da, vom avea supraviețuire individuală temporară, însă fără vreun scop definit. Și niciunul dintre noi nu este pregătit să supraviețuiască într-un mediu mai primitiv Așa că mai bine să rămânem aici și să ne bucurăm cât putem de clipa prezentă Plăcerea *mea* este de a fi unicul utilizator și posesor al Călătorului. Iar a ta, Julieta...

Bunicul râdea atunci Amândoi râdeau, fiindcă știau care era plăcerea *ei*.

Julieta și-a ucis prima jucărie pe când avea unsprezece ani — un băiețel Bunicul i-l adusese ca pe un cadou special, de undeva din Trecut, pentru joacă sexuală elementară Însă el nu voise să coopereze, iar ea își pierduse răbdarea și-l bătuse cu un baston din oțel, până-l omorâse Așa încât Bunicul îi adusese o jucărie mai mare, cu piele cafenie, care cooperase foarte bine, dar în cele din urmă Julieta se plictisise și, pe când dormea în patul ei, o legase și găsise un cuțit

Experimentând puțintel înainte ca jucăria să moară, Julieta descoperise noi surse de plăcere și, desigur, Bunicul aflase. De aceea o botezase „Julieta"; păruse s-o aprobe din toată inima și de atunci îi adusese obiectele de joacă pe care ea le păstra înapoia oglinzilor din dormitor Iar din neîncetatele lui hoinăreli în Trecut, îi aducea jucării noi

Fiind invizibil, le putea găsi aproape oriunde în călătoriile lui — nu făcea altceva decât să utilizeze un paralizator și să le care când revenea Bineînțeles, toate jucăriile trebuiau să fie decontaminate cu multă grijă, fiindcă Trecutul clocotea de microorganisme stranii Dar odată ce deveniseră antiseptice,

îi erau predate Julietei pentru plăceri, iar în ultimii șapte ani ea se desfătase din plin

Momentul acesta de anticipare dinaintea sosirii unei jucării noi era întotdeauna delicios. Cum avea să fie jucăria? Bunicul era foarte prevăzător; în primul rând, se asigura că jucăriile pe care i le aducea puteau vorbi și înțelege ingleza — sau „engleza" cum obișnuiau să-i spună în Trecut. Comunicarea verbală era importantă, mai ales dacă Julieta dorea să urmeze preceptele filosofului De Sade și să se bucure de o formă de relație sexuală înainte de a trece la plăceri mai intense

Exista totuși fiorul ghicirii anterioare Oare jucăria avea să fie tânără sau bătrână, sălbatică sau domesticită, mascul sau femelă? Ea avusese din toate felurile și toate combinațiile posibile. Uneori le ținea în viață multe zile înainte de a se plictisi... sau înainte de a expira subtilitățile de care era ea capabilă Alteori dorea să se întâmple repede; în seara aceasta, de pildă, știa că va fi alinată doar de o acțiune primitivă și directă.

Odată ce Julieta a înțeles asta, a încetat să se mai joace cu oglinzile și s-a dus direct la patul cel mare. A tras într-o parte cuvertura și a pipăit sub pernă până l-a simțit. Da, era tot acolo — cuțitul mare, cu lamă lungă și crudă Știa ce va face acum. va lua jucăria cu ea în pat și după aceea, exact în clipa potrivită, își va combina plăcerile Dacă ar fi putut potrivi momentul loviturii de cuțit cu...

S-a înfiorat de anticipare, apoi de nerăbdare

Ce fel de jucărie va fi? Și-a reamintit-o pe cea suavă și imperturbabilă — Benjamin Bathurst se numea bărbatul și era diplomat englez dintr-o epocă pe care Bunicul o numise a Războaielor Napoleoniene Ohoho, ce suav și imperturbabil fusese, până-l ademenise cu corpul, în pat. Apoi aviatoarea aceea americană dintr-o epocă ulterioară a Trecutului, iar odată, ca o extravaganță foarte specială, întregul echipaj al unei corăbii numite *Marie Celeste*. Aceia duraseră *săptămâni* întregi!

În mod ciudat, Julieta chiar citise despre unele dintre jucăriile ei, după aceea. Pentru că, după ce Bunicul le paraliza și aducea aici, ele piereau pentru totdeauna din Trecut și, dacă fuseseră cumva cunoscute sau importante în epoca lor, dispariţiile fuseseră remarcate Iar unele dintre cărţile Bunicului conţineau relatări despre „dispariţii misterioase", care, evident, nu fuseseră niciodată explicate Ce delicios era totul!

Julieta a aranjat perna la locul ei și a strecurat cuţitul dedesubt. Nu mai rezista aşteptării; de ce oare întârzia?

Și-a impus să se ducă la o apertură și a apăsat pulverizatorul, lepădându-și capotul când ceaţa parfumată i-a scăldat corpul. Era ispita finală... totuși de ce nu-i sosea jucăria?

Pe neaşteptate, din auditor a răsunat vocea Bunicului

— Îţi trimit o mică surpriză, draga mea.

Aşa spunea el întotdeauna, făcea parte din joc

Julieta a apăsat comutatorul comunicatorului

— Nu mă tachina, l-a implorat Spune-mi cum este

— Un englez. De la sfârșitul epocii victoriene Foarte afectat și politicos, după cum arată

— Tânăr? Arătos?

— Acceptabil, a chicotit Bunicul Apetitul te trădează, draga mea

— Cine este — cineva din cărţi?

— Nu i-aș cunoaște numele. În timpul decontaminării n-am găsit nimic care să-l identifice. Totuși, după îmbrăcăminte și maniere, ca și după gentuţa neagră pe care o purta când l-am descoperit, aș zice că este un medic care revenea de la un apel de urgenţă.

Julieta știa ce sunt „medicii" din lecturile ei, desigur; la fel cum știa ce însemna „epoca victoriană" Cumva, combinaţia părea perfect potrivită.

— „Afectat și politicos"? a zis cu un surâs Atunci mă tem că-l va aştepta un șoc

Bunicul a râs

— Să înţeleg că te-ai gândit la ceva?

— Da.

— Pot să mă uit?

— De data asta, nu, te rog

— Foarte bine

— Nu te supăra, scumpule. Te iubesc

Julieta a închis La timp, de altfel, deoarece uşa s-a deschis şi jucăria a intrat

Ea s-a holbat, dându-şi seama că Bunicul spusese adevărul. Jucăria era un mascul de vreo treizeci de ani, atrăgător, dar în niciun caz chipeş. Nici n-ar fi putut să fie, în hainele acelea negre şi cu favoriţii ridicoli. Exista ceva aproape deprimant de rafinat şi manierat în privinţa lui, un aer de reprimare stânjenită

Şi, desigur, când a zărit-o pe Julieta în capotul semitransparent şi patul înconjurat de oglinzi, a început realmente să se *îmbujoreze*

Reacţia aceea a cucerit-o complet pe Julieta. Un victorian care se înroşea la faţă, cu constituţia unui taur... şi care nu ştia că acesta era abatorul!

Era atât de amuzant, încât nu s-a putut abţine, a înaintat imediat şi a cuprins jucăria în braţe

— Cine .. cine eşti? Unde sunt?

Întrebările obişnuite, formulate în felul obişnuit. De obicei, Julieta s-ar fi amuzat, contracarând cu răspunsuri menite să-i tortureze şi excite victima Dar în seara aceasta simţea o presiune care doar a sporit când a îmbrăţişat jucăria şi a împins-o cu spatele spre patul care aştepta

Jucăria a început să răsufle întretăiat, răspunzându-i Continua totuşi să fie dezorientată.

— Spune-mi... nu-nţeleg Sunt viu? Sau acesta-i paradisul?

Capotul Julietei s-a deschis, când s-a întins pe spate

— Eşti viu, scumpule, a murmurat ea Minunat de viu

A râs când a început să dovedească afirmația

— Dar mai aproape de paradis decât ai crede.

Iar pentru a dovedi afirmația *aceea*, mâna ei liberă a lunecat sub pernă și a bâjbâit după cuțitul care aștepta

Însă cuțitul nu mai era acolo Cumva ajunsese în mâna jucăriei Și jucăria nu mai era afectată și politicoasă, ci fața îi era ceva întrezărit în coșmaruri. Doar o întrezărire, înaintea cetii orbitoare a lamei cuțitului, care a coborât, din nou și din nou și din nou

Începerea era, desigur, izolată fonic, iar timp era din belșug Abia după câteva zile au descoperit ce mai rămăsese din trupul Julietei

Iar în Trecut, în Londra, după ultima și misterioasa crimă din zori, nu l-au mai găsit niciodată pe Jack Spintecătorul

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfață

Au trecut niște ani de când m-am așezat la mașina de scris, într-o zi mohorâtă de iarnă, și am scris „Yours Truly, Jack the Ripper" pentru a fi publicată într-o revistă. Revista în care a apărut inițial a renunțat de mult timp la interesul față de fantome și a devenit ea însăși fantomă Însă cumva povestioara mea pare să fi supraviețuit. De atunci m-a urmărit în retipăriri, culegeri, antologii, traduceri în limbi străine, teatru radiofonic și TV

De aceea, atunci când editorul acestei antologii mi-a propus să scriu o povestire și a sugerat. „Ce părere ai despre Jack Spintecătorul în viitor?", am fost capabil de un singur răspuns

Tocmai l-ați citit

INTRODUCERE LA „PRĂDĂTORUL DIN ORAŞUL DE LA MARGINEA LUMII"

Sunt Robert Bloch şi scriu despre Harlan Ellison Şi, credeţi-mă, nu-i uşor

Contribuţia lui la antologia de faţă este din întâmplare o urmare la propria mea povestire, de aceea m-a rugat să scriu o introducere, pur şi simplu ca o chestiune de injustiţie poetică

Nu-i voi face o schiţă biografică; cu siguranţă nu ar avea nevoie de mine pentru aşa ceva Ellison şi-a povestit viaţa de atâtea ori, încât ai zice că o ştie pe dinafară

De aceea sunt nevoit să recurg la aprecierea lui ca fenomen — un fenomen fenomenal — care a avut efect asupra conştiinţei mele şi a conştiinţei tuturor din science-fiction în ultimii cincisprezece ani

Când ne-am cunoscut (îl *văzusem* în luna mai a anului anterior) la Convenţia Mondială de Science-fiction din 1952, Harlan Ellison era un tânăr promiţător de optsprezece ani. În prezent este un tânăr promiţător de treizeci şi trei de ani. Aceasta nu este o critică şi nici n-are intenţia respectivă

La optsprezece ani promitea să devină un fan de excepţie La treizeci şi trei ani promite să devină un scriitor de excepţie Şi nu numai că promite, ci oferă şi dovezi

Ca fan, era articulat, ambiţios şi agresiv. Ca scriitor profesionist, calităţile acestea continuă să-i fie evidente în toate creaţiile, dar li s-a adăugat altă calitate avantajos aliterativă artisticitatea.

Citiţi-i povestirile, romanele, articolele şi eseurile critice. Puteţi să nu fiţi întotdeauna de acord cu ceea ce spune sau cu modul în care spune, dar artisticitatea este acolo, fuziunea de emoţie şi incitare redate cu convingere şi dedicaţie

profundă. Indiferent care poate fi forma gramaticală aparentă, ne dăm seama că Ellison scrie de fapt întotdeauna la persoana întâi

Am amintit de emoție Ellison operează frecvent din extreme care se întind de la empatia milostivă la indignarea îndreptățită. El scrie ceea ce simte... iar voi simțiți ce scrie.

Am amintit de incitare Acesta este un climat intern, o tornadă constantă, în care o parte din Ellison rămâne ca focar — și încă unul foarte perceptiv. În viața sau în opera lui nu se poate găsi multă liniște În mod clar, nu este unul dintre scriitorii care cultivă seninătatea lui Buddha, contemplându-și romanele

Am amintit de convingere Pentru că nu este obscurantist, convingerile lui răzbat sonore și limpezi — în scris și verbal Convingerile acelea creează atât admiratori, cât și inamici. Parțial o pacoste, parțial ego în stare pură, Ellison a fost criticat de cei care persistă în a considera trăsăturile acestea ca fiind admirabile pentru un militar, om politic sau director executiv, dar cumva degradante la un artist creativ Ellison supraviețuiește disputelor; el este singurul organism viu pe care-l cunosc al cărui habitat natural este apa clocotită.

Am amintit de dedicație Hotărârea și tenacitatea l-au purtat printr-o gamă largă de experiențe un conflict în armată, o legătură cu bandele de adolescenți în vederea documentării pentru o carte, o aventură ca editor și eterna provocare suferită de toți scriitorii care trebuie să-și tempereze creațiile după gustul altor arbitri.

Ellison s-a ciocnit adesea de cei care au încercat să-i orienteze textele În evoluția sa de la Cleveland la New York și la Chicago, el a lăsat în urmă un siaj de fire de păr editoriale încărunțite prematur, multe chiar smulse din rădăcină. În Hollywood a jucat pentru producători rolul picadorului, cu sulița mereu ridicată și pregătită pentru a lovi când simțea taurul

Unii îi admiră cutezanța Alții îi detestă insolența Dar el are un fel de a arăta că este bun — și de a se îmbunătăți.

Antologia de față este o exemplificare.

În cei cincisprezece ani în care Ellison a trecut de la statutul de fan la cel de profesionist, literalmente sute de cititori, scriitori și editori de science-fiction au visat la publicarea unei antologii de acest fel

Ei au visat-o

Ellison a transpus-o în realitate

Îmi dau perfect seama că n-am spus nimic despre spiritul lui Ellison sau despre sensibilitatea întrupată în creația sa, care i-a adus atât Premiul Hugo acordat de Convenția Mondială de Science-fiction, cât și Premiul Nebula conferit de Science Fiction Writers of America Puteți aprecia singuri aceste calități, citind nuveleta care urmează.

Este cu siguranță un tur de forță în maniera măreață a lui Grand Guignol; un descendent literar din linia unor părinți teribili ca Marchizul de Sade și Louis-Ferdinand Céline*. La suprafața stropită de sânge este o obscenitate, o siluire violentă a simțurilor și sensibilităților.

Dar dedesubtul aluziilor crude și șocante la Eros și Thanatos se află portretizarea plină de înțeles a Omului Obsedat — Omul Violent, a cărui tranziție din trecut în viitor ne îngăduie o înțelegere mai profundă a Omului Violent de *azi*.

Pentru că Jack Spintecătorul se află printre noi acum El bântuie în noapte, ocolind soarele în căutarea incandescenței orbitoare a unei realități interioare, și îl vedem clar în povestirea lui Ellison, în măsura în care putem vedea (și admite) violența care pândește în interiorul propriului nostru psihic Aici tot ce este în mod normal interzis este în mod anormal eliberat și materializat. Pălăvrăgeli metafizice? Înainte de a decide, citiți nuveleta și lăsați-l pe Spintecător să vă spintece *pe voi*, trezindu-vă la realitatea impulsurilor și forțelor pe care

cei mai mulţi dintre noi nici nu le vom admite şi cărora nu ne vom preda; forţe care, de asemenea, rămân potente în interiorul nostru şi al societăţii noastre. Şi reflectaţi, dacă vreţi, la parabola dilemei lui Jack care caută — într-o expresie pe care toţi o folosim, dar rareori o înţelegem — „să-şi croiască/să-şi taie o carieră".

O obscenitate, de acord Însă şi o morală, o morală teribilă, implicită în înţelegerea că victima inevitabilă şi finală a Spintecătorului este întotdeauna el însuşi

Chiar şi sub forma voastră şi a mea.

– Robert Bloch

PRĂDĂTORUL DIN ORAŞUL DE LA MARGINEA LUMII

de Harlan Ellison

Mai întâi era oraşul, niciodată în noapte Cositor şi reflectant, ziduri de metal antiseptic, ca o autoclavă imensă Pur şi neprăfuit, atât de tăcut, încât până şi piesele învolburate ale inimii şi minţii îi erau protejate de înştiinţări Oraşul era autonom şi paşii răsunau de jur împrejur — note lipăite ale unui instrument exotic cu tălpi din piele tăbăcită. Sunete care reverberau înapoi către emiţător, aidoma unor iodlere trimise peste văile munţilor. Sunete emise de locuitori umiliţi, ale căror vieţi erau la fel de ordonate, la fel de aseptice, la fel de metalice ca oraşul pe care-l condiţionaseră să-i ţină strâns la pieptul său împotriva anilor. Oraşul era o arteră complexă, oamenii erau sângele care curgea rece ca gheaţa prin arteră Erau un *gestalt* reciproc, formând un tot unificat Un oraş care sclipea în permanenţă, etern în concept, care se autoridica într-o declaraţie formată şi modelată de exaltare; cel mai modern dintre toate structurile moderne, conceput ca reşedinţa plusperfectă pentru oamenii perfecţi. Rezultatul final şi definitiv al tuturor proiectelor sociologice orientate spre Utopie Spaţiul pentru trăit, aşa fusese denumit, şi de aceea erau condamnaţi *să trăiască* în acel Erewhon de respectabilitate programată şi puritate

Niciodată în noapte

Niciodată în umbre

..o umbră O pată mişcându-se pe fundalul purităţii de aluminiu. Mişcare de zdrenţe şi bulgări de pământ lipicios din morminte închise cu ere în urmă O formă

În trecere, el a atins un perete din metal gri brunat amprenta degetelor colbuite O umbră contorsionată care se mișca prin străzi antiseptic de pure, ce deveneau — prin trecerea lui — uliţe întunecate din altă vreme.

În mod vag, știa ce se întâmplase Nu explicit, nu cu detalii, dar el era puternic și era în stare să scape fără ca pereții subțiri cât coaja de ou ai minții sale să colapseze. În structura aceasta sclipitoare nu exista niciun loc în care să se disimuleze, un loc în care să gândească, totuși avea neapărată nevoie de timp. Și-a încetinit mersul, nevăzând niciunul Cumva — inexplicabil — se simțea... în siguranță? Da, în siguranță Pentru prima dată după foarte multă vreme

Cu câteva minute în urmă stătuse în pasajul îngust din fața curții Miller, de la nr. 13. Fusese ora 6:15 dimineața Londra era tăcută, când el se oprise în pasajul cu camere de închiriat de la M'Carthy, în coridorul fetid, duhnind a urină, în care târfele de la Spitalfields își duceau clienții. Cu câteva minute în urmă, cu fetusul în baia sa de formaldehidă etanș închisă într-un recipient din sticlă în geanta Gladstone, se oprise să bea în ceața groasă, înainte de a porni pe circuitul întortocheat care-l readucea la Toynbee Hall. Asta fusese cu câteva minute în urmă Pentru ca după aceea, pe neașteptate, să se pomenească în alt loc și nu mai era ora 6·15 într-o dimineață friguroasă de noiembrie din 1888

A ridicat ochii când lumina l-a scăldat în locul acesta diferit. În Spitalfields fusese liniște și întuneric de funingine, pentru ca, brusc, fără să fi simțit că s-ar fi mișcat sau că *ar fi fost mișcat*, fusese scăldat în lumină. Iar când ridicase ochii, se găsea în locul acesta diferit. Oprit acum, la numai câteva minute după transfer, s-a rezemat de zidul strălucitor al orașului și și-a reamintit lumina. Din o mie de oglinzi. În pereți, în tavan. Un dormitor cu o fată înăuntru O fată frumoasă Nu ca „Țiganca" Mary Kelly, „Oacheșa" Annie Chapman, Kate

Eddowes sau oricare dintre celelalte drojdii jalnice pe care fusese silit să le frecventeze..

O fată frumoasă Blondă, întreagă, până ce-şi descheiase capotul şi se preschimbase în acelaşi soi de târâturi pe care el fusese silit să le folosească în munca lui din Whitechapel.

O sibarită, o creatură a plăcerilor, o Julietă, îi spusese, înainte ca el să folosească asupra ei cuţitul cu lamă mare. Îl găsise sub pernă, pe patul unde-l ademenise — cât de ruşinos de lipsit de împotrivire fusese, complet confuz, strângându-şi geanta neagră cu tremurăturile unui copil, el care se mişcase ca uleiul prin noaptea londoneză, care mersese unde dorise, care-şi atinsese neîmpiedicat ţelurile de opt ori, fusese acum condus spre păcat de alta, nimic altceva decât altă prostituată, care-l folosea în timp ce el încerca să priceapă ce i se întâmplase şi unde se găsea — cât de ruşinos! — şi-l folosise asupra ei

Asta se întâmplase cu numai câteva minute mai devreme şi el lucrase cu foarte multă eficienţă.

Cuţitul fusese destul de neobişnuit. Lama păruse să fie din două straturi foarte subţiri de metal, între care exista *ceva* strălucitor, pulsatoriu Un fel de scânteie, aşa cum ar fi putut produce un generator Van der Graaf Evident însă aşa ceva ar fi fost ridicol. Nu avea ataşat niciun soi de sârme, niciun cuplaj colector, nimic care să producă fie şi cea mai rudimentară descărcare electrică El aruncase cuţitul în geanta Gladstone, unde se afla acum alături de scalpele, ghemul de catgut, fiolele din etuiul de piele şi fetusul din sticlă Fetusul scos din Mary Jane Kelly

Fusese eficient, dar rapid, şi o lucrase aproape exact în acelaşi fel ca pe Kate Eddowes· beregata spintecată complet, de la o ureche la cealaltă, torsul deschis printre sâni până la vagin, intestinele scoase şi atârnate peste umărul drept, cu o bucată tăiată şi plasată între braţul stâng şi corp Ficatul fusese înţepat cu vârful cuţitului, cu o tăietură verticală secţionându-i lobul stâng (Fusese surprins să constate că ficatul nu dovedea

niciunul dintre semnele de ciroză atât de prevalente la prostituatele acestea din Spitalfields, care beau întruna pentru a scăpa de povara trăirii vieţilor mizerabile prin care treceau în mod grotesc Mai exact, aceasta părușe cu totul diferită de celelalte, chiar dacă fusese mai nerușinată în avansurile sexuale. Şi cuţitul acela de sub pernă...) El retezase vena cavă care ducea la inimă După aceea începuse să lucreze asupra feţei.

Se gândise să-i extragă rinichiul stâng, aşa cum făcuse la Kate Eddowes Surâsese în barbă când îşi imaginase expresia care trebuie să fi apărut pe chipul domnului George Lusk, preşedintele Comitetului de Vigilenţi Whitechapel, când primise cutia de carton prin poştă Cutia care conţinea rinichiul domnişoarei Eddowes şi scrisoarea, profan agramată

> *Din iad, domnu Lusk, sir, îţi trimit jumate din rinichiu pe care lam loat de la o femeie, lam păstrat pentru tine, cialaltă jumate am fripto şiam mâncato, a fost tare bună. Poate co săţi trimit cuţitu cu sânge cu care lam tăiat, daco să mai aştepţi niţel. Prindemă dacă poţi, domnu Lusk*

Scrisoarea *aceea* ar fi vrut s-o semneze „Al dumneavoastră, Jack Spintecătorul", sau chiar Jack-pe-arcuri sau poate Şorţ-de-piele, oricare l-ar fi încântat în momentul acela, dar îl oprise simţul stilului Dacă ar fi mers prea departe, ar fi însemnat să-şi fi înfrânt propriile scopuri. Şi aşa poate că exagerase sugerându-i domnului Lusk că mâncase rinichiul Ce hidos! Era adevărat, îl *mirosise*..

Fata blondă, Julieta cu şişul sub pernă, era a noua. S-a rezemat de peretele neted din oţel, care nu avea îmbinări sau întreruperi, şi s-a frecat la ochi Când avea să se poată opri? Când aveau ei să priceapă, când aveau să-i descifreze mesajul, un mesaj atât de clar, scris în sânge, pe care numai orbirea propriei lor cupidităţi îi împingea să-l înţeleagă greşit! Oare avea

să fie silit să decimeze nesfârșitele regimente ale târfelor din Spitalfields, pentru a-i determina să se dumirească? Oare avea să fie nevoit să inunde caldarâmul în sânge întunecat până la glezne, înainte ca ei să pătrundă înțelesul cuvintelor lui și să fie obligați să întreprindă reforme?

Dar când și-a îndepărtat de la ochi palmele mânjite cu sânge, și-a dat seama ceea ce trebuie să fi simțit mereu: nu se mai găsea în Whitechapel. Aceasta nu era curtea Miller și nici alt loc din Spitalfields Poate că nu era nici măcar Londra Dar cum putea fi posibil *așa ceva*?

Oare Domnul îl luase la El?

Oare murise, într-o clipită lipsită de simțuri dintre lecția de anatomie a lui Mary Jane Kelly (putoarea aia, ea chiar îl *sărutase*!) și eviscerarea din dormitor a acestei Juliete? Oare Paradisul îl chemase până la urmă pentru a-și primi răsplata pentru munca făcută?

Reverendului Barnett i-ar fi plăcut să afle despre asta La urma urmelor, i-ar fi plăcut să afle despre *toate* Însă „Șorț-de-piele" n-avea să-i spună Reformele n-aveau decât să vină așa cum le doreau reverendul și soția lui și ei n-aveau decât să creadă că se datoraseră broșurilor lor, nu scalpelelor lui Jack

Iar dacă el era mort, însemna că munca lui se încheiase? A zâmbit în barbă. Dacă fusese ridicat la Ceruri, ar fi însemnat că munca *se terminase* Cu succes Dar dacă *asta* se întâmplase, cine era Julieta care zăcea acum rășchirată și se răcea în dormitorul cu o mie de oglinzi? Și în clipa aceea a simțit teamă

Dar dacă Domnul însuși îi interpretase greșit acțiunile?

Așa cum le interpretaseră greșit oamenii de treabă din Londra reginei Victoria. Așa cum le interpretase greșit Sir Charles Warren Dacă Domnul Dumnezeu credea în superficialitate și ignora *adevăratul* motiv? Nu se putea așa ceva! Ridicol! Dacă cineva putea înțelege, atunci acela era bunul

Dumnezeu care-i expediase mesajul prin care-i spusese să repare lucrurile.

Domnul îl iubea, așa cum el îl iubea pe Domnul, și Domnul ar fi știut

Simțea însă teamă în clipa aceasta

Pentru că... cine era fata pe care tocmai o despicase?

— Era nepoata mea, Julieta, a rostit un glas imediat alături

Capul lui a refuzat să se miște, să se întoarcă acei câțiva centimetri pentru a vedea cine vorbise. Geanta Gladstone era lângă el, pe suprafața netedă și reflectantă a străzii Nu putea să ajungă la un cuțit înainte de a fi fost atacat În cele din urmă îl prinseseră pe Jack A început să tremure fără să se poată controla.

— Nu trebuie să-ți fie frică, a continuat glasul

Era un glas cald și susținător. Un bărbat mai vârstnic El dârdâia ca de friguri S-a întors totuși să se uite Era un bătrân blajin, cu zâmbet blând. Care a vorbit din nou, fără să miște buzele

— Nimeni nu-ți poate face vreun rău. Ce mai faci?

Bărbatul din anul 1888 s-a lăsat încet în genunchi

— Iartă-mă, Doamne. Nu te-am cunoscut

Râsul bătrânului s-a înălțat prin capul bărbatului îngenuncheat. S-a înălțat ca o rază de lumină solară care se deplasa peste o străduță din Whitechapel, de la amiază până la ora unu, ridicându-se și iluminând cărămizile cenușii ale pereților acoperiți de funingine S-a ridicat și i-a iluminat mintea

— Eu nu sunt Dumnezeu. Ideea este minunată, dar nu, nu sunt Dumnezeu. Ai dori să-l întâlnești pe Dumnezeu? Sunt sigur că am putea găsi un artist care să-ți modeleze unul. Este important? Nu, îmi dau seama că nu este Ce minte ciudată ai! Nici nu crezi, nici nu te îndoiești. Cum poți păstra ambele concepte simultan... ai vrea să-ți repar unele tipare cerebrale? Nu Văd, te temi. Bine, să lăsăm deocamdată subiectul acesta O vom face altă dată

L-a prins pe bărbatul îngenuncheat şi l-a ridicat în picioare

— Eşti acoperit de sânge. Trebuie să te curăţ. În apropiere există un ablut. Întâmplător, am fost foarte impresionat de felul cum te-ai descurcat cu Julieta Eşti primul, ştiai? Nu, cum ai fi putut să ştii? În tot cazul *eşti* primul care i-a răspuns pe măsura felului în care proceda ea Ţi-ar fi plăcut să vezi ce i-a făcut lui Kaspar Hauser. I-a scos o parte din creier şi apoi l-a trimis înapoi, l-a lăsat să-şi mai trăiască o parte a vieţii, după care — afurisita mică! — mi-a cerut să-l readuc şi a folosit cuţitul pe el. Cred că exact acelaşi cuţit pe care l-ai luat tu După aceea l-a trimis din nou înapoi. Un mister minunat Apare în toate înregistrările despre fenomene nerezolvate. Ea era însă mult mai amatoare decât tine Avea multă vervă în divertismentele ei, însă foarte puţin *éclat* Cu excepţia judecătorului Crater; acolo a...

S-a oprit şi a chicotit încetişor

— Sunt un om bătrân şi bat câmpii ca un popândău Ştiu, vrei să te cureţi şi să-ţi arăt locurile. Iar *după aceea* putem sta de vorbă. Voiam doar să ştii că am fost satisfăcut de felul cum te-ai descotorosit de ea Cumva, o să-mi lipsească afurisita mică Se futea tare bine

Bătrânul a ridicat geanta Gladstone şi, susţinându-l pe bărbatul stropit de sânge, a pornit pe strada curată şi sclipitoare

— *Ai dorit* ca ea să moară? a întrebat neîncrezător bărbatul din anul 1888

Bătrânul a încuviinţat din cap, dar buzele nu i s-au clintit.

— Bineînţeles Altfel de ce i l-aş fi adus pe Jack Spintecătorul?

Oh, Doamne, a gândit el, *sunt în iad Şi am intrat aici în pielea lui Jack*

— Nu, băiete, nu nu nu Nu eşti deloc în iad Eşti în viitor. Pentru tine viitorul, pentru mine lumea prezentului. Ai venit

din anul 1888 şi te afli acum — s-a oprit, vorbind fără să fie auzit pentru o clipă, de parcă ar fi schimbat mere în dolari, apoi a continuat — în anul 3077 Este o lume frumoasă, plină de momente fericite, şi suntem bucuroşi să te avem printre noi. Haide să te speli

În ablutatorium, bunicul răposatei Julieta şi-a schimbat capul

— Detest realmente chestia asta, l-a informat el pe bărbatul din anul 1888, prinzându-se zdravăn cu degetele de obraji şi întinzând pielea flască de parcă ar fi fost elastic. Dar Julieta a insistat. Am fost de acord să-i fac pe plac, dacă într-adevăr asta era necesar ca s-o fac să se-ntindă în pat Dar şi jucării din trecut, şi schimbarea capului de fiecare dată când voiam să mă fută era greu, foarte greu

A păşit în una dintre numeroasele cabine identice instalate în pereţi. Uşa rulantă a coborât şi s-a auzit un ţăcănit slab, aproape chitinos. Uşa rulantă s-a ridicat şi bunicul răposatei Julieta, acum cu şase ani mai tânăr decât bărbatul din anul 1888, a ieşit, gol-puşcă şi purtând un cap nou.

— Corpul este foarte bun, l-am înlocuit anul trecut, a zis el examinându-şi organele sexuale şi o aluniţă de pe umărul drept

Bărbatul din anul 1888 şi-a ferit privirea Acesta era iadul şi Domnul îl urgisea

— Haide, Jack, nu sta ca *lemnul*, a zis bunicul Julietei şi a zâmbit Bagă-te într-o cabină şi ia-ţi abluţiunile

— Acesta nu este numele meu, a spus bărbatul din anul 1888 foarte încet, de parcă fusese biciuit.

— Merge şi-ăsta, merge şi-ăsta.. haide, acum spală-te

Jack s-a apropiat de o cabină Avea culoarea verde-deschis, dar s-a schimbat în mov când s-a oprit în faţa ei

— O să...

— Doar o să te *cureţe*, de ce te temi?

— Nu vreau să fiu schimbat

Bunicul Julietei n-a râs.

— Asta-i o greşeală, a rostit el criptic

A făcut o mişcare poruncitoare din mână şi bărbatul din anul 1888 a intrat în cabină, care s-a rotit prompt în nişa ei, s-a afundat în podea şi a emis un *ziiiizzzz* intens. Când s-a ridicat şi s-a rotit şi s-a deschis, Jack s-a împleticit afară, părând teribil de buimăcit Favoriţii lungi îi fuseseră scurtaţi şi aranjaţi, tuleiele bărbii fuseseră îndepărtate, părul îi era cu trei nuanţe mai deschis la culoare şi era pieptănat acum cu cărare pe stânga, nu pe mijloc Continua să poarte acelaşi pardesiu întunecat şi lung, tivit cu astrahan, costumul de culoare închisă cu guler alb şi cravată neagră (în care era înfipt un ac în formă de potcoavă), dar hainele păreau acum noi, curate, bineînţeles, posibil sintetice, astfel produse încât să semene cu straiele lui anterioare

— Vezi? a spus bunicul Julietei. Nu-i mult mai bine acum? O purificare bună îţi reface întotdeauna şi mintea.

După care a păşit în altă cabină, din care a ieşit peste o clipă purtând o salopetă din hârtie moale, care-l acoperea de la gât până la tălpi fără nicio cusătură. A pornit spre uşă

— Unde mergem? l-a întrebat bărbatul din anul 1888 pe bunicul mai tânăr de lângă el.

— Vreau să faci cunoştinţă cu cineva, a răspuns bunicul Julietei şi Jack a observat că acum îşi mişcase buzele

A decis să nu comenteze în privinţa aceea. Trebuia să existe un motiv

— O să te conduc până acolo, dacă promiţi că n-o să-ţi dai ochii peste cap la vederea oraşului Este într-adevăr frumos, dar eu locuiesc aici şi, sincer vorbind, turismul este plictisitor

Jack n-a răspuns Bunicul a considerat tăcerea o acceptare a termenilor.

Au mers pe stradă Jack a devenit copleşit de simpla *apăsare* a oraşului Era evident întins, masiv şi extraordinar de curat Era visul lui pentru Whitechapel transpus în realitate

A întrebat despre mahalale, despre aziluri de noapte Bunicul a clătinat din cap

— Au dispărut de mult

Aşadar se petrecuseră Reformele pentru care el îşi făgăduise sufletul nemuritor avuseseră loc. A legănat geanta Gladstone şi a păşit mai energic. Însă pasul i s-a înmuiat din nou după câteva minute pe străzi nu era ţipenie

Doar clădiri sclipitor de curate şi străzi care se întindeau fără ţintă şi se opreau pe neaşteptate, ca şi cum constructorii deciseseră că oamenii ar putea să dispară într-un punct şi să reapară altundeva, aşa că nu se mai sinchisiseră să facă un drum de la un punct la celălalt.

Solul era metal, cerul părea metalic, clădirile se înălţau uriaşe din toate părţile, metal insensibil care explora inexpresiv planele spaţiale. Bărbatul din anul 1888 se simţea teribil de singur, de parcă tot ceea ce întreprinsese dusese în mod inevitabil la alienarea sa tocmai de cei pe care căutase să-i ajute

Când ajunsese la Toynbee Hall şi reverendul Barnett îi deschisese ochii asupra ororilor din mahalaua Spitalfields, el jurase să ajute în orice fel ar fi putut După câteva luni petrecute în haznalele din Whitechapel, ceea ce trebuia să facă păruse la fel de simplu precum credinţa în Domnul. La ce slujeau târfele? Nu erau cu nimic mai folositoare decât microbii bolilor care le infectaseră tot pe ele. De aceea pornise la drum, sub numele Jack, pentru a înfăptui voia Domnului şi a vindeca bietele drojdii care locuiau în East End din Londra. Nu se sinchisise de faptul că Lordul Warren, şeful Scotland Yardului, Regina şi toţi ceilalţi îl credeau un medic nebun, un măcelar cu minţile duse sau o fiară în piele de om. El ştia că va rămâne anonim de-a lungul timpului, dar că lucrurile bune pe care le pusese în mişcare vor continua până la finalul lor minunat.

Distrugerea celei mai hidoase mahalale pe care o cunoscuse vreodată ţara şi în acelaşi timp deschiderea ochilor victorieni Însă vremea aceea *trecuse* şi el se găsea acum aici, într-o

lume unde se părea că mahalalele nu existau, o Utopie sterilă care era personificarea visurilor reverendului Barnett — dar care nu părea... *reală*

Bunicul acesta, cu capul de tânăr

Tăcerea de pe străzile pustii.

Fata, Julieta, și hobby-ul ei straniu

Indiferența față de moartea ei

Așteptarea bunicului că el, Jack, *o va ucide* pe ea Iar acum prietenia lui

Unde mergeau?

[În jurul lor, Orașul Pe când mergeau, bunicul era indiferent, iar Jack privea, însă nu înțelegea Dar iată ce a văzut pe când mergeau:

[O mie trei sute de raze de lumină, late de o jumătate de metru și subțiri de șapte molecule, au erupt din fante aproape invizibile din străzile metalice, s-au desfăcut în evantai și au măturat suprafețele clădirilor; și-au modificat nuanța în albastru vag și s-au scurs în jos pe suprafețele clădirilor; s-au îndoit și au acoperit toate suprafețele deschise, s-au îndoit la nouăzeci de grade, apoi s-au îndoit iarăși, și iarăși, ca figurine origami din hârtie; și-au modificat nuanța a doua oară, auriu dulce, și au pătruns prin suprafețele clădirilor, extinzându-se și contractându-se în valuri solide, măturând suprafețele interioare; s-au retras rapid în trotuare; întregul proces durase douăsprezece secunde.

[Noaptea s-a lăsat peste o zonă de șaisprezece cvartale ale Orașului. A coborât într-un stâlp masiv și cu muchii perfect delimitate, sfârșindu-se în colțurile străzilor. Din interiorul regiunii de întuneric răzbăteau zgomotele perfect distincte ale greierilor, orăcăiturile broaștelor, păsările nopții, adieri slabe prin frunzele copacilor și muzica îndepărtată a unor instrumente neidentificate.

[Panouri de lumină înghețată au apărut suspendate liber în aer, deasupra capetelor Un tremur imaterial

a început să atace nivelurile superioare ale unei structuri uriaşe aflate drept în faţa panourilor de lumină. Pe măsură ce panourile au coborât lent prin văzduh, clădirea a devenit neclară, transformată în grăunţi de lumină, şi a plutit în sus. Când panourile au atins pavajul, clădirea fusese complet dematerializată Panourile şi-au schimbat culoarea în portocaliu-închis şi au început să urce. O structură nouă a pornit să se formeze acolo unde existase clădirea anterioară, atrăgând — aşa se părea — grăunţi de lumină din aer şi contopindu-i într-un tot coerent care a devenit, când panourile şi-au încetat parcursul ascendent, o clădire nouă Panourile de lumină au dispărut brusc

[Sunetul unui bondar s-a auzit pentru câteva secunde Apoi a încetat

[O mulţime de oameni în haine din cauciuc a ieşit în grabă printr-un cerc cenuşiu care pulsa în aer, a tropăit pe pavajul de sub picioare, apoi s-a grăbit după un colţ, de unde s-a auzit sunet de tuse prelungită După aceea a revenit tăcerea

[O picătură de apă, masivă, ca din argint viu, a plonjat spre pavaj, l-a lovit, a ricoşat, s-a ridicat câţiva centimetri, după care s-a evaporat într-o pată stacojie de forma unui fanon de balenă, care a coborât pe caldarâm şi a rămas nemişcată.

[Două cvartale de clădiri s-au cufundat în pavaj, iar metalul care le-a acoperit era neted şi neîntrerupt, cu excepţia unui copac metalic al cărui trunchi era argintiu şi subţire, încununat cu o sferă de frunze construită din fibre aurii care radiau luminos într-un cerc perfect Nu s-a auzit niciun zgomot

[Bunicul răposatei Julieta şi bărbatul din anul 1888 au continuat să meargă]

— Unde ne ducem?

— La Eva Cleef. De obicei, noi nu mergem pe jos — sigur că da, mai sunt şi excepţii —, dar nu-i chiar aşa o plăcere pe cât obişnuia să fie Fac asta în primul rând pentru tine Îţi place?

— Este neobişnuit

— Nu prea seamănă cu Spitalfields, aşa-i? Să ştii însă că mi-a plăcut acolo, în epoca aceea Eu am singurul Călător, ştiai? Singurul care a fost construit vreodată Tatăl Julietei l-a construit, fiul meu. A trebuit să-l ucid ca să pun mâna pe el. De fapt era complet iraţional în privinţa lui. Îi era cu totul indiferent A fost ultimul dintre meşteritori şi ar fi putut la fel de bine să mi-l dăruiască Bănuiesc însă că era un tip excentric De aceea a trebuit să te aduc s-o spinteci pe nepoata mea. N-ar mai fi trecut mult şi mi-ar fi venit de hac Era plictisită, plictisită până peste cap...

Gardenia s-a materializat în aerul din faţa lor şi s-a preschimbat în chipul unei femei cu păr alb, lung

— Hernon, nu mai putem aştepta!

Era furioasă

Bunicul Julietei a devenit livid

— Căţea-mpuţită! *Ţi-am spus*: la pas Dar nu, tu pur şi simplu nu poţi, este? Top top top, asta-i tot ce faci vreodată. Ei bine, acum vor fi doar fedelji, atâta Fedelji, lua-te-ar naiba! Eu îl reglasem pentru la pas, eu *lucram* la pas, dar *tu*...!

Mâna i s-a ridicat şi licheni au crescut instantaneu spre faţa femeii. Faţa a dispărut şi peste un moment gardenia s-a ivit la un metru mai departe. Lichenii s-au zbârcit şi Hernon, bunicul Julietei, a coborât mâna, parcă obosit de stupizenia femeii O roză, un nufăr, o zambilă, două brumărele, o rostopască sălbatică şi o pălămidă au apărut lângă gardenie Pe măsură ce toate s-au schimbat în chipuri de persoane, Jack s-a retras un pas, înspăimântat.

Toate chipurile s-au întors spre cel care fusese pălămida

— Escrocule! Nenorocit împuţit! au răcnit ele către faţa îngustă şi albă care fusese pălămida

Ochii femeii-gardenie s-au bulbucat şi fardul purpuriu închis care-i înconjura complet a făcut-o să semene cu un animal dement care se holba dintr-o peşteră.

— Căcatule! a zbierat ea la bărbatul-pălămidă Toţi am căzut de-acord, toţi am vorbit şi-am căzut de-acord,

trebuia să fromezi un ciulin, nu-i așa, jegule! Ei bine, acum o să vezi...

S-a adresat sieși, nu celorlalți:

— Fromează acum! La dracu' cu-așteptarea, mă fut în el de pas! Acum!

— Nu, la naiba! a răcnit Hernon Mergeam la *paaaas*!

Era însă prea târziu. Avându-l ca focar pe bărbatul-pălămidă, aerul a unduit vâscos, aidoma mălului pe fundul unui râu, și s-a întunecat când o spirală a început cu fața acum îngrozită a bărbatului-pălămidă și a explodat, învolburându-se către exterior, cuprinzându-i pe Jack, Hernon, toți oamenii-flori și Orașul, și brusc era noapte în Spitalfields și bărbatul din anul 1888 *era* în 1888, cu geanta Gladstone în mână și o femeie venea pe stradă spre el, învăluită în ceața londoneză.

(În creierul lui Jack erau opt noduli suplimentari.)

Femeia avea în jur de patruzeci de ani, era obosită și nu prea curată Purta o rochie întunecată dintr-un material grosolan, care-i cobora până la cizmulițe. Peste fustă era legat un șorț alb, pătat și mototolit. Mânecile bufante se opreau la jumătatea distanței dintre coate și încheieturi, iar corsajul rochiei era încheiat la toți nasturii în jurul grumazului. Avea o eșarfă legată la gât și o pălărie care semăna cu cele din paie cu boruri late și calotă înaltă. În banda pălăriei era o floricică jalnică de origine neidentificabilă. Purta o poșetă mare din mărgele, care atârna de un șnur trecut în jurul mâinii.

Pasul i s-a încetinit când l-a văzut stând acolo, retras în umbre. L-a „văzut" nu era nici pe departe termenul corect: l-a simțit

El a înaintat și a făcut o plecăciune ușoară din talie

— Sara bună, domniță. Ce-ai zice de-o halbă?

Trăsăturile ei — adâncite într-o mizerie cunoscută doar de femeile care au primit nenumărate pistoane de carne bărbătească învârtoșate de sânge — s-au rearanjat

— Vai, domnu', crezusem că iera iel Şorţ-de-piele în carne şi oase Doamne Sfinte, da' ce mai sperietură mi-ai tras!

A încercat să zâmbească. Era un rictus Pe obraji avea pete strălucitoare de la boală şi prea mult gin. Vocea îi era răguşită, un instrument cu margini ştirbe, abia funcţional.

— Nu-s decât un biet vechil rămas fără tovărăşie, a asigurat-o Jack Şi încântat s-o cinstească pe o domniţă frumoasă cu o halbă de bere neagră pentru câteva ceasuri de tovărăşie

Ea a păşit înainte şi l-a prins de braţ

— Emily Matthewes mă numesc, domnu', şi mi-ar face plăcere să vin cu matale I-o seară tare friguroasă şi, cu Jack Lunecosu' prin preajmă, ie periculos pentr-o femeie respectabilă ca mine.

Au pornit pe Thrawl Street, pe lângă azilurile de noapte unde târfa aceasta ar fi putut înnopta mai târziu, dacă putea obţine ceva bănuţi de la străinul elegant îmbrăcat, cu ochi negri.

El a cotit la dreapta pe Commercial Street şi, când a ajuns în dreptul unei fundături puturoase, aproape de Flower & Dean Street, i-a dat un brânci brusc în lateral. Emily Matthewes a intrat în fundătură şi, crezând că bărbatul voia să-şi strecoare mâna pe sub jupa ei, s-a rezemat cu spatele de perete, a desfăcut picioarele şi a dat să-şi ridice fusta în jurul brâului. Dar Jack îi prinsese eşarfa şi, strângând-o puternic între degete, a răsucit, retezându-i răsuflarea. Obrajii ei s-au umflat şi în raza de lumină răzbătută de la un felinar cu gaz de pe stradă, el a văzut cum ochii i s-au schimbat într-o clipă din căprui în maroniul frunzelor moarte. Expresia feţei îi era de teroare, evident, dar amestecată cu o tristeţe profundă, fiindcă pierduse halba, fiindcă nu izbutise să-şi câştige tainul pentru înnoptat, fiindcă avusese obişnuitul ghinion al lui Emily Matthewes de a se întâlni în seara aceasta cu singurul bărbat care avea să-i maltrateze farmecele Era o tristeţe desăvârşită faţă de inevitabilitatea sorţii ei

Vin la tine din noapte. Noaptea care m-a condamnat prin toate minutele vieţilor noastre spre clipa aceasta. De acum înainte bărbaţii se vor întreba ce s-a petrecut în clipa aceasta. Ei vor tânji în tăcere să se întoarcă în timp, să ajungă în clipa mea cu tine, să-mi vadă chipul şi să-mi cunoască numele şi poate nici măcar să nu încerce să mă oprească, pentru că atunci n-aş mai fi cine sunt, ci doar cineva care a încercat şi a dat greş. Ah! Pentru tine şi pentru mine, clipa devine istorie care-i va ademeni mereu pe bărbaţi; dar ei nu vor înţelege niciodată de ce am suferit amândoi, Emily; ei nu vor înţelege niciodată cu adevărat de ce fiecare dintre noi a murit atât de teribil

O pelicula a coborât peste ochii ei şi, în timp ce răsuflarea i-a gâfâit în tremurături hârâite, imploratoare, mâna lui liberă a coborât în buzunarul pardesiului. Ştiuse că va avea nevoie de el pe când mergeau şi deschisese deja geanta Gladstone. Acum mâna i-a intrat în buzunar şi a ieşit de acolo cu scalpelul

— Emily..

Încetişor.

Apoi a spintecat-o.

Îngrijit, lipind vârful scalpelului pe carnea moale dinapoia şi de sub urechea ei stângă. *Sternocleidomastoideus* Apăsându-l în trosnetul încet al cartilajului care ceda. Apoi, a strâns puternic instrumentul, orientându-l în jos, şi l-a tras peste beregata ei, urmărind linia maxilarului ferm *Glandula submandibularis* Sângele i s-a revărsat peste mâini, a curs gros la început, apoi a răbufnit, împroşcând pe lângă el, ajungând la peretele opus al fundăturii. Pe mânecile lui, îmbibându-i manşetele albe Femeia a horcăit ca o bolboroseală şi i s-a lăsat moale în braţele ale căror degete încă strângeau eşarfa răsucită în jurul lor; echimoze negre, acolo unde zgâriase pielea. A continuat tăietura dincolo de capătul maxilarului şi i-a retezat

lobul urechii. A coborât-o pe caldarâmul murdar. A rămas ca un morman boţit şi el i-a îndreptat trupul După aceea i-a tăiat veşmintele, dezvelindu-i pântecul gol în razele slabe şi pâlpâitoare de lumină ale felinarului cu gaz de pe stradă. Pântecul îi era umflat. A început tăietura primară din adâncitura de sub gât. *Glandula thyreoeidea*. Mâna îi era fermă când a trasat o linie neagră subţire de sânge în jos, mai jos, printre sâni *Sternum* A tăiat o cruce adâncă în ombilic. Ceva vag gălbui a supurat afară *Plica umbilicalis media* Mai jos, peste curba rotunjită a pântecului, muşcând mai adânc, retrăgându-se pentru o incizie curată. *Mesenterium dorsale commune*. În jos spre dâmbul încălcit şi asudat al părţilor ei private. Mai greu aici *Vesica urinaria*. Şi finalmente, spre capăt, *vagina*

Gaura murdăriilor.

Nicovala urât mirositoare, puţul roşu al desfrâului, borta umedă a târfelor

Şi, în capul lui, succubi. Şi, în capul lui, ochi privind Şi, în capul lui, minţi lovind. Şi, în capul lui, excitare

pentru o gardenie
un nufăr
o roză
o zambilă
două brumărele
o rostopască sălbatică
şi o floare neagră cu petale de obsidian, stamină de onix, pistiluri de antracit şi mintea lui Hernon, care era bunicul răposatei Julieta

Au privit întreaga oroare a lecţiei demente de anatomie L-au privit crestând pleoapele. L-au urmărit scoţând inima L-au privit decupând trompele uterine L-au privit strângând, până s-a rupt, rinichiul „alcoolizat" L-au privit retezând secţiuni din sâni, până n-au mai rămas decât

grămăjoare informe de carne însângerată şi, aranjându-le, ambele grămăjoare pe ochii holbaţi, larg deschişi, fără pleoape Au privit

Au privit şi au sorbit din iazul adânc şi tulburat al minţii sale. Au aspirat cu sete din miezul umed şi tremurător al iadului său Şi s-au încântat·

Oh Doamne ce Delicios uită-te la asta Seamănă cu crusta nemâncată a unei Pizza sau uită-te la Aia Seamănă cu lumaconi **oh doamne MMMMMăîntreb cum ar fi s-o Gust!**

Vedeţi ce lunecos este oţelul.

El le urăşte pe toate, absolut pe toate, este ceva legat de o fată, o boală venerică, teama de Dumnezeul lui, Cristos, reverendul Barnett, el... el vrea s-o fută pe soţia **reverendului!**

Reforma socială poate fi declanşată doar de eforturile concertate ale câtorva puţini devotaţi. Reforma socială este un scop justificabil, care absolvă orice expedient, mai puţin, desigur, decimarea a peste cincizeci la sută din cei care ar fi fost slujiţi de reforme. Cei mai buni reformatori sociali sunt cei mai îndrăzneţi. El o crede! Ce frumos!

Haită de vampiri, mizerabili, împuţiţi, ne...

Ne simte!

Lua-l-ar dracu'! Lua-te-ar dracu', Hernon, ai intrat prea adânc, ştie că suntem aici, e dezgustător, ce rost mai are acum? Mă retrag!

Întoarce-te, o să pui capăt fromei

...au plonjat înapoi în spirala care a spiralat în sine şi întunericul nopţii din 1888 s-a retras Spirala s-a micşorat şi s-a micşorat şi a rămas fixată în punctul ei cel mai infinitezimal sub forma feţei carbonizate şi înnegrite a bărbatului care fusese pălămida. Era în mod evident mort. Găvanele ochilor arseseră, rămăşiţe carbonizate se aflau acolo unde îi trăise inteligenţa Ei îl folosiseră ca focar

Bărbatul din anul 1888 a redevenit instantaneu el însuşi, cu amintirea completă şi eidetică a tuturor celor prin care tocmai trecuse. Nu fusese o viziune, nici un vis, nici o amăgire şi nici un produs al minţii sale Se întâmplase cu adevărat. Ei îl trimiseseră înapoi, îi şterseseră din minte transferul în viitor, o şterseseră pe Julieta, şterseseră tot ce se petrecuse după momentul din exteriorul casei de la nr. 13 din curtea Miller. Şi-l puseseră la treabă, astfel încât să le facă lor plăcere, în timp ce-i secătuiau sentimentele, emoţiile şi gândurile conştiente, în timp ce prăznuiau şi benchetuiau cu senzaţiile cele mai intime Iar până în clipa aceasta — într-un feedback straniu —, el nici măcar nu ştiuse că poseda majoritatea acelor senzaţii Pe măsură ce mintea i s-a prăbuşit dintr-o revelaţie în următoarea, a simţit cum i se face greaţă La unul dintre concepte, mintea a încercat să se retragă şi să-l afunde în beznă, decât să-l confrunte. Însă barierele erau coborâte, ei deschiseseră şabloane noi şi el le putea citi pe toate şi le putea aminti pe toate *Gaură puturoasă pentru sex, târfe, ele trebuie să moară* Dar nu, nu acesta era felul în care gândea el despre femei, despre oricare femei, indiferent cât de joasă sau banală le-ar fi fost speţa El era un gentleman şi femeile trebuiau respectate *Ea îl îmbolnăvise de sculament. Şi-a reamintit.* Ruşinea şi teama nesfârşită până când mersese la tatăl lui, medic, şi se confesase. Privirea de pe chipul bărbatului. Îşi reamintea totul. Cum îl îngrijise tatăl, aşa cum ar fi îngrijit victima unei epidemii. Relaţiile dintre ei nu mai fuseseră după aceea niciodată la fel El încercase să intre în cler *Reformă socială, hahahaha* Numai amăgire. Fusese un şarlatan, un clovn... şi mai rău decât atât Măcelărise pentru ceva în care nici măcar el nu crezuse. Ei îi deschiseseră larg mintea şi gândurile i s-au împleticit şi au alergat mai departe şi tot mai departe către gândul de

EXPLOZIE ÎN MINTEA LUI

A căzut cu faţa înainte pe pavajul din metal neted şi lustruit, dar nu l-a atins Ceva i-a oprit căderea şi a rămas suspendat, îndoit din mijloc ca o marionetă ridicolă lipsită de fire sau de manipulări de deasupra. Un suflu invizibil şi a revenit în posesia deplină a simţurilor, aproape înainte ca ei să-l fi părăsit Mintea i-a fost silită să privească

El vrea s-o fută pe soţia reverendului Barnett.

Henrietta, cu pioasa ei petiţie adresată reginei Victoria — „Maiestate, noi, femeile din East London, încercate de oroare faţă de păcatele înspăimântătoare care au fost comise în ultima vreme în mijlocul..." —, cerând capturarea lui, a lui Jack, despre care nu avea să bănuiască niciodată, *niciodată*, că locuia chiar acolo, cu ea şi cu reverendul, în Toynbee Hall Gândul era la fel de despuiat ca şi trupul femeii în visele secrete pe care el nu şi le reamintea niciodată la trezire. Totul, ei îl lăsaseră cu uşile deschise, cu orizonturi nemărginite, şi el s-a văzut ce era

Un psihopat, un măcelar, un imoral, un ipocrit, un clovn

— Voi mi-aţi făcut asta! De ce aţi făcut-o?

Frenezia îi învăluia cuvintele. Chipurile-flori au devenit hedoniştii solidificaţi care-l duseseră înapoi în 1888, în călătoria aceea lipsită de noimă de măcelărire

Eva Cleef, femeia-gardenie, a pufnit:

— Tu de ce crezi, ţopârlan ridicol? (Hernon, „ţopârlan" este colocvialismul corect? Sunt foarte nesigură în dialectele intermediare.) După ce ai omorât-o pe Julieta, Hernon a vrut să te trimită înapoi. Dar de ce s-o fi făcut? Ne datora cel puţin trei frome şi tu te-ai descurcat acceptabil pentru una dintre ele

Jack a răcnit la ei până ce corzile i s-au umflat pe gât

— A fost necesară, asta, cea din urmă? A fost important s-o comit, ca s-ajute reformele mele nu-i aşa?

Hernon a râs

— Bineînţeles că nu

Jack s-a lăsat încet în genunchi. Orașul i-a îngăduit s-o facă

— Oh, Doamne, oh, Dumnezeule atotputernic. Am făcut tot ce-am făcut... sunt acoperit de sânge... și pentru *nimic*, pentru *nimic*..

Cashio, care fusese una dintre brumărele, a părut derutat

— De ce-l preocupă *asta*, dacă celelalte nu-l deranjează?

Nosy Verlag, care fusese o rostopască sălbatică, a rostit apăsat

— Îl deranjează, toate îl deranjează Sondează-l și-o să vezi

Ochii lui Cashio s-au dat peste cap pentru o clipă, apoi au revenit și s-au focalizat — Jack a simțit un fior ca de argint viu în minte, care a dispărut —, iar el a mormăit fără entuziasm

— Mm-hmm.

Jack a bâjbâit la încuietoarea genții Gladstone A deschis geanta și a scos sticla cu fetus Pruncul nenăscut al lui Mary Jane Kelly, din 9 noiembrie 1888 A ținut-o pentru o clipă în fața ochilor, apoi a trântit-o de pavajul metalic Nu l-a atins însă niciodată A dispărut la o fracțiune de centimetru de suprafața curată, sterilă, a străzii Orașului.

— Ce ură minunată! a exultat Roza, care fusese o roză

— Hernon, a rostit Eva Cleef, se concentrează asupra ta Începe să te învinuiască pentru toate astea

Hernon râdea (fără să miște buzele), când Jack a scos scalpelul electric al Julietei din Gladstone și s-a repezit. Cuvintele lui Jack au fost incoerente, dar când a lovit, a spus:

— O să v-arăt ce nenorociți sunteți! O să v-arăt că nu puteți face așa ceva! O să vă-nvăț minte! O să muriți, toți!

Acestea i-au fost cuvintele, dar din gură i-au ieșit sub forma unui răget prelung și susținut de răzbunare, frustrare, ură și turbare direcționată

Hernon încă râdea, când Jack i-a înfipt în piept lama de curent pâlpâitor, subțire ca o șoaptă Aproape fără s-o fi mișcat, lama a trasat un cerc perfect, de 360 de grade, care s-a

carbonizat și s-a zgârcit, expunând inima pulsatilă și organele umede ale lui Hernon. El a avut timp să zbiere derutat înainte de a primi a doua lovitură a lui Jack, o fandare directă care a retezat toate conexiunile inimii. *Vena cava superior Aorta Arteria pulmonalis. Bronchus principalis*

Inima a căzut înainte și un evantai de sânge sub presiune uriașă a ejaculat, stropindu-l pe Jack cu atâta putere, încât i-a zburat pălăria de pe cap și l-a orbit. Chipul îi era acum un colaj roșu-negru, picurător, de trăsături și sânge

Hernon și-a urmat inima, și a căzut înainte, în brațele lui Jack Apoi oamenii-flori au țipat ca unul, au dispărut și corpul lui Hernon a lunecat din mâinile lui Jack și a pierit din existență, cu o clipă înainte de a-i fi atins picioarele Zidurile din jurul lui era curate, nepătate, sterile, metalice, nepăsătoare

El a rămas pe stradă, ținând cuțitul însângerat

— *Acum!* a urlat, ridicând cuțitul deasupra capului Acum începe!

Dacă orașul l-a auzit, n-a dat niciun semn, dar

[Presiunea s-a accelerat în legăturile temporale]

[O secțiune de perete sclipitor dintr-o clădire aflată la o sută treizeci de kilometri depărtare s-a schimbat din argint în rugină.]

[În camerele criogenice, două sute de capsule gelatinoase au fost livrate într-un jgheab de alimentare.]

[Climacreatorul și-a vorbit încetișor sieși, a acceptat date și a construit instantaneu un circuit mnemonic intangibil.]

și în orașul etern strălucitor unde noaptea pogora doar când locuitorii aveau nevoie de noapte și cereau în mod explicit noaptea...

A pogorât noaptea Fără niciun avertisment, ci doar „*Acum!*"

În Orașul de frumusețe sterilă cutreiera o creatură din carne murdară și intrată în descompunere. În ultimul Oraș al lumii, un Oraș de la marginea lumii, unde locuiau cei care-și

concepuseră propriul paradis, prădătorul își stabilise căminul în umbre Lunecând din beznă în beznă cu ochi ce zăreau doar mișcare, el bântuia în căutarea unui partener cu care să-și danseze rigodonul letal.

A găsit-o pe prima femeie, când ea s-a materializat lângă o cascadă micuță care curgea direct din văzduh și-și revărsa umezeala scânteietoare, furnicătoare, într-un cub azuriu din material fără nume El a găsit-o și i-a înfipt lama vie în ceafă Apoi i-a decupat ochii și i-a pus în palmele ei deschise.

A găsit-o pe a doua femeie în unul dintre turnuri, făcând dragoste cu un bărbat foarte bătrân care gâfâia și șuiera și-și strângea palma peste inimă, silit la pasiune de femeia tânără Ea îl ucidea, în timp ce Jack a ucis-o. A împuns cu lama vie în partea de jos a rotunjimii pântecului ei, străpungându-i organele sexuale pe când îl călărea pe bătrân. Ea a revărsat sânge și fluide vâscoase peste corpul întins al bătrânului, care a murit de asemenea, fiindcă lama lui Jack retezase penisul din interiorul femeii tinere Ea s-a prăbușit în față peste bătrân și Jack i-a lăsat acolo, contopiți în îmbrățișarea finală.

A găsit un bărbat și l-a sugrumat cu mâinile goale Apoi Jack l-a recunoscut ca fiind una dintre brumărele și i-a făcut în chip incizii, în care i-a inserat genitalele

A găsit altă femeie care cânta unui grup de copii un cântec blând despre oușoare I-a deschis gâtlejul și a retezat totul dinăuntru. I-a lăsat corzile vocale să-i cadă pe piept Nu i-a atins însă pe copii, care priveau totul cu aviditate. Îi plăceau copiii

A cutreierat prin noaptea nesfârșită, făcând o colecție grotească de inimi, pe care le-a tăiat din unul, trei, nouă oameni Iar când a avut o duzină, le-a luat și le-a așezat ca indicatoare rutiere pe unul dintre bulevardele largi care nu erau folosite niciodată de vehicule, pentru că oamenii din Orașul acesta nu aveau nevoie de vehicule

În mod bizar, Orașul n-a făcut curățenie, înlăturând inimile Și nici oamenii nu mai dispăreau El se putea deplasa cu

relativă impunitate, ascunzându-se doar când zărea grupuri mari, care ar fi putut să-l caute Totuşi, *ceva* se petrecea în Oraş (Odată a auzit zgomotul specific de metal scrâşnind pe metal, un *scriccc* de plastic tăind în plastic — deşi nu ar fi putut identifica plasticul —, şi a ştiut instinctiv că era sunetul unei maşinării care dădea rateuri)

A găsit o femeie îmbăindu-se şi a legat-o cu fâşii din propriile ei haine, apoi i-a tăiat picioarele de sub genunchi şi a lăsat-o tot în baia cu volburi stacojii, zbierând în timp ce murea golită de sânge Picioarele le-a luat cu el

Când a găsit un bărbat care se grăbea să iasă din noapte, a sărit pe el, i-a retezat gâtul şi i-a tăiat braţele A înlocuit braţele cu picioarele femeii din baie

Şi a continuat, mereu şi mereu, pentru un timp lipsit de măsură Le arăta ce poate să producă răul Le arăta că imoralitatea lor era floare la ureche pe lângă a lui.

În cele din urmă însă ceva i-a spus că el învingea Pe când pândea într-un spaţiu antiseptic pur dintre două cuburi joase din aluminiu, a auzit un glas care venea de deasupra lui, din jurul lui şi chiar din interiorul lui Era un anunţ public, difuzat prin necunoscutul sistem de comunicaţii mintale pe care-l utilizau cei din Oraşul de la marginea Lumii

ORAŞUL NOSTRU ESTE PARTE DIN NOI, NOI SUNTEM PARTE DIN ORAŞUL NOSTRU EL RĂSPUNDE LA MINŢILE NOASTRE ŞI NOI ÎL CONTROLĂM GESTALTUL ÎN CARE NE-AM TRANSFORMAT ESTE AMENINŢAT AVEM ÎN ORAŞ O FORŢĂ STRĂINĂ ŞI NE STRĂDUIM S-O LOCALIZĂM DAR MINTEA ACESTUI BĂRBAT ESTE PUTERNICĂ EA DISTRUGE FUNCŢIILE ORAŞULUI NOAPTEA ACEASTA NESFÂRŞITĂ ESTE UN EXEMPLU TREBUIE SĂ NE CONCENTRĂM TOŢI TREBUIE SĂ NE FOCALIZĂM TOŢI ÎN MOD CONŞTIENT GÂNDURILE PENTRU A

PĂSTRA ORAŞUL ACEASTĂ AMENINŢARE ESTE DE PRIM ORDIN DACĂ ORAŞUL NOSTRU MOARE, NOI MURIM

Anunţul n-a fost în termenii aceia, deşi aşa l-a interpretat Jack Mesajul era mult mai lung şi mai complex, dar acela era înţelesul său şi el a ştiut că învingea. Îi distrugea Reforma socială era de tot râsul, spuseseră ei. Avea să le arate

Aşa încât a continuat cu pogromul lui dement. I-a măcelărit, i-a căsăpit şi i-a spintecat peste tot pe unde i-a găsit, şi ei nu puteau să dispară, nu puteau să scape şi nu puteau să-l oprească. Colecţia de inimi a crescut la cincizeci, la şaptezeci şi apoi la o sută.

S-a plictisit de inimi şi a început să le scoată creierii Colecţia a crescut

A continuat zile fără număr, iar la răstimpuri în autoclava curată şi parfumată a Oraşului, putea auzi ţipetele Mâinile îi erau mereu lipicioase.

După aceea a găsit-o pe Eva Cleef şi a sărit din ascunzătoarea din umbre şi a doborât-o A ridicat lama vie ca să-i străpungă pieptul, dar ea s-a

eva porat

El s-a ridicat în picioare şi a privit în jur Eva Cleef a reapărut la trei metri mai departe S-a repezit într-acolo, dar a pierit iarăşi. În cele din urmă, când lovise de şase-şapte ori spre ea şi-i scăpase de fiecare dată, a rămas locului, gâfâind, cu braţele pe lângă corp, privind-o.

Iar Eva Cleef l-a privit cu dezinteres

— Ai încetat să ne mai amuzi, a spus ea mişcând buzele

Amuzi? Mintea lui s-a rotit în volbură, coborând într-un loc mult mai întunecat decât cunoscuse până atunci şi, prin obscuritatea patimii de sânge, a început să înţeleagă. Totul fusese pentru amuzamentul lor Îl *lăsaseră* s-o facă

Îi îngăduiseră să bântuie liber prin Oraş, iar el făcuse giumbuşlucuri şi bolborosise pentru ei.

Ticăloşie? Nici măcar nu suspectase vreodată orizonturile cuvântului acela S-a repezit către Eva Cleef, dar ea a dispărut definitiv

A rămas locului, în timp ce lumina zilei a revenit. În timp ce Oraşul a curăţat mizeria, a luat corpurile măcelărite şi a făcut cu ele ce trebuia să facă. În incintele criogenice, capsulele gelatinoase au fost readuse în nişele lor, fiindcă nu mai trebuiau decongelaţi alţi locuitori ai Oraşului care să-i asigure lui Jack Spintecătorul ustensile spre amuzamentul sibariţilor Munca lui luase cu adevărat sfârşit

A stat acolo, pe strada pustie. O stradă care avea să fie *mereu* pustie pentru el. Oamenii din Oraş putuseră să scape de el oricând, iar acum o şi făceau El era în cele din urmă şi complet clovnul care-i arătaseră ei că este El nu era ticălos, ci jalnic.

A încercat să folosească lama vie asupra sa, dar s-a dizolvat în grăunţi de lumină, purtaţi de o briză care apăruse doar pentru acel scop

Singur, a rămas locului privind curăţenia victorioasă a Utopiei acelea Folosindu-şi talentele, aveau să-l ţină viu, posibil viu pentru totdeauna, nemuritor în posibila aşteptare de a avea nevoie de el pentru amuzament, din nou, într-o bună zi Fusese redus la elementele primare într-o minte care de acum nu mai era nimic mai mult decât materie gelatinoasă Avea să înnebunească mai mult şi tot mai mult şi să nu cunoască niciodată pacea, sfârşitul sau somnul

A rămas locului, o creatură de murdărie şi fundături într-o lume la fel de pură ca prima respiraţie a unui prunc

— Numele meu nu este Jack, a rostit el încet

Dar ei nu aveau să-i afle niciodată numele adevărat Şi nici n-avea să le pese

— *Numele meu nu este Jack!* a rostit el tare

Nimeni n-a auzit

— NUMELE MEU NU ESTE JACK ŞI AM FOST RĂU, FOARTE RĂU, SUNT O PERSOANĂ TICĂLOASĂ, DAR NUMELE MEU NU ESTE JACK[1] a zbierat, şi a zbierat, şi a zbierat din nou, umblând fără ţel pe o stradă pustie, în plină vedere, nemaifiind silit să bântuie

Un străin în Oraş

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfaţă

Căile prin care ne ademenesc propriile noastre minţi sunt adesea altele decât cele pe care crezuserăm că mergeam. Iar destinaţiile lasă frecvent de dorit în privinţa ospitalităţii. Un astfel de caz este nuveleta pe care tocmai aţi citit-o

Am avut nevoie de cincisprezece luni — cu întreruperi — pentru a scrie „Prădătorul din oraşul de la marginea lumii" Aşa cum am indicat în introducerea mea la povestirea lui Bob Bloch, iniţial a existat o imagine vizuală fără intrigă — creatura mizeriei într-un oraş de puritate sterilă Părea o ilustraţie excelentă, dar mă tem că nu era mai mult de atât M-am gândit că în cel mai bun caz ar fi putut oferi un scurt moment de oroare într-o carte în care era omniprezent realismul (chiar şi înveşmântat în fantasy).

I-am sugerat imaginea lui Bloch, care a realizat propria-i versiune. Totuşi, absurditatea de a încerca să pui viziunea unui om în mintea altuia (chiar şi când viziunea era cauzată în mod direct de viziunea celui dintâi) era evidentă.

De aceea am decis să-mi colorez propria imagine Cu acceptul lui Bloch Însă care era povestea mea? Mă intriga conceptul *în sine* al unui Spintecător, un ucigaş în mod evident tulburat mintal, care a acţionat totuşi într-o manieră

profesionistă şi atât de abilă, încât n-a fost prins niciodată Şi scrisorile pline de împăunare pe care le-a trimis ziarelor, poliţiei şi lui George Lusk, preşedintele Vigilenţilor din East London. Cât tupeu! Câtă oroare perpetuată în eternitate! Am fost fascinat

Cu toate acestea, nu aveam o poveste

Am încercat totuşi s-o scriu Am început-o de douăzeci de ori — cel puţin —, în cele cincisprezece luni în care am realizat antologia aceasta. Am început-o şi am încetinit, până m-am oprit după o pagină sau două, suprasaturat de propria-mi retorică Nu aveam nimic, doar desenul acela simplu din minte Jack în autoclavă Textul a lâncezit în timp ce am scris scenariile pentru un film, vreo şase episoade TV, două duzini de povestiri şi nenumărate articole, recenzii, eseuri critice, introduceri şi am antologat volumul acesta (Pentru cei care cred că un scriitor este cineva care-şi pune numele pe cărţi, daţi-mi voie să le spun că *acela* este un „autor" Un „scriitor" este nefericitul care nu se poate abţine de la a-şi pune pe hârtie toate gândurile ce i-au trecut vreodată prin minte. Eu sunt un scriitor Eu scriu. Asta-i ceea ce fac Şi scriu mult) Peste povestirea mea s-a adunat praful

Însă un scriitor pe care cândva l-am admirat foarte mult îmi spusese că „criza scriitorului" s-ar putea să nu fie deloc o criză, ci o perioadă de tranziţie O perioadă de tip palier în care stilul, opiniile şi interesele i s-ar putea modifica Am constatat că-i adevărat Am avut idei de povestiri pe care nu le-am putut scrie şi de aceea le-am lăsat să „dospească" Ani de zile Pentru ca apoi, într-o bună zi, parcă prin farmec, am sărit pe frântura aceea de povestire, am reînceput-o şi s-a scris singură în câteva ore. În subconştient, lucrasem şi lucrasem la textul acela în minte, în anii în care alte preocupări mă solicitaseră conştient. În Creierul meu de Scriitor ştiam că nu aveam pur şi simplu măiestria sau ştiinţa de a realiza povestirea pe care doream s-o realizez şi dacă aş fi insistat (aşa cum procedam când eram

mult mai tânăr şi trebuia *să spun totul*), aş fi produs o proză pe jumătate inteligentă, pe jumătate codificată

Exact aşa s-a petrecut cu „Prădătorul". Pe măsură ce lunile au trecut, am înţeles că ceea ce încercam să fac era să declar ceva despre graniţele şi dimensiunile răului într-o societate absolută. Nu era doar povestea lui Jack, ci povestea efectelor unei culturi ticăloase asupra ticăloşiei *per se*

Devenise un material intoxicant. De aceea mi-am dat seama că nu l-aş putea scrie doar pe baza puţinelor informaţii despre Jack pe care mi le puteam reaminti din „Yours Truly, Jack the Ripper" de Bloch, din *Little Blue Book*, o carte de E Haldeman-Julius pe care o citisem în primii ani de liceu, ba nici chiar din referinţele trecătoare pe care le întâlnisem în *Chiriaşul**, cu scenariul de Alan Hynd şi doamna Belloc Lowndes. Pe neaşteptate, aveam un proiect Integritatea poveştii îmi cerea să-mi fac temele înainte de a o scrie.

Aşa că am citit tot ce am putut găsi. Am cutreierat librăriile şi bibliotecile după cărţi de referinţă despre Jack. În această privinţă trebuie să-mi exprim recunoştinţa şi plăcerea pentru cărţile lui Tom A Cullen, Donald McCormick şi Leonard P Matters, şi pentru *The Harlot Killer*, editată de Allan Barnard, care n-au făcut decât să-mi ataţe curiozitatea despre creatura aceasta incredibilă cunoscută ca Jack

Eram fascinat. Citeam întruna despre masacre. Şi, fără măcar să-mi fi dat seama, am început să-mi formez propriile concluzii despre cine putea să fi fost Jack

Mi-a rămas în minte conceptul de „ucigaş invizibil" — un asasin care putea fi văzut în preajma locului unei crime fără a fi considerat suspect. Cutezanţa omorurilor şi natura lor relativ deschisă — pe străzi, în curţi şi fundături — părea să insiste că omul meu era un „ucigaş invizibil". Invizibil? Păi, ia gândiţi-vă, în Londra victoriană, un poliţist ar fi fost ca şi invizibil, o moaşă ar fi fost ca şi invizibilă... un preot ar fi fost ca şi invizibil

Modul în care fuseseră măcelărite bietele prostituate mi-a indicat două lucruri: un bărbat familiarizat în mod evident cu tehnicile chirurgicale şi un bărbat obsedat de conceptul de feminitate prevalent atunci

Dar mai mult ca orice, şablonul şi maniera crimelor mi-au sugerat — în mod mai important decât evidentele probleme mintale ale asasinului — că preotul/măcelar încerca să facă o declaraţie. De acord, o declaraţie oribilă şi dementă Totuşi, o declaraţie.

De aceea am continuat să mă documentez ţinând seama de datele pe care le-am enumerat mai sus. Şi peste tot unde am citit am găsit cu regularitate numele reverendului Samuel Barnett, un individ cu conştiinţă socială care locuia în zona generală a crimelor, în Toynbee Hall. Iar soţia lui iniţiase petiţia adresată reginei Victoria El deţinea genul potrivit de educaţie şi avea cu certitudine fervoarea religioasă de a dori să vadă mahalalele curăţate cu orice preţ

Mintea mea a completat golurile Dacă nu fusese Barnett — o sugestie care, chiar şi îmbrăcată în haina ficţiunii, ar fi avut ataşate pericolele calomniei şi defăimării —, atunci poate că fusese cineva apropiat de el. Poate un bărbat mai tânăr. Iar de la un concept la altul, teoria s-a dezvoltat până când în Creierul Scriitorului s-a format portretul exact al lui Jack Spintecătorul şi al motivelor sale

(Am simţit o satisfacţie personală să citesc cartea lui Tom Cullen despre Spintecător, după ce teoria aceasta mi se stabilise în minte, şi să constat că din multe puncte de vedere — deşi nu la fel de complet şi nici cu acelaşi suspect — el ataşase Spintecătorului *său* aceleaşi motivaţii ca şi mine.)

A urmat apoi o perioadă de scris care s-a întins pe multe săptămâni A fost una dintre prozele pe care le-am scris cel mai greu Mă înfuriau limitările impuse de pagina tipărită, de rigiditatea rând-cu-rând al tastaturii QWERTYUIOP. Doream să evadez dintre ele şi lucrul cel mai bun pe care l-am putut

face a fost să utilizez niște trucuri tipografice, care, în analiză finală, nu sunt altceva decât simple trucuri Trebuie totuși să existe o cale prin care un scriitor să poată scrie o carte care să aibă întregul impact vizual și senzorial al unui film!

În tot cazul, mi-am spus acum povestea

Jack pe care-l prezint este, bineînțeles, Jack care există în noi toți. Jack care ne spune să privim fără să clintim un deget cum este înjunghiată Catherine Genovese*, Jack care trece cu vederea Vietnamul fiindcă nu ne pasă într-atât de mult încât să fim implicați, acel Jack de care avem nevoie Suntem o societate care are nevoie de monștrii ei.

Trebuie să-i idolatrizăm pe cei ca Al Capone, Billy the Kid, Jesse James și toți ceilalți, inclusiv Jack Ruby*, generalul Walker*, Adolf Hitler, ba chiar și Richard Speck*, a cărui măcelărire a infirmierelor din Chicago în stilul Spintecătorului a început deja să fie considerată o legendă modernă

Suntem o societate care-și *creează* ucigașii și monștrii și care le asigură după aceea singurul lucru pe care Jack nu l-a putut avea niciodată: realitatea El a fost un bărbat damnat din capul locului, care a dorit cu disperare să fie recunoscut pentru ceea ce făcuse (ținând seama de scrisorile pe care le-a trimis), dar care nu putea ieși la lumină, fiindcă se temea să fie prins. Era sfâșiat în două, simțind că gloata îl va venera, chiar în timp ce-l va ucide.

Acesta este mesajul poveștirii Monștrii sunteți *voi*

INTRODUCERE LA „NOAPTEA ÎN CARE-A ERUPT TIMPUL"

Brian Aldiss este un englez care a câştigat Premiul Hugo la categoria roman cu câţiva ani în urmă pentru *Sera** şi un Premiu Nebula anul trecut pentru cea mai bună nuvelă, „The Saliva Tree" (la egalitate). El a scris de asemenea romanul *The Dark Light-Years*, care era aproape tot despre rahat *Aşa ceva* aş numi cu adevărat o viziune periculoasă

Aldiss locuieşte în Oxford, Anglia. S-a născut pe 18 august 1925 în East Dereham, comitatul Norfolk. Afirmă că este ateu, divorţat şi acum recăsătorit cu Margaret (mi se spune), o fată fermecătoare şi încântătoare

Dintre cărţile lui fac parte *Starship, Sera, Greybeard**, *Who Can Replace a Man?, Earthworks*; a coeditat (cu Harry Harrison) antologia *Nebula Awards Two* Este de asemenea, întâmplător, redactor literar la ziarul *Mail* din Oxford A fost Oaspete de Onoare la a 23-a Convenţie Mondială de Science-fiction, care s-a ţinut în august 1965 la Londra

În calitate de antologator al acestui volum, ştiu foarte puţine despre Aldiss, cu excepţia faptului că i-am admirat prozele şi am dorit ca între copertele acestea să existe o povestire scrisă de el După ce am primit, citit şi cumpărat textul excentric care urmează, simt că responsabilitatea mea în această privinţă s-a încheiat. De aceea îi voi îngădui domnului Aldiss (se pronunţă *Oldiss*) să vorbească despre povestirea sa altfel decât prin intermediul notelor de subsol

„M-am născut în 1925 şi ţin minte că eram dus la şcoală — grădiniţă — pe lângă şiruri de şomeri care aşteptau pomana din partea statului şi că bona mea era foarte speriată de ei Aceea a fost Marea Criză Economică

Am început să scriu aproape imediat ce am învățat să citesc și nu m-am oprit practic niciodată. Am scris science-fiction la vârsta de șase ani, înainte de a ști despre ce era vorba, am scris pornografie în internat, înainte de a ști despre ce era vorba! Am petrecut patru ani în forțele armate (1943–1947), pentru că am avut exact vârsta necesară pentru a fi trimis în Birmania în serviciu activ și pentru a vedea puțin din războiul cu japonezii Anii aceia au avut o influență majoră asupra mea — am văzut India, Birmania, Assamul, Ceylonul, Sumatra, Malaysia, Hong Kongul

După atâtea și atâtea, n-am mai vrut să fac nimic, și nici n-am mai făcut, doar am trăit și am scris Am ajuns în domeniul librăriilor, crezând că cel puțin îmi va oferi șansa de a citi După o vreme am încetat să mai scriu în privat și am încercat să scriu pentru public. A mers Am renunțat la librării. Cariera mea de scriitor a fost fericită, mi-a lărgit orizonturile și m-a pus în legătură cu mulți oameni plăcuți și interesanți. În privința asta am fost extrem de norocos. Ghinionul mi-a sosit în căsătorie, o bătălie care a durat cincisprezece ani, dar care s-a terminat acum și sunt recăsătorit și fericit.

În Anglia sunt foarte bine cunoscut; pe cea mai recentă carte ce mi-a fost publicată am fost etichetat „Principalul autor science-fiction al Marii Britanii" — ceea ce poate să nu fie tocmai corect, dar cu certitudine zguduie opoziția! În domeniul acesta îngust sunt foarte multilateral, scriu romane și povestiri de diverse tipuri, produc antologii (cele trei pe care le-am întocmit pentru Editura Penguin Books se vând și acum ca pâinea caldă), apar la convențiile de specialitate, mese rotunde literare, televiziune și radio Editez, de asemenea, cu Harry Harrison, o revistă dedicată exclusiv criticii literare science-fiction: *SF Horizons*.

În 1964, când căsătoria îmi trecea prin impas, am cumpărat un Land Rover la mâna a doua și am pornit spre Iugoslavia pentru șase luni, călătorind mai ales în sud, în Macedonia

şi celelalte Din experienţa aceea a rezultat o carte. Cu timpul, sper să vizitez toate statele ex-bizantine. Şi-mi place să călătoresc prin ţările comuniste — faptul că, atunci când tragi linie finală, ele sunt de cealaltă parte a gardului conferă vieţii un uşor frison Asta nu înseamnă că iugoslavii n-au fost plăcuţi.

Continui să fiu un individ fără ambiţii — cu o excepţie, ştiu că sunt cel mai bun scriitor de SF din lume, vreau s-o ştie şi alţii!"

NOAPTEA ÎN CARE-A ERUPT TIMPUL

de BRIAN W ALDISS

Dentistul o conduse spre uşă făcând o plecăciune, telefonând din mers după un taxi. Aterıza pe balcon tocmai când ea ieşea Era de tipul nonautomatic, prea demodat ca să fie considerat şic Fifi Fevertrees îi aruncă şoferului un zâmbet orbitor şi urcă

— Serviciu extraurban, rosti. Satul Rouseville, în afara Rutei Z4

— Trăieşti la ţară, ei? răspunse şoferul, urcând în pseudo-albastrul cerului şi pilotând ca un smintit cu un singur picior

— La ţară-i bine, zise Fifi pe un ton defensiv.

Ezită, apoi se decise că ar trebui să-şi îngăduie să se laude

— În afară de asta, acum e chiar şi mai bine, că au acolo principalele fluxuri temporale Suntem conectaţi acasă la fluxul principal, ar trebui să fie gata când ajung acolo

Taximetristul dădu din umeri

— Cred că-i scump la ţară

— Trei crediţi o unitate de bază

El fluieră cu înţeles

Ar fi vrut să-i spună mai multe, ar fi vrut să-i povestească de cât de entuziasmată era, cât de mult ar fi vrut ca tăticul să fi trăit acum ca să vadă cum e să fii în fluxul principal de timp Dar era dificil să spună ceva cu un deget în gură, în vreme ce se uita la ceasul-oglindă şi cerceta să vadă cum o lucrase dentistul

Făcuse o treabă bună. Micul şi noul dinte sidefiu creştea deja bine înfipt în gingia ei trandafirie. Fifi hotărî că avea o

gură foarte sexy, aşa cum spusese Tracey. Iar dentistul îi scosese dintele vechi cu ajutorul gazului de timp. Era aşa de simplu. Doar aşa, puţintel din el, şi s-a trezit înapoi, în ziua de alaltăieri, retrăind micul şi încântătorul interludiu când era la o cafea cu Peggy Hackerson, fără să-şi amintească de nicio durere. Gazul temporal era atât de meşteşugit în zilele de azi. Se gândea, arzând de plăcere, că-l vor avea numai pentru ei, la robinet, clipă de clipă

Bula taxiului luă altitudine şi ieşi printr-unul dintre porturile dilatatoare ale marii cupole care acoperea oraşul. Fifi simţi o tristeţe de moment că-l părăseau Oraşele erau atât de plăcute astăzi, încât nimeni nu-şi dorea să trăiască în afara lor Iar afară totul costa dublu, însă, din fericire, guvernul plătea o compensaţie pentru privaţiunile îndurate de cei care erau nevoiţi să trăiască în afara oraşelor, cum era familia Fevertrees

În vreo două minute, se deplasau din nou pe sol Fifi arătă spre ferma lor de lapte, iar taximetristul ateriză cu precizie, pe terasa lor de aterizare, înainte de a-şi întinde laba pentru a încasa un număr nerusinat de mare de kilo-crediţi. Numai când i se dădu suma în cash se lăsă pe spate şi deblocă, cu piciorul, uşa lui Fifi. Nu-i puteai duce cu preşul pe cimpanzeii ăştia şoferi.

Uită cu totul de el în timp ce străbătea casa în fugă Asta era ziua cea mare! Le trebuiseră constructorilor două luni ca să instaleze temporizatorul central — cu două săptămâni mai mult decât anticipaseră — şi toată lumea trăise în tot acest timp într-o harababură de nedescris, pe când muncitorii îşi rostogoleau conductele şi cablurile peste tot, în fiecare încăpere. Acum totul era din nou în ordine. Dansă cu veselie pe scări în jos, ca să-şi găsească soţul

Tracey Fevertrees stătea în bucătărie şi discuta cu constructorul Când nevastă-sa năvăli înăuntru, se întoarse şi o luă de mână zâmbind într-un fel care de-abia dacă o mângâie, cu toate că tulbura somnul multora dintre fetele localnice din

Rouseville. Însă aspectul său atrăgător de-abia dacă se apropia de frumusețea ei când era încântată, cum era în momentul de față

— Totul funcționează cum trebuie? întrebă ea

— Mai e doar o problemă de ultimă clipă, spuse domnul Archibald Smith fără nici un chef

— Oh, întotdeauna apare câte-o problemă de ultimă clipă! Am avut cincisprezece săptămâna trecută, domnule Smith Acum ce s-a mai întâmplat?

— Nu-i nimic care să vă afecteze aici. Precum știți, a trebuit să introducem gazul temporal de la mare distanță până la dumneavoastră, de la centrul principal de distribuție și până în rețeaua din Rouseville, și se pare că avem unele probleme cu menținerea presiunii. Se vorbește că ar fi o scurgere păcătoasă rău la puțul principal de colectare din rețea, pe care trebuie să-l desfunde. Dar asta n-ar trebui să vă îngrijoreze

— Am testat aici tot și se pare că merge bine, îi spuse Tracey soției sale Vino și-am să-ți arăt

Dădură mâna cu domnul Smith, care dovedi o reticență tradițională, de constructor, în a părăsi locul muncii sale În cele din urmă plecă, promițând că va reveni dimineața pentru a lua și ultima geantă cu scule, iar Tracey și Fifi rămaseră singuri cu noua lor jucărie. Panoul de comandă temporal de-abia dacă ieșea în evidență printre toate celelalte echipamente de bucătărie. Era localizat lângă o unitate nucleară, un mic dispozitiv discret, cu o duzină de cadrane și de două ori pe atâtea comutatoare Îi arătă cum fusese potrivită presiunea temporală: joasă, pentru coridoare și birouri, mai ridicată în dormitoare, variabilă pentru sufragerie Ea se frecă de el și se prefăcu că toarce

— Ești încântat, nu, scumpule? îl întrebă

— Mă tot gândesc la facturile pe care trebuie să le plătim Iar facturile care vor veni — trei crediți o unitate — uau!

Apoi îi văzu expresia de dezamăgire de pe figură și adăugă

— Dar firește că-mi place, scumpo Știi că voi fi bucuros

Apoi se plimbară de colo-colo prin casă, cu aparatura pornită Chiar în bucătărie se întoarseră într-o dimineaţă recentă Plutiră în timp, dincolo de momentul zilei preferat de Fifi pentru gătit, când operaţiunile pentru micul dejun se terminaseră şi mai era încă destul până la ora când trebuia planificat şi potrivit prânzul. Fify şi Tracey aleseră o dimineaţă când ea se simţise deosebit de calmă şi de împăcată, acum îi cuprinse întreaga ambianţă a acelui moment

— Minunat! Încântător! Pot să fac orice, să-ţi gătesc orice acum!

Se sărutară şi alergară pe coridor, strigând

— Nu-i aşa că ştiinţa-i minunată?

Se opriră brusc

— Oh, nu! strigă Fifi

Coridorul era în perfectă ordine, draperiile erau la locul cuvenit şi sclipeau metalic la cele două ferestre, controlând cantitatea de lumină intrată, înmagazinând surplusul pentru orele de vârf, covorul târâtor era la locul său şi revopsit, rulând cu ei, lin, înainte, întinzându-se peste tot ca o căptuşeală caldă şi moale la atingere Însă au fost dirijaţi temporal înapoi la ora trei a unei amiezi de acum o lună, un moment paşnic al zilei, cu excepţia faptului că acum o lună muncitorii lucrau aici.

— Scumpule, au să distrugă covorul! Şi tocmai am aflat că reaşezarea lui nu se va face corect! Oh, Tracey, uite au deconectat draperiile, iar Smith a promis că n-o fac!

O strânse de umăr

— Scumpo, totul este în ordine, pe bune!

— Nu-i aşa! Nu-i în ordine! Uită-te la toate tuburile astea temporale vechi şi murdare, împrăştiate peste tot, la toate cablurile astea care atârnă! Ne-au stricat frumosul nostru tavan, absorbant de praf, uită-te cum picură zoaiele peste *toate*!

— Dragă, este efectul temporal!

Însă trebuia să admită că nu putea să creadă în perfecţiunea coridorului, aşa cum îl vedeau ochii săi, era

copleşit, ca şi Fifi, de emoţiile de acum o lună, când văzuse locul aşa cum era după ce se ocupaseră de el Smith şi oamenii săi îngrozitori

Ajunseră la capătul coridorului şi sărară în dormitor, refugiindu-se într-o altă zonă temporală. Aruncând o ocheadă înapoi, spre coridor, Fifi zise cu lacrimi în ochi

— Doamne, Trace, puterea timpului! Cred că va trebui să modificăm comenzile pentru coridor, ei?

— Bineînţeles, le vom potrivi pentru vreun an din urmă, într-o amiază frumoasă de vară pentru coridor, să zicem Cum spuneţi dumneavoastră, noi aşa vom face, parcă ăsta este sloganul Comisiei Temporale Centrale În fine, cum îţi place timpul de-aici?

După ce aruncă o privire de jur împrejurul camerei, ea-şi lăsă genele lungi spre el

— Mmm... e cumva relaxant, nu?

— Ora două dimineaţa, scumpo, pe la începutul primăverii, şi toată lumea din zonă doarme dusă Nu prea suntem pasibili să suferim acum de insomnie

Veni lângă el şi se lăsă pe el, aplecându-se peste pieptul lui şi privindu-l.

— Nu crezi că ora unsprezece noaptea ar fi mai ar fi un timp mai potrivit pentru *dormitor*?

— Scumpo, ştii că prefer canapeaua pentru acest gen de lucruri. Vino şi ia loc pe ea şi să-mi spui ce crezi despre sufragerie

Camera de zi se afla cu un etaj mai jos, despărţită de parter doar de garaj şi cămară, aflate cu două etaje mai jos Era o încăpere spaţioasă şi arătoasă, cu ferestre mari, deschise spre peisajul cupolei îndepărtate a oraşului, şi la mijloc era o canapea mare

Se aşezară pe această voluptuoasă piesă de mobilier, asociată cu ceea ce era asociată, şi începură să se giugiulească După o vreme, Tracey întinse mâna spre podea şi ridică un comutator manual, conectat la perete

— Putem controla de aici propriul nostru timp, fără măcar să ne ridicăm, Fifi. Spune ce moment vrei și ne întoarcem într-o clipită la el

— Dacă te gândești la ce mă *gândesc* și eu, atunci am face bine să nu ne întoarcem înapoi mai mult de zece luni, pentru că nu eram căsătoriți pe-atunci.

— Ei, haide doamnă Fevertrees, ai devenit demodată sau ce? Niciodată nu te-a deranjat asta înainte de a ne căsători

— Ba m-a deranjat! Cu toate că poate mai mult *după*, decât atunci, pe când m-am cam lăsat dusă de val

El îi mângâie, încet, părul frumos

— Să-ți spun la ce m-am gândit că am putea încerca uneori, să ne întoarcem la vremea când aveai doisprezece ani. Cred că ai fost foarte sexy în anii tăi de pubertate și pe toți dracii că aș vrea să văd cum Ce zici de asta?

Era pe cale să-i dea un refuz convențional, femeiesc, însă imaginația i-o luă cu mult înainte.

— Am putea merge îndărăt până la vremea când eram copilandri

— Așa te vreau! Știi că am o oarece formă a complexului Lolita

— Trace... trebuie să fim prudenți, ca nu cumva în amețeala noastră să exercităm o asemenea presiune temporală, încât să ne trezim dincolo de ziua nașterii noastre și s-o sfârșim ca niște gogoloaie de protoplasmă sau așa ceva.

— Scumpo, citește broșurile! Când acumulăm suficientă presiune ca să ajungem dincolo de data nașterii noastre, pur și simplu intrăm în conștiința celor mai apropiați predecesori ai noștri, de același sex, tu în a mamei tale, eu în a tatălui, apoi în a bunicii tale și bunicului meu Presiunea din distribuitorul principal din Rouseville nu ne va lăsa să ajungem mai departe de-atât

Conversația lâncezi, atingând alte subiecte, până când Fifi murmură visătoare

— Ce invenție dumnezeiască-i timpul. Știu ce, chiar și când vom fi niște bătrâni stafidiți și impotenți, vom putea să ne întoarcem în timp și să ne bucurăm unul de altul așa cum făceam când eram tineri. O să ne întoarcem chiar la această clipă, nu?

— Mmmm, zise el.

Era un sentiment împărtășit de toată lumea. În acea seară, la cină se ospătară cu un uriaș homar sintetic În entuziasmul ei de a fi în rețeaua temporală, Fifi programase, cumva, o combinație ușor greșită — cu toate că jura că era ceva scris aiurea în programarea meniului pe care-l introdusese în computerul de bucătărie — iar mâncarea nu ieșise așa cum ar fi trebuit Dar se întoarseră înapoi în timp, la primul și cel mai reușit homar pe care-l mâncaseră vreodată împreună, la scurt timp după întâlnirea lor de acum doi ani. Gustul rememorat le șterse dezamăgirea față de gustul prezent Și, în timp ce mâncau, presiunea se duse

Nu s-a auzit nimic. În aparență, totul era la fel. Însă înlăuntrul lor se simțiră împrăștiindu-se printre zile precum frunzele bătute de vânt peste o landă Mesele se succedau, iar homarul devenea gretos în gurile lor în timp ce li se părea că mestecau curcan sau brânză, vânat sau desert ori dădeau gata vreo budincă, vreo înghețată sau cerealele de la micul dejun Timp de câteva momente, cu totul năucitoare, rămaseră la masă încremeniți, în vreme ce sute de gusturi asortate se învălmășeau peste papilele lor gustative Tracey sări în picioare, gâfâind, și întrerupse cu totul fluxul temporal de la comutatorul de lângă ușă

— S-a întâmplat ceva rău! exclamă el E individul ăla, Smith Îl sun chiar acum. Îl împușc!

Dar când fața lui Smith se înfățișă în tancul de vizionare, era la fel de inexpresivă ca întotdeauna

— Greșeala nu-i a mea, domnule Fevertrees De fapt, unul dintre oamenii mei tocmai m-a sunat ca să-mi spună că sunt probleme cu rețeaua temporală din Rouseville, acolo unde

conductele dumneavoastră se conectează la reţeaua principală Sunt scurgeri de gaz temporal. V-am spus azi-dimineaţă că au nişte necazuri acolo Duceţi-vă la culcare, domnule Fevertrees, aceasta ar fi sugestia mea Mergeţi la culcare şi până dimineaţă probabil că totul va fi pus la punct din nou

— Să merg la culcare! Cum îndrăzneşte să ne spună să mergem la culcare! ţipă Fifi Ce sugestie imorală. Individul acela încearcă să ne ascundă ceva Pariez că-i vreo greşeală de-a lui şi vrea să scape basma curată cu povestea lui despre scurgerile de gaz din reţea.

— În curând vom putea verifica Hai să mergem jos şi să vedem!

Coborâră cu liftul până la parter şi intrară în vehiculul lor de sol Orăşenii ar putea râde de aceste mici hovercrafturi pe roţi, amintind, în desuetudinea lor, de epoca de aur a automobilelor, însă nu exista nicio îndoială că erau indispensabile în ţinuturile din afara cupolelor, unde transportul public gratuit nu mai ajungea.

Uşile se deschiseră, iar ei ieşiră, decolând imediat şi plutind la vreo şaizeci de centimetri de la sol. Rouseville se întindea pe un deal jos, iar sistemul de distribuţie temporal era localizat taman la marginea cealaltă a dealului. Însă, pe când începură să vadă primele case, s-a întâmplat ceva ciudat

Deşi totul era calm, vehiculul de teren a început să se zdruncine puternic. Fifi a fost aruncată de colo-colo, iar în clipa următoare s-au înţepenit într-un gard viu

— La naiba, drăciile astea-s grele! Trebuie să învăţ să conduc una, până la urmă, zise Tracey, ieşind din vehicul

— N-ai de gând să mă ajuţi şi pe mine, Tracey?

— Oh, sunt prea mare să mă joc cu fetiţele!

— Tre' să mă ajuţi! Mi-am pierdut păpuşa!

— N-ai avut nicio păpuşă, niciodată! Te-ai ţicnit!

O luă la fugă peste câmp, iar ea trebui să se ia după el, strigându-l în timp ce alerga Era atât de greu să controlezi trupul

greoi și stângaci al unui adult cu o minte de copil. Își găsi soțul stând în mijlocul drumului din Rouseville, dând din picioare și din mâini. Chicoti spre ea

— Trace face tai-tai! zise el

Însă, peste câteva momente, se putură deplasa din nou pe jos, cu toate că pentru Fifi era dureros, pentru că maică-sa fusese imobilizată mai spre sfârșitul vieții sale. O luară înainte, șontâcăind împreună, doi tineri în atitudini bătrânești Când au intrat în sătucul lipsit de cupolă, i-au aflat pe cei mai mulți dintre locuitori străbătând întregul spectru de caracteristici al vârstelor omului, de la bolborositul de sugar și până la senilitatea cea mai supărătoare. Era evident că se întâmplase ceva grav cu rețeaua temporală

Peste alte zece minute și câteva generații mai târziu, ajunseră la porți. Sub însemnul Comisiei Temporale Centrale stătea Smith Nu l-au recunoscut, purta o mască de protecție împotriva gazului temporal, tubul său de evacuare bolborosind când scuipa afară vechi clipe trecute

— M-am gândit eu că s-ar putea ca voi doi să vă faceți apariția! exclamă el Nu m-ați crezut, ei? Păi, mai bine intrați să vă convingeți. Au atins un jet principal, iar robinetele n-au mai rezistat presiunii și au cedat. Părerea mea este că vor trebui să evacueze întreaga zonă până vor repara asta.

Și, în vreme ce-i conducea înăuntru, Tracey zise.

— Sper doar să nu fie vreun sabotaj de-al rusnacilor

— Rusacilor?

— Sabotaj de-al rusnacilor Lucrătura rușilor Presupun că această uzină este secretă, nu?

Smith se holbă la el uluit

— Ați înnebunit, domnule Fevertrees? Rusia a obținut dispozitivele temporale exact în același timp cu noi. Pare-mi-se că anul trecut ați fost la Odessa, în luna de miere, nu?

— Anul trecut îmi satisfăceam serviciul militar prin Coreea, mulțumesc foarte mult

— Coreea?

Scoţând vaiete puternice, de sirenă, o siluetă neagră, cu lumini roşii, strălucitoare, aterizâ în curtea Comisiei Temporale. Era o maşină de pompieri pilotată robotizat, venită din oraş, însă echipajul său uman se rotogoli din vehicul într-o confuzie totală, iar un tânăr se apucase să zbiere să-i fie schimbaţi pantalonii înainte ca membrii Comisiei Temporale să le ofere măşti de protecţie împotriva gazului temporal. Şi-apoi, nu aveau niciun incendiu de stins, doar marele jet de timp invizibil, care, până acum, domina clădirea şi întregul sat, împrăştiindu-se în cele patru zări, ducând generaţii de neimaginat sau uitate pe valul adierii sale neafectate de uitare

— Haideţi să mergem înainte, să vedem ce-o fi, zise Smith La fel de bine am putea pleca şi-acasă să bem ceva, în loc să stăm aici şi să nu facem nimic

— Eşti un tânăr foarte smintit dacă spui ceea ce cred eu că vrei să spui, glăsui Fifi, cu o voce bătrână şi aspră. Majoritatea băuturii disponibile acum e de contrabandă, nerecomandată consumului, dar, în orice caz, presupun că ar trebui să-l susţinem pe preşedinte în încercarea sa eroică de a stârpi alcoolismul, nu-i aşa, Tracey, dragule?

Însă Tracey era pierdut în abstracţiunile unei amintiri stranii şi fluiera *La Paloma* în surdină, pentru a mai trece vremea. Clătinându-se în urma lui Smith, ajunseră lângă clădire, unde fură opriţi de doi oficiali ai poliţiei. În acel moment, un bărbat durduliu, îmbrăcat într-un costum banal, apăru şi vorbi cu unul dintre poliţişti, prin masca sa de gaze Smith îl salută călduros, apoi se îmbrăţişară ca fraţii Pentru că, după cum se dovedi, erau fraţi Clayball Smith le făcu semn tuturor să intre în uzina de gaz, luând-o, galant, pe Fifi de braţ, ceea ce, pentru a dezvălui drama lui personală, era cam tot ce reuşise el să obţină vreodată de la o fată drăguţă.

— Oare n-ar fi trebuit să ne fie prezentat acest domn într-o manieră corespunzătoare? îi şopti Fifi soţului ei

— Prostii, draga mea. Regulile etichetei trebuie aruncate peste bord când păşeşti într-unul dintre templele industriei

În timp ce vorbea, Tracey părea să-şi mângâie un favorit imaginar

În interiorul fabricii de timp domnea haosul. Acum, întreaga amploare a dezastrului devenise clară. Îi scoteau pe primii mineri afară din gaură, acolo unde se declanşase explozia timpului; unul dintre bieţii oameni înjura cu glas slab şi dădea vina pe George al III-lea pentru întreaga tărăşenie. Industria timpului era încă în faza ei de copilărie. De-abia trecuseră zece ani de când primii subpământeni, săpând în adâncime, sub crusta terestră, au dat de pungile cu timp. Întreaga chestiune era, încă, un motiv de uimire, iar investigaţiile se aflau într-un stadiu relativ timpuriu.

Însă marile companii au intervenit, cu obişnuita lor mărinimie, având grijă ca fiecare să-şi ia bucăţica sa de timp, dar la un anumit preţ Acum, în industria timpului se investise mai mult capital decât în oricare altă industrie din lume Chiar şi în sătucul Rouseville, uzina de producţie valora milioane Dar se stricase chiar acum.

— Este foarte periculos aici, oameni buni, să nu staţi prea mult, zise Clayball.

Striga prin masca lui de gaze. Gălăgia era îngrozitoare, mai ales de când un comentator de ştiri îşi începuse numărul către naţiune, la câţiva metri mai încolo Răspunzând întrebării răcnite de fratele său, Clayball rosti:

— Nu, e mai mult decât o fisură în conducta principală Asta a fost doar o poveste falsă la care am recurs. Băieţii noştri curajoşi de jos au dat peste un flux cu totul nou de timp şi sunt scurgeri peste tot. Nu poate fi astupat Jumătate dintre băieţi s-au trezit înapoi în timp, pe vremea cuceririlor normande, înainte să ne dăm seama ce s-a întâmplat

Arătă în jos, cu un gest teatral, dincolo de dalele de la picioarele lor

Fifi nu înţelegea despre ce naiba vorbea. Era în derivă încă de când plecase din Plymouth şi nu pe de-a-ntregul la modul metaforic. Era destul de rău să joace rolul de Mamă a Pelerinilor faţă de unul dintre Taţii Pelerini, însă nu pricepea deloc ce-i cu această Lume Nouă Era dincolo de puterea ei de înţelegere să cuprindă cu mintea vastele resurse ale tehnologiei moderne care încurcau acum întregul curs temporal al planetei. În starea sa actuală, n-avea cum să ştie că iluziile gheizerului de timp se răspândeau pe tot continentul Aproape fiecare satelit de comunicaţii care survola întreaga lume transmitea relatări mai mult sau mai puţin precise despre dezastrele şi evenimentele care duseseră la asta, în vreme ce publicul lor uluit se întorcea cu generaţii în urmă, precum oamenii care sondau troienele de zăpadă fără fund.

Din aceste filoane provenea cantitatea de timp care era pompată în milioane şi milioane de cămine din întreaga lume Experţii calculaseră deja că, la actualele rate de consum, întregul zăcământ de timp va fi epuizat în două sute de ani. Din fericire, alţi experţi încercau deja să dezvolte nişte înlocuitori sintetici pentru timp Numai luna trecută, mica echipă de cercetători de la Time Pen Inc., din localitatea Ink, statul Pennsylvania, a anunţat izolarea unei molecule cu nouă minute mai lentă decât orice altă moleculă cunoscută de ştiinţă şi că se aştepta cu toată încrederea că vor fi descoperite molecule chiar şi mai izolate

Acum, o ambulanţă îşi făcu apariţia, derapând, cu o alta în urmă-i Archibald Smith încercă să-l tragă pe Tracey din cale

— Ia-ţi mâna de pe mine, mizerabile! cuvântă Tracey, încercând să tragă afară o spadă imaginară

Însă echipajele de pe ambulanţe săreau din vehiculele lor, iar poliţia începuse să ridice bariere de securitate în jurul zonei

— Îi vor aduce sus pe terranauţi! strigă Clayball.

De-abia dacă putea fi auzit peste întreaga hărmălaie Oameni cu măşti erau peste tot, iar din loc în loc se vedea silueta

zveltă a câte unei surori medicale Se aduseră rezerve de oxigen şi supă, iar reflectoarele fură instalate pe deasupra tuturor, iluminând intrarea pătrată a puţului de inspecţie Bărbaţii în salopete galbene coborau în puţ, comunicând între ei prin radiouri-ceas Dispărură Pentru o clipă, peste clădire se pogorî o tăcere de mormânt, care păru să cuprindă şi mulţimea de afară

Însă clipele deveniră minute, iar gălăgia reveni la nivelul său anterior Tot mai mulţi bărbaţi cu figuri sumbre ieşiră la iveală şi comentatorii de presă fură împinşi la o parte

— Mie mi se-arată că trebuie să suferim oleacă numai ca să putem ieşi de-aici, pentru numele Domnului, şopti Fifi de-abia auzit, strângându-şi straiele de casă cu mâna tremurătoare Aste lucruri nu-s pe placul meu!

În sfârşit, la capătul puţului era activitate. Bărbaţi transpiraţi, în salopete, aruncau frânghii. Primul terranaut fu scos la iveală, îmbrăcat în uniforma caracteristică, de culoare neagră, purtată de cei ca el. Capul i se lăsă pe spate, masca de gaze îi fusese smulsă de pe faţă, însă lupta cu curaj să-şi menţină cunoştinţa Într-adevăr, un zâmbet nonşalant îi traversă buzele-i palide şi făcu cu mâna spre camerele de luat vederi. Nişte urale anemice se desprinseră dintre privitori

Acesta era din specia de bărbaţi temerari care au coborât în mările necunoscute ale gazului temporal de sub crusta Pământului, riscându-şi viaţa ca să aducă din necunoscut miezul cunoaşterii, împingând tot mai departe frontierele ştiinţei, ignoraţi şi neapreciaţi de toată lumea, sâcâiţi doar, constant, de publicitate.

Comentatorul de elită se străduise să se strecoare prin mulţime pentru a ajunge la terranaut şi încerca să-i pună întrebări, ţinându-i la buze un microfon, în vreme ce chipul chinuit al eroului plutea pe dinaintea privirilor neîncrezătoare ale unui miliard de telespectatori.

— Acolo, jos, e un iad... Dinozauri şi progeniturile lor... reuşi el să bolborosească înainte de a fi luat pe sus până la

prima ambulanță Chiar în mijlocul gazului. Haite întregi, furioase. Numai câteva sute de metri mai jos și am fi dat de am fi dat de facerea... lumii.

Nu se mai putu auzi nimic. Acum, forțele proaspete de poliție evacuau clădirea de toate persoanele care n-aveau ce căuta acolo înainte de revenirea la suprafață a altor terranauți, cu toate că de capsula lor subterană nu era, încă, nici urmă. Pe când cordonul înarmat se apropia, Fifi și Tracey țâșniră dintr-odată Nu mai puteau suporta, nu mai puteau înțelege nimic. Se repeziră spre ușă, surzi la urletele celor doi Smith mascați. În vreme ce goneau în beznă, la mare înălțime deasupra lor se ridica marele nor invizibil al gheizerului timpului, încă în expansiune, întinzându-și nenorocirea asupra lumii

O vreme, rămaseră gâfâind lângă cel mai apropiat gard viu Din când în când, unul dintre ei se smiorcăia ca o fetiță, iar celălalt mormăia ca un bătrân. Între timp, respirau greu Când se ridicară de-acolo, zorii erau aproape și o luară de-a lungul drumului spre Rouseville, mergând pe lângă câmpie. Nu erau singurii. Locuitorii satului se puseseră în mișcare, îndepărtându-se de casele care acum le erau străine și dincolo de înțelegerea lor limitată. Holbându-se la ei de pe sub sprâncene, Tracey se opri și-și confecționă un ciomag rudimentar din lemnul gardului viu

Împreună, bărbatul și femeia lui înaintau greoi, urcând dealul, întorcându-se în sălbăticie, la fel ca mare parte din omenire, iar siluetele lor cocârjate și greoaie se profilau pe primele raze de lumină prizărită de pe cer

— Ugh glummf hum herm morm glug humc, mormăi femeia

Ceea ce însemna, în traducerea rudimentară din Vechea Piatră, „de ce naiba toate astea trebuie să i se întâmple omenirii tocmai când este pe cale să se civilizeze din nou"?

Traducerea Silviu Genescu

Postfață

Dacă a existat vreodată o viziune periculoasă care să-și aibă rădăcinile în viața reală, atunci nu poate fi decât „Noaptea în care-a erupt timpul" Ar trebui să explic că locuiesc în prezent într-un colțișor îndepărtat al comitatului englez Oxfordshire, unde am cumpărat o casă superbă din secolul al XVI-lea, din piatră, bârne și paie, și considerabil năruită din cauza absenței oricăror reparații. I-am spus prietenului meu scriitorul de science-fiction Jim Ballard

— Parcă ar fi o formă vegetală stranie, care a crescut din pământ

El mi-a replicat

— Da și mi se pare că acum crește din nou.

Într-un efort de a ține casa deasupra solului, soția mea și cu mine am decis s-o conectăm la sistemul principal de canalizare și să astupăm fosa septică Constructorii pe care i-am angajat au înconjurat-o imediat cu sisteme gigantice de canalizare și conducte enorme În toiul lucrărilor m-am întrebat cum se vor descurca generațiile viitoare cu probleme similare Rezultatul îl vedeți aici.

La o numărătoare aproximativă, aceasta este a o sută zecea povestire pe care am publicat-o. Cu zece ani în urmă mi-am abandonat slujba și m-am dedicat scrisului A fost una dintre cele mai bune idei pe care le-am avut vreodată, iar povestirea de aici conține una dintre cele mai nebunești idei pe care le-am avut vreodată. (Să sperăm că mai am în cap câteva idei nebunești — aș detesta să fiu nevoit să revin la slujbă)

INTRODUCERE LA „OMUL CARE A AJUNS PE LUNĂ – DE DOUĂ ORI"

Una dintre intențiile secundare (dar nu mai puțin importante) ale acestei antologii a fost inițial de a comanda și de a aduce în atenția cititorilor povestiri ale unor scriitori aflați complet în afara domeniului ficțiunii speculative. Pe cuprinsul meu preliminar au fost înșiruite nume ca William Burroughs*, Thomas Pynchon, Alan Sillitoe*, Terry Southern*, Thomas Berger* și Kingsley Amis. A fost de asemenea menționat numele Howard Rodman Circumstanțe de natură aproape machiavelică au împiedicat apariția aici a sextetului menționat Howard Rodman este cu noi. Sunt onorat

Dacă vă uitați cât de cât la televizor, sunteți fani ai creațiilor lui. Pentru că dacă vă uitați la TV, fie chiar și în modul cel mai periferic, o faceți pentru a urmări emisiunile cele mai bune, iar în cazul acesta ați văzut creațiile lui Rodman. (Un comentariu: mi se pare straniu că fanii science-fiction, cei care aleg să existe în lumi de vis cu zboruri printre stele, orașe pline de minunății, invenții incredibile, uși-sfinctere, 3D-video și gadgeturi, detestă televiziunea modernă în modul cel mai vehement exprimat verbal. Când află că-mi petrec o parte a timpului scriind pentru mediile vizuale, majoritatea fanilor pe care i-am cunoscut îmi declară destul de superior că ei se uită rareori la așa ceva, ca și cum simpla *privire* poate fi considerată de prost-gust Cât de trist trebuie să fie pentru ei să vadă cum televiziunea, zborul spațial și toate celelalte predicții ale „scientifictionului" lui Gernsback au fost predate în mâinile barbarilor Bănuiesc că, dintr-un punct de vedere, este o mică tragedie, la fel cum, după ce ai fost atât de trendy ani de zile pentru că știai că Tolkien era excepțional, descoperi în

mod brusc că toți ciumeții din lume citesc ediții broșate ale *Stăpânului inelelor* în metrou. Recunosc totuși că este mult, mult mai bine să avem televiziunea ca mass-media așa cum este, chiar dacă-i oribilă în nouăzeci și șase la sută din timp, decât s-o surghiunim în destinul hidos antiseptic care i-a fost hărăzit de SF-ul anului 1928.)

Howard Rodman a fost nominalizat și a câștigat mai multe premii pentru seriale TV decât oricare alt individ care activează în prezent în mediul respectiv. Faimosul lui scenariu pentru episodul *Bringing Far Places Together* din serialul *Naked City* a câștigat Premii Emmy și Writers' Guild nu numai pentru el, ci și pentru serial, regizor și actori. Cei care sunt la curent cu filmele TV excepționale își vor reaminti episodul *The Game with Glass Pieces* din sezonul de anul trecut al serialului *Bob Hope-Chrysler Theater*. De fapt stilul lui Howard Rodman a fost cel care a stabilit tonul pentru cele mai bune episoade din *Naked City* și *Route 66* în perioada lor de vârf pe micul ecran.

Howard Rodman s-a născut în Bronx, iar la vârsta de zece ani a decis că va fi scriitor La cincisprezece ani a luat decizia aceea în serios și între cincisprezece și șaisprezece ani a citit zilnic minimum un volum de povestiri; între șaisprezece și șaptesprezece ani a citit numai piese de teatru, câte cinci-șase pe zi; iar între șaptesprezece și douăzeci și unu de ani a scris câte 10 pagini pe zi: povestiri, scene din piese, poezii, secvențe narative etc A absolvit Colegiul Brooklyn și ulterior Universitatea Iowa La douăzeci și unu de ani s-a înrolat în armată (unde, printre alte îndatoriri, a trebuit să inspecteze bordelurile din Lille ca sergent de contrainformații). A publicat peste o sută cincizeci de povestiri, câteva sute de poezii, patruzeci de piese într-un act, patru piese în trei acte (și a fost inclus în volumele cu cele mai bune piese ale anului). În ultimii zece ani a activat în radio, televiziune și cinematografie La patruzeci și șapte de ani, Howard Rodman — voinicul, inimosul și incredibil de spiritualul și eruditul Howard Rodman —,

entuziasmatul de cinematografie, a fost însurat, divorțat și recăsătorit cu frumoasa și talentata actriță Norma Connolly Au patru copii, dintre care câțiva pot fi cotați ca geniali potrivit celor mai serioase criterii

Sunt deosebit de încântat că Howard poate să apară în antologia aceasta nu numai pentru că povestirea lui este cu totul diferită și cu totul specială față de celelalte, ci pentru mai multe motive secundare, pe care le voi aminti în continuare Am fost un admirator al scenariilor lui cu mult înainte să fi ajuns la Hollywood Mi se părea că întrupează idealurile spre care ar trebui să năzuiască un scenarist într-un mediu dedicat impunerii pe piață a deodorantelor pentru păr, gură, subsuori și spațiile dintre degetele de la picioare. M-am străduit să-l cunosc pe Rodman în primele luni după sosirea în Orașul Clovnilor și am învățat de la el o lecție importantă. O lecție pe care o poate folosi orice scriitor. Nu te teme! Nimic mai simplu, nu-i lăsa să te sperie. Ei nu-ți pot face nimic Dacă te-aruncă afară din lumea filmelor, mergi la televiziune Dacă te-aruncă afară din lumea televiziunii, scrie romane. Dacă nu vor să-ți cumpere romanele, vinde povestiri. Dacă nu poți face asta, atunci angajează-te muncitor în construcții. Un scriitor scrie întruna. Asta este menirea lui Și dacă ei nu te lasă să scrii un fel anume de proză, dacă te ciupesc la preț în piață, atunci mergi în altă piață. Iar dacă închid toate bazarele, atunci — pentru numele lui Dumnezeu! — du-te și muncește cu mâinile până *poți* să scrii, deoarece talentul este mereu acolo Dar ești terminat prima dată când îți spui: „Oh, Doamne, ăștia o să mă radă!" Asta pentru că principalul produs pe care-l vinde un scriitor este curajul lui Și dacă n-are curaj, atunci este mai mult decât un laș. Este un trădător, un spărgător de grevă și un eretic, fiindcă scrisul este o muncă sfântă *Asta* am învățat eu de la Howard Rodman

Alt motiv pentru încântarea mea față de includerea lui Rodman între aceste coperte este registrul povestirii lui Este

un text blând, aparent banal şi nu foarte „periculos" Totuşi, când l-am citit prima dată şi toate gândurile acestea mi-au trecut prin minte, m-am oprit, iar în minte mi-a pâlpâit semnalul de avertizare *mai citeşte-l o dată*. Rodman este amăgitor. Aşa că i-am mai citit o dată proza şi, pe lângă stilul sec, m-a izbit conceptul El încercase ceva foarte dificil şi tulburător în felul său Făcuse un comentariu înţelept despre acelaşi subiect pe care l-am comentat *eu* în al doilea paragraf al acestei introduceri. (Partea în paranteze.) Este genul de povestire pe care obişnuia s-o scrie Heinlein şi pe care Vonnegut* a scris-o de câteva ori, dar la care *majoritatea* scriitorilor speculativi nici măcar nu vor să se gândească. Ei sunt mult prea îndepărtaţi, pe când Rodman continuă să aibă legături substanţiale cu prezentul Iar îngrijorarea (şi afecţiunea) lui pentru tragedia prezentului a dus la scrierea povestirii omului care s-a dus pe Lună — de două ori.

Un ultim motiv pentru care apariţia lui Rodman aici constituie o încântare El este un luptător, nu doar un liberal de salon. Sfatul lui de a nu mă teme niciodată a fost însoţit de porunca de a lupta pentru ceea ce scrisesem. Am încercat s-o fac, uneori cu succes Este dificil în Hollywood Dar mentorul meu, Howard Rodman, este cel care, odată, a azvârlit cu o scrumieră masivă în cineva care-i aruncase la coş un scenariu şi a trebuit să fie reţinut să nu-i smulgă capul de pe umeri. În altă ocazie i-a trimis unui producător important, care-i măcelărise un episod, un pachet ambalat în hârtie creponată neagră. La interior era o pereche de foarfeci cu un bilet pe care scria *Requiescat in Pace* şi numele episodului. Prin studiouri circulă o vorbă de duh: dacă n-ai destule bătăi de cap cu Ellison care scrie pentru tine, cheamă-l pe Rodman şi lucrează cu personajul original.

Ca dovadă vizibilă a calităţii muncii lui, amintesc că Howard Rodman este unul dintre scriitorii cei mai ocupaţi din Hollywood

OMUL CARE A AJUNS PE LUNĂ – DE DOUĂ ORI

de HOWARD RODMAN

Prima oară când a ajuns pe Lună, Marshall Kiss avea nouă ani și călătoria a fost accidentală. Un balon captiv s-a dezlegat la bâlci și dus a fost, cu Marshall cu tot

N-a coborât decât douăsprezece ore mai târziu

— Unde-ai fost? l-a întrebat tăticul lui

— Sus pe Lună, a răspuns el.

— Nu mai spune! a exclamat tăticul, rămânând cu gura ușor căscată

Și s-a dus să le spună vecinilor

Mămica lui Marshall, fiind o fire mai practică, a pus pe masă, în fața băiatului, un castron plin-ochi cu terci fierbinte

— Trebuie să fii lihnit de foame după o călătorie ca asta Ai face bine să mănânci ceva, înainte de culcare.

— Cred că da, a spus el, punându-se pe treabă, să dea gata castronul.

Muncea cu râvnă când au venit reporterii — un bărbat voinic, cu mustăcioară, și un tânăr reținut, care făcea practică la ziar, ca student al Colegiului pentru Antreprenori de Pompe Funebre

— Așadar, a zis cel cu mustăcioară, ai fost pe Lună

Marshall s-a intimidat și a clătinat din cap, fără să vorbească

Administratorul de pompe funebre a zâmbit superior, dar s-a oprit când mămica băiatului l-a săgetat cu privirea

— Cum e? a întrebat bărbatul cu mustăcioară

— Foarte frumos, a răspuns Marshall politicos Răcoare și curat și multă muzică

— Ce fel de muzică?

— Doar muzică Melodii frumoase

Antreprenorul de pompe funebre s-a uitat chiorâș, dar s-a oprit când mămica lui Marshall a trântit pe masă un pahar cu lapte, încruntându-se

— Melodii frumoase, a repetat el Întocmai ca niște imnuri bisericești

Trei vecini au venit să-l vadă Au stat la o oarecare distanță de masă, uitându-se cu gura ușor căscată la băiatul care fusese pe Lună

— Cine-ar crede? a șoptit unul dintre ei Pare atât de mic

Marshall a roșit cu mândrie, aplecându-și capul deasupra castronului cu terci

În clipa următoare, patru colegi de școală s-au furișat pe ușa bucătăriei și și-au vârât fețele în spațiile dintre vecini

— Întreabă-l, a cerut unul dintre colegii mai mici

— Hei, Marsh, a strigat cel mai curajos, mâine te joci cu mingea?

— Sigur, a răspuns Marshall

— E în regulă, le-a spus celorlalți curajosul Nu l-a schimbat deloc.

Tăticul s-a întors cu alți doi vecini și o femeie și-a adus soțul și cei opt copii, de la patru kilometri depărtare Un cal și-a vârât capul pe fereastra bucătăriei, iar o găinușă a sărit înăuntru și s-a ascuns sub sobă

Profesoara lui Marshall a sunat la ușa din față și, văzând că nu răspunde nimeni, a străbătut casa cu pași mari, neînsoțită, până în bucătărie

Toată lumea îl privea pe Marshall cu un aer vesel și mândru, dar nimeni nu părea în stare să găsească ceva de spus Chiar și când a sosit primarul, proaspăt bărbierit și hotărât să țină un discurs, ceva i s-a întâmplat și a închis gura fără o vorbă

Bucătăria s-a încălzit, cu atâția oameni îngrămădiți înăuntru, dar era o căldură plăcută — voioasă și fericită — și

nimeni nu se îmbrâncea Mămica lui Marshall doar zâmbea larg și strălucea, iar tăticul lui pufăia dintr-o pipă din cocean de porumb, așezat pe o ladă întoarsă cu susul în jos, lângă sobă

Reporterul care se pregătea pentru profesia de antreprenor de pompe funebre a început să-l întrebe pe Marshall.

— De unde știi că ai fost pe Lună?

Însă atât i-a fost și, cumva, s-a pomenit în spatele mulțimii, privind peste capetele tuturor, ridicat pe vârfuri

În cele din urmă, găinușa a cotcodăcit și toți au găsit că e amuzant, așa că au râs în hohote și nestingheriți.

Marshall și-a terminat terciul și laptele și a ridicat privirea, văzând pe fereastră că și curtea era înțesată de oameni kilometri de jur împrejur, cu cai și șarete, pe jos și în toate felurile. Și-a dat seama că așteptau să le vorbească, așa că s-a ridicat și a ținut un discurs

— N-am avut niciodată intenția să mă duc pe Lună, a început S-a întâmplat pur și simplu. Balonul a urcat întruna și eu am urcat cu el. Destul de curând, mă uitam în jos la vârfurile munților, și asta era ceva! Dar balonul a continuat să urce și iar să urce Pe drum, am înfuriat un vultur. Încerca să zboare la fel de sus ca mine, dar pur și simplu nu putea Sălta ca nebunul, vulturul ăla. Și țipa de mama focului.

Toți oamenii din bucătărie și cei de afară, din curte, au clătinat aprobator din cap

— În cele din urmă, a continuat Marshall, am ajuns pe Lună Cum am zis, a fost foarte frumos

Marshall s-a oprit, pentru că zisese tot ce avea de zis

— Ți-a fost frică? a întrebat cineva.

— Oarecum Dar aerul era înviorător și am trecut peste asta

— Ei, a intervenit primarul, hotărât să spună ceva, ne bucurăm că te-ai întors printre noi

Și a întins mâna, strângând-o pe-a lui Marshall

După aceea, băiatul a dat mâna cu cei dimprejur şi toţi s-au întors la casele lor. Calul şi-a scos capul din fereastră şi a început din nou să pască în curte Găina a ieşit ţopăind pe uşă, lăsând în urma ei un ou sub sobă. Casa era acum goală, dar plină de voioşie De parcă toată lumea ar fi venit şi şi-ar fi adus veselia, lăsând-o în urmă drept dar, aşa cum şi-a lăsat găina oul

— A fost o zi mare pentru tine, a zis tăticul lui

— Cred c-ar fi bine să te duci la culcare acum, a zis mămica lui

— S-ar putea, continuă tăticul, gândind cu voce tare, s-ar putea să devii un mare explorator, când va veni vremea

Marshall s-a uitat la mămica lui, i-a văzut teama că va ajunge un vântură-lume. A răspuns, de dragul mamei sale:

— O să-ţi spun eu, tati Mi se pare mai probabil să mă potolesc acum şi să stau locului

Bineînţeles că i-a făcut cu ochiul tatălui, ca să-i arate că poate are dreptate

— Noapte bună, tati. Noapte bună, mami

— Noapte bună, fiule.

Mămica l-a pupat de noapte bună

Apoi Marshall s-a dus în camera lui, a închis uşa, s-a dezbrăcat şi şi-a pus pijamaua. A îngenuncheat la marginea patului şi şi-a împreunat mâinile în rugăciune

— A fost o zi fericită, o, Doamne Cea mai fericită din viaţa mea Mulţumesc

S-a urcat în pat şi a adormit

Ei, ştiţi cum trece timpul Marshall a devenit bărbat, s-a însurat şi s-a aşezat la casa lui. A avut copii şi copiii lui au avut copii. Copiii lui au crescut şi, firește, au luat-o pe drumul lor, iar soţia lui a murit de moarte bună Şi iată-l pe Marshall Kiss rămas singur pe lume, locuind la ferma lui şi lucrând exact atât cât avea chef

Uneori se ducea în oraş şi se aşeza lângă sobă, în magazinul universal, şi vorbea, iar alteori rămânea acasă şi asculta cum vorbeşte ploaia cu ochiurile ferestrelor. A sosit vremea când se apropia cu paşi repezi de nouăzeci de ani. Aproape toată lumea care trăise pe vremea copilăriei sale murise

Oamenii din oraş erau o generaţie nouă şi, cu toate că nu erau lipsiţi de bunăvoinţă, nu erau nici foarte prietenoşi Aşa stă treaba cu o nouă generaţie — nu priveşte înapoi, priveşte numai înainte

A venit o vreme când Marshall putea străbate tot oraşul, de la un capăt la altul, fără să vadă o faţă cunoscută sau una care-l cunoştea. Saluta din cap şi i se răspundea la fel, dar nu era o relaţie umană adevărată, apropiată Era doar un gest de politeţe. Şi ştiţi ce se întâmplă când un om ajunge să trăiască aşa se simte singur

Tocmai asta i s-a întâmplat lui: a ajuns să se simtă singur.

La început a crezut că poate uita de singurătate stând retras, doar el Şi a trecut o lună întreagă fără să iasă în lume, sperând că poate cineva îşi va manifesta curiozitatea sau poate va veni să vadă cum se simte. Dar absolut nimeni n-a făcut-o Aşa că a mers din nou în oraş.

Vânzătorul de la magazin a părut să-şi amintească vag că nu l-a mai văzut pe acolo, dar nu era foarte sigur

— N-aţi mai trecut pe-aici de câteva zile, aşa-i? l-a întrebat el

— Mai degrabă de-o lună, a răspuns Marshall

— Nu mai spuneţi! a replicat vânzătorul, adunând cifrele de pe bonul de plată al lui Marshall

— Am fost plecat, a zis Marshall

— În vizită la rude? a întrebat vânzătorul

— Am fost pe Lună

Vânzătorul a părut uşor plictisit şi deloc interesat. Şi deloc impresionat De fapt, nu părea să-l creadă pe Marshall din capul locului Însă era un om politicos, aşa că a remarcat·

— Trebuie să fie o călătorie frumoasă, a zis, fără să se mai gândească vreo clipă la asta

Marshall a ieşit din magazin cu pas apăsat şi s-a dus să se tundă

— A cam crescut, domnule Kiss, a spus frizerul

— Nici nu se putea altfel, a răspuns Marshall Ştiţi, nu există nicio frizerie pe Lună

— Îmi închipui, a spus frizerul şi şi-a văzut mai departe de treabă, ţăcănindu-şi preocupat foarfecele şi prefăcându-se că tunde câte un fir de păr, ici şi colo, dar fără să mai pomenească despre Lună, fără să aibă bunul-simţ să întrebe cum e pe Lună.

Aşa că Marshall a adormit, până să termine frizerul

În frizerie a intrat primarul, pentru tunsul zilnic al bărbii. Era un tânăr cu o barbă deasă şi i-a aruncat în treacăt lui Marshall o privire indiferentă

— Babalâc, i-a spus el frizerului

Frizerul a clătinat din cap în timp ce lucra

— Pare istovit, a remarcat primarul

— Ar trebui să fie Tocmai s-a întors de pe Lună, i-a spus frizerul chicotind

— Nu mai spune! a zis primarul

— Aşa susţine

Frizerul a chicotit din nou

— Tocmai s-a întors de pe Lună

— Păi, atunci nu-i de mirare că e obosit

Dar, după felul în care râdea primarul şi după felul în care râdea frizerul, Marshall şi-a dat seama că doar îşi băteau joc de el Căci, firește, el nu dormea, de fapt

S-a înfuriat, a sărit în picioare, a aruncat bucata de pânză de pe el şi a pornit cu pas apăsat către redacţia ziarului.

— Mă numesc Marshall Kiss, i-a spus novicelui de la birou, şi tocmai m-am întors dintr-o călătorie pe Lună!

— Mulţumesc pentru pont, tataie, a zis reporterul, zâmbind uşor strâmb O să mă ocup de asta când o să am timp

Şi, cu aceste vorbe, şi-a trântit piciorul direct pe birou, împreunându-şi mâinile la ceafă

Din ochii lui Marshall au ţâşnit lacrimi.

— Am fost pe Lună de două ori! a strigat el. O dată, la nouă ani, şi a apărut şi în ziarul dumitale, la vremea aceea Păi, au venit oameni de la douăzeci de kilometri depărtare să mă vadă. Am urcat acolo într-un balon vechi şi un vultur s-a spetit încercând să urce la fel de sus ca mine

Marshall s-a uitat atent la reporter şi şi-a dat seama că nu-l crede şi că nici n-avea de gând să încerce.

— N-a mai rămas pe lume pic de compasiune, a adăugat Nici de bucurie.

Şi cu aceasta a ieşit

Drumul spre casă era în cea mai mare parte pietros şi urcător şi i-a luat parcă o veşnicie să străbată o scurtă distanţă.

— Nu-mi pot da seama cum s-au schimbat oamenii atât de mult, şi-a zis Iarba e tot verde, caii au coadă şi găinile fac ouă

Gândurile i-au fost întrerupte de un băieţel care venea în fugă din urmă, prefăcându-se că galopează şi lovindu-se peste fesă, de parcă ar fi fost un cal

— Bună, a spus băieţelul. Unde mergeţi?

— Doar puţin în susul dealului, înapoi la ferma mea

— Unde aţi fost?

— Doar până-n oraş.

— Atâta tot? a întrebat băieţelul, dezamăgit N-aţi mai fost nicăieri altundeva?

— Am fost pe Lună, a răspuns Marshall, cu sfială

Ochii băiatului s-au lărgit, strălucind cu putere

— De două ori, a adăugat

Ochii băiatului s-au lărgit şi mai mult

— Şi cum v-a plăcut! a strigat băiatul, entuziasmat C-cum v-a plăcut?

Era atât de emoţionat, încât se bâlbâia

— La drept vorbind, tocmai m-am întors de pe Lună

Băieţelul a rămas mut o secundă

— Ce ziceţi, domnule, a întrebat el, în cele din urmă, vă deranjează dacă-mi aduc prietena să vă vadă?

— Chiar deloc Locuiesc aproape, în casa de colo

A luat-o spre casa lui

— Mă întorc imediat, a promis băieţelul şi a alergat cât îl ţineau puterile, să-şi aducă prietena

După vreo jumătate de oră, băieţelul şi mica lui prietenă au ajuns la casa lui Marshall. Au bătut la uşă, dar n-au primit niciun răspuns, aşa că au intrat

— E în regulă, a spus băieţelul, e foarte prietenos

Bucătăria era goală, aşa că s-au uitat în salon, care era tot gol

— Poate că s-a întors pe Lună, a şoptit fetiţa, înfiorată

— Poate, a fost de acord băieţelul, dar au căutat totuşi şi în dormitor.

Acolo era Marshall, întins pe pat, şi la început au crezut că doarme. Dar după o vreme, când au văzut că nu se mişcă şi nu respiră, băieţelul şi fetiţa au ştiut că a plecat mult mai departe

— Cred că ai avut dreptate, a remarcat băieţelul.

Cei doi copii au stat şi s-au uitat întruna, cu ochii mari, cât de mari se poate, la omul care fusese pe Lună de două ori

— Cred că asta e a treia oară, a spus fetiţa.

Şi, dintr-odată, fără să ştie de ce, i-a cuprins frica şi au fugit, lăsând uşa deschisă în urma lor. Au alergat în tăcere, ţinându-se de mână, speriaţi, dar totodată fericiţi, ca şi cum se petrecuse un lucru minunat, pe care nu-l puteau înţelege

După o vreme, deşi era pentru prima oară când s-a întâmplat asta la ferma aceea, calul a păşit în casă, şi-a vârât capul pe uşa dormitorului şi s-a uitat.

Şi apoi o găină a sărit înăuntru şi s-a ascuns sub pat

Iar mult mai târziu, o mulţime de oameni au venit să vadă zâmbetul mulţumit de pe faţa lui Marshall

— El e, a spus băieţelul, arătând cu degetul Omul care a fost pe Lună de două ori

Şi, cumva, în prezenţa zâmbetului lui Marshall şi a calului care stătea acolo foşnindu-şi coada şi a cotcodăcitului neaşteptat al găinii de sub pat — cumva, nimeni nu l-a corectat pe băieţel

Asta s-a întâmplat pe vremea când racheta pentru Marte făcea regulat trei drumuri pe zi. Aproape nimeni nu mai mergea pe Lună Nu erau destule de văzut

Traducerea Laura Bocăncios

Postfaţă

Povestirea aceasta a rezultat dintr-o înţelegere bruscă, şi profund personală, a anumitor aspecte din viaţa tatălui meu — enormele schimbări care s-au petrecut în istoria epocii lui: progrese tehnologice mai presus de vise, pe când era un băiat

Tata îmi povestise cum ascultase un fonograf care era purtat în spinare de un vânzător ambulant din Polonia lui natală În schimbul unei copeici, vânzătorul învârtea mânerul, discul se rotea, acul cobora şi, dacă apropiai mult urechea de pâlnie, auzeai miracolul unei voci, a unei muzici, a unei recitări

În anul 1928 sau 1929, tata a urcat într-un avion care a aterizat pe o porumbişte din vecinătatea Munţilor Catskill. În schimbul a cinci dolari, tata a zburat vreme de cinci minute

Dacă aceasta a fost povestea tatălui meu, a fost şi povestea generaţiei sale. Într-un răstimp care mi se pare incredibil de scurt, misterul şi miracolul au fost pierdute. Televiziunea nu mai reprezintă o mică minune, deşi complexitatea expedierii şi recepţionării semnalelor TV depăşeşte înţelegerea şi

capacitatea zecilor şi sutelor de milioane de telespectatori Televizorul are succes *tocmai* pentru că minunea a fost eliminată. *Tocmai* pentru că este într-adevăr o cutie pentru idioţi, nu atât în privinţa conţinutului, cât a felului în care au fost simplificate comenzile, astfel încât poate fi utilizat de oricine care învaţă doar cum să apese un buton şi să rotească un disc selector. Discul în sine este conceput astfel încât este suficient să-l roteşti; nici măcar nu trebuie să ajungi la un număr specific *Ipso facto*, dacă vrei să vizionezi o emisiune de pe canalul 8, nu trebuie decât să roteşti discul, până emisiunea respectivă apare pe ecran Ergo, ai selectat canalul 8

Şi minunea a dispărut

Am scris povestirea aceasta fiindcă mi se pare că anvergura istoriei moderne degajă un sentiment de uimire, fiindcă pentru mine are sentimentul de basm şi de incredulitate, fiindcă mi se pare că s-a pierdut miracolul schimbărilor petrecute din vremea copilăriei tatei până la vremea copilăriei mele.

Este pur şi simplu un memento că fantasticul rezidă în cotidianul vieţilor noastre în aceeaşi măsură în care rezidă în minunile viitorului. Şi este un memento al faptului că lucrurile cele mai bune din civilizaţia noastră se întind mult dincolo de înţelegerea cetăţeanului obişnuit. Minunea este faptul că există atât de multă civilizaţie, deşi atât de puţini sunt civilizaţi.

Dacă aş fi avut altă dispoziţie, poate că aş fi scris o povestire mai incisivă De data aceasta însă m-am gândit că forma ar trebui să urmeze conţinutul. Iată de aceea un basm: de modă veche şi sentimental, produs pe o maşină de scris electrică

INTRODUCERE LA „CREDINȚA PĂRINȚILOR NOȘTRI"

În privința asta n-am avut nicio îndoială Dacă antologia urma să abordeze concepte noi și subiecte tabu, povestiri dificil de vândut revistelor de masă sau, mai specific, revistelor specializate și izolate ale domeniului science-fiction, trebuia să angajez scriitorii care nu se temeau să meargă prin beznă. Philip K Dick își iluminase propriul peisaj de mulți ani, proiectându-și razele lămpilor cu arc ale imaginației asupra unei *terra incognita* de dimensiuni copleșitoare. L-am abordat pe Phil Dick și mi-a răspuns afirmativ. O povestire despre care să se comenteze și (dacă era posibil) sub influența LSD-ului. Textul care urmează, ca și excelentul lui roman neconvențional *Cele trei stigmate ale lui Palmer Eldritch*, este rezultatul unei asemenea călătorii halucinogene.

Dick are obiceiul inconfortabil de a-ți zgudui teoriile. De pildă, propria mea teorie despre valoarea stimulenților artificiali pentru încurajarea procesului creativ. (Presupun că-i un subterfugiu din partea mea, pentru că sunt incapabil să scriu fără ca muzica să urle pe fundal Nu contează dacă-i Honegger*, Tijuana Brass*, Archie Shepp* sau New Vaudeville Band* cântând *Winchester Cathedral*. Am nevoie de muzică) Pe când eram puști și cutreieram diverse cluburi de jazz din New York, atât în calitate de critic și recenzent, cât și ca simplu ascultător, am devenit apropiat de mulți muzicieni care jurau că aveau nevoie fie de iarbă, fie de speed pentru a intra în starea potrivită. Apoi, după ce se făceau bine, începeau să cânte, ce ieșea era curată demență. Am cunoscut balerine care fumau marijuana pentru că fără chiștocul acela nu puteau obține senzația de „plutire", psihiatri care își puteau întreține propriile deprinderi cu rețete pentru narcotice pe care și le prescriau

singuri — deprinderi pe care şi le clădiseră pe amăgirea că drogurile le eliberau minţile pentru analize mai pătrunzătoare, artişti plastici care consumau constant acid şi ale căror lucrări realizate sub influenţele „pentru lărgirea minţii" le-aţi fi frecat cu detergent dacă le-aţi fi găsit pe fundul piscinei Teoria mea, dezvoltată de-a lungul anilor în care i-am văzut pe oameni autoamăgindu-se pentru impulsul pe care-l căpătau, era că procesul creativ este cel mai dinamic atunci când fuzionează curat şi neîncepţoşat din izvoarele existente în minţile creatorilor Philip K Dick infirmă teoria respectivă

Experimentele lui cu LSD şi alte substanţe halucinogene, plus stimulenţi din clasa amfetaminelor, au născut roade ca nuveleta pe care o veţi citi, o viziune „periculoasă" din toate punctele de vedere. Se pune atunci de la sine întrebarea cât de validă este totalitatea pentru excepţia succeselor rare, ca opera lui Phil Dick? Nu consider că ştiu Tot ce pot sugera este că administrarea cuvenită a drogurilor pentru lărgirea minţii poate deschide zone noi intelectului creativ. Zone care au fost, până atunci, ţara orbilor.

Philip K Dick a urmat Universitatea din California, a avut diverse slujbe, printre care conducerea unui magazin de discuri (este pasionat de Bach, Wagner şi Buddy Greco*), scrierea de reclame publicitare şi prezentarea unui program de muzică clasică la postul KSMO din San Mateo, California. Printre cărţile lui se numără *Loterie solară, Eye in the Sky, Timpul dezarticulat, The Simulacra, The Penultimate Truth, Martian Time-Slip, Dr. Bloodmoney, Now Wait for Last Year* şi câştigătorul Premiului Hugo din anul 1963, *Omul din castelul înalt*. Deşi trupeş, bărbos şi însurat, se ştie că-i place să se uite cu atenţie după fete

Astăzi este alături de noi în capacitatea lui de reformator al teoriilor Şi dacă nu vă ciuguleşte chiar deloc simţul „realităţii" în „Credinţa părinţilor noştri", atunci luaţi-vă pulsul. S-ar putea să fiţi mort

CREDINȚA PĂRINȚILOR NOȘTRI

de PHILIP K DICK

Pe străzile din Hanoi, se trezi față în față cu un vânzător ambulant fără picioare, care umbla într-un cărucior de lemn și striga cu voce ascuțită după toți trecătorii. Chien își încetini pașii, îl ascultă, dar nu se opri; problemele de la Ministerul Artefactelor Culturale îi tot apăreau în minte, distrăgându-i atenția: era ca și singur, de parcă în jurul lui n-ar mai fi rămas niciunul dintre oamenii de pe biciclete, scutere și motociclete cu reacție. Și tot așa părea să fi dispărut și ologul

— Tovarășe, insistă totuși acesta, urmărindu-l — cărucio-rul era alimentat de o baterie cu heliu și mergea după Chien în viteză, condus cu îndemânarea unui expert. Am o mare varietate de ierburi de leac desăvârșite, verificate în timp și însoțite de mii de mărturii ale clienților mei fideli; spune-mi de ce boală suferi și te pot ajuta

— Așa o fi, zise Chien, oprindu-se, numai că eu n-am nicio boală

În afară de afecțiunea cronică a angajaților Comitetului Central, se gândi, maladia carieristului oportunist, care încearcă fără întrerupere porțile oricărei funcții oficiale Și a mea nu face excepție

— Pot vindeca, de pildă, boala radiațiilor, psalmodie vân-zătorul, continuând să-l urmărească. Sau, dacă e cazul, pot îmbunătăți potența sexuală. Pot inversa evoluția carcinoamelor, chiar și pe a temutului melanom, pe care-l numiți cancer negru

Apoi intonă, ridicând o tavă plină cu flacoane, cutiuțe de aluminiu și prafuri de tot soiul în borcănele de plastic·

— Dacă un rival se străduieşte cu insistenţă să-ţi uzurpe poziţia birocratică rentabilă, îţi pot furniza un unguent care, sub aparenţa unui balsam pentru piele, e de fapt o toxină extrem de eficientă. Iar preţurile mele sunt mici, tovarăşe. Şi, ca o favoare deosebită pentru cineva cu o ţinută atât de distinsă, am să-ţi accept dolarii de hârtie postbelici inflaţionişti, consideraţi o valoare internaţională, dar în realitate cu nimic mai de preţ decât hârtia igienică.

— Du-te dracului, îl repezi Chien, şi făcu semn unui taxi cu pernă de aer; întârziase deja trei minute şi jumătate la prima întâlnire a zilei şi diverşii săi superiori cu buci grase aveau să ţină minte — după cum aveau să-şi amintească, într-o chiar mai mare măsură, şi subordonaţii lui

Vânzătorul i se adresă cu voce scăzută.

— Totuşi, tovarăşe, *trebuie* să cumperi de la mine

— De ce? întrebă plin de indignare Chien

— Pentru că sunt veteran de război, tovarăşe În Colosalul Război Decisiv de Eliberare Naţională, am luptat împotriva imperialiştilor alături de Frontul Popular Democratic Unit; mi-am pierdut extremităţile picioarelor în lupta de la San Francisco. *Aşa e legea*, continuă pe un ton triumfător şi viclean Dacă refuzi să cumperi mărfurile unui veteran, rişti o amendă şi o posibilă condamnare la închisoare — plus dizgraţia.

Dând obosit din cap, Chien îi făcu semn taxiului cu pernă de aer să plece

— Într-adevăr, trebuie să cumpăr de la tine

Aruncă o privire grăbită asupra ofertei de remedii vegetale de proastă calitate, alegând unul la întâmplare.

— Ăla, se decise, arătând un pachetel înfăşurat în hârtie de pe rândul din spate

Ologul râse

— Ăla, tovarăşe, e un spermicid cumpărat de femeile care, din motive politice, nu primesc aprobare pentru pilulă Nu

ţi-ar fi de mare folos, adică nu ţi-ar folosi deloc, fiindcă eşti un gentleman

— Legea, ripostă sarcastic Chien, nu-mi impune să cumpăr de la tine ceva util; numai să cumpăr ceva Îl iau pe ăla

Îşi duse mâna în interiorul hainei vătuite, după portofelul imens, umflat de bancnote postbelice inflaţioniste pe care el, ca funcţionar guvernamental, le primea drept plată de patru ori pe săptămână

— Spune-mi care sunt problemele tale, zise vânzătorul.

Chien se holbă la el, îngrozit de invazia în intimitatea sa — şi intrusul nici măcar nu făcea parte din guvern

— Bine, tovarăşe, spuse vânzătorul, văzându-i expresia feţei N-o să te iau la întrebări; îmi cer scuze. Dar, în calitate de doctor — sunt tămăduitor specializat în ierburi de leac —, e indicat să ştiu cât mai multe cu putinţă

Căzu pe gânduri, cu faţa lui sfrijită căpătând un aer sobru

— De obicei te uiţi mult la televizor? întrebă pe neaşteptate

— În fiecare seară, răspunse Chien, luat prin surprindere Cu excepţia zilelor de vineri, când mă duc la clubul meu, unde practic arta ezoterică a capturării animalelor cu lasoul, importată din Occidentul învins

Era singura slăbiciune pe care şi-o tolera, altminteri, se dedica în totalitate activităţilor de partid

Vânzătorul întinse mâna, alegând ceva împachetat în hârtie gri

— Şaizeci de dolari de argint, anunţă el Cu garanţie completă; dacă nu-şi face efectul, îmi aduci partea nefolosită şi înapoiez fără nicio supărare toţi banii

— Şi care e efectul garantat? întrebă tăios Chien

— Odihneşte ochii obosiţi, după zâmbetele aprobatoare din timpul discursurilor oficiale fără sens, îi explică vânzătorul E un calmant; ia-l imediat ce eşti expus la obişnuitele predici seci şi interminabile care

Chien plăti, primi pachetul şi se îndepărtă cu paşi mari Băga-mi-aş...! bodogăni, pentru sine însuşi. Decretul care-a făcut din veteranii de război o clasă privilegiată e o escrocherie, decise. Ne devorează — pe noi, ăştia mai tineri — ca nişte păsări de pradă

Dat uitării, pachetul rămase în buzunarul hainei sale când intră în clădirea impozantă a Ministerului Postbelic al Artefactelor Culturale şi apoi în propriul său birou de o somptuozitate remarcabilă, gata să-şi înceapă ziua de lucru

Înăuntru îl aştepta un bărbat corpolent de vârstă mijlocie, cu trăsături caucaziene şi purtând un costum de mătase Hong Kong maro, cu două rânduri de nasturi şi vestă Alături de occidentalul necunoscut stătea şeful lui direct, Ssu-Ma Tso-pin. Acesta din urmă făcu prezentările în cantoneză, un dialect pe care-l vorbea mizerabil

— Tovarăşe Tung Chien, tovarăşul este Darius Pethel. Va fi directorul noului institut ideologic şi cultural cu caracter educaţional care se va deschide în curând la San Fernando, California. Tovarăşul Pethel, adăugă apoi, a petrecut o întreagă viaţă bogată în activităţi susţinând, prin mijloace pedagogice, lupta popoarelor pentru înlăturarea dominaţiei statelor din blocul imperialist; iată de ce a primit această funcţie înaltă

Îşi strânseră mâinile

— Ceai? îi întrebă Chien pe cei doi, apoi apăsă butonul hibachiului[25] său cu infraroşii şi apa dintr-un vas de ceramică bogat ornamentat — de proveniență japoneză — începu imediat să clocotească

Când se aşeză la biroul său, văzu că domnişoara Hsi, o femeie demnă de toată încrederea, îi lăsase un raport (confidenţial) cu informaţii despre tovarăşul Pethel; îl trecu în revistă dintr-o privire; dar lăsă impresia că de fapt nu făcea nimic

---

[25] Vas cu jăratic folosit la încălzit sau la gătit *(N t)*

— Binefăcătorul Absolut al Poporului, spuse Tso-pin, s-a întâlnit personal cu tovarășul Pethel și i-a acordat încrederea sa Ceea ce se întâmplă extrem de rar. În școala din San Fernando se vor preda, în aparență, obișnuitele concepte filosofice taoiste, dar adevăratul său rol va fi, firește, menținerea unui canal de comunicare între noi și segmentul liberal și intelectual al tineretului din vestul Statelor Unite. Între San Diego și Sacramento, cei mai mulți dintre acești tineri au rămas în viață; estimăm că sunt în număr de cel puțin zece mii. La școală vor fi acceptați două mii. Pentru cei selectați, înrolarea va fi obligatorie. Rolul dumitale în programul tovarășului Pethel e foarte important. Ei, îți clocotește apa

— Mulțumesc, murmură Chien, lăsând pliculețul de ceai Lipton să cadă în vas

Tso-pin continuă

— Deși tovarășul Pethel va superviza programa cursurilor predate elevilor școlii, toate lucrările de la examene vor fi trimise, fapt ce poate părea destul de bizar, aici, în biroul dumitale, pentru o analiză ideologică amănunțită, competentă. Cu alte cuvinte, tovarășe Chien, vei decide pe care dintre cei două mii de elevi ne putem baza, cine răspunde cu adevărat programului și cine nu

— Acum voi turna ceaiul, spuse Chien, făcând-o cu gesturi ceremonioase.

— Ceea ce trebuie să înțelegem, hurui Pethel, într-o cantonează chiar mai stâlcită decât a lui Tso-pin, e faptul că, odată înfrânți de noi în războiul global, tinerii din America și-au perfecționat talentul în arta disimulării.

Spuse ultimul cuvânt în engleză; neînțelegându-l, Chien se întoarse, întrebător, spre superiorul său

— Sunt mincinoși, îi explică acesta

Pethel reluă·

— Rostesc sloganurile corespunzătoare ca să salveze aparențele, dar în sinea lor nu le recunosc adevărul Lucrările

elevilor din acest grup vor semăna foarte bine cu unele adevărate...

— Vreți să spuneți că lucrările prezentate la examene de *două mii* de elevi vor trece prin biroul meu? întrebă Chien, nevenindu-i a-și crede urechilor E o muncă suficientă pentru un om cu normă-ntreagă, n-am nici pe departe timp pentru așa ceva, explică îngrozit. Pentru a aproba sau a respinge cu discernământ diversitatea de lucrări abil întocmite pe care-o aveți în vedere

Gesticulă.

— Dați-o-n aia mă-sii de treabă, conchise, în engleză

Clipind la auzul expresiei occidentale de o vulgaritate grosolană, Tso-pin preciză

— Ai subordonați Și poți cere să fie angajați mai mulți, bugetul ministerului, mărit anul ăsta, o va permite. Și nu uita Binefăcătorul Absolut al Poporului l-a ales personal pe tovarășul Pethel

În tonul lui se simțea acum o amenințare subtilă. Exact atât cât trebuia ca să pătrundă dincolo de isteria lui Chien și să-l supună, reducându-l la o tăcere Cel puțin pe moment Ca să-și evidențieze punctul de vedere, Tso-pin trecu în capătul opus la biroului; se postă sub portretul tridimensional, în mărime naturală, al Binefăcătorului Absolut și, după un anumit interval de timp, prezența sa în apropiere declanșă dispozitivul de derulare a benzii magnetice din spatele acestuia: mușchii feței Binefăcătorului se puseră în mișcare și din direcția ei se auzi un îndemn bine cunoscut, modulat cu accente mai mult decât familiare.

— Luptați pentru pace, fiii mei, psalmodie portretul, cu blândețe și, în același timp, cu fermitate.

— Ha, zise Chien, încă derutat, dar ascunzându-și descumpănirea.

Poate unul dintre computerele ministerului reușea să sorteze lucrările, s-ar fi putut implementa o subrutină

da-nu-probabil, bazată pe o analiză preliminară a tiparelor corectitudinii — şi incorectitudinii — ideologice. Totul s-ar fi putut transforma într-o rutină Poate

— Am adus cu mine un anumit material pe care aş vrea să-l examinaţi, tovarăşe Chien, spuse Darius Pethel şi deschise fermoarul unei serviete urâte, demodate, din plastic. Două teze de la examen, specifică, întinzându-i hârtiile lui Chien Asta ne va arăta dacă sunteţi sau nu competent

Se uită la Tso-pin; privirile li se întâlniră.

— Înţeleg, continuă Pethel, că, dacă veţi trece această probă cu succes, veţi deveni viceconsilier în cadrul ministerului, iar Excelenţa Sa, Binefăcătorul Absolut al Poporului, vă va decerna personal medalia Kisterigian.

Atât el, cât şi Tso-pin zâmbiră prudenţi, la unison

— Medalia Kisterigian, repetă Chien, apoi luă lucrările şi le privi cu o indiferenţă şi o lejeritate la fel de ostentative, dar cu inima vibrându-i de încordare prost mascată De ce tocmai acestea două? Cu alte cuvinte, ce anume caut, tovarăşe?

— Una dintre ele, spuse Pethel, e lucrarea unui membru de partid loial, devotat şi progresist. Cealaltă e a unui tânăr *stiliaga*[26] pe care-l suspectăm de cripto-idei imperialiste degenerate, de tip mic-burghez. Dumneavoastră, tovarăşe, trebuie să descoperiţi cui îi aparţine fiecare dintre cele două teze

Mii de mulţumiri, se gândi Chien Dar dădu din cap şi citi titlul lucrării de deasupra

DOCTRINELE BINEFĂCĂTORULUI ABSOLUT ANTICIPATE ÎN POEZIA LUI BAHA AD-DIN ZUHAYR, DIN ARABIA SECOLULUI AL XIII-LEA

---

[26] Reprezentant al unei subculturi existente în Rusia secolului al XX-lea, de la sfârşitul deceniului cinci până la începutul deceniului şapte, caracterizate prin eleganţa vestimentaţiei (considerată necorespunzătoare standardelor comuniste ale epocii) şi fascinaţia faţă de muzica modernă. *(N.t.)*

Trecând în revistă primele pagini ale lucrării, Chien descoperi un catren familiar; se numea *Moartea* și îl știa încă de la începuturile vieții sale de adult cultivat

Începe c-o greșeală și mai greșește-o dată,
Căci, dintre multe ore, doar una își alege
Nici văi adânci, nici dealuri în fața-i nu se-arată,
E numai câmpul neted, de-acolo flori culege

— Are forță, comentă el. Poezia asta

— Autorul lucrării o folosește, zise Pethel, observând că buzele lui Chien se mișcau în timp ce recitea catrenul, ca să sugereze înțelepciunea ancestrală adusă de Binefăcător în viețile noastre când ne spune că, privit ca entitate de sine stătătoare, niciun om nu se află în siguranță, suntem muritori cu toții și nu supraviețuiește decât cauza istorică esențială, situată mai presus de individualitate. Așa cum trebuie să fie. Ești de acord cu el? Cu acest elev? Sau..

Pethel se întrerupse.

— Sau poate de fapt ia în râs declarațiile Binefăcătorului Absolut?

— Lăsați-mă să citesc și cealaltă lucrare, răspunse Chien, evaziv

— N-aveți nevoie de informații suplimentare, decideți!

— Nu... nu m-am gândit niciodată la poezia asta dintr-un asemenea punct de vedere, ezită Chien și simți că se enervase Oricum, nu-i aparține lui Baha ad-Din Zuhayr, e inclusă într-o poveste din *O mie și una de nopți*. Însă datează, oricum, din secolul al XIII-lea; cu asta sunt de acord.

Citi în grabă textul care însoțea poezia Părea o prelucrare banală, neinspirată a clișeelor partidului, pe care le cunoștea în totalitate încă din fașă Monstrul imperialist orb care surpa și sufoca (metaforă combinată) aspirațiile umane, uneltirile grupului ostil Partidului, care continua să existe în estul Statelor

Unite... Se simți plictisit de moarte și tot atât de neinspirat ca lucrarea studentului. Trebuie să perseverăm, declara acesta. Să ștergem de pe fața Pământului rămășițele Pentagonului din Catskills, să-i înfrângem pe reacționarii din Tennessee și mai ales pe cei extrem de refractari din enclava de pe dealurile roșii ale Oklahomei Oftă

— Cred că ar trebui să-i oferim tovarășului Chien ocazia să studieze această problemă dificilă pe îndelete, spuse Tso-pin, după care se întoarse spre el Ai permisiunea să iei în seara asta lucrările acasă, în apartamentul dumitale, și să le evaluezi în timpul liber.

Se înclină, batjocoritor și binevoitor deopotrivă. În orice caz, insultându-l sau nu, îl scosese din încurcătură, fapt pentru care Chien se simțea recunoscător

— Sunteți foarte amabil, murmură el, fiindcă-mi îngăduiți să desfășor această activitate nouă și foarte stimulatoare în afara orelor de serviciu Dacă ar mai fi în viață, Mikoian v-ar aproba

Lepădătură, spuse în gând. Nu i se adresa doar șefului său, ci și occidentalului Pethel. Îmi băgați pe gât porcăria asta, și încă în timpul meu liber. Evident că Partidul Comunist din SUA nu se descurcă, academiile nu sunt în stare să-și îndeplinească misiunea, să îndoctrineze tineretul yankeu, notoriu pentru încăpățânarea de catâr și pentru excentricitate. Și v-ați tot trasat sarcini unii altora până când ați ajuns să scoateți castanele din foc cu mâna mea.

Mare favoare mi-ați mai făcut, se gândi, posomorât

În apartamentul lui mic, dar dotat cu de toate, descoperi că existau versuri și în cealaltă lucrare de examen, semnată de o oarecare Marion Culper. Era evident că, de ochii lumii, studiau poezia și i se făcu greață. Îi displăcuse întotdeauna folosirea versurilor — a oricărui soi de artă — pentru propagandă socială Oricum, stând confortabil în fotoliul lui de

piele artificială, conceput special pentru îndreptarea coloanei vertebrale, își aprinse un trabuc corona imens, Cuesta Rey Number One English Market, și începu să citească

Autoarea lucrării, domnișoara Culper, își alesese drept punct de plecare ultimele versuri ale cunoscutului poem *Cântec de Sfânta Cecilia*, semnat de John Dryden, un englez din secolul al XVII-lea

Iar în cumplitul ceas din urmă
Ce-un zgomotos spectacol curmă,
Trâmbița din înalt va răsuna,
Cei vii pieri-vor, morții-or învia,
Un cânt tot ceru-l va dezacorda

Ei, asta chiar că-i o tâmpenie, își spuse Chien, cu sarcasm Ar trebui să credem că Dryden a anticipat căderea capitalismului? A avut-o în gând când a scris „un zgomotos spectacol curmă"? Cerule! Se aplecă să-și ia trabucul și descoperi că se stinsese Pipăindu-se prin adâncul buzunarelor în căutarea brichetei sale japoneze, se ridică pe jumătate în picioare.

Tiiiiiii! se auzi televizorul din capătul opus al camerei de zi

Aha, își zise. Ne va vorbi Cârmuitorul, Binefăcătorul Absolut al Poporului, din Pekin, unde locuiește de nouăzeci de ani; sau de o sută? Sau, așa cum ne place să-i spunem uneori în gând, Curmuitorul..

— Să vi se deschidă în grădina spirituală cele zece mii de flori ale sărăciei depline și pe deplin acceptate, rosti crainicul televiziunii

Chien se ridică gemând și răspunse cu plecăciunea obligatorie; toate televizoarele erau echipate cu dispozitive de monitorizare programate să raporteze la Polsec, Poliția Securității, dacă posesorul său făcea plecăciuni și/sau urmărea emisiunile

Pe ecran îşi făcu apariţia o figură cu contururi clare, faţa lată, fără riduri şi cu trăsături radiind de sănătate a conducătorului în vârstă de o sută douăzeci de ani al Partidului Comunist Oriental, cârmuitorul celor mulţi — mult prea mulţi, medită Chien Începe-ţi trăncăneala bombastică, se gândi, reaşezându-se în fotoliul său de piele sintetică, de data asta cu faţa spre televizor

— Gândurile mele, spuse Binefăcătorul Absolut, cu vocea sa tărăgănată, bogată în inflexiuni, se îndreaptă către voi, copiii mei. Şi mai ales către tovarăşul Tung Chien din Hanoi, care are în faţă o sarcină dificilă, o sarcină ce va înfrumuseţa nu numai viaţa oamenilor din Orientul Democratic, ci şi pe a americanilor de pe coasta de vest. Trebuie să ne trimitem cu toţii gândurile, la unison, către acest bărbat nobil şi devotat şi către sarcina împovărătoare cu care se confruntă, iar eu am decis să-i acord câteva clipe din timpul meu, în care să-l onorez şi să-l încurajez. Mă asculţi, tovarăşe Chien?

— Da, Excelenţă, răspunse Chien, întrebându-se ce şanse avea *el* unul să fie evidenţiat de Conducătorul Partidului tocmai în seara aceea

Calculul îl conduse către un cinism netovărăşesc, spectacolul nu era convingător Probabil că emisiunea era direcţionată numai către blocul în care locuia — sau cel mult numai către oraşul lui. Ar fi putut fi şi o sincronizare a imaginii cu o altă coloană sonoră, realizată în studiourile societăţii de televiziune din Hanoi. În orice caz, lui i se cerea să asculte, să privească — şi să asimileze. Ceea ce şi făcu, valorificându-şi experienţa de o viaţă. Privit din exterior, trupul lui rigid sugera o atenţie deplină. În sinea lui continua însă să se gândească la cele două lucrări, întrebându-se ce era fiecare dintre ele; unde se sfârşea entuziasmul devotamentului faţă de Partid şi unde începea pamfletul sardonic? Greu de spus... ceea ce explica, firesc, de ce îi trântiseră lui în braţe toată afacerea asta

Își căută din nou bricheta prin buzunare — și dădu de pliculețul gri pe care i-l vânduse veteranul de război. Dumnezeule, își spuse, aducându-și aminte cât îl costase Bani aruncați, și la ce sunt bune buruienile astea? La nimic Răsuci pachetul și văzu pe dos câteva cuvinte tipărite mărunt. Ei bine, se gândi, începând să desfacă pachetul Cuvintele îl atraseseră în cursă — așa cum fuseseră evident menite s-o facă

Ai eșuat ca membru de partid și ca om?

Te temi să nu fii pus pe linie moartă și aruncat în mormanul de cenușă al istoriei de către..

Citi textul în grabă, ignorând pretinsele calități vindecătoare, nerăbdător să descopere ce cumpărase.

Între timp, Binefăcătorul Absolut își continua discursul monoton.

Tutun de prizat Asta conținea pachetul Nenumărate granule negre minuscule, ca praful de pușcă, din care se înălța o aromă interesantă, gâdilându-i nările. Descoperi că numele acelui amestec aparte era Princiar Special Și decise că mirosea foarte plăcut. Cândva prizase tutun — fumatul fusese o vreme ilegal, din motive de sănătate —, în zilele studenției sale de la Universitatea din Pekin; fusese un soi de modă, fiind căutate mai ales combinațiile cu arome erotice, preparate la Chungking, din Dumnezeu știe ce Oare asta era? În tutun se putea adăuga orice substanță aromatică, de la esența de origanum la pui de crab pisați... sau cel puțin asta păreau să conțină unele dintre ele, și mai ales mixtura englezească numită High Dry Toast, care îi tăiase, de una singură, mai mult sau mai puțin pofta de a inhala tutun Pe ecranul televizorului, Binefăcătorul Absolut bodogănea într-un ritm monoton în vreme ce Chien mirosi prudent pulberea, citi despre pretinsele sale calități — te vindeca de orice, de la întârzierile la serviciu până la dragostea pentru o femeie cu antecedente

politice dubioase Interesant Dar, tipic, asemenea pretenţii se regăseau..

Se auzi soneria

Se ridică, se duse la uşă şi o deschise ştiind prea bine cine se afla de partea cealaltă Aşa cum era de aşteptat, se pomeni faţă în faţă cu Mou Kuei, administratorul clădirii, mărunţel, cu privirea aspră, nerăbdător să-şi facă datoria, îşi pusese banderola şi casca metalică, semn că venise într-o vizită oficială.

— Tovarăşe lucrător de partid Chien Am primit un telefon de la conducerea televiziunii În loc să te uiţi la televizor, îţi faci de lucru cu un pachet cu conţinut dubios

Scoase ca prin farmec un blocnotes şi un pix.

— Două semne roşii şi, din clipa asta începând, ţi se ordonă, pe scurt, să te relaxezi stând în faţa ecranului într-o poziţie confortabilă, care nu generează niciun gen de stres, şi să-i acorzi Conducătorului întreaga ta atenţie. În seara asta, cuvintele lui îţi sunt adresate în mod special, tovarăşe, sunt pentru dumneata

— Mă îndoiesc, se auzi Chien spunând

— Cum adică? întrebă Kuei, clipind nedumerit

— Conducătorul îndrumă opt miliarde de tovarăşi N-are de ce să mă evidenţieze tocmai pe mine

Era furios la culme; îl deranja promptitudinea mustrării administratorului.

— Dar am auzit clar, cu urechile mele, protestă Kuei Ţi-a menţionat numele.

Chien se apropie de televizor şi dădu sonorul mai tare.

— Dar acum vorbeşte despre eşecurile poporului din India, nu e important pentru mine

— Toate reproşurile amicale ale Conducătorului sunt importante.

Mou Kuei adăugă încă un semn pe blocnotes, se înclină ceremonios şi se întoarse, pregătindu-se de plecare

— Apelul telefonic care mi-a cerut să urc aici şi să-ţi deschid ochii, arătându-ţi că ai neglijat disciplina, a venit de la Centru. E evident că, după părerea lor, e important să fii atent Trebuie să-ţi ordon să-ţi pui în funcţiune circuitul automat de înregistrare şi s-asculţi din nou prima parte a discursului

Chien lăsă să-i scape un vânt Şi închise uşa

Înapoi la televizor, îşi spuse Acolo unde ne petrecem timpul acasă Şi unde se aflau şi cele două lucrări, o povară în plus. Şi totul în orele mele libere, se gândi, furios la culme Dracu' să-i ia! Să le stea-n gât Se îndreptă spre televizor cu paşi mari şi încercă să-l închidă; un mesaj de avertizare apăru imediat, cu literele roşii clipind, informându-l că nu avea permisiunea să oprească aparatul — de fapt nu putea să scape de tirada şi de imaginile lui nici măcar dacă-l scotea din priză. Discursurile astea obligatorii ne vor ucide pe toţi, se gândi, ne vor băga-n pământ; dac-ar fi putut să nu mai audă vacarmul lor şi al lătrăilor din Partid, vacarmul care hăituia omenirea...

Oricum, nu ştia de existenţa niciunui decret care să-l împiedice să prizeze tutun în timp ce-l asculta pe Conducător Aşa că deschise pachetelul gri şi-şi turnă o grămăjoară de granule negre pe dosul mâinii stângi. Pe urmă, cu mişcări de expert, şi-o ridică în dreptul nărilor şi inhală cu putere, trăgând tutunul în adâncul sinusurilor. Gândeşte-te la vechea superstiţie, îşi spuse. Aia care susţine că sinusurile sunt conectate direct cu creierul, aşa că inhalarea tutunului afectează nemijlocit cortexul cerebral. Zâmbi, se aşeză din nou şi îşi fixă privirea asupra ecranului şi a individului atât de bine ştiut de toată lumea, care gesticula de zor

Chipul se micşoră şi dispăru. Sunetul încetă Se holba la o pustietate, la un vid. Ecranul îl privea în faţă, alb şi gol, şi dinspre difuzor se auzi un şuierat uşor

Un tutun dat naibii, îşi spuse. Inhală cu lăcomie restul pulberii de pe mână, trăgându-l cu aviditate în nări, în sinusuri

şi — sau aşa i se păru — în creier, se abandonă în voia tutunului, sorbindu-l exaltat

Ecranul rămase alb, apoi o altă imagine se formă treptat, stabilizându-se. Nu era Conducătorul Nu Binefăcătorul Absolut al Poporului şi, de fapt, nici măcar un om

Avea în faţă un ansamblu mecanic neînsufleţit, format din circuite integrate, pseudopode pivotante, lentile şi un difuzor. Care începu să-i ţină un discurs sub forma unui zgomot tărăgănat, monoton.

Ce-i asta? se întrebă el, rămânând cu ochii holbaţi Realitatea? Halucinaţie, îşi spuse Vânzătorul ambulant a dat peste nişte droguri psihedelice din timpul Războiului de Eliberare şi le vinde, iar eu am luat ceva, am luat o grămadă!

Se îndreptă clătinându-se către videofon şi formă numărul celei mai apropiate secţii Polsec

— Vreau să denunţ un vânzător ambulant de halucinogene, rosti în receptor.

— Numele şi adresa dumneavoastră, tovarăşe

Eficienta, prompta şi impersonala birocraţie poliţienească!

Le dădu informaţiile, apoi se întoarse greoi în fotoliul său pe piele artificială, de unde privi din nou apariţia de pe ecran. O porcărie letală, îşi zise Trebuie să fie preparată în Washington, D C , sau în Anglia — e mai tare şi mai stranie decât LSD-ul 25 pe care ni-l aruncau în rezervoarele de apă cu rezultate atât de eficiente. Şi crezusem c-o să mă scape de povara discursurilor Conducătorului... arătarea asta e mult mai rea, o monstruozitate electronică din metal şi plastic care scuipă, se roteşte şi se văicăreşte... e groaznică

Dac-ar trebui să mă confrunt cu *aşa* ceva tot restul vieţii..

Echipa de două persoane de la Polsec îi bătu la uşă peste zece minute. Şi, între timp, după o trecere prin mai multe stadii ale distorsionării, imaginea familiară a Conducătorului revenise pe ecran, luând locul oribilei creaturi artificiale

care-şi unduia pseudopodele şi zbiera întruna Le deschise poliţailor uşa tremurând şi îi conduse la masa pe care lăsase resturile tutunului din pachet.

— Toxină psihedelică, articulă cu greu vocea lui îngroşată Cu efect de durată redusă Absorbită direct în fluxul sangvin, prin capilarele nazale Vă spun de unde-am luat-o, de la cine, toate detaliile de genul ăsta

Respiră adânc, tremurat, prezenţa poliţiei era liniştitoare

Cei doi ofiţeri aşteptau cu pixurile pregătite. În fundal, conducătorul continua să-şi hârâie interminabilul discurs, ca o moară stricată. Aşa cum o mai făcuse în alte o mie de seri din viaţa lui Tung Chien. Dar, medită el, n-o să mai fie niciodată acelaşi lucru, cel puţin nu pentru mine Nu şi după ce-am inhalat tutunul ăsta aproape toxic.

Asta or fi avut de gând? se întrebă

I se păru bizar că se referea la mai *multe* persoane Bizar — dar cumva corect. Ezită o clipă, propunându-şi să nu dea detalii, să ofere prea puţine pentru ca poliţia să-l poată găsi pe vânzător. Un vânzător ambulant, începu el să povestească Nu ştiu unde, nu reuşesc să-mi aduc aminte Dar îşi amintea, ţinea minte intersecţia cu exactitate Şi, cu o neplăcere inexplicabilă, le-o spuse.

— Vă mulţumim, tovarăşe Chien

Şeful echipajului de poliţie adună cu grijă tutunul rămas — cea mai mare parte nu fusese utilizată — şi-l puse în buzunarul uniformei — o uniformă elegantă, impecabilă

— Îl vom trimite la analize cât mai curând posibil, adăugă, şi vă vom informa imediat dacă e indicat să faceţi un tratament medical. O serie dintre psihedelicele vechi, din vremea războiului, se dovedeau în final fatale, după cum aţi citit, fără îndoială

— Am citit, încuviinţă el

De fapt, tocmai la asta se gândise

— Baftă şi mulţumiri fiindcă ne-aţi anunţat, îi spuseră amândoi poliţiştii înainte de plecare

Având în vedere eficiența lor, toată povestea nu părea să-i impresioneze; era evident că astfel de sesizări constituiau o rutină

Rezultatul de la laborator sosi repede — surprinzător de repede, ținând cont de vasta birocrație din instituțiile statului. I-l comunicară prin videofon, înainte să-și încheie Conducătorul discursul televizat

— Nu e un halucinogen, îl informă tehnicianul de la laboratorul Polsecului

— Nu? întrebă el uluit și, ciudat, fără să simtă nicio ușurare, absolut niciuna

— Dimpotrivă. E o fenotiazină, despre care știți, desigur, că e antihalucinogenă În concentrație mare în amestecul pe care l-ați inhalat, dar inofensivă. S-ar putea să vă micșoreze tensiunea arterială sau să vă dea o stare de somnolență A fost probabil furată din vreo rezervă de medicamente ascunsă în timpul războiului. Abandonată de barbarii în retragere În locul dumneavoastră, nu mi-aș face griji.

Chien căzu pe gânduri și închise videofonul cu o mișcare lentă. Se îndreptă spre fereastra apartamentului său — care-i oferea încântătoarea priveliște a altor blocuri înalte din Hanoi — să mediteze pe îndelete

Se auzi soneria. Se duse să deschidă, traversând covorul din camera de zi ca în transă

Fata care așteptata afară, într-o haină de ploaie cafenie și cu o basma peste părul negru, lucios și lung, i se adresă cu voce firavă, timidă:

— Ăă, tovarășul Chien? De la Ministerul

O invită înăuntru din reflex și închise ușa în urma ei

— Îmi monitorizezi videofonul, îi reproșă; era o lovitură la nimereală, dar ceva din interiorul lui, o certitudine nerostită, îi spunea că era adevărat.

— Au luat... restul mărfii? întrebă ea și se uită în jur Oh, sper că nu, în vremurile astea se găsește atât de greu

— Tutunul de prizat e uşor de găsit, precizã el Fenotiazina nu e Despre asta vorbeşti?

Ea îşi înălţă capul şi-l studie cu ochii mari, ca două luni neguroase

— Da, domnule Chien

Ezită, evident tot atât de nesigură, pe cât de sigură de ei fuseseră poliţaii de la Polsec

— Spune-mi ce-ai văzut, pentru noi are o mare importanţă să ştim sigur

— Am avut de ales? întrebă el, apăsând cuvintele

— D .. da, în foarte mare măsură. Asta ne derutează, e ceea ce n-a ieşit cum am planificat. Nu înţelegem, nu se potriveşte cu nicio teorie A fost oroarea acvatică? îl chestionă cu o privire încă şi mai neguroasă, mai profundă Creatura cu colţi, acoperită de mucozităţi, forma de viaţă extraterestră? Te rog, spune-mi, trebuie să ştim

Respira inegal, cu eforturi, cu haina de ploaie cafenie înălţându-se şi coborând Chien se pomeni urmărindu-i ritmul

— A fost o maşinărie, răspunse.

— Oh! făcu ea şi îşi lăsă capul în jos, încuviinţând cu un gest viguros Da, înţeleg, un organism mecanic, fără nimic omenesc Nu un simulacru, nici ceva construit ca să semene a om

— Chestia aia nu semăna cu un om, zise el şi adăugă pentru sine. Şi n-a reuşit — n-a încercat — să vorbească omeneşte

— Îţi dai seama că n-a fost o halucinaţie

— Mi s-a comunicat oficial că am luat fenotiazină E tot ce ştiu

Nu spunea decât strictul necesar, nu voia să vorbească, voia să asculte Să audă ce-avea de zis fata

— Păi, domnule Chien... începu ea, respirând adânc, sacadat. Dacă n-a fost o halucinaţie, atunci ce-a fost? Ce altceva mai rămâne? Se poate spune că ai fost „extra-conştient" — oare ăsta e adevărul?

Nu-i răspunse Se întoarse cu spatele, luă tacticos cele două lucrări şi le aruncă o privire, ignorând-o. Aştepta să mai facă ea o încercare

Şi ea îi apăru alături, mirosind a ploaie de primăvară, a plăceri şi a nelinişte, frumoasă prin felul în care mirosea, în care arăta, în care gândea, în care vorbea. Atât de diferită de clişeele verbale aspre şi anoste pe care le auzim la televizor — pe care le-am auzit încă din pruncie

— O parte dintre cei care iau stelazină — pentru că asta ai inhalat, domnule Chien — văd o apariţie, iar alţii văd alta. Dar categoriile distincte s-au contopit, nu există o gamă infinită Unii văd ce-ai văzut dumneata, noi îi spunem Zdrăngănitorul Alţii văd oroarea acvatică, i se zice Hulpavul Şi pe urmă mai sunt Pasărea, Tubul Căţărător şi

Se întrerupse

— Dar alte reacţii îţi spun prea puţin *Ne* spun prea puţin

Ezită, apoi continuă pe nerăsuflate:

— Acum, domnule Chien, după ce ai trecut prin asta, ne-ar plăcea să ni te alături Să te alături grupului tău special, celor care văd ceea ce ai văzut Se numeşte Grupul Roşu Vrem să aflăm ce e *în realitate* şi..

Gesticulă cu degete ascuţite, netede, ca de ceară

— Nu poate fi *toate* aceste manifestări.

Tonul ei era caustic, la modul naiv Chien se simţi relaxându-se, lăsând prudenţa deoparte — într-o mică măsură

— Tu ce vezi? o întrebă Tu, personal?

— Eu fac parte din Grupul Galben Văd... o furtună. Un vârtej, urlând cu răutate. Dezrădăcinează totul, zdrobeşte clădiri proiectate să dureze un secol

Schiţă un zâmbet firav

— Concasorul În total sunt douăsprezece grupuri, domnule Chien. Douăsprezece experienţe absolut diferite, toate produse de aceleaşi fenotiazine, toate în timpul discursurilor televizate ale Conducătorului Sau mai degrabă ale *creaturii*

Își înălță fața surâzătoare spre el, cu gene lungi — probabil false — și cu privirea ademenitoare, ba chiar încrezătoare De parcă ar fi crezut că el știa ceva sau putea face ceva

— Ar trebui să te arestez, în calitate de cetățean o pot face, spuse el prompt.

— Nu-ncalc nicio lege, nu există niciuna în privința asta Am studiat legislația juridică sovietică înainte de a... găsi oameni care să distribuie stelazina. N-avem prea multă, trebuie să alegem cu grijă beneficiarii Am considerat că dumneata reprezentai omul potrivit... un bărbat tânăr, cunoscut, format după război, ambițios, cu o carieră promițătoare

Îi desprinse dintre degete lucrările de examen

— Ți-au încredințat o polectură?

— Polectură?

Chien nu cunoștea termenul.

— Studiul unor afirmații făcute prin viu grai sau în scris, pentru a stabili dacă se potrivesc cu actuala viziune a Partidului asupra lumii. La nivelul tău ierarhic, i se spune pur și simplu „lectură", nu-i așa?

Fata îi zâmbi iarăși

— Când o să urci cu o treaptă, unde se află domnul Tso-pin, o să-nveți și expresia asta Și unde se află domnul Pethel, adăugă, posomorându-se. El e foarte sus Nu există nicio școală ideologică în San Fernando, domnule Chien, lucrările astea de examen sunt false, concepute special pentru a te supune unei analize complete în privința ideologiei politice. Ai reușit să-ți dai seama care lucrare e ortodoxă și care e eretică?

Vocea ei părea a unui copil poznaș, se amuza luându-l în râs cu maliție

— Alege greșit și cariera ta în ascensiune se oprește brusc și definitiv. Alege corect...

— Știi care e răspunsul? întrebă el

— Da, încuviință ea, cu seriozitate. Avem dispozitive de ascultare în biroul lui Tso-pin, i-am interceptat discuția cu

Pethel — care nu e Pethel, ci Inspectorul Suprem Judd Craine, de la Polsec. Probabil c-ai auzit de el; în '98, la Zurich, a fost asistentul principal al judecătorului Vorlawsky, în procesul criminalilor de război

— Am... înțeles, articulă el cu greutate

Ei, asta explica totul.

— Numele meu e Tanya Lee, se prezentă fata.

Chien nu spuse nimic, dădu imperceptibil din cap, prea uluit ca să mai poată gândi

— De fapt nu sunt decât o funcționară măruntă din ministerul unde lucrezi, continuă domnișoara Lee Însă nu ne-am întâlnit niciodată sau cel puțin eu nu-mi aduc aminte Ne străduim să ocupăm orice post accesibil. Și cât mai sus plasat cu putință Șeful meu...

— Chiar trebuie să-mi spui toate astea? o întrebă și arătă către televizorul în continuare deschis Nu ne interceptează?

— Am introdus un factor de zgomot, îi explică Tanya, atât în sistemele de recepție video, cât și în cele audio ale clădirii Ca să-i descopere ascunzătoarea e nevoie de aproape o oră Așa că mai avem — își privi ceasul de la încheietura subțire a mâinii — încă vreo cincisprezece minute. Și o să fim oricum în siguranță

— Spune-mi care e lucrarea ortodoxă, îi ceru el

— Asta e ceea ce te interesează? Serios?

— Ce altceva ar trebui să mă intereseze?

— Nu înțelegi, domnule Chien? Tocmai ai aflat un lucru Conducătorul nu e Conducătorul, e altceva, dar nu ne putem da seama ce Nu încă Cu tot respectul, ai dus vreodată la analize apa pe care-o bei? Știu că sună a paranoia, dar ai făcut-o?

— Nu. Sigur că nu

Și știu ce urma să spună ea

Fata vorbi cu însuflețire.

— După cum arată analizele noastre, e saturată cu halucinogene Este, a fost și va fi Nu sunt cele folosite în timpul

războiului, nu cele dezorientante, ci un derivat sintetic, obținut pe jumătate din secară, numit Datrox-3. Îl bei aici, în clădire, de la prima oră a zilei, îl bei în restaurante și în apartamentele unde te duci în vizită Îl bei la minister; e adus, printr-un sistem de conducte, de la o sursă comună. Vorbea pe un ton sumbru, înverșunat. Problema asta e rezolvată; imediat ce am făcut descoperirea, am știut că orice fenotiazină de bună calitate poate anihila efectele. Dar ceea ce n-am știut, firește, a fost altceva: *diversitatea* experiențelor autentice; din punct de vedere rațional, e lipsită de sens. Halucinația ar trebui să difere de la un om la altul, iar realitatea ar trebui să fie omniprezentă — și e tocmai pe dos Nici măcar nu putem improviza o teorie care să justifice totul, și Dumnezeu știe că ne-am dat silința Douăsprezece halucinații care se exclud reciproc — asta ar fi ușor de înțeles Dar nu o singură halucinație și douăsprezece realități.

Pe urmă tăcu și studie cele două lucrări de examen cu fruntea încruntată

— Cea cu poemul arab e ortodoxă, declară. Spune-le asta, și-ți vor acorda încredere și o funcție mai înaltă. Vei face un pas înainte în ierarhia oficialităților din Partid, încheie zâmbind — avea o dantură perfectă, încântătoare Iată ce ai primit în schimbul investiției din dimineața asta Pentru o vreme, cariera ta e garantată De noi

— Nu te cred

Prudența lui se făcea simțită întotdeauna, instinctiv, prudența dobândită într-o întreagă viață printre membrii necruțători ai organizației din Hanoi a Partidului Comunist Oriental. Cunoșteau o infinitate de metode prin care să te scoată din competiție — pe unele le aplicase el însuși, pe altele le văzuse acționând împotriva lui sau a altora. Ar fi putut avea de-a face cu una nouă, necunoscută. Era posibil oricând

— În seara asta, rosti Tanya Lee, discursul Conducătorului a atras atenția asupra ta Nu te-a frapat, nu ți s-a părut bizar?

Tocmai asupra ta, din atâţia oameni? Un mic şef insignifiant de birou, dintr-un minister lipsit de importanţă...

— Ba da, recunoscu el. În sensul ăsta m-a surprins, aşa e

— Gestul a fost justificat Excelenţa Sa formează cadre de elită, alegând oameni mai tineri, din generaţia postbelică, ca o infuzie de vitalitate pentru ierarhia habotnică, muribundă, alcătuită din fosile de modă veche şi cai de povară. Te-a remarcat din acelaşi motiv din care te-am remarcat şi noi, bine supravegheată, cariera ta va îndrepta către vârf. Cel puţin pentru un timp... după cum ştim. Aşa stau lucrurile.

Prin urmare, se gândi el, practic toată lumea are încredere în mine. Cu excepţia mea; şi asta cu siguranţă acum, după experienţa cu substanţa antihalucinatorie Zdruncinase ani de încredere în sine, şi fără îndoială pe bună dreptate. Însă reîncepea totuşi să-şi recâştige echilibrul sufletesc; îl simţi revenind, mai întâi puţin câte puţin, apoi dând buzna

Se îndreptă spre videofon, ridică receptorul şi începu să formeze, pentru a doua oară în seara aceea, numărul Poliţiei Securităţii din Hanoi.

— Dacă mă denunţi, zise domnişoara Lee, o să iei decizia aflată pe locul doi în topul celor mai regresive O să le spun că m-ai chemat aici ca să mă mituieşti; din cauza postului meu din minister, ţi-ai închipuit că ştiu ce lucrare trebuie s-alegi

— Şi care-ar fi decizia aflată pe primul loc?

— Să nu mai iei încă o doză de fenotiazină, răspunse ea, cu voce egală

Nu pricep ce mi se întâmplă, se gândi Tung Chien, închizând videofonul. Două forţe, Partidul şi Excelenţa Sa pe de-o parte, fata asta şi presupusul ei grup pe de alta. Una vrea să urc cât mai mult cu putinţă în ierarhia partidului, cealaltă... *Ce voia Tanya Lee?* Dincolo de cuvinte, sub membrana unui dispreţ aproape grosolan faţă de partid, de conducător, de standardele etice ale Frontului Democratic Unit al Poporului — ce urmărea în privinţa lui?

— Eşti împotriva Partidului? o întrebă, curios

— Nu

— Dar , obiectă el, gesticulând Astea sunt singurele opţiuni: pro sau contra Partidului Atunci ţii cu Partidul.

O fixă uluit, cu ochii holbaţi Ea îi susţinu privirea cu sânge-rece.

— Aveţi o organizaţie, continuă el, vă întruniţi. Ce încercaţi să distrugeţi? Funcţionarea de zi cu zi a guvernului? Sunteţi ca studenţii trădători din Statele Unite, care în timpul războiului din Vietnam opreau trenurile, organizau demonstraţii..

— N-a fost aşa, ripostă domnişoara Lee cu prudenţă Dar las-o baltă, nu e asta problema. Vrem să ştim următorul lucru cine sau ce ne conduce? Trebuie să ne infiltrăm destul de sus ca să putem racola pe cineva, cum ar fi un tânăr teoretician al Partidului, aflat în ascensiune, despre care se presupune că ar putea fi invitat la o discuţie tête-à-tête cu Conducătorul — pricepi?

Vocea fetei se înălţă; îşi privi ceasul, evident nerăbdătoare să plece cele cincisprezece minute erau pe terminate

— După cum ştii, pe Conducător îl văd de fapt foarte puţine persoane. Mă refer la a-l vedea cu adevărat.

— Duce o viaţă izolată. Din cauza vârstei înaintate

— Sperăm, continuă fata, că, dacă treci testul pe care l-au inventat pentru tine — şi, cu ajutorul meu, îl vei trece —, o să fii invitat la una dintre petrecerile deşănţate pe care le dă din când în când Conducătorul şi despre care ziarele nu scriu bineînţeles nimic. Acum înţelegi?

Glasul îi deveni strident, înălţându-se cu o frenezie a disperării.

— Pe urmă o să ştim, dacă a-i putea pătrunde acolo fiind sub influenţa unei substanţe antihalucinogene, l-ai vedea, faţă în faţă, aşa cum arată în realitate

— Şi aş pune punct carierei mele în domeniul public, gândi el cu voce tare Dacă nu cumva şi vieţii.

— Ne eşti dator, se răsti Tanya Lee, albindu-se la faţă Dacă nu ţi-aş fi spus ce lucrare să alegi, ai fi dat greş, şi devotata ta carieră din serviciul public s-ar fi încheiat oricum; ai fi eşuat — ai fi picat la un test pe care nici măcar n-ai fi ştiut că-l dai!

— Şansele mele erau de cincizeci la sută, sublinie el, cu blândeţe

— Nu, zise ea şi clătină din cap cu furie Cea eretică e mascată, împănată cu jargonul Partidului Au construit textele cu intenţia de a te prinde în cursă. *Vor* să greşeşti!

Confuz, Chien mai studie o dată cele două lucrări Oare fata avea dreptate? Posibil. Probabil. Părea adevărat, dacă-i cunoşteai pe funcţionarii din Partid, şi mai ales pe Tso-pin, şeful lui, aşa cum îi cunoştea el. Apoi se simţi obosit Înfrânt După o vreme i se adresă fetei·

— Încerci să-mi propui un schimb. Ai făcut ceva pentru mine — mi-ai oferit sau pretinzi că mi-ai oferit răspunsul la această investigaţie a Partidului. Dar ai îndeplinit deja partea ta de înţelegere. Ce mă-mpiedică să te dau acum afară? Nu trebuie să fac absolut nimic.

Îşi auzi vocea lipsită de inflexiuni trădând atât de obişnuita insuficienţă a empatiei din cercurile Partidului

— În timp ce-ţi vei continua ascensiunea, vor mai fi şi alte teste Le vom monitoriza pe toate pentru tine

Era calmă, părea în largul ei; evident că prevăzuse reacţia lui

— Cât timp de gândire am?

— Acum plec Nu e nicio grabă, n-o să primeşti invitaţia în vila Conducătorului, situată pe Fluviul Galben, în următoarea săptămână şi probabil nici măcar luna următoare

Se îndreptă spre uşă, o deschise şi se opri

— Când o să mai fii supus unor teste de evaluare mascate, o să te căutăm şi o să-ţi oferim răspunsurile — aşa că o să mai vezi şi un alt membru al grupului nostru, sau chiar mai mulţi, cu asemenea ocazii. Probabil că n-o să fiu eu; ologul veteran de război o să-ţi vândă foi cu răspunsurile corecte, la ieşirea din clădirea ministerului

Îi adresă un zâmbet scurt, ca ultima pâlpâire a unei flăcări de lumânare

— Dar într-una din zilele astea o să primeşti, fără îndoială pe neaşteptate, o invitaţie oficială, bogat ornamentată şi foarte protocolară, iar când vei merge la vilă vei fi sedat din belşug cu stelazină... probabil cu ultima doză din rezerva noastră în scădere Noapte bună.

Uşa se închise în urma ei, plecase

Dumnezeule, se gândi Chien. Pot să mă şantajeze Pentru ceea ce am făcut. Şi ea nici măcar nu s-a ostenit să menţioneze asta, având în vedere în ce sunt amestecaţi, nici măcar nu merita s-o facă

Dar cu ce să-l şantajeze? Le spusese deja celor din echipa Polseculul că i se dăduse un drog, iar acesta se dovedise a fi fenotiazină *Aşa că ei şti* , îşi dădu seama. Mă vor supraveghea, sunt în alertă. Practic, n-am încălcat nicio lege, dar mă vor urmări, fără nicio îndoială

Însă oricum fusese întotdeauna urmărit. Gândul îl ferici cu o uşoară relaxare De-a lungul anilor, se obişnuise efectiv cu asta, ca toată lumea

O să-l văd pe Binefăcătorul Absolut al Poporului aşa cum arată în realitate, îşi spuse. Ceea ce nu mai făcuse, probabil, nimeni altcineva Ce înfăţişare avea? Din care subclasă de non-halucinaţii? Clase despre care nici măcar n-am auzit... o imagine care m-ar putea copleşi cu desăvârşire. Cum o să reuşesc să rezist până la sfârşitul serii, să-mi păstrez calmul, dacă are înfăţişarea pe care i-am văzut-o la televizor? Concasorul,

Zdrăngănitorul, Pasărea, Tubul Cățărător, Hulpavul sau mai rău

Se întrebă din ce erau alcătuite celelalte arătări... și renunță la acest gen de speculații; nu era profitabil Și îl neliniștea prea tare.

În dimineața următoare, se întâlni în biroul său cu Tso-pin și Darius Pethel, amândoi calmi, dar în expectativă. Le întinse fără niciun cuvânt una dintre cele două „lucrări de examen" Pe cea ortodoxă, cu scurta, dar impresionanta sa poezie arabă

— Aceasta, spuse cu voce fermă, este creația unui membru de partid devotat sau a unui aspirant la calitatea de membru Cealaltă...

Lovi cu palma în foile rămase.

— Gunoi reacționar, rosti și se simți înfuriindu-se Deși există un superficial...

— Bun, domnule Chien, spuse Pathel, dând aprobator din cap Nu e nevoie să explorăm toate ramificațiile, analiza dumneavoastră e corectă L-ați auzit pe Conducător menționându-vă în discursul său televizat de aseară?

— Bineînțeles, răspunse Chien.

— Atunci v-ați dat fără-ndoială seama ce mare importanță are ceea ce încercăm să facem aici. Conducătorul vă urmărește activitatea, asta e clar De fapt, chiar a discutat cu mine despre dumneavoastră

Își deschise servieta pântecoasă și scotoci prin ea

— Am pierdut afurisitul ăla de obiect Oricum...

Aruncă o privire spre Tso-pin, care dădu ușor din cap

— Excelenței Sale i-ar face plăcere să veniți la cină la ferma de pe Fluviul Galben, joia viitoare Mai ales tovarășa Fletcher apreciază

— Tovarăşa Fletcher? se mira Chien Cine e tovarăşa Fletcher?

— Soţia Binefăcătorului Absolut, răspunse sec Tso-pin, după o pauză. Numele lui — pe care bineînţeles că nu l-aţi auzit niciodată — este Thomas Fletcher

— E occidental, îi explică Pethel. La început a făcut parte din Partidul Comunist Neo-Zeelandez. A participat acolo la acţiunea dificilă de preluare a puterii. Faptul nu e propriu-zis un secret, dar nici nu s-a făcut vâlvă în jurul său

Ezită, jucându-se cu lanţul ceasului.

— Probabil c-a fi mai bine dacă aţi uita. Bineînţeles că imediat ce-o să-l întâlniţi, imediat ce-o să-l priviţi stând faţă în faţă, o să vă daţi seama, o să vedeţi că are trăsături caucaziene Ca şi mine Ca mulţi dintre noi.

— Rasa, sublinie Tso-pin, n-are nicio legătură cu loialitatea faţă de conducător şi de Partid Dovada vie fiind tovarăşul Pethel, aici de faţă

Dar tocmai Excelenţa Sa, se gândi Chien, cutremurându-se Pe ecranul televizorului nu părea occidental

— La televizor..., începu el

— Imaginea, îl întrerupse Tso-pin, e supusă unor serii de prelucrări abile, ţinând de culoare. În scopuri ideologice Majoritatea persoanelor care deţin funcţii înalte ştiu asta

Se uită la Chen cu o privire grea de reproşuri.

Prin urmare, toată lumea e de acord, se gândi Chien. Ceea ce vedem în fiecare seară nu e adevărat Întrebarea e· Cât de ireal? Numai în parte? Sau. . în întregime?

— O să fiu pregătit, spuse încordat

Şi se gândi: Cuiva i-a scăpat ceva Nu s-au aşteptat — cei pe care-i reprezintă Tanya Lee — să fiu invitat atât de curând. Unde e anti-halucinogenul? Mi-l pot aduce sau nu? Probabil că nu, timpul e prea scurt

Simţi, în mod bizar, o uşurare Avea să se afle în prezenţa Excelenţei Sale nefiind capabil să-l vadă altfel decât sub

înfăţişarea unei fiinţe omeneşti, aşa cum îl vedeau — el şi toţi ceilalţi — la televizor. Cina urma să fie extrem de stimulatoare şi de veselă, în compania celor mai influenţi membri de partid din Asia Cred c-o putem face fără fenotiazină, îşi spuse Şi senzaţia de uşurare deveni mai puternică.

— Iat-o, în sfârşit, anunţă pe neaşteptate Pethel, scoţând din servietă un plic alb. Invitaţia dumneavoastră Joi dimineaţă o să fiţi dus la vila conducătorului prin bunăvoinţa companiei Sino-Rocket; acolo o să aflaţi, de la ofiţerul de protocol, care sunt nomele de comportament. Ţinuta va fi protocolară, cravată albă şi frac, dar atmosfera va fi cordială Se ţin întotdeauna numeroase toasturi. Am luat parte de două ori la asemenea petreceri, adăugă. Tovarăşului Tso-pin — schiţă un zâmbet chinuit — nu i s-a acordat o asemenea onoare. Dar, după cum se zice, totul ajunge la acela care ştie să aştepte Ben Franklin a spus-o

— Aş zice că la tovarăşul Chien a ajuns mai degrabă prematur, rosti Tso-pin şi ridică din umeri cu un aer filosofic Dar mie nu mi s-a cerut niciodată părerea

— Ar mai fi ceva, îi spuse Pethel lui Chien E posibil ca atunci când o să-l vedeţi pe Excelenţa Sa în persoană să fiţi dezamăgit în anumite privinţe Dac-o să apară sentimentul ăsta, străduiţi-vă să nu-l lăsaţi să se vadă. Avem întotdeauna tendinţa — aşa am fost educaţi — să-l privim ca şi cum ar fi mai mult decât un om. Însă la masă e — îşi însoţi vorbele cu un gest — un om obişnuit. Ca noi toţi, ceilalţi, în anumite privinţe. De exemplu, şi-ar putea permite, cu moderaţie, o serie de acţiuni omeneşti caracterizate de agresivitatea sau pasivitatea verbală; s-ar putea să spună glume fără perdea sau să bea prea mult... Ca să fiu sincer, nimeni nu ştie niciodată dinainte cum vor evolua lucrurile, însă un asemenea chef durează de obicei până târziu, în dimineaţa următoare De aceea ar fi înţelept să acceptaţi doza de amfetamine pe care o să v-o ofere ofiţerul de protocol

— Oh? făcu întrebător Chien

Pentru el era o noutate, şi încă una interesantă

— Ca să suportaţi uşor oboseala Şi pentru contracararea alcoolului. Excelenţa Sa are o rezistenţă uimitoare; e adesea încă pe picioare şi se simte dornic să continue când toţi ceilalţi nu mai sunt buni de nimic

— Un bărbat remarcabil, se amestecă Tsu-pin Cred că, tolerându-şi aceste... slăbiciuni nu face nimic altceva decât să demonstreze că e excepţional. Şi asta în orice privinţă, omul ideal al Renaşterii; cum a fost, de pildă, Lorenzo de Medici.

— Da, e un fapt care trebuie ţinut minte, încuviinţă Pethel şi îl studie pe Chien cu atâta insistenţă încât o parte din spaima nopţii trecute se reîntoarse

Oare sunt împins dintr-o capcană în alta? se întrebă Fata aia — nu cumva a fost o agentă a Polsecului care m-a pus la încercare, încercând să descopere în mine orice lipsă de loialitate, orice tendinţă contrară intereselor Partidului?

Cred, se hotărî, c-o să am grijă, când plec de la serviciu, să nu mai încolţească ologul ăla care vinde ierburi de leac; o să mă-ntorc acasă pe un traseu complet diferit

Şi avu succes. În ziua aceea îl evită pe negustorul ambulant, ca şi a doua zi şi aşa mai departe, până joi.

Joi dimineaţă, vânzătorul ieşi în viteză de după un camion parcat şi îi tăie calea, privindu-l în ochi.

— Cum a fost tratamentul meu? îl întrebă A ajutat? Ştiu c-a făcut-o, formula datează de pe vremea dinastiei Sung — sunt sigur c-a fost de folos. Corect?

— Lasă-mă să trec, zise Chien

— Vrei să fii atât de amabil încât să-mi răspunzi?

Tonul nu era cel aşteptat, n-avea nimic din obişnuita văicăreală a unui vânzător ambulant care acţionează la limita

legii, şi îl sfredeli pe Chien, îl auzi clar şi răspicat. cum spuneau pe vremuri mercenarii din armata imperialistă

— Ştiu ce mi-ai dat. Şi nu mai vreau Dacă mă răzgândesc, pot să-mi cumpăr de la farmacie. Mulţumesc.

Plecă, dar căruciorul îl urmă, purtându-şi ocupantul fără picioare

— Domnişoara Lee a stat de vorbă cu mine, spuse cu glas sonor vânzătorul

— Hmmm, făcu Chien, şi începu de la sine să meargă mai repede, zări un taxi cu pernă de aer şi-i făcu semn

— În seara asta o să te duci la petrecerea din vila de pe Fluviul Galben, zise ologul, gâfâind din cauza efortului de a ţine pasul. Ia medicamentul — acum!

Îi întinse un pachet plat, implorându-l:

— Te rog, tovarăşe membru de partid Chien; pentru binele tău, pentru al nostru, al tuturor. Ca să ne poţi spune cu ce avem de-a face. Doamne Sfinte, ar putea fi extraterestru, e cea mai mare dintre temerile noastre fundamentale. Nu înţelegi, Chien? Ce-nseamnă blestemata ta de carieră în comparaţie cu asta? Dacă reuşim să aflăm...

Taxiul se opri, lovind pavajul, portierele i se deschiseră glisând. Chien dădu să se urce

Pachetul zbură pe lângă el, aterizâ pe pragul maşinii şi alunecă apoi pe podeaua ei, umedă după ploaia de mai înainte.

— Te rog, insistă vânzătorul. Şi n-o să te coste nimic; azi e gratis. Nu trebuie decât să-l ridici şi să-l foloseşti înainte de dineu. Şi nu lua amfetaminele; sunt un stimulent al talamusului, contraindicat ori de câte ori un inhibitor al suprarenalelor, ca fenotiazina, este

Portiera taxiului se închise în urma lui Chien El se aşeză

— Unde mergem, tovarăşe? întrebă aparatura conducătoare

Chien spuse codul care-i eticheta apartamentul

— Retardatul ăla de vânzător ambulant a reuşit să-şi ınfiltreze marfa jegoasă în interiorul meu curat, spuse taxiul Atenţie; se află lângă piciorul dumneavoastră

El văzu pachetul — nımıc altceva decât un plıc obışnuıt Probabıl că asta e modul în care-ţi parvin drogurile, se gândi, te trezeşti cu ele pe neaşteptate Rămase o clipă nemişcat, apoı îl ridică.

Ca şı maı înaınte, exısta o anexă cu ındıcaţıı, îndoıtă peste şı sub medicament, numaı că de data asta era scrısă de mână Un scris de femeie — al domnişoarei Lee:

> Am fost surprınşı de această grabă Dar, slavă Domnului, eram pregătiţı. Unde-aı fost marţi şi mıercurı? Oricum, îl aı aici; succes O să te caut mai târzıu, în cursul săptămânii; nu vreau să-ncerci tu să mă găseşti

Dădu foc bıletului, îl arse în întregıme în scrumıera taxıului.

Şi păstră granulele negre.

În tot acest timp se gândi Halucınogene în rezervoarele noastre de apă An după an Decenii. Şi nu pe durata unui război, ci în vreme de pace. Nu în tabăra duşmanului, cı aici, la noi. Nişte ticăloşi demonici, îşi spuse Poate trebuie să iau chestia asta; poate trebuie să aflu ce e el sau ea şi s-anunţ grupul Tanyei.

O s-o fac, se hotărî. Şı... era orıcum curıos

O emoţie negativă, ştia. Curiozitatea reprezenta, adesea, maı ales în privinţa activităţilor partidului, o stare de la sfârşitul carierei

O stare care îl luă în acel moment cu totul în stăpânıre. Se întrebă dacă avea să persiste până seara, dacă avea să ınhaleze cu adevărat substanţa la momentul potrivit.

Tımpul urma să ı-o spună Urma să-ı spună asta şı tot restul Noi suntem flori deschise pe câmpuri, se gândi, flori pe

care le culege. Ca în poezia arabului Încercă să-şi amintească restul versurilor, dar nu reuşi.

Şi probabil că asta era bine

Ofiţerul de protocol al vilei, un japonez pe nume Kimo Okubara, înalt şi mătăhălos, evident un fost luptător, îl studie cu o ostilitate congenitală, chiar şi după ce-şi arătă invitaţia ornamentată şi după ce reuşi să-şi dovedească identitatea

— Surpriză că tu ostenit să vii, bombăni Okubara De ce nu stai acasă şi uiţi la televizor? Nimeni nu-ţi duce lipsă Fără tine fost foarte bine până acum.

— M-am uitat deja la televizor, spuse Chien, încordat

Şi oricum dineurile se televizau rareori Erau prea obscene

Echipa lui Okubara îl percheziţionă cu meticulozitate, căutând arme, inclusiv un posibil supozitor anal, după care i se înapoiară hainele. Însă nu găsiră fenotiazina Fiindcă o inhalase deja Ştia că efectele unui asemenea drog durau aproape patru ore; ceea ce trebuia să fie suficient. Şi, aşa cum îi spusese Tanya, era o doză puternică; se simţea apatic, stângaci şi ameţit, iar limba îi zvâcnea spasmodic, de parcă ar fi avut Parkinson — un efect secundar neplăcut, pe care nu-l prevăzuse

Pe lângă el trecu o fată goală de la talie în sus, cu părul lung, arămiu, curgându-i pe umeri şi în josul spatelui Interesant

Din partea opusă apăru o alta, goală de la fese în sus. La fel de interesant Ambele fete păreau absente, plictisite şi de un calm desăvârşit.

— Şi tu intri tot aşa, îl informă Okubara pe Chien

— Am înţeles că trebuie să port cravată albă şi frac, ripostă el, şocat

— Glumă, zise Okubara. Pe socoteala ta Numai fetele se poată nude, ca să facă plăcere la tine, dacă nu homosexual

Ei, se gândi Chien, cred că ar fi de dorit să-mi placă Umblă de colo-colo printre ceilalţi oaspeţi — şi ei purtau, la fel ca el, cravată şi frac — iar femeile aveau rochii până la pământ — fără să se simtă nicidecum în largul său, în pofida efectului calmant al stelazinei. Ce caut eu aici? se întrebă Nu-i scăpa ambiguitatea situaţiei sale. Venise ca să avanseze în cariera din cadrul aparatului de partid, ca să obţină un gest intim şi personal de aprobare din partea Excelenţei Sale... şi, în plus, ca să descifreze impostura acestuia, nu ştia ce soi de impostură, dar un lucru era limpede· înşela Partidul, înşela popoarele dornice de democraţie şi de pace ale Terrei Ce ironie, se gândi Şi continuă să se foiască printre ceilalţi.

O fată cu sâni mici, radiind o lumină strălucitoare, se apropie, cerându-i un foc, el îşi scoase bricheta, cu gândul în altă parte

— Ce provoacă strălucirea sânilor tăi? o întrebă Ţi-ai injectat substanţe radioactive?

Ea ridică din umeri fără să răspundă şi plecă, lăsându-l singur Era clar că reacţia lui nu fusese corectă

O fi o mutaţie din timpul războiului, cugetă apoi

— Vreţi să beţi ceva, tovarăşe?

Un servitor îi întinse cu eleganţă o tavă; el acceptă un martini — un capriciu la modă printre vârfurile Partidului din China — şi sorbi lichidul sec, aromat şi rece ca gheaţa Gin englezesc de calitate, îşi spuse Sau poate chiar preparatul olandez original; cu ienupăr sau orice altceva adăugau Nu era rău. Îşi continuă hoinăreala cu paşi mari, simţindu-se mai bine; de fapt, descoperi că atmosfera devenise plăcută Oamenii din jur erau siguri pe ei; avuseseră succes şi acum puteau să se relaxeze. Faptul că în apropierea Excelenţei Sale erai cuprins de anxietate nevrotică era evident un mit; cel puţin în locul acela nu exista nimic care s-o dovedească, iar el unul n-avea aproape de loc o asemenea senzaţie

Un bărbat în vârstă, butucănos şi chel, îi opri lipindu-şi pur şi simplu paharul cu alcool de pieptul lui.

— Mititica aia care ţi-a cerut un foc, îi spuse, râzând pe înfundate Aia delicată, cu părul lung şi ţâţele ca pomul de Crăciun — aia era băiat, travestit Chicoti. Aici trebuie să fii prudent

— Şi unde găsesc o femeie adevărată, dacă există pe undeva? Sub un frac şi o cravată?

— Eşti al naibii de-aproape, spuse bătrânul, apoi se îndepărtă împreună cu un grup de oaspeţi extrem de activi, lăsându-l pe Chien sigur cu băutura lui

O femeie bine făcută, înaltă şi elegantă, care stătea lângă el, îi puse mâna pe braţ; îi simţi degetele încordându-se şi o auzi spunând

— Iată-l. Pe Excelenţa Sa Pentru mine e prima oară, sunt puţin cam speriată. Părul meu arată bine?

— Perfect, răspunse Chien din reflex, şi îi urmări privirea, întrezărindu-l — pentru prima oară — pe Binefăcătorul Absolut.

Ceea ce traversa încăperea către masa din mijloc nu era un om

Şi, înţelese Chien, nu era nici construcţie mecanică, nu semăna cu imaginea de pe ecranul televizorului Aceea reprezenta, fără nicio îndoială, un simplu dispozitiv pentru ţinut discursuri, ca braţul artificial pe care-l folosise odinioară Mussolini ca să salute în timpul lungilor defilări plictisitoare

Doamne, se gândi, simţind că i se făcea rău Oare era forma pe care-o numise Tanya „oroarea acvatică?" Dar n-avea nicio formă Nici urmă de pseudopode, de carne sau metal. Într-un fel, nu se afla nicidecum acolo, când reuşi să privească direct spre ea, forma dispăru, vedea prin ea, vedea oamenii din partea opusă, dar n-o vedea pe ea. Însă când întorcea capul, surprinzând-o cu o privire piezişă, îi putea desluşi contururile.

Era cumplită, conştientiza existenţa ei simţindu-se spulberat Înainta secătuind de viaţă, pe rând, fiecare persoană, îi devora pe oamenii care se adunau, trecea mai departe, se hrănea din nou, mânca mai mult, cu un apetit perpetuu. Ura, Chien îi simţea ura. Îi era scârbă; o simţea scârbită de toţi cei de faţă — şi el îi împărtăşea de fapt dezgustul Dintr-odată, el şi toţi ceilalţi invitaţi din vila imensă nu mai erau decât toţi atâţia limacşi contorsionaţi, şi arătarea zăbovea deasupra leşurilor lor căzute, savurându-le, dar îşi relua mereu înaintarea drept către el — sau asta nu era decât o iluzie? Dacă e o halucinaţie, medită Chien, atunci n-am avut una mai oribilă în toată viaţa mea, dacă nu e; atunci e oribila realitate; e răul care ucide şi schilodeşte. Văzu în urma ei şirul de bărbaţi şi femei peste care trecuse, terciuindu-i; îi văzu străduindu-se să se reasambleze, să-şi repare trupurile mutilate; îi auzi încercând să vorbească.

Ştiu cine eşti, îşi spuse Chien în sinea lui Tu, şeful suprem al structurii Partidului mondial. Tu, care distrugi tot ce e viu prin simpla ta atingere; înţeleg poezia arabului, căutarea florilor vieţii spre a le devora — te văd călărind pe acea câmpie care e pentru tine pământul, câmpia fără dealuri şi fără văi. Te duci peste tot, aparı oriunde, mistui orice, creezi viaţa şi o înghiţi apoi hulpav, şi savurezi asta

— Tovarăşe Chien, spuse vocea, însă venea din propriul lui cap, nu dinspre arătarea fără gură ce se contura acum chiar în faţa lui. Îmi face plăcere să te revăd Nu ştii nimic. Pleacă Nu mă interesezi De ce-ar trebui să mă sinchisesc de nişte nămol? Nămol; m-am încleiat în el, mă simt silit să excretez şi decid s-o fac Te-aş putea zdrobi; m-aş putea zdrobi chiar şi pe mine. Sub mine se află pietre ascuţite; eu împrăştii prin clisă lucruri cu vârfuri tăioase Eu fac ascunzătorile, hăurile adânci, să clocotească precum un cazan; pentru mine, oceanul e doar o rezervă nesfârşită de unsoare. Fărâme din carnea mea sunt amestecate în orice Tu eşti eu Eu sunt tu Asta nu

schimbă nimic, aşa cum nu se schimbă nimic dacă fiinţa aia cu sânii aprinşi e fată sau băiat; ai putea învăţa să te bucuri de ea oricum

Râse

Lui Chien nu-i venea să creadă că îi vorbea, nu putea să-şi imagineze — era prea cumplit — că îl alesese tocmai pe el

— Am ales pe toată lumea, spuse arătarea Nimeni nu e prea mărunt, fiecare se prăbuşeşte şi moare, iar eu sunt aici ca să privesc Nu trebuie să fac nimic altceva decât să privesc, totul se petrece de la sine, aşa a fost menit

Şi apoi încetă să-i mai vorbească; se dezintegră. Dar el continua s-o vadă; îi simţea prezenţa multiplă, diversificată Era un glob atârnat în încăpere, cu cincizeci de mii de ochi, cu un milion de ochi — cu mai multe miliarde; cu câte un ochi pentru fiecare obiect însufleţit, în timp ce aştepta ca fiecare dintre ele să se prăbuşească — şi apoi călca peste cel căzut, care zăcea zdrobit. Pentru că le crease pe toate, şi acum Chien ştia; înţelesese Ceea ce păruse, în poezia arabă, să fie moartea era în schimb Dumnezeu; sau mai degrabă Dumnezeu era moartea, era o singură forţă, un singur vânător, un singur canibal, care dădea greş iarăşi şi iarăşi, dar, având la dispoziţie întreaga veşnicie, îşi putea permite să greşească Acelaşi lucru în ambele poezii, înţelese el, şi în a lui Dryden. Un zgomotos spectacol curmă, asta e lumea noastră şi asta-i faci tu Stâlcind-o ca s-o înlături; supunându-ne

Dar, cel puţin, mi-a rămas demnitatea, se gândi. Şi cu demnitate îşi lăsă jos paharul, cu demnitate se întoarse şi se îndreptă spre uşi. Trecu dincolo de ele Străbătu un coridor lung, cu covor pe podea. Un servitor din vilă, îmbrăcat în violet, îi deschise o uşă, şi se pomeni în întunericul nopţii, singur pe o terasă

Nu singur

Arătarea îl urmărise Sau venise acolo înaintea lui, da, îl aşteptase De fapt încă nu terminase cu el.

— Plec, spuse Chien, şi se repezi să se arunce peste balustradă; sub el erau şase etaje, iar jos scânteiau fluviul şi moartea, nu ceea ce descria poezia arabului.

Când era gata să cadă, arătarea îşi puse o extensie pe umărul lui

— De ce? întrebă el

Dar se opri. Minunându-se Neînţelegând, absolut deloc

— Nu te arunca în contul meu, i se spuse.

Nu o vedea, fiindcă trecuse în spatele lui. Dar ceea ce îi stătea pe umăr începuse să semene cu mâna unui om Şi apoi o auzi râzând

— Ce e de râs? întrebă el, legănându-se pe balustradă, reţinut de falsa mână.

— Vrei să-ndeplineşti misiunea mea, acţionând în locul meu, veni răspunsul. Nu aştepţi, n-ai timp s-aştepţi? O să te-aleg dintre toţi ceilalţi; nu e necesar să grăbeşti lucrurile

— Şi ce-o să fie dac-o fac? zise el Fiindcă mi-e silă de tine?

Arătarea râse Şi nu răspunse

— Nici măcar nu vrei să-mi spui

Nu-i răspunse nici de data asta El începu să alunece înapoi, către terasă Şi apăsarea pseudo-mâinii dispăru brusc.

— Tu ai fondat Partidul? întrebă Chien.

— Eu am fondat totul. Am creat mişcarea anti-Partid şi Partidul care nu e un partid, şi pe aceia care îl susţin şi pe cei care sunt împotriva lui, şi pe cei pe care-i numiţi imperialişti yankei, pe cei din tabăra reacţionarilor şi tot aşa, la nesfârşit Am înfiinţat totul. Ca pe nişte fire de iarbă

— Şi eşti aici ca să te bucuri de asta?

— Ceea ce doresc, răspunse arătarea, e să mă vezi aşa cum sunt, aşa cum m-ai văzut, şi apoi să ai încredere în mine

— Ce? exclamă Chien, tremurând În ce sens să am încredere în tine?

— Crezi în mine?

— Da Pot să te văd

— Atunci întoarce-te la slujba ta din Minister. Spune-i Tanyei Lee că ai văzut un boşorog supraponderal şi istovit, care bea prea mult şi căruia îi place să ciupească fetele de fund

— Oh, Cristoase

— În timp ce-o să-ţi continui viaţa, fără să-i poţi pune capăt, o să te chinuiesc, zise arătarea. O să te lipsesc, rând pe rând, de tot ce ai şi de tot ce-ţi doreşti. Iar când o să fii zdrobit, gata să mori, o să-ţi dezvălui un mister

— Care e misterul?

— „Cei vii pieri-vor, morţii-or învia." Eu ucid ceea ce trăieşte, şi salvez ceea ce a murit. Şi o să-ţi spun asta: *există lucruri mai rele decât mine* Dar tu n-o să le întâlneşti, fiindcă va trebui să te ucid. Acum întoarce-te în sufragerie şi pregăteşte-te de petrecere Nu pune sub semnul întrebării faptele mele, le-am făcut cu mult înainte de a exista un Tung Chien şi le voi face mult timp după ce nu va mai exista

El lovi arătarea din toate puterile

Şi simţi o durere înfiorătoare în ţeastă

Şi îl cuprinse întunericul şi avu senzaţia că se prăbuşea

Şi iarăşi întuneric. O să ajung la tine, se gândi, o să am grijă să mori şi tu. Şi să suferi; o să suferi exact ca noi, în fiecare dintre modurile în care suferim noi, cu exactitate. O să te pironesc, jur pe Dumnezeu c-o să te bat în cuie undeva Şi-o să te doară La fel de mult cum mă doare pe mine acum

Închise ochii.

Se simţi zgâlţâit cu brutalitate Şi auzi vocea lui Kimo Okubara:

— Ridică-te, beţiv ordinar! Haide!

— Cheamă-mi un taxi, spuse el, fără să deschidă ochii

— Taxi aşteaptă deja Tu duci acasă Ruşine Dat în spectacol.

Deschise ochii, se ridică tremurând şi se examină Conducătorul pe care-l urmăm, se gândi, e Singurul

Dumnezeu Adevărat Iar dușmanul împotriva căruia luptăm și am luptat e tot Dumnezeu Au dreptate; e pretutindeni. Dar eu nu înțelesesem ce-nseamnă asta. Și tu ești Dumnezeu, se gândi, holbându-se la ofițerul de protocol. Așa că nu pot să scap, probabil nici măcar sărind Așa cum începusem s-o fac, din instinct. Se cutremură.

— Amestecat băutură cu droguri, spuse Okubara, fulgerându-l cu privirea Distrugi carieră Eu văzut de multe ori Dispari.

Chien se îndreptă clătinându-se spre imensa ușă principală a vilei de pe Fluviul Galben, doi servitori în costume de cavaleri medievali, cu panaș la coifuri, i-o deschiseră ceremonios și unul dintre ei îi spuse

— Noapte bună, tovarășe

— Du-te-n mă-ta, ripostă Chien, ieșind în noapte

La trei fără un sfert dimineața, când stătea chinuit de nesomn în camera de zi a apartamentului său, fumând un Cuesta Rey Astoria după altul, auzi o bătaie în ușă

Când deschise, se trezi față în față cu Tanya Lee, în trenciul ei, cu fața înroșită de frig Ochii îi ardeau, întrebători

— Nu te uita așa la mine, o repezi el, cu grosolănie

Trabucul i se stinsese, îl reaprinse

— Am fost privit destul, adăugă

— L-ai văzut, zise ea.

Chien dădu din cap

Ea se așeză pe brațul canapelei și, după un timp, întrebă

— Vrei să-mi povestești?

— Plecați cât mai departe cu putință, spuse el La o cât mai mare distanță de locul ăsta

Și apoi își aminti; nicio distanță nu era suficientă Își amintă că și despre asta citise

— Las-o baltă, adăugă; se ridică și se duse în bucătărie, să pună de cafea

Tanya veni după el.

— A fost... chiar atât de rău?

— Nu putem câştiga, zise Chien Voi nu puteţi câştiga, nu vorbesc despre mine Eu nu sunt amestecat în asta; eu n-am vrut decât postul meu din Minister şi să uit Să uit toată blestemăţia

— Nu e de pe Pământ?

El dădu aprobator din cap

— Nu e

— Ne e ostil?

— Da, răspunse el Nu Şi una, şi alta Mai ales ostil

— Atunci trebuie să

— Du-te acasă, o întrerupse el, şi culcă-te.

O privi cu atenţie; stătuse singur mult timp şi se gândise mult La foarte multe lucruri

— Eşti măritată? o întrebă

— Nu Acum nu sunt Am fost.

— Rămâi cu mine în noaptea asta, îi ceru el. Adică în cea mai rămas din ea. Până când răsare soarele Noaptea e partea cea mai îngrozitoare

— Rămân, acceptă ea, desfăcându-şi cordonul hainei de ploaie, dar va trebui să primesc nişte răspunsuri.

— Ce-a vrut să zică Dryden, întrebă Chien, cu acel cântec care dezacordează cerul?

— Întreaga ordine celestă din univers se sfârşeşte, răspunse ea, atârnându-şi trenciul în dulapul din dormitor; sub el purta un pulover cu dungi portocalii şi pantaloni colanţi

— Şi asta e de rău?

Ea reflectă o clipă

— Nu ştiu. Cred că da

— Înseamnă că muzicii i se atribuie o mare putere, spuse el

— Păi, ştii vechea poveste pitagoreică despre „muzica sferelor"

Se aşeză, prozaică, pe marginea patului, şi-şi scoase pantofii care te duceau cu gândul la nişte conduri

— Şi crezi în aşa ceva? o întrebă Chien Sau în Dumnezeu?

— „Dumnezeu"! făcu ea râzând. Cu asta s-a terminat de când a apărut motorul cu aburi. Despre ce vorbeşti de fapt? Despre Dumnezeu sau despre divinitate?

Veni lângă el, privindu-l drept în faţă

— Nu mă privi cu atâta atenţie, protestă Chien, cu voce tăioasă, retrăgându-se Nici măcar nu vreau să mai fiu privit vreodată.

Se îndepărtă, irritat

— Cred, spuse Tanya, că, dacă există, Dumnezeu nu e prea interesat de problemele oamenilor. Oricum, asta e teoria mea Vreau să zic că nu pare să se sinchisească dacă triumfă răul sau dacă oamenii şi animalele suferă şi mor. Şi, sincer vorbind, nu-L văd pe nicăieri prin preajmă Iar Partidul a negat întotdeauna orice formă de...

— L-ai văzut vreodată? întrebă el. Când erai copil?

— Da, sigur, când eram copil. Dar mai credeam şi că..

— Ţi-a trecut vreodată prin minte, spuse Chien, că binele şi răul sunt două nume ale aceluiaşi lucru? Că Dumnezeu poate fi, în acelaşi timp, şi bun, şi rău?

— Îţi pregătesc ceva de băut, se oferi Tanya, şi o luă spre bucătărie lipăind cu picioarele goale.

— Concasorul, spuse el, Zdrăngănitorul. Hulpavul şi Pasărea şi Tubul Cătărător — plus alte nume şi alte forme şi mai ştiu eu Am avut o halucinaţie. La dineu Una de proporţii. Oribilă

— Dar stelazina

— Din cauza ei a fost mai rău

— Există vreun mod în care ne-am putea lupta cu creatura aia pe care zici c-ai văzut-o? întrebă Tanya, posomorâtă. Cu apariţia pe care-o numeşti halucinaţie, dar care evident n-a fost aşa ceva?

— Credeţi în ea, răspunse el

— Şi ce urmări va avea asta?

— Niciuna, spuse el, precaut. Absolut niciuna Sunt obosit Nu vreau nimic de băut — doar să mergem în pat

— OK Ea lipăi către dormitor, apoi îşi trase puloverul peste cap O să discutăm mai pe larg mai târziu.

— O halucinaţie, adăugă el, nu e necruţătoare Aş vrea să fi fost una; şi o vreau înapoi pe a mea Vreau să mă-ntorc înainte de clipa când m-a abordat vânzătorul ambulant cu fenotiazina.

— Mulţumeşte-te să vii în pat O să fie plăcut Numai căldură şi încântare

El îşi scoase cravata, cămaşa — şi văzu, pe umărul drept, urma, stigmatul întipărit când fusese oprit să sară Semne livide, care, după cum arătau, n-aveau să mai dispară niciodată Îşi puse bluza de pijama; ca să le-ascundă

— Oricum, îi spuse Tanya când se urcă în pat, alături de ea, cariera ta a avut parte de un avans incomensurabil Nu te bucuri?

— Ba da, răspunse el, dând din cap fără ca gestul să poată fi văzut în întuneric. Foarte mult

— Vino, lipeşte-te de mine, îl îndemnă Tanya, cuprinzându-l cu braţele Şi uită orice altceva Cel puţin pentru moment.

Chien o trase lângă el, făcând ceea ce-i ceruse ea şi ce voia el. Era frumoasă şi pricepută; activă şi agilă, îşi îndeplinea rolul cu succes Nu scoaseră nicio vorbă până la sfârşit, când ea exclamă:

— Oh!

Apoi se destinse

— Aş fi vrut, spuse el, să putem continua la nesfârşit.

— Am făcut-o, îi răspunse Tanya Asta se petrece în afara timpului, e fără margini, ca oceanul E ca în cambrian, înainte de migrarea pe uscat; suntem în aceleaşi ape primordiale

Sunt singurele momente când putem să ne întoarcem — când facem asta De aceea înseamnă atât de mult. Și în zilele de-atunci nu eram separați; arătam ca un jeleu imens, ca acele chestii amorfe care se ridică la suprafață și eșuează pe plajă

— Ajung pe plajă, spuse el, și sunt lăsate să moară acolo

— Poți să-mi aduci un prosop? îl întrebă Tanya Sau un șervet? Îmi trebuie

El se duse în baie după prosop. Acolo — acum era dezbrăcat — își văzu din nou umărul, văzu de unde-l apucase și-l reținuse creatura, trăgându-l înapoi, probabil ca să se mai joace puțin cu el

Semnele, inexplicabil, sângerau.

Șterse sângele cu un burete. Țâșni imediat altul și, văzând asta, Chien se întrebă cât timp mai avea Probabil doar câteva ore

Odată reîntors în pat, întrebă

— Putem continua?

— Sigur. Dacă ți-a mai rămas energie; depinde de tine

Stătea întinsă, uitându-se în sus, la el, fără să clipească, abia vizibilă în sărăcăcioasa lumină nocturnă

— Mi-a rămas, răspunse el

Și o strânse în brațe

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață

Nu susțin niciuna dintre ideile din „Credința părinților noștri"; de exemplu, nu susțin că țările dinapoia Cortinei de Fier vor câștiga Războiul Rece... sau că ar trebui s-o facă din punct de vedere moral O temă din povestire mi se pare însă captivantă, în lumina recentelor experimentări cu droguri

halucinogene experiența teologică ce a fost pomenită de mulți consumatori de LSD Ea mi se pare cu adevărat o nouă frontieră; într-o anumită măsură, experiența religioasă poate fi acum studiată științific... și, mai mult chiar, poate fi văzută ca halucinație parțială, dar care conține și alte componente, reale Ca subiect în science-fiction, Dumnezeu a fost de obicei tratat polemic, ca în *Departe de planeta tăcută* Eu prefer să-l tratez însă ca incitant din punct de vedere intelectual. Ce-ar fi dacă, prin intermediul drogurilor psihedelice, experiența religioasă ar deveni uzuală în viața intelectualilor? Vechiul ateism, care ne-a părut multora — inclusiv mie — valid din punctul de vedere al experiențelor personale sau mai degrabă al lipsei experiențelor personale, va trebui să pășească momentan în planul secundar Science-fictionul, care testează mereu ce va mai fi gândit și realizat, trebuie până la urmă să abordeze fără preconcepții o viitoare societate neo-mistică în care teologia poate constitui o forță la fel de importantă ca în perioada medievală. Acesta nu înseamnă în mod necesar un pas îndărăt, deoarece convingerile respective pot fi acum testate — silite ori să clădească, ori să amuțească Eu unul nu am convingeri reale despre Dumnezeu; doar experiența mea că El este prezent... subiectiv, desigur; însă și tărâmul interior este real. Iar într-o povestire science-fiction proiectezi o experiență personală interioară într-un mediu; ea devine împărtășită social, ca atare poate fi discutată. Este totuși posibil ca ultimul cuvânt în privința lui Dumnezeu să fi fost spus deja în anul 840 d.Hr., de către Ioan Scotus Eriugena, la curtea regelui franc Carol cel Pleșuv „Noi nu știm ce este Dumnezeu. Dumnezeu Însuși nu știe ce este El, deoarece El nu este nimic În mod literal, Dumnezeu *nu există*, deoarece El transcende existența" O asemenea viziune mistică — și zen — pătrunzătoare, exprimată cu atâta timp în urmă, va fi greu de depășit; în propriile mele experiențe cu droguri psihedelice am avut iluminări prețioase infime, comparativ cu Eriugena

INTRODUCERE LA „OMUL PUZZLE"

În general, se acceptă că unul dintre pretendenții cei mai promițători dintre scriitorii mai noi și mai tineri din arena ficțiunii speculative este Larry Niven El scrie de doi ani și și-a găsit deja propriul stil, propriul glas. El scrie așa-numitul „hard" SF — adică extrapolările lui științifice se bazează ferm pe datele cunoscute la momentul scrierii; într-o povestire de Niven nu veți găsi cutii de bere pe Marte și nici planete ascunse, aflate pe aceeași orbită cu Pământul, dar de cealaltă parte a Soarelui Unui observator superficial i s-ar părea că aceasta ar limita orizonturile creației lui Niven Pentru cineva cu o imaginație mai redusă, s-ar putea să fie adevărat. Însă Larry Niven se ocupă de detalii și găsește în faptele cele mai mărunte — foarte adesea trecute cu vederea de scriitori care, din greșeală, presupun că ficțiunea speculativă incitantă poate fi clădită exclusiv în jurul unor subiecte uriașe și evidente — posibilități fascinante pentru dezvoltarea unor povestiri foarte personale și foarte neconvenționale

În acești ultimi doi ani a lucrat atât de susținut și atât de bine, încât al cincilea text pe care l-a publicat, „Becalmed in Hell", a fost finalist în categoria povestiri a Premiilor Nebula 1965, decernate de Science Fiction Writers of America Larry a fost deja antologat în câteva culegeri *Best of...*, iar capătul drumului nu-i nici pe departe vizibil. Aș putea chiar spune că el este o formidabilă Mare Speranță Albă a genului

Larry este milionar Da, vorbesc serios Este un milionar autentic, real, dintre cei cu conturi în bănci. Dedicația lui față de science-fictionul pe care-l iubește este evidentă din faptul că a ales să trăiască exclusiv din banii pe care-i câștigă scriind

Puțini dintre noi, scribălăi flămânzi, palizi și suferinzi, putem spune același lucru

Larry Niven s-a născut în Los Angeles, ca moștenitor al familiei Doheny, și a crescut în Beverly Hills A început să studieze matematica la Cal-Tech, dar a abandonat după cinci trimestre — un an și două treimi. A terminat până la urmă Facultatea de Matematică a Universității Washburn din Topeka, statul Kansas, după ce încetinise procesul, urmând mai multe cursuri de filosofie și engleză și unul de psihologie Și-a dat doctoratul în matematică la UCLA, pentru ca după un an să se răsucească brusc și să anunțe întreaga lume (care la momentul acela nu era tocmai atentă la el): „Am decis că aș prefera să scriu science-fiction Este iunie 1963 și acum încep" Exact după un an și-a vândut prima povestire, „The Coldest Place", lui Fred Pohl, editorul revistei *The Worlds of If*. Larry a comentat despre povestirea aceea: „A devenit total desuetă în urma descoperirilor făcute în august 1964 de astronomii ruși în privința lui Mercur Eu încasasem deja banii pentru povestire, iar Fred Pohl a rămas, vrând-nevrând, cu nenorocirea în brațe A publicat-o în decembrie 1964. Familia mea, care-mi transmisese suficienți paraziți pentru a bruia toate transmisiunile terestre din următorul secol după ce o informasem că voi fi scriitor («Ia-ți o slujbă *cinstită*!»), a încetat imediat să mă mai bată la cap Acum pot să dorm dimineața până târziu, ceea ce, la urma urmelor, înseamnă să fii scriitor"

Un detaliu interesant despre Niven *et famille*. Fiindcă are două seturi de părinți după divorțul lor din 1953, el trebuie să le furnizeze ambelor câte un corp de bibliotecă plin cu apariții SF de Larry Niven, pentru ca să se poată mândri cu el când nu-i în raza lor auditivă Cu ocazia zilei de naștere din 1965, cumnatul și cumnata i-au făcut cadou un album pentru tăieturi din presă, așa încât va trebui să cumpere câte un al treilea exemplar din tot ce-i apare din care să decupeze pentru a lipi acolo, plus încă un exemplar (al patrulea) pe care, în sfârșit,

să-l oprească De aceea pierde bani de fiecare dată când vinde o povestire

Este autorul excelentului roman *The World of Ptavvs*, publicat de Editura Ballantine, şi autorul povestirii care urmează, un comentariu incisiv şi înspăimântător de logic asupra penologiei viitorului, cu fundamente solide în prezent, Doamne fereşte!

OMUL PUZZLE

de LARRY NIVEN

În anul 1900 d Hr , Karl Landsteiner clasifica sângele omenesc, încadrându-l în patru grupe A, B, AB şi 0, în funcţie de incompatibilităţi. Astfel devenea pentru prima oară posibil să-i faci unui pacient în stare de şoc o transfuzie, având o oarecare speranţă că va supravieţui

Mişcarea pentru abolirea pedepsei cu moartea abia începuse, fiind deja sortită eşecului

Vh83uOAGn7 era numărul lui de telefon, numărul permisului de conducere, al asigurării sociale, al livretului militar şi al fişei medicale Dintre toate acestea, două fuseseră anulate, iar celelalte două încetaseră să mai aibă vreo importanţă, cu excepţia fişei medicale Se numea Warren Lewis Knowles Şi avea să moară.

Până la proces mai era o zi, dar asta nu făcea verdictul mai puţin sigur Lew era vinovat. Chiar dacă se îndoia cineva, acuzarea deţinea dovezi incontestabile A doua zi, la ora optsprezece, Lew avea să fie condamnat la moarte Broxton urma să facă apel la un tribunal sau altul. Apelul avea să fie respins

Celula era confortabilă, mică şi capitonată Nu pentru a sugera că sănătatea mintală a deţinutului lăsa de dorit, deşi demenţa nu mai reprezenta o scuză pentru încălcarea legii. Trei dintre pereţi erau nişte gratii şi nimic mai mult Al patrulea era zidul exterior, ciment capitonat şi vopsit într-o nuanţă odihnitoare de verde. Însă gratiile care-l despărţeau de coridor, de bătrânul ursuz din stânga şi de adolescentul voinic, cu mutră tâmpă, din dreapta — groase de câte zece centimetri şi despărţite una de cealaltă de câte douăzeci —, erau îmbrăcate

în plastic siliconic Pentru a patra oară în ziua aceea, Lew își umplu pumnul cu plastic și încercă să-l smulgă Îi creă senzația că e o pernă spongioasă de cauciuc, cu un miez rigid de grosimea unui creion, și nu se rupse. Când îi dădu drumul, reveni imediat la forma de cilindru fără cusur

— Nu e corect, spuse.

Adolescentul nu se clintì. În toate cele zece ore de când era Lew în celulă, puștiul stătuse pe marginea patului său, cu părul negru și lung căzându-i în ochi și cu mirișteа bărbii de pe obraz întunecându-i-se tot mai mult. Își mișca brațele lungi și păroase numai la orele de masă, iar restul trupului deloc

Bătrânul își ridică privirea la auzul vocii lui Lew Vorbi cu un sarcasm amar.

— Ți s-a aranjat o înscenare?

— Nu, am

— Măcar ești sincer Ce-ai făcut?

Lew îi povesti. Nu reuși să-și elimine din voce inocența rănită Bătrânul se holbă la el batjocoritor, dând din cap de parcă s-ar fi așteptat exact la așa ceva

— Prostie A fost întotdeauna un delict capital. Dacă trebuia *să-ți faci rost* de o execuție, de ce nu pentru ceva important? Îl vezi pe puștiul din partea cealaltă a celulei tale?

— Bineînțeles, răspunse Lew, fără să se uite.

— E traficant de organe

Lew simți că șocul îi împietrea fața. Își adună curajul ca s-arunce o nouă privire în celula alăturată — și îi zvâcniră toți nervii din trup. Puștiul se uita la el. Îl cântărea cu ochii lui stupizi, întunecați, abia vizibili sub claia de păr, ca un măcelar care evaluează o coastă de vită prea veche

Lew se trase mai aproape de barele dintre celula lui și a bătrânului. Vocea îi era o șoaptă răgușită.

— Câți a omorât?

— Niciunul

— Ce vrei să spui?

— El era răpitorul Găsea noaptea pe cineva singur, îl droga și-l aducea acasă la doctorul care conducea rețeaua Doctorul săvârșea toate omorurile Dacă Bernie i-ar fi adus un donator mort, *pe el* l-ar fi jupuit de viu.

Bătrânul stătea jos, cu Lew aproape direct în spatele lui Se răsucise ca să-i vorbească, dar acum părea să-și fi pierdut interesul Mâinile sale, ascunse vederii lui Lew de spatele ciolănos, erau într-o neîntreruptă agitație nervoasă

— Câți a răpit?

— Patru. Pe urmă l-au prins. Bernie nu e foarte inteligent

— Tu ce-ai făcut de-ai ajuns aici?

Bătrânul nu-i răspunse. Îl ignoră cu desăvârșire, cu omoplații zvâcnindu-i în timp ce-și mișca mâinile. Lew ridică din umeri și se lăsă să cadă din nou pe pat

Era ora nouăsprezece, într-o seară de joi

Din rețea făcuseră parte trei răpitori. Bernie încă nu fusese judecat. Un altul era mort, el scăpase ajungând dincolo de marginea unei pasarele mobile când simțise glonțul îndurător intrându-i în braț Al treilea era dus pe targă în spitalul de lângă tribunal

Oficial, era încă în viață. Fusese condamnat, apelul i se respinsese, dar era încă viu în timp ce-l transportau, drogat, către sala de operații.

Internii îl ridicară și-i inserară în gură un muștiuc ca să poată respira după ce-l lăsară să cadă în lichidul de congelare Îl coborâră înăuntru fără să împroaște niciun strop și, după ce îi scăzu temperatura corpului, îi picurară altceva în vene Cam o jumătate de halbă Temperatura îi ajunse aproape de punctul de congelare și inima lui își rări bătăile din ce în ce mai mult În cele din urmă se opri. Dar ar fi putut să pornească din nou Alții fuseseră recuperați în acel moment Oficial, traficantul de organe continua să fie în viață

Doctorul era o linie de mașini printre care trecea o bandă transportoare. Aceasta porni în clipa când trupul bărbatului atinse o anumită temperatură

Prima mașină îi făcu o serie de incizii în piept Mecanizat și abil, doctorul execută o cardiotomie

Oficial, traficantul de organe era mort

Inima i se puse imediat la păstrare Urmă pielea, în cea mai mare parte dintr-o singură bucată, toată încă vie Doctorul îl dezmembră cu extrem de multă grijă, ca și cum ar fi demontat un puzzle flexibil, fragil și extraordinar de complicat. Îi arseră creierul și păstrară cenușa pentru urna funerară, dar tot restul trupului, sub formă de felii, de globule, de straturi subțiri ca un pergament și de tuburi, ajunse în banca de organe a spitalului. Oricare dintre acestea putea fi ambalat într-o casetă de transport imediat ce se primea o solicitare și trimis, pe calea aerului, în orice colț de lume, în mai puțin de o oră Dacă soarta era favorabilă, dacă apăreau oamenii compatibili, cu boli corespunzătoare, la momentul potrivit, traficantul de organe avea să salveze mai multe vieți decât luase

Și tocmai asta era esența

Întins pe spate și uitându-se la ecranul TV din plafon, Lew începu brusc să tremure. Nu avusese energia necesară ca să-și pună casca în ureche și mișcările silențioase ale personajelor de desen animat deveniseră dintr-odată înspăimântătoare. Închise aparatul, dar nici asta nu-l ajută cu nimic

Aveau să-l dezmembreze bucată cu bucată, depozitându-l. Nu văzuse niciodată o bancă de organe, dar unchiul lui avusese o măcelărie

— Hei! strigă

Puștiul își înălță ochii, singura lui parte vie. Bătrânul se răsuci ca să-l privească peste umăr. La capătul coridorului, gardianul își ridică o singură dată privirea, apoi reîncepu să citească.

Spaima era în stomacul lui Lew, îi zvâcnea în gât

— Cum puteți suporta?

Ochii puștiului se îndreptară spre podea Bătrânul întrebă

— Ce să suportăm?

— Nu știi ce ne vor *face*?

— Mie nu. N-or să mă tranșeze ca pe-un porc

Lew ajunse instantaneu lângă gratii.

— De ce nu?

Vocea celuilalt scăzu foarte mult

— Fiindcă în locul femurului am o bombă O să m-arunc în aer Nu vor folosi niciodată ceea ce-o să rămână

Speranța pe care i-o trezise bătrânul dispăru, lăsând în urmă doar amărăciune

— Ești țicnit. Cum ai reușit să-ți pui bomba-n picior?

— Am scos osul, l-am găurit pe toată lungimea, am introdus bomba în el și i-am scos toată materia organică, ca să nu putrezească. Bineînțeles că după așa ceva ți se-mpuținează globulele roșii. Ce mă gândeam să te-ntreb Vrei să mi te-alături?

— Să m-alătur?

— Lipește-te de bare Obiectul poate avea grijă de noi amândoi

Lew se trăsese înapoi, îndesându-se în gratiile din partea opusă

— Tu decizi, zise bătrânul Nu ți-am spus niciodată de ce sunt aici, nu-i așa? Eu eram doctorul Bernie răpea oameni pentru mine.

Lew se lipise deja de gratiile care-l despărțeau de cealaltă celulă. Le simți atingându-i umerii, se întoarse și se pomeni cu puștiul uitându-se plictisit în ochii lui, de la șaizeci de centimetri distanță Traficanți de organe! Era înconjurat de ucigași profesioniști!

— Știu cum e, continuă bătrânul Mi-e n-or să-mi facă asta Bine Dacă ești sigur că nu vrei o moarte curată, întinde-te în spatele patului tău E suficient de gros

Patul era alcătuit dintr-o saltea și dintr-un set de arcuri montate pe un bloc de ciment care făcea corp comun cu podeaua Lew se ghemui în poziție fetală, cu mâinile peste urechi.

Era sigur că nu voia să moară în *momentul acela*

Nu se întâmplă nimic.

După o vreme deschise ochii, își îndepărtă mâinile și privi în jur

Pușticul îl studia. Pentru prima oară, avea pe chip un rânjet acru Pe coridor, gardianul, întotdeauna așezat pe un scaun, lângă ieșire, stătea acum în picioare de cealaltă parte a gratiilor și se uita în jos, către el Părea îngrijorat

Lew simți roșeața urcând, cuprinzându-i gâtul, nasul și urechile. Bătrânul își bătuse joc de el. Dădu să se ridice

Și asupra lumii se prăvăli un ciocan

Paznicul zdrobit zăcea sprijinit de gratiile celulei din partea opusă a coridorului. Tânărul cu păr lins se ridica din spatele patului său, clătinând din cap Cineva gemu și geamătul se înălță, devenind țipăt Aerul era plin de praf de ciment

Lew se ridică

Sângele se întindea, ca un ulei roșu, pe fiecare suprafață îndreptată către explozie Cu toate eforturile, și se străduí din răsputeri, nu reuși să descopere nicio altă urmă a bătrânului

Cu excepția unei găuri din perete

Probabil că stătuse... exact... în locul ăla

Gaura era destul de largă pentru ca Lew să se târască prin ea, dacă putea ajunge acolo Adică în celula bătrânului Plasticul siliconic care învelea gratiile despărțitoare fusese smuls, lăsând numai barele de metal de grosimea unui creion

Lew încercă să se strecoare printre ele

Gratiile zumzăiau, vibrând, cu toate că nu se auzea niciun sunet Pe măsură ce-și dădea seama de asta, descoperi și că i se făcea somn Își întepeni trupul între bare, captiv în războiul

dintre panica sa în creştere şi anestezicul sonic a cărui declanşare era probabil automată

Gratiile nu cedau. Însă trupul său o făcu, iar ele erau alunecoase din cauza... Ajunsese dincolo de ele Îşi vârî capul în gaura din perete şi se uită în jos.

Cum mult în jos Suficient de mult ca să-l cuprindă ameţeala

Tribunalul din districtul Topeka era un mic zgârie-nori, iar celula lui Lew se afla, probabil, aproape de ultimul etaj Se uita în josul unei plăci netede de beton, presărată cu ferestre fără borduri proeminente. N-avea cum să ajungă la ele, n-avea cum să le deschidă, n-avea cum să le spargă.

Anestezicul îi submina voinţa. Dacă şi capul lui ar fi fost în celulă, acolo unde i se afla restul trupului, şi-ar fi pierdut deja cunoştinţa Îşi impuse să se răsucească şi să se uite în sus

Era *la* ultimul etaj. Marginea acoperişului se afla la nici măcar un metru deasupra ochilor lui. Nu-şi putea întinde mâinile până acolo, nu fără să

Începu să se târască în afara găurii

Indiferent dacă reuşea sau nu, n-aveau să-l folosească pentru banca de organe. Odată ajuns la nivelul pe care se desfăşura traficul vehiculelor, toate părţile sale utile ar fi fost zdrobite. Se aşeză pe marginea găurii, cu picioarele întinse în interiorul celulei pentru echilibrare, turtindu-şi pieptul de zid. Când simţi că-şi găsise echilibrul, întinse braţele către acoperiş Zadarnic.

Aşa că îşi aduse un picior sub el, cu celălalt întins într-o poziţie rigidă, şi *sări*.

Mâinile i se încleştară de margine când începu să o ia înapoi. Scânci, surprins, dar era prea târziu. Acoperişul tribunalului se mişcă! Îl trăsese afară din gaură înainte de a apuca să-i dea drumul Rămase agăţat, legănându-se uşor deasupra golului în timp ce mişcarea îl îndepărta de perete

Partea de sus a tribunalului era o pasarelă mobilă

Nu se putea cățăra deasupra, nu fără un sprijin pentru picioare, care să-i permită să-și ia avânt Pasarela se deplasa către un alt edificiu, cam de aceeași înălțime Și trebuia să rămână agățat ca s-ajungă acolo.

Iar ferestrele acelei clădiri erau altfel. Nu erau concepute astfel încât să se deschidă, nu în acele vremuri ale smogului și ale aerului condiționat, dar existau pervazuri Poate reușea să spargă geamul

Sau poate că nu

Forța care-i solicita brațele era un chin Ar fi fost atât de ușor să-și dea drumul.. Nu Nu săvârșise nicio infracțiune pentru care să merite moartea. Refuza să moară

De-a lungul deceniilor secolului al XX-lea, mișcarea luase avânt Bucurându-se de o organizare flexibilă și urmărind un scop valabil pe plan mondial, membrii săi nu doreau decât un singur lucru: înlocuirea pedepsei cu moartea cu o condamnare la închisoare și cu reabilitarea, în toate statele și în cadrul tuturor națiunilor unde puteau acționa. Argumentau susținând că un om ucis pentru delictul săvârșit nu învață nimic, că asta nu-i intimidează pe cei care ar putea comite fapte similare, că moartea este ireversibilă, pe când un condamnat pe nedrept poate fi eliberat din închisoare dacă i se dovedește nevinovăția. Uciderea unui om nu servește niciunui scop pozitiv, spuneau ei, nu e decât o răzbunare a societății. Și adăugau că răzbunarea e un act nedemn pentru o societate civilizată

Poate aveau dreptate

În 1940, Karl Landsteiner și Alexander S. Wiener își publicau lucrarea despre factorul Rh al sângelui omenesc.

Pe la mijlocul secolului, majoritatea criminalilor condamnați erau întemnițați pe viață sau pentru un timp mai scurt Mulți reveneau ulterior în societate, unii „reabilitați", alții nu. Pedeapsa cu moartea pentru răpire fusese acceptată în unele state, dar era greu să convingi un juriu să se pronunțe în

favoarea ei. În cazul acuzaţiilor de crimă, situaţia era similară Un acuzat de crimă în California se opusese extrădării sale în Canada, unde era căutat pentru jaf; în California avea mai puţine şanse să fie condamnat Multe state aboliseră pedeapsa cu moartea. Franţa nu o avea

Reabilitarea criminalilor era unul dintre scopurile majore ale ştiinţei/artei psihologilor

Dar...

În toată lumea existau bănci de sânge.

Bolnavii de rinichi fuseseră deja salvaţi de transplantul de la un geamăn identic. Însă nu toţi pacienţii aveau astfel de fraţi gemeni Un medic din Paris apela la transplantul de la rude apropiate, definind o sută de puncte care implicau incompatibilitatea pentru a aprecia în avans şansele de reuşită ale intervenţiei.

Transplanturile de ochi deveniseră banale. Donatorii puteau aştepta să moară înainte de a salva vederea altcuiva.

Oasele omeneşti puteau fi transplantate întotdeauna, dacă erau curăţate în prealabil de toată materia organică

Aşa stăteau lucrurile la jumătatea secolului

În 1990 era posibil să păstrezi un organ omenesc în viaţă pe o durată de timp rezonabilă. Transplanturile deveniseră operaţii de rutină, asistate de laser, „scalpelul de o subţirime infinită". Muribunzii îşi făceau testamentul încredinţându-şi cu regularitate rămăşiţele pământeşti băncilor de organe Protestele întreprinderilor de pompe funebre nu reuşeau să-i împiedice Dar astfel de daruri primite de la morţi nu erau întotdeauna utile

În 1993 se aprobase prima lege care stipula existenţa băncilor de organe. În Vermont, pedeapsa cu moartea fusese întotdeauna în vigoare Un condamnat ştia acum că moartea lui avea să salveze vieţi. Nu mai era adevărat că execuţiile nu serveau unui scop pozitiv. Nu în Vermont

Şi, mai târziu, nici în California. Sau în Washington, Georgia, Pakistan, Anglia, Elveţia, Franţa, Rhodesia

Pasarela mobilă se deplasa cu o viteză de şaisprezece kilometri pe oră. Sub ea, neobservat de pietonii care plecaseră târziu de la serviciu sau de păsările de noapte care tocmai intrau în activitate, Lewis Knowles atârna de fâşia în mişcare privind pervazul care aluneca pe sub tălpile sale suspendate Avea o lăţime de maximum şaizeci de centimetri şi se afla cu un metru şi un sfert mai jos de vârfurile picioarelor lui întinse

Sări.

În clipa când atinse pervazul cu tălpile, se prinse de rama unei ferestre Inerţia îl zdruncină, dar nu căzu După o clipă îndelungată, îşi recăpătă răsuflarea

Nu ştia ce clădire era aceea, dar nu era părăsită. La nouă seara, toate geamurile străluceau Încercă să nu stea în lumină când aruncă o privire înăuntru

Fereastra era a unui birou. Pustiu

Avea nevoie să-şi înfăşoare ceva în jurul mâinii când spărgea geamul. Dar nu purta decât o pereche de şosete şi o salopetă de deţinut. Ei bine, n-avea cum să atragă atenţia mai mult decât o făcea astfel îmbrăcat Îşi scoase salopeta, şi-o înfăşură în jurul mâinii şi lovi

Aproape că-şi rupse mâna.

Ei... îl lăsaseră să-şi păstreze bijuteriile, ceasul de mână şi inelul cu diamant. Folosi diamantul ca să traseze un cerc pe sticlă, împinse în acesta cu putere, apoi îl mai izbi o dată cu celălalt pumn. *Trebuia* să fie sticlă; dacă era plastic, nu-i mai rămânea nicio scăpare

Din geam se desprinse un cerc aproape perfect

Făcu acelaşi lucru de şase ori, înainte ca gaura să fie destul de mare pentru el

Zâmbi când păşi înăuntru, cu salopeta încă în mână Acum nu mai avea nevoie decât de un ascensor Poliţia l-ar fi

ridicat cât ai clipi dacă l-ar fi găsit pe stradă într-o salopetă de deținut, dar, dacă o ascundea, ar fi fost în siguranță De ce să suspecteze cineva un nudist autorizat?

Numai că n-avea autorizație Și nici pungă de umăr pentru nudiști, în care s-o pună

N-avea nici aparat de ras

Ceea ce era foarte rău Un nudist atât de păros ca el nu mai existase niciodată Nu era vorba doar de barba așternută ca umbră la o jumătate de zi după ce te-ai bărbierit, ci de una, cum s-ar spune, în toată puterea cuvântului Unde ar fi putut găsi un aparat de ras?

Se uită în sertarele biroului Mulți oameni de afaceri aveau câte un aparat de rezervă Se opri la jumătatea căutărilor. Nu fiindcă descoperise ceea ce căuta, ci fiindcă-și dăduse seama unde se afla. Hârtiile de pe birou o demonstrau cu prisosință

Ajunsese într-un spital

Încă mai strângea în mână salopeta O aruncă în coșul de gunoi, ascunzând-o cu mare grijă sub hârtii, și se lăsă mai mult sau mai puțin să cadă în scaunul din spatele biroului

Un spital. El *ar fi* ales un spital Ar fi ales chiar spitalul *acela*, cel construit pe bună dreptate alături de tribunalul districtului Topeka, dintr-un motiv întemeiat și suficient

Numai că nu-l alese el, nu cu adevărat. Spitalul făcuse alegerea. Oare, în toată viața lui, luase vreodată vreo decizie altfel decât instigat de alții? Prietenii îi ceruseră banii cu împrumut pentru totdeauna, alți bărbați îi suflaseră prietenele, nu fusese promovat fiindcă se pricepea să se lase ignorat. Shirley îl terorizase ca s-o ia de nevastă și îl părăsise, peste patru ani, pentru un prieten pe care nu-l putea teroriza

Chiar și acum, la posibilul sfârșit al vieții sale, era la fel Un traficant de organe bătrân îi dăduse ocazia să evadeze. Un inginer pusese gratiile celulei la o distanță destul de mare pentru ca un bărbat mărunțel să se strecoare printre ele Un altul

plasase o pasarelă mobilă de-a lungul a două acoperişuri convenabil alese. Şi iată unde-l aduseseră astfel

Cel mai rău era că nu i se oferea şansa s-o facă pe nudistul Nu putea găsi decât cămăşi de spital şi măşti. Până şi nudiştii erau nevoiţi să se-mbrace la un moment dat.

Dulapul?

Înăuntru nu erau decât o pălărie verde elegantă şi un poncho pentru ploaie, perfect transparent

Putea încerca să se salveze Dacă reuşea să găsească un aparat de ras, ar fi fost în siguranţă odată ce ajungea în stradă Îşi muşcă încheietura unui deget, dorindu-şi să fi ştiut unde se afla ascensorul. Trebuia să se bazeze pe noroc Reîncepu să caute prin sertare.

Era cu mâna pe cutia din piele neagră a unei maşini de bărbierit când se deschise uşa Un bărbat corpolent, purtând un halat de spital, intră în grabă. Internul (doctorii din spitale nu erau oameni) ajunse la jumătatea drumului către birou înainte de a-l vedea pe Lew aplecat deasupra unui sertar deschis Şi opri. Îi căzu falca şi rămase cu gura căscată.

Lew i-o închise cu pumnul în care continua să strângă cutia aparatului de ras Dinţii bărbatului se uniră clănţănind ascuţit. Când Lew se repezi spre uşă, ştergându-se de el, i se înmuiaseră genunchii.

Liftul era chiar în celălalt capăt al culoarului, cu uşile deschise. Şi nu venea nimeni. Intră şi apăsă butonul o Se rase în timpul coborârii. Aparatul mergea repede şi bine, deşi era puţin cam zgomotos. Când se deschise uşa, îşi rădea pieptul

O tehniciană slăbănoagă stătea chiar în faţa lui, cu gura şi ochii conturând expresia absentă a omului care aşteaptă liftul Trecu pe lângă el părând să se scuze fără vorbe, abia remarcându-l. Lew se grăbi să iasă Uşile se închiseră înainte de a-şi da seama că nu era la etajul dorit.

A naibii tehniciană! Oprise liftul înainte de a ajunge la parter!

Se întoarse şi-şi înfipse degetul în butonul Jos Pe urmă îi reveni în minte ceea ce întrezărise dintr-o privire fugitivă şi capul i se răsuci brusc, să se mai uite încă o dată.

Întreaga încăpere era ticsită de cuve din sticlă înalte până la tavan şi aranjate sub forma unui labirint, ca rafturile dintr-o bibliotecă Ceea ce înfăţişau vederii era mai lugubru decât tot ce exista în lagărul nazist din Belsen. Doamne, chestiile alea fuseseră *bărbaţi şi femei*! Nu, nu putea să se uite. Refuză să se uite la altceva în afară de uşa ascensorului *De ce vine liftul ăsta atât de încet?*

Auzi o sirenă.

Dalele dure ale podelei începură să-i vibreze sub tălpile goale. Simţi o amorţeală în muşchi, o letargie în suflet

Liftul sosi... prea târziu Blocă uşile cu un scaun, ca să rămână deschise. Cele mai multe clădiri n-aveau scări Doar ascensoare de rezervă Acum nu mai puteau ajunge la el decât folosind unul dintre acestea. Ei bine, unde s-o fi aflând?.. N-avea timp să-l caute Începea să-i fie cu adevărat somn. Probabil că-n încăperea aia aveau mai multe proiectoare sonice. În zonele prin care trecea un singur fascicul, internii trebuiau să se simtă uşor relaxaţi, foarte puţin stângaci. Însă unde se intersectau, ca în locul acela, rezultatul era inconştienţa Dar nu încă

Mai întâi avea ceva de făcut

Când reuşiră s-ajungă înăuntru, aveau motiv să-l ucidă

Cuvele erau din plastic, nu din sticlă un plastic cu totul ieşit din comun. Pentru a se evita apariţia unor reacţii de apărare în nenumăratele părţi de corp omenesc care erau stocate în acesta şi intrau în contact cu el, trebuia să aibă caracteristici unice Dar niciun inginer nu se gândise că ar fi fost cazul să-l facă incasabil!

Se spărgea într-un mod extrem de satisfăcător

Mai târziu, Lew se întrebă cum de reuşise să rămână în picioare atât de mult Murmurul hipersonic liniştitor al

fasciculului anesteziant trăgea întruna de el, îl chema către podeaua care părea tot mai moale cu fiecare clipă. Cu fiecare clipă, scaunul devenea tot mai greu de mânuit. Dar, atât timp cât mai reuşi să-l ridice, continuă să lovească Lichidul nutritiv de stocare îi ajungea până la genunchi şi la fiecare mişcare de glezne i se frecau organe muribunde; dar, în momentul când îl copleşi cântecul tăcut, nu îndeplinise nici măcar o treime din sarcina pe care şi-o asumase

Căzu

Şi, după toate astea, nici măcar nu amintı cineva ceva despre banca de organe făcută zob.

În timp ce stătea în sala tribunalului, ascultând ritualul monoton al procesului, Lew căută urechea domnului Broxton ca să-i pună întrebarea. Acesta îi zâmbi.

— La ce bun să mai aducă şi asta în discuţie? Sunt convinşi că au deja destule dovezi împotriva ta. Dacă scapi de *actualele* învinuiri, te vor acuza de distrugerea demenţială a unor resurse medicale valoroase Însă sunt siguri că nu vei scăpa

— Şi dumneata ce crezi?

— Mă tem că au dreptate. Dar ne vom strădui Hennessey o să citească imediat acuzaţiile Eşti în stare să pari rănit şi indignat?

— Bineînţeles

— Bun

Procurorul citi acuzaţiile, cu glasul sunându-i precum vocea destinului, izvorâtă de sub o mustaţă blondă, subţire Warren Lewis Knowles păru rănit şi indignat Dar nu se mai simţea aşa Făcuse ceva pentru care merita să moară.

Totul pornea de la băncile de organe Cu un debit suficient de materiale întrate în stocurile lor şi cu nişte medici buni, orice contribuabil putea spera să trăiască la infinit. Ar fi votat vreunul împotriva vieţii eterne? Pedeapsa altuia cu moartea

însemna nemurirea lui şi era gata să voteze în favoarea ei pentru orice delict

Lewis Knowles dăduse o contralovitură

— Statul va dovedi că, într-un interval de doi ani, numitul Warren Lewis Knowles a intrat deliberat în intersecţii pe culoarea roşie a semaforului, de şase ori în total. În aceeaşi perioadă, acelaşi Warren Knowles a depăşit limitele locale de viteză de nu mai puţin de zece ori, dintre care o dată cu peste douăzeci şi cinci de kilometri pe oră Vom aduce dovezi care atestă că în 2082 a fost arestat sub acuzaţia de conducere în stare de ebrietate, acuzaţie de care a fost achitat numai datorită...

— Obiecţie!

— Se susţine Domnule procuror, dacă a fost achitat, Curtea trebuie să-i accepte nevinovăţia

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfaţă

În viitorul vostru sau al nepoţilor voştri există o bancă de organe. Cu excepţia unui holocaust mondial, nimic nu poate opri asta. Progresul rapid înregistrat în tehnicile de transplant este cunoscut de toată lumea Mulţi dintre marii scriitori de science-fiction au scris despre problema băncii de organe, deoarece este atât de inevitabilă şi deoarece este atât de interesantă.

Următoarea afirmaţie nu ar trebui să nască dispute, dar a făcut-o şi o va face

Tehnologia umană poate schimba morala umană

Dacă vă îndoiţi în această privinţă, gândiţi-vă dinamita, praful de puşcă, tiparul, maşina de egrenat bumbac,

tehnicile publicitare moderne, psihologia Gândiți-vă la automobil: actualmente este imoral să mai mergi acasă după un revelion (Cu excepția cazului în care iei un taxi, ceea ce este aproape imposibil, decât dacă oprești unul amenințându-l cu pistolul.) Gândiți-vă la bomba cu cobalt, care a făcut imoral războiul total. Războiul total a fost imoral înainte de bomba cu cobalt? În anul 1945 Aliații au cerut nici mai mult, nici mai puțin decât înfrângerea totală a Germaniei. Au greșit ei? Ați spus asta la momentul respectiv? *Eu* n-am spus-o (având pe atunci doar șapte ani) și n-o spun nici acum (la douăzeci și opt de ani)

Ce se întâmplă când moartea unui criminal dovedit poate salva viețile a douăzeci de contribuabili? Se schimbă morala

Mare parte din știința/arta psihologiei s-a ocupat de reabilitarea criminalilor În curând tehnicile respective vor fi vechituri date uitării, ca alchimia

Dar transplantul de organe reprezintă numai jumătate din poveste Aloplastia, știința și tehnica empirică de a implanta materii străine în corpul omenesc în scopuri medicale, reprezintă o influență activă. Mii de oameni merg azi printre noi cu pacemakere de metal în inimile lor, cu tuburi din nailon înlocuindu-le secțiuni din artere, cu supape din plastic în locul valvelor organice din venele mari, cu inserții transparente în cristalinurile ochilor Când aloplastia vindecă un om, nu moare nimeni.

Vă puteți imagina următoarele cinci sute de ani ca fiind o cursă între două tehnici: aloplastia și transplantul de organe Însă transplantul de organe va învinge Este un set mai simplu de tehnici

Partea bună a transplantului de organe este într-adevăr *foarte* bună. Câtă vreme băncile de organe nu intră în criză de materii prime, oricine poate trăi atât timp cât îi rezistă sistemul nervos central, deoarece medicii pot continua să-i introducă părți de rezervă în ritmul cu care se uzează cele vechi Cât

poate supraviețui creierul cu o rezervă viabilă de sânge tânăr? Sunteți liberi să vă exprimați părerea Eu aș zice că secole.

Dar când miza o reprezintă secole de viață, care cetățean va vota împotriva pedepsei capitale pentru. publicitate falsă, traversarea curentă a străzilor prin locuri interzise, grosolănie, neplata impozitelor, procrearea de copii fără licență? Sau (și aici este adevăratul pericol) pentru criticarea politicilor guvernamentale? În lumina existenței băncilor de organe, „Omul puzzle" este o privire aruncată în cel mai bun dintre viitorurile posibile Cel mai rău este o dictatură eternă

În ziua de Crăciun a anului 1965, Harlan m-a anunțat că strângea materiale pentru o antologie Eu mă aflam la jumătatea unui roman care trata problema băncilor de organe în una dintre coloniile interstelare ale Pământului (este aproape terminat acum) și mi-am făcut timp să demonstrez felul în care problema respectivă poate afecta Pământul.

Cred că aș fi putut plasa povestirea oriunde. Însă va stârni discuții, împlinindu-și astfel scopul. Fiindcă cineva trebuie să înceapă să se gândească la asta Nu dispunem de foarte mult timp. Doar printr-un accident al istoriei, băncile de sânge ale Crucii Roșii nu sunt alimentate din celulele cu condamnați la moarte Gândiți-vă la avantaje... și puneți-vă întrebări.

INTRODUCERE LA „DÂND CU BABAROASELE"

În mod bizar, domeniul ficțiunii speculative tinde să facă specialiști din scriitorii săi Există ecologi ai mediilor extraterestre, ca Hal Clement*, poeți imagiști, ca Ray Bradbury*, și distrugători de planete, ca Edmond Hamilton și A E van Vogt* Sunt însă mult prea puțini scriitori „renascentiști", care să acopere spectrul speculativ, de la fantasticul gotic la poveștile cu duze și semeringuri ale științei „hard" Iar printre acești puțini factotum îi poți număra pe degetele de la o singură mână pe cei care pot trata povestea terorii într-un context al societății moderne

Fritz Leiber, care, ca dublu câștigător al Premiului Hugo, nu necesită cu siguranță nicio prezentare, este cu certitudine cel mai ambidextru din mâna aceea de scriitori Fiul actorilor shakespearieni Fritz și Virginia Bronson Leiber s-a născut în anul 1910 în Chicago și a urmat Universitatea din Chicago, pe care a absolvit-o *honoris causa* în psihologie și cu trei ani de Phi Beta Kappa A fost preot episcopalian nehirotonisit și a urmat Seminarul General de Teologie din New York, în 1935 a jucat în trupa ambulantă a tatălui său, între anii 1937 și 1956 a lucrat ca redactor, cu un an dedicat predării artei dramatice la Colegiul Occidental din Los Angeles Între 1945 și 1956 a fost editor asociat la revista *Science Digest*, iar de atunci a devenit scriitor liber-profesionist

Pentru amatorii de statistici, prima povestire care i-a fost acceptată a fost „The Automatic Pistol", apărută în numărul din mai 1940 al revistei *Weird Tales*. Prima lui povestire publicată (și plătită) a fost „Two Sought Adventure", cea dintâi din seria memorabilă de aventuri ale lui Fafhrd și Grey Mouser,

care a apărut în numărul din august 1939 al revistei *Unknown* Dintre cele paisprezece cărți ale sale, fanii lui Leiber își vor reaminti cu căldură de *Conjure Wife, Gather, Darkness!*, premiatele cu Hugo din 1958 și 1964 — *Marele joc al timpului* și *The Wanderer* — , *Night's Black Agents, A Pail of Air* și, recent, *Tarzan and the Valley of Gold.*

Mi se pare potrivit ca, dintre toate posibilele alegeri de scriitori pentru a concepe o *nouă* aventură cu personajul de faimă mondială al lui Edgar Rice Burroughs, să se fi optat pentru Fritz Leiber. Abilitatea lui de a aduce nu doar cunoaștere, ci și poezie autentică în orice ar scrie l-a menținut de peste două decenii în prim-planul literaturii imaginative. Așa cum a demonstrat în romanul cu Tarzan, talentul lui nestăvilit în fuzionarea imaginarului cu realitatea este inegalabil. Cât despre contribuția la această antologie, nimic n-ar putea fi mai nimerit decât povestea pe care Fritz a ales s-o spună. Deoarece, fără niciun alt ajutor, el explică motivul pentru care rareori pot fi trase linii de demarcație între fantasy și science-fiction.

„Dând cu babaroasele" este prima povestire a lui Fritz Leiber după doi ani, până în momentul când eu însumi scriu aceste rânduri Ea prezintă concepția Leiber despre Univers, care este unificat prin magie, știință și superstiție, și în același timp îi demonstrează în mod ostentativ dragostea față de limba engleză. Este neclasificabilă, deși conține urme de horror pur, science-fiction, fantasy psihologic și explicații jungiene pentru demența personală a epocii noastre Satisface în mod apreciabil în măsura în care au fost stabilite premise pentru povestirile din această antologie: scriitorilor li s-a cerut să prezinte viziuni „periculoase" și recunosc că puține concepte sunt mai înspăimântătoare decât cel pe care Fritz Leiber îl oferă aici, rostind finalmente numele Prințului Întunecat

DÂND CU BABAROASELE

de FRITZ LEIBER

Deodată, Joe Slattermill îşi dădu seama că trebuia să iasă repede, altfel îi va exploda scăfârlia şi va spulbera, cu aşchii din capul său, proptelele şi peticele care ţineau în picioare casa sa dărăpănată, o casă construită parcă din lemnărie masivă, chirpici şi suprafeţe de tapet, cu excepţia şemineului uriaş, a cuptoarelor şi a coşurilor din partea cealaltă a bucătăriei.

Totuşi, acestea erau solide ca piatra Şemineul era înalt până la bărbie, cam de două ori pe-atât de lat şi plin, de la un capăt la celălalt, cu flăcări care mugeau Deasupra erau uşile pătrate ale cuptoarelor, în linie. Nevastă-sa cocea pâine, ca să mai câştige un ban Deasupra cuptoarelor se afla policioara căminului, cât peretele de lungă, prea sus pentru ca mama lui să ajungă la ea sau ca domnul Maţe să mai poată sări până acolo, decorată cu tot felul de curiozităţi străvechi, însă acelea dintre ele care nu erau din piatră, sticlă ori porţelan erau atât de uscate şi afumate de decenii întregi de căldură, încât arătau ca nişte capete omeneşti micşorate ori ca nişte mingi de golf înnegrite. La un capăt erau adunate sticlele de gin ale soţiei sale. Deasupra policioarei atârna o cromolitografie veche, plasată atât de sus şi atât de înnegrită de funingine şi unsoare, încât n-ai fi putut spune dacă fuioarele de fum şi conturul de trabuc erau un vapor cu aburi, cu puntea convexă, înaintând prin furtună, sau o navă spaţială înfruntând un uragan de fire de praf, propulsate de lumină

Imediat ce Joe îşi strânse degetele în cizme, mama lui îşi dădu seama cam ce avea de gând

— Te duci la curve, mormăi ea cu toată convingerea. Şi cu buzunarele de la pantaloni pline de roabele de bani din casă, ca să-i risipeşti cu păcat.

Şi se întoarse la molfăitul fâşiilor lungi, pe care le detaşa în grabă, cu mâna dreaptă, de pe curcanul plasat aproape de văpaia puternică, în timp ce cu stânga era pregătită să-l izgonească pe domnul Maţe, care se holba la ea cu ochii lui galbeni, slab de i se vedeau coastele, cu o coadă lungă, zdrenţăroasă şi nervoasă. În rochia ei jegoasă, dungată, de parcă erau coastele curcanului, mama lui Joe arăta ca un sac maro îndoit, iar degetele ei păreau nişte crenguţe noduroase

Soaţa lui Joe îşi dădu seama aproape imediat sau imediat, pentru că-i zâmbi, peste umăr, cu ochii mijiţi, de acolo de unde se ridicase, la cuptorul cel mai din mijloc. Înainte să-i închidă uşa, Joe trase cu ochiul şi văzu că acolo se coceau două baghete lungi, plate, crestate, şi o pâine rotundă, înaltă Ea era slabă ca moartea-n vacanţă, învelită în capotul ei violet. Fără să se uite, întinse un braţ scheletic, de aproape un metru lungime, după cea mai apropiată sticlă de gin, şi bău un gât de băutură călâie, apoi zâmbi din nou Şi, fără niciun cuvânt rostit, Joe ştiu ce i-ar fi zis: „Ieşi în oraş, să joci pe bani şi să te îmbeţi, să te întinzi cu vreo târfă, apoi te întorci acasă şi mă baţi şi intri la închisoare", şi-şi amintı de ultima dată când stătuse într-o celulă întunecoasă, cu pietriş pe jos, iar ea venise odată cu lumina lunii, care-i dezvăluise cucuiele verzui şi galbene de pe ţeasta-i îngustă, acolo unde-o lovise, să-i spună vorbe şoptite prin ferestruica din spate şi să-i strecoare printre gratıı vreo juma' de pintă de băutură.

Iar Joe ştiu cu siguranţă că, de data asta, va fi rău, ba şi mai rău, dar, la fel ca întotdeauna, îşi umflă pieptul şi buzunarele sale grele, zăngănind înăbuşit, şi-o tuli direct spre uşă

— Cre' c-am să dau la babaroase de nu se poate, mormăi legănându-şi braţele îndoite, cu coate noduroase, ca nişte zbaturi, pentru a glumi pe seama vorbelor sale.

Când păşi afară, lăsă uşa larg deschisă în urma lui, preţ de câteva secunde. Când o închise, în cele din urmă, îl lovi un sentiment de profundă nefericire. Acum câţiva ani, domnul Maţe ar fi ieşit ca săgeata, în căutare de păruieli şi de mâţe, pe

acoperişuri şi garduri, dar acum măreţul cotoi era mulţumit să stea acasă şi să sâsâie pe lângă foc, să şterpelească din curcan şi să se ferească de vreo coadă de mătură, certându-se şi înfruntând cele două femei din casă Nimic nu-l urmase pe Joe la ieşire, doar mestecatul zgomotos al mamei şi respiraţia ei întretăiată, clinchetul sticlei de gin, pusă la locul ei, pe policioară, pârâitul duşumelei sub paşii lui.

Noaptea era o întreagă debandadă printre stelele îngheţate. Câteva dintre ele păreau să fie în mişcare, precum jeturile încinse şi albe ale unor nave spaţiale În jos, la vale, se părea că întregul orăşel Ironmine dispăruse ori stinsese lumina şi se dusese la culcare, abandonând străzile şi locurile răsuflărilor nevăzute şi fantomelor. Însă Joe se afla tot în apropierea izului uscat şi colbuit al lemnăriei din spatele său, în vreme ce auzea şi simţea iarba uscată a pajiştii atingându-i gambele, şi-i trecu prin minte că înlăuntrul său exista ceva adânc de tot, care plănuise lucrurile în aşa fel încât el şi casa lui, nevastă-sa, mama lui şi domnul Maţe o vor sfârşi cu toţii laolaltă De ce căldura din bucătărie nu aprinsese casa, uscată ca iasca, cu un car de ani în urmă, era un miracol în toată regula

Strângându-şi umerii, Joe păşi afară, dar nu pe şosea, ci pe drumul de pământ care trecea pe lângă cimitirul Valea Chiparoşilor, spre Oraşul Nopţii

Adierea era blândă, însă neobişnuit de neliniştită şi schimbătoare în această seară. Dincolo de gardul aplecat, spălăcit al cimitirului, de-abia vizibil în lumina stelelor, vântul făcea să freamăte copacii împrăştiaţi prin Valea Chiparoşilor şi-i făcea să pară că-şi mângâiau bărbile lor de muşchi. Joe simţi că fantomele erau la fel de neliniştite ca adierea, nehotărâte unde şi pe cine să bântuie ori dacă să-şi ia o noapte liberă, alunecând împreună într-o tovărăşie tristă şi lascivă În vreme ce printre copaci pulsau, vag şi neregulat, lumini roşii-verzi, vampireşti, precum nişte licurici bolnavi sau vreo flotă spaţială lovită de molimă Sentimentul de nefericire profundă rămase

cu Joe şi se amplifică, iar el era tentat să se abată din drum şi să se încovrige în orice mormânt sau pe la vreun capăt de pat prăpădit şi să-şi înşele nevasta şi pe ceilalţi trei din urma lui, ţinându-i afară din camera comună. Îşi zise: „Cre' că dau la babaroase, dau cu ele de nu se poate şi mă duc la culcare". Însă, în timp ce se hotăra ce să facă, trecu de poarta căscată larg şi de restul gardului halucinant, dar şi de Bidonvil

În prima clipă, Oraşul Nopţii părea la fel de mort ca şi restul din Ironmine, dar mai apoi remarcă o lumină firavă, la fel de gălbuie ca şi luminile vampireşti, dar mai vioaie, şi, odată cu ea, se auzi şi o muzică ritmată, la început încet, ca un jazz pentru furnici dănţuitoare. Păşea de-a lungul trotuarului arcuit, amintindu-şi cu nostalgie de zilele când primăvara-i năpădea picioarele şi sărea imediat la bătaie ca un linx sau ca un păianjen marţian de nisip Doamne, au trecut ani de zile de când nu se mai aruncase într-un caft ca lumea sau de când nu mai simţise *forţa* Treptat, muzica pentru pitici deveni gălăgioasă, ca un dans săltăreţ pentru urşi grizzly şi tare ca o polcă pentru elefanţi, în vreme ce lumina deveni o învălmăşeală de izbucniri de gaz şi flame şi lămpi cu mercur de o paloare cadaverică, neoane roz, tremurătoare, cu toate zeflemisind stelele, acolo unde navigau navele spaţiale. În clipa următoare, se trezi înaintea unei faţade false, de clădire cu trei etaje, împrăştiind lumina ca un curcubeu diavolesc, cu vâlvătaia de un albastru-deschis a focului sfântului Elmo în vârf. În mijlocul faţadei se afla o uşă batantă, lată, împrăştiind lumini sus şi dedesubt. Deasupra pragului, o lumină aurie mâzgălea aerul din când în când, în bucle dezordonate şi strălucitoare, scriind „Îngropelniţă", în vreme ce un roşu aprins anunţa „Jocuri de noroc"

Aşadar, localul cel nou, despre care se tot vorbise, s-a deschis, în sfârşit Pentru prima dată în acea noapte, Joe Slattermill simţi în el un imbold de viaţă adevărată şi un mic grăunte de entuziasm

„Cre' c-am să dau la babaroase", îşi zise

Îşi scutură hainele lui de lucru albastru-verzui cu gesturi largi, neglijente, şi se lovi peste buzunare ca să audă zornăitul Apoi îşi trase umerii înspre spate şi-şi subţie buzele într-un rânjet, trecând printre uşile batante de parcă l-ar fi altoit pre vreun duşman cu dosul întărit al palmei sale.

Înăuntru, Îngropelniţa părea să acopere suprafaţa unui orăşel, iar barul părea la fel de lung ca şinele de cale ferată Cercurile de lumină de pe mesele de pocher alternau cu zone de forma unei clepsidre de obscuritate îmbietoare, în care fetele care serveau şi cele cu jetoane se mişcau ca nişte vrăjitoare cu picioare albe. Departe de muzicienii de jazz, dansatoarele din buric îşi unduiau propriile *lor* siluete ca de clepsidre. Cartoforii erau solizi şi gheboşaţi ca ciupercile, cheliţi după suferinţele provocate de atâtea etalări de cărţi, de aruncarea zarurilor ori de lansarea bilei de fildeş, în vreme ce damele de companie erau ca nişte câmpuri de crăciuniţe.

Anunţurile crupierilor şi plesniturile cărţilor împărţite erau la fel de şoptite, însă, inevitabil, la fel de sacadate ca foşnetul şi ritmul tobelor de jazz. Fiece atom strâns legat din acest loc era de o nervozitate controlată Chiar şi firele de praf dansau încordate sub conurile de lumină

Însufleţirea lui Joe crescu şi simţi cernându-se prin el, precum o adiere care anunţă furtuna, o boare de încredere despre care ştia că putea deveni o tornadă. Toate gândurile sale la casă, soţie şi mamă îi dispărură din minte, în vreme ce domnul Maţe stărui pe la periferia conştiinţei sale doar ca un tinerel nebunatic, cu mers aiurea, pe picioarele lui ţepene Muşchii propriilor picioare ale lui Joe zvâcniră în semn de simpatie şi îi simţi devenind tot mai flexibili şi mai puternici

Examină locul detaşat şi pe îndelete, iar mâna i se întinse ca şi cum nu i-ar fi aparţinut lui, pentru a lua o băutură de pe o tavă legănată încet, plimbată prin apropierea lui. În cele din urmă, privirea i se opri asupra a ceea ce considera el că era Masa de Zaruri Numărul Unu Toate ciupercile babane păreau

să se fi adunat acolo, chele ca și celelalte, dar stând drepte, ca niște ciuperci otrăvitoare Apoi, printr-o breșă între ei, Joe văzu de partea cealaltă a mesei un personaj și mai înalt, dar înveșmântat într-o manta lungă, întunecată, cu gulerul ridicat, și o pălărie neagră, pleoștită, trasă peste ochi, atât de jos încât numai triunghiul alb al feței se mai vedea. În Joe se înfiripară o bănuială și o speranță și se îndreptă direct spre breșa dintre ciupercile cele mari. Pe măsură ce se apropia, rătăcitoarele cu picioarele albe și fețele lucioase se învârtejeau, ieșind din calea lui, suspiciunea i se confirmă, iar speranța-i îmboboci și crescu La capătul celălalt al mesei se afla cel mai gras bărbat văzut de el vreodată, dotat cu un trabuc lung, o vestă argintie și o clemă de aur pentru cravată, de cel puțin douăzeci de centimetri lățime, pe care trona, scris cu litere groase, numele „Domnul Zaruri". Puțin mai departe de celălalt capăt era cea mai despuiată fată cu jetoane, singura pe care o văzuse, a cărei tavă atârna de umerii ei goi și, apăsându-i abdomenul chiar sub sâni, era încărcată cu aur, ca niște turnulețe strălucitoare, și jetoane negre ca smoala În vreme ce fata de la zaruri, mai slabă și înaltă, cu brațe mai lungi chiar decât ale neveste-sii, nu părea să poarte altceva în afară de o pereche de mănuși lungi, albe. Era în ordine, dacă-ți plăcea genul cu pielea albă, care îmbracă un schelet, cu sânii ca niște globuri de porțelan

Lângă fiecare jucător era o măsuță rotundă, pentru jetoanele lui Cea de lângă spărtură era curată. Pocnindu-și degetele spre cea mai apropiată fată argintie, Joe își schimbă toți dolarii lui unsuroși pentru un număr egal de jetoane albe și-o ciupi de sfârcul stâng, ca să-i poarte noroc În joacă, ea clănțăni din dinți pe lângă degetele lui

Fără grabă, dar nici tândălind, înaintă și-și lăsă grămăjoarele lui modeste pe masa goală, adjudecându-și locul gol Observă că cea de-a doua ciupercă mare din dreapta lui avea zarurile. Inima lui, dar nicio altă parte a trupului său, tresăltă puțin Apoi, calm, își ridică privirile și se uită peste masă

Mantaua lungă era ca un stâlp strălucitor şi elegant, dın satın negru şi nasturi negri, gulerul ridicat şi răsfrânt, din pluş fin, mat, negru precum cea mai întunecată temniţă, după cum era şi pălăria pleoştită, cu borul răsucit în jos, iar ca bandă avea doar o împletitură îngustă de păr de cal negru Braţele mantalei erau lungi, dar ca nişte stâlpi mai mici dın satın, terminaţi cu mâini suple, cu degetele lungi, care se mişcau cu uşurinţă atunci când o făceau, dar la fiecare moment de inactivitate aveau o postură ca de statuie

Joe tot nu putea vedea mult dın chip, cu excepţia părţii de jos a frunţii, netede şi fără nicio broboană sau firişor de transpiraţie — sprâncenele erau ca nişte fragmente drepte dın împletitura pălăriei —, a obrajilor aristocratici şi scofâlciţi şi nasului îngust şi, cumva, plat. Tenul nu era atât de alb pe cât crezuse Joe la prima vedere Exista în el o nuanţă discretă de ciocolatiu, ca un fildeş care tocmai începea să de semne de vechime, sau ca steatitul venusian Încă o privire spre mâini confirmă asta.

În spatele bărbatului în negru, era un pâlc alcătuit, poate, dın cei mai fără gust şi scârboşi dintre clienţi, bărbaţi şi femei, pe care-i văzuse Joe vreodată Dıntr-o privire-şi dădu seama că fiecare dıntre brutele dıamantate şi pomădate avea un pistol lipit de burtă, pe sub vesta înflorată, şı o măciucă în buzunarul de la şold, ıar fiecare dintre fetele agile, cu ochı ca de şarpe, avea un stilet prins la jartieră şi-un pistol de buzunar, cu mânerul placat cu fildeş, ascuns sub mătasea cu paiete de la adâncitura dintre sânii obraznici

Şi, totuşi, Joe ştia că erau doar de umplutură Bărbatul în negru, stăpânul lor, era cel mortal, genul de om pe care ştiai dın prima că nu-l puteai atinge şi să supravieţuieşti Dacă, fără să fi cerut permisiunea, îl atingeai fie şi cu un deget pe mânecă, ındiferent cât de uşor sau cu tot respectul, o mână ca fildeşul se va mişca fulgerător şi-ai termına-o înjunghiat sau împuşcat. Sau poate că doar atingerea te-ar omorî, ca şi

cum fiecare articol din îmbrăcămintea sa neagră ar fi încărcat, prin pielea lui sidefie, cu un curent de înaltă tensiune, de mare amperaj Joe privi din nou spre chipul umbrit şi se decise să nu îndrăznească să încerce aşa ceva. Pentru că ochii erau cei mai impresionanţi dintre toate. Toţi marii jucători aveau ochi întunecaţi, scufundaţi în găvane, potopiţi de umbre. Însă aceşti ochi erau atât de adânciţi, încât nu puteai fi sigur că i-ai văzut licărind. Erau încarnarea nepătrunsului Erau nişte genuni. Ca şi găurile negre

Însă toate astea nu-l dezamăgeau niciun pic pe Joe, cu toate că-l speriaseră considerabil. Pe de altă parte, îl înveseleau Prima sa suspiciune se confirmase cu totul, iar speranţa lui se deschise ca o floare la apogeul maturităţii. Acesta trebuia să fie unul dintre acei jucători mari care ajungeau la Ironmine la cel mult zece ani odată, veneau din Big City cu unul dintre vapoarele de pe râu care străbăteau întunericul lichid ca una dintre cometele de lux, din care ţâşneau cozi lungi şi groase de scântei din ajutajele lor cât un sequoia, cu frunzişul de sus format dintr-un înveliş de fier tăiat curbat Ori ca nişte nave spaţiale argintii, cu zeci de motoare aprinse de pietre preţioase, în vreme ce hublourile clipeau ca şirurile de asteroizi captivi

Din această cauză, poate că unii dintre aceşti mari jucători chiar veneau de pe alte planete, unde ritmul vieţii de noapte era mai încins şi existenţa mondenă, un delir de risc şi încântare Da, acesta era genul bărbat cu care Joe visase mereu să-şi încerce îndemânarea. Simţea cum, uşor-uşor, *forţa* începe să-l furnice prin degetele împietrite

Îşi coborî privirile spre masa de barbut Era aproape la fel de lată ca un stat de om şi cel puţin de două ori mai lungă, neobişnuit de adâncă, îmbrăcată în fetru negru, nu verde, aşa că semăna cu un sicriu uriaş Era ceva familiar în forma ei, ceva ce nu putea defini precis. Doar fundul mesei, nu şi marginile ei, avea o luminiscenţă pâlpâitoare, ca şi cum deasupra ar fi fost presărat cu diamante foarte fine În timp ce Joe îşi cobora

ochii şi se uita direct în jos, de-abia privind masa, avu impresia bizară că străpunsese lumea până-n partea cealaltă şi că acele diamante erau stelele de acolo, vizibile în pofida luminii soarelui, tot aşa cum Joe putuse întotdeauna să vadă stelele când se făcea ziuă la capătul galeriei minei unde lucra, iar de un jucător curăţat de bani, ameţit de înfrângere, se prăbuşea în ea cu capul înainte, ar cădea la infinit în hăul fără fund, fie el Iadul sau vreo galaxie întunecată Gândurile lui Joe se învolburară şi simţi strânsoarea rece, dură, a fricii cuprinzându-i vintrele. Cineva fredona lângă el: „Haide, vino, Mahăre[17]."

Apoi zarurile, care ajunseseră, între timp, chiar în dreapta lui Ciupercă Mare, se opriră lângă mijlocul mesei, contrazicând şi ştergând viziunile lui Joe Dar, instantaneu, se petrecu o altă ciudăţenie care să-l distragă Zarurile din fildeş erau mari şi neobişnuit de rotunjite pe la colţuri, cu puncte de un roşu închis care licăreau precum rubinele veritabile, însă erau poziţionate în aşa fel încât fiecare faţetă arăta ca un craniu miniatural De exemplu, şaptele aruncat chiar acum, prin care Ciupercă Mare, la dreapta lui, pierduse punctul, care ar fi fost un zece, consta dintr-un doi, cu punctele plasate la distanţă egală spre margine, precum ochii, în loc să se afle în colţurile opuse, şi dintr-un cinci, cu aceleaşi puncte ca nişte ochi roşii, dar şi un nas central, roşu, şi alte două puncte apropiate, dedesubt, care închipuiau dinţii

Braţul lung şi slăbănog, în mănuşă albă, al crupierei se strecură ca o cobră albinoasă şi culese zarurile, ducându-le la marginea mesei, chiar înaintea lui Joe. El inspiră pe tăcute, luă un singur jeton de pe măsuţa lui şi se pregăti să-l lase lângă zaruri, apoi îşi dădu seama că nu aşa se proceda pe aici, şi-l puse înapoi I-ar fi plăcut să examineze jetonul mai bine. Era ciudat de uşor, de un cafeniu deschis, cam de culoarea frişcăi amestecate cu un deget de cafea, iar pe suprafaţa lui era presat

---

[17] *Big Dick* este o expresie argotică pentru un zece la zaruri *(N t)*

în relief un simbol pe care-l putea simți, dar nu și vedea Nu știa despre ce fel de simbol era vorba, pentru asta i-ar fi trebuit o sensibilitate mai mare. Totuși, atingerea lui îi făcuse foarte bine, transformând furnicăturile forței din degete într-o descărcare de putere direct în mâna cu care arunca. Joe privi nepăsător, dar încordat, toate fețele din jurul mesei, fără a trece peste Marele Jucător, aflat vizavi, și rosti încet:

— Dau de-o para, însemnând, desigur, un jeton cafeniu sau un dolar.

Dinspre toate Ciupercile Mari se auzi un sâsâit de indignare, iar fața rotundă ca luna a Domnului Zaruri cel burtos se învineți, în vreme ce se pregătea să-și cheme gorilele

Marele Jucător ridică un antebraț în satin negru și o mână sculpturală, cu palma în jos Domnul Zaruri încremeni pe loc, iar sâsâitul încetă mai repede decât cel provocat de găurirea de către un micro-meteorit a cuirasei de oțel autoetanșate a unei nave spațiale Apoi, cu un glas șoptit, educat, fără nicio urmă de batjocură, bărbatul în negru spuse

— Șo pe el, barbugiilor.

Asta, gândi Joe, era o confirmare finală a suspiciunii lui, dacă mai fusese nevoie de așa ceva. Jucătorii cu adevărat mari erau întotdeauna gentlemeni perfecți și generoși cu săracii

Cu doar sugestia măruntă, respectuoasă a unui râset homeric, o Ciupercă Mare îi spuse lui Joe·

— Ești zdrențe

Joe apucă zarurile cu puncte rubinii

Încă de când prinsese două ouă într-o farfurie, câștigase toate bilele de sticlă din Ironmine și jonglase cu șase cuburi cu literele alfabetului în așa fel încât au căzut în linie pe covor, formând cuvântul „mămica", Joe Slattermill era aproape incredibil de abil la aruncat În mină, putea arunca o piatră în ricoșeu, dintr-un perete de minereu, ca să crape scăfârlia unui șobolan aflat la cincisprezece metri distanță, în beznă,

iar uneori se distra azvârlind mici fragmente de rocă înapoi în găurile de unde căzuseră, în aşa fel încât rămâneau acolo, perfect potrivite, pentru cel puţin o clipă. Alteori, aruncând repede, putea potrivi şapte sau opt bucăţele în locurile de unde se desprinseseră, ca şi cum ar fi completat un puzzle. Dacă ar ajunge vreodată în spaţiu, Joe ar fi capabil, fără nicio îndoială, să piloteze şase navete lunare deodată şi să bage opt prin inelele lui Saturn, legat la ochi

Acum, singura diferenţă reală dintre azvârlitul cu precizie al rocilor ori al cuburilor-alfabet şi al zarurilor este că pe ultimele trebuia să le loveşti de peretele din capătul mesei de barbut, iar lui Joe i se părea că aşa făcea şi mai interesantă testarea îndemânării lui

Scuturând acum zarurile, simţi puterea în degetele sale şi palmă aşa cum nu se mai întâmplase vreodată. Reuşi o aruncare rapidă, joasă, astfel că babaroasele se opriră exact în faţa fetei cu mănuşile albe. Ieşi, cât se poate de firesc, şaptele dorit de el, alcătuit dintr-un patru şi un trei. În trăsăturile formate cu punctele roşii erau ca un cinci, cu deosebire că ambele zaruri aveau doar un dinte, iar treiul n-avea nas. Erau un fel de hârci cu mutriţe copilăreşti Câştigase o para, adică un dolar

— Dau de doi cenţi, zise Joe Slattermill.

De data asta, ca varietate, îşi făcu aruncarea cu un unsprezece. Şasele era ca un cinci, cu deosebire că avea trei dinţi, craniul cel mai arătos dintre toate

— Arunc pentru cinci cenţi, mai puţin cu unul

Două Ciuperci Mari îşi împărţiră pariul cu câte-un rânjet mascat, schimbat între ei Acum Joe rostogoli un trei şi-un as Punctul său a fost patru Asul, cu singurul său punct plasat descentrat, într-o parte, totuşi arăta ca un craniu, poate al vreunui ciclop liliputan. Îi luase ceva timp să facă acel punct, rostogolirea a trei decari, în timp ce se gândea la cu totul altceva, în stilul dur. Voia s-o vadă pe fata crupier ridicând zarurile De fiecare dată, i se părea că degetele ei agile ca şerpii se

strecurau sub zaruri în timp ce erau întinse pe pluş. În cele din urmă, se decise că n-avea cum să fie o iluzie. Cu toate că zarurile nu puteau penetra pluşul, degetele ei, înmănuşate în alb, reuşeau cumva, pătrunzând într-o clipită prin materialul negru cu sclipiri de diamant, ca şi cum nici n-ar fi fost acolo.

Chiar atunci, lui Joe îi reveni gândul la o gaură prin pământ, de mărimea unei mese de barbut Asta ar însemna că zarurile se rostogoleau şi se aşezau pe o suprafaţă plată perfect transparentă, impenetrabilă pentru ele, dar nu pentru altceva Sau poate că numai mâinile fetei de la masă puteau penetra suprafaţa, ceea ce ar transforma într-o fantezie de-a lui Joe o viziune anterioară, în care un jucător curăţat la barbut ar face Marele Plonjon în tunelul acela sinistru, care făcea ca mina cea mai adâncă să pară o biată scobitură în pământ

Joe se hotărî că trebuia să afle care era adevărul Dacă nu era ceva inevitabil, nu voia să rişte să fie conturbat de ameţeală într-un moment crucial al jocului. Mai făcu vreo câteva aruncări fără rost, fredonând, din când în când, pentru mai mult realism, „Haide, haide, micuţule Joe[28]" Până la urmă, se ţinu de plan. Când, în fine, reuşi să marcheze un punct — la modul greu, din doi doiari —, ricoşă zarurile din colţul îndepărtat al mesei, în aşa fel încât aterizară direct înaintea lui. Apoi, după o pauză minimă, pentru ca aruncarea lui să fie văzută de întreaga masă, mâna lui stângă ţâşni sub zaruri, cu doar o fracţiune de secundă înaintea loviturii fetei, şi le înşfăcă.

Uau! Joe nu mai trecuse niciodată printr-un moment mai dificil în întreaga lui viaţă, încercând să-şi facă faţa şi gestica să ascundă ceea ce-i simţea trupul, nici măcar atunci când îl înţepase o viespe pe gât chiar atunci când îşi strecura, pentru prima dată, o mână pe sub fusta îngrijitei, capricioasei şi exigentei viitoare soţii. Degetele şi dosul palmei îl dureau atât de tare, încât i se părea că şi-o băgase într-un furnal Nici nu era

---

[28] Un patru la zaruri *(N t)*

de mirare că fata cu zarurile purta mănuși albe Trebuie că erau din azbest. Și era bine că nu-și folosise mâna pentru aruncări, se gândi, în timp ce vedea cum i se umflă bășicile Își amintì ce învățase la școală și ce demonstrase mina Twenty-Mile: că pământul era îngrozitor de fierbinte sub crusta sa Gaura de mărimea mesei de barbut permitea trecerea acelei fierbințeli, în așa fel încât orice jucător care făcea Marele Plonjon se făcea scrum înainte să străbată două sute de metri, ieșind sub formă de cenușă de partea cealaltă, în China

Ca și când mâna bășicată n-ar fi fost destul, Ciupercile Mari îl sâsâiau din nou, iar Domnul Zaruri se înveniișise la loc și-și deschise gura lui mare, cât să încapă și-o lubeniță în ea, să urle după gorilele sale. Și, din nou, o ridicare a mâinii Marelui Jucător îl salvă. Glasul lui șoptit, blând, rosti

— Spune-i, Domnule Zaruri

Acesta mugi spre Joe

— Niciun jucător nu poate ridica zarurile pe care el sau oricare alt jucător le-a aruncat Numai fata mea cu zarurile poate face asta. Regula casei!

Joe clătină aproape imperceptibil din cap spre Domnul Zaruri Rosti calm

— Dau de zece minus doi, iar când acel pariu, unul de nimic, fu acoperit, aruncă un cinci pentru punctul său, apoi o lălăi o vreme, aruncând orice în afară de un cinci sau șapte, până când palpitațiile din mâna stângă scăzură și-și simți toți nervii la locul lor din nou. Nu se înregistrase nici cea mai mică scădere a puterii în mâna sa dreaptă; o simțea la fel de solidă ca oricând, poate chiar mai puternică

Pe la mijlocul interludiului său, Marele Jucător înclină din cap spre Joe, ușor, dar respectuos, ascunzându-și acele gănane de nepătruns înainte de a se răsuci pentru a lua o țigară lungă și neagră de la cea mai arătoasă și malignă — ca aspect — dintre fetele sportive Politețea și în cele mai mici chestiuni, își zise Joe, era încă o marcă de maestru devotat al jocurilor

de noroc Marele Jucător avea sigur propria lui suită aici, și, cum îi căută din nou pe furiș, din mișcare, Joe remarcă un pierde-vară, mai în spate, care nu se potrivea în cadru: un tip elegant-zdrențăros, cu părul buclat și ochii holbați, cu obrajii mâncați de tuberculoză, ca de poet.

În timp ce privea fumul ridicându-se subțire de pe sub pălăria neagră și pleoștită, hotărî că ori luminile de pe masă scăzuseră în intensitate, ori tenul Marelui Jucător devenise cu o nuanță mai întunecat decât crezuse la început. Sau se mai putea ca — o fantezie îndrăzneață — pielea Marelui Jucător să se închidă încet la culoare în astă-seară, ca o pipă din spumă de mare fumată cu o milă pe secundă Era un gând aproape caraghios — în acest loc era suficient de cald ca să întunece spuma de mare, după cum știa Joe dintr-o experiență tristă —, dar, până acum, din câte-și dădea el seama, totul era foarte confidențial.

Niciunul dintre gândurile lui Joe, fie ele familiare sau admirative, referitoare la Marele Jucător, nu-i scăzură câtuși de puțin certitudinea amenințării supreme reprezentate de bărbatul în negru și convingerea că atingerea lui ar însemna moartea. Și dacă se trezise vreo îndoială în mintea lui Joe, aceasta a fost strivită de incidentul care s-a petrecut imediat

Marele Jucător tocmai o luase în brațe pe cea mai drăguță dintre fetele cu aspect malefic, și-și plimba o mână aristocratică pe coapsa ei, cu o gentilețe impecabilă, când băiatul cu aspect de poet, verde de gelozie și de dragoste, se aruncă înainte ca o pisică sălbatică și aținti un pumnal lung și lucitor spre spatele îmbrăcat în satin negru. Joe nu-și putea închipui cum ar putea da greș o asemenea lovitură, însă, fără a-și ridica blânda mână dreaptă de pe dosul plușat la fetei, Marele Jucător scoase mâna stângă precum un resort de oțel în desfășurare Joe nu putea fi sigur dacă-l înjunghiase pe poet în gât ori îl lovise acolo cu o figură de judo, îi făcuse dublul deget marțian sau dacă doar îl atinsese, dar, indiferent de metodă, băiatul

încremeni ca mort, de parcă ar fi fost împuşcat cu o puşcă cu amortizor pentru elefanţi sau un pistol invizibil, cu raze, şi se prăbuşi la podea. Doi tipi îmbrăcaţi în negru veniră în fugă să *târască* trupul şi nimeni nu-i acordă nici cea mai mică atenţie, astfel de episoade fiind considerate firești la Îngropelniță.

Asta aproape că-l electriză pe Joe şi fu cât pe ce să facă un cinci înainte de a fi intenţionat Dar acum valurile de durere încetară să-i mai străbată mâna stângă, iar nervii-i erau precum corzile noi de chitară, cu învelişul lor metalic, aşa că trei aruncări mai târziu scoase un cinci, marcând punctul, şi se pregăti să cureţe masa Făcu blackjackuri de nouă ori la rând, de şapte ori şapte şi doi de unşpe, multiplicând primul său pariu de un jeton la un pot de peste patru mii de dolari Niciuna dintre Ciupercile Mari nu abandonase încă, dar unele începeau să se arate îngrijorate şi două transpirau de zor. Marele Jucător încă nu acoperise niciunul dintre pariurile lui Joe, dar părea să-i urmărească jocul cu un mare interes, venit dinspre cavernoasele sale găvane

Apoi lui Joe îi veni o idee năstruşnică. Ştia că nu-l putea bate nimeni în această noapte, dar dacă ţinea zarurile până curăţa toată masa, n-ar mai avea niciodată şansa de a-l vedea pe Marele Jucător arătându-şi *propriul* talent, şi era foarte curios să-l afle În afară de asta, se gândi, se cuvenea să răspundă cu curtoazie pentru curtoazie şi să fie şi el un adevărat gentleman

— Trag patruzeci şi unu de dolari, mai puţin cu cinci cenţi, anunţă Arunc de-o para

De data asta nu mai urmară niciun fel de şuşoteli, iar faţa latră a Domnului Zaruri nu se mai întunecă. Dar Joe era conştient că Marele Jucător se holba la el dezamăgit, sau poate întristat, ori doar speculativ. Joe pierdu imediat, aruncând aiurea, mai degrabă încântat să vadă două dintre cele mai arătoase mici scăfârlii rânjindu-i cu dinţii rubinii, ca de la o ureche la cealaltă, iar zarurile ajunseră la Ciuperca Mare din stânga lui.

— A ştiut când i s-a tăiat norocul, auzi o altă Ciupercă Mare mormăind cu admiraţie ursuză

Jocul evoluă rapid în jurul mesei, dar fără să se încingă nimeni prea tare şi mizele nu urcară niciodată mai mult decât valoarea medie ridicată. „Trage-i un cinci." „Dă-i de-un zecar." „Un Andrew Jackson[29]." „Arunc de treizeci de dolari." Din când în când, Joe mai acoperea o parte a pariului, câştigând mai mult decât pierdea Avea acum peste şapte mii de dolari, bani adevăraţi, înainte ca babaroasele să ajungă la Marele Jucător Acesta ţinu zarurile multă vreme în palmele sale sculpturale, în vreme ce le privea gânditor, cu toate că nicio umbră de încreţitură nu apăru pe fruntea lui aproape ciocolatie şi nicio broboană de transpiraţie nu se scurse în jos. Murmură

— Dau la o dublă de zece, iar după ce răspunsese pariului, închise pumnul, scuturând uşor zarurile — sunetul lor era precum cel al unor seminţe mari răsunând într-un pahar mare, doar pe jumătate uscate — şi le aruncă, neglijent, spre capătul mesei

Era o aruncare cum Joe nu mai văzuse niciodată la vreo masă de barbut. Zarurile au zburat prin aer fără a se rostogoli, au atins exact îmbinarea de la capătul mesei şi fundul ei şi s-au oprit brusc, etalând un şapte. Joe rămase profund dezamăgit La vreo aruncare de-a lui obişnuia să calculeze: „Lansez trei în sus, cinci spre nord, două rostogolin şi jumătate în aer, lovesc colţul de-un şase-cinci-trei, o rostogolire pe trei sferturi şi una de-un sfert cu răsucire laterală pe dreapta, şi dau de capăt pe marginea unu-doi, o rostogolire pe jumătate în revers şi o răsucire laterală stânga pe trei sferturi, dau o faţă de cinci, rostogolire de două ori, iese un doi", iar asta ar fi numai pentru unul dintre zaruri, o aruncare cu adevărat banală, fără niciun ricoşeu în plus. Prin comparaţie, tehnica Marelui Jucător fusese ridicol, îngrozitor de simplă Desigur, Joe ar fi putut s-o

---

[29] Bancnota de 20 de dolari a SUA cu chipul preşedintelui american *(N t)*

reproducă destul de uşor. Nu era altceva decât o formă elementară a aruncatului rocilor căzute înapoi în locaşurile lor Însă Joe nu se gândise nici măcar o dată să folosească un truc atât de copilăresc la masa de barbut. Asta ar fi făcut ca totul să fie prea uşor şi-ar fi distrus frumuseţea jocului

Un alt motiv pentru care Joe nu făcuse niciodată uz de truc era că nu se gândise vreodată că ar putea scăpa cu asta După toate regulile de care auzise, era cea mai dubioasă aruncare. Exista posibilitatea ca unul sau altul dintre zaruri să nu ajungă cu totul la capătul mesei, ori să rămână un picuţ ridicat, sprijinit de capătul mesei. În afară de asta, îşi reaminti el, nu trebuia ca ambele zaruri să revină de la capăt, chiar şi numai pentru un milimetru?

Oricum, din câte putuseră vedea ochii ageri ai lui Joe, ambele zaruri stăteau perfect drepte şi sprijinite de peretele din capătul mesei. Mai mult, toată lumea de la masă părea să accepte aruncarea, fata cu zarurile luase cuburile, iar Ciupercile Mari, care pariaseră cu omul în negru, plăteau În ceea ce priveşte regula rostogolirii zarurilor, ei bine, la Îngropelniţă se părea că regula era uşor diferit interpretată, iar Joe credea că nu trebuia să pui la îndoială niciodată Regulile Casei, decât în situaţii extreme; atât mama lui, cât şi soţia îl învăţaseră că aceasta era calea cea mai lipsită de probleme. Şi, în afară de asta, nu banii lui se duseseră pe aruncarea aceea.

Cu un glas precum vântul trecând prin Valea Chiparoşilor, ori pe Marte, Marele Jucător anunţă

— Arunc pentru o sută.

Era cel mai mare pot din noaptea aceasta, zece mii de dolari, iar felul în care-o spusese Marele Jucător făcea să pară mai mult de-atât. În Îngropelniţă se pogorî tăcerea, se puseră surdinele în tromboanele formaţiei de jazz, anunţurile crupierilor deveniră mai şoptite, cărţile cădeau cu mai multă grijă, ba chiar şi bilele de ruletă păreau că încearcă să producă mai puţin zgomot în timp ce se rostogoleau în căsuţele lor

Mulţimea din jurul Mesei de Barbut Numărul Unu se îngroşă pe nesimţite. Băieţii şi fetele din suita Marelui Jucător formară un dublu semicerc în jurul lui, asigurându-i destul loc în jurul coatelor

Acel pariu pe centă, îşi dădu Joe seama, era cu vreo treizeci de dolari mai mult decât întreaga sa grămadă de bani. Trei sau patru dintre Ciupercile Mari trebuiră să-şi semnalizeze unul altuia înainte să cadă de acord cum să parieze

Marele Jucător aruncă încă un şapte, în exact acelaşi stil plat, oprit pe loc Mai parie încă o dată pe centă şi câştigă Şi încă o dată. Şi încă o dată

Joe începea să fie foarte îngrijorat şi destul de indignat. Părea necinstit ca Marele Jucător să câştige pariuri atât de mari prin aruncări atât de mecanice, deloc romantice De fapt, nici nu le puteai numi aruncări, pentru că zarurile nu se răsturnau niciun pic, în aer sau după aceea. Era genul de acţiuni pe care le-ai fi aşteptat de la un robot, şi încă unul prost programat pentru asta Bineînţeles, Joe nu-şi riscase niciunul dintre jetoanele sale pariind cu Marele Jucător, dar dacă lucrurile continuau în acest fel, va fi nevoit s-o facă Două dintre Ciupercile Mari se retrăseseră deja de la masă, transpirând, recunoscându-se învinşi, şi nu le luase nimeni locul Destul de curând, va apărea un pariu pe care Ciupercile rămase nu-l vor putea acoperi în întregime, şi-atunci va trebui să-şi rişte propriile sale jetoane, ori să se retragă şi el din joc, şi nu putea face asta, nu cu forţa care-i creştea în mâna dreaptă, ca un fulger înlănţuit.

Joe aşteptă şi tot aşteptă ca să zică cineva ceva despre vreuna dintre loviturile Marelui Jucător, însă nimeni nu apăru Îşi dădu seama că, în pofida eforturilor sale de a arăta imperturbabil, faţa i se înroşea lent. Cu o discretă ridicare a mâinii stângi, Marele Jucător o opri pe fata cu zarurile chiar când era pe cale să ridice babaroasele. Ochi precum nişte hăuri negre se orientară spre Joe, care se sforţă să le întoarcă privirea şi s-o

mențină neclintită. Tot nu putea surprinde nici cea mai vagă sclipire în acei ochi. Imediat simți mângâierea delicată a unei bănuieli îngrozitoare

Cu cea mai adâncă simțire și amabilitate, Marele Jucător șopti

— Cred că acel foarte bun aruncător de zaruri de vizavi are dubii despre validitatea ultimei aruncări, cu toate că este prea gentleman ca să le rostească. Lottie, testul cu cartea de joc

Fata înaltă, cu aspect spectral, răspunzătoare cu zarurile de fildeș, trase o carte de sub masă și, cu o sclipire veninoasă a dințișorilor ei albi, o trimise învârtindu-se în zbor, aproape de masă, spre Joe. El prinse cartonul rostogolitor și-l examină scurt. Era cartea de joc cea mai subțire, tare, plată și strălucitoare pe care pusese Joe mâna vreodată. De asemenea, era un Joker, dacă asta însemna ceva. O rostogoli tacticos înapoi în mâna ei, iar ea o împinse foarte ușor, lăsând-o să cadă prin propria sa greutate până la capătul mesei, acolo unde zăceau cele două zaruri. Rămase în mica depresiune lăsată în fetrul negru de marginile lor rotunjite. O mută cu dexteritate, fără a forța, demonstrând că nu exista niciun spațiu între zaruri și capătul mesei, în niciun punct

— Satisfăcut? întrebă Marele Jucător.

Joe dădu din cap, mai mult fără voie. Marele Jucător îi făcu o reverență. Fata cu zarurile își rânji buzele scurte, subțiri, și se ridică, legănându-și spre Joe sânii ei albi, ca niște globuri din porțelan

Tacticos, cu un aer aproape plictisit, Marele Jucător reveni la rutina aruncării după o sută și realiză un șapte. Ciupercile Mari se veștejiră cât ai clipi și plecară de la masă, unul câte unul, clătinându-se. Ciuperca Otrăvitoare avea un chip deosebit de trandafiriu și i se mai aduseră bani de către un curier care gâfâia, dar nu-i fu de niciun ajutor pentru că pierdu și sutele suplimentare. În vreme ce teancurile de fise și jetoane negre de lângă Marele Jucător ajunseră ca niște zgârie-nori

Joe deveni din ce în ce mai furios şi înspăimântat. Privea ca un şoim sau ca un satelit spion cum zarurile se sprijineau de peretele din capăt, însă nu putea găsi niciodată justificarea pentru un alt test cu cartea de joc, sau să aibă tupeul de a pune la îndoială Regulile Casei într-un moment atât de târziu Era o nebunie, de fapt, o înnebunire, să ştii că, dacă ai pune mâna pe zaruri încă o dată, ai putea arunca în cercuri în jurul acelui stâlp negru de aristocraţie afişată Se blestemă în nenumărate feluri pentru impulsul imbecil, îngâmfat, suicidal care-l împinsese să lase zarurile din mână când le avusese la el.

Pentru ca lucrurile să se complice şi mai mult, Marele Jucător nu-l mai slăbea pe Joe din priviri, uitându-se la el cu acei ochi ca două galerii de mină de cărbuni Acum aruncă de trei ori fără măcar să se uite la zaruri sau la peretele din capătul mesei, din câte putea Joe să-şi dea seama. Devenea la fel de rău ca soţia sau mama lui, privindu-l, privindu-l şi iar privindu-l. Însă holbarea constantă a acelor ochi, care nu erau ochi, băga o groază îngrozitoare în el Teroarea supranaturală se adăuga propriei lui certitudini privind pericolul ucigător al Marelui Jucător. Dar cu cine — se tot întreba Joe — se nimerise în joc în astă noapte? Era şi curiozitate, şi spaimă, o curiozitate îngrozitoare, la fel de puternică precum dorinţa lui de a pune mâna pe zaruri şi de a învinge I se ridică părul pe corp şi i se făcu pielea de gâscă, cu toată puterea care-i pulsa încă în mână ca o locomotivă cu roţile blocate sau o rachetă vrând să se desprindă de pe rampa de decolare.

În acelaşi timp, Marele Jucător rămase aşa o eleganţă drapată în satin negru, cu pălărie moale, suavă, amabilă şi letală. De fapt, cel mai rău lucru despre locul în care se trezise Joe era că, după ce admirase toată noaptea sportivitatea impecabilă a Marelui Jucător, acum suferea dezamăgirea provocată de aruncările sale maşinale şi încerca să-l prindă cu orice chichiţă tehnică putea Neînduplecata secerare a Ciupercilor

Marı contınua Locurile rămase lıbere le depăşeau numerıc pe Cıupercile Otrăvıtoare. Curând, maı rămaseră doar treı

Îngropelnıţa încremenise precum Valea Chiparoşilor sau Luna Muzica de jazz încetase, la fel râsetele vesele şi târşâitul paşilor, chicotelile fetelor şi ciocnitul paharelor şi zornăitul monedelor. Toată lumea părea că se concentrase în jurul Mesei de Barbut Numărul Unu, înşırată în tăcere

Joe era chinuit de vıgilenţă, de simţământul nedreptăţii, dıspreţul de sine, speranţe nebunești, curiozitate şi teamă Mai ales de ultimele două

Tenul Marelui Jucător, dın câte se putea vedea, contınua să se întunece. Pentru o clipă, devastatoare, Joe se întrebă dacă nu cumva intrase în joc cu un negroteu, poate cu vreun vrăjitor Voodoo, năclăit în farmece, al cărui machıaj de alb începea să se şteargă.

Destul de repede venı un parıu pe-o sută, pe care cele două Ciuperci Mari rămase nu-l putură acoperi între ele. Joe trebuia să pună zece dolari din teancul său jalnic sau să iasă din joc. După un moment de chinuitoare ezitare, puse banii Şi-şi pierdu cei zece dolari.

Cele două Ciuperci Marı se retraseră în braţele mulţımı tăcute Ochıı negrı ca noaptea se fixară asupra lui Joe O şoaptă

— Mizează pe tot teancul tău

Joe simţi înlăuntrul său impulsul ruşınos de a se declara învıns şi s-o şteargă acasă. Cel puţin, cei şase mii de dolari aı săi le-ar lăsa mască pe nevastă-sa şi maică-sa. Însă nu se putu abţine să nu se gândească şi la hohotele mulţimii sau la faptul că ar trebui să trăiască de acum cu ideea că avusese şansa şanselor, ındiferent cât de mică, de a-l înfrunta pe Marele Jucător şi că trecuse pe lângă ea

Dădu din cap

Marele Jucător aruncă zarurile. Joe se aplecă asupra mesei, uıtându-şi vertijul, urmărind momentul cu ochi de vultur sau de telescop spaţial

— Satisfăcut?

Joe știa că se cuvenea să spună „da" și să iasă tiptil, cu fruntea cât mai sus putea. Era un gest de gentleman, însă își aminti că nu era un gentleman, ci doar un miner murdar, pe care munca-l rupsese de șale, cu un talent la aruncarea de precizie.

Mai știa și că, probabil, era foarte periculos pentru el să spună altceva în afară de „da", așa cum era înconjurat de dușmani și de necunoscuți. Dar apoi se întrebă ce drept avea el, un muritor jalnic, un eșec în devenire, să se preocupe de pericole? În afară de asta, unul dintre zarurile cu rânjet rubiniu părea ieșit la un fir de păr distanță din alinierea cu celălalt. Era cel mai mare efort din viața lui Joe, însă înghiți un nod și reuși să spună

— Nu Lottie, testul cu cartea

Fata cu zarurile scoase un mârâit furios, se îndreptă de spate și se dădu înapoi, ca și cum ar fi avut de gând să-l scuipe în ochi, iar Joe avu senzația că saliva ei era venin de cobră. Dar Marele Jucător își ridică un deget spre ea, în semn de dojană, iar ea trimise cartea spre Joe, însă atât de jos și de măiestrit, încât se pierdu, o clipă, sub fetrul negru înainte de a zbura în palma lui Joe Era fierbinte la atingere și pârlită peste tot, de un maroniu-deschis, dar altfel neatinsă Joe icni și-o azvârli înapoi pe sus

Rânjindu-și spre el pumnalele otrăvite, Lottie o lăsă să gliseze coborând până la peretele de la capătul mesei... și, după un moment de ezitare, alunecă în spatele zarului suspectat de Joe O înclinare din cap și-o șoaptă

— Ai ochi ageri, domnule. Fără îndoială, zarul acela n-a reușit să ajungă la perete Scuzele mele cele mai sincere și zarurile sunt ale dumitale, sir.

Văzând cubulețele zăcând pe marginea neagră dinaintea lui, fu cât pe ce să-i provoace lui Joe un atac de apoplexie Toate simțămintele care-l chinuiau, inclusiv curiozitatea, ajunseră la un nivel de intensitate aproape incredibil, și când spuse·

„Mizez pe tot teancul", iar Marele Jucător răspunse „Eşti acoperit", cedă unui impuls incontrolabil şi aruncă cele două zaruri chiar în ochii lipsiţi de orice licăr, ca de miez de noapte, ai Marelui Jucător.

Zarurile zburară direct prin craniul Marelui Jucător şi se rostogoliră în interior, zornăind ca nişte seminţe mari într-un pocal mare încă umed

Întinzând câte-o mână, cu palma întoarsă, de fiecare parte, pentru a indica băieţilor şi fetelor sale, precum şi celorlalţi că nu trebuie să treacă la represalii împotriva lui Joe, Marele Jucător gargarisi, pe uscat, cele două fildeşuri cubice, apoi le scuipă în aşa fel încât aterizară în mijlocul mesei, unul căzu pe-o latură, iar celălalt rămase sprijinit de el

— Pus pe-o ureche, domnule, şopti el cu blândeţe, ca şi cum nu i s-ar fi adus nicio insultă. Aruncă din nou

Joe aruncă zarurile din reflex, trecând peste şoc După ceva timp, se hotărî că, deşi putea ghici numele real al Marelui Jucător, acum tot şi-ar încerca forţele cu el

Într-un colţişor al minţii, se întrebă cum de un schelet în viaţă îşi menţinea oasele împreună Mai aveau oasele cartilaje şi tendoane, mai erau legate, se rezolva cu câmpuri de forţă sau fiecare oscior era ca un magnet de calciu, îmbinându-se unul cu celălalt? Legăturile acestea funcţionau, cumva, prin generarea electricităţii mortale a zarurilor.

În liniştea mormântală din Îngropelniţă, cineva-şi drese glasul, o târfuliţă chicoti isteric, o monedă căzu de pe tava celei mai dezgolite fete cu jetoanele, provocând un zornăit auriu, şi se rostogoli melodios pe podea

— Linişte! porunci Marele Jucător şi, printr-o mişcare aproape imposibil de urmărit, îşi băgă mâna în interiorul hainei şi o scoase aşezând-o pe marginea mesei de barbut din faţa lui

Un revolver argintiu, cu ţeava scurtă, lucea stins pe masă

— Următoarea creatură, de la cea mai umilă negresă, pasăre de noapte, şi până la dumneata, Domnule Zaruri, care mai scoate un singur sunet în timp ce curajosul meu adversar dă cu zarurile ia un glonţ în ţeastă

Joe îi răspunse cu o înclinare politicoasă din cap, pe care-o simţi ciudată, apoi se decise să-şi înceapă aruncările cu un şapte format dintr-un as şi-un şase Rostogoli zarurile şi, de data asta, Marele Jucător, judecând după mişcările craniului său, urmări cu mare atenţie traseul cubuleţelor, folosindu-şi ochii care nu erau acolo

Zarurile aterizară, se rostogoliră şi rămaseră nemişcate Nevenindu-i să creadă, Joe îşi dădu seama că, pentru prima dată în viaţa lui de barbugiu, făcuse o greşeală Sau poate că puterea privirii Marelui Jucător era mai mare decât cea a mâinii drepte Zarul de şase se aşezase bine, însă asul făcuse o jumătate de rostogolire în plus şi se aşezase ca doi.

— Sfârşitul jocului, anunţă cavernos Domnul Zaruri

Marele Jucător ridică mâna maronie, scheletică

— Nu neapărat, şopti el.

Gâvanele negre ale ochilor se aţintiră asupra lui Joe precum gurile a două tunuri de asediu.

— Joe Slattermill, încă mai ai ceva de valoare pe care să joci, dacă doreşti. Viaţa ta.

La aceasta, chicotelile isterice, râsul înfundat, hăhăielile, scrâşnetele şi ţipetele izbucniră de-a valma în întreaga Îngropelniţă. Domnul Zaruri rezumă sentimentul general bubuind peste întreaga hărmălaie:

— Care-i folosul sau valoarea vieţii unui pierde-vară ca Joe Slattermill? Nici doi cenţi, în bani de bani

Marele Jucător lăsă o mână pe revolverul care lucea dinaintea lui şi toate hohotele pieriră

— Mie-mi foloseşte, şopti Marele Jucător Joe Slattermill, eu pun la bătaie tot câştigul meu din această noapte, şi mai

pun şi întreaga lume, totul la un singur pariu. Tu vei mıza cu vıaţa ta şi cu sufletul tău. Tu arunci zarurile Ce preferi?

Pe Joe Slattermill îl apucă bâţul, dar mai apoi drama sıtuaţiei îl copleşi cu totul. Chibzui şi-şi dădu seama că, desigur, n-avea de gând să renunţe la rolul său principal dintr-un spectacol ca acesta pentru a se întoarce acasă lefter la soţie şi mama sa, în casa părăgınită, şı la apatıcul domn Maţe. Poate, îşi spuse el încurajându-se, nici nu exista vreo forţă în privirea Marelui Jucător, poate că lui doar i se păruse că văzuse aşa ceva şi că făcuse o greşeală la aruncatul babaroaselor. În afară de asta, era mult mai înclinat să accepte evaluarea vieţii sale făcută de Domnul Bones decât cea a Marelui Jucător.

— S-a făcut, spuse

— Lottıe, dă-ı zarurıle

Joe se concentră aşa cum n-o mai făcuse nıcıodată, puterea furnicându-i triumfătoare mâna, şı aruncă

Zarurile nici nu atinseră fetrul. Se duseră de-a dreptul în jos, apoi sus, cu o boltă dementială, până la capătul celălalt al mesei, iar apoi se întoarseră fulgerător ca nişte meteoriţi mici, licărind roşietici spre faţa Marelui Jucător, unde se opriră brusc, suspendate în gâvanele lui negre, fiecare cu un singur punct roşu licărınd, etalarea unui as

Ochi de şarpe.

O şoaptă, în vreme ce acei ochı-zaruri licăreau batjocoritori spre el:

— Joe Slattermıll, aı dat-o în bară

Folosind degetul mare şi cel mijlocıu — sau mai degrabă oasele lor — ale ambelor mâini, Marele Jucător îşi scoase zarurile dın orbıte şı le lăsă să cadă în mănuşa albă a mâinıı lui Lottıe.

— Da, ai dat-o în bară, Joe Slattermill, continuă el ımperturbabil Şı-acum poţi să te împuşti — atinse pistolul argintıu — sau să-ţi tai gâtul — scoase fulgerător din haină un cuţit bowie, cu mânerul de aur, şi-l puse lângă revolver — sau poţi să te otrăveşti.

Celor două arme li se alătură o sticluță mică și neagră, cu un craniu alb și două oase încrucișate pe etichetă

— Sau domnișoara Flossie, aici lângă mine, te poate săruta până la moarte

O trase lângă el pe cea mai frumoasă și malefică dintre fetele de companie. Aceasta de bâtâi cu falâ și-și ridică fusta scurtă, violacee, oferindu-i lui Joe o privire provocatoare, flămândă, ridicându-și buza superioară, de un roșu aprins, pentru a-și dezveli caninii lungi și albi

— Sau ar mai fi ceva, adăugă Marele Jucător, arătând, cu înțeles, spre masa de barbut, neagră și fără fund, ai putea face Marele Plonjon

— Am să fac Marele Plonjon, zise Joe

Puse piciorul drept pe măsuța lui pentru jetoane, golită, pe cel stâng pe marginea neagră, se aplecă... și, brusc, sărind de pe margine, se aruncă într-un salt ca de tigru peste masa de barbut, la gâtul Marelui Jucător, consolându-se cu gândul că bietul poet nu părea să fi suferit prea mult. În timp ce trecu fulgerător drept peste mijlocul mesei, avu parte de o imagine de-o clipă a ceea ce se afla, cu adevărat, dedesubt, însă mintea sa nu avu timp să interpreteze informația, pentru că în clipa următoare se scufunda în Marele Jucător.

Muchia dură a unei palme maronii îl izbi în tâmplă cu o lovitură fulgerătoare de judo... iar degetele maronii, sau doar oasele, se împrăștiară peste tot ca aluatul. Mâna stângă a lui Joe trecu prin pieptul Marelui Jucător ca și cum nici n-ar fi fost altceva decât o haină din satin negru, în vreme ce dreapta, înfigându-și amenințătoare ghearele în craniul acoperit de pălăria moale, îl spulberă în bucăți În clipa următoare, Joe se prăbuși pe podea împreună cu unele veșminte negre și fragmente maronii

Țâșni în picioare într-o clipită și se aruncă asupra grămezilor înalte de jetoane de pe masa Marelui Jucător. Avu vreme să apuce ceva cu mâna stângă Nu putu vedea niciun jeton auriu

sau argintiu, nici din cele negre, aşa că-şi umplu buzunarul stâng de la pantaloni cu o mână de jetoane albe şi o luă la fugă Apoi întreaga gloată din Îngropelniţă se repezi la el şi după el Fulgerau dinţii, cuţitele şi boxurile de alamă Era lovit, zgâriat, izbit, îmbrâncit şi atacat cu tocuri ascuţite. O trompetă poleită cu aur, cu o faţă neagră, cu ochii injectaţi, în spatele ei, îl lovi în cap. Văzu ca într-o străfulgerare pe fata cu jetoanele aurite şi încercă s-o prindă, dar îi scăpă Cineva încercă să-i stingă în ochi un trabuc aprins. Lottie, zbătându-se şi zvârcolindu-se ca un boa constrictor, aproape că reuşi să-l prindă ca într-un cleşte şi să-l foarfece Flossie, aşezată pe vine şi cu gura larg deschisă, mârâind ca un demon felin, azvârli pe lângă faţa lui ceva ce mirosea ca acidul Trăgând cu revolverul argintiu, Domnul Zaruri împroşcă gloanţe în jurul lui Încercau să-l înjunghie, să-l hăcuiască, i-au dat scatoalce după ceafă, l-au ciomăgit, l-au împuşcat, l-am lovit la genunchi, mişcat, strâns cu putere, i-au dat capete-n gură, l-am bătut şi călcat pe bombeuri

Dar cumva, niciuna dintre lovituri sau zgârieturi nu avea cine ştie ce forţă. Era ca şi cum s-ar fi luptat cu nişte fantome La sfârşit, se dovedi că întreaga gloată din Îngropelniţă, acţionând concertat, nu avea mai multă forţă decât Joe. Se simţea ridicat de o mulţime de mâini şi scos afară prin uşile batante, astfel că ateriză pe spate pe trotuarul din scânduri Nici asta nu-l duri cine ştie ce. Era mai mult ca un ghiont de încurajare. Trase adânc aer în piept şi se pipăi peste tot, întinzându-şi oasele. Nu părea să fi suferit niciun prejudiciu serios Se ridică în picioare şi privi în jur. Îngropelniţa era întunecată şi tăcută ca mormântul sau ca planeta Pluto, ori ca restul oraşelului Ironmine Pe măsură ce ochii i se acomodară cu lumina stelelor şi licărul câte unei nave spaţiale rătăcitoare, văzu o uşă închisă cu lacăt, acoperită cu tablă, acolo unde fuseseră uşile batante Descoperi că molfăia ceva crocant, ţinut în mâna dreaptă în tot timpul cât durase balamucul din final Gust bun, cam ca pâinea pe care o cocea nevastă-sa pentru

cei mai buni dintre clienți. În *acel* moment mintea sa procesă imaginea pe care o văzuse când privise în jos, în timp ce zbura peste mijlocul mesei de barbut. Era un perete subțire de flăcări, mișcându-se dintr-o parte în alta a mesei, iar dincolo de flăcări erau chipurile soției, mamei și al domnului Mațe, cu toții părând foarte surprinși. Își dădu seama că molfăia un fragment din craniul Marelui Jucător și-și amintì de forma celor trei pâini pe care nevastă-sa începuse să le coacă în cuptor când plecase de-acasă. Și-atunci înțelese vraja făcută de ea, ca să-l lase să plece puțin și să se simtă aproape ca un om, și-apoi să vină de-a dreptul acasă, cu degetele arse

Scuipă ce-avea în gură și aruncă pe partea cealaltă a străzii ce mai rămăsese din craniul uriaș Se căută în buzunarul stâng Mare parte dintre jetoanele albe fuseră spulberate în timpul ciomăgelii, dar găsi unul întreg și-i pipăi suprafața cu buricele degetelor. Simbolul dăltuit pe el era o cruce O ridică la buze și gustă. Avea un gust fin, delicios. Îl mâncă și simți cum îi revin puterile Se bătu pe buzunarul stâng, plin-ochi Cel puțin, ieșise bine aprovizionat

Apoi se răsuci și o luă drept spre casă, însă străbătu un drum lung, dând ocol lumii întregi.

Traducerea Silviu Genescu

Postfață

Povestea sperietorii este cea mai veche și cea mai bună din lume, pentru că este povestea curajului, a fricii alungate de cunoașterea câștigată prin plonjarea în necunoscut, ignorând riscurile sau riscurile aparente descoperirea că silueta albă și terifiantă nu-i decât un om cu un cearșaf pe cap sau poate un negru mânjit cu cenușă albicioasă. Triburi primitive, ca australienii aborigeni, au ritualizat povestea sperietorii în ceremoniile lor inițiatice pentru băieți, iar în prezent avem

nevoie de ea mai mult decât oricând. Pentru masculul american modern, ca și pentru Joe Slattermill, sperietoarea finală se poate dovedi figura Mămicii: Soția sau Mama dependentă de dominare, exagerându-și revendicările asupra lui dincolo de orice rațiune și constrângere. Știința însăși înseamnă o bătălie împotriva unor sperietori precum Cancerul Este Incurabil, Sexul Este Murdar, Truda Îndoitoare de Spinare Este de-a Pururi Soarta Omului, Oamenii Nu Pot Zbura, Stelele Nu Pot Fi Atinse, Omul N-a Fost Menit să Știe (sau să Facă) Asta, Aia sau Cealaltă Cel puțin așa simțeam eu când am scris „Dând cu babaroasele"

Am ales ca formă povestea vânătorească din SUA (sau ea m-a ales pe mine), fiindcă precizia erei spațiale se potrivește aventurilor ce pun la încercare credulitatea narate de personaje legendare ca Mike Fink*, Pecos Pete*, Tony Beaver*, ciocănarul John Henry* și dubiosul gigant Paul Bunyan*, un personaj din pădurile Nordului pe sfert autentic, pe trei sferturi invenție a secolului al XX-lea M-a incitat să realizez un punct final al povestirii pornind de la ipoteza elementară a geometriei spațiale potrivit căreia între oricare două puncte de pe o sferă ca Pământul există întotdeauna două linii directe pe un același ecuator, chiar dacă una este lungă de numai un kilometru, iar cealaltă de 40 000. Un talent înnăscut pentru barbut nu-i doar visul unui jucător; telechinezia exercitată asupra zarurilor este de mult timp un domeniu de teste experimentale pentru cercetătorii percepțiilor extrasenzoriale Mi-a făcut plăcere să exploatez jargonul barbutului pentru poezia sa și să combin zborul spațial cu vrăjitoria, care nu-i decât alt termen pentru puterile autohipnozei, rugăciunii, sugestiei și a tot ce ține de subconștient. Este o greșeală să gândim că science-fictionul este un domeniu literar neconvențional și ocolit; poate fi un ingredient în orice fel de ficțiune, tot așa cum știința și tehnologia contemporane intră în viețile noastre din toate părțile

INTRODUCERE LA „DUMNEZEUL RANDY, FIUL MEU"

Ne năpusteam *în sus* pe un drum care şerpuia periculos pe versantul unei văi din Madison, statul Indiana. Cauciucurile scârţâiau ca nişte porci jugăniţi şi eu tremuram într-un colţ îndepărtat din dreapta al scaunului de lângă şofer Era o maşină *mare* şi şoferul derapa întruna pe patru roţi, pe serpentine care aduceau roţile din spate deasupra prăpastiei. Am avut o imagine clară în jos, în valea verde şi mândră în care se cuibărea Madisonul, când ne-am înclinat precar, după care şoferul a accelerat, intrând în alt viraj. Înapoia noastră am auzit pe neaşteptate mârâitul unui echipaj al poliţiei rutiere a statului Indiana, iar maşina lor viu colorată a fulgerat roşu, în semn de avertisment Se apropia rapid Limita de viteză era de treizeci şi cinci de kilometri la oră pe curbele acelea demente, dar dementul dinapoia volanului avea o sută la oră Am fost recunoscător poliţiştilor care se apropiau, era posibil să-mi petrec noaptea la răcoare în calitate de complice fără voie al şoferului, dar — pentru Dumnezeu! — aş fi fost în viaţă când m-ar fi adus înaintea judecătorului. Şoferul putea să vadă clar echipajul în oglinda retrovizoare, însă n-a părut să se sinchisească deloc A călcat pedala de accelerație până la podea şi sedanul mare s-a repezit în alt viraj. Cred că am ţipat. (Cu totul neobişnuit pentru mine. Cândva am şofat camioane cu dinamită în Carolina de Nord, ale cărei şosele sunt la fel de şerpuite, şi nu sunt un tip lesne de zguduit. Dar, cu excepţia şofatului lui Norman Spinrad, sunt un pasager cuminte, pentru că am condus şi maşini sport Însă de data *asta*...)

În cele din urmă am ajuns pe creasta dealului şi sedanul a accelerat la maximum La 180 de kilometri la oră

i-am urlat şoferului să oprească înainte ca nenorocitul de poliţai din Indiana să intre peste noi, trecând prin ţeava de eşapament. El a rânjit strâmb — care este *unicul* fel în care poate zâmbi — şi a călcat frâna Ne-am oprit derapând, am intrat pe jumătate pe sens invers şi eu am colapsat în scaun. Maşina de poliţie a vâjâit pe lângă noi, cât pe aici să ne raşcheteze, şi a frânat Poliţaiul numai fibră a ieşit în goană, roşu la faţă de furie A făcut paşi de o leghe şi a început să zbiere chiar înainte să fi coborât capul spre fereastra noastră Scosese pistolul.

— Idiotu' naibii! a răcnit el, cu muşchii gâtului reliefându-se perfect distinct Ştii ce viteză aveai, fir-ai al dracu' de clovn ignorant? Ştii că m-ai fi putut omorî pe mine şi pe toţi ceilalţi de pe şoseaua asta, cretinul dra ah, salut, Joe

A zâmbit şi a băgat în toc arma cu ţeavă lungă

— Scuze, Joe, nu te-am recunoscut

A surâs încă o dată, larg, a strâns din umeri, de parcă ar fi ştiut că era Ordinea Naturală, şi s-a îndepărtat. A pornit maşina şi a plecat rapid Joe a revenit pe sensul nostru şi a accelerat puternic, urmându-l

— Un amic, a spus Joe L Hensley

A rânjit strâmb Cred că am leşinat

Carol Carr* spune că Joe L Hensley este un ursuleţ Cum să nu!

Schimbare de decor Fort Knox, statul Kentucky, 1958 Stau în faţa căpitanului, ofiţerul comandant al companiei mele Este foarte nemulţumit de mine. L-am tras pe sfoară De şase luni nu locuiesc în cazarmă, ci într-o rulotă, deşi nu mai sunt însurat, ceea ce a aflat abia recent. Este furios pe mine Am încălcat toate regulile imaginabile din compania lui. Mă urăşte din plin Răcneşte că va avea grijă să mă vadă închis în Leavenworth şi vorbeşte cât se poate de serios. Brusc o iau la fugă şi mă reped afară din biroul lui, trecând prin cancelarie, hol şi camera de zi. Intru în cabina telefonică, închid uşa şi mă

aşez pe podea, trăgând receptorul după mine Telefonez interurban şi cer Madison, statul Indiana. Ei mă caută Jumătatea inferioară din şindrilă a cabinei mă ascunde din vedere Mi se face legătura în Madison

— Joe! zbier eu Încearcă să mă bage la bulău AJUTOR, JOE!

M-au localizat acum şi încearcă să intre în cabină Îmi ţin piciorul complet întins din genunchi, ca să blochez uşa Ei vin cu toporişca de incendiu şi sparg sticla Sunt târât afară, continui să mă agăţ de receptorul în care urlu

— AJUTOR, JOE!

Sunt târât înapoi în biroul căpitanului. El mă pune sub pază înarmată până vor fi întocmite documentele pentru Curtea Marţială

— O să-ţi putrezească tărtiţa-n Leavenworth! urlă căpitanul în pragul apoplexiei

În următoarele două ore, pe biroul căpitanului sosesc trei, aţi citit bine, *trei*, apeluri din partea unor congresmeni De ce-l hărţuiţi pe soldatul Ellison? întreabă unul dintre ele Lăsaţi-l pe soldatul Ellison în pace, spune al doilea. Soldatul Ellison are *prieteni*, avertizează al treilea. Apoi soseşte apelul secretarului de Stat Stuart Symington şi căpitanul ştie că a fost înfrânt Mă pedepseşte cu spălatul ferestrelor cazărmii timp de o săptămână. Tărtiţa mea nu va vedea niciodată interiorul lui Leavenworth. Căpitanul face o criză de nervi şi este trimis în Bahamas să-şi revină, dacă mai este posibil Joe L Hensley este în Madison, statul Indiana, şi rânjeşte strâmb

Carol Carr spune că Joe L Hensley este un motănel Mai bine s-o credem

Hensley nu poate fi crezut Este un fel de legendă a vremurilor sale Unul dintre cei mai gigantici bărbaţi pe care i-am văzut vreodată. Înalt de aproape doi metri, este un bloc solid de sus până jos, cu o tunsoare periuţă care-i face ţeasta

să semene cu un recipient din lut pe care-l puteți cumpăra din Woolworth ca să plantați semințe de iarbă, care crește după aceea și arată ca tunsoarea periuță a lui Joe. Are un chip făcut din plastilină și-i place să-l strâmbe în expresii imbecile, dând impresia că-i retardat Asta slujește la amăgirea opoziției într-un fals sentiment de securitate. Într-o seară, într-un bar din Evansville, statul Indiana, Joe și cu mine am fost încadrați de o pereche de matahale care doreau să se încaiere. Joe și-a afișat rânjetul strâmb, a început să scoată sunete guturale ca Lenny din *Șoareci și oameni** și a bolborosit

— Da, da, mie mi-ar plăcea să mă bat, da, da..

După care s-a dus la un perete din cărămidă și a început să-l izbească cu mâna lui „moartă" — cea cu terminațiile nervoase amorțite după ce a fost arsă într-un incendiu —, până ce cărămizile s-au spart și mâna i-a fost jupuită și zdrelită, iar oasele albe au ieșit prin pielea zdrențuită și sângele s-a împroșcat peste tot. Cei doi flăcăi bătăuși s-au înverzit brusc la față și unul dintre ei a murmurat

— Tipu-i nebun!

Apoi au dispărut îngroziți. Eu cred că am vomitat

Toate acestea sunt însă doar câteva nuanțe din personalitatea incredibilă a lui Hensley Devastatorul. În ciuda faptului că este încarnarea perfectă a lui Morgan/McMurphy/Yossarian/Sebastian Dangerfield/Gulley Jimson, toți ambalați într-o unică petardă, Hensley este un stâlp al comunității, un magistrat foarte respectat, al cărui dosar profesional sună cam așa:

Procuror districtual pentru Districtul Jefferson, statul Indiana, în 1960, jurist pentru Comisia de Sistematizare Urbană Madison între 1959 și 1962, ales în Adunarea Generală a statului Indiana în 1960, unde a servit în perioada 1961–1962, președinte al Comisiei Consultative Guvernamentale pentru Siguranța Traficului între 1961 și 1965, membru al Comisiei Codului Penal al statului Indiana, ales procuror-șef

al Circuitului Judiciar V al statului Indiana. În 1966 a candidat din nou pentru legislatură într-o zonă cu cinci districte și a pierdut jalnic la o diferență de 70 de voturi Este posibil ca electorii să fi fost decișI de declarațiile lui în favoarea obscenității și pornografiei A fost poreclită „Reacția Puritanilor"

Joe s-a născut în Bloomington, statul Indiana, în 1926, și a crescut, a crescut și a tot crescut. A urmat Facultatea de Drept din Universitatea Indiana. A slujit în armată doi ani, peste hotare, în timpul Nasolelii Nr. 2 din Pacificul de Sud, și a fost rechemat pentru șaisprezece luni încântătoare în timpul prelungirii celui de-al Doilea Război Mondial — Coreea. Este însurat cu frumoasa Charlotte (și ea *trebuie* să fie frumoasă, pentru ca s-o plac cu un asemenea nume, care a fost numele primei mele soții, dar asta-i *cu totul* altă poveste) și are un băiat, Mike, în vârstă de doisprezece ani.

L-am cunoscut pe Hensley la o Convenție Science-fiction din Vestul Mijlociu de la mijlocul anilor 1950 și de atunci am rămas amici. Există unii care susțin că am fi încarnarea contemporană a eroilor literari americani Rover Boys* Respectivii refuză să se prezinte înaintea noastră pentru a le acorda atenția personală cuvenită. Joe nu scrie nici pe departe atât de mult pe cât ar trebui. Talentul lui este o încântare naturală, nestructurat, ținut sub control în primul rând grație minții analitice de jurist. În același timp însă conținutul emoțional al textelor lui este de obicei cu câteva puncte mai sus decât producția majorității scribilor curenți. În acest moment îl voi lăsa pe nebun să vorbească în propria-i apărare.

„Am început să scriu în 1951 și am vândut unul dintre primele mele eforturi la *Planet Stories*. După aceea am intrat cu revista aceea într-o relație agreabilă și interesantă Eu scriam un text și *Planet* îl cumpăra. Am încercat să vând proze și altor reviste și mi-au fost cumpărate de *Swank* (cu Harlan Ellison), *Rogue* (cu Harlan Ellison), *Amazing Stories* (cu Harlan Ellison), ca și majoritatea revistelor de science-fiction

şi pentru bărbaţi, ca *Gent, Dapper* şi altele (fără Harlan Ellison) În 1960 am publicat romanul *The Color of Hate*, un altul, *Deliver Us to Evil*, face turul editurilor, iar un al treilea, *Privileged Communication* (titlu sugerat de Harlan Ellison), va fi terminat anul acesta

Povestirea care urmează o consider a fi cel mai bun text pe care l-am scris, din toate timpurile *În rest, martorul tăgăduieşte"*

DUMNEZEUL RANDY, FIUL MEU

de JOE L. HENSLEY

S-a revoltat în seara în care a venit ordinul să părăsească locul cald şi lichid; dar în acest fel era vulnerabil, iar natura era puternică. Afară veniră ploile, o furtună atât de formidabilă, încât meteorologii au luat-o ca punct de referinţă pentru tot timpul rămas. Luptă ca să rămână în pântecul lucrului-mamă, însă lucrul-mamă îl expulză şi, de frică şi de furie, răni subtil lucrul-mamă Nori negri ascundeau stelele şi copacii se aplecau numai înaintea vântului

Cu o noapte înainte, Sam Moore îl lăsase pe fiul său, Randall, să se joace în curte până târziu, dacă asta putea fi numită „joacă". Băiatul nu avea niciun fel de jocuri anume, iar copiii din vecini evitau zona în care se afla casa Moore Uneori, câte un copil striga la el, înjurându-l din vreo ascunzătoare, însă, în prezent, de cele mai multe ori, se ţineau la distanţă.

Sam stătea în şezlong şi privea plictisit, copleşit de autocompătimirea cu care-şi scria propriul ferpar, punându-şi întrebarea eternă. Cine-ai fost tu? Ce-ai făcut tu vreodată? Şi de ce eu? De ce acum?

Urmărea copilul cu o repulsie mascată Randall se deplasa fără zgomot de-a lungul liniei negre a gardului viu, ochii lui de băieţel privind precauţi spre celelalte curţi învecinate cu a sa Fusese o vreme când printre copiii vecinilor era ca o lege să arunce o piatră în bătătura lor, când erau pe-aproape, până când cei doi băieţi Swihart, care o luaseră la fugă după ce-şi

lansaseră proiectilele, au căzut într-un puț de a cărui existență nu știa nimeni în colțul acela Foarte neplăcut pentru ei, însă Randall crescuse cu amintirea pietrelor aruncate și părea că nu are încredere în armistițiu Sam privi cum băiatul își continua patrularea.

Durerea dinlăuntrul său fusese și mai rea în acea zi, iar acum Sam tânjea după uitarea din timpul somnului

În cele din urmă, venise vremea

Primul a venit în liniște, iar amintirile din acea noapte sunt pierdute în timp Acela crescu ușor și singur, pentru că numai anii de mai târziu din viață au fost înregistrați de cronici Poporul său a migrat, iar amintirea s-a spulberat într-un număr de legende Dar sângele a rămas acolo

Episod Bătrânul se ocupase de grădinărit prin împrejurimi timp de câțiva ani. Era un bărbat gârbovit, cu un zâmbet blând și știrb, vorbea o engleză stricată și pomenea de lucruri din trecut: svastici, stele galbene, Buchenwald. Din când în când scria poezii necomplicate și le trimitea ziarului local, iar odată i-au publicat una. Era un bătrân prietenos și vorbea cu toată lumea, inclusiv cu una dintre frumusețile adolescente de prin împrejurimi. Aceasta preferă să-l înțeleagă greșit și să considere manierele sale prietenoase drept altceva

În ziua aceea, exact acum un an, bătrânul săpa tufele de trandafiri din fața casei de peste stradă Randall urmărise totul cu privirea, lingând înghețata de mentă pe care i-o dăduse bătrânul, lăsând zeama să-i curgă pe la colțurile gurii.

Mașina neagră opri scrâșnind și trei băieți hotărâți au sărit afară Purtau svetere galbene. Pe spatele fiecăruia fusese țesut, cu mare măiestrie, un vultur, astfel că aripile brodate păreau să bată spre un nou zbor când se mișcau umerii. Fiecare băiat avea un lanț de ferăstrău mecanic, cu un mâner negru la capăt

Randall îi privi cu un interes tot mai mare, dar fără să înţeleagă încă prea bine ce se întâmpla

L-au bătut pe bătrân cu braţele lor puternice, ca la placajele din fotbal, iar el s-a ghemuit urlând într-o limbă străină, guturală. S-a terminat foarte repede Bătrânul rămase grămadă jos, sângerând pe pământul afânat şi întunecat. Băieţii s-au înghesuit din nou în maşină şi-au luat-o din loc în trombă Randall îi putea auzi cum râd, un zgomot fluturând ca o flamură în urma lor.

Cu două cvartale mai încolo, pământul nu era potrivit pentru construcţii Era o pantă abruptă Cauciucul s-a rupt acolo şi maşina s-a avântat la vale câştigând viteză. S-a rostogolit pe pantă, azvârlind gheizere enorme de flăcări, un scrâncıob în miniatură care o luase razna; iar focul răbufnea dinăuntru cu un vuiet asurzitor, care *aproape* că acoperea urletele

Dimineaţa, Sam Moore se trezi fără a se fi odihnit În acea sâmbătă, menajera-bonă veni la timp, ceea ce era o schimbare, şi-i lăsă în sufragerie. La televizor bubuia un film sângeros de război, în care oamenii mureau într-un număr înspăimântător de mare Randall era aşezat pe podea, cu picioarele încrucişate, în faţa televizorului, privind cu aviditate. Doamna Cable se uită spre ecran şi refuză să-şi încrucişeze privirile cu Sam, pierdută în propria sa lume amară. Era o vreme când Sam lăsa instrucţiuni înainte de plecare, însă acele zile se duseseră Nu prea multe femei ar avea grijă de un copil retardat. Acum, cufundat în propria sa problemă, şi pentru că nu-i prea mai păsa, spuse doar câteva vorbe Dacă supravegherea era relaxată şi siguranţa copilului doar probabilă... totuşi, se achitase de necesităţile formale, sociale, ale îngrijirii copilului

Se uită la băiat şi ceva dinlăuntrul său se întunecă. Ann fusese genială, iar sarcina sa absolut normală; însă naşterea

fusese dificilă, iar băiatul devenise o problemă monstruoasă Ea se schimbase Băiatul, nu Primele teste făcute lui fuseseră negative, însă fizic, acolo, în el, exista mereu o apatie, mişcări lente, ochii s-ar fi putut fixa pe ceva şi să-l urmărească cu privirea, dar n-o făceau

Nu se putea mobiliza să-l abordeze pe copil în această dimineaţă

— La revedere, zise el, şi primi o privire scurtă de jos în sus, cu doar semne minore de recunoaştere

Un copil are trei ani o singură dată, dar ce se întâmplă când are opt ani şi trei ani în acelaşi timp? Va rămâne pe veci la trei ani?

Pe ecranul televizorului, un soldat cu pielea întunecată şi-a tras căpitanul alb din calea unui tanc în plină viteză Sam îşi amintea scenariul. Era unul dintre filmele-mesaj ale Hollywoodului. Camaraderia va continua până când cel cu pielea neagră va avea nevoie de un alt fel de ajutor.

Afară nu izbuti să remarce farmecul zilei. Se opri în faţa garajului şi se gândi. Cu uşa rulantă coborâtă, garajul era un loc strâmt Putea porni maşina, şi-ar fi uşor. Asta era ceea ce făcuse Ann, soţia sa, dar pentru un motiv diferit şi într-un alt mod Înghiţise o cutie cu somnifere pe când el era plecat din oraş, lucrând la un caz. Asta se întâmplase cu mult timp în urmă, după spitale şi clinici, după ultimii tămăduitori prin rugăciuni, cu moralitatea lor hoţească, dubioasă, naturiştii încrezători şi acaparatori, şarlatanii unsuroşi şi vracii la care, din disperare, dusese ea băiatul Acum patru ani De atunci, nimeni nu-l mai examinase pe Randall.

(Ea nu mai fusese, cu adevărat, *prezentă* după ce se născuse Randall. Rătăcise o vreme, ochii ei mari, sensibili, privind în zare dintr-un loc îndepărtat, cu mintea vraişte, ca un coş de gunoi, faţă de ce fusese odată.)

(„Doar să nu mă atingi, îi spusese ea Ştiu că se spune că ar trebui să ne avem unul pe celălalt, dar nu Te rog, Sam" Şi

ceea ce mai trăia, parțial, în el murise Știa că băiatul era de vină Acum... nu-i vorba că n-o iubise, dar își putea aminti de fața ei numai prin cea a băiatului, mică și plină de ură, acel chip care ucisese ceea ce iubise)

Ridică ușa garajului cu un zăngănit și plecă la cabinetul de avocatură Încă o zi de lucru, poate încă un ban Nu mai rămăseseră prea multe zile. Dr Yancey vorbise de șase luni, până la un an, și asta fusese cu mai bine de patru luni în urmă; în ziua când l-au deschis și apoi l-au cusut repede la loc, pentru a ascunde masa de putreziciune din interior.

— A avansat prea mult, spusese Yancey, apoi adăugase acele vechi cuvinte de disperare, pe care mulți bărbați le aud, în cele din urmă Nu mai putem face nimic

Siddharta Gautama sosi cu ușurință în parc, cu amintirea elefanților. Legendele spun că arborii s-au plecat pe dinaintea lui. Mama lui, Maya, se simți susținută de un simțământ intens de forță. Sângele era puternic, însă copilul era încet și ocrotit, iar împli irea n-a ajuns niciodată la capăt, darul s-a pierdut în ceață, nicicând folosit din plin

Episod Randall stătea sub un copac, în fața casei Moore Privea lumea din jurul său cu o intensitate ciudată O albină zbura prin apropiere, iar el urmări creatura cu o oarecare îngrijorare, însă aceasta nu-l atacă. Nu-l mai deranjau cine știe cât, de când îl înțepase una în primăvară, iar el le distrusese pe toate pe o rază de zece cvartale.

Putea auzi zgomotul lor puternic cu mult înainte să poată spune de unde venea. În apropiere izbucni gălăgia unui camion cu difuzoare În câteva clipe, camionul apăru la colțul casei lui Randall și încetini. Pe-o parte era imaginea țipătoare a unui bărbat învești mântat în straie preoțești, ținând o pușcă la piept, iar ochii-i scăpărau în flăcări Textul de dedesubt spunea· „Părintele Furtună combate comunismul" Din difuzoare

bubuia muzica, numărul de decibeli fiind peste limita admisă Randall îşi acoperi urechile. Gălăgia îl durea

Şoferul tăie muzica şi mări volumul microfonului de mână

— Miting mare deseară! strigă el Ascultaţi-l pe Părintele Furtună cum va salva lumea şi VĂ va spune cum să-i neutralizaţi pe infiltraţii care ne-ar putea distruge În sala de sport a liceului, la ora şapte

Vocea dobândi o notă ameninţătoare

— Nu-i lăsaţi pe vecinii voştri să meargă acolo fără voi

Pe celălalt loc, de lângă şofer, un om îmbrăcat în straie preoţeşti zâmbea, făcând gesturi de binecuvântare spre oamenii care se arătau pe la uşi şi ferestre.

Dintr-odată, pe cer apărură norii şi căzură câteva picături de ploaie. Un trăsnet se abătu de sus, rată copacii înalţi şi lovi în plin camionul cu difuzoare. Se lăsă tăcerea, iar Randall îşi luă mâinile de la urechi. Oamenii alergau în stradă şi, după un timp, băiatul putu auzi o sirenă

Plecă din curtea din faţă şi se duse la fereastra dintr-o parte a casei De acolo o putea vedea pe doamna Cable. Reuşise, cumva, să doarmă în pofida gălăgiei Gura-i atârna căscată şi sforăia uşor şi ritmic Televizorul era tot deschis, încins acum de o telenovelă. Randall începu să măsoare la pas gardul viu din spatele casei, păzindu-l. Fusese un băiat care părea prietenos şi-i zâmbise, pentru ca mai apoi, cu viclenie, să-i facă tot felul de mici şicane, cum ar fi să-l pişte sau să-l lovească atunci când nu-l vedea nimeni Acela era băiatul cu pistolul cu aer comprimat, care împuşcase veveriţa venită să-i mănânce lui Randall din palmă, cel care ucisese unul dintre peştii din iaz. Veveriţa mai trăia încă, dar acum era mult mai prudentă. Iar în heleşteu tot trei peşti erau Acolo fuseseră dintotdeauna trei peşti, cu excepţia acelei zile Acum, unul dintre ei nu prea era el de aceeaşi culoare şi formă ca şi ceilalţi

Câinele cel mare intră în curte prin gardul viu și începură să zburde împreună. Randall îi zâmbi câinelui.

— Cățel frumos ce ești, zise el

Un ciot de coadă se agită în semn de adorație

Sam avu o zi îngrozitoare la birou, răstindu-se la secretara sa, fiind distant cu clienții. Nu mai era atât de ocupat cum fusese cândva. Refuza cazuri care ar fi putut bate pasul pe loc Pe de-o parte, era din cauza acelui lucru străin care-i creștea în corp, iar pe de alta — simțea un soi de mândrie mohorâtă din cauza asta —, pentru că era prea bun în branșă Se scufundase în muncă după ce s-a dus Ann, s-a contopit cu ea Acum refuza avansurile oferite pentru a-i apăra sau a-i pune sub acuzare pe cei pe care știa că nu va trăi destul ca să-i însoțească până la capăt. Era o chestiune minoră, de etică, însă un individ ia mai mult la cunoștință chestiunile lipsite de importanță atunci când trage să moară

Propriile lui decizii deveneau tot mai greu de îndeplinit, iar clienții citeau asta în ochii și glasul său. Mulțimea pestriță care invada altă dată biroul său se reduse la șoapte și, curând, se trezi că avea timp berechet Se gândea la băiat. Știa că-l ignorase după moartea lui Ann, și, mai rău chiar, îl urâse, făcând legătura cu ea și știind că sinuciderea ei era un produs a ceea ce constituia băiatul

Ziarul oferea o scăpare. Lumea devenea tot mai degradată, cu fiecare zi ce trecea, așa că părea mai ușor s-o părăsească. Astăzi, încă două țări se retrăseseră din cadrul Națiunilor Unite. Suedia raporta o creștere a căderilor radioactive. Se manifesta nehotărâre față de impunerea unui embargo asupra unui nou test nuclear. Două țări africane au anunțat dezvoltarea propriilor lor bombe atomice. În Mississippi, un membru al unei organizații a extremiștilor albi îl împușcase mortal pe un judecător itinerant, care pronunțase sentința în cazul a nouă bărbați acuzați și condamnați pentru linșarea unui

apărător al drepturilor civile. În propriul lui stat, un amendament al constituției statale, menit să scoată în afara legii pedeapsa cu moartea, fusese respins cu o mare majoritate de voturi

În drum spre casă, îl apucă o durere în spate care nu se mai manifestase niciodată acolo

Ching-tsai visă profund în noaptea venirii. I se înfățișă chi-lin Visă, și-i rată pe dragonii care păşeau pe cerurile tăcute Încă o dată, copila fu lentă, ocrotită și ținută deoparte.

Episod Doamna Cable continua să doarmă Fiind încă departe de orele de maximă audiență, rezervate westernurilor, emisiunilor cu dezvăluiri, comediilor și altor spectacole de acest fel, televiziunea prezenta un program despre un proiect imobiliar la New York. Arăta cum erau înlocuite blocurile de locuințe; se vedeau străzi înguste și oameni murdari și obosiți. Camerele de televiziune filmau din unghiuri alese cum erau demolate clădirile și se construiau blocurile-turn, cu apartamente cu chirie redusă. Vocea reporterului era plată și laconică Delincvența a continuat în zona reconstruită. Trucul favorit acum era să-l prinzi într-un lift pe unul dintre încasatorii de chirii, să-l dezbraci și să-i înghesui mărunțiș în rect. Numărul violurilor a crescut, pentru că apartamentele erau mai bine antifonate decât vechile locuințe.

Randall privea. Oamenii arătau tot obosiți și murdari

După documentar, au dat încă o telenovelă. Doamna Cable se trezi și se uitară împreună. De data asta, era vorba de un bărbat și o femeie care se iubeau și erau căsătoriți, însă, din nefericire, nu unul cu celălalt

Casa era încinsă și pustie Sam se duse să deschidă fereastra și-i văzu Doamna Cable era întinsă pe șezlong, ținând un ziar în dreptul ochilor, ca să se apere de soarele

puternic Randall era la heleşteul cu peşti ornamentali, amenajat de Sam în vremuri mai fericite De-abia dacă mai supravieţuiseră trei peştişori aurii ultimei ierni aspre şi primăverii indiferente. Din ce trăiseră, Sam n-avea nicio idee Ştia doar că *el* nu-i hrănise

Băiatul îşi ţinea mânuţele deasupra bazinului şi Sam îl privea din ascunziş Era ca şi cum copilul simţea ochii lui Sam aţintiţi asupră-i, pentru că-şi întoarse capul şi zâmbi direct spre fereastră. Apoi se întoarse înapoi la iaz, agitându-şi mânuţele prin apă, cu repeziciune. Cea dreaptă se ridică ţinând cu grijă un peştişor auriu. Băiatul îl trecu dintr-o mână în alta, cercetându-l în vreme ce se zbătea, apoi îl lăsă în apă şi mâna-i căută un altul.

Era ceva ce Sam nu mai văzuse înainte, dar băiatul o făcea cu aerul că era ceva ce se tot repeta Randall avea o afinitate pentru animale. Sam îşi amintea de incidentul cu câinele. Vecinii din spate aveau un ciobănesc german mare şi arţăgos, care fusese o teroare în vecinătate încă de la achiziţie. Odată, pe când Randall dispăruse într-una din evadările lui periodice de-acasă, Sam dăduse peste băiat, acesta fiind culcat peste câine. Sam rămăsese să privească, aproape aşteptându-se ca animalul, pe care stăpânii lui îl ţineau, de obicei, înlănţuit cu grijă, să se ridice şi să sfâşie. Însă câinele nu făcu nicio mişcare agresivă şi doar scâncise când Sam l-a luat pe băiat acasă

Ulterior, comportamentul câinelui s-a îmbunătăţit odată cu vârsta, pentru că Sam l-a văzut jucându-se, voios, prin împrejurimi.

Scrise un cec şi i-l duse doamnei Cable Era plata pentru o săptămână, iar ea îl acceptă cu mare bucurie. Ziua de plată era singura în care se îndrepta de spate şi se arăta cu adevărat dispusă la conversaţie

— O mulţime de nenorociri Fulgerul a lovit un camion pe stradă Eu dormeam, însă doamna Taldemp mi-a povestit,

zise clătinând din cap în semn de nedumerire Doi bărbaţi au murit. Chiar pe stradă, şi eu am ratat

Făcu un semn cu capul spre Randall

— Se descurcă. Face lucruri pe care nu le făcea. Ăia mici şi răi, care aveau obiceiul să arunce cu pietre, nu se mai apropie de locul ăsta. El obişnuia să încerce să alerge la ei şi să le dea jucăriile sale, dar acum doar stă şi se uită dacă vede vreunul Se ţin departe când e el pe-afară, explică femeia şi dădu din cap Nu vorbeşte el prea mult, dar uneori spune câte ceva tare şi clar, atunci când nici nu mă aştept

Râse cu râsul ei ascuţit.

— E păcat că nu se poate face nimic pentru el Tot mai încercaţi să-l daţi la şcoala aceea ajutătoare?

Sam se lupta cu durerea din interior

— Fără prea mult succes, spuse el scurt E plin E printre ultimii pe lista de admiteri în şcoală

O conduse până la uşa de la intrare În majoritatea zilelor, ea păstra conversaţia la minimum, dar astăzi nu se grăbea

— În mod sigur e agil. E o veveriţă într-unul din copaci M-am întors cu spatele şi el era deja sus, hrănind-o Cred că aţi spus odată că bătrânul ulm e putred, nu?

Sam dădu din cap Orice mişcare-i provoca un val de durere în spate

— Păi, s-a căţărat pe el şi mi-a trebuit amar de vreme până l-am dat jos Mie nu mi se pare putrezit, mormăi ea

Era putred Murise în această primăvară şi nu mai făcuse frunze Sam îl putea zări vag prin fereastra din spate Ceilalţi copaci erau înfrunziţi. Crezu că putea vedea muguri şi frunzuliţe pe ulm, dar ştia că trebuie să i se fi părut

În cele din urmă, reuşi s-o conducă pe doamna Cable afară pe uşă, şi-l sună pe doctorul Yancey. Apoi se lăsă cu grijă pe un scaun. Durerea se mai domolise Băiatul stătea pe podea privindu-l cu acea ardoare curioasă, de copil, cu capul uşor ridicat, total degajat Sam admise că băiatul era

arătos Avea trăsături regulate, trupul slab şi musculos, puternic. Odată, Sam făcuse o vizită Căminului de Stat pentru Retardaţii Mintal, iar ochii copiilor au fost aproape tot ce şi-a putut aminti. Marea majoritate erau goi şi fără nicio sclipire în ei. Câţiva erau înşelători. Şi ai lui Randall erau înşelători Străluceau în sclipirea zăpezii îngheţate, însă le lipsea implicarea în lumea din jurul lui.

— Te doare, Tată? se interesă Randall şi schiţă un gest cu mâna, ca şi cum, dacă ar fi depus mărturie, ar fi descoperit un adevăr imediat şi-ar fi fost surprins Te doare, Tată, repetă, apoi arătă spre fereastră. Pe toţi îi doare, rosti.

— Da, făcu Sam. Lumea întreagă are dureri

Băiatul se răsuci, iar Sam auzi maşina rulând pe şosea Era doctorul Yancey Omul veni în pas vioi şi Sam simţi, pentru o clipită, o ură copleşitoare faţă de celălalt bărbat; acea invidie compactă, puternică a bolnavului faţă de cel sănătos

Doctorul Yancey i se adresă prima dată băiatului

— Bună, Randy. Cum te simţi astăzi?

Pentru un moment, Sam nu crezu că băiatul va răspunde Randall privi spre doctor cu un interes deosebit.

— Sunt tânăr, rosti el în cele din urmă, într-un falsetto

— Uneori, spune asta oamenilor, explică Sam. Cred că asta înseamnă că-i bine

Yancey se duse în bucătărie şi reveni cu un pahar de apă şi o pastilă galbenă

— Asta n-o să te anestezieze

Îi întinse pastila şi apa, iar Sam le înghiţi ascultător Îl lăsă pe Yancey să-l ajute să meargă de pe scaun la canapea Îl cercetară degetele lui pricepute. Copilul privi cu un oarecare interes

— Eşti umflat, dar nu există semne reale ale unor cedări masive a organelor. Ar trebui să fii internat în spital

— Nu încă, şopti Sam. E băiatul aici, zise şi aruncă o privire spre Yancey Cât mai am, doctore?

Întrebase fără să-şi dorească cu adevărat să ştie, şi totuşi voia să ştie

— Nu prea mult timp, Sam Cancerul s-a întins până la şira spinării, cred.

Vorbea cu glas scăzut şi se întoarse să vadă dacă băiatul asculta Randall se ridică de pe podea. Ieşi din cameră neauzit şi cu tact, mergând spre capătul coridorului În camera de lucru se aprinse o lumină

— E cam bizar, spuse Sam Se duce în camera de lucru şi ia nişte cărţi şi le răsfoieşte Am acolo o enciclopedie de calitate şi ceva cărţi medicale, pe care le folosesc în caz de răniri Presupun că-i plac imaginile Uneori, petrece şi câteva ore acolo

Unii spun că Ubu'l Kassim l-a ucis pe tatăl său cu două luni înainte de venire. Şocul morţii şi naşterii a slăbit lucrul-mamă, care a murit la câţiva ani după aceea Viaţa lui a fost neînchegată, se muta de la o rudă la alta, maturizarea i-a fost lentă Ceva dinlăuntrul său s-a ascuns de lume până la primii ani de bărbăţie

Episod Cărţile erau uluitoare Erau atâtea în ele, în mod clar greşite, dar fără să fie vorba de autoflagelare, ci doar de prostie şi neglijenţă Şi-o amintea pe mama-lucru şi se întreba de ce-o rănise. Şi lucrul-tată era rănit, însă nu de el În lucrul-tată nu era iubire, dar lucrul-tată nu-l rănise niciodată.

Cărţile nu erau de niciun ajutor

Singur, neajutat de ceea ce devenise lumea şi de ceea ce însemna pentru el, luă hotărârea O luă pentru o singură clipă şi pentru un singur lucru, lăsând restul deoparte, întârziind totul

Pastila a avut efect vreo câteva ore, apoi a început să-şi diminueze puterea Luă încă una şi verifică ce era cu băiatul

Randall zăcea întins în patul său, un trup mic, pierdut între așternuturi, respirând încet, egal, cu ochii deschiși

— Unde-i mama? întrebă el

Existau două simțăminte Sam își dorea să-l ucidă pe băiat și, pe de altă parte, simțea nevoia de a-l ridica și de a-l strânge în brațe Nu făcu nimic Îi rearanjă așterntul

— A plecat departe de tot, îi spuse încet copilului

Randall dădu din cap

Sam făcu ordine în camera de lucru Băiatul dăduse iar iama printre cărți Le puse la loc, pe rafturi Se băgă în propriul său pat. Adormi repede.

Afară, în împrejurimi, majoritatea luminilor erau încă aprinse Oamenii se holbau neliniștiți la ecranele televizoarelor. Apăruse încă o confruntare, de data asta în Orientul Apropiat. Mâinile se apropiau tot mai mult de butonul roșu, acel buton făcut de om. Președintele a ținut un discurs și tensiunea s-a mai diminuat, pentru unii Lumea, așa cum era și cum o făcuseră toți oamenii, va mai exista o vreme

Sam avu un vis chipurile a o mie de clienți se adunară și se amestecară într-un singur chip bolnav și stupid, frustrat, o față a unuia care „n-a avut niciodată" și „nici nu va avea", care-și bocea nedreptățile de-o viață, pe când turna la copii care vor ajunge să trăiască din ajutoare de șomaj. Era un chip pe care Sam îl știa prea bine, o față care cerea divorțul și pensie alimentară și-a pus la cale un viol, mărturisind o crimă. Era o față care ura toate minoritățile și majoritățile, dacă nu era vreun membru de frunte al lor, care blestema soarta și escroca serviciul de ajutor social Fața-i era parțial familiară și o cunoștea, pentru că era propria sa față.

A fost un vis construit pe cincisprezece ani de practică profesională Nu era un coșmar, pentru că era, de departe, mult mai bun decât viața reală. Visul se potrivea totuși cu viața, iar în momentul visării, dacă ar fi putut face o alegere

rațională, dacă instinctul de supraviețuire n-ar fi fost atât de puternic și integrat, ar fi ales moartea

Aproape că se trezi o dată, însă alunecă înapoi în puțul în care se afla doar un cerculeț de lumină Ann și băiatul erau acolo. Îl atingeau cu mâinile lor molatice. Îi prefăcu în cercul vieții și fețele lor puteau fi văzute, iar acele chipuri purtau aceleași semne ca și fața clientului care era el însuși, crudă, dementă, furioasă și chinuită Mâinile lor încă-l mai atingeau, iar el se zbătea să scape de ele, revoltându-se la atingere. Simțind o durere oribilă și, sfâșiindu-se și arzând, vomită ghiftuiala dinlăuntrul său

Se trezi

Numai o pereche de mâini era adevărată Randall stătea lângă pat. Mâinile băiatului zăceau ușoare pe pat, odihnindu-se neclintite pe pieptul lui. Era ceva pe chipul băiatului, o anumită alertețe, un simțământ. Sam nu-l putea descifra, însă acolo se vedeau o satisfacție și o ușurare, poate chiar iubire. Apoi expresia i se disipă Băiatul căscă și-și retrase mâinile. Plecă și Sam auzi, curând, foșnetul cuverturii de mătase din camera băiatului

Îl lovi un spasm de durere surdă Sam se ridică slăbit și izbuti să meargă până în bucătărie și lua încă o pastilă, rămânând o vreme așezat pe canapea, până-și făcu efectul. Se întoarse trecând prin dreptul camerei băiatului și privi înăuntru. Randall stătea lungit în pat Pe fruntea copilului transpirația se întindea ca o peliculă strălucitoare Avea ochii deschiși, privind și așteptând.

— Sunt tânăr, zise copilul din nou, tânguitor, fără a se adresa cuiva.

— Da, spuse Sam încet Atât de tânăr

— A fost ceva la cap, rosti Randall cu încetineală, căutându-și cuvintele. Cățeluș rănit

Întinse un degetuț și atinse încheietura lui Sam

— Peștilor le este întotdeauna foame Le-am dat

Clătină din cap.

— Văd cuvintele, nu reușesc să le rostesc

Încrederea se strecură în glasul său

— Am să cresc mai repede acum

Își luă mâinile de pe încheietura lui Sam și le apropie de abdomen

— S-a dus acum. A dispărut din toate locurile, spuse el, și imaginea camerei lui Sam reveni ca o fantasmă

Sam privi fără să înțeleagă. Ochii reci, pierduți îl priveau, iar următoarele cuvinte rostite îi înghețară sângele în vene Glasul băiatului crescu în volum și avea o ferocitate pe care Sam n-o mai întâlnise până atunci.

— Vezi lucruri pe la teve, la citești în cărți și ziare, atâtea lucruri rele, toți urăsc acolo, așa cum alții mă urăsc pe mine

Își atinse propriul său căpșor

— Atâtea lucruri sunt aici și nu sunt gata

Pleoapele se închiseră strâns și o lacrimă micuță apăru la fiecare colț al ochilor

— Nu-mi pare rău Am să cresc mai mare, spuse Randall, iar glasul său era o promisiune crudă, inumană

Și-a mai fost Altul, născut într-o iesle și mort pe o cruce. Acela a fost ferit o vreme, iar maturitatea i-a fost firească

Însă Cel Nou, Acela născut pentru vremurile noastre, îl va vedea ura devastatoare a omului pentru toate celelalte, atât de devastatoare, încât se va întinde chiar și spre el Vede asta prin Alabama și Vietnam, și chiar în lumea apropiată de El. Vede asta la televizor și citește despre ea prin ziare, iar apoi crește la lumina acestei lumi a comunicațiilor isterice, în masă.

Apoi plănuiește Apoi decide

Acesta va ajunge la maturitate și la o furie pe deplin coaptă

Traducerea Silviu Genescu

Postfață

La apariția acestei povestiri, eu voi fi trecut de a patruzecea aniversare, un moment periculos în sine Bănuiesc că este o povestire pe care am dorit s-o pun pe hârtie de foarte mult timp, dar scrierea și mai ales finisarea ei, lustruirea care transformă o poveste care poate fi narată verbal într-un text scris, au avut un efect deprimant asupra mea Nu am fost capabil să-mi alung sentimentul că, oarecum, făceam paradă înaintea lui Dumnezeu. A existat o perioadă în care m-am gândit cu toată seriozitatea să retrag povestirea, dar acum mă bucur că n-am făcut-o. În felul său, „Dumnezeul Randy, fiul meu" este un text profund religios, care combină cea mai bună parte din mine cu acea parte a lumii pe care o recunosc ca fiind cea mai rea, dar, la urma urmelor, a fost dintotdeauna o lume rea, deși interesantă. Sunt avocat ca formație și admit că părți din secvența visului sunt intens personale.

Dacă un scriitor este vreodată încântat de o povestire, cu excepția „următoarei" pe care o *va scrie*, atunci eu sunt încântat de aceasta

INTRODUCERE LA „EUTOPIA"

Când a sosit momentul să scriu introducerea aceasta pentru povestirea lui Poul Anderson, am descoperit — şi panica a gâlgâit prin mine — că, nu ştiu cum, lui Poul nu i se ceruseră date biografice care să fie integrate aici. Tuturor celorlalţi scriitori le cerusem datele respective şi ei le trimiseseră, însoţite de postfeţe Aveam o postfaţă pentru „Eutopia", dar nimic despre Anderson. Pentru o clipă m-am întrebat de ce tocmai Poul, şi nu şi alţii, fusese trecut cu vederea După care mi-a devenit clar N-ar fi trebuit să mă ameninţaţi nici cu menghinele pentru degete, nici cu cizma spaniolă, pentru a recunoaşte că mă dau în vânt după opera lui Poul Anderson De asemenea, n-ar fi fost necesară exercitarea de presiuni asupra mea ca să recunosc că am citit cam tot ce a scris el în domeniul ficţiunii speculative în ultimii şaisprezece ani. Familiaritatea respectivă i-a indus de aceea antologatorului sentimentul subconştient că ar putea scrie o introducere complet lipsită de date biografice Aş prefera să cred asta decât alternativa, şi anume că sunt un imbecil uituc La urma urmelor *trebuie* să ne agăţăm de pietrele de temelie ale religiei personale

La fel ca voi, am povestirile mele favorite de Anderson Am recitit *UnMan* şi *Păzitorii timpului* şi povestirile Hoka (scrise cu Gordy Dickinson) şi *Cruciadă în cosmos* şi *Three Hearts and Three Lions*, de cel puţin trei ori pe fiecare, iar pe câteva de vreo şase ori. Când a devenit clar că va trebui să scormonesc după date biografice, am început să-mi scotocesc rafturile după volumele de Anderson; a fost o pradă modestă, fiindcă n-am reuşit să scot decât treizeci şi două de volume Individul este *incapabil* să scrie lucruri neinteresante!

Dar, pe lângă informațiile evidente — a câștigat două Premii Hugo, este însurat, are o fiică, Astrid, și trăiește în Orinda, statul California, a absolvit Universitatea Minnesota cu diplomă în fizică, romanul lui polițist *Perish by the Sword* a câștigat primul Premiu Macmillan Cock Robin, în 1959 a fost Oaspete de Onoare la Convenția Mondială de Science-fiction, și-a publicat primele povestiri în 1947 (ambele erau nuvelete „Tomorrow's Children" și „Logic") în *Astounding*, s-a născut în Bristol, statul Pennsylvania —, pe lângă toate aceste informații mai degrabă banale (și informația interesantă că revista *Esquire*, renumită în toată lumea pentru profunzimea sensibilității și documentarea exhaustivă despre orice ar publica, a reușit cu inteligență — în numărul din ianuarie 1966 — să eticheteze fotografia color pe o pagină întreagă a lui Poul cu numele A E. van Vogt, iar fotografia lui Van a fost subintitulată Poul Anderson), există *secrete* atât de adânc îngropate, încât doar relația personală cu opera lui le-ar putea aduce la lumină Așa că, pentru prima oară în lume, o viziune periculoasă în sine, vălul este sfâșiat și *adevărul* despre Poul Anderson poate fi spus:

Din cauza înălțimii extreme a lui Poul și a predilecției sale pentru povestirile cu eroi măreți și musculoși, dintre care mulți sunt fie reîncarnări, fie descendenți ai vikingilor cuceritori, a persistat zvonul că Anderson ar fi de obârșie nordică. Este cu totul neadevărat! Poul Anderson (pronunțat ca *Pul*, cu accentul pe ultima literă) este *de fapt* înalt de un metru când poartă ciorapi (și poartă niște șosete medicinale *odioase* cu floricele), îndesat și cu blană aurie, cu cap rotund cu rât turtit și ochi mici și negri. Cu excepția degetelor bondoace, seamănă perfect cu un ursuleț de pluș gigantic. Grație puterilor lui de convingere și bunătății celor din jur, se poate da drept un lungan slăbănog înalt de 1,90 m cu păr stufos și stil de povestitor atractiv, care gesticulează energic din mâinile de mărimea unor jamboane

Poul Anderson n-a scris niciodată niciun cuvințel din povestirile care-i sunt puse în seamă. *Toate* au fost scrise de F N. Waldrop, un funcționar de poștă astmatic, care lucrează în oficiul rural de coletărie din Muscatine, statul Iowa Utilizând amenințări și calomnii personale, Anderson îl domină pe Waldrop de peste douăzeci de ani. Situația a fost complicată și mai mult de faptul că a răpit trei copii ai lui Waldrop în 1946

Și, ca ultim neadevăr rizibil, Poul Anderson insistă că povestirea care urmează nu este „periculoasă" și că ar fi putut s-o vândă oricărei reviste Spuneți-le-o celor de la *McCall's* sau *Boy's Life* după ce ați citit-o Și, vă rog, trimiteți orice acțiunări în judecată pe adresa F N Waldrop, oficiul rural de coletărie Muscatine, Iowa

EUTOPIA

de POUL ANDERSON

— *Gif thit nafn!*

Cuvintele în danske răbufnură din radioul maşinii în timp ce urletele unui reactor acoperiră zgomotul motorului şi al cauciucurilor

— Identifică-te!

Iason Philippou aruncă o privire în sus, prin cupolă. Văzu o fâşie de albastru între doi pereţi zdrenţuiţi de verde, acolo unde pădurea de pini străjuia drumurile. Lumina soarelui se reflecta în părţile laterale ale maşinăriei ucigaşe Scoase nişte vaiete, reveni, apoi descrise un cerc deasupra sa

O transpiraţie rece i se scurse de la subsuori şi se prelinse peste coaste. *Nu trebuie să intru în panică,* se gândi el într-un colţişor al minţii. *Să mă ajute acum Dumnezeul* Însă nu făcuse decât să-şi invoce antrenamentul. Psihosomatica controlul simptomelor, menţinerea unei respiraţii regulate, impunerea încetinirii pulsului şi frica de moarte deveneau ceva ce puteai controla. Era tânăr, şi de aceea avea multe de pierdut. Însă filosofii din Eutopia îşi şcoleau bine copiii daţi în îngrijirea lor. Vei fi bărbat, îi spuseseră ei, iar măndria omenirii este că nu suntem dependenţi de instincte şi reflexe; suntem eliberaţi de ele pentru că ne putem controla şi singuri

N-ar fi putut trece drept un cetăţean obişnuit (nu, aici îi ziceau eretocrit[*]) al Norlandei. Dacă nu din alt motiv, atunci pentru că accentul său elenic era prea puternic Dar l-ar putea prosti, câteva minute, pe pilotul acela încât să creadă că făcea

[*] Persoană desemnată să arbitreze un litigiu *(N t)*

parte dintr-un alt domeniu al acestei istorii. Își înăspri tonul, ca deghizare parțială, și-și asumă aroganța cuvenită:

— Cine ești? Ce vrei?

— Runolf Einarsson, căpitan al celei de-a treia companii a lui Ottar Thorkelsson, judele Norlandei. Urmăresc pe unul care și-a adus necazul asupră-i. Dă-mi numele tău.

Runolf, se gândi Iason. *Păi, da, îmi amintesc bine de tine, întunecat și vertical, cu acea sămânță de Tyrker în moștenirea ta, însă ai ochii albaștri, proveniți, cu multă vreme în urmă, din Thule* Acea parte calmă din el stătea deoparte, privind: *Nu, aici încep să-mi amestec istoriile. Am să le spun autohtonilor erythrai, iar tu numești țara strămoșilor tăi europeni, Danarik*

— Un om numit Xipec, un comerciant din Meyaco, zise el

Nu încetini Hotarul nu era la multe stadii distanță, cu atâta furie condusese prin noapte, de când scăpase din castelul judelui Avusese speranțe mici că va ajunge atât de departe, însă fiecare clipă cât se rostogoleau roțile îl ducea tot mai aproape Pădurea se vedea neclară la viteza lui.

— Dacă-i așa, îmi pare rău că te opresc, păcăni glasul lui Runolf. Sună-l pe jude, iar el va face degrabă dreptate, pentru că ți s-au încălcat grav drepturile. Totuși, trebuie să te oprești și să ieși din mașină, ca să pot astfel să îndrept obiectivul spre fața ta

— De ce?

Încă o clipă sau două câștigate

— Am avut un vizitator din Patrie — adică din Europa, își zise Iason — care a venit la Ernvik Ottar Thorkelsson l-a găzduit pe gratis. În schimb, acesta a făcut un lucru pe care numai moartea-l mai poate spăla. În loc să se întâlnească cu Ottar la Valfield, a furat o mașină, la fel ca a ta, și-a fugit

— N-ar fi bine să fie declarat un ticălos înaintea poporului?

Măcar atât am învățat din obiceiurile lor barbare

— Asta chiar că-i ceva neobişnuit să auzi de la un meyacan Opreşte imediat şi ieşi din maşină sau trag

Iason îşi dădu seama că dinţii-i erau încleştaţi şi că-l dureau. Cum naiba să-şi amintească cineva sutele de mici regiuni, fiecare cu rânduielile sale, în care era împărţit continentul? Westfallul era un balamuc mai mare decât întregul Pământ în acea istorie în care locul era numit America *Ei bine*, îşi zise, *acum o să aflăm ce şanse sunt ca la audierea mea să fie numită din nou Eutopia*

— Prea bine, zise el Nu-mi dai nicio alternativă. Dar am să cer, într-adevăr, o compensaţie pentru această insultă

Frână pe cât de încet se încumeta. Drumul se întindea înaintea lui ca o panglică dură, tăiată prin imensitatea pădurii. Nu ştia dacă această pădure a fost defrişată vreodată Poate că da, pe când oamenii albi au navigat prima dată prin apele Pentalimnei (numind-o Cele Cinci Mări) pentru a descoperi Ernvikul, acolo unde se aflau Duluthul în America şi Lykopolisul în Eutopia În acele vremuri, Norlanda se întindea maiestuoasă dincolo de ţinutul lacurilor Dar apoi au izbucnit războaiele cu cei din Dakota şi cu magyarii, pentru trasarea unor graniţe; iar dezvoltarea comerţului — cel mai recent fiind cel cu sintetice — a permis oamenilor să se folosească de zonele lor sălbatice pentru vânătoarea care le plăcea cu atâta barbarie În trei sute de ani s-ar putea reface la maximum pădurea

Dintr-odată, pe dinaintea lui se contură privelişte regiunii, aşa cum o ştia acasă: crânguri ordonate şi grădini, sate proiectate pentru frumuseţe, dar şi pentru a fi folosite, trupuri sprintene şi maronii pe terenurile de atletism, muzică sub lumina lunii. Chiar şi America cea îngrozitoare era mai umană decât sălbăticia.

Dispăruseră, pierdute în multiplele dimensiuni spaţio-temporale, era singur, iar moartea păşea pe cer. *Fără niciun fel de autocompătimire, imbecilule! Păstrează-ţi energia pentru supravieţuire*

Maşina se opri la marginea drumului. Iason îşi încordă muşchii, deschise uşa, ţâşni afară. Poate că radioul din spatele lui aruncase vreun blestem. Avionul făcu viraje prin jur şi intră în picaj ca un şoim Gloanţele i se înfipseră pe la călcâie

Apoi ajunse printre copaci. Îl acopereau cu o umbră străpunsă de soare. Trunchiurile lor se înălţau cu o măreaţă forţă masculină, dintre crengile lor se desprindea un parfum pe care l-ar fi invidiat şi o femeie. Acele de brad căzute îi amortizau zgomotul paşilor, o mierlă scotea triluri, o adiere firavă îi răcorea obrajii. Se aruncă la adăpostul unui trunchi şi rămase acolo gâfâind şi cu inima bătând nebuneşte, însă nimic nu reuşi să acopere şuieratul sinistru de sus

De fapt, se îndepărta. Runolf trebuie că luase legătura cu stăpânul său Ottar va trimite cai şi dulăi în acest loc, fiind singura cale de-al încolţi Dar Iason câştigase astfel câteva ore în avans

Îşi adună forţele, se ridică şi începu să chibzuiască. Dacă Socrate, simţind arsura cucutei, putea spune vorbe pline de înţelepciune tinerilor atenieni, Iason Philippou îşi permitea să-şi cântărească propriile sale şanse Pentru că nu era mort încă. Îşi examină dotarea Un pistol local, cu proiectil, o busolă; un buzunar plin de monede de aur şi argint, o mantie, care se putea folosi şi ca pătură peste pantalonii-tunică şi cizme, un costum din zona centrală a Westfallului. Şi el însuşi, instrumentul suprem. Avea un trup înalt şi musculos — completat de părul deschis la culoare şi nasul scurt, o moştenire a descendenţei sale galice — şi fusese antrenat de oameni care au câştigat laurii Olympeionului. Mintea sa, întregul său sistem nervos, putea încă şi mai multe. Pedagogii din Eutopia făcuseră ca logica, perspectiva şi conştiinţa semantică să-i fie la fel de naturale precum respiraţia; avea un asemenea control asupra memoriei sale, încât nu-i trebuia vreo hartă. În pofida unei greşeli catastrofale, ştia că era antrenat să facă faţă şi celor mai bizare manifestări ale spiritului omenesc

Şi, da, înainte de toate, avea motive să trăiască. Depăşeau orice dorinţă oarbă de continuare a unei identităţi; asta era ceva înscris în moleculele ADN-ului pentru a fabrica şi mai multe molecule ADN Avea o iubită la care să se întoarcă. Avea o ţară Eutopia, Tărâmul Bun, pe care poporul său o clădise cu două mii de ani înainte, pe un alt continent, abandonând ura şi ororile Europei, ducând cu ei şi lucrarea lui Aristotel şi scriind, în cele din urmă, în Syntagma: „Obiectivul naţional este atingerea înţelepciunii universale"

Iason Philippou se îndrepta spre casă
Se ridică şi începu să meargă spre sud

Iar asta s-a întâmplat în Tetrade, numit Onsdag de către hăituitorii lui. Treizeci şi şase de ore mai târziu, îşi dădu seama că nu se afla în Pentade, ci aproape de apusul lui Thorsdag Se ascundea prin păduri, cu gura plină de praf străvechi, cu stomacul ca un neant gol, genunchii tremurând sub el, înconjurat de muştele ca un nor de furtună, tăbărând pe transpiraţia uscată de pe pielea sa, şi auzi hămăitul îndepărtat al dulăilor.

Răspunse un corn, un mârâit lung, ameninţător, strecurându-se printre bolţile de frunze. Îi adulmecaseră urma, nu-i putea depăşi în viteză pe aceşti norsemani şi nici nu va mai vedea stelele. Îşi coborî mâna pe armă *Am să iau cu mine vreo doi dintre ei... Nu.* Încă era un elen, nu ucidea fără rost, nici măcar barbari care voiau să-l omoare pentru că le încălcase un tabu *Voi sta sub cerul liber, voi încasa gloanţele lor şi voi pleca în beznă amintindu-mi de Eutopia şi de toţi prietenii mei, şi de Niki, pe care-l iubesc*

Se dumiri, vag, că părăsise pădurea de pini şi se afla printre fagii tineri, crescuţi după reîmpădurire Lumina le poleia frunzele şi le mângâia trunchiurile albe şi subţiri Şi ce era cu mârâitul acela din faţă?

Se opri Poate a rămas un portal Se ostenise până la epuizare, însă organismul are o rezervă la care un om pe deplin

integrat putea recurge Elimină din conştient hămăitul câinilor, orice durere şi oboseală Inspiră din greu aerul, remarcându-i calmul şi puritatea, vizualizând atomii de oxigen care pătrundeau prin ţesuturile sale înfometate după el. Îşi făcu inima să nu mai bată nebuneşte, ca pulsul să-i fie lent şi profund; îşi încordă şi relaxă muşchii până când fiecare dintre ei funcţiona iarăşi normal Durerea încetă să se mai hrănească din ea însăşi şi se disipă, disperarea făcu loc calmului şi preciziei O luă înainte

Ogoarele defilau spre sud, pe dinaintea sa, cu grânele lor verzi strălucind în lumina oblică, aurie, dinspre apus Nu departe se aflau clădirile unei ferme, lungi, joase şi cu acoperişurile ţuguiate Fumul ieşit din coşuri păta cerul Însă privirile sale se îndreptară spre bărbatul din apropiere Omul cultiva pământul cu ajutorul unui tractor Cu toate că motorul dielectric fusese inventat în această lume, folosirea lui nu se răspândise încă atât de departe spre nord, iar vaporii de benzină ajunseră la nările lui Iason. Crezuse că această duhoare era una dintre cele mai cumplite orori din America — cocina aceea căreia-i ziceau Los Angeles —, însă acum mirosul ajunse la el clar şi puternic, şi era speranţa sa

Conducătorul tractorului îl văzu, opri şi scoase o puşcă Iason se apropie cu palmele orientate înainte, semn că avea intenţii paşnice. Omul se linişti. Era un magyar tipic: robust, cu pometii ridicaţi, barba împletită, iar tunica-i era brodată în multe culori. *Aşadar, am trecut frontiera!* jubilă Iason *Am scăpat din Nordland şi-am intrat în Voievodatul Dakoty*

Înainte de a-l trimite aici, antropologii Institutului Paracronic de Cercetări îi făcuseră, desigur, o inoculare electrochimică a principalelor limbi vorbite în Westfall. (Păcat că nu-l învăţaseră şi despre moravuri Dar, la urma urmelor, fusese recrutat în mare grabă pentru postul din Nordland, după moartea accidentală a lui Megasthenes, s-a presupus că experienţa lui în America îi conferea abilităţi speciale pentru

această istorie, care era şi nonalexandrină şi, pentru siguranţă singurul obiectiv al misiunilor ca a lui era doar aflarea modu lui în care se schimbau societăţile pe diferite Pământuri) Pronunţă, cu uşurinţă, cuvintele în uralo-altaică

— Multe salutări dumitale Mă înfăţişez cu o mare rugăminte

Fermierul rămase tăcut, încordat, privindu-l şi ascultând câinii aflaţi departe, în pădure. Puşca rămase la-ndemână

— Eşti vreun nelegiuit? întrebă el.

— Nu pe acest tărâm, omule liber (încă un nume şi concept pentru noţiunea de „cetăţean"). Eram un comerciant paşnic din Patrie, aflat în vizită la judele Ottar Thorkelsson, din Ernvik Mânia sa s-a abătut asupră-mi atât de aprig, încât a încălcat sacra ospitalitate pentru a-mi lua viaţa, mie, oaspetele său Acum hăituitorii săi sunt pe urmele mele Îi poţi auzi hăulind

— Norlanderi? Dar asta-i Dakoty

Iason dădu din cap Îşi dezveli dinţii, în mijlocul jegului şi bărbii ţepoase de pe faţa lui

— Chiar aşa Au pătruns în ţara ta fără să se sinchisească să obţină permisiunea voastră Dacă stai cu braţele încrucişate, au să intre pe proprietatea ta şi-au să mă căsăpească, pe mine, care-ţi cer ajutorul.

Fermierul îşi ridică arma.

— De unde ştiu eu că spui adevărul?

— Du-mă la voievod În acest fel, respecţi legea şi-ţi păstrezi onoarea

Îşi scoase pistolul din toc cu mare grijă, întinzându-l fermierului, cu patul înainte

— Îţi rămân îndatorat pe vecie.

Îndoiala, teama şi furia se succedară pe chipul bărbatului de pe tractor Nu se atinse de armă. Iason aştepta *Dacă l-am dibuit eu corect, înseamnă că am câştigat câteva ore de viaţă Poate mai mult. Totul depinde de voievod Singura mea*

şansă stă în folosirea propriului lor primitivism — segmentarea lor în state minuscule, ideea lor cretină de onoare, fetişizarea proprietăţii şi a vieţii intime — pentru a-i controla

Dacă dau greş, voi muri ca un om civilizat Asta nu mi-o pot lua

— Dulăii te-au adulmecat Vor ajunge aici înainte să ne putem salva prin fugă, spuse magyarul cu greutate

Uşurarea îl ameţise pe Iason Se împotrivi reacţiei şi rosti

— Îi putem ţine la respect, pentru o vreme Dă-mi nişte benzină

— Ah... asta-i!

Celălalt bărbat chicoti şi sări jos.

— Bine gândit, străine Şi, apropo, mulţumesc! Viaţa era o plictiseală pe-aici, de mult prea mulţi ani.

Avea o canistră suplimentară pe tractorul său O traseră înapoi de-a lungul drumului pe care venise Iason, pe o distanţă considerabilă, stropind pământul şi copacii Dacă asta nu punea haita pe fugă, nimic nu putea

— Acum, grăbeşte-te!

Magyarul i-o luă înainte în pas alergător. Clădirile fermei sale înconjurau o curte deschisă. Dinspre pătule răzbăteau izurile dulcege de fân şi cele ale vitelor. Câţiva copii ieşiră să caşte gura. Nevasta omului îi goni înapoi în casă, luă puşca soţului ei şi-o aşeză la-ndemână, lângă uşă, cu o expresie uşor schimbată

Casa lor era una solidă, spaţioasă, plăcută din punct de vedere estetic, dacă acceptai excesul de tapiserii şi coloanele spoite Deasupra şemineului era o nişă, pentru altarul familiei. Cu toate că majoritatea oamenilor din Westfall abandonaseră mitologia cu mult timp în urmă, aceşti ţărani păreau să-l adore, în continuare, pe zeul triplu Odin-Atilla-Manitu Însă bărbatul folosea un radio-telefon sofisticat

— Eu n-am aparat de zbor, zise el, dar pot face rost de unul

Iason luă loc şi se puse pe aşteptat. O fată se apropie timidă de el, aducând un urcior cu bere şi o bucată de brânză, pe o felie de pâine neagră.

— Să-ţi fie şederea binecuvântată, spuse ea

— Sângele meu fie al tău, răspunse Iason mecanic

Reuşi să se înfrupte din bunătăţi fără să se arate hulpav Fermierul se întoarse

— Mai durează câteva minute, explică el Eu sunt Arpad, fiul lui Kalman

— Iason Philippou

Nu părea indicat să-şi dea un nume fals Mâna pe care-o strânse era aspră şi caldă

— Ce te-a făcut să te cerţi cu bătrânul Ottar? îl iscodi Arpad

— Am fost momit acolo, spuse Iason cu amărăciune, să văd cât sunt de libere femeile nemăritate...

— Ah, da Sunt apetisante femeile acelea danskar Aproape la fel de neruşinate ca tyrkerele

Arpad luă o pungă de tutun şi ace de brad de pe o poliţă

— Fumezi?

— Nu, mulţumesc

În Eutopia, nu ne deteriorăm singuri folosind droguri

Dulăii se apropiau. Hămăiturile lor se transformară în scheunături nedumerite. Cornurile răsunară ascuţit Arpad îşi pregăti, calm, pipa, de parcă totul ar fi fost doar un spectacol

— Ce le mai înjură' rosti cu un rânjet. Am să le recunosc danskarilor meritul de a fi poeţi, de a-şi respecta jurământul Sunt bărbaţi curajoşi, asta-i sigur. Am fost pe-acolo acum zece ani, când voievodul Bela a trimis oameni să-i ajute după ce-au fost loviţi de inundaţii. I-am văzut râzând în timp ce se luptau cu puhoaiele. Şi, în afară de asta, ne-au dat mult de furcă în vechile războaie

— Crezi că vor mai fi războaie? întrebă Iason

Se străduia din răsputeri să evite discuțiile despre propriile sale probleme Nu era sigur cum ar putea reacționa gazda sa

— Nu în Westfall. Sunt mult prea multe de făcut aici Dacă clocotul sângelui tânăr nu-i ostoit suficient prin câte-un duel ocazional, atunci sunt destule războaie unde te poți tocmi să lupți, printre barbarii de peste mări Sau oriunde pe alte planete Băiatul meu cel mai mare se pregătește să plece acolo.

Iason își aminti că locuitorii zonelor dinspre sud își mobilizau resursele pentru eforturile lor din astronautică Aflându-se cam la același nivel tehnic al istoriei americane, și fără a fi nevoiți să mențină programe militare sau sociale masive, au stabilit o bază pe Lună și-au trimis expediții pe Ares Credea că, odată cu trecerea timpului, vor face ceea ce-au reușit elenii, acum o mie de ani, și să transforme Afrodita într-un nou Pământ. Dar vor constitui ei, cu adevărat, o civilizație — adică să fie oameni rationali, într-o societate planificată rațional — omenească? Plictisit, se îndoia de asta

Un muget de motoare-l ridică pe Arpad în picioare

— Ți-a venit trăsura, spuse el Ar fi mai bine să pleci acum Calul Roșu te va duce-n zbor până la Varady.

— Danskarii vor sosi aici imediat, își exprimă Iason îngrijorarea

— N-au decât, răspunse Arpad dând din umeri. Am să-i alertez pe toți cei din preajmă, și nu sunt atât de proști încât să nu știe că am s-o fac O să-i primim cu o ploaie de ocări, apoi am să le poruncesc să se care de pe pământurile mele Rămas bun, drumețule!

— Aș... aș vrea să-ți răsplătesc bunătatea.

— Ei, na! A fost distractiv. În afară de asta, am avut șansa de a mă înfățișa ca bărbat adevărat înaintea fiilor mei

Iason ieși Aparatul de zbor era un elicopter — nu descoperiseră dispozitivele anti-gravitaționale pe-aici — pilotat de un localnic tânăr și taciturn Îl lămuri că era crescător de vite

şi că-l transporta pe străin nu atât pentru a-i face lui Arpad un serviciu, cât pentru a răspunde neobrăzării norlanderilor de a pătrunde în Dakoty fără permisiune. Iason era încântat că nu trebuia să-i facă şi conversaţie

Maşinăria de zbor se înălţă zbârnâind în văzduh În timp ce zbura spre sud, văzu cătunele grupate, câte-o vilă de-a câte unui magnat, altfel, doar câmpiile mănoase şi unduitoare Populaţia era menţinută între hotarele Westfallului, la fel ca în Eutopia. Dar nu pentru că ar fi ştiut că oamenii aveau nevoie de spaţiu şi de aer curat, îşi zise Iason Nu, acţionau aşa din lăcomie, pentru familia reificată Un tată nu dorea să-şi împartă averea între prea mulţi copii.

Soarele apuse şi peste marginea dinspre răsărit a lumii se ivi o lună aproape plină, uriaşă şi gălbuie ca un bostan. Iason se lăsă pe speteaza scaunului, simţind până-n oase vibraţia motorului, aproape savurându-şi oboseala, şi privi. Nu era vizibil niciun semn al bazei lunare. Trebuia să se întoarcă acasă înainte de a vedea oraşele strălucind pe Lună Iar acasă era mai mult decât imposibil de departe Putea călători spre cea mai îndepărtată dintre stelele care începuseră să clipească în lumina purpurie a asfinţitului — dacă ar fi posibil să depăşească viteza luminii — şi să nu găsească Eutopia. Îl separau de ea dimensiuni şi destinul. Nimic altceva decât distorsiunile spaţio-temporale ale unui parachronion l-ar mai putea duce peste liniile temporale spre ale sale

Se întrebă de ce era aşa O speculaţie găunoasă, însă creierul său obosit găsi o uşurare într-o astfel de copilărie De ce voise Dumnezeu ca timpul să se ramifice şi să se tot ramifice, enorm, pe ascuns, generând universuri precum Yggdrasil, din legendele danskare? Pentru ca omul să-şi dea seama de întregul său potenţial? Desigur că nu Atât de multe dintre ele erau nişte orori absolute

Să presupunem că Alexandru cel Mare nu şi-ar mai fi revenit după febra care l-a lovit în Babilon Ce-ar fi fost dacă

ar fi murit, în loc să fie cruţat, petrecându-şi restul unei vieţi îndelungate întărindu-şi imperiul?

Ei bine, chiar aşa *s-a petrecut*, şi probabil în mai multe istorii decât viceversa În acestea, imperiul său s-a prăbuşit în urma unor războaie turbate pentru succesiune Elada şi întregul Orient s-au destrămat Ştiinţele în formare s-au ofilit, transformându-se în metafizică şi, în cele din urmă, în misticism curat. O lume mediteraneeană în convulsii a fost cucerită treptat de către romanii duri, cruzi, lipsiţi de imaginaţie, care au pretins că sunt moştenitorii de drept ai Eladei, cu toate că au distrus Corintul. Un profet evreu, eretic, a înfiinţat un cult misterios care a prins rădăcini peste tot, pentru că oamenii erau aduşi la disperare de o astfel de viaţă. Iar acel cult nu cunoştea toleranţa. Preoţii săi negau toate celelalte căi în care putea fi privit Dumnezeu, în afară de una, au tăiat crângul sfânt, au luat din case umilele sale simboluri şi i-au martirizat şi pe ultimii oameni al căror spirit era liber

Oh, da, îşi zise Iason, *cu timpul, şi-au pierdut forţa S-a putut naşte ştiinţa, cu aproape două milenii mai târziu decât a noastră Însă otrava a rămas: ideea că oamenii trebuie să se supună nu numai prin comportament, dar şi în credinţă. Acum, în America, numesc asta totalitarism. Şi din această cauză, rachetele nucleare şi-au făcut apariţia lor cosmarească. Urăsc această istorie, cu mizeria, deşertăciunea, urâţenia, restricţiile, ipocrizia şi demenţa ei Nu voi avea niciodată o misiune mai grea decât atunci când pretind că sunt un american care ar putea să vadă din interior cum credeau acolo că-şi organizează viaţa. Însă deseară... îţi plâng de milă biată lume pângărită, neştiind dacă să nu-ţi doresc s-o sfârşeşti curând, după cum e probabil să se şi întâmple, sau să nădăjduiesc că, într-o bună zi, descendenţii tăi se vor chinui să ajungă la ceea ce-am realizat noi cu o eră în urmă*

Aici erau mai norocoşi. Trebuie să recunosc Creştinismul a căzut sub atacurile violente ale arabilor, vikingilor şi

magyarilor. După aceea, Imperiul Islamic s-a sinucis prin războaie civile, iar barbarii din Europa şi-au putut vedea de treabă Când au traversat Atlanticul, cu o mie de ani în urmă, nu aveau forţa de a declanşa un genocid asupra băştinaşilor; au fost nevoiţi să cadă la înţelegere Nu dispuneau, pe atunci, de industrie, ca să nenorocească întreaga emisferă Vrând-nevrând, s-au insinuat treptat în teritoriu, luându-l apoi aşa cum un bărbat îşi ia mireasa. Însă acele păduri imense şi întunecoase, câmpiile triste, deşerturile nepopulate şi munţii unde zburdau caprele sălbatice... le-au intrat în suflet cu toate. Întotdeauna, înlăuntrul lor, vor fi nişte sălbatici.

Oftă, se cuibări pe scaun şi se strădui să adoarmă Niki îi bântui visele

Acolo unde o cascadă marca începutul navigaţiei pe acel mare fluviu cunoscut drept Zeus, Mississippi sau Puhoiul-cel-Mare, o populaţie eminamente agrară nu ajunsese la transportul aerian, cu toate că era sigur că în Eutopia ar fi ridicat un oraş. Comerţul şi puterea militară au adus cu ele un guvern, arta, ştiinţele şi învăţământul Varady avea o populaţie de peste o sută de mii de locuitori — nu se făceau recensăminte în Westfall —, ale căror case întoarse spre interior înconjurau castelul voievodului. Trezindu-se, Iason se duse până în balconul său şi ascultă vuietul traficului Dincolo de acoperişuri se aflau lucrările defensive Se întrebă dacă o pace fondată pe un echilibru de forţe între stătuleţe ar fi putut dura

Dar dimineaţa era prea răcoroasă şi strălucitoare pentru astfel de panseuri. Era aici, în siguranţă, curat şi odihnit. La sosire discutase puţin Văzând halul în care se afla fugarul care-l căutase, fiul lui Bela Zsolt îl ospătase la cină şi-l trimisese la culcare

Vom discuta în curând, pricepu Iason, *şi va trebui să fiu cât se poate de prudent, dacă vreau să mai trăiesc.* Dar sănătatea, care-i fusese restabilită, radia atât de puternic în el, încât nu simţi niciun imbold de a-şi tempera îngrijorările

Un clopot răsună în interior. Se întoarse în încăpere, care era spațioasă și aerisită, însă excesiv de ornamentată Amintindu-și că prin tradiție nuditatea era dezaprobată, se îmbrăcă într-o robă, nu fără a se cutremura înaintea modelului său în zigzag

— Ești bine venit, rosti el în magyară.

Ușa se deschise și o femeie tânără intră cu micul său dejun

— Noroc ție, oaspete, spuse ea, vorbind cu accent, era o tyrkeră și purta chiar și îmbrăcămintea brodată și împodobită specifică poporului ei. Ai dormit bine?

— Ca un coiot după zburdălnicie, răspunse el râzând

Ea-i zâmbi la rându-i, încântată de această sugestie, și puse masa I se alătură la micul dejun Oaspeții nu trebuiau să mănânce singuri Găsi carnea de vânat un pic cam grea la această oră a zilei, însă cafeaua a fost delicioasă, iar fata a făcut o conversație încântătoare Era angajată ca menajeră, îi spuse ea, și economisea banii pentru o dotă, necesară când se va întoarce în teritoriul Cherokee

— Mă va primi voievodul? întrebă Iason după ce terminară

— Te așteaptă cu plăcere, zise, apoi sprâncenele-i fluturară Dar nu trebuie să ne grăbim

Începu să-și desfacă cingătoarea

O ospitalitate atât de generoasă trebuia să fie rezultatul unei suprapuneri a seninătății danskare și a tyrkerilor, chiar și mai libertini, care-i influența pe mai austerii magyari. Iason se simțea aproape ca acasă, într-o lume în care indivizii se bucurau unii de ceilalți așa cum credeau ei de cuviință. Avea puțin timp Dacă nu-și stabilea o poziție solidă, inflexibilă, înainte ca Ottar să-l sune pe Bela, era prins în capcană Se aplecă peste masă și o bătu, ușurel, pe mână

— Îți mulțumesc, scumpo, dar sunt sub jurământ

Ea acceptă răspunsul la fel de firesc pe cât îi pusese și întrebarea Această lume, care dispunea de mijloacele de a

unifica, alesese, aproape deliberat, să rămână în sfere separate de cultură Ceva din alienarea lui reveni pe când o privea deschizând uşa Pentru că doar văzuse o frântură de libertate Viaţa în Westfall rămânea un labirint de tradiţii, maniere, legi şi tabuuri. Care aproape că-l costase viaţa, reflectă el; ba, încă mai era posibil. Mai bine să se grăbească Intră în hainele pregătite pentru el şi se deplasă pe lângă încăperile lungi, din piatră. Un alt servitor îl îndrumă spre sala tronului voievodului Mai multe persoane aşteptau afară pentru a-şi face cunoscute plângerile sau să le fie judecate disputele Însă când se anunţă, Iason fu lăsat să intre imediat

Încăperea dinaintea sa era şi cea mai veche din clădire Coloane de lemn, crăpate de cât erau de bătrâne, zeităţi şi eroi dăltuiţi grotesc, susţineau un tavan jos. Fumul se înălţa, unduitor, dintr-o vatră în podea, îndreptându-se spre o gaură, rămăsese însă destul prin încăpere încât să-l usture ochii pe Iason Ar fi fost uşor să i se ofere magistratului lor şef un birou modern, se gândi, dar nu, strămoşii lui judecaseră tot în această cuşcă, aşa că şi el trebuia să facă la fel Lumina strecurată printre jaluzelele ferestrelor atingea trăsăturile aspre ale lui Bela şi se pierdea apoi în umbră. Voievodul era solid şi încărunţit; trăsăturile sale dezvăluiau o cantitate considerabilă de cromozomi de tyrker. Şedea pe un tron din lemn, cu trupul înfăşurat într-o pătură, iar pe cap avea coarne şi pene. În mâna stângă ţinea un baston cu o coadă de cal, iar în poală i se odihnea o sabie scoasă din teacă.

— Bun venit, Iason Philippou, spuse el pe un ton grav şi arătă spre un scaun Ia loc

— Îţi mulţumesc, stăpâne

Eutopianul îşi aminti cum şi ai săi folosiseră titluri măreţe

— Eşti pregătit să spui adevărul?

— Da

— Bine

Personajul se destinse brusc, își încrucișă picioarele și extrase un trabuc de sub pătură

— Duhănești? Nu? Păi, eu am s-o fac.

Un zâmbet acoperi cu riduri fața tăbăcită

— Pentru că ești un străin, nu mai trebuie să mă țin de ceremonialul ăsta afurisit

Iason încercă să răspundă adecvat:

— Asta-i o ușurare Noi nu prea avem ceremonialuri în Republica Peloponesiană

— Țara ta natală, ei? Am auzit că lucrurile nu merg prea bine acolo

— Nu Patria îmbătrânește Privim spre Westfall pentru viitorurile noastre

— Aseară spuneai că ai venit în Norlanda ca și comerciant

— Ca să negociez un acord comercial.

Iason se ținea, pe cât posibil, de povestea lui de acoperire. Nu le puteai destăinui despre diversele alternative ale istoriei și că elenii inventaseră parachronionul În afară de faptul că se schimbau chiar condițiile care erau studiate, ar fi fost o cruzime prea mare să le spui oamenilor că alții trăiau în perfecțiune

— Țara mea este interesată să cumpere cherestea și blănuri

— Hmmm. Așadar, Ottar te-a invitat să stai la el Cred că-mi pot imagina de ce Nu prea vedem prea mulți de prin Patrie pe-aici Iar în ziua următoare căta să-ți ia gâtul Ce s-a întâmplat?

Iason ar fi putut pretinde că sunt chestiuni private, însă n-ar fi dat prea bine. Iar o minciună gogonată era periculoasă, aflat înaintea tronului, erai automat sub jurământ.

— Până la un punct, nu-i nicio îndoială, greșeala a fost a mea, rosti el. Una dintre fetele familiei sale, aproape de majorat, a fost atrasă de mine — eu sunt departe de soția mea de mult timp și toată lumea mi-a povestit despre libertatea

danskarılor înainte de căsătorie — şi, ei bine, n-am avut nicio intenţie rea. De-abia dacă am încurajat-o, însă Ottar a aflat şi m-a provocat la duel

— De ce nu i-ai acceptat provocarea?

Nu avea niciun rost să spui că un bărbat civilizat nu se angaja în acte violente atunci când existau alternative

— Gândeşte-te, stăpâne, zise Iason Dacă pierdeam, aş fi murit. Dacă aş fi câştigat, acesta ar fi fost sfârşitul proiectului companiei mele. Ottarssonii n-ar fi acceptat niciodată plata unei despăgubiri, nu? Nu, în cel mai bun caz, ne-ar pune interdicţie de intrare pe teritoriile lor Iar peloponesienii au nevoie de cheresteaua aceea. Mi-am zis că ar fi cel mai bine să fug. Ulterior, asociaţii mei se vor lepăda de mine înaintea Norlandei

— Hmm... ciudat raţionament Însă, oricum, eşti loial Ce vrei de la mine?

— Numai asigurarea trecerii spre Steinvik.

Lui Iason aproape că-i scăpase „Neathenai". Îşi puse avântul sub control

— Avem acolo o fabrică şi o navă

Bela scoase fum pe gură şi se încruntă din cauza lentorii cu care se sfârşea trabucul

— Aş vrea să ştiu de ce s-a înfuriat Ottar în asemenea hal Nu-i stilul lui Cu toate că, presupun, atunci când e vorba de fiica lui, un bărbat nu-i prea îngăduitor.

Se aplecă înainte

— Pentru mine, spuse cu asprime, lucrul cel mai important este că norlanderii înarmaţi au trecut graniţa mea fără să ceară permisiunea

— Este o încălcare nefericită a drepturilor voastre, da

Bela slobozi o înjurătură ca de grăjdar

— Nu pricepi deloc. Graniţele nu-s sfinte pentru că aşa vrea Attila, orice-ar bolborosi şamanii, ci pentru că asta-i singura cale de a menţine pacea Dacă nu condamn în mod

deschis acest raid peste frontieră şi-l pedepsesc pe Ottar pentru el, vreun cap înfierbântat ar putea fi tentat de ceva, într-o bună zi; şi acum toată lumea are arme nucleare

— Nu vreau un război din cauza mea! exclamă Iason, îngrozit Trimite-mă, mai întâi, înapoi la el

— Oh, nu, fără prostii din astea Pedeapsa pe care i-o dau lui Ottar va fi că-l voi împiedica să se răzbune, indiferent de bunele şi relele din cazul tău. O să înghită el hapul.

Bela se ridică. Îşi puse trabucul în scrumieră, ridică sabia şi, dintr-odată, se transfigură Parcă i s-ar fi adresat cine ştie ce zeu păgân

— De-acum înainte, Iason Philippou, eşti ocrotit în Dakoty. Cât timp eşti în paza noastră, orice rău ţi se face ţie mi se face mie, casei mele şi poporului meu Aşa să-mi ajute cei Trei!

Autocontrolul lui se spulberă Iason căzu în genunchi şi bâigui mulţumirile

— Ajunge, mârâi Bela Să punem la punct transportul tău, cât de repede posibil. Am să te trimit pe calea aerului, cu o escadrilă a armatei. Dar, desigur, voi avea nevoie de permisiunea ţărilor pe care le vei survola. Asta o să ia ceva timp Du-te înapoi, relaxează-te. Te chem când totul va fi gata

Iason plecă zgribulindu-se

Petrecu vreo două ore plăcute rătăcind prin castel şi prin curţile lui Tinerii din suita lui Bela erau nerăbdători să se laude faţă de cineva din Patrie Trebui să recunoască eleganţa echitaţiei lor, a luptelor, a concursurilor de tir; ceva se trezi în el în timp ce asculta poveştile despre expediţiile peste câmpii şi prin păduri, pe râuri, în căutarea legendarei metropole a lui Unnborg, cânturile unui bard treziseră glorii care mergeau mai departe decât relata istoria, până la instinctele ucigaşe ale omului maimuţă

Însă acestea sunt exact tentaţiile sclipicioase cărora le-am întors noi spatele în Eutopia. Pentru că negăm că ne-am trage

din maimuță Suntem oameni cu rațiune. În asta constă umanitatea noastră Plec acasă. Plec acasă. Plec acasă.

Un servitor îi atinse brațul.

— Te cheamă voievodul

Era un glas înspăimântat. Iason se grăbi să se întoarcă. Ce s-o fi întâmplat? Nu l-au dus în sala tronului În loc de asta, Bela îl aștepta lângă un parapet. În spatele lui, doi soldați stăteau în poziție de drepți, cu fețe inexpresive sub căștile lor cu panaș. Frumusețea zilei și blândețea adierii erau spulberate de aspectul lui Bela. Scuipă la picioarele lui Iason

— M-a sunat Ottar, zise el.

— Eu... a spus el..

— Iar eu crezusem că n-ai încercat decât să te culci cu una Nu să distrugi casa care te-a primit ca oaspete!

— Stăpâne

— Nu te teme Ai reușit să-mi smulgi un jurământ. Acum trebuie să treacă ani de zile ca să-mi ameliorez relațiile cu Ottar, pentru că l-ai înșelat.

— Dar

Calm! Calm! Te-ai fi putut aștepta la asta.

— Nu vei călători cu un aparat militar. Da, vei avea o escortă Însă aparatul care te transportă va trebui să fie ars după aceea. Acum du-te și așteaptă în grajduri, lângă un morman de bălegar, până suntem gata

— N-am vrut să fac rău, protestă Iason N-am știut

— Luați-l de aici până nu-l omor, porunci Bela.

Steinvik era un oraș vechi. Acele străzi înguste, pietruite, acele case pustii văzuseră toate navele-dragon. Însă același vânt care aducea dinspre Atlantic mirosul sărat și proaspăt mătură și îmbufnarea lui Iason, venită cu el până aici. Își făcu loc prin mulțime fluierând Un bărbat din Westfall sau din America s-ar fi fofilat. Nu dăduse el greș? Nu trebuia, oare, să fie înlocuit cu cineva a cărui poveste de acoperire n-avea nimic din Elada? Dar în Eutopia priveau asta limpede Eșecul său era

urmarea unei greşeli de bună-credinţă. o greşeală pe care n-ar fi săvârşit-o dacă l-ar fi instruit mai atent înainte de a-l trimite în misiune. Din greşeli se învaţă

Amintirea oamenilor din Ernvik şi Varady — oameni furtunoşi, generoşi, a căror prietenie ar fi vrut s-o păstreze — îl chinuise o vreme. Se descotorosi şi de ea. Mai erau şi alte lumi, nenumărate O tăblie din lemn scârţâi în bătaia vântului. Frăţia lui Hunyadi şi Ivar, armatori. O acoperire bună într-un oraş unde aproape a doua întreprindere era legată de mare Urcă la etajul al doilea. Treptele pocneau sub cizmele lui. Întinse palma înaintea unui marcaj de pe perete. Un scanner ascuns îi citi amprentele degetelor şi se deschise o uşă mascată Încăperea de dincolo de ea era lambrisată după moda locală, însă proporţiile sale precise aduceau aminte de casă, şi o statuetă a lui Nike îşi întindea aripile pe un raft

Nike... Niki... Mă întorc la tine! Inima-i bătea nebuneşte

Daimonax Aristides îşi ridică privirile de pe biroul său. Uneori, Iason se întreba dacă exista ceva care să zgâlţâie calmul individului.

— Ce bucurie! bubui glasul profund Ce te aduce pe-aici?

— Mă tem că am veşti rele

— Cum aşa? Atitudinea ta sugerează că problema nu-i o catastrofă

Daimonax îşi părăsi scaunul, se duse la bufetul cu băuturi şi umplu două pahare frumoase şi limpezi, apoi se făcu comod pe o canapea

— Hai, povesteşte-mi

Iason i se alătură.

— Fără să ştiu, spuse el, am încălcat ceea ce pare a fi un tabu de prim ordin Am fost norocos că am scăpat de acolo cu viaţă

— Hmm, făcu Daimonax şi îşi mângâie barba colilie N-ai fi primul care face asta, nici ultimul Bâjbâim pe drumul spre cunoaştere, însă realitatea ne va surprinde mereu Păi, felicitări că ai scăpat teafăr Nu mi-ar fi plăcut deloc să te jelesc

Toastară solemn înainte de a bea Omul raţional îşi recunoaşte propria sa necesitate de ceremonial; şi de ce n-ar extrage-o din abundenţa de mituri? În afară de asta, podeaua era rezistentă la pătare.

— Te simţi pregătit să raportezi? întrebă Daimonax

— Da, mi-am făcut ordine în datele din minte pe drum încoace.

Daimonax porni un aparat de înregistrare, rosti câteva cuvinte de marcare a fişierului şi adăugă:

— Dă-i drumul.

Iason se felicitase pentru că declaraţia lui era bine organizată: clară, directă şi completă. Însă, pe când vorbea, împotriva voinţei sale, retrăi experienţa prin care trecuse, nu mintal, ci organic. Vedea undele de amplitudine scânteind la cel mai mare nivel pe Pentalimne. traversă sălile din castelul Ernvik împreună cu energicul şi iscoditorul tânăr Leif; se confruntă cu un Ottar devenit animalic, fură din cetate şi bătu un străjer, apoi preluă controlul unui vehicul fluturându-şi degetele; fugi pe un drum pustiu şi se împletici printr-o pădure pustie Bela scuipă, iar triumful său se întunecă brusc La sfârşit nu se mai putu abţine

— De ce n-am fost informat? Aş fi avut grijă. Însă ziceau că aceştia-s oameni liberi şi sănătoşi, oricum, liberi înainte de mariaj. De unde să fi ştiut?

— O scăpare, căzu Daimonax de acord Dar nu suntem în această activitate de atât de mult timp încât să nu avem tendinţa de a nu pune prea multe la îndoială

— De ce suntem aici? Ce trebuie să învăţăm de la aceşti barbari? Cu un infinit de explorat, de ce ne mai pierdem vremea cu cea de-a doua cea mai înfiorătoare lume găsită de noi?

Daimonax opri înregistratorul. O vreme, între cei doi se lăsă tăcerea. Afară, se învârteau roţile, se auzeau râsete şi un crâmpei de cântec se strecură pe fereastră, iar oceanul ardea în lumina soarelui care coborâse la orizont

— Nu știi? întrebă Daimonax în cele din urmă, cu un glas moale

— Păi, din interes științific, desigur, zise Iason gâtuit. Îmi pare rău. Institutul lucrează pe baza unor motive solide În istoria americană observăm căile greșite care pot fi urmate de unii. Bănuiesc că și aici se poate.

Daimonix clătină din cap.

— Nu.

— Poftim?

— Studiem ceva mult prea prețios pentru a putea renunța Lecția este umilitoare, dar înfumurata noastră Eutopia va merita puțină umilință Nu erai conștient, pentru că, până acum, nu avem suficiente lucruri concrete pentru a publica vreo concluzie. Și în afară de asta, ești nou în meserie, iar prima ta misiune a fost în altă parte. Dar, înțelegi, avem motive suficiente să credem că Westfall este și Pământul Bun

— Imposibil, șopti Iason

Daimonax zâmbi și luă o înghițitură de vin

— Gândește-te, rosti el. Ce-i trebuie omului? În primul rând, necesitățile biologice, mâncare, un adăpost, medicamente, sex, un mediu sănătos și sigur, într-o oarecare măsură, în care să-și crească copiii. În al doilea rând, omul trebuie să năzuiască, să învețe, să creeze Ei, n-au aceste lucruri aici?

— S-ar putea spune la fel și despre oricare dintre triburile din Epoca de Piatră Nu poți pune pe același plan mulțumirea cu fericirea.

— Bineînțeles că nu Și dacă nu de altceva, nu-i ordonata, unificata, planificata Eutopia țara vacilor blânde? Am pus capăt tuturor conflictelor, până și pe acela dintre om și propriul său spirit; am luat în stăpânire planete, stelele sunt prea îndepărtate. Dacă Dumnezeu n-ar fi fost atât de bun încât să facă posibil parachronionul, ce ne-ar mai fi rămas?

— Vrei să spui că

Iason își căuta cuvintele. Își reaminti că nu era deloc sănătos să se simtă ofensat de orice afirmație, oricât ar fi fost de scandaloasă

— În absența combaterii spiritului de clan, a superstițiilor, ritualurilor și tabuurilor... omul n-ar avea nimic?

— Mai mult sau mai puțin corect Societatea trebuie să aibă structură și un sens. Însă natura nu dictează ce structură să fie, ce sens Raționalismul nostru este o alegere nerațională Biciuirea animalului dinlăuntrul nostru este, pur și simplu, încă un tabu Putem iubi cum vrem, dar nu și urî după plac Așa că suntem mai liberi decât oamenii din Westfall?

— Dar în mod sigur unele culturi sunt mai bune decât altele!

— Nu neg, spuse Daimonax Eu doar subliniez că fiecare are un preț. Pentru ceea ce avem acasă plătim un preț aprig Nu ne permitem nici măcar un simplu impuls pe negândite, de-abia exprimat. Prin excluderea pericolului și a greutăților, prin eliminarea deosebirilor dintre oameni, nu lăsăm nicio speranță de victorie. Ba mai rău, poate, este faptul că am devenit niște însinguraţi puri. Nu mai aparținem nimănui. Singura noastră obligație este negativă, să nu supunem pe nimeni altcineva niciunei constrângeri. Statul — o organizație planificată, un mecanism fără personalitate, fără exigențe — are grijă de necesitățile și suferințele fiecăruia Unde-i loialitatea până la moarte? Unde-i intimitatea dintr-o viață întreagă împărtășită? Participăm la ceremonii, dar, pentru că știm că sunt gesturi arbitrare, ce valoare mai au? Pentru că ne-am făcut lumea unică, unde-s culoarea și contrastul, unde-i mândria de a fi, în mod ciudat, noi înșine?

Deci, acești oameni din Westfall, cu toate defectele lor, știu cine sunt, ce sunt, la ce aderă și ce le aparține Tradiția nu-i îngropată în terfeloage, ci face parte din viața lor, așa că morții lor rămân cu ei, în aducerea lor aminte Problemele lor sunt reale, deci și succesele lor sunt adevărate Cred în ritualurile lor

Familia, regatul, rasa sunt lucruri pentru care merită să trăiești și să-ți dai viața Poate că-și folosesc mai puțin mintea — cu toate că nici eu nu sunt sigur că-i așa —, dar se folosesc de nervi, glande și mușchi mai mult ca noi Așa că ei cunosc un aspect faptului de a fi om pe care lumea noastră prudentă l-a respins. Dacă au reușit asta în timp ce au creat științele și tehnologia mașinăriilor, n-ar trebui să învățăm de la ei?

Iason nu avea niciun răspuns

În cele din urmă, Daimonax spuse că s-ar putea întoarce și el în Eutopia După o vacanță, ar putea fi repartizat într-o altă istorie, pe care ar putea-o găsi mai atrăgătoare. Se despărțiră prietenește

Parachronionul bâzâia Energiile pulsau între universuri Poarta se deschise și Iason păși prin ea Intră printr-o colonadă lucitoare. Neoatenieni albi se lăsară, cu grație și în pace, pe apă în jos. Bărbatul care-l întâmpină era un filosof O tunică decentă și sandale atârnau prin apropiere, pregătite să fie purtate. De undeva răsună o liră

În Iason tresălta bucuria Leif Ottarsson îi dispăru din amintire. În singurătatea sa, fusese tentat de o asemănare întâmplătoare cu iubirea lui Acum era acasă. Iar Niki îl aștepta, Nikias Demostheneou, cel mai frumos și încântător dintre băieți

Traducerea Silviu Genescu

Postfață:

Cititorii ar trebui să știe că scriitorii nu sunt responsabili pentru opiniile și comportamentul personajelor lor Totuși mulți nu țin seama de asta De aceea, eu, de pildă, am fost numit „fascist" în față Neîndoios, povestirea de față mă va

acuza de lucruri şi mai rele Şi n-am dorit decât să istorisesc o poveste!

Mărturisesc, poate că a fost ceva mai mult Asta nu se poate evita. Fiecare om vede lumea de pe platforma sa filosofică specifică şi de aceea, în mod inevitabil, despre un scriitor care încearcă să descrie ceea ce vede se consideră că face propagandă Ca regulă generală însă, propaganda se găseşte sub suprafaţă. Iar asta este de două ori mai adevărat în cazul science-fictionului, care începe prin a transmuta realitatea în irealitate sinceră.

Aşadar, ce am susţinut eu aici? Nu o formă anume de societate. Dimpotrivă, omenirea mi se pare atât de splendid şi ironic variabilă, încât o ordine socială perfectă nu poate exista Suspectez totuşi că puţini oameni sunt adaptaţi biologic la civilizaţie, gândiţi-vă la repetatele ei colapsuri Desigur, ideea aceasta poate fi greşită. Chiar dacă ar fi adevărată, poate fi doar alt factor de care planificările noastre ar trebui să ţină seamă Mutabilitatea omului nu poate fi pusă însă sub semnul întrebării.

În felul acesta, toate aranjamentele pe care le face vor avea defectele lor, care, până la urmă, îl vor duce la ruină, dar toate vor avea de asemenea virtuţile lor. Eu unul nu cred că aici-şi-acum este un loc chiar atât de rău în care să trăim. Dar alţii o pot crede În acelaşi timp nu putem nega că *unele* moduri de viaţă sunt, ca un fel de contrabalansare, ticăloase. Cele mai rele şi mai periculoase sunt acelea care nu pot tolera nimic ce diferă de ele însele

Prin urmare, într-o epocă a conflictelor avem nevoie de o înţelegere clară a propriilor noastre valori... şi ale inamicilor. În mod similar trebuie să vedem cu aceeaşi limpezime cusururile ambelor societăţi. Imperativul acesta este mai puţin moral şi mai degrabă strategic. Doar de pe o asemenea bază putem şti ce ar trebui să facem şi ce este posibil să facem

Pentru că nu suntem prinşi într-un coşmar absurd. Trăim într-o lume reală în care evenimentele au cauze inteligibile şi

cauzele au efecte Nu am căpătat niciodată vreo misiune sacră şi ar fi fatal să credem altceva Avem în acelaşi timp dreptul la autoconservare. Totul este să ştim ce dorim să conservăm Iar apoi probabil că bunul simţ şi instinctele străvechi ne vor scoate la lumină.

Este o predică destul de plictisitoare cu care să încarc o povestire care a fost menită, la urma urmelor, ca divertisment Ideea ei a fost formulată mult mai bine de către Robinson Jeffers*:

„Trăiască libertatea şi la naiba cu ideologiile!"

INTRODUCERE LA „O PERECHE DE BUNCH"

Un singur scriitor are două povestiri în antologia aceasta și — surpriză! — nu sunt eu acela Este David R. Bunch, un scriitor a cărui operă o admir enorm. Și un scriitor care, în mod destul de ciudat, abia dacă a primit elogiile care i se cuvin Prima dată i-am citit un text apărut într-un fanzin elegant care se numea *Inside* și era editat de Ron Smith. El dăduse peste Bunch (sau viceversa) și fusese intrigat de stilul lui neobișnuit, de simțul poetic, de viziunile aproape dadaiste pe care izbutea să le exprime în fantasy și science-fiction. Bunch a fost publicat cu regularitate în *Inside* și prozele lui au atras reacții variate Unii critici foarte sensibili (ca John Ciardi*) au comentat cunoscători Fanii prostovani s-au scărpinat în țeste și s-au întrebat de ce se irosea spațiu cu Bunch când ei ar fi putut citi analize mai multe și mai bune ale propulsiilor inerțiale așa cum erau utilizate în povestirile lui Ed Earl Repp sau altamărâtcael Acum șase ani, atrăgătoarea și inteligenta fostă redactoare de la *Amazing Stories*, Cele Goldsmith Lalli, a început să publice povestiri de Bunch O dată în plus, furoare și reacții amestecate. Însă Bunch găsise un cămin Cu un curaj considerabil, el și Lalli au început să publice povestiri despre planeta roboților Moderan. Erau istorii în mod fățiș prevenitoare, cu degetul avertizor înfipt direct în ochiul sau în nasul cititorului. Am așteptat zece ani pentru a-l putea publica eu însumi pe Bunch Iată de aceea, *o pereche* de Bunch, un mănunchi de Bunch, poate un buchețel

Bunch este originar din statul Missouri. Are o educație vastă: șef de promoție în liceu, a fost răsplătit cu o bursă la Colegiul Central de Stat Missouri, unde a absolvit limba

engleză cu materii secundare fizica şi ştiinţele sociale, şi a terminat cu diplomă Bachelor of Science; a primit diploma Master of Arts de la Universitatea Washington, unde s-a concentrat pe literatura engleză şi americană. La un moment dat urmase cursul de admitere pentru doctorat, dar exact înainte de ultimul efort pentru efortul final a părăsit scrierea disertaţiei pentru a se înscrie la Writer's Workshop de la Universitatea de Stat Iowa După o vreme a abandonat însă chiar şi acel tărâm sacrosanct al laurilor pentru a scrie în felul lui propriu, în timpul lui propriu. Nu s-a întors niciodată.

Plecarea nu se pare că l-ar fi afectat prea mult. A publicat în peste patruzeci de reviste: poezii şi povestiri de o vastă varietate Majoritatea materialelor i-au apărut în revistele „mici" sau în revistele science-fiction Dintre primele amintesc *San Francisco Review, Southwest Review, New Mexico Quarterly, Chelsea, Perspective, Genesis West, The Smith, Shenandoah, New Frontiers, Simbolica, The Fiddlehead, Epos, The Galley Sail Review, Forum* şi multe altele. A apărut în aproape toate publicaţiile SF existente şi a supravieţuit altor douăzeci. Judith Merril l-a onorat de trei ori în antologiile ei *Year's Best SF.* O culegere a povestirilor lui a fost acceptată anul acesta pentru a fi publicată în ediţie cartonată. Versurile i-au apărut în tot atât de multe reviste pe cât cele menţionate mai sus şi o culegere de poezii urmează să intre la tipar

Este posibil ca Bunch să fie cel mai periculos vizionar dintre toţi cei reprezentaţi aici A fost aşa pe toată durata carierei lui de scriitor speculativ, nu a scris în felul acesta doar pentru ocazia de faţă, ca unii dintre colegii din volum Bunch scrie despre enigme, puzzle-uri, căutări, fabulele viitorului. El vorbeşte în ghicitori Este în avantajul cititorului să încerce să le descâlcească

INCIDENT ÎN MODERAN

de DAVID R BUNCH

În Moderan nu ne aflăm prea des între războaie, dar eram în timpul unui armistițiu Se defectaseră două Fortărețe din nord — cred că era vorba de un soi de întrerupere a curelelor de transmisie din sistemul de transport al muniției — și votaserăm cu toții în favoarea unei încetări a războiului pentru o zi sau cam pe-atât, ca să le dăm ocazia să revină și să-și reia tirul Nu mă înțelegeți greșit — nu era nici genul de fairplay imaculat și plin de dragoste, nici o ipocrizie din soiul iubește-Fortăreața-dușmanului-tău, cum s-ar fi putut întâmpla în Zilele de Demult Era un compromis cutezător și de bun-simț, făcut cu realitatea. Cu cât mai de proporții și mai bine purtat e războiul, cu atât mai mari sunt șansele să urăști din belșug și să câștigi onoruri. Asta era tot.

Dar, în orice caz, între războaie făceam niște lucruri bizare, exact dincolo de cel de-al unsprezecelea și cel mai dinafară zid al fortăreței mele. Ca să spun adevărul adevărat, în cea mai mare parte a timpului stăteam pur și simplu acolo, pe scaunul meu care-mi înconjura călduros șoldurile, savurând imaginea de berbec cețos a soarelui, văzută prin scutul de vapori maronii-roșcați al lunii iulie și spunându-i maestrului meu de arme ce să facă. În clipa aceea, se nimerise să lustruiască o placă onorifică de pe Zidul 11, care proclama că fortul nostru, Fortăreața 10, era PE PRIMUL LOC ÎN RĂZBOI, PE PRIMUL LOC PRINTRE CEI CE URĂSC ȘI PE PRIMUL LOC PRINTRE SPAIMELE DUȘMANILOR

Totul era anost. Vreau să spun că această pierdere de vreme dintre războaie, când coordonam lustruirea plăcilor și moțăiam sub soarele filtrat al verii, începea să devină

monotonă. Din pură plictiseală şi, presupun, de dragul amuzamentului, mă pregăteam să-mi iau la bătaie maestrul de arme cu noul meu baston metalic umplut cu plumb. Nu fiindcă aş fi fost de părere că nu făcea o treabă excelentă, ci, înţelegeţi, doar ca să am şi eu ceva de făcut. Am fost scutit de acest expedient mai degrabă stupid şi poate lipsit de sens, dar nicidecum pe de-a-ntregul neplăcut, de o mişcare remarcată pe al nouălea deal din dreapta mea Mi-am ajustat repede viziunea de ansamblu a Moderanului, reducând-o la o imagine a detaliilor minuscule, mi-am dus la ochi micul periscop de buzunar şi am detectat o creatură

Când a ajuns la mine, bun, avusesem dreptate! Mi-am dat imediat seama că era ceva mişcător — om? animal? plantă umblătoare? — ei bine, ce se poate spune despre majoritatea acestor forme de viaţă mutante care cutreieră plasticul fără stăpân din Moderan? Când am văzut că stătea în faţa mea, am fost tulburat. Într-un mod bizar, m-am simţit cumva vinovat şi ruşinat fiindcă era atât de încovoiat şi de răsucit şi fiindcă, din cauza cărnii, părea atât de moale. Oh, de ce nu pot fi cu toţii duri, cu metalul strălucindu-le şi curaţi, aşa cum suntem noi, stăpânii Fortăreţelor, cu un minimum de benzi de carne, pentru menţinerea formei? Le-ar aduce o viaţă atât de bine ordonată, atât de fericit de plină de ură, dacă ar fi ca noi, stăpânii din Moderan, scânteietori şi părând de oţel în toată splendoarea noastră, cu benzi de carne puţine şi lipsite de importanţă, cu cea mai mare parte a grandioaselor noastre trupuri din aliaje metalice noi-nouţe. Dar presupun că e întotdeauna necesar să existe şi forme de viaţă inferioare, insecte pe care să le strivim sub tălpi.. Am decis să-ncerc să vorbesc, fiindcă nu puteam sta pur şi simplu acolo, cu el uitându-se la mine

— Aici suntem între războaie, i-am spus, într-un stil neoficial Două dintre puternicele Fortăreţe ale Nordului s-au defectat, aşa că am decis să facem o pauză

El n-a scos niciun cuvânt Se uita la plăcile onorifice de pe Zidul ıı şi la maestrul de arme, care lustruia cuvintele trufaşe

— Nu e decât un mod de a umple golul dintre două misiuni, am spus eu. În plus, îmi oferă şansa să moţăi aici, sub soarele ăsta filtrat, în timp ce munceşte maestrul de arme. Dar devine plictisitor Înainte de sosirea ta, eram gata să-i trag o bătaie cu noul meu baston de metal umplut cu plumb, deşi el e întregime metalic, din aliaje ale metalului-nou, şi face o treabă excelentă, şi probabil că oricum n-ar fi simţit loviturile. Dar, ştii, trebuie pur şi simplu să fac ceva După cum îţi dai pesemne seama, în Moderan niciun stăpân de fortăreaţă nu trebuie să presteze vreo muncă reală Ar fi o încălcare a codului

Am râs puţin, dar, straniu, am simţit o nervozitate în fâşiile mele de carne şi, vag, de-a lungul marginilor îmbinărilor De ce se uita aşa la mine? Şi, chiar dacă se uita, de ce mă afectau privirile unei forme de viaţă atât de insignifiante?

Putea să vorbească? Putea Buzele moi, albăstrui, s-au îndepărtat una de cealaltă şi o bucată de carne galben-rozalie, plină de zgârciuri, a tresăltat în sus şi jos într-o zoaie umedă din gura lui roşie precum carnea jupuită. Când s-a încheiat această performanţă cumva vulgară, în care erau implicate carnea şi aerul, mi-am dat seama că tocmai spusese:

— Cu puţin timp în urmă, i-am făcut Fiului o înmormântare modestă Am ciopârţit plasticul cu jalnicele noastre unelte improvizate pentru morminte l-am pus sub crustă la timp Ne-am grăbit. Ştiam că nu poţi să ne garantezi un armistiţiu mai lung. Am venit să-ţi mulţumesc pentru ceea ce ai făcut.

Acest discurs straniu mi-a produs o uşoară vibraţie şi m-am simţit emoţionat, apoi mi-am revenit repede şi mi-am fluturat cu nepăsare mâna de oţel.

— Consideră că mi-am primit mulţumirile Dacă vrei o floare de oţel ca ornament, ia una

Lui i s-au cutremurat toate părţile de carne lejeră

— Am venit să-ţi mulţumesc, mi-a spus, în ceea ce am presupus că reprezenta, pentru tribul lui, un limbaj tăios, nu ca să fiu luat în râs.

În privirea lui se vedeau acum uimirea şi îndoiala.

Am fost dintr-odată de părere că totul devenea mai degrabă absurd Iată-mă pe mine, un bărbat din Moderan, între războaie, văzându-mi de propriile mele treburi şi stând în afara celui de-al unsprezecelea Zid al Fortăreţei mele în aşteptarea reluării conflictului, iar un bizar bulgăre umblător de sentimentalitate, de a cărui existenţă habar n-aveam, vine de pe al nouălea deal din stânga mea ca să-mi mulţumească pentru o înmormântare

— Ai avut una ca lumea? l-am întrebat

Şi am încercat, cu frenezie, să-mi aduc aminte cum era în Zilele de Demult. Convoiul îndoliaţilor s-a întins pe un kilometru şi jumătate? Muzică — o grămadă? Flori — au troienit totul?

— Numai noi, a povestit el Eu şi mama lui Şi Fiul Ne-am grăbit Eram siguri că nu ne puteai da mult timp dintr-o perioadă atât de aglomerată Îţi mulţumim pentru ceea ce ai făcut — pentru decenţă

Decenţă? Ei, ce cuvânt bizar! Ce-ar putea însemna?

— Decenţă? am întrebat.

— Respectarea ritualurilor Doar ştii! Am avut timp pentru o scurtă rugăciune. Am cerut să i se îngăduie Fiului să trăiască veşnic într-un cămin fericit.

— Ascultă, i-am spus, deja puţin cam sătul de toată povestea. Din Zilele de Demult nu-mi aduc aminte mai mult de jumătate din ce e necesar ca să discutăm despre asta. Dar voi, sărmani mutanţi din carne, vă îngropaţi morţii şi apoi cereţi să li se îngăduie să se trezească şi să trăiască iarăşi, fiind de douăzeci şi cinci de ori mai uşori decât o bulă de aer din care s-a extras toată umezeala Nu despre asta e vorba? Şi nu înseamnă

să-ţi asumi un mare risc? De ce să nu dai dovadă de înţelepciune făcând-o cum o facem noi, stăpânii Moderanului? Treci pur şi simplu printr-o operaţie când eşti tânăr şi viguros, arunci carnea care nu-ţi trebuie, pui „în locul" tău „înlocuitori" în totalitate metalici, din aliajele metalului-nou, şi trăieşti la nesfârşit Te hrăneşti cu extractul de miere-de-introven în stare pură descoperit de noi şi e treabă uşoară, o să reuşeşti Ştim ce am primit şi ştim cum să trăim... Şi acum scuză-mă, te rog, conform raportului care soseşte chiar în acest moment prin Avertizor, acele Fortăreţe în care eşuase războiul par să fie din nou în bună stare Noi am încetat exploziile din cauza lor, aşa că acum trebuie să mă pun în mişcare ca să pregătesc timpul-de-ură Aş crede că tirul o să fie mai intens decât l-ai mai văzut vreodată

În decursul ultimei părţi a acestui discurs am privit ceea ce semăna a nedumerire şi îndoială pâlpâind bizar pe faţa lui împovărată de carne

— Ai oprit războiul pentru că Fortăreţele alea din nord au eşuat? N-ai... de fapt, n-ai făcut-o ca să putem îngropa Fiul şi s-avem parte de decenţă?

Probabil că-l înconjurase un soi de convingere rece, părea să se contracte şi să se zbârcească, scurtându-se cu mai mulţi centimetri, chiar acolo, pe plastic M-am minunat din nou de încercările grele la care se supuneau aceste fiinţe din carne din pricina emoţiilor şi a palpitaţiilor inimilor lor. În timpul unui soi de meditaţie, am bătut cu zgomot surd în pieptul meu „înlocuit" şi le-am mulţumit stelelor de fier aducătoare de noroc din splendidele noastre noi ceruri satelit pentru starea mea de calm şi sânge-rece

— Vom deschide focul în scurt timp, am spus. Acum eliberăm liniile pentru prima numărătoare inversă şi pentru o reluare generalizată Vezi, încercăm să-ncepem cu toţii de la acelaşi nivel. Pe urmă fiecare Fortăreaţă distruge pe cont propriu şi-şi foloseşte muniţia cât mai repede cu putinţă

El m-a privit vreme îndelungată, căutând un semn care să-i dea de înţeles că glumeam. După o vreme a spus pe un ton despre care presupuneam că le sugerează creaturilor de carne o mare tristeţe şi o imensă resemnare

— Da, cred că într-adevăr nu v-aţi oprit ca să putem îngropa Fiul şi s-o facem cu decenţă Cred c-a fost într-adevăr din cauza Fortăreţelor care-au eşuat în nord. Acum înţeleg că am deslușit în toate astea ceva sincer şi bun şi că acest ceva nu era acolo. Aşa că am bătut drumul ca să-ţi mulţumesc pentru o decenţă... pentru nimic...

Probabil că auzind asta am dat uşor din cap, sau poate că n-am făcut-o, fiindcă în clipa aceea auzeam vocea, auzeam Avertizatorul spunând că totul era pregătit pentru începerea Marii Distrugeri şi pentru ca stăpânii să-şi reocupe poziţiile la panourile de comandă din Camerele de Război.

— Asta e! am spus, fără să-mi adresez cuvintele cuiva sau către ceva anume Acum o să dublez tirul şi lansările de încărcături explozive pe toată durata zilei, până când vom recupera timpul pierdut, măsurat în unităţi de ură

Tocmai când îi porunceam maestrului meu de arme să nu-mi uite scaunul şi eram pe punctul să mă-ntorc cu spatele şi să plec, grăbindu-mă către Camera mea de Război ca să reiau Marea Distrugere, prin oţelul meu a pătruns un sunet rece. Şi ce era acel scâncet subţire care se răspândea pe plastic? Apoi am văzut. Era micul vagabond din carne. Îşi pierduse controlul emoţiilor, se prăbuşise şi hohotea cu adevărat de plâns.

— E OK, nu-ţi fie teamă, am spus, întorcându-mă să plec în goană Mergi prin zonele joase, evită chiar şi dealurile care ating numai jumătate din înălţimea maximă şi mişcă-te cu iuţeală O s-ajungi cu bine La început nu tragem decât în piscuri

Dar, în timp de treceam dincolo de zid şi-i porunceam maestrului de arme să ia toate măsurile de siguranţă, am observat că micul carne-vagaboandă rămăsese trântit cu faţa

în jos, plângând în hohote pe plastic. De ce nu făcea niciun efort ca să plece și să se salveze? Și, dintr-odată, o veche Fortăreață Vecină din est s-a dezlănțuit, a trișat lovind prematur cu o asemenea forță, încât micul carne-vagaboandă a fost făcut piftie — ba chiar mai mult decât atât, fiind nimerit de o bombă Zump letală, despre care sunt singur că l-ar fi putut împinge până-n miezul pământului, chiar dacă l-a vaporizat și l-a spulberat în înaltul cerului și în cele patru vânturi, și am fost foarte încântat că proiectilul căzuse la o atât de mică distanță de complexul meu. Iar în timp ce mă uitam la devastarea fumegândă și la marele petic de nimic rămas acolo unde, cu o clipă înainte, pământul fusese acoperit cu plastic de bună calitate, n-am putut să nu mă bucur că războiul CONTINUA cu siguranță Pentru carne-vagaboandă nici măcar n-am încercat să plâng, și nimic din mintea mea nu mi-a putut face inima să sângereze în timp ce am dat buzna în Camera Războiului și am împins manetele de lansare în jos dintr-o lovitură

Traducerea Ana-Veronica Mircea

EVADAREA

de DAVID R BUNCH

În mica mea cameră, cu un pat acoperit de o cuvertură roşie şi două ferestre cu storuri cenuşii, trase, puteam vedea Turnul, şi nu din amurgul amintirii, pentru că n-am fost niciodată acolo, ci doar în gândurile mele nocturne Iar în mintea mea, era un lucru glorios, chiar dacă avea numai un metru douăzeci înălţime, iar lumina lunii lovea rezervorul unde se aflau lanţurile mele şi suportul, îmbietor de gol. O siluetă înaltă se va arăta în stradă, pentru un moment, viguroasă şi dreaptă, între gândurile de noapte (cu toate că sunt cu vreo doişpe centimetri mai scund decât înălţimea decentă), apoi se va întoarce şi-o va lua la pas spre ţintă, călcând hotărât, cu o repeziciune potrivită, lanţurile deplasându-se cu uşurinţă pe cele două mici cărucioare pe roţi, în tăcere, şi la marginea drumului. Într-o celebrare a strălucirii selenare am escalada Turnul până sus, în vârf, şi ne-am aşeza cu uşurinţă pe suportul de pe rezervorul metalic Lanţurile ar aluneca fără zgomot de pe cărucioarele pe roţi, prin fantele rezervorului, trăgându-ne picioarele după ele, până când ne-am aşeza triumfător, în tăcere, judecând victoria înfăptuită. Deloc ruşinaţi de micimea victoriei noastre, chiar deloc ruşinaţi, am scoate baloanele în culori vesele, păstrate îndelung şi răbdător pentru acest ceas al trebuinţei. Umflând cele două balonaşe, unul roşu şi altul de un verde aproape imposibil de ţipător, şi legându-le de câte-o încheietură, am sta acolo înveseliţi şi victorioşi în lumina lunii, cu lanţurile pe fundul rezervorului, cu capul sus, între stele, dar într-un turn înalt de un metru douăzeci Aşa că, vai şi-amar de lumina lunii

Cu un căscat de dimineaţă, soarele devine real, necruţător şi strălucitor, pentru a ne amplifica lanţurile. Lumina lunii s-a dus, la fel şi gândurile. Acum, totul este instinct, numai instinct şi înverşunare, să-i confruntăm acolo unde mârâie. Desigur, am visat noi despre elefanţi uriaşi şi maronii, cu case aurite pe spate, iar noi în câte-o casă, în fiecare dimineaţă, mergând triumfal, păşind cu pasul maiestuos al elefantului spre rezervorul nostru şi sărind atât de repede pe suport, încât nimeni nu ne-ar vedea lanţurile. Un zăngănit, o alunecare, un zornăit şi s-au dus în rezervor, lanţurile-s dispărute pentru toată lumea, dar nu şi pentru noi şi stăm sus pe platformă, la un metru douăzeci înălţime, umflând baloanele şi privind mulţimea cu nepăsare

Iar mulţimea mormăie mânioasă, dezamăgită, într-un fel pervertită, şi refuzând, în final, să creadă că victima lor s-a debarasat cu adevărat de lanţurile sale Îi pot vedea acum, legănându-şi capetele tunse şi unsuroase şi cheloase şi buclate şi rase, cărunte, bătrâne, laolaltă, în pâlcuri îngrozite, îngrămădindu-şi ruşinea şi trebuinţa lor infamă, dorindu-şi să cunoască pe cineva, având o nevoie disperată să ştie că, deşi nu se arătau prin văzduh, cumva, lanţurile erau tot acolo. Trebuie! Oh, da, vor da ocol rezervorului; vor scotoci cu privirile şi vor bate şi, cu o înciudare copilărească, derizorie, vor da în elefantul meu şi mă vor urî pentru că stau atât de încântat cu sărbătoarea mea cu baloane, biciuind cu un vânt proaspăt, de flori de cireş şi măr, în acea zi de primăvară, înmiresmată şi îmbucurătoare. Iar unul dintre ei, cel disperat de răutăcios şi de genial, va gândi brusc totul, într-o clipă nenorocită de perversiune: „Se află în rezervor! Probabil. I-a vărsat acolo prin găuri!" Apoi asta îi va lovi pe toţi, îi va lovi precum un val pe plajă, se va sparge peste ei şi-i va cuprinde în gândul plăcut şi depravat, „L-am prins iarăşi! Sunt în rezervor. Probabil! I-a vărsat prin găuri!"

Ei bine, atunci va fi doar o chestiune minoră să aducă aparatele cu raze X, să facă radiografii din toate părţile şi

unghiurile şi să confirme ce este de confirmat. După asta-şi vor face drum în interior, cu marile lor aparate de tăiat cu acetilenă, iar unii vor sta departe de căldură, cu mici deschizătoare de conserve, lucrând intens, luându-se după marcaje, aşa de grăbiţi vor fi să intre prin partea de jos, să mă expună şi să confirme că încă mai aveam lanţurile. Lămpile cu acetilenă vor pătrunde înăuntru, deschizătoarele de conserve, nu. Dar va fi acelaşi lucru. Îmi vor scoate lanţurile afară pe la fundul rezervorului, prin găurile făcute de ei cu lămpile cu acetilenă, şi-mi vor scoate şi picioarele afară, pe cât va fi posibil s-o facă. Şi ştiu că apoi voi oferi o imagine jalnică, baloanele mele sărbătoreşti zbătându-se cu eleganţă şi vioiciune deasupra, în strălfulgerări verzi şi roşii prin aerul înmiresmat de florile de măr şi cireş, lanţurile de la picioarele mele, picioarele, descriind mici bucle inutile şi banale, pendulându-se în jos din găurile rezervorului, iar eu, aflat între voioşie şi ruşinea ordinară, sumbru şi dezgolit, hotărât... Aşa că ajunge cu elefanţii. Ajunge cu Turnurile şi rezervoarele, în ceea ce mă priveşte Dar să nu credeţi că am fost învinşi Înfrânţi? *Oh, nu!* Am eu o şmecherie pentru asta, special pentru astfel de lucruri. Am o şmecherie.

Se cheamă dezgolirea oului ceresc şi prelucrarea aerului. Ceea ce facem este să fixăm o structură, cum ar fi un ou, una cu pereţii netezi şi maro şi mici pete ca nişte ferestre, sus pe cer, drept pe albastrul cerului, sus, sus de tot, aproape incredibil de sus, pe cât de sus putem, în orice gând. Apoi dăm o sarcină celui mai de jos dintre noi înşine — fiecare având cel puţin două personalităţi, după cum cred că s-a înţeles, fără tăgadă, la nivel universal — şi-l punem pe mormanul de pietre al muncii sale. Eu însumi, cu lanţuri la picioare, acel eu care tânjeşte să urce pe un Turn mic, ca o victorie măruntă şi o mascare a lanţurilor, însă n-o face niciodată, am fost desemnat aici, recent, pentru o ocupaţie care se numeşte înfăşurarea aerului, sau o muncă pe cale să fie echivalentă cu înfăşurarea aerului, aceasta fiind numită desfăşurarea aerului Oricare dintre

aceste ocupaţii nu necesită decât foarte puţin efort fizic, poate chiar deloc, o forţă mentală deloc prohibitivă, şi oricare dintre ele poate ţine eul unei persoane ocupat pentru o perioadă destul de îndelungată de timp. Şi, uneori, gândindu-mă la ea, mă pomenesc că n-am nicio idee de ce acest tip, sau tip apropiat de muncă, n-ar fi idealul de viaţă al tuturor oamenilor.

Pentru a înfăşura aerul, prima dată împart mental în două întregul aer din calupul meu, îl împart în fâşii uniforme şi clare, fiecare fiind pe cât de lată, pe-atât de groasă doresc eu să fie, pentru a realiza acel fel de înfăşurare pe care-l consider cel mai potrivit pentru întreaga misiune de împachetare a aerului din acea zi. Iar această feliere-de-aer, petrecută chiar când vorbesc de ea, îşi conferă un număr aproape infinit de variante de lăţime şi grosime. Pot face ca fiecare a doua fâşie să fie la fel, fiecare a treia la fel, fâşiile alăturate să fie la fel, să nu fie nicio fâşie la fel, sau să fie toate la fel, câte cinci la fel, apoi să le schimb câte patru, cinci sau şase şi-aşa mai departe Dar întotdeauna încerc să păstrez un model recognoscibil, să dau un sens împărţirii în fâşii practicate de mine Şi nu declanşez niciodată înfăşurarea propriu-zisă, decât după ce-am terminat întreaga operaţiune de separare din calupul meu, sau după cum aţi putea spune, întreaga mea zonă de aer, şi mi-am însemnat-o în minte Apoi, după ce-am feliat întreaga zonă de aer şi-am marcat-o solid în mintea mea, rămâne doar misiunea veselă şi amuzantă de a sta acolo, cu lanţurile mele, în mijlocul străzii, la marginea calupului în lucru şi în mijlocul rânjetelor, tuşei şi vorbelor isteţe ale mulţimii, începându-mi rostogolirea şi înfăşurarea! Desigur, trebuie să fiu ascuţit la minte, la înălţime, cum se spune, pentru a ţine fiecare fâşie aşezată lângă sora sau fratele ei de aceeaşi mărime, fapt care poate avea o relevanţă foarte mare pentru intensitatea muncii mele, atunci când intervine partea cu desfăşurarea din sarcina mea Pentru că, de fapt, fac asta mai mult ca un exerciţiu ori ca o abatere de la realizările obişnuite, am putea spune, şi pentru

că n-am nicio intenție sau dorință de a rearanja permanent aerul din calupul în lucru sau, așa cum am spus, aerul din zona mea Lăsând-o în acest fel, rearanjată în permanență, m-ar face, într-adevăr, să mă simt nevrednic, iar de la un asemenea act foarte repede m-aș simți foarte vinovat de încălcarea legilor naturii.

Iar sus, în oul ceresc din înalturi, sus de tot, sus, departe de problemele principale, de rezervoare, de sarcini și de toate capetele tunse, unsuroase, pleșuve, buclate sau rase, holbate — toate, toate! privitori răutăcioși — cum merge? Ei bine, totul merge ca lumea acolo. Și cum adică? Adică-i bine acolo. Hmmm hmm... îhîmmm mmm Oh, bucuriile legănării într-un ou sus, pe cer

Traducerea Silviu Genescu

Postfață

Când nu scriu povestiri literare (și versuri) care sunt plătite de obicei cu nimic sau foarte aproape de nimic, sau povestiri science-fiction-fantasy care sunt plătite de obicei cu mai aproape de nimic decât ar trebui, îmi câștig existența făcând diverse lucruri (în calitate de civil) pentru U S. Air Force. Deoarece nu trebuie să depind de ceea ce scriu pentru a-mi duce traiul, nu trebuie să intru pe sub cămașa niciunui redactor sau editor când mă așez înaintea colii albe Ceea ce nu înseamnă că nu mi-ar plăcea să-mi câștig existența ca scriitor. Dar mi-ar plăcea de asemenea să-mi păstrez intact sufletul de scriitor. Și pentru că nu sunt naiv în asemenea privințe, am acceptat un compromis. Este un compromis dificil, pentru că cealaltă activitate îmi ocupă timp și energie considerabile departe de masa de scris Dar cred că aș putea spune că totul

înseamnă un soi de compromis, întreaga dramă măruntă a zbaterilor și agitațiilor dintre somnul lung de Înainte și somnul și mai lung de După

Mai puțin în Moderan! În Moderan nu există somnul de După. Tipii aceia sunt concepuți pentru eternitate Dacă ei fac compromisuri? Bineînțeles că nu! Ei stau înaintea panourilorde comandă cu comutatoare din Camerele de Război pentru lansarea non-stop a încărcăturilor explozive — *vrum vrum vrum* — în jocul lor principal de-a războiul. Iar când apare un armistițiu stânjenitor, nu plantează flori și nu fug la slujba de duminică. Ei sunt cu adevărat ticăloși. Ei știu cum să câștige puncte atât în pace, cât și în război. Și nici nu se înclină, nici nu se prefac. Ura le este principala virtute, tot așa cum războiul le este jocul principal Și sunt cu totul admirabili, fiindcă nu există ipocrizie Ei pășesc în față și o spun sub lumina reflectoarelor, vorbesc despre lansări bune, despre Fortărețe ciuruite și despre stivele de brațe și picioare ale inamicilor adunate lângă Zid

De acord, am exagerat. Dar în amândouă aceste povestiri spun ceva despre adevăr și neadevăr, pentru că, realmente, ce altceva are vreodată în minte un scriitor serios? „Eul" din ambele texte este adevărat. În unul, „Eul" suferă foarte mult, fiind un visător, din cauza grijilor neînsemnate și sâcâitoare ale lumii cotidiene și locuitorilor ei. Însă scapă în cele din urmă spre adevăr în oul lui ceresc, după ce mai întâi își înfruntă torționarii și le spune ceva în propriul lui fel (sarcinile absurde de înfășurare și desfășurare a aerului) pe care, fără îndoială, ei nu le înțeleg. În cealaltă povestire, „Eul" a ajuns la adevăr cu mult timp în urmă. Fiind un maestru moderan, strălucitor și sigur, el cunoaște adevărul, adevărul rece și incontestabil al panourilor de comandă, Camerele de Război, „înlocuitoarele" pentru viață veșnică, introvenii, spre deosebire de speranțele absurde și nesiguranțele cărnii-vagaboande și de cuvintele sale despre decență, indiferent ce ar putea însemna

un asemenea cuvânt străin în lumea lor! Într-o povestire „Eul" trebuie să evadeze în fantastic pentru lumea adevărului pe care o dorește. În cealaltă nu este necesară o evadare El are lumea pe care o vrea, singura lume pe care o cunoaște cu adevărat și singura pe care o poate vedea ca posibil funcțională pentru o viață satisfăcătoare de-a pururi. Lumea cărnii-vagaboande, completă cu speranțele și îndoielile ei, nu este decât o absurditate pe care moderanii au părăsit-o cu mult timp în urmă și hăt departe

INTRODUCERE LA „CASA PĂPUȘILOR"

Actul întocmirii majorității antologiilor (am observat, anterior începerii lucrului la volumul acesta pe care-l țineți în mâini) este ridicol de ușor. Există bărbați și femei care și-au croit cariere din el Un act cam la fel de complicat ca și dresul vocii. Pentru moment nu voi minimaliza distilarea gustului și selectivitatea pe care trebuie să le dețină antologatorul pentru ca volumul să fie plăcut și închegat — „rotund", cum ne place să spunem; este singura calitate de care un cititor are nevoie pentru a deveni antologator. (Iar când nu există nici ea, atunci, desigur, cartea care rezultă nu merită să fie cumpărată.) Dar în esență, chiar și în cazul cel mai bun, asamblarea creațiilor altor persoane într-o grupare coerentă, sau „tematică", nu-i o muncă foarte istovitoare. Necesită doar un catalog complet al cuprinsurilor vechilor reviste pulp, niște prieteni cu memorie eidetică și o legătură bună cu biroul de copyright pentru a determina ce se află în domeniul public.

Cartea pe care o țineți în mâini este însă cu totul altceva Nu intenționez să-mi asum cine știe ce merite ca antologator sau să sugerez că pentru a accepta slujba a fost nevoie de vreun tip special de bravură (doar de un tip special de stupiditate) Totuși volumul acesta a implicat îmboldirea și înghiontirea reală a unor scriitori anume pentru ca să se descătușeze, să se deschidă complet și să scrie texte pe care poate că au dorit mereu să le scrie, dar n-au simțit niciodată că le-ar putea vinde A necesitat luni laborioase de cernere prin mormane de manuscrise pentru a găsi povestiri care să fie îndeajuns de neobișnuite și convingătoare ca să se ridice la nivelul publicității în avans pe care a primit-o volumul și să fie pe atât

de bogate şi explozive pe cât simţeam că trebuie să fie pentru a justifica existenţa VIZIUNILOR PERICULOASE. Nu era suficient să fie „încă o antologie". N-a fost prin urmare simpla colectare a paginilor sfărâmicioase de hârtie pulp sau de copii indigo mucegăite din valizele scribăilor, ci aproape crearea unei entităţi, a unei creaturi vii.

Lista iniţială de colaboratori despre care sperasem că vor apărea în versiunea finală a fost constant refăcută Un scriitor era teribil de bolnav, altul era în depresie de doi ani, al treilea era atât de încătuşat de notele de plată către medicul soţiei lui, încât contractase scrierea unui roman de rahat sub numele altcuiva mai faimos, iar în sfârşit altul părăsise ţara pentru a scrie un reportaj comandat de o importantă revistă stilată Revizuieşte, revizuieşte, bâjbâie şi revizuieşte Iar când a părut imposibil să clădesc cartea aşa cum o doream — în etapele iniţiale am intrat în panică mai repede decât acum —, am contactat agenţii literari şi le-am trimis prospectul antologiei, rugându-i să aleagă cu grijă propunerile.

De la un agent am primit maldăre de texte refuzate şi legate cu sfoară, pescuite din sertarele pentru respingeri. (Un manuscris dintr-un lot avea înăuntru o notiţă de respingere din partea lui Dorothy McIlwraith, editor al de mult defunctei reviste *Weird Tales* Ezit să mă gândesc cât timp fusese plimbat prin edituri) De la alt agent am primit materiale incredibil de slabe din partea unui profesionist de vârf din mainstream. De la al treilea am primit o povestire atât de ostentativ licenţioasă, încât trebuie să fi fost scrisă cu siguranţă pentru una dintre seriile „private" despre care auzim Faptul că era teribil de slabă trebuie să fi fost motivul pentru care nu se vânduse, deoarece explicaţiile sexuale din ea ar fi fost suficiente pentru a apărea măcar în *Eros*. Dar de la propriul meu agent, Robert P Mills (un agent cu adevărat foarte bun), am primit numai două propuneri. Şi le-am oprit pe ambele. Una era de John Sladek şi o veţi întâlni mai departe; a doua era „Casa păpuşilor" de James Cross

Mărturisesc că înainte de a primi povestirea aceasta nu auzisem niciodată de James Cross Nu-mi era cunoscut ca scriitor de science-fiction, ceea ce nu-i ciudat pentru că, în mod obişnuit, el nu-i aşa ceva Mai exact, „James Cross" nu există Este un pseudonim El a cerut ca numele adevărat să nu-i fie dezvăluit şi aşa va fi, cel puţin aici. De aceea nu este de mirare că am privit manuscrisul ca pe altă propunere rapidă, una dintre ofertele ce sunt lansate spre mai multe ţinte, poate-poate o nimeri vreuna, pe care le primisem de la agenţi Ar fi trebuit să fi ştiut mai bine. Bob Mills nu lucrează aşa. „Casa păpuşilor" este un efort superlativ Este o povestire la fel de incomparabilă şi eficientă ca „Evening Primrose" de John Collier*, „Born of Man and Woman" de Richard Matheson* sau „Miss Gentilbelle" de Charles Beaumont* Este un eveniment unic Este parţial science-fiction şi aproape total fantasy şi complet înspăimântătoare

Despre „Cross", autorul scrie următoarele·

„De un an sunt profesor de sociologie la Universitatea George Washington şi director-asociat al Grupului de Cercetări Sociale din cadrul universităţii, unde sarcina mea curentă este să conduc un studiu la nivel naţional asupra incidenţei simptomelor psihosomatice şi utilizarea drogurilor psihotrope de către populaţia adultă a Statelor Unite

Anterior am fost implicat pentru mai bine de un deceniu în cercetări specializate în străinătate pentru U S Information Agency şi alte departamente guvernamentale — activitate în care m-am ocupat cu colectarea de informaţii de natură sociologică şi psihologică şi de măsurarea eficienţei propagandei. Acest tip specific de cercetare a reprezentat domeniul meu încă de la începutul celui de-al Doilea Război Mondial Anterior am fost ziarist Am diplome de la Yale, Columbia şi California de Sud

Locuiesc în Chevy Case, statul Maryland Sunt căsătorit şi fericit şi am patru copii interesanţi (chiar dacă uneori deplorabili), cu vârste cuprinse între doi şi optsprezece ani Soţia mea este un

foarte bun consultant în domeniul relațiilor publice În timpul liber, când nu scriu, citesc, dorm, mănânc, călătoresc, joc golf sau tenis sau privesc meciuri la televizor În timpul vieții mele am fost agent de presă teatral, profesor la trei universități, jucător de baseball semiprofesionist (aruncător), ofițer naval și ulterior ofițer de contrainformații în străinătate; am scris scenariul și am jucat într-un serial educativ TV care a fost abandonat.

James Cross este un pseudonim. Am început să-l folosesc pentru că: (a) public articole în diverse reviste profesionale sub numele meu real și nu vreau să amestec cele două entități ori să le ofer recenzenților posibilitatea remarcii sarcastice că în calitate de scriitor de romane de suspans am fost un bun sociolog, iar în calitate de sociolog am fost un bun scriitor de romane de suspans, (b) majoritatea prozelor mele au fost realizate în timp ce lucram pentru guvern și trebuiau aprobate în avans.. da, chiar și ficțiunea «James Cross» a fost o modalitate prin care să devin neoficial

Până în prezent am publicat patru romane *Root of Evil, The Dark Road, The Grave of Heroes* și, în februarie 1967, *To Hell for Half-a-Crown* la Editura Random House, un roman de suspans a cărui acțiune se desfășoară pe scena internațională. Toate au apărut în ediții cartonate și au fost retipărite în ediții broșate, și au fost traduse franceză, italiană, suedeză, olandeză și norvegiană. *The Dark Road* a apărut în foileton în revista *Saturday Evening Post*. Două romane au fost lansate prin cluburi de carte, dar pentru că au fost edițiile suedeză și olandeză, tirajele au fost relativ limitate și nu m-au îmbogățit Păcat."

Sunt Ellison din nou În felul acesta „James Cross" ne pregătește pentru ceva pentru care nu există pregătire o experiență autentică. „Casa păpușilor" este o povestire minunată

După ce veți citi povestirea aceasta, aceia dintre voi care aveți fiice micuțe nu veți mai putea niciodată să le mai priviți jucându-se pe podea cu păpușile Barbie în căsuțele lor, fără un fior rece prin memorie

CASA PĂPUȘILOR

de JAMES CROSS

— Două sute cincizeci de dolari pentru păduchiosul tău de Fond de Absolvire, spuse Jim Eliot, ținând în mână cecul anulat. Ce dracu' crezi că vor face cu el — vor da numele tău unui edificiu, pasajul memorial Julia Wardell Eliot?

Soția lui îl privi cu răceală.

— Pentru simplul fapt că tu ai mers într-un loc care-și primește banii de la autoritățile legislative și unde toți profesorii sunt funcționari publici...

— Bine, bine, las-o baltă — însă data viitoare încearcă să verifici contul înainte de a te repezi la carnetul de cecuri; ai avut noroc că n-a fost considerat cec fără acoperire Cât naiba-ți închipui c-avem în cont?

— De unde să știu eu? Tu ești marele creier, verifică tu contul

— Vreo douăzeci și cinci de dolari, plus salariul meu care intră mâine — mai exact patru sute șaizeci și unu de dolari și douăzeci și nouă de cenți, după deduceri. Iar săptămâna viitoare trebuie să achităm ipoteca, gazul și curentul electric, și combustibilul, și doctorul, și dentistul, și ratele pentru mașină, și nota ta de plată pentru haine.

— Nota mea de plată! Ca și a ta, aia de două sute cincizeci de dolari de luna trecută, pentru costumul de cașmir. Și cea pentru crosele noi de golf, și prânzurile plătite cu cardul de credit.. de ce nu faci și tu un cont de cheltuieli, ca toată lumea?

— Bine, spuse Eliot, obosit, numai lasă-mă să-l verific pe ăsta Dacă sunt cecuri fără acoperire, măcar să știu de ele

— Fă-o, iubitule, încuviință Julia Mă duc să mă culc — să nu mă trezești când vii și tu

Se întoarse şi se îndreptă spre uşă, cu taftaua rochiei roşii de casă foşnind ca un roi de greieri — nouăzeci şi nouă de dolari şi şaptezeci şi cinci de cenţi, se gândi Eliot, cu ferocitate, Saks, Fifth Avenue. Însă furia îl părăsi treptat când se gândi la facturi, în aceeaşi măsură ale lui, cât şi ale Juliei şi ale copiilor, impuse de modul american de viaţă. Ipotecă, club, şcoli, lecţii — pentru numele lui Cristos, dans, şi înot, şi golf, şi tenis, şi balet, şi trombon; doctorul Smedley, ortodontul, douăzeci şi cinci de dolari de fiecare dată când strângea câte-un şurub la aparatul Pamelei; Michael la şcoala lui pregătitoare şi hainele lui sport J. Press, din care trebuiau, în medie, patru în fiecare an; conturile deschise de Julia şi cei treizeci de dolari pe oră ai doctorului Himmerlfarb, pentru că ea era plictisită sau speriată, şi în curând avea să devină el însuşi un candidat pentru canapeaua bunului doctor; şi, îşi impuse să recunoască, propriile sale haine, notele de plată de la bar, de la cluburile de golf, femeile costisitoare cu care ieşea din când în când, spunându-i Juliei că era nevoit să mai rămână în oraş. Şi, mai presus de toate, se gândi, eu, chiar eu, pentru că sunt de acord să trăim cu toţii în stilul ăsta, când câştig cincisprezece mii de dolari pe an. Dar ce-aş putea să fac? se întrebă Peste doi sau trei ani, când iese moş Carter la pensie, postul de vicepreşedinte o să fie vacant; trebuie să trăiesc ca şi cum l-aş fi ocupat deja, altfel nici n-o să fiu luat în considerare — „n-are cu adevărat stofă de director" — şi-o s-o sfârşesc precum Charlie Wainwright — bătrânul Charlie — casierul-şef, cu micul lui ceas de aur şi pensia şi mai mică

Se apropia o furtună, se înteţea vântul, putea să-l simtă în casa prea mare, ipotecată a doua oară, scârţâind în bătaia lui şi cerând bani şi iar bani, nu doar împrumutul personal suplimentar, pentru care plătea o dobândă cămătărească, ci bani adevăraţi, un maldăr, un munte de bani.

Se aşeză obosit la birou şi începu să socotească Dar, chiar şi cu ipotetica primă de Crăciun, contul continua să rămână în zona roşie Pentru o vreme ar fi putut să jongleze cu facturile,

să uite de doctor şi de dentist, să-i amâne pe creditori, dar, mai curând sau mai târziu, oricum aveau să se supere (vreme în care facturile ar fi continuat să curgă) şi să-i poprească salariul, iar la bancă asta ar fi însemnat sfârşitul lui Când se târî în pat, trecuse de ora două

A doua zi era sâmbătă şi se trezi devreme, încă ameţit şi obosit, în timp ce restul casei dormea Lăsă un bilet pentru Julia, anunţând-o că avea să se-ntoarcă după-amiază, apoi se urcă în maşină şi se îndreptă spre nord, către ultima sa speranţă.

Care nu era cine ştie ce. John Wardell, unchiul Juliei, nu-l găsise niciodată pe placul lui şi nu-şi ascunsese niciodată sentimentele. Îl lăsase întotdeauna pe Eliot să vadă că-l considera un *arivist* provincial, care avusese insolenţa să intre, prin căsătorie, într-o familie veche şi stilată din New England Cu o catedră moştenită la Harvard şi cu reputaţia sa de autoritate mondială în domeniul civilizaţiilor clasice, îl făcea pe Eliot să se simtă ca un soi de barbar bărbos, în pantaloni, strecurat în senatul roman. Însă unchiul John ieşise la pensie; locuia, în bune condiţii, la o fermă veche din nordul statului; pleca în Grecia şi în Italia în fiecare vară şi ierna în Indiile de Vest. Ar fi trebuit să aibă o moştenire bogată pentru Julia, singura lui rudă, şi Eliot voia să primească o parte în momentul acela, când aveau mare nevoie, nu mai târziu, când n-ar mai fi reprezentat decât un venit suplimentar

Uriaşul câine negru, care începu să-l latre cu sălbăticie, încordându-şi lanţul, îi aminti de câinele de vânătoare roman din mozaicul din Pompei. *Cave canem*[»], se gândi, trăgându-se înapoi cu un gest nervos şi întinzând cu prudenţă o mână împăciuitoare în aşteptarea cuiva care să potolească fiara. Peste un minut sau două, uşa din faţă se deschise şi John Wardell apăru în cadrul ei, în pantaloni reiaţi şi într-o cămaşă roşie de flanel

— Jos, Brennus, spuse, linişte, băiatule

» Fereşte te de câine (lb latină) *(N t)*

Câinele de vânătoare se retrase impasibil şi Eliot trecu pe lângă el cu paşi nervoşi şi cu braţele întinse

— Ei, Jim, zise John Wardell, strângându-i de formă mâna. Nu te văd pe-aici prea des, probabil că ai necazuri Intră să bei ceva.

Eliot avu nevoie de mult timp ca să-şi dea drumul — de fapt de trei pahare — dar în final îi povesti totul bătrânului care-l ura

— Nu e vorba de mine, e pentru Julia şi pentru copii Dacă nu primesc ajutor, suntem morţi

— Fireşte, fireşte, John, spuse celălalt, ştiu că nu te gândeşti la tine. Dar, în acelaşi timp, adăugă, cu un zâmbet maliţios, nu văd nicio cale de ieşire — dacă nu-ncepi să furi de la bancă

Capul lui Eliot zvâcni cu nervozitate, de parcă bătrânul i-ar fi citit gândurile Pe urmă se sili să zâmbească.

— Mă gândeam că poate-o să ne-ajuţi o vreme unchiule John, adăugă el, serios şi sincer

John Wardell începu să râdă.

— Crezi că sunt plin de bani, Jim? Că Julia poate spera? Aştepţi o moştenire? Doamne Sfinte, tot ce am e pensia mea, care nu reprezintă mare lucru, şi renta pe care mi-am cumpărat-o cu ani în urmă Asta rezolvă totul. Îmi ajunge ca să trăiesc şi se termină când mor

Eliot îl privi deznădăjduit şi-i întinse paharul gol, aşteptând să-i fie reumplut Ignorând amuzamentul detaşat şi cinic al bătrânului

— La naiba, spuse cu voce tare Dac-aş avea ceva bani, n-aş avea cum să pierd. Mi-aş putea asuma riscuri Piaţa e în ascensiune M-aş putea îmbogăţi.

— Dar ai mai puţin decât nimic, Jim, datorezi mai mult decât posezi. Chiar dacă ai putea cunoaşte viitorul, n-ai avea ce să pui în joc ca să câştigi.

— Dacă aş cunoaşte viitorul, aş reuşi cumva să fac rost de bani

— Asta-i tot ce vrei, Jim? Atunci e într-adevăr foarte simplu N-ai nevoie decât de un oracol pe care să-l poţi consulta — sau de o sibilă, cum le numeau romanii. Pui o întrebare şi zeul îţi trimite răspunsul prin preoteasa lui N-ar trebui să lipsească din nicio casă

Eliot crezuse pentru o vreme că bătrânul devenise mai îngăduitor faţă de el În clipa aceea, privindu-i buzele cinice, mult prea roşii, de sub nasul coroiat şi de sub haloul de păr alb, ştiu că focul fusese doar ascuns sub cenuşă

— Nu ţi-ar plăcea să ai propriul tău oracol, Jim?

— Dacă n-ai de gând să mă ajuţi, nu mă lua în râs

— În scrierile lui Petronius există o poveste despre un oracol aflat într-o sticlă din Cumae. Nu trebuie decât să hrăneşti sibila cu regularitate, şi ea trăieşte la nesfârşit Ţi-ar fi de folos ceva de genul ăsta?

— Plec, zise Eliot, străduindu-se să se ridice fără să se clatine pe picioare

— Nu glumesc, Jim De optsprezece ani vă sunt dator cu un dar de nuntă şi acum mă gândesc să vă fac unul. Stai jos

John Wardell ieşi din încăpere şi se întoarse peste două minute, aducând o căsuţă pentru păpuşi. O aşeză cu băgare de seamă pe masă Eliot o privi curios. Nu era una dintre cele standard, de genul vilelor din epoca victoriană, ci îi aducea în mod bizar aminte de ceea ce văzuse cu zece ani în urmă la Pompei, în timpul singurei sale excursii în Europa

Bătrânul îl studie cu atenţie

— O recunoşti? Casa Vetti din Pompei Reprodusă la scară exactă. Uită-te la atrium, la bazin şi la încăperile laterale Am cumpărat-o de-acolo.

Eliot îşi coborî privirea, uitându-se prin poartă în atrium şi la bazin Din poziţia aceea nu putea să vadă nimic altceva, dar îşi aduse aminte că, la majoritatea caselor pentru păpuşi, acoperişul era fixat cu balamale şi îl puteai ridica, oferindu-ţi o vedere de sus a interiorului Pipăi pe bâjbâite părţile laterale

ale modelului, în căutarea unui cârlig de fixare, pe care să-l desprindă. Pentru o clipă, crezu că auzise zgomotul unei mișcări grăbite din interior. Își retrase brusc mâinile, atingând casa în treacăt și fiind cât pe ce s-o răstoarne de pe masă

— N-o atinge, spuse John Wardell, brusc și tăios Nu te uita la sibilă, nu-i place. Să n-o faci niciodată, câte zile vei avea

— Încerci să-mi spui că e ceva înăuntru?

— Nu e nevoie, ai auzit-o mișcându-se Dar să nu deschizi niciodată casa

— Atunci cum funcționează? întrebă Eliot, cântându-i în strună bătrânului

— Vezi bazinul ăla gol de lângă atrium? Ei bine, îți scrii întrebarea pe o bucățică de hârtie, o împături și-o pui în el. Iei un vas minuscul, îl umpli cu lapte îndulcit cu miere și-l împingi înăuntru prin poartă Pe urmă pleci și, în dimineața următoare, iei bucata de hârtie din bazin Pe ea o să fie scris un răspuns

— N-o poți face să lucreze mai repede?

— Uneori se poate, dar nu te-aș sfătui să-ncerci Stârnește lucrurile

— N-o poți face să funcționeze chiar acum? Arată-mi

John Wardell ridică din umeri. Se duse în bucătărie și se întoarse cu o frunză uscată de dafin O aprinse și o ținu în mână până când începu să împrăștie un fum aromat Apoi o împinse în casa păpușilor, uitându-se cum unduiau prin ea vaporii cu miros pătrunzător

— Și acum, ce vrei să știi? Orice. Scrie repede

Eliot rupse o bucată de hârtie și scrise pe marginea ei „Cine-o să câștige campionatul mondial de baseball?" Pe urmă o împături și o puse în bazinul gol

— Bun, zise John Wardell, trebuie să ieșim Ia sticla.

Peste o jumătate de oră, când se întoarseră, vaporii înțepători de dafin se risipiseră John Wardell se aplecă și-și strecură mâna în casa păpușilor. O retrase scoțând bucata de hârtie împăturită, pe care i-o întinse lui Eliot

Acesta o despături și se grăbi să citească Pe urmă mai citi o dată, mai încet.

— *Fringillidae sunt*, cită el. Ce soi de rahat mai e și ăsta?

— Al doilea cuvânt e ușor, răspunse bătrânul. Înseamnă ei (câștigătorii) sunt Cât despre *Fringillidae*, așteaptă o clipă.

Scoase al treilea volum din cele douăzeci care alcătuiau un dicționar de limbi clasice, îl răsfoi un minut sau două, apoi clătină din cap

— Pentru mine e un cuvânt nou Nu l-am mai văzut niciodată

— Atunci la ce naiba e bună chestia asta?

— Ar fi trebuit să-ți spun că oracolul folosește mai multe limbi și are tendința să se exprime într-un stil obscur. Știi — „Dacă regele Cresus trece râul Halys cu oastea sa, o să distrugă un imperiu puternic" — care imperiu? Ei bine, al lui, după cum s-a dovedit. Pur și simplu n-a interpretat corect

— Nu-ți face griji pentru mine, pot să descifrez

— Ei, în cazul ăsta n-ai nicio problemă

Vocea unchiului John avea o tentă neplăcută, de batjocură, ca și cum ar fi știut ceva urât despre Eliot, ceva pe care bărbatul mai tânăr ar fi trebuit să-l intuiască de asemenea despre sine însuși și, mai presus de toate, de care ar fi trebuit să-l înfrâneze dacă deținea sensibilitatea necesară înțelegerii sau un simț al onoarei suficient de susceptibil ca să fie ofensat

Pe urmă, brusc, Eliot își veni în fire. De fapt vorbea senilitatea avansată. El voia bani, ceva care să-i salveze viața, un cârlig, ca să se prindă de muntele de pe care aluneca, iar ticălosul ăla bătrân, nebun și ușor răuvoitor îi oferea vise și fantezii.

— Uite ce e, nu știu cum ai acționat-o pe această Casandră de două parale, dar, dacă osteneala nu e prea mare, n-ai vrea să-mi povestești cum stau lucrurile cu acest acest *oracol*? Adică, ce naiba e? De unde-a apărut?

— Chiar nu știi? îl întrebă bătrânul Nu, am uitat, firește că n-ai cum Îmi imaginez că, la bufetul educațional pe care

l-ai frecventat, obiectul tău principal de studiu a fost administrarea afacerilor, sau arta de a vinde, sau arta evaluării

Ce mi-e nepoata, ce mi-e unchiul, medită Eliot cu înverşunare, aducându-şi aminte de tachinările Juliei din seara precedentă. Ai zice că, fiindcă n-am învăţat la Harvard, sunt un fel de sălbatic. Pe moment, se simţi tentat să plece, dar nevoia lui de bani şi disperarea erau prea mari; şi, pentru prima oară de când se cunoşteau, îşi spuse că simţea ceva diferit faţă de batjocura glacială şi ostilă cu care-l trata de obicei bătrânul, ca şi cum ar fi fost avansat de la statutul de nepoftit la acela de rudă inferioară şi nepricepută, dar totuşi rudă Sau poate i se acordase statutul unui câine mare, prost şi stângaci, cu obiceiuri supărătoare, dar nu cu desăvârşire străin

— După cum ai fi ştiut dacă ai fi primit o educaţie decentă, despre sibila din Cumae se credea că este nemuritoare La început fusese o tânără preoteasă a lui Apolo, iar zeul vorbea prin gura ei când se afla în transă, prezicând viitorul celor care-i puneau întrebări. Erau mai multe preotese care făceau acelaşi lucru, dar cea din Cumae îi plăcea zeului, care i-a oferit două daruri — pe al profeţiei şi pe al imortalităţii. Ca orice alt îndrăgostit muritor, zeul se purta prosteşte în privinţa dragostei — dar nu cu desăvârşire: când, într-o noapte, şi-a prins iubita în iarbă cu un pescar din partea locului, n-a putut să-i ia înapoi darurile pe care i le garantase, dar procedase înţelept abţinându-se să-i dea cadou şi tinereţea veşnică odată cu nemurirea Şi, ca să fie sigur că n-aveau să mai apară alţi pescari tineri, a redus-o la dimensiunile unui şoarece mare, a închis-o într-o cutie şi le-a încredinţat-o preoţilor templului, ca s-o folosească o eternitate

— Crezi toată tâmpenia asta?

Unchiul John aproape că ridică din umeri. În gestul său era prea multă nesiguranţă ca să poată fi considerat o mişcare hotărâtă

— De fapt nu ştiu În scrierile lui Titus Livius există o poveste în care spune că al doilea rege al Romei a stat de vorbă

cu un oracol nemuritor din Cumae, şi asta s-a-ntâmplat în jurul anului 700 înainte de Cristos Apoi, şapte sau opt sute de ani mai târziu, Petronius face o referinţă la contemporaneitate, indicând că aceeaşi persoană, sau poate creatură, era în viaţă în vremea lui, încă prezicând Am încercat cu mai multe ocazii să aflu adevărul, să trec dincolo de legende, dar de fiecare dată am primit răspunsuri care m-au derutat şi încă mai mult Poate-a căzut pur şi simplu din cer şi n-a mai putut să se-ntoarcă Poate că totul ţi s-ar fi părut mult mai ştiinţific şi mai raţional dacă ţi-aş fi vorbit despre un alt continuum, despre un alt cadru iluzoriu, despre un alt.

„Oh, Cristoase, pune capăt acestor rahaturi", spuse Eliot fără grai Şi adăugă cu voce tare

— Ce e înăuntru — un gândac de bucătărie, un şoarece sau ce? Cum face şmecheria cu scrisul? E ca unul dintre automatele alea vechi, cu monede?

— Atât timp cât nu-i ridici partea de deasupra ca să descoperi şi atâta timp cât îţi spune ce-o să se-ntâmple, ce importanţă are? Dacă te simţi mai bine crezând că sunt dresor de rozătoare sau de păduchi sau că decad către senilitate, fă-o. Sau dacă ai o concepţie despre univers prea limitată ca să accepţi un miracol — de pe Marte sau de pe Lună, din trecut sau din viitor, sau de oricând — atunci las-o neapărat baltă, şi-o să considerăm amândoi că vizita asta n-a fost fructuoasă Tot ce pot să-ţi spun e că am cumpărat-o acum câţiva ani, de undeva dintre Cumae şi ruinele Pompeiului, că am luat-o ieftin şi că am văzut-o lucrând *„La vecchia religione"* — vechea religie, a spus omul, şi se grăbea s-o vândă — probabil o scosese la lumină în mod ilegal.

Bătrânul tăcănit chiar crede ce spune, se gândi Eliot Se pomeni privindu-l pe celălalt cu tot mai multă neliniște Nu-i trecea prin minte nici măcar pentru o clipă că în casa păpuşilor se afla oracolul din Pompei sau din Cumae, sau de unde naiba provenea obiectul, dar bătrânul părea convins de asta şi

el învățase să nu-l subestimeze. Oare era cu putință? Noaptea se deschisese brusc, ca o gură imensă, exact dincolo de domeniul lui periferic de înțelegere, și lăsase să-i scape un miracol autentic? Se hotărî să accepte straniul

— Uite, spuse, pe neașteptate. Te cred în privința banilor N-ai decât pensia și renta. În rest ești falit. Așa cum sunt și eu Dar îmi vinzi mie chestia asta? Acum nu-ți pot plăti, dar, dacă funcționează, o să am bani din belșug M-am gândit deja la câteva perspective. Spune un preț

— Nu, zise bătrânul. Ia-o ca pe-un cadou de nuntă întârziat O poți avea La vârsta mea, eu știu despre viitor tot ce vreau. Ca un prost, am întrebat anul trecut cât o să trăiesc — și nu e plăcut să știi.

Unchiul John Wardell tăcu și se uită la Eliot cu o expresie ciudată Dar numai pe durata unei întreruperi foarte scurte, o secundă mai târziu își recăpătă privirea normală, controlată și prudentă; însă în clipa aceea trecătoare, Eliot, deși de obicei insensibil în privința sentimentelor neexprimate ale altora, îi citise disperarea rece și ura cuiva care urmează să moară împotriva celui care va continua să trăiască

— Haide, ia-o, continuă bătrânul. Ține minte doar că în fiecare noapte trebuie să hrănești oracolul cu lapte și miere. Nu ridica partea de sus a casei. Ei nu-i place să fie deranjată sau privită. Lasă-ți întrebările seara, dar nu te aștepta să-ți răspundă înainte de a se face dimineață Nu încerca s-o grăbești.

— Apreciez cu adevărat asta, zise Eliot

— N-ai de ce, ripostă bătrânul, cu un zâmbet straniu. Încă nu-mi mulțumi Îmi imaginez că poți găsi singur drumul către ușă

Când ajunse acasă, Eliot descoperi cu surprindere că Julia era mai degrabă mișcată fiindcă se dusese singur să-l viziteze pe unchiul John Îl tratâ cu căldură și afecțiune și el reuși abia noaptea târziu, în timp ce ea dormea, să se furișeze până la mașină, să ia casa păpușilor și s-o ducă jos, în mica încăpere cu

pereți de placaj din pivniță care era biroul lui personal și unde nu-l deranja nimeni.

Luni luă bucata de hârtie la biblioteca publică și ceru o traducere. În următoarele zile dădu zece telefoane infructuoase, în timp ce campionatul mondial se reducea la câte trei meciuri de fiecare și rata pariurilor fluctua nebunește. În cele din urmă, la două zile după încheiere, bucata de hârtie ajunse la un bibliotecar care studiase zoologia în anii studenției. Lui Eliot i se spuse că *Fringillidae* era numele unei familii de păsări, cea mai cunoscută dintre acestea fiind cardinalul din nordul Americii

Rămase locului, scărpinându-se în creștet, cu două zile prea târziu ca să profite de victoria echipei St Louis Cardinals În momentul acela înțelese că răspunsurile oracolelor erau uneori prea obscure ca să fie valoroase, iar uneori le înțelegeai prea târziu ca mai folosească la ceva.

În următoarele săptămâni testă oracolul, punându-i în fiecare seară, cu fidelitate, vasul cu lapte și miere și așteptând cu răbdare răspunsul în fiecare dimineață după ce lăsa câte-o întrebare. Era din ce în ce mai mulțumit de rezultatele testelor.

La sfârșitul lunii octombrie întrebă cine avea să câștige alegerile prezidențiale și primi drept răspuns *filius Johanni victor est*. Între timp își investise banii într-un dicționar latin și nu-i veni greu să traducă nu tocmai eleganta expresie latinească (la urma urmelor, sibila era grecoaică prin naștere) „Fiul lui John e învingătorul" cu o zi sau cam așa ceva înainte de a vedea numele în titlurile ziarelor: „Johnson Landslide".

Dar continua să fie prudent. O săptămână mai târziu întrebă dacă ar fi trebuit să cumpere acțiuni ale Space Industries, Ltd , din Canada, care se vindeau cu doi cenți bucata. Cele două cuvinte, *„caveat emptor"*, îl avertizară, așa că fu foarte puțin surprins o lună mai târziu, când citi că valoarea acțiunilor se redusese la zero și că întreaga conducere a companiei fusese pusă sub acuzare

Ca un ultim test, întrebă oracolul când avea să moară John Wardell. Încă se mai uita la răspunsul *„Ille fuit"*, când un apel interurban adresat Juliei îi anunță că bătrânul murise în somn, în noaptea aceea Sărmanul, se gândi Elliot în timpul interminabilei slujbe de înmormântare Am avut neînțelegerile noastre, dar către sfârșit cred că începusem să-i fiu pe plac A ținut să-mi facă o favoare — în final.

Unul dintre cei mai buni clienți ai băncii, un bărbat cu care Jim Eliot trata de cinci ani, se afla la capătul afacerilor cu materiale nevopsite din industria textilă. Când îl auzeai pe Max Siegal vorbind despre asta, părea relativ simplu: cumpărai o mulțime de astfel de materiale — adesea pe credit — deduceai ce culori aveau să fie la modă în următorul sezon, apoi vopseai materialele și le revindeai cu profit. Însă era cu mult mai complicat și mai periculos. Dacă nu ghiceai, riscai să rămâi cu câteva sute de mii de dolari investiți în materiale de culori greșite. În acest caz, puteai să aștepți, suportând costurile stocării, ani de-a rândul, până ce ajungeau culorile la modă, puteai să le vinzi în pierdere sau puteai să le revopsești, sperând din tot sufletul că n-aveai să fii scos din afaceri de costurile acestei operațiuni. Max Siegal dăduse dovadă de o abilitate supranaturală în privința anticipării culorilor la modă, iar banca era încântată să-i acorde împrumuturi pe termen scurt, de vreme ce banii erau întotdeauna înapoiați înainte de scadență

— Bun, Max, spuse Jim Eliot în timpul prânzului, când erau la al doilea martini, nu vor fi probleme cu împrumutul Știi că ai un credit bun. Apropo, care e culoarea anul ăsta?

— Te gândești să-ncerci o investiție speculativă, Jim? Las-o baltă, ești plătit cu regularitate la fiecare două săptămâni Pune-ți banii la bancă

— Vreau să-i ofer Juliei o previziune în materie de modă

— Ei, eu merg pe verde, de nuanța pădurii

În seara aceea, Eliot îi puse oracolului întrebarea, și dimineața avu răspunsul: *„ex Tyre ad Caesarem"* Era destul de

uşor de tradus — „de la Tyr la Cezar" — dar pentru el n-avea niciun sens. Încercă din nou la bibliotecă şi de data asta află în zece minute că în oraşul Tyr se fabrica o vopsea purpurie rară, rezervată pentru împăraţii romani

Eliot se ocupa de câteva fonduri de investiţii, dintre care cel mai bun era de aproximativ cinci sute de mii de dolari şi îi aparţinea unei fete bătrâne din afara oraşului pe care o vedea rar, o femeie în vârstă, obişnuită să lase totul la latitudinea băncii, cu condiţia ca rata rentabilităţii să ajungă la peste cinci la sută. În orice moment, circa o treime din sumă se afla în conturi de economii, aşteptând să fie transferată către o investiţie mai profitabilă; o altă zecime era în bani gheaţă, într-un seif, aşa cum insista bătrâna. Eliot făcea asta pentru prima oară, aşa că mâinile îi tremurau când luă zece mii de dolari din seiful acela

Cumpără ţesături nevopsite investind toţi banii şi se înţelese apoi cu un vopsitor pentru un credit de treizeci de zile. Când specifică şi culoarea — purpuriu regal — omul îl privi ca şi cum ar fi dorit să anuleze înţelegerea Dar Eliot era acum mai presus de teamă

— Purpuriu, spuse el, purpuriu regal, tot materialul

Trecuse o săptămână când îl invită Max Siegal la prânz

— Jim, spuse el, am dat de-un necaz serios. Tocmai am văzut avanpremiera din *Vogue*, şi anul ăsta culoarea e purpuriul, purpuriul regal, iar eu m-am blocat cu verdele-pădure

— Vrei un alt împrumut, Max?

— E prea târziu Până vopsesc materialele, piaţa o să fie deja inundată. Toată lumea o să schimbe între timp; însă dacă aş reuşi să pun mâna pe nişte material purpuriu, aş putea măcar să-mi recuperez banii fără să pierd.

— Şi dac-ai face rost de materiale în valoare de zece mii de dolari care-au fost vopsite în purpuriu regal?

— Aş plăti douăzeci şi cinci de mii şi tot aş scoate un profit bun

În lunea următoare, Eliot încasă cecul lui Siegal, plăti vopsirea, puse zece mii de dolari înapoi, în seif, și își mări contul de cecuri cu restul. Era suficient ca s-achite cele mai presante datorii, să plătească o mare parte din a doua ipotecă și întregul împrumut de la compania de finanțare personală; dar, în final, continua să fie falit și facturile continuau să sosească. O singură lovitură nu era de-ajuns

Printre acțiunile cel mai frecvent tranzacționate la bursă se numărau cele ale unei mine de aur din Asia, care fluctuau zilnic între un dolar și un dolar și jumătate. În Wall Street știa toată lumea că, dacă prețul aurului creștea vreodată, se putea câștiga o avere. Eliot îi puse oracolului întrebarea și primi răspunsul, de data asta în engleză. „Marea va fi la fel de plină de aur cum e de pește." Formularea avea ceva ciudat, așa că el așteptă În săptămâna următoare află, bătând recunoscător în lemn, de apariția unui nou procedeu de extragere a aurului din apa de mare, motiv pentru care prețul prețiosului metal avu o cădere bruscă în toată lumea

Eliot nu se găsea într-o poziție în care simpla evitare a pierderilor să fie suficientă. Ceea ce îi trebuia era un răspuns favorabil, unul în baza căruia să poată acționa. Facturile continuau să curgă și contul bancar ajunsese din nou la un deficit de vreo sută de dolari Se săturase de răspunsurile obscure ale oracolului, ca și de cele în limbi străine Scrise un bilet prin care cerea răspunsuri clare, în engleză. În dimineața următoare primi replica: „*Vox dei multas linguas habet*" [Vocea zeilor vorbește în multe limbi].

Foarte amuzant, se gândi el; și în seara aceea neglijă în mod deliberat hrana zilnică Vasul fu pus la locul lui, dar fără lapte și fără miere Își repetă cererea. Arse frunze de dafin. Dimineața tot nu apăruse niciun răspuns. Continuă astfel timp de o săptămână Din când în când își apropia urechea de casa păpușilor și auzea pe cineva foindu-se înăuntru, iar la un moment dat avu impresia că auzise o voce firavă țipând Dar

nu sosea niciun răspuns şi el înţelese că acel ceva care putuse să trăiască două mii de ani putea să rabde de foame un timp destul de îndelungat

Seara de vineri fu una foarte rea Uitase să răspundă la scrisoarea unuia dintre clienţii săi şi bătrânul domn indignat îi scrisese direct preşedintelui băncii ca să se plângă. Când ajunse acasă, găsi o scrisoare de la şcoala lui Michael, prin care era anunţat că întârziase cu plata taxei pe anul în curs Pe urmă, Julia, foarte frumoasă în nişte colanţi noi din lamé auriu şi într-un pulover la fel de nou, din piele de leopard, îşi ridică privirea de la vasul cu martini în care amesteca şi îi adusese la cunoştinţă că o înscrisese pe Pamela la un curs de dicţiune — „e din cauza aparatului, iubitule, o face să mormăie"— şi la unul de socializare, că maşina de spălat se stricase definitiv; că familia Durkees de alături avea un automobil nou, că era timpul să-şi ia o menajeră nouă, una care să locuiască la ei, chiar dacă pentru asta trebuiau să mai adauge casei încă o cameră; şi în sfârşit că Pongo, motanul, avea nevoie de un tratament cu vitamine injectabile

Eliot bău cinci pahare cu martini înainte de cină şi apoi moţăi pe scaun. Când se trezi, era trecut de ora unu; Julia adormise deja. Îşi turnă apă rece pe faţă şi pe gât. Pe urmă îşi pregăti un scotch mare şi rămase pe gânduri. Apoi se îndreptă spre pivniţă, cu Pongo, motanul castrat, gras şi ursuz, zbătându-se sub braţul lui şi mieunând

Unul dintre capriciile Juliei era să se plimbe cu Pongo în lesă, ca şi cum ar fi fost un căţel. În drum spre pivniţă, Eliot scotoci într-un sertar din bucătărie, găsi lesa ornamentată cu fire de argint răsucite şi o ataşă de zgarda presărată cu imitaţii de diamante a animalului Când ajunse lângă casa păpuşilor, legă bine capătul lesei de o ţeavă Pongo rămase locului, lingându-se alene

Eliot se duse la casa păpuşilor şi îşi plimbă mâna de-a lungul unei laturi a acoperişului în căutarea micului cârlig de fixare, pe care-l săltă cu un bobârnac Pentru o clipă, îşi aduse

amînte cum îl avertizase bătrânul Wardell să nu se uite în casă Apoi roti acoperişul în balamale. Aplecă un lampadar şi se uită cu atenţie în interior Într-una dintre încăperile mici de lângă atrium văzu ceva care semăna cu o bătrână minusculă întinsă pe o canapea Avea vreo cincisprezece centimetri înălţime şi purta o robă neagră. Îşi întoarse capul şi se uită lung la Eliot, cu o privire glacială şi răutăcioasă

El o ridică, ţinând-o strâns între degetul mijlociu curbat şi cele două alăturate, aşa cum ţin pescarii un ţipar, dar ea se zbătea foarte slab Pe urmă o aduse lângă motan. Pentru o clipă, crezu că Pongo avea să rupă lesa. Se repezi înainte încordându-se şi exprimându-şi prin urlete oribile dorinţa de a-şi înfige dinţii în creatura mică şi caldă. Pe cei doi nu-i despărţeau decât vreo câţiva centimetri. Eliot vedea fălcile felinei frustrate mişcându-se şi-i auzea clănţănitul turbat al dinţilor. O aduse pe femeia-păpuşă şi mai aproape, atât de aproape, încât el simţea respiraţia motanului şi stropii lui de scuipat pe dosul mâinii. Trupul micuţ dintre degetele lui era cuprins de un tremur slab Pe urmă Pongo începu să urle O clipă mai târziu, Eliot o aşeză pe sibilă la loc, pe canapeaua ei, şi închise acoperişul. Lăsă acelaşi mesaj pe care-l punea de mai multe nopţi, însă nu umplu nici de data asta vasul pentru mâncare.

A doua zi dimineaţă găsi o replică „Întreabă şi ţi se va răspunde"

În seara aceea reîncepu să hrănească sibila.

A doua zi împrumută cinci mii de dolari din acelaşi cont pe care-l mai folosise şi seara îşi puse întrebarea. Nu era timp s-aştepte creşterea unor acţiuni sau o oportunitate de afaceri; ajunsese în pragul falimentului; avea să fie într-adevăr falit când soseau toate facturile. Nu voia decât trei învingători; trei cai pe care să parieze Chiar dacă erau cu toţii favoriţi, putea să câştige în jur de o sută de mii de dolari, să pună la loc ceea ce împrumutase, să-şi achite datoriile şi să rămână cu un capital pe care să-l folosească

Dimineață, pe bucata de hârtie erau cele trei nume El le copie cu grijă pe un blocnotes: Rază-de-Soare, Nimicitorul-Șerpilor și Apolo prima, a doua și a treia cursă de pe hipodromul din localitate

La ghișeul cu bilete de o sută de dolari, cumpără cincizeci pariind pe Rază-de-Soare și, câteva minute mai târziu, de pe locul său din prima linie, văzu rata pariurilor scăzând de la 5–3 la 3–2 Chiar și așa, calculă el, ar fi însemnat douăsprezece mii cinci sute de dolari pe care să-i parieze la cursa a doua. Nici măcar nu așteptă să vadă finalul Pe ultima porțiune în linie dreaptă, Rază-de-Soare era cu șapte lungimi înainte și continua să câștige teren. Eliot se afla în fruntea cozii câștigătorilor care-și încasau banii pe bilete

Și-i primi cu o mică întârziere Se văzu nevoit să-și dea numele și adresa, care i-au fost comparate cu datele din permisul de conducere — „pentru băieții de la impozite", se scuză casierul, numărându-i cei douăsprezece mii cinci sute de dolari. Oh, Cristoase, se gândi Eliot, de asta am uitat, n-o să-mi mai rămână prea mult după ce-și ia statul partea leului. Data viitoare, își spuse, data viitoare o să mă profilez pe câștigurile de capital, imediat ce-o să ies din gaura asta.

La ghișeul cu bilete de o sută de dolari, parie totul pe Nimicitorul-Șerpilor. Pentru o clipă, se întrebă dacă n-ar fi fost mai sigur să păstreze cei cinci mii de dolari inițiali, pe care trebuia să-i pună la loc a doua zi; dar în momentul acela n-avea rost să joace prudent, se implicase prea mult. Nimicitorul-Șerpilor nu-i plăcu. Pariul lui odată înregistrat, nu putea obține nimic mai mult decât dublarea banilor; dar în a treia cursă îl avea pe Apolo cu 10–1 și, chiar după ce punea el douăzeci și patru de mii de dolari, rata pariurilor tot avea să rămână de cel puțin 4–1 sau 5–1.

La a doua cursă nu-și părăsi locul mai devreme Rămase acolo, înghețat de frică, în timp ce Nimicitorul-Șerpilor și o mânză necunoscută se luptau bot lângă bot Pe urmă îi văzu

numărul apărând pe afişaj şi ştiu că el câştigase Respiraţia i se acceleră, transpiraţia scursă în ochi îi înceţoşă vederea şi se prăbuşi în scaun.

Apoi alergă la ghişeul unde se făceau plăţile, simţindu-şi inima bătând cu putere Nu mai era mult timp până la a treia şi, pentru el, ultima cursă I se ceru din nou să se identifice şi se grăbi să-şi dea numele şi adresa

Peste două minute era în drum către ghişeul cu bilete de o sută de dolari, cu douăzeci şi cinci de mii pe care să le parieze pe Apolo, şi îşi îndesă curând în buzunar o fâşie imensă de bilete Pentru o jumătate de secundă, se îndemnă din nou, în gând, să nu joace cele cinci mii luate iniţial din cont. Mâine dimineaţă se întorc înapoi, îşi spuse, asta o să fac mai întâi. Îşi ridică ochii spre afişaj: după suma imensă pe care-o pariase, încă mai arăta 5–1; o sută douăzeci şi cinci de mii pentru el, peste vreo cinci minute. De data asta nici măcar nu se mai duse lângă pistă, rămase acolo, alături de casieri, urmărind afişajul şi aşteptând să apară numărul 11, Apolo. Totul se desfăşură cu mare repeziciune. Auzi strigătul care întâmpină startul, apoi un crescendo inegal, înălţându-se pe măsură ce dispăreau caii dincolo de curbă; apoi ceva care se apropia de tăcere când numărul 11 îşi făcu apariţia pe afişaj Eliot se întoarse cu spatele spre acesta şi se îndreptă grăbit spre casier, întinzându-şi biletele Banca mea are o filială chiar la hipodrom, se gândi O să pun banii imediat, cu excepţia celor cinci mii. Dar, Dumnezeule, în contul meu separat de economii Nu unde ar fi la-ndemâna Juliei.

— O clipă, spuse casierul Există o reclamaţie la adresa lui Apolo

El zâmbi, încrezător Zâmbetul continua să-i lumineze chipul şi când se întoarse casierul din nou spre el

— E ziua ta cu ghinion, amice Tocmai l-au descalificat pe Apolo. Mai bine rupe biletele.

Eliot se uită în jur şi văzu numărul 11 dispărând, înlocuit de numărul 4, calul care fusese pe locul doi

— Nu se poate, zise, ea mi-a spus...

Se trase deoparte împleticindu-se şi rămase vreme îndelungată cu ochii la afişaj, sperând că, realizându-se imposibilul, avea să apară o reclamaţie împotriva reclamaţiei Dar nu se întâmplă nimic şi, după o vreme, plecă acasă

În tren, citi din nou întregul mesaj. „Aceştia vor alerga mâine cel mai repede Rază-de-Soare, Nimicitorul-Şerpilor, Apolo." Oh, Cristoase, se gândi, căţeaua m-a păcălit iarăşi — „vor alerga cel mai repede", nimic despre descalificări De data asta o să las motanul să se joace puţin cu ea

Acasă nu găsi pe nimeni Doar un bilet de la Julia. „Pamela e la o petrecere în pijama, la familia Evans Eu mă duc să văd nişte filme. Ai mâncare în frigider Pongo e în pivniţă, asigură-te că-l scoţi de acolo"

Se aşeză, după ce-şi luase în grabă ceva de băut. O pierdere de cinci mii de dolari. N-avea cum să-i pună la loc. Două ipoteci pe casă; nimic de obţinut de pe urma maşinilor; se împrumutase deja în contul asigurării sale de viaţă Şi într-una din zilele acelea domnişoara Winston avea să apară pe neaşteptate la bancă, aşa cum făcea de obicei, să-şi numere banii. Sau aveau să-şi facă inspectorii verificările Numai dacă ar fi avut cum să fie sigur de prezicerile păduchiosului de oracol. În seif încă mai erau destui bani Ar fi putut încerca din nou. Dacă mă prind, n-o să primesc cine ştie ce condamnare pe un timp îndelungat. De data asta, îşi spuse, o s-o înfometez de-a binelea; o s-o las la bunul-plac al motanului până când o să mă strige ca să-mi ceară ajutor.

Se îmbătase de-a binelea când îşi aduse aminte de biletul Juliei şi coborî în pivniţă La început nu-l observă cu adevărat pe Pongo într-un colţ al biroului său, luă doar notă că se afla acolo, întrezărindu-l scurt cu coada ochiului în timp ce se îndrepta spre casa păpuşilor, cu lesa într-o mână

Se uită la casă Intrarea se transformase într-o ruină Lemnul subţire şi pasta de hârtie fuseseră sfâşiate şi putu să vadă zgârieturile adânci din jurul bazinului, unde căutaseră

ghearele motanului Deschise repede închizătoarea şi săltă acoperişul. Canapeaua pe care se stătuse sibila zăcea într-un colţ al încăperii, răsturnată şi făcută bucăţi În casa păpuşilor nu era nimeni.

În colţul opus, Pongo torcea extaziat Eliot se apropie încet de el, în timp ce animalul se ghemuia, apărând ceva pe care-l ţinea cu amândouă labele şi care semăna cu o bucată mototolită de stofă întunecată la culoare. Eliot îl lovi cu sălbăticie peste umeri cu lesa şi îl privi cum alerga afară, abandonând obiectul cu care se jucase

El îl ridică. Nu era decât un tub sfâşiat de stofă neagră, cu ceva zdrobit în interior. Dacă n-ar fi simţit petele întunecate de pe veşmânt şi dacă nu şi-ar fi ridicat degetul în lumină ca să vadă mica urmă de sânge de pe el, ar fi putut crede că nu era decât o păpuşă fără cap.

Printre manile Juliei se numără şi frica de hoţi, într-o măsură exagerată, iar imediat ce cumpărase Eliot butucănosul revolver de calibrul 0,38 Bankers Special, îl convinsese să-l păstreze, dar nu în noptiera de lângă pat — îi era tot atât de frică şi de arme —, ci încuiat într-unul dintre sertarele biroului lui de la subsol

Avea cheia pe inel, alături de celelalte, aşa că deschise repede sertarul şi cântări arma în mână. Se aplecă peste casa păpuşilor învârtindu-l în mână Se uită încă o dată înăuntru, cu nebunească şi imposibila speranţă că bătrâna sibilă se afla încă acolo, că reuşise cumva să scape de motan

Dar casa era goală sau, mai degrabă, aproape goală, fiindcă într-un colţ al bazinului se găsea o bucăţică de hârtie.

O ridică Când o să mor, se gândi, şi citi ultimul mesaj pe care avea să-l mai primească: *„ille die* [astăzi]".

Declanşându-se în pivniţa închisă, revolverul răsună cu tot atâta putere ca o lovitură de tun

La cinematograful ales de Julia rulau două filme la preţul unuia singur Niciunul nu i se părea grozav, dar era cumpătată

în privința lucrurilor mărunte și, odată ce-și plătise biletul, putea să privească ore de-a rândul banalității plictisitoare Când se întoarse acasă, își parcă mașina și intră în bucătărie prin ușa care răspundea în garaj. Locul arăta ca după un chef nebunesc Pe rafturi, cutiile și sticlele erau trântite pe-o parte Dulăpiorul cu mirodenii atârnat pe perete era strâmb, iar pe masă se revărsase conținutul aromat al unei cutii cu frunze de dafin.

Le adună cu gesturi mecanice, aproape fără niciun gând, apoi își căută bărbatul. Nu era nici în camera de zi, nici în dormitor, așa că, în final, coborî în biroul din pivniță Când intră, luminile din porțiunea principală erau stinse, dar zări o strălucire gălbuie, palidă, pătrunzând pe sub ușa biroului Aprinse becul de deasupra capului ei

Pongo zăcea pe podea, nemișcat, într-o poziție dizgrațioasă, înconjurat de o baltă de sânge. Pentru o clipă, Julia se întrebă ce se întâmplase, apoi văzu revolverul aruncat alături de țeasta sfărâmată a motanului. Se îndreptă spre ușa biroului. Nu reuși să audă decât niște cuvinte pe care nu le înțelese, repetate monoton, cu voce scăzută Deschise ușa încet, cu prudență

Pentru început, o izbiră mirosul aromat și aspru de frunze de dafin arse și dâra de fum albastru-cenușiu înălțată dintr-o scrumieră mică, de cupru

Într-un colț al încăperii, soțul ei stătea îngenuncheat în fața unei case mari pentru păpuși. Ținea în mâna stângă un bol mic, de lemn, și, cu totul absurd, în dreapta avea o sticlă de lapte pe jumătate plină, din care turna în vas Îl strigă cu voce ascuțită, dar el nu răspunse. Ea înaintă. Acoperișul casei era ridicat. Până atunci nu se mai uitase niciodată înăuntru, așa că-și întinse gâtul, nerăbdătoare. Nu văzu decât o curte cu un bazin gol, înconjurată de mai multe încăperi Într-una zări o canapea antică, pe care zăcea ceva O clipă mai târziu, Eliot se întoarse spre ea, privind-o fără s-o vadă. Pe urmă își strecură mâna în casă și luă de pe canapea ceva care părea o

păpușă minusculă, de cârpă. Începu să-i vorbească, fredonând într-o limbă neînțeleasă de Julia, pe care o ignoră cu desăvârșire Când urcă ea la etaj, Eliot era tot în genunchi, fredonând, și tot așa îl găsi mult mai târziu, la sosirea ambulanței

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață

Recrearea pașilor ce duc la scrierea unei povestiri necesită în mod normal ceva similar unei memorii eidetice, cu excepția cazului în care sunteți unul dintre acei scriitori foarte metodici, care își notează meticulos într-un carnețel idei pentru texte, dezvoltare și progres În cazul „Casei păpușilor" însă, am amintiri destul de exacte a felului cum a pornit totul

Eram cu fiul meu Brian, care pe atunci avea doi ani, și ne uitam la incredibila casa de păpuși din clădirea veche a Muzeului Smithsonian. Brian era fascinat de unele marionete din casa de păpuși și a întrebat dacă erau „oameni reali", dacă umblau și așa mai departe. M-am gândit la povestea lui M.R. James despre casa de păpuși din secolul al XVIII-lea, în care păpușile se trezeau la viață după miezul nopții într-un chip foarte macabru, dar, evident, n-am putut-o refolosi ca idee Fără vreun motiv anume, m-am gândit după aceea la Palazzo Vetti din Pompei și la faptul că o vilă estivală romană frumoasă ar fi fost o casă de păpuși minunată. Iar apoi, deoarece tot mă aflam mintal în zona Napoli, mi-am amintit istoria din Petronius despre oracolul care fusese capturat și întemnițat într-o sticlă. După care m-am gândit din nou la întrebarea fiului meu și diversele direcții de gândire s-au amestecat între ele și au căpătat o formă și o configurație aproximativă. (Toate acestea au durat vreo treizeci de secunde) Pe drumul spre casă

am început să mă gândesc mai hotărât și sistematic, iar până am ajuns îmi formasem destul de bine în minte ideea unei povestiri. Acesta este felul în care descopăr că trebuie să dezvolt majoritatea povestirilor — utilizând toți stimulii și fiecare crâmpei de timp disponibil; deoarece am avut mereu o slujbă permanentă și am scris pentru plăcere și relaxare, deoarece îmi este greu *să nu* scriu

Partea de pericol din „viziunea periculoasă" a povestirii mele există de fapt de la bun început. Jim Eliot este un arivist aspirant care nu a confirmat, un individ cu un viitor măreț în urma lui. El ar dori să fie „mobil în sens ascendent", așa cum se exprimă sociologii, și, în mod concret, nu doar ca temperament. S-a însurat pentru a parveni, locuiește într-o zonă rezidențială foarte scumpă cu speranța că venitul îi va ajunge într-o bună zi din urmă modul de viață — tot așa cum unele culturi primitive cred că exprimarea practică a efectelor ce urmează unei cauze va determina realmente cauza: dacă te uzi, va ploua. El continuă să aibă viziunea periculoasă care-i ghidează viața — viziunea Țării Minunilor, peluza prelungă, bancnotele noi-nouțe care cad lin din copacii-bani ca niște frunze uscate, iar între timp, chiar înainte de a căpăta casa de păpuși, el se comportă ca și cum viziunea ar fi adevărată. Iar soția lui se ocupă de ceea ce el însuși nu poate cheltui. El se îndatorează, jonglează cu creditorii, ajunge la capătul limitelor, umblă pe o frânghie suspendată, se află în preajma colapsului De aceea este de acord să creadă incredibilul. De aceea este avid să accepte un cadou dubios de la un muribund care îi este în mod evident dușman Și de aceea nu este oprit nici chiar de un obstacol sau două — avertismente clare —, ci continuă să aibă viziunea periculoasă a mecanismului perfect care va deschide ușile Monetăriei SUA.

„Stă în obiceiul zeilor, i-a spus Cezar regelui Ariovistus, de a-i ridica pe oameni mult, astfel încât căderea să le fie cu atât mai teribilă" Jim Eliot nu ajunge nici măcar atât de sus,

obține

INTRODUCERE LA „SEXUL ŞI/ SAU DOMNUL MORRISON"

Nimeni nu scrie precum Carol Emshwiller. Absolut nimeni Şi nimeni n-a scris *vreodată*. Ea este stăpână pe sine, are propriu-i glas, desfide comparaţiile, testează zone considerate de obicei periculoase şi este scriitoarea cea apropiată de artistul pur pe care l-am cunoscut vreodată.

Este greu să vorbeşti despre Carol... tot aşa cum este greu să vorbeşti despre textele ei, fiindcă nu se aliniază obişnuitelor simbologii şi standarde. Iar Carol (faţă de străini) are dificultăţi în a-şi susţine punctele de vedere. În analizele critice, are tendinţa de a recurge la gesturi şi murmure, bâjbâind după sunete. Şovăiala aceasta nu apare în povestirile ei. (Poate că într-adevăr trebuie să rescrie de mai multe ori pentru a găsi limbajul unei povestiri anume, dar asta-i *ex post facto*. Ideea exista acolo şi meşteşugul scriitorului constă în a accepta şi respinge diversele elemente vibratoare până se obţine armonia specială.) Din această discrepanţă, trag o concluzie firească Carol Emshwiller vorbeşte cel mai elocvent prin textele ei. Aşa se întâmplă frecvent cu scriitorii cei mai buni. Aşa se întâmplă frecvent cu oamenii foarte speciali.

Cât despre apropierea de artistul pur, Carol este primul scriitor pe care l-am cunoscut care afirmă că scrie pentru a-i plăcea ei; şi o cred Genul de texte pe care le produce sunt rareori comerciale, ci, mai degrabă, sincer vorbind, viziuni personale. (Am susţinut mereu că un scriitor trebuie să înveţe mai întâi elementele de bază ale meşteşugului, maniera comercială de a spune o poveste în modurile cele mai simple, mai directe, înainte de a încerca să încalce regulile şi să stabilească abordări noi Carol este, din nou, o excepţie de la regula aceasta A fost

o inovatoare, o experimentatoare, de la primul ei text pe care l-am citit. Fie că știe regulile atât de bine, în mod intrinsec, încât le poate accepta sau respinge în funcție de necesitățile proiectului, fie că este — așa cum suspectez — un talent natural pe care nu-l guvernează aceleași reguli ca pe noi ceilalți Toată asta-i teorie, bineînțeles, fiindcă dovada rezidă în lectură Ea reușește de fiecare dată.) „Viziunile" ei nu sunt niciodată complet substanțiale, ci se schimbă și tremură aidoma curcubeielor de ulei pe o baltă de apă Este aproape ca și cum textele i-ar coti în altă dimensiune Doar o porțiune din întregul intenționat este vizibilă. Ceea ce poate spune *în realitate* este pe jumătate întrevăzut, adumbrit, captivant, o chemare din ceturi. Nu-i ca partea vizibilă a unui aisberg sau ca înțelesul ascuns al unui haiku, sau ca orice altceva ce ați întâlnit anterior. O dată în plus, este singular. Dar pentru o explicație convenabilă, voi rămâne la cotirea în altă dimensiune

Calitatea de artist „pur" nu-i însă doar un produs al *genului* de creații pe care le realizezi Este, din capul locului, o stare mentală Și este infinit mai greu, în mod clar, să prăsești răzorul *acela* decât pur și simplu să aspiri să vinzi ceea ce scrii Carol pare neinteresată de vinderea povestirilor — cel puțin în felul în care sunt interesați majoritatea scriitorilor În mod firesc, ea dorește să-și vadă creațiile tipărite, dar dacă asta înseamnă să scrie ceea ce nu vrea să scrie, va renunța Ea și-a impus o ștachetă înaltă a calității, a cărei atacare se apropie de limita imposibilului Și scrie textele perfect conștientă de posibilitatea ca acestea să nu se poată vinde niciodată. Nu este în niciun caz o scriitoare izolată într-un turn de fildeș, care să scrie strict pentru sertar, care să fie prea nesigură pe sine pentru a-și expune creațiile criticilor publice Nimic din toate astea nu se regăsește în Carol Ea cunoaște totuși foarte bine realitățile vieții editoriale. Mult prea puține reviste și redactori sunt dispuși să rişte experimentul, neconvenționalul, individualul, când pot continua să se târâie la limita câștigării

existenței, vânzând mizerii de fantasy antediluvian Nimic din toate astea n-o înspăimântă pe Carol Ea își continuă drumul, scrind magnific

Întâmplător, geniul talentului Emshwiller (și folosesc cuvântul „geniu" fiind perfect conștient de toate implicațiile definiției sale) nu se limitează la Carol Așa cum știu cei mai mulți, ea este soția talentatului artist plastic și regizor Ed Emshwiller, ale cărui filme avangardiste le-am savurat de mai mult timp decât pușteții și cinefilii underground care în mod eronat îl asociază pe Ed cu Warhol, Brakhage*, Anger* și David Brooks*. Geniul Emshwiller — soț și soție deopotrivă — este o combinație de excelență profesională folosită cu zgârcenie în crearea de artă minimalistă, imprevizibilă și ocazional lugubră, atât în ficțiune, cât și în film Ar fi o inevitabilitate fericită dacă Ed ar traduce pentru ecran opera lui Carol.

În autodescrierea ei, informațiile pertinente oferite de Carol o zugrăvesc ca pe o nevastă din Levittown — trei copii, gospodină jalnică, poate găti dacă face efortul și la răstimpuri îl face — și suspectez că este o imagine cultivată cu grijă. Carol-gospodina este o persoană pe care Carol-scriitoarea este silită s-o păstreze separat Însă dedesubtul superficialităților se pot afla lucruri fascinante despre ea „Cândva am detestat absolut tot ce avea legătură cu scrisul, deși dacă ar fi existat cineva care să-mi ofere cel mai mic indiciu referitor la ce este scrisul de fapt, cred că l-aș fi iubit pe cât de mult îl iubesc în prezent. Aproape că am picat examenul de limba engleză din primul an la facultate și din cauza notei proaste a trebuit să urmez un semestru suplimentar, care mi s-a părut agonizant. (Am păreri foarte ferme despre modul prost în care se predă în general tot ce ține de literatură) Am început școala de muzică, cântând la vioară, după care am trecut la arte plastice. Am fost o muzicantă slabă, dar o pictoriță bună. L-am întâlnit pe Ed în Școala de Artă din cadrul Universității Michigan. Am obținut o bursă Fulbright în Franța Abia după ce am cunoscut

nişte scriitori, ulterior, în New York, am început să înţeleg ce însemna scrisul. Vizionez cât de multe filme underground pot Îmi plac eşecurile interesante mai mult decât lucrările în care artistul ştie întotdeauna exact ce anume face"

Povestea pe care Carol o spune aici nu-i în niciun caz un eşec, ci un succes complet. Este în mod clar cea mai stranie povestire sexuală scrisă vreodată, care în acelaşi timp funcţionează din punct de vedere science-fiction. Ajunge considerabil mai departe decât majoritatea povestirilor pe care Carol le-a publicat în revistele comerciale şi se numără printre prozele ce se apropie de „chestia nouă" din cartea aceasta. O recomand scriitorilor mai tineri care încep cariera şi caută direcţii noi

SEXUL ȘI/SAU DOMNUL MORRISON

de CAROL EMSHWILLER

Îmi pot potrivi ceasul după cum păşeşte pe scări domnul Morrison, nu fiindcă ar fi el foarte precis, dar e destul de precis pentru mine Este aproximativ 8:30 (ceasul meu o ia, oricum, înainte). Coboară zilnic, tropăind, iar eu dau ceasul înapoi cu zece, opt sau şapte minute Presupun că aş putea face asta la fel de bine şi fără el, dar ar fi păcat să irosesc bunătate de tropăit, icnetele acelea şi oftatul care însoţesc consumarea energiei doar pentru a coborî la parter, aşa că mi-am potrivit viaţa după acest ritm matinal. Un tempo de îngropăciune, s-ar putea spune, dar este de îngropăciune numai pentru că domnul Morrisson este gras şi, din această cauză, încet De fapt, este un bărbat foarte simpatic, pe cât pot fi bărbaţii. Zâmbeşte întotdeauna

Uneori aştept jos, privind în sus, iar alteori, ţinându-mi deşteptătorul. Ofer un zâmbet despre care sper să nu fie la fel de trist ca al lui. Faţa rotundă, ca luna, a domnului Morrison are ceva din Mona Lisa Cu siguranţă trebuie să aibă şi el secrete

— Îmi potrivesc ceasul după dumneavoastră, domnule M

— Ehehe... măi să fie — geamăt, icnet. Păi.. — îşi umflă burta în partea dreaptă. Sper că

— Oh, sunteţi suficient de punctual pentru *mine*

— Ehehe... Oh, da.

Greutatea întregii lumi apasă, desigur, asupra lui, ori poate că-i zdrobit şi făcut una cu pământul de sute de kilometri cubi de aer? Oare câte kilograme pe centimetru pătrat

îl apasă? Nu dispune de energia interioară pentru a opune rezistență Toți mușchii i se împrăștie ca o piftie pe sub piele

— Nu-i timp de discuții, spune. (Nu are timp niciodată)

Și pleacă Îmi place de el și de accentul lui bostonian, repezit, însă știu că-i prea mândru chiar și să fie prietenos Mândru nu-i cuvântul potrivit, așa că-i mai bine timid Păi, mai bine-o las așa

Se întoarce îmbufnat, apoi îmi face cu ochiul, ca și cum ar vrea să mai îndulcească hapul. Poate că e doar un tic. Probabil, când se gândește la mine, dacă se gândește vreodată, își zice Oare ce mi-ar putea spune și ce-aș putea eu spune vorbind cu ea? Ce-ar putea ea ști fără ca eu să nu știu deja? Așa că iese pe ușă cu mers de rață, cu genunchii apropiați

Și-acum începe ziua

Chiar există un anumit număr de lucruri pe care le pot face Adesea, îmi petrec timpul în parc. Uneori, închiriez o barcă și vâslesc până acolo unde pot să dau de mâncare la rațe. Îmi plac muzeele, și mai sunt și galeriile de artă unde se intră pe gratis, și mă mai zgâiesc pe la vitrine, iar dacă sunt foarte atentă cu bugetul, din când în când mai pot să merg și pe la câte-un matineu. Dar nu-mi place să fiu în oraș după ce domnul Morrison se întoarce acasă Mă întreb dacă-și încuie camera cât timp e la lucru

Camera lui este direct deasupra celei ale mele și este prea masiv ca să nu fie gălăgios Casa geme sub el și se reașază când coboară el din pat. Podelele trosnesc sub pașii lui Chiar și pereții scârțâie, iar tapetul pocnește din lipiciul său uscat Dar să nu vă gândiți că mă plâng de larmă. Îl țin astfel sub observație Uneori, aici, dedesubt, îi imit mișcările, de la pat la dulap, pășesc bufnind de la dulap la debara și înapoi. Mi-l imaginez acolo, cu platfusul lui. Îmi închipui că-s el. Doar îmi imaginez acele picioare imense alunecând în pantaloni, grosimea lor zeiască (pentru că niciun om obișnuit n-ar putea avea astfel de picioare), acele picioare ca de Thor în deschizătura

unor cracı de lăţımea unor caverne. Imaginaţi-vă aceste două peisaje, vag atinse de perişori de culoarea spicului de grâu, croindu-şi, orbeşte, drum prin acele lucruri de lăţımea unui trunchi omenesc, dın lână maro, încă umede după ziua de ieri Oooo Ah Se ridică şi jartierele Cred că-l pot auzi de aici cum respiră.

Îmi pot pieptăna părul şi de trei ori până şi-l piaptănă el o dată şi pot să ies şi să-l aştept la capătul treptelor până când deschide el uşa.

— Îmi potrivesc ceasul după dumneavoastră, domnule M

— N-am timp N-am timp Am plecat Ei bine

Şi închide uşa cu atâta grijă, încât ai putea crede că-i este teamă de propriile lui mâini grase.

Şi-aşa, după cum am spus, începe ziua.

Întrebarea este (şi probabil că este întrebarea pentru astăzi): Cine-i el cu adevărat, vreunul dintre Normali sau unul dintre Ceilalţi? Nu va fi uşor de aflat, când cineva-i atât de gras Mă întrebam dacă aş fi în măsură să fac ceva Totuşi, sunt dispusă să merg până la o anumită limită şi sunt încă sprintenă Tot vâslitul acela şi plimbările de colo-colo şi recent petrecuta noapte ghemuită sub un tufiş din Central Park, târâşul afară pe o scară de incendiu, căţărarea pe acoperiş şi-napoi (însă n-am văzut cine ştie ce şi nu pot fi, încă, sigură de Ceilalţi).

Nu cred că debaraua va fi utilă pentru că nu există gaura cheii, cu toate că aş putea să crăp uşor uşa şi poate să-mi strecor pantoful acolo (E mărimea dublu A) S-ar putea să nu-l observe. Există un pat sub care m-aş putea băga Este adevărat că sunt slabă şi mică, aproape ca un copil, după cum ar spune unii, totuşi nu va fi prea uşor, dar n-a fost uşor nici să-mi caut iubiţii pe acoperiş.

Uneori, mi-aş dori să fi fost o şopârliţă mică şi fâşneaţă, de un verde spălăcit sau de un galben maroniu M-aş putea strecura pe sub nasul lui, când ar deschide uşa, şi nici gând să mă vadă, cu toate că are ochii pe atât de vioi, pe cât îi sunt de

greoaie picioarele. Şi totuşi, aş fi mai rapidă. Aş fugi şi m-aş ascunde pe după bibliotecă ori în dosul biroului său, ori poate că aş rămâne nemişcată într-un colţ, pentru că, în mod sigur, nu prea vede el podeaua. Camera lui nu-i mai mare decât a mea, iar prezenţa sa trebuie că o umple, ori, mai degrabă, burta lui şi picioarele gigantice Vede tavanul şi tablourile de pe perete, suprafaţa noptierei, pupitrul şi biroul, însă podeaua şi partea de jos a tuturor lucrurilor ar fi sigure pentru mine Nu, nici măcar nu va trebui să regret că nu sunt o şopârlă, cu excepţia posibilităţii de a intra Dar dacă nu-şi încuie camera, nu va fi nicio problemă şi-aş putea să petrec o zi întreagă căutând ascunzişuri. Mai bine mi-aş aduce şi ceva de ronţăit, dacă mă hotărăsc că asta-i noaptea ce mare. Nu biscuiţi şi nici nuci, ci chestii necrănţănitoare, cum ar fi brânza şi fursecurile

Acum că mă gândesc la asta, mi se pare că l-am lăsat pe domnul Morrison la urmă de tot, cum ar păstra un copil prăjitura glazurată s-o mănânce după ce petrecerea s-a terminat Dar îmi dau seama că am fost o smintită, pentru că, din moment ce oferă cele mai mari perspective, ar fi trebuit să-l pun pe primul plan.

Şi-aşa începe astăzi noua zi, cu adunarea de provizii şi o expediţie de explorare până sus

Camera este în dezordine Nu există niciobibliotecă, ci sute de cărţi şi reviste. Verific după teancuri. Verific debaraua, plină de haine atârnate, sacouri uriaşe, în care m-aş putea ascunde cu uşurinţă. Nu văd decât cum umerii se întind peste umeraşele obişnuite. Mă uit sub pat şi prin gaura cheii biroului. Mă ghemuiesc pe sub măsuţa de noapte. Mă cuibăresc printre cămăşile murdare şi ciorapii aruncaţi într-un colţ Oh, e mai bine decât în Central Park în materie de ascunzişuri Mă decid să le folosesc pe toate

E ceva foarte simpatic în faptul că mă aflu aici, pentru că-mi place de domnul Morrison. Chiar şi numai mărimea lui e confortabilă; e destul de masiv pentru a fi tatăl tuturor

Camera lui reconfirmă asta prin toate lucrurile de mărimi părinteşti. Mă simt trândavă şi tânără aici. Mănânc nişte fursecuri în timp ce mă aşez în pantofii lui din debara, pantofi moi şi laţi, cu marginile lăsate, toţi având mai mult forma unor perne decât de pantofi. Apoi trag un pui de somn între cămăşile murdare. Par să fie vreo cincisprezece, aşa ceva, dar nu sunt decât şapte şi nişte ciorapi pe deasupra. După aceea, mă bag până la genunchi în gaura din birou, strângându-mi genunchii, şi mă pun pe aşteptat, începând să mă încolţească îndoielile. Pot să spun deja că burta tremurândă va fi mai mare decât toate aşteptările mele. Probabil că nu va exista nimic care să nu poată fi pus într-un con de umbră sau ascuns de ea, aşa că de ce să stau aici pe vine, bătând darabana cu unghiile pe piciorul pupitrului, când aş putea ieşi să hrănesc porumbeii? Pleacă acum, îmi spun Ai de gând să-ţi petreci toată ziulica, poate şi noaptea, înghesuită şi blocată aici? Păi, n-am mai făcut-o şi în ultima vreme de nu ştiu câte ori şi întotdeauna de pomană? De ce să nu mai încerc încă o dată? Pentru că domnul Morrison este, cu siguranţă, cel mai promiţător dintre toţi. Ochii lui, felul în care grăsimea aceea-i împinge osânză sub ei, de arată aproape ca un chinez Are un nas roman, şi plasat pe o faţă obişnuită ar fi dominator, însă aici se pierde E minimalizat

— Salvaţi-mă! scheaună nasul, mă scufund.

Aş încerca eu, însă am îndatoriri mult mai importante de făcut, după ce se întoarce domnul Morrison Îndatorirea este şi pentru binele tuturor, şi chiar asta vreau să spun, adică pentru *toţi*, dar să nu credeţi că aş fi câtuşi de puţin prejudiciată de asta

Vedeţi, am fost la un matineu acum câteva săptămâni Am văzut spectacolul de dans susţinut de Royal Ballet, *Riturile primăverii*, şi-atunci mi-a trecut prin minte că... Ei bine, ce-*aţi* crede dacă i-aţi vedea purtându-şi costumaţia, care ar trebui să fie pielea goală? Costumele goliciunii, le-am zis eu Şi toţi acei

oameni bine îmbrăcați, educați, aplaudându-i, acceptându-i, chiar dacă știau cât se poate de bine că... ei bine, că sunt ca și în hainele cele noi ale împăratului, dar invers. Acum, gândiți-vă doar, sunt numai două sexe și fiecare dintre noi *aparține* unuia sau altuia și, cu siguranță, e de presupus că așa e, știm câte ceva despre celălalt Dar poate că aici am comis eu o eroare Ați putea crede că păi, tocmai la *asta* am început să mă gândesc că trebuie să fie Ceilalți printre noi

Însă nu de frică sau dezgust m-am apucat să-i caut Sunt deschisă și nu am idei preconcepute Puteți să vă dați seama că așa sunt când vă spun că n-am văzut niciodată (nu pare cam ciudat?) organele care m-au conceput, nici pe ale mamei și nici pe ale tatălui meu Numai Dumnezeu știe ce *erau* și ce-ar putea asta să însemne pentru mine

Așa că aștept aici, bătând cu vârful degetelor în interiorul papucilor mei și rozându-mi unghiile Contemplu partea de jos a pupitrului, nelăcuită. Trec cu degetul mare pe suprafața ei. Mai mănânc fursecuri și mă gândesc dacă n-ar trebui să-i fac patul, dar decid că nu. Îmi tot sug pielea de pe brat până devine roșie, la curbura moale din interiorul cotului. Timpul se urnește la fel de încet precum cel indicat de un ceas școlar, iar eu mă târăsc de-a lungul podelei și mă întind în spatele cărților și revistelor. Citesc primele paragrafe din zeci de exemplare. Cu tot praful de-aici și cu zăcutul de dinainte printre cămăși și ciorapi, dobândesc un anumit miros și un soi de puf cenușiu, ca de animal, care mă face să mă simt mai în siguranță, ca și cum locul meu chiar ar fi aici, în această încăpere, și să cred că m-aș putea strecura de jur împrejur fără a fi remarcată deloc de domnul Morrison, decât atunci când aș primi o bătaie pe cap, atunci când aș trece pe lângă el.

Bufnitură... pauză. Tropăit... pauză. Nu puteai să nu-i recunoști pasul. Casa întreagă urlă de prezența lui. Podelele se trezesc scârțâind și se apleacă spre scară Balustrada alunecă din mâinile lui unsuroase, ca șunca. Tapetul pare, dintr-o dată,

plin de gândaci. Trebuie că-şi zice Ei bine, de data asta nu se mai chiorăşte la mine de după uşă. Ce uşurare. Mă pot concentra cu totul asupra urcării treptelor Să-mi ridic picioarele, aflate sub asemenea greutate Uuuu Ump Pauză, pare să se uite la tabloul de pe perete

Mă furişez la loc sub birou

Este ciudat că primul lucru pe care-l face este să-şi pună ziarul pe birou şi să ia loc, cu genunchii aproape de nasul meu, deveniţi ca pereţii, nişte cuptoare, radiind căldură şi umezeală, răspândind o miasmă cu un iz delicat de lână udă şi transpiraţie Ce rotunjime generoasă au aceşti genunchi. Ca nişte sâni de mamă, care împung către mine. Probabil, la fel de moi Oare de ce nu-mi pot lipi obrajii de ei? Observ cum poate să stea atât de nemişcat, fără să bată din vârful picioarelor, fără să-şi contracteze, ritmic, coapsele. Nu-i ca şi ceilalţi dintre noi, dar poate un astfel de om să facă lucruri *mărunte?*

Cum se adună dovezile circumstanţiale, însă este tot ce am până acum şi a venit vremea pentru lucruri concrete. Doar unul singur, doar un singur fapt, este tot ce-mi trebuie Citeşte şi-şi potriveşte stofa la vintre, reluându-şi cititul Respiraţia-i împrăştie izuri de cârnaţi cu usturoi, şi-mi amintesc că acum e după cină, aşa că-mi scot brânza şi mănânc pe cât de încet pot, cu muşcături mici, ca de iepure Fac ca o bucăţică de brânză să ţină jumătate de oră.

În cele din urmă, se duce pe hol, spre baie, iar eu mă pitesc la loc pe după cămăşi şi ciorapi şi-mi dezmorţesc picioarele Ce-ar fi dacă se dezbracă aşa cum făcea bunică-mea, pe sub cămaşa de noapte? Asta să însemne pentru el o desfăşurare gigantică de pânză, ca pentru un pat dublu?

Dar n-o face. Îşi agaţă haina de micul umeraş, iar cravata de cea mai apropiată clanţă. Încasez eu cămaşa lui şi trebuie să-mi fac singură o gaură prin care să-l spionez. Apoi îşi dă jos pantofii şi ciorapii. Se duc şi pantalonii imenşi, cu un efort lent, neglijabil (se uită pe geam) Începe cu chiloţii lui

îngălbeniți, scărpinându-se mai întâi pe la spate, stârnind niște cutremure de-a latul feselor

De unde-o fi cumpărat indispensabilii aceia elefanții? În ce magazin or fi stat împăturiți pe raft? În ce fabrică au stat femeile în fața mașinilor de cusut, scoțând de-acolo, unul după altul, unul după altul, acest articol nepământesc? Pe Marte? Venus? Pe Saturn, mai degrabă Sau, poate, într-un locșor mic, vreun satelit al lui Jupiter, cu mai puțină atmosferă pe centimetru pătrat de piele și mai puțină gravitație, unde domnul Morrison poate sări trei trepte odată, și poate sări și peste garduri (pentru că nu-i cu adevărat bătrân) și să dănțuiască toată noaptea cu fete pe mărimea sa

Își mijește ochii lui orientali spre lumina din tavan și-și dă jos chiloții, lăsându-i să cadă grămadă la podea Văd despărțiturile Allegheny[32] dintre pulpă și fesă. Cum poate un bărbat ca el să stea dezbrăcat înaintea unei oglinjoare? Sunt cu totul absorbită, hipnotizată Este imposibil să precizezi culoare pielii sale, la fel cum se întâmplă cu ochii de un albastru cenușiu sau cu oceanul. Cât este de bronzată, de trandafirie, măslinie, roșie și, uneori, de un cenușiu bătucit, elefantin Ochii lui trebuie că sunt obișnuiți cu astfel multiplicități și cu o astfel de aglomerație, cu un conglomerat, cu o opulență de sine, cu o exuberanță nestăpânită, cu universalul, astronomicul

Mă consider de o banalitate totală Zac în coconul meu alcătuit din cămăși, fără măcar să tremur. Ochii mei nu percep ceea ce văd. Este dincolo de posibilitatea mea de înțelegere Vă puteți imagina cât de subțiri trebuie să i se pară încheieturile mele? Se gândește (dacă se gândește vreodată la mine) că probabil oi fi de pe altă lume. Cât de ciudate sunt gleznele și oasele picioarelor ei Cât îi sunt de bulbucați ochii. Cât de verzui îi este tenul în umbra marginii feței sale (Pentru că

---

[32] De la râul Allegheny din Pennsylvania *(N t)*

trebuie să recunosc că s-ar putea să fiu la fel de departe pe scala normalului omenesc, pe cât este și el)

Dintr-o dată, simt muzica Respirația-mi toarce în gât imnuri la fel de lente pe cât le-ar putea intona domnul Morrison. Să fie asta dragostea, mă întreb? Prima mea dragoste *adevărată*? Dar n-am fost eu întotdeauna interesată de oameni la modul pasional? Sau, mai degrabă, de cei care mi-au căzut cu tronc? Dar acest simțământ nu-i mai altfel? Oare poate dragostea să mă atingă atât de târziu în viață? (Tra, la, la, la de la cine curg aceste toate binecuvântări.) Închid ochii și-mi ascund capul între cămăși. Rânjesc în ciorapii murdari Vi-*l* puteți imagina făcând dragoste cu *mine*?

Mă târăsc pe coate și genunchi în spatele cărților vechi, cu mult sub privirile lui pierdute spre tavan Un loc mai sigur pentru a mă debarasa de prostii. Păi, sunt destul de bătrână pentru el ca (dacă m-aș fi măritat vreodată) să-mi fie cel mai tânăr dintre fii. Da, dacă ar fi vreun fiu de-al meu, cum ar fi putut crește așa de mare? Îmi dau seama că nu l-aș putea urma niciodată (la fel pe toți fiii). Trebuie să-l iubesc tot așa cum un șoarece de laborator iubește mâna care-i curăță cușca, tot dincolo de înțelegere, pentru că, desigur, nu văd aici decât o parte din el. Simt că e mai mult. Simt o dimensiune mai amplă. Simt un exces în masivitate, pe care nici nu mi-l pot imagina încă. Rotunjimile unor imagini remanente îmi rămân pe retină. În colțurile încăperii pare să fie o întunecime misterioasă, iar umbra lui acoperă, în același timp, fereastra de pe un perete și oglinda de pe celălalt. Cu siguranță, e ca un aisberg, cu șapte optimi din masă aflate sub apă

Însă acum s-a întors spre mine Îl spionez de după cărți, ținând o revistă deasupra capului, așa cum faci când plouă Procedez așa ca să mă feresc mai degrabă de prea mult din el, decât pentru a mă ascunde. Și iată-ne, înfruntându-ne unul pe altul, ochi în ochi. Ne holbăm, iar el pare să nu mă înțeleagă mai mult decât îl înțeleg eu pe el, dar, ca de obicei,

mintea lui este cu un pas înaintea celei ale mele, eschivându-se prin fraze neterminate. Ochii săi nu sunt nici măcar meditativi şi nici surprinşi, încă. Dar buricul său este o altă poveste. Aici, în cele din urmă, se află ochiul Domnului. S-a cuibărit pe un cer vast, tern, ca un soare pe curbura universului, trimiţându-mi strălucirea unui semn cu ochiul, o clipire benignă, măreaţă Ochiul burţii acceptă şi înţelege Ochiul burţii mă recunoaşte şi mă priveşte, aşa cum mi-am dorit întotdeauna să fiu privită. (Mda, cu toate că păşesc prin valea umbrei morţii.) Acum te văd

Dar îl văd acum Pielea-i atârnă flască, în pliuri ca de plastic, şi mai are şi-un mic cerc de culoare arămie, ca o fisă de cincizeci de cenţi, făcută din monede de un penny. În centrul său este o gaură, iar la margine are o culoare verzuie, corodată Acesta trebuie să fie un fel de „costum la pielea goală" şi ar putea fi nişte organe sexuale, ascunse în spatele acestei imitaţii de piele, fierbinte, ciupite şi pătate

Privesc ochii aceia ai lui, ca de fată, şi-i văd orbi, ca şi cum globii oculari ar fi complet albi, la fel de orbi de parcă n-ar avea niciun sex, ca nişte ouă fără gălbenuş, de parcă ar fi construit ca o păpuşă, cu o gaură de evacuare a apei.

Doamne, îmi spun. Nu sunt o fire religioasă, dar mă gândesc, Doamne, apoi mă ridic în picioare şi, oarecum într-o fugă şchiopătată, ies de-acolo şi cobor pe scări de parcă aş zbura Trântesc uşa camerei mele şi mă bag sub pat Cea mai evidentă ascunzătoare, însă după ce ajung acolo nu mai îndrăznesc să ies. Rămân întinsă şi trag cu urechea aşteptând bubuiturile de pe scară, mugetele paşilor săi spărgând treptele, mâna sa azvârlind balustrada.

Ştiu ce-am să spun:

— Accept, accept, am să zic Am să iubesc, deja iubesc, indiferent ce-ai fi

Zac întinsă şi ascult, privind marginile atârnând ale cuverturii în liniştea absolută din casă Cum poate fi cineva

aici, într-o tăcere atât de stranie? Trebuie, oare, să mă îndoiesc de propria mea existență?

— Dumnezeu știe, am să spun, dacă și eu sunt normală (Cum de-ar putea ști cineva una ca asta, când totul este ascuns?) Spune-le tuturor că acceptăm Spune-le că acele costume de goliciune sunt urâte. Bling-blingurile tale, rîdurile, șanțurile tale, proeminențele și umflăturile tale, le acceptăm, indiferent despre ce-i vorba. Lațurile tale, corzile, viermii, buricele, fursecurile, cireșele, petalele de floare, micile tale contururi de țestoasă, verzui și pline de negi, limbile tale de pisică sau cozile de șobolan, scoicile tale, chiorul dintre picioarele tale, șerpii de jartieră, melcii, acceptăm tot Credem că adevărul tău e adorabil

Dar ce liniște prelungă s-a lăsat Pe unde-i? Fiindcă trebuie (sau oare nu?) să vină după mine, pentru că am văzut. Dar unde s-a dus? Poate că-și închipuie că mi-am zăvorât ușa, dar n-am făcut-o. N-am făcut-o

De ce nu vine?

Traducerea Silviu Genescu

Postfață

Blake* a scris „Capul — Sublim, inima — Patos, organele genitale — Frumusețe, mâinile și picioarele — Proporție"

Ar fi frumos să trăim într-o societate în care organele genitale ar fi considerate cu adevărat Frumusețe Mi se pare că orice alt fel de a vedea lucrurile este obscen La urma urmelor, astea sunt. De ce să nu ne placă? Nu ne putem ascunde fără ca tinerii care cresc să nu considere că există un motiv pentru tăinuirea aceea. (Și chiar că pare o societate bolnavă când te gândești că toate animalele, sau aproape toate animalele, din

lume au apărut pe lume prin intermediul unui cuvânt „urât", așa cum îl numim)

Eu am scris mai multe texte pe tema aceasta „Sexul și/ sau domnul Morrison" mi-a apărut realmente în minte pe când asistam la baletul *Încoronarea primăverii* la Opera Metropolitan. Mărturisesc că nu-i tocmai genul meu de spectacole, dar primisem biletele cadou Balerinii purtau costume „de nuditate", costume de culoarea pielii mulate pe corp, pe care existau amprente palmare și dungi care imitau vopsele tribale. Stând acolo, printre toți oamenii cu aspect matur, cu aspect căsătorit din sală (fiecare dintre ei de un sex sau altul și există numai două.. pentru Dumnezeu, numai două!), mi-am reamintit brusc că în copilărie crezusem cu adevărat că oamenii trebuie să fie atât de secretoși tocmai pentru că difereau complet între ei. Gândisem că trebuia să existe o opoziție generală mascul-femelă, știți cum, masculii pe afară, femelele pe dinăuntru (deși cred că la vârsta aceea gândeam masculii pe afară, femelele nimic), dar aceea era toată similitudinea care putea exista. Iar dacă oamenii n-ar fi purtat haine, mă gândisem, ce lucruri minunate și aparte am vedea!

Toate acelea mi-au revenit în minte în timp ce urmăream baletul. În mod brusc mi s-a părut foarte straniu să avem pe scenă niște costume care simulau nuditatea, ca și cum ceea ce crezusem în copilărie era unica explicație posibilă și logică pentru toată secretomania. Altfel de ce ar fi trebuit adulții, și mai ales spectatorii aceștia — cu aspect educat și destul de vârstnic, fiecare de un sex sau altul și părând căsătoriți între ei — să urmărească un spectacol care pretindea că balerinii sunt în pielea goală? Ridicol!

INTRODUCERE LA „ȘI TE VA SLĂVI ZĂDĂRNICIA?"

Cumva, în mod inexplicabil, am ajuns să țin destul de mult la Damon Knight, primul președinte și fondator al asociației Science Fiction Writers of America. După ce m-am gândit bine, mi-am spus că ar trebui să pun asta pe seama faptului că-i însurat cu Kate Wilhelm*, care-i o scriitoare mai bună decât mine, ceea ce mă ofensează, totuși este unul dintre acele adevăruri pe care trebuie în cele din urmă să le înfrunți. De asemenea, ea este mult mai drăguță. Ergo, deoarece Kate este o scriitoare mai bună decât mine, recunosc că-i și o persoană mai bună decât mine și, fiind o persoană mai bună, trebuie să vadă *ceva* la Damon care să-l facă demn de iubire și prețuire, iar din respect și admirație pentru Kate am lăsat ca toate astea să se răsfrângă și peste Damon O situație dificilă și complet scandaloasă, în cel mai bun caz

Există unii care afirmă că Damon Knight are merite în sine. În calitate de autor al *Hell's Pavement*, *The Analogs* și *Mind Switch*, despre care mulți susțin că sunt romane sclipitoare de ficțiune speculativă pură În calitate de editor al *A Century of Science Fiction*, *Cities of Wonder*, *13 French Science Fiction Stories* și alte unsprezece antologii, omagiate ca vârfuri stilistice în domeniu În calitate de critic SF, definit prin culegerea de eseuri *In Search of Wonder*, care l-a ajutat să câștige un Premiu Hugo în 1956 pentru „Cel mai bun recenzent de carte science-fiction" Toate astea sunt spuse în apărarea lui Damon Knight. Pot să existe și merite în ele

Și totuși dacă așa stau lucrurile, dacă Knight este într-adevăr exemplul de excelență care ar dori fanii lui să credem că este, explicați-mi următoarele

Knight, într-un restaurant, alături de prieteni, ne privește complet stupefiat pe James Blish* și pe mine la altă masă, unde Blish gesticula și mima o caricatură amuzantă dintr-un ziar, izbucnește în lacrimi când Blish refuză să-i explice înțelesul mișcărilor lui bizare de mâini...

Knight, după ce a atras furia unei gloate de scriitori care participau la Conferința Scriitorilor SF din Milford, statul Pennsylvania (al cărei fondator și director este din anul 1956), găsește doi pari din stejar lungi de patru metri vârâți prin parbrizul din spate și din față al mașinii sale, însă nu scoate niciun cuvânt de mânie sau de protest, ci doar rămâne ursuz vreme de două zile..

Knight reușește nu numai *să vândă The Man in the Jar* unei reviste de top, ci are tupeul s-o includă în culegerea lui cea mai recentă, *Turning On*, fără să fi corectat logica specioasă a deznodământului.

Knight, având un surplus de povestiri excepționale scrise de Kate Wilhelm pe care le cumpărase deja pentru seria lui *Orbit* de antologii de SF-uri originale, refuză să vândă o *nestemată* perfectă a unei povestiri de Kate pentru volumul de față și o silește pe sărmana femeie să i-o vândă *lui* pentru o culegere nebuloasă și foarte îndepărtată pe care o concepea

Toate aceste ciudățenii împing spre concluzia că Damon Knight este o persoană care strică cheful altora Ce ziceți de *acest* cusur?

Persoana care strică cheful altora s-a născut în Baker, statul Oregon, în 1922 A fost semieducat în școlile publice din Hood River, Oregon După liceu a petrecut un an studiind la Centrul de Arte WPA din Salem, Oregon, după care s-a mutat în New York și în 1941 s-a alăturat fraternității timpurii de pasionați de science-fiction The Futurians A creat unele ilustrații SF (despre care recunoaște că erau proaste), a lucrat pentru Editura Popular Publications în calitate de redactor-șef adjunct al revistelor pulp, apoi ca lector pentru Agenția

Literară Scott Meredith. Din 1950 este scriitor liber-profesionist, făcând grimase în tot acest timp

La optsprezece ani şi-a vândut prima povestire (în urma unei intimidări flagrante, combinată cu crize de isterie) lui Donald Wollheim (în prezent editor la Ace Books) pentru *Stirring Science Stories*, de atunci a publicat aproape o sută de povestiri, cinci romane, patru culegeri de povestiri şi antologiile anterior amintite şi aşa mai departe.

Despre acest text al lui Damon Knight. mi l-a trimis în ciuda faptului că i-am spus deschis că nu exista loc pentru genul *lui* de individ într-o astfel de culegere augustă Mi-a plăcut destul de mult, însă mă pregăteam să i-l returnez doar pentru a-i demonstra că nimănui nu-i place unul care face pe deşteptul, când am primit o scrisoare de la Kate. Mi-a spus că îi făcea viaţa insuportabilă. Ei doi locuiesc într-o „reşedinţă nobiliară victoriană, mare şi delicată din Milford, cu trei băieţi hiperactivi, trei motani şi un număr nedeterminat de peşti tropicali", iar Damon a fost cu adevărat furios pe Kate fiindcă îi cerusem *ei*, nu lui, o povestire şi o ameninţase că, dacă povestirea *lui* va fi respinsă şi a *ei* acceptată, o va îmbarca pe un vapor de sclavi albi în direcţia Marrakech

Nu mai trebuie să precizez că el şi-a impus voinţa, ca de obicei. Aşa se face că în antologia aceasta veţi găsi o povestire de Damon Knight şi niciuna de Kate Wilhelm Vom prezenta cazul înaintea următoarei Inchiziţii a Science Fiction Writers of America

ȘI TE VA SLĂVI ZĂDĂRNICIA?

de DAMON KNIGHT

Ziua Mâniei a sosit Văzduhul vibra de chemările chinuitoare ale trompetelor. Peste tot s-au ridicat pietrele uscate, recăzând la loc între sfărâmături Apoi cerul s-a deschis și în lumina orbitoare a apărut un tron din foc alb, pe un curcubeu care ardea cu flăcări verzi. Luminile licăreau spre orizont. În jurul tronului pluteau șapte apariții maiestuoase, drapate în alb, cu brâie aurii împrejurul pieptului; și fiecare purta în mâna-i imensă un flacon care fumega în văzduh

Din strălucirea tronului se auzi un glas

— Plecați pe cărările voastre și goliți pe pământ clondirele cu mânia Domnului.

Și primul înger s-a năpustit în jos și și-a golit clondirul într-un torent de beznă, care se împrăștie fumegând pe suprafața pământului. Și se lăsă liniștea

Apoi, cel de-al doilea înger zbură spre pământ și se avântă într-o parte și-n alta, cu flaconul său plin, strigând:

— Doamne, al meu trebuie vărsat asupra mării. Dar unde-i marea?

Și din nou se lăsă tăcerea Pentru că stâncile uscate și prăfuite ale pământului se întindeau cât cuprinde sub cerul nesfârșit; și acolo unde se aflaseră oceanele, erau albiile săpate în piatră ale unor pâraie, la fel de uscate și secate ca restul

Cel de-al treilea înger a glăsuit

— Doamne, al meu este pentru râuri și fântânile de apă

Apoi a strigat și cel de-al patrulea înger

— Doamne, lasă-mă să mi-l golesc pe al meu

Și-și vărsă clondirul spre soare, iar soarele se încinse într-o clipită cu o strălucire îngrozitoare, umflându-se și

dezumflându-se, lăsându-şi lumina să cadă pe pământ. După o vreme, se întoarse la tron. Şi, din nou, se pogorî liniştea

Apoi, dinspre tron, se auzi un glas spunând:

— Să fie

Pe sub bolta imensă a cerului nu zbura nicio pasăre Nicio creatură nu se târa sau mişca pe faţa pământului, nu erau copaci şi niciun fir de iarbă

Glasul spuse.

— Aceasta-i ziua hărăzită Să coborâm

Apoi Dumnezeu păşi pe pământ ca în vremurile străvechi. Avea forma unui stâlp de fum mişcător Iar în urma Lui mărşăluiau cei şapte îngeri albi, cu flacoanele lor, murmurând Erau singuri, sub cerul galben-cenuşiu

— Cei morţi au scăpat de mânia noastră, spuse Domnul Dumnezeu Iehova. Totuşi, nu vor scăpa şi de judecată

Valea seacă în care se aflau era Grădina Edenului, acolo unde primului bărbat şi primei femei li se dăduse fructul pe care n-ar fi trebuit să-l mănânce. Înspre răsărit, era o trecătoare prin care jalnica pereche fusese condusă în sălbăticie. La mică distanţă spre apus, au văzut stâncile zimţate ale muntelui Ararat, unde se aşezase Arca, după Potopul purificator

Iar Domnul rosti cu vuiet mare:

— Să fie deschisă cartea vieţii, să-i lăsăm pe morţi să se ridice din mormintele lor şi din adâncurile mării

Glasul Lui se rostogolea pe sub cerul mohorât Şi iarăşi pietrele seci s-au ridicat şi-au căzut la loc; însă morţii n-au apărut. Doar praful s-a învârtejit, de parcă numai asta s-ar fi ales miliardele de pământeni, vii şi morţi

Primul înger ţinea o carte uriaşă, deschisă în mâinile sale După ce liniştea dăinui o vreme, închise cartea, iar pe faţa lui se citea frica; cartea-i dispăru din mâini

Ceilalţi îngeri murmurau şi oftau la unison Unul zise

— Doamne, îngrozitor e sunetul liniştii, când urechile noastre ar trebui să fie pline de tânguieli

Iar Dumnezeu spuse

— Aceasta-i vremea hărăzită. Şi totuşi, o singură zi în paradis e cât o mie de ani pe pământ. Gabriel, spune-mi, după cum socotesc oamenii timpul, câte zile au trecut de la Ziuă?

Primul înger deschise o carte şi zise

— Doamne, după cum socotesc oamenii, timpul a trecut numai o zi de la Zi.

Printre îngeri se răspândi un murmur de uimire Întorcându-se de la ei, Domnul spuse

— Numai o zi: o clipă Şi, cu toate astea, încă nu apar

Cel de-al cincilea înger îşi umezi buzele şi rosti:

— Doamne, oare nu eşti Tu Dumnezeu? Să poată fi ascunse taine de Creatorul tuturor lucrurilor?

— Pace! spuse Dumnezeu, iar tunetele bubuiră spre orizontul întunecat. Într-un anotimp bun, am să fac ca aceste pietre să fie martore Haideţi, să mergem mai departe

Cutreierară peste munţii uscaţi şi prin canioanele secate ale mării. Iar Domnul zise:

— Mihail, tu ai fost pus să veghezi asupra acestor oameni Cum şi-au petrecut ultimele lor zile?

S-au oprit lângă vârful crăpat al Vezuviului, care, într-un eon de neatenţie cerească, erupsese de două ori, arzând de vii mii de oameni

Cel de-al doilea înger răspunse.

— Doamne, ultima dată când i-am văzut se pregăteau de un mare război.

— Nelegiuirile lor au fost de necrezut, spuse Domnul Care au fost ţările celor care au pregătit războiul?

Cel de-al doilea înger răspunse.

— Doamne, se numeau Anglia şi Rusia şi China şi America

— Păi, haidem în Anglia

Peste valea secată care fusese Marea Mânecii, insula era o întindere de piatră spartă şi dezolantă Peste tot piatra era

sfărâmicioasă şi fără consistenţă Iar Domnul se mânie tot mai tare şi strigă

— Să vorbească piatra!

Apoi pietrele cenuşii erupseră, transformate în praf, dezvelind cavernele şi tuneluri, la fel ca încăperile unui furnicar părăsit. Iar în unele locuri licărea un metal strălucitor, întins ca nişte fire, frumoase, dar fără nicio noimă, ca şi cum metalul se topise şi cursese ca apa

Îngerii murmurau, dar Domnul zise

— Aşteptaţi Asta nu-i totul

Porunci din nou

— Vorbiţi!

Iar pietrele se înălţară iarăşi, pentru a dezgoli o încăpere şi mai adâncă Şi, în tăcere, Domnul şi îngerii se aşezară în cerc în jurul hăului şi se aplecară să vadă ce licărea acolo.

În peretele acelei încăperi mai adânci, cineva dăltuise un şir de litere Şi când maşinăria din acea încăpere fusese distrusă, metalul încins se împrăştiase şi umpluse literele de pe perete, aşa că acum licăreau în beznă precum argintul

Şi Dumnezeu citi cuvintele: NOI AM FOST AICI TU UNDE ERAI?

Traducerea Silviu Genescu

Postfaţă

Povestirea aceasta a fost scrisă cu nişte ani în urmă şi tot ce-mi amintesc despre ea este că agentul meu de atunci mi-a returnat-o cu dispreţ şi mi-a spus că aş putea, poate, s-o vând la *Jurnalul ateilor* din Moscova, dar nicăieri altundeva

Întrebarea pusă în povestire este frivolă pentru mine, pentru că nu cred în Iehova, care mi se pare un personaj cu totul improbabil; dar consider că este o întrebare importantă pentru cineva care crede cu adevărat

INTRODUCERE LA „DACĂ TOȚI BĂRBAȚII AR FI FRAȚI, L-AI LĂSA PE UNUL SĂ SE-NSOARE CU SORA TA?"

Aceasta va fi cea mai scurtă introducere din carte Pentru că, dintre toți scriitorii din antologie, Theodore Sturgeon nu are *cu adevărat* nevoie de nicio introducere? Da, desigur, este un aspect. Pentru că nimic din ce ar putea spune cineva nu i-ar putea pregăti pe cititori pentru ce va urma — prima povestire scrisă de Sturgeon după mai bine de trei ani? Este un punct valid Pentru că fiecare povestire de Sturgeon este o experiență îndelung așteptată, neexistând două la fel, așa că de ce să te mai deranjezi să poleiești caviarul? De acord, o să accept asta

Totuși, nimic de mai sus nu reprezintă motivul pentru care nu sunt în stare să scriu o introducere la fel de masivă precum celelalte din antologia aceasta Motivul este pur și simplu faptul că Sturgeon mi-a salvat viața recent. Literalmente.

În luna februarie 1966, am comis una dintre acele incredibile gafe din viață care sfidează explicațiile sau analizele. M-am căsătorit cu o femeie o persoană... o „ceva" a cărei minte îmi era la fel de străină pe cât putea fi mintea unui marțian. Căsnicia a fost un dezastru, un coșmar de patruzeci și cinci de zile care m-a adus mai aproape decât fusesem vreodată de marginea prăpastiei Exact în momentul acela, când mă gândeam că în niciun caz nu-mi voi putea păstra controlul asupra niciunui crâmpei din persoana mea, am primit o scrisoare de la Ted Sturgeon. Făcea parte din schimbul epistolar care a dus la obținerea acestei povestiri pentru antologie, dar se referea în totalitate la ceea ce mi se întâmpla Aduna laolaltă firele răzlețite și scămoșate ale vieții mele. A fost unul dintre momentele acelea de îngrijorare autentică, de care (dacă are noroc) oricine se va agăța într-o perioadă teribilă

de neajutorare și disperare Scrisoarea demonstrează cea mai evidentă caracteristică a creației lui Sturgeon — iubirea. (Noi doi am discutat odată despre asta și ne-a devenit clar că eu nu știam practic nimic despre iubire, dar eram perfect familiar cu ura, pe când Ted nu știa aproape nimic despre ură, însă cunoștea complet iubirea în aproape toate manifestările ei.) Cu permisiunea lui, voi cita din scrisoarea aceea Va spune infinit mai multe decât aș putea încerca eu să spun despre opera lui și despre ceea ce-l motivează De aici încolo vorbește Sturgeon

„Dragă Harlan,

De două zile n-am izbutit să mă gândesc la altceva decât la situația grea în care te găsești Poate că ar fi mai exact să spun că situația grea în care te găsești îmi obsedează mintea ca o fărâmă cu muchii ascuțite de inconfort care nu se desprinde, nu se dizolvă și nici nu cade, dar care mă zgândărește când mă mișc, când gândesc sau când înghit ceva.

Presupun că aspectul care mă zgândărește cel mai tare este «nedreptatea». Nedreptatea nu-i o zonă izolată și omogenă, și același lucru se poate spune despre dreptate. Legea este lege și poate fi încălcată sau nu, dar dreptatea este reciprocă. Faptul că așa ceva a trebuit să ți se întâmple tocmai ție este o nedreptate mai mare decât dacă s-ar fi întâmplat membrilor celor mai reprezentativi ai acestei populații aflate în plină explozie demografică

Știu de asemenea și motivul exact pentru care s-a întâmplat așa. Este o nedreptate, pentru că tu ești de partea îngerilor (care, apropo, în clipa de față nu pun o vorbă pentru tine). Tu faci parte din grupul mic al Băieților Buni. Ești așa nu prin vreun proces de intelectualizare și decizie, ci în mod reflex, instantaneu, care ține de glande, indiferent dacă demonstrezi asta la casa de marcat dintr-un supermarket unde te confrunți cu anticomuniștii, într-o sală de biliard învingând un huligan

sau prin smulgerea propriilor tale măruntaie cu ambele mâini şi aruncarea lor pe tamburul maşinii de scris

În lume nu există o lipsă de iubire, dar există o penurie profundă de locuri în care s-o plasezi Nu cunosc motivul, însă majoritatea persoanelor care, ca tine, deţin o abilitate inerentă de a se căţăra cu ghearele şi cu dinţii pe stâncile cele mai abrupte din jur au puţină iubire ori s-au înconjurat într-atât cu spini şi ghimpi din fier, încât n-o poţi vedea Când iubirea se zăreşte într-o asemenea persoană — aşa cum se zăreşte în tine —, când o luminează, ar trebui respectată şi ocrotită Aceasta este chiar esenţa nedreptăţii care ţi s-a făcut ţie. N-ar fi trebuit să se întâmple deloc, însă dacă trebuia să se întâmple, n-ar fi trebuit să ţi se întâmple ţie.

Harlan, să ştii că ai motive pentru multe sentimente furie, indignare, regret, suferinţă. Theodor Reik*, care a realizat disecţii sclipitoare ale iubirii, afirmă că sfârşitul ei nu rezidă în niciunul dintre ele; dacă iubirea se sfârşeşte, există o posibilitate însemnată ca unul, unele sau toate sentimentele acelea să fi existat de la bun început. Iubirea se sfârşeşte prin *indiferenţă* — se sfârşeşte cu adevărat prin indiferenţă reală Acesta este unul dintre lucrurile cele mai triste pe care le cunosc În toată viaţa mea am cunoscut un singur scriitor care, cândva, a fost capabil să descrie momentul exact al sfârşitului iubirii şi de aceea este scrierea cea mai tristă pe care am citit-o vreodată. Ţi-o dăruiesc acum ţie, în tristeţea ta. Principiul dinapoia darului se numeşte terapie prin contra-iritare Citeşte-o şi fii sănătos.. în cele din urmă Dacă te va ajuta şi susţine cât-şi de puţin, o să te bucuri de respectul şi afecţiunea mea

Al tău, T H Sturgeon "

Aşa se termina scrisoarea care m-a ajutat şi m-a susţinut. În acelaşi plic cu ea era inclus poemul nr. 20 din *Twenty Love Poems based on the Spanish of Pablo Neruda*, de Christofer

Logue Din *Songs*, Ed Hutchinson & Co , Londra 1959
Libertatea aceasta de a dărui, capacitatea şi nerăbdarea de a întâlni iubirea şi de a o dărui fără restricţii în toate formele ei fac din Sturgeon o creatură legendară. Complex, torturat, zbătându-se, binecuvântat cu o blândeţe incredibilă şi, mai presus de toate, enorm de talentat — ceea ce aţi citit mai devreme este sufletul lui Theodore Sturgeon Vă rog acum să continuaţi cu lucrul cel mai bun care poate fi găsit la toţi scriitorii: o mostră a operei care motivează viaţa care este dusă. Şi vă mulţumesc!

DACĂ TOȚI BĂRBAȚII AR FI FRAȚI, L-AI LĂSA PE UNUL SĂ SE-NSOARE CU SORA TA?

de THEODORE STURGEON

Soarele a devenit nová în anul 33 D E „D.E." înseamnă „După Exod". Aţi putea spune că Exodul a fost cam la un secol şi jumătate D P, dacă „D.P." înseamnă „După Propulsie" Pentru a evita jargonul tehnic, Propulsia era un dispozitiv cumva mai simplu decât Femeia şi considerabil mai complicat decât sexul, care făcea ca un vehicul să înceteze să mai existe *aici* şi simultan să apară *acolo*, şuntând limitele impuse de viteza luminii Cineva ar putea realiza o descriere destul de impresionantă a astrogaţiei implicate de Propulsie, cu toate detaliile de orientare *aici* şi *acolo* şi dificultăţile oarecum filosofice ale stabilirii relaţiilor dintre ele, dar aceasta nu-i o povestire science-fiction de genul respectiv

Scopurilor noastre se potriveşte mai degrabă menţiunea că Soarele a devenit nová după avertizări suficient de timpurii, că primii cincizeci de ani D.P. au fost petrecuţi în îmbunătăţirea Propulsiei şi explorarea cu sonde automate, care au localizat numeroase planete corespunzătoare pentru colonizarea de către oameni şi că următoarea sută de ani a fost petrecută cu pregătirea omenirii pentru plecare. În mod firesc au apărut mai multe grupări ideologice cu o varietate foarte interesantă de planuri pentru Societatea Perfectă, majoritatea fiind la cuţite ascuţite cu toate celelalte Propulsia oferise însă Pământului atât de multe planete noi, cu distanţe subiective insignifiante între ele şi planeta-mamă, încât disidenţii

nu trebuiau să facă prea mult caz de disidența lor, ci ajungea pur și simplu să solicite altă planetă și o căpătau. Comparațiile între diversele teorii culturale sunt destul de fascinante, dar aceasta nu-i o povestire science-fiction nici de genul respectiv Nu tocmai.

Ca să nu mai lungesc vorba, în puțin mai mult de trei decenii Terra s-a depopulat prin miile de nave ce au pornit spre sute de planete (lăsând în urmă, bineînțeles, unii încăpățânați care au murit, bineînțeles, cu certitudine) și noile planete au fost populate cu diverse grade de bravură și o reprezentare destul de largă pe scara succesului.

S-a întâmplat însă (în feluri mult prea obscure pentru a fi descrise în genul acesta de povestire science-fiction) că Propulsia Centrală de pe Pământ, un calculator central, n-a fost numai unicul mijloc de ținere a evidenței tuturor planetelor, ci și unicul mijloc de ținere a evidenței reciproce, iar când instalația aceasta și-a adăugat punctulețul efemer strălucitor în oceanul strălucirii novei, n-a mai existat pur și simplu niciun mijloc prin care planetele să se găsească una pe cealaltă fără extenuantul proces de căutare cu nave-Propulsie automate. A durat mult până când una dintre planetele noi și-a dezvoltat tehnologia necesară, și încă mai mult până aceasta a fost productivă operațional, dar în cele din urmă, pe planeta care se autointitula Terradeo (sufixul sugerând atât „deopotrivă", cât și „2"), pentru că se întâmpla să fie a treia planetă a unei stele de tip Go, a apărut ceva numit Arhivele, un fel de index și oficiu de cliring pentru toate planetele locuite cunoscute și dispecerat comercial general — o înlesnire majoră pentru toate. Un rezultat secundar, desigur, a fost convingerea celor de pe Terradeo că, întrucât planeta lor era o centrală de comunicații, era de asemenea centrală pentru univers și ca atare ar fi trebuit să-l controleze, dar la urma urmelor acesta este riscul profesional al tuturor entităților înzestrate cu rațiune

Ne găsim acum în poziția de a determina ce gen de povestire science-fiction este de fapt aceasta

— Charli Bux, s-a răstit Charli Bux, la Maestrul Arhivelor

— Sigur că da, a spus fata drăgălașă de la recepție pe tonul rece rezervat de fetele drăgălașe pentru vizitatorii grăbiți și indignați, care nu-și dau în mod evident seama sau cărora nu le pasă că fata este drăgălașă. Aveți fixată o întâlnire?

În ciuda grabei și indignării, părea un tânăr amabil Totuși, felul în care și-a mascat amabilitatea prin oprirea în cele din urmă a ochilor mijiți asupra chipului ei ridicat, fără să dovedească nici acum vreo apreciere a drăgălășeniei ei, o făcea nu tocmai drăgălașă, tot așa cum el era nu tocmai amabil

— Aveți o agendă de întâlniri? a întrebat-o el tăios

Ea nu i-a răspuns la întrebarea aceea, deoarece avea o asemenea agendă deschisă chiar în față A pus o unghie ca o scoică aurie pe numele lui înscris acolo, a comparat numele și chipul lui cu un entuziasm negativ, apoi a deplasat unghia la ora notată A privit cadranul ceasului inserat în tăblia biroului, a trecut mâna peste un buton și a spus:

— Maestre, vă caută un domn Charli ăăă Bux

— Trimite-l înăuntru, a răspuns butonul

— Puteți intra

— Știu, a replicat el scurt

— Nu-mi place de dumneavoastră

— Poftim? a spus el, dar se gândea la altceva și înainte ca fata să fi putut repeta remarca, dispăruse prin ușa interioară

Maestrul Arhivelor activa de suficient timp ca să se aștepte la curtoazie, respect și supunere, să le primească și să-i facă plăcere Charli Bux a dat buzna în încăpere, i-a trântit un dosar pe birou, s-a așezat neinvitat, s-a aplecat în față și a răgit roșu la față

— La dracu'..

Maestrul Arhivelor n-a fost surprins, pentru că fusese avertizat Plănuise exact cum să-l trateze pe tânărul acesta

obraznic, dar, confruntat cu dimensiunile temperamentului lui Bux, a constatat că planurile îi erau mai degrabă inutile decât lipsite de valoare. Acum era surprins, deoarece o singură privire aruncată spre gura lui căscată şi mâinile ce fluturau slab — un gest despre care crezuse că-l pierduse şi uitase de mult — a obţinut ceea ce n-ar fi putut niciun fel de planuri anterioare.

— Oh-h... rahat, a mormăit Bux şi furia l-a părăsit în mod vizibil. Rahat răsfirat, răvăşit şi răpănos, a continuat şi s-a uitat la sprâncenele îngrozite ale bătrânului şi a surâs orbitor Cred că nu-i vina dumneavoastră

Surâsul a dispărut

— Dar dintre toţi cretinoizii hidrocefali, evazivi şi băloşi pe care i-am văzut vreodată, el a fost cel mai imbecil Ştiţi în câte birouri am intrat şi am ieşit cu ăsta — a lovit în dosarul gros — de când m-am întors?

Maestrul Arhivelor ştia, dar

— În câte? a întrebat el.

— În prea multe, dar nici jumătate din câte intrasem înainte de a pleca pe Vexvelt

După care a închis gura cu un pocnet şi s-a aplecat din nou înainte, lansându-şi spre bătrân ochii luminoşi şi pătrunzători ca două lasere Maestrul Arhivelor s-a pomenit străduindu-se să nu fie primul care-şi fereşte privirea, dar efortul l-a făcut să se lase încetişor înapoi, tot mai înapoi, până s-a proptit în capitonajul fotoliului, cu bărbia ceva mai ridicată Începuse să se simtă uşor ridicol, de parcă ar fi fost înşelat să practice wrestling indian cu valetul unui necunoscut.

Charli Bux a fost cel dintâi care şi-a ferit privirea, dar nu a fost victoria bătrânului, pentru că uitătura i s-a desprins de pe ochii acestuia la fel de tangibil ca o palmă apăsătoare care i s-ar fi putut ridica de pe piept şi literalmente s-a năruit înainte când apăsarea a dispărut Dacă fusese însă victoria lui, a părut cu totul indiferent în privinţa respectivă

— Cred, a rostit după o pauză prelungă şi concentrată, că o să vă povestesc despre asta... despre cum s-a-ntâmplat să ajung pe Vexvelt. N-am vrut... sau cel puţin n-am fost pregătit să vă spun decât atât cât consideram că trebuie să ştiţi. Dar mi-am reamintit prin ce a trebuit să trec pentru a ajunge acolo şi ştiu prin ce am trecut de când m-am înapoiat, şi mi se par totuna. Ei bine, nu va fi totuna! Aici şi acum, am terminat cu eschivările. Nu ştiu ce le va lua locul, dar mă jur pe toate strigătele bufniţelor din Iad că mi s-a umplut paharul. Aţi înţeles?

Dacă aceea fusese o rugăminte pentru a-şi da acordul, Maestrul Arhivelor nu ştia pentru ce şi-ar fi dat acordul A rostit diplomatic

— Cred că ar fi bine să începi de *undeva*

După care a adăugat fără să ridice glasul, dar cu autoritate imensă

— Şi fără gălăgie.

Charli Bux a hohotit răsunător.

— Încă n-am petrecut mai mult de trei minute cu cineva care să nu-mi ceară să şoptesc Bine aţi venit în Clubul Amuţirii lui Charli: membri — jumătate de univers, membri potenţiali — toţi ceilalţi. Şi regret că m-am născut şi am crescut pe Biluly, unde nu există nimic altceva decât alizee, râpe despicate în stânci şi surf, iar singurul fel prin care poţi şuşoti este să urli. Acum însă nu vorbesc despre felul acela de şoptit, a continuat el ceva mai încet. Ci despre un lucruşor de-aici şi un lucruşor de-acolo, pe care le cumulez şi formez ideea că există o planetă despre care nimeni nu ştie nimic

— Există mii de...

— Mă refer la o planetă despre care *nimeni* nu vrea să ştii nimic

— Cred că ai auzit despre Magdilla

— Da, cu paisprezece soiuri de microspori halucinogeni risipiţi în atmosferă şi cancerigeni în apă Nimeni nu vrea să se ducă acolo, nimeni nu vrea ca oricine altcineva să se ducă

acolo... totuşi nimeni nu te opreşte să capeţi informaţii despre Magdilla. Nu, mă refer la o planetă care nu-i 99% Terrană Optimă, sau 99,99%, ci cu atâţia 9 după virgulă, încât ai putea la fel de bine să-ţi schimbi baza de referinţă şi să afirmi despre Terra că-i cam 97% prin comparaţie

— Asta ar aduce niţel cu a spune „102% normală", a rostit Maestrul cu un aer de superioritate

— Asta dacă scările statistice vă plac mai mult decât adevărul, a mormăit Bux Aer, apă, climă, floră şi faună indigenă, resurse naturale cu şase 9 după virgulă sau mai mult, iar acolo se ajunge la fel de uşor ca în oricare alt loc... totuşi nimeni nu ştie nimic despre ea. Sau, dacă ştie, se preface că nu ştie Iar dacă insişti, te trimit la alt departament

Maestrul Arhivelor a desfăcut braţele

— Aş zice că circumstanţele dovedesc validitatea Dacă nu există niciun fel de comerţ cu această planetă .. ăăă... remarcabilă, asta indică faptul că indiferent ce anume ar exista acolo este la fel de uşor de obţinut prin rutele deja stabilite.

— Pe sânge de porc şi coa..., a început Bux să strige după care s-a oprit şi a clătinat din cap îndurerat Îmi cer din nou scuze, Maestre, dar pur şi simplu sunt prea înfuriat în privinţa asta de prea mult timp. Ceea ce tocmai aţi spus sună ca dialogul dintre doi troglodiţi care stau cu braţele încrucişate şi zic că n-are niciun rost să construiască o casă, fiindcă toţi locuiesc în peşteri.

Văzând ochii închişi şi degetele lungi şi albe ale Maestrului apăsându-i uşor tâmplele albe, Bux a adăugat

— Am spus deja că regret că am zbierat

— În toate oraşele, a spus Maestrul Arhivelor răbdător, pe toate planetele colonizate de oameni din universul cunoscut, există clinici publice gratuite unde în mod rapid, eficient şi demn pot fi diagnosticate şi tratate toate reacţiile la stres. Cred că nu vei considera drept o încălcare a intimităţii tale dacă voi face observaţia, recunosc, neprofesionistă (observi,

nu pretind că sunt un terapeut), că există momente când un cetățean nu conștientizează că trece prin momente de stres, deși asta poate fi clar, ba chiar dureros de evident pentru alții. Nu ar fi o impolitețe, nu-i așa, sau o barbarie, pentru ca un străin înțelegător să-i sugereze unui asemenea cetățean că...

— Ceea ce spuneți, învăluit în multe cuvinte, este c-ar trebui să mă caut la scăfârlie

— În niciun caz Nu sunt calificat pentru așa ceva În același timp însă cred că o vizită la o clinică de felul acela — una se află la numai câțiva pași de aici — ar putea îmbunătăți.. ăăă... comunicarea între noi. Aș fi încântat să-ți programez altă întâlnire, pentru când te vei simți mai bine Altfel spus, când vei fi ăăă...

A încheiat cu un surâs mohorât și s-a întins către butonul de apelare

Mișcându-se aproape ca o navă-Propulsie, Bux a părut că încetează să mai existe pe scaunul pentru vizitatori și a reapărut instantaneu lângă birou, blocând butonul cu mâna masivă de la extremitatea unui braț lung și gros.

— Ascultați-mă mai întâi, a zis el încet.

Realmente încet A fost chiar mai uluitor decât dacă Maestrul Arhivelor ar fi trâmbițat ca un elefant

— Ascultați-mă Vă rog

Bătrânul și-a retras palma, dar a acoperit-o cu cealaltă și le-a așezat pe amândouă pe marginea biroului. Părea un gest de încăpățânare

— Timpul destinat ție este limitat, iar dosarul, foarte gros

— Este gros pentru că sunt obsedat de detalii — nu-i o laudă, ci un defect. uneori nu știu pur și simplu când să mă opresc Pot să prezint totul destul de rapid — toate materialele din dosar nu fac decât să susțină cazul. Poate că ar fi suficiente doar o zecime din ele, dar, înțelegeți, eu... ei bine, chiar îmi pasă Realmente îmi pasă din plin, de sus, de jos și din toate părțile Oricum — tocmai ați apăsat butonul cuvenit din

Charli Bux „Să îmbunătățim comunicarea între noi" Perfect, în regulă! N-o să-njur, n-o să zbier și voi fi succint.

— Poți să faci toate astea?

— Ce pi... alo, Charli!

Și-a etalat zâmbetul de trei sute de mii de lucși, după care a plecat capul și a inspirat adânc L-a ridicat iarăși și a rostit încet

— Cu certitudine pot, domnule

— Bine, atunci.

Maestrul Arhivelor i-a făcut semn să revină în scaunul pentru vizitatori; Charli Bux, chiar un Charli Bux pocăit, era pur și simplu prea înalt și prea voinic Dar odată așezat a rămas tăcut atât de mult, încât bătrânul s-a foit nerăbdător Charli Bux a ridicat ochii alert și a rostit·

— Aranjam totul în minte, domnule. Auzind multe din cele ce voi spune, m-ați putea diagnostica bun pentru o injecție calmantă și o internare îndelungată în sanatoriu, de acord, iar asta fără a mai fi modest în privința cunoștințelor dumneavoastră profesionale. Am citit cândva o poveste despre o fetiță care se temea de întuneric, pentru că în șifonierul ei trăia un pitic lățos și purpuriu, cu dinți veninoși, iar toți îi spuneau nu, nu, nu există așa ceva, fii rațională, fii curajoasă Așa se face că au găsit-o moartă, acoperită cu mușcături ca de șarpe, iar câinele ei a omorât o chestie mică lățoasă și purpurie și așa mai departe Dacă v-aș spune acum că există un soi de conspirație care să mă oprească să obțin informații despre o planetă și că în cele din urmă m-am enervat suficient pentru a merge acolo și a vedea totul cu ochii mei, iar „Ei" s-au străduit să mă oprească — „Ei" mi-au înmânat premiul unei călătorii gratuite altundeva, care mi-ar fi consumat timpul de concediu. Când am refuzat premiul, „Ei" mi-au spus că pe orbita planetei aceleia nu exista niciun Ghid Propulsie și că era mult prea departe pentru a ajunge la ea în spațiul real (dar asta-i o *minciună* de tot căca ăăă de cacao, domnule!),

iar când am găsit o modalitate de a ajunge acolo prin salturi succesive, „Ei" mi-au zăpăcit conturile ca să nu pot cumpăra bilet —, ei bine, n-aş putea spune că v-aş învinui dacă m-aţi clasifica paranoic şi aţi acţiona spre binele meu pentru a mă vedea vindecat Atâta doar că lucrurile acelea s-au întâmplat cu adevărat şi n-au fost produse ale imaginaţiei, indiferent ce ar fi crezut toată lumea plus două treimi din Charli Bux (până ce „Ei" au terminat cu mine) Aveam un gram de dovezi şi credeam în ele Aveam o tonă de opinii care spuneau contrariul Vă spun, domnule, *trebuia* să mă duc Trebuia să stau până la genunchi în iarba dulce de pe Vexvelt cu aroma de cedru a unui foc de tabără şi o briză caldă care să-mi sufle în faţă (*şi mâinile mele în mâinile unei fete pe nume Tyng, alături de inima mea şi speranţa mea şi o uimire ameţitoare de culoarea răsăritului de soare şi cu gustul lacrimilor*), înainte de a-mi îngădui să cred că avusesem dreptate tot timpul şi că există o planetă Vexvelt şi că are într-adevăr toate lucrurile despre care ştiam că le avea (*şi mai multe, mai multe, oh, mai multe decât îţi voi spune vreodată, bătrâne!*)

A amuţit, cu ochii feriţi şi luminoşi

— Ce te-a făcut să porneşti în această .. căutare?

Charli Bux şi-a lăsat pe spate capul masiv şi a privit în depărtare şi în trecut, la un detaliu aproape uitat

— Ha! Aproape că rătăcisem asta prin talmeş-balmeş. Lucram pentru Interworld Bank şi alimentam un calculator în oficiul de cliring. Nu-i chiar pe atât de monoton pe cât aţi putea crede. Întâmplător am fost mineralog o vreme şi transporturile însemnau pentru mine ceva mai mult decât un nume, o cantitate şi un preţ. Ha! — a urmat o mică explozie surprinsă de tipul „am descoperit". Vă pot spune şi produsul. Feldspat Este utilizat la porţelanuri şi sticlărie realizate în stil antic. Cred că am o minte cu lipici. Atât timp cât am fost acolo, feldspatul pisat şi ambalat se vindea în docuri cam cu douăzeci şi cinci de credite tona Însă un client îl aducea cu opt

şi jumătate livrare franco. Am sunat firma, doar ca să verific, repet, nu că mi-ar fi păsat cine ştie ce, dar un preţ ca ăla ar fi putut colora pentru ani de zile sinteza statistică a importurilor şi exporturilor Contabilul lor a rulat o verificare şi a descoperit că era corect: opt şi jumătate tona, feldspat de grad superior, pisat şi ambalat. Fusese un broker de pe Lethe, pe care nu mai reuşiseră să-l contacteze de atunci

Nu era ceva care să merite să fie ţinut minte, până când m-am lovit de altceva. De data aceea, niobiu. Unii îi spun columbiu. Printre altele, se utilizează la obţinerea oţelului inoxidabil. Nu văzusem niciodată o cotaţie sub o sută treizeci şi şapte de credite la containerul de bare, dar aici era un stoc — nu mult, atenţie! — cu nouăzeci de credite *inclusiv livrarea*. Şi nişte tablă, de asemenea, cam cu 30% mai puţin decât văzusem vreodată, navlul plătit în avans Am verificat-o şi pe ea. Era corectă Purificat prin topire, a zis omul Am dat uitării şi cazul acela, sau aşa mi-am spus A urmat apoi spaţialul ăla.

(*Moxie Magiddle — pe cuvânt! — aşa-l chema Un tip mititel cu ochi mijiţi, care râdea în hohote, de strâmba pereţii clubului de noapte din spaţioport. Bea numai alcool şi n-atingea niciodată acul. Mi-a spus-o p-aia cu tipul care avea în ombilic un cap mare de şurub din aur. Mi-a povestit despre episoade şi locuri de peste tot — era plin de istorioare, avea cu adevărat un dar minunat de povestitor.*)

A menţionat în treacăt că Lethe era unul dintre locurile unde cuvântul de lege era „Distrează-te!" şi că nimeni nu-l încălcase niciodată Totul nu era decât un punct uriaş de transfer, odihnă şi relaxare O planetă acvatică, cu un singur petic de uscat, la tropice Mereu cald, mereu destins. Fără industrie, fără agricultură, doar... mă rog, servicii. Mii de bărbaţi cheltuiau sute de mii de credite, câteva zeci încasau milioane Toţi erau fericiţi. Am pomenit de feldspat, cred c-am făcut-o doar pentru ca să arăt că ştiam şi eu câte ceva despre Lethe

(Şi am dat cu bâta-n baltă. Moxie m-a privit de parcă nu mă mai văzuse până atunci şi nu-i plăcea ce vedea Dacă spusesem o minciună, atunci era una prostească. „Feldspatul nu se scoate din smârcuri, amice. Ori mă iei peste picior, ori te-amăgeşti singur." Şi o seară perfectă s-a spulberat în vânt.)

A spus că era imposibil să fi provenit de pe Lethe, care-i o planetă acvatică. Cred c-aş fi putut da uitării şi asta, dacă n-ar fi fost boabele de cafea Cafeaua Blue Mountain, aşa-i zicea, compania pretindea că marca descindea în linie neîntreruptă de pe Vechiul Pământ, de pe insula Jamaica Mai spunea că putea fi cultivată numai pe terenurile înalte şi răcoroase de la tropice — era o adevărată plantă muntoasă Mi-a plăcut mai mult decât orice altă cafea pe care o gustasem vreodată, dar când m-am întors să mai iau, o vânduseră pe toată. L-am rugat pe manager să caute în documentele de expediţie şi a urmărit-o de la angrosistul de pe Terradeo, până la broker şi apoi la importator — vorbesc serios când spun că mi-a *plăcut* cafeaua aia!

Şi, potrivit documentelor, provenea de pe Lethe Ţinut muntos înalt şi răcoros şi toate celelalte. Portul de pe Lethe era tropical, de acord, dar ca să fie răcoros ar fi trebuit să aibă înălţimi care să fie chiar munţi.

Feldspatul care provenise de pe Lethe, deşi n-ar fi putut — şi la preţul ăla! —, mi-a reamintit de niobiu, aşa încât am întreprins o investigaţie şi în direcţia respectivă. Bineînţeles — tot Lethe. Totuşi nu poţi — pur şi simplu *nu poţi*! — să obţii bare şi table de niobiu pur fără să ai mine, topitorii şi laminoare.

Următoarea zi liberă am petrecut-o aici, în Arhive, şi am citit istoria lui Lethe până aproape de Ylem şi, mă jur, de Big Bang. Era un smârc, practic dintotdeauna fusese un smârc, şi ceva era în neregulă.

Sigur că da, era doar un fleac şi probabil că exista o explicaţie cât se poate de simplă, dar, fleac sau nu, m-a deranjat

(În plus, mă făcuse s-arăt un tăntălău în fața unui om tare de treabă Moșule, dacă ți-aș spune cât timp am pierdut, învârtindu-mă prin spațioport în căutarea gnomului ăluia spațial mic și crăcănat, m-ai opri imediat și ai trimite după injecțiile calmante Pentru că eram obsedat — nu genul de obsesie care să creeze dependență, ci mai degrabă aschia aia mică, dar intrată adânc într-un deget la picior, care nu te doare cine știe ce, dar care-ți amintește de ea la fiecare pas. Apoi, într-o bună zi — oho, după niște luni —, Moxie Magiddle a reapărut și a scos aschia aia. Pfiu! Moxie nu m-a recunoscut la început... realmente Individul avea mintea reglată să uite orice nu-i plăcea — pe cuvântul meu că le uita. Chestia aia cu feldspatul, când un tip cu care-i plăcuse să bea și să-i îndruge poveștis-a dovedit a fi un mincinos care le știa el pe toate și prea prostovan ca să-și dea seama că nu putea scăpa cu așa ceva — păi aia-l calificase pe Charli la valoarea zero, minus prețul a cinci ore de băutură După aceea, când l-am încolțit — numai că nu l-am lipit cu umerii de podea — și i-am povestit despre feldspat, niobiu și cafeaua plantată pe munți, totul verificat și răsverificat, facturat, ambalat, expediat și asigurat — absolut totul provenind de pe Lethe și uite și blestematele de dovezi, atunci a-nceput să râdă până l-a luat plânsul, un pic de el însuși, un pic de situație în sine și foarte mult de mine. Apoi am petrecut o noapte lungă, eu am băut alcool și, știi ceva? n-o să aflu în viața mea cum poate Moxie Magiddle să reziste la atâta băutură Mi-a spus însă de unde proveneau transporturile acelea și mi-a oferit o idee vagă a motivului pentru care nimeni nu voia să recunoască proveniența lor. Și cum le spuneau ei masculilor vexvelteni)

I-am povestit într-o zi unui hamal și el mi-a soluționat misterul: feldspatul, niobiul și cafeaua proveneau de pe Vexvelt și fuseseră transbordate pe Lethe de către brokerii locali, care, în majoritatea cazurilor, își opreau o parte din produse și le vindeau ca să câștige ceva credite pentru ei

Dar orice planetă care putea obține profit de pe urma unor produse de asemenea calitate la astfel de prețuri — și încă transbordate! — s-ar putea descurca evident mai bine cu vânzări directe. În plus, niobiul este elementul chimic 41 și, în conformitate cu Ipoteza lui Elkhart, pe orice planetă pe care găsești elemente din perioadele trei, patru și cinci, există șanse mari să le găsești pe toate. Și cafeaua aia! Stăteam treaz nopțile și mă întrebam ce băutură aveau ei pe Vexvelt care le plăcea prea mult ca s-o exporte, dacă tratau cu atâta indiferență cafeaua aia.

Bineînțeles, a fost absolut firesc să vin aici, ca să mă interesez despre Vexvelt Da, figura în banca de date, însă, dacă existaseră vreodată tranzacții comerciale, înregistrările fuseseră șterse de mult — la fiecare cincizeci de ani noi ștergem articolele inactive din celulele de memorie Ca atare, știu măcar că au fost șterse de patru ori, dar este posibil ca la ultimele trei ori să fi fost deja goale Ce date credeți că conțin Arhivele despre Vexvelt?

Maestrul Arhivelor n-a răspuns. El *știa* ce date conțineau Arhivele despre Vexvelt El știa unde erau datele și unde nu erau. El știa de câte ori tânărul acesta încăpățânat se întrebase în privința misterului, câte abordări ingenioase încercase pentru a soluționa problema și cât de puține obținuse... și mai știa că ar fi obținut încă și mai puține dacă ar fi încercat, el sau oricare altul, chiar azi. N-a spus nimic

Charli Bux a ridicat mâna ca să numere pe degete.

— Din punct de vedere astronomic: nicio observație pe o rază de doi ani-lumină În interiorul acelei raze nu există decât planete-surori (toate moarte) și sateliți Din punct de vedere cosmologic: lipsesc videoscanările, dacă au fost efectuate vreodată (dar trebuie să fi fost efectuate, altfel blestemăția n-ar fi figurat în banca de date!), și n-au fost niciodată completate. Ca atare nu există nicio modalitate de a afla măcar unde se află în spațiul real Din punct de vedere geologic· niciun raport

Din punct de vedere antropologic: niciun raport. Există doar niște chestii despre valorile locale de hidrogen și emisiile de la steaua-mamă, dar nu sunt de mare ajutor. Iar sinteza din Extrapolarea Comercială: fără legături comerciale. Raportată indezirabilă Niciun cuvânt despre cine a raportat-o ca atare sau de ce a considerat-o așa

Am încercat s-o iau pe ocolite, căutând expedițiile cu echipaj uman, dar n-am găsit decât trei nume de astronauți asociate cu Vexvelt. Primul. Troshan A intrat în niște bucluc după ce a revenit de acolo și a fost executat — știați că acum șase-șapte sute de ani obișnuiam să-i executăm pe unii criminali? —, însă nu cunosc motivul. Oricum, se pare că s-a întâmplat înainte ca el să-și fi completat raportul. Al doilea Balrou. Ei bine, Balrou și-a completat raportul. Vi-l pot recita integral, cuvânt cu cuvânt: „Ținând seama de condițiile de pe Vexvelt, nu este recomandat contactul", punct Judecând după numărul de cuvinte, trebuie să fie raportul cel mai scump care a fost completat vreodată

Așa-i, a spus Maestrul Arhivelor, dar n-a rostit-o cu glas tare

— Apoi cineva pe nume Allman a explorat Vexvelt, dar — potrivit exprimării din raport — „la revenirea lui s-a constatat că suferea de oboseală claustrofobică și că judecata i-a fost atât de serios afectată, încât raportul nu i-a fost validat" Asta înseamnă că a fost distrus, Maestre?

Da, a gândit bătrânul, însă a rostit

— Nu pot preciza

— Deci asta-i situația, a spus Charli Bux Dacă doresc să prezint un caz clasic de mania persecuției, așa cum o numeau vechile cărți, ar trebui să povestesc lucrurile exact cum s-au întâmplat. Am dreptul să suspectez, măcar, că „Ei" m-au ales ca țintă perfectă și au plasat indiciile acelea — feldspatul ieftin, cafeaua de înaltă calitate — ca pe niște momeli pe care nu le puteam rata și la care nu puteam rezista? Am dreptul să

mă întreb dacă nu cumva o caricatură vie cu nume desprins din comedii — Moxie, pentru Dumnezeu! Magiddle! — lucra pentru „Ei" Şi apoi, ce s-a întâmplat după ce, în mod deschis şi onest, am cerut ca Vexvelt să fie destinaţia următorului meu concediu? Mi s-a spus că pe orbita lui Vexvelt nu exista niciun Ghid Propulsie — că până acolo nu se putea ajunge decât prin spaţiul normal. Întâmplător asta-i o minciună, dar este imposibil de verificat aici sau chiar pe Lethe — Moxie habar nu avusese Am cerut atunci să ajung la Vexvelt via Lethe, prin spaţiul real şi mi s-a spus că Lethe nu era recomandată ca escală turistică şi că oricum de acolo nu existau servicii pentru spaţiul real. Am cerut după aceea să merg la Botil, despre care *ştiu* că este escală turistică şi despre care ştiu că are navete pentru spaţiul real şi vehicule-charter, şi pe care hărţile stelare o numesc Kricker III, în timp ce Lethe este Kricker IV, şi atunci am câştigat căca... ăăă... marele premiu şi călătoria gratuită pe superba, pe minunata Zeenip, paradisul paradisurilor, cu două parcursuri de golf indoor cu 36 de găuri şi îmbăieri gratuite în lapte. Am donat-o unei organizaţii de caritate, nu mai ştiu care anume, şi am mers să-mi iau biletul pentru Botil, aşa cum plănuisem A trebuit să iau totul de la început, fiindcă tranzacţiile fuseseră şterse după ce se aflase despre câştigarea marelui premiu Părea logic, dar a durat atât de mult până am aranjat iarăşi totul, încât am ratat cursa regulată şi am pierdut o săptămână din concediu. Apoi, când m-am dus să achit călătoria, contul meu arăta zero şi am avut nevoie de altă săptămână în care să descâlcesc eroarea aceea regretabilă Până atunci mai exista doar un singur loc liber la bordul cursei şi, ţinând seama de faptul că drumul dus-întors mi-ar fi depăşit cu două săptămâni durata concediului, îmi şterseseră din nou solicitarea... fuseseră siguri că nu m-ar mai fi interesat în condiţiile respective.

Charli Bux şi-a privit mâinile şi le-a încleştat În Biroul Arhivelor a răsunat un trosnet Bux n-a părut să-l remarce

— Cred că până atunci orice persoană întreagă la minte ar fi priceput mesajul, dar „Ei" mă subestimaseră Daţi-mi voie să vă spun exact ce înţeleg eu prin asta *Nu* că aş fi un om din oţel şi că, dacă am decis ceva, aşa rămâne Şi nici nu mă făles cu bravura convingerilor mele. Aveam foarte puţine în privinţa cărora să fiu convins, atât doar că exista un şir de coincidenţe pe care nimeni nu dorea să le explice, chiar dacă explicaţia era probabil prostesc de simplă Şi nu m-am considerat niciodată deosebit de curajos

Am fost pur şi simplu... speriat. Oho-ho, eram frustrat şi mânios, dar în majoritate eram speriat Dacă cineva ar fi venit cu o explicaţie rezonabilă, aş fi dat totul uitării Dacă cineva ar fi revenit de pe Vexvelt şi ar fi fost o planetă toxică (cu un singur filon de feldspat bun şi un singur versant muntos curat), aş fi râs şi aş fi dat totul uitării. Dar întreaga derulare a evenimentelor — mai ales ultima parte, încercarea de a cumpăra un bilet până acolo — m-a speriat realmente Am ajuns în punctul în care unicul lucru care m-ar fi convins că nu eram nebun ar fi fost să păşesc pe Vexvelt şi *să ştiu* ce era. Iar acel unic lucru îmi era interzis De aceea nu-mi puteam obţine dovada fermă şi cine poate spune că nu mi-aş fi petrecut următorii două sute de ani întrebându-mă când mă voi alege cu următoarea aşchie înfiptă adânc în deget? Maestre, un bărbat poate suferi de o afecţiune, dar în acelaşi timp poate suferi şi de frica de a suferi de o afecţiune. Nu, eu eram speriat şi aveam să rămân speriat până nu lămuream despre ce era vorba

— Vai, vai!

Bătrânul tăcuse, ascultând de atât timp, încât glasul lui a sunat surprinzător

— Mi se pare că exista o cale mult mai simplă. În toate oraşele de pe toate planetele colonizate de oameni există clinici gratuite, unde...

— Este a doua oară că spuneţi asta, a replicat chicotind Charli Bux Am şi eu ceva de comentat în privinţa respectivă,

dar n-o voi face acum Cât despre posibilitatea de a mă duce la un sanatoriu unde să mă repare, ştiţi la fel de bine ca mine că n-ar fi schimbat nimic Ei te fac doar să te simţi bine pentru că eşti aşa cum eşti.

— Nu izbutesc să văd deosebirea sau ce este greşit, dacă există o deosebire

— Am avut un prieten care-a venit la mine şi mi-a spus c-o să moară de cancer în următoarele opt săptămâni, „la timp", a zis, şi mi-a tras o scatoalcă atât de puternică, încât am văzut stele vezi, „la timp pentru înmormântarea mea", după care s-a-ndepărtat pe stradă, hohotind ca un descreierat

— Ar fi fost mai bine dacă ar fi stat ghemuit în pat, îngrozit şi pradă durerilor?

— Nu pot răspunde la genul acesta de întrebare, dar ştiu că ceea ce am văzut este la fel de greşit Oricum există ceva numit Vexvelt şi nu m-aş simţi cu nimic mai bine dacă aş trece printr-o maşină din care să ies crezând că nu există ceva numit Vexvelt, şi să nu-mi spuneţi că nu asta mi-ar face curăţitorii ăia de pete prietenoşi!

— Înţelege însă că atunci n-ai mai fi...

— Spuneţi-mi „înapoiat". Spuneţi-mi „radical", dacă vreţi, sau „ignorant"!

Glasul sonor al lui Charli Bux reîncepuse să crească în intensitate şi părea destul de furios ca să nu-i pese

— Ştiţi vorba aia veche că „în fiecare grăsan există un slăbănog care ţipă să iasă"? Eu nu-mi pot alunga pur şi simplu ideea că, dacă ceva este *aşa*, mă poţi înţepa, scutura şi prelucra până când voi râde, mă voi scărpina, voi chicoti şi voi admite că la urma urmelor nu-i aşa, dar undeva în străfund va exista un „eu" ferecat la gură şi legat la mâini, care se va zbate înlăuntrul meu, străduindu-se să iasă şi să spună că totuşi este *aşa*. De ce vorbim însă despre mine? Am venit aici ca să vorbesc despre Vexvelt.

— Mai întâi, spune-mi ceva — chiar crezi că au existat nişte „Ei" care doreau să te oprească?

— *La dracu'*, nu! Cred că mă ciocnesc de o stupizenie străveche, care s-a împământenit și a devenit obișnuință, și de aceea nu există informații în fișiere Nu cred că cineva poate fi atât de stupid în ziua de azi. Îmi place să cred că oamenii de pe planeta asta pot privi deschis adevărul, fără să-i îngăduie să-i sperie. Și că-l pot înfrunta, chiar dacă-i sperie. Cât despre toată nebunia aia cu rezervarea de locuri pentru concediu, pentru fiecare eveniment care s-a petrecut pare să existe un motiv perfect valid Știința și matematica s-au descurcat destul de bine pentru a explica mecanica „lanțului de ghinioane" și a „șirului de succese", dar niciunul dintre ele n-a fost vreodată anulat.

— Așa a făcut Maestrul, după care și-a unit vârfurile degetelor de la ambele mâini și le-a studiat cu atenție Cum ai izbutit totuși să ajungi pe Vexvelt?

Bux și-a etalat surâsul larg și strălucitor

— Am auzit multe despre societatea liberă în care trăim și că există mereu cineva care să găsească o scurtătură pe aici sau să taie un colț pe acolo. Poate că există un adevăr în asta, dar deocamdată nu s-a reușit să i se ia omului libertatea de a se face complet de râs De exemplu, libertatea de a-și părăsi slujba Tocmai am povestit că a fost un lanț îngrozitor de ghinioane, dar ghinioanele pot fi păcălite la fel de ușor ca niște „Ei" atotputernici și influenți Eu cred că majoritatea ghinioanelor se petrec potrivit tiparului individual. Dacă omul se defazează de tipar, fiecare pas pe care-l face nimerește între pietrele cu ajutorul cărora ar trebui să traverseze râul Dacă nu se poate re-faza și dacă încearcă să-și păstreze viteza de înaintare, în fața lui se întinde un șir de pietre, astfel puse încât să-și julească tibiile de toate Pentru a scăpa de asta electric ar trebui să pornească în amonte. Poate că teritoriul acela îi este necunoscut și poate că acolo există pericole, dar este sigur că nu va mai trebui să sufere de pe urma unei suite de agonii absolut sigure, absolut plănuite

— Cum ai ajuns pe Vexvelt?

— V-am spus.

Bux a aşteptat, apoi a zâmbit.

— O să vă mai spun o dată. Mi-am dat demisia de la slujbă „Ei", sau „lanţul de ghinioane", sau soarta afurisită, sau ceea ce mă luase la ochi... mă puteau împiedica fiindcă ştiau întotdeauna unde eram, când voi fi în locul viitor şi ce doream Aşa că mă aşteptau mereu. De aceea am pornit în amonte. Am aşteptat până mi s-a terminat concediul şi am plecat de acasă fără niciun bagaj, m-am dus la banca locală şi mi-am lichidat contul înainte să pot avea un ghinion major După care am luat un jumper-Propulsie spre Lunadeo şi am cumpărat un loc într-un semicargobot spre Lethe

— L-ai cumpărat, dar nu te-ai îmbarcat în nava respectivă

— Ştiaţi?

— Am pus o întrebare

— Aha, a zis Charli Bux. Da, n-am călcat niciodată în cabina aceea micuţă şi elegantă În loc s-o fac, mi-am dat drumul pe toboganul de mărfuri şi m-am îngropat într-o tonă de ovăz din Cala 2. M-am aflat într-o poziţie interesantă, Maestre Cumva mi-a părut rău că nu m-a dezgropat nimeni ca să mă ia la întrebări Nu ai voie să te îmbarci clandestin la bordul unei nave, dar legea spune — şi ştiu cu exactitate ce spune — că un pasager clandestin este acela care s-a îmbarcat fără să fi plătit preţul transportului. Eu însă rezervasem biletul, îl achitasem şi aveam toate documentele în regulă pentru locul către care mă îndreptam Lucrurile au fost şi mai mult simplificate de faptul că în locul către care mă îndreptam nimeni nu-i prea interesat de documente.

— Te-ai gândit că ai putea ajunge pe Vexvelt via Lethe.

— M-am gândit că aş fi avut o şansă şi oricum nu ştiam alta Mărfurile de la Vexvelt *fuseseră* descărcate pe Lethe, altfel eu n-aş fi fost atras într-acolo. Nu ştiam dacă transportorul era vexveltean sau un vagabond (dacă ar fi fost o cursă regulată, aş fi aflat despre ea), când ar fi putut apărea sau dacă se va

îndrepta către Vexvelt după ce va pleca de la Lethe Știam doar că Vexvelt expediase aici mărfuri și că acesta era unicul loc în care s-ar fi putut să reapară. Știți ce se petrece pe Lethe?

— Are o anumită reputație

— *Știți* sau nu?

Bătrânul a trădat o urmă de iritare. Alături de dovezile de respect și supunere, devenise obișnuit să întrebe, nu să fie întrebat

— Toți știu despre Lethe

Bux a clătinat din cap

— Nu, nu știu, Maestre

Bătrânul a ridicat palmele, apoi le-a lăsat pe masă.

— Chestia aceea are funcția ei. Întotdeauna oamenii vor

— Aprobați atât Lethe, cât și ce se petrece acolo.

— Nici nu aprob, nici nu dezaprob, a spus rigid Maestrul Arhivelor Știu ce se petrece, recunosc că pentru unele segmente ale speciei noastre este necesară o asemenea supapă, înțeleg că Lethe nu pretinde a fi altceva decât ceea ce este și apoi... accept și trec mai departe. Cum ai ajuns pe Vexvelt?

— Pe Lethe, a urmat Charli Bux implacabil, poți să faci orice dorești, cu orice fel de ființă umană sau cu orice număr sau combinație de ființe umane, atât timp cât poți să plătești.

— Nu mă îndoiesc. Așadar, următoarea etapă a călătoriei...

— Există bărbați, a rostit Charli Bux, brusc și șocant de încet, care pot fi atrași de boli... de plăgi, Maestre, de cioturile unor membre amputate Pe Lethe există oameni care cultivă boli pentru a atrage asemenea bărbați Hoaște cu pielea tăbăcită și murdară și băieți și...

— Încetează cu relatarea aceasta gre...

— Doar un minut! Una dintre tradițiile nescrise și inviolabile de pe Lethe este că, dacă cineva a plătit pentru ceva, oricine altul poate plăti să-l privească.

— *Ai terminat?*

Nu Bux fusese cel care răcnise acum

— Voi acceptați societatea Lethe O scuzați

— Nu am spus că eu o aprob

— Faceți comerț cu ea

— Da, bineînțeles că facem Asta nu înseamnă că am

— În a treia zi — mai precis, noapte, când am fost acolo, a spus Bux stăpânindu-și ceea ce avea cu certitudine să se preschimbe într-o vorbire necontrolat de rapidă, am cotit de pe un bulevard principal pe o străduță. Știam că s-ar putea să nu fie un gest tocmai înțelept, dar în clipa aceea între mine și colțul bulevardului izbucnise o încăierare violentă, în care se trăgea chiar și cu arme. Dorisem oricum să cotesc la dreapta și să merg spre celălalt bulevard, pe care-l puteam vedea perfect la capătul străduței Nu pot descrie cât de rapid s-a petrecut, ori să explic de unde au apărut — erau opt, cred, pe o străduță destul de întunecoasă și foarte strâmtă, al cărui capăt îl putusem zări cu numai un minut în urmă. Am fost înșfăcat practic de toate părțile corpului, ridicat, trântit pe spate, după care o lumină puternică mi-a fost vârâtă în ochi. O femeie a spus „Rahat, nu-i el" Glasul unui bărbat a cerut să fiu ridicat M-au ridicat. Cineva a început chiar să mă scuture de praf. Femeia care ținuse lanterna s-a scuzat A făcut-o destul de elegant A spus că auziseră că ar fi fost un Maestre, mă-ntreb dacă să folosesc cuvântul acela.

— Dacă apreciezi că este necesar...

— Mda, cred că nu-i nevoie; îl cunoașteți de altfel Pe orice navă, în orice echipă de constructori, în orice comunitate agricolă — oriunde unde muncesc sau se adună bărbații, este glonțul acela verbal care va declanșa și care trebuie să declanșeze o bătaie. Dacă nu se întâmplă așa, victima nu-și va mai recâștiga niciodată statutul. Femeia l-a utilizat perfect nepăsător, așa cum ar fi spus terran sau lethean A spus că exista unul în oraș și că voiau să pună mâna pe el Am replicat: „I-auzi ce chestie". Este singura frază pe care o cunosc care poate fi spusă oricând și despre orice Altă

femeie a spus că eram un tip mare şi voinic şi a întrebat dacă n-aş fi vrut să-l calc în picioare Un bărbat a zis „perfect", dar a cerut s-o fac pe cap Altul l-a contrazis în privinţa asta, iar a treia femeie şi-a scos pantoful şi i-a lovit pe amândoi peste faţă cu talpa murdară dintr-o singură mişcare. Le-a spus să-şi ţină fleanca, altfel data viitoare îi va pocni cu tocul Cealaltă femeie, cea cu lanterna, a chicotit şi spus că Helen era Foalte Bună în chestii de-astea. Vorbea cu accent cultivat, elegant. A spus că Helen poate să scoată un ochi cu iscusinţa unui chirurg. A treia femeie a strigat pe neaşteptate: „Rahat de câine!" A cerut lumină Rahaţii de câine erau foarte uscaţi. Un bărbat s-a oferit să-i ude. Femeia a zis nu — erau rahaţii ei de câine şi avea s-o facă ea însăşi După care s-a lăsat pe vine chiar acolo. A cerut lumină, a zis că nu putea vedea să ţintească Ei au întors lumina spre ea Era una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am văzut vreodată S-a întâmplat ceva, Maestre?

— Aş dori să-mi spui cum ai intrat în contact cu Vexvelt, a rostit bătrânul cu răsuflarea oarecum întretăiată

— Asta şi fac! a replicat Charli Bux. Un bărbat a răzbătut printre ceilalţi, toţi icnind de ardoare, şi a început să amestece mizeria cu mâinile goale. Pentru ca după aceea, parcă mânată de un al şaselea simţ, lanterna s-a stins şi ei au... *pierit* pur şi simplu! Au dispărut. O mână s-a ivit de niciunde şi m-a tras, lipindu-mă de zidul unei case. Nu s-a auzit niciun sunet... nici măcar o respiraţie Abia după aceea vexvelteanul a intrat pe străduţă. Nu am habar cum ştiuseră ei că venea

Mâna care mă trăsese aparţinea femeii cu lanterna, aşa cum mi-am dat seama în câteva secunde. Pur şi simplu nu mi-a venit să cred că mâna ei dorise să fie acolo unde am găsit-o Am apucat-o şi am ţinut-o, dar ea şi-a tras-o şi a pus-o înapoi. După aceea am simţit lanterna lovindu-mă de picior Iar bărbatul venea către noi. Era masiv, se ţinea drept şi purta haine în culori deschise, ceea ce mi s-a părut mai degrabă

prostesc decât curajos. Păşea cu grijă şi părea să privească în toate direcţiile... totuşi nu ne-a zărit.

Dacă toate acelea s-ar fi întâmplat în clipa asta, după cele ce am aflat despre Vexvelt — şi despre Lethe —, n-aş fi ezitat, aş fi ştiut cu exactitate ce să fac Trebuie să înţelegeţi însă că la momentul acela nu ştiam absolut nimic Poate că mă nemulţumea că eram opt contra unu.

Charli Bux a tăcut gânditor, apoi a urmat

— Poate că de vină a fost cafeaua aceea Vreau să spun că, atunci, în ignoranţa mea, am făcut ceea ce aş face şi acum, ştiind ceea ce ştiu Am smuls lanterna din mâna femeii şi din două salturi m-am îndepărtat de ea cu vreo şase metri Am aprins-o şi am îndreptat-o în direcţia din care venisem eu Doi bărbaţi se căţăraseră pe peretele clădirii aidoma unor insecte şi erau pregătiţi să sară asupra victimei. Femeia frumoasă era ghemuită, încordată pe vârfurile picioarelor şi atingea cu o mână pământul; cealaltă mână, plină cu mizerie, era gata să azvârle A scos un sunet realmente animalic şi şi-a aruncat conţinutul mâinii, mai degrabă zadarnic Ceilalţi s-au lipit de zid şi de gard, iar sub raza lanternei, vreme de o secundă interminabilă, s-au aplatizat parcă şi mai tare, clipind. Am rostit peste umăr „Ai grijă, prietene Cred că tu eşti oaspetele de onoare".

Şi ştii ce-a făcut? A izbucnit în râs. Eu am continuat. „Nu-i voi lăsa să treacă imediat. Şterge-o!" „De ce?, a zis el şi a trecut pe lângă mine. Nu sunt decât opt." Şi s-a dus drept spre ei.

Ceva s-a rostogolit şi mi-a atins piciorul; când am ridicat obiectul, era o jumătate de cărămidă După care cealaltă jumătate, probabil, m-a lovit în stern. N-am putut să nu ţip de durere Vexvelteanul mi-a spus să sting lumina, fiindcă eram expus ca ţintă. L-am ascultat şi am zărit un atacator conturat pe fundalul bulevardului, în capătul îndepărtat al străduţei, apărând dinapoia unei pubele. Ţinea un cuţit lung cât jumătate din antebraţ şi s-a sculat când vexvelteanul a trecut pe

lângă el. Am azvârlit bucata de cărămidă şi l-am lovit drept în ceafă. Vexvelteanul nici măcar nu s-a întors când l-a auzit căzând şi cuţitul a zburat cât colo, zăngănind A trecut pe lângă una dintre muştele umane de parcă uitase că se aflau acolo, dar nu uitase A ridicat braţele, l-a prins de glezne şi l-a smuls de pe zid pe individul care urla, ţinându-l ca pe un îmblăciu cu care l-a măturat pe al doilea şi i-a trântit pe amândoi peste restul bandei

A rămas locului pentru câteva clipe, cu mâinile în şolduri, fără ca măcar să fi răsuflat mai greoi, şi s-a uitat la oamenii care gemeau şi înjurau, căzuţi pe pavajul străduţei. Am venit lângă el. Un atacator, apoi încă unul s-au ridicat în picioare şi au fugit, şchiopătând O femeie a început să zbiere — blesteme, presupun, dar nu puteai distinge cuvintele. Am îndreptat lumina lanternei spre faţa ei şi a amuţit imediat

„Ai păţit ceva?" m-a întrebat vexvelteanul.

„Mi-a făcut o gaură-n piept, i-am spus, dar e-n regulă, pot ţine paharul acolo când stau întins în pat." El a râs, a întors spatele agresorilor şi m-a condus pe drumul pe care venise A spus că se numea Vorhidin şi că era de pe Vexvelt. I-am spus cine eram. I-am spus că mă aflam în căutarea unui vexveltean, dar înainte de a putea continua, o gaură neagră s-a deschis în stânga şi cineva a şoptit: „Repede, repede"

Vorhidin şi-a pus palma pe spatele meu şi m-a împins uşor

„Haide, intră, Charli Bux de pe Terradeo."

Şi am intrat amândoi, iar eu m-am împiedicat şi m-am poticnit în jos pe nişte trepte despre care nu ştiam că erau acolo, apoi din nou, pentru că nu mai erau acolo. O uşă mare a bubuit şi s-a închis înapoia noastră. S-a aprins o lumină galbenă slabă. În faţa noastră era un omuleţ cu piele măslinie şi mustaţă pe oală, strălucitoare, ca dată cu grăsime

„Pentru Dumnezeu, Vorhidin, ţi-am spus să nu intri în oraş, c-o să te-omoare!"

Vorhidin a spus doar. „El este Charli Bux, un prieten".

Omulețul a înaintat cu un aer neliniștit și a început să-l pipăie pe Vorhidin pe brațe și pe coaste, ca să vadă dacă nu fusese rănit.

Vorhidin a râs și l-a împins la o parte

„Bietul Tretti! Se teme mereu că se va-ntâmpla ceva! Lasă-mă, alarmistule. Ai grijă mai bine de Charli A-ncasat în piept o lovitură care era menită pentru mine"

Micuțul Tretti a scos un soi de chițăit și, înainte de a-l putea opri, mi-a descheiat cămașa, mi-a luat lanterna din mână, a aprins-o și a îndreptat-o asupra vânătăii

„Următoarea ta femeie poate să admire un amurg", a comentat Vorhidin

Tretti a dispărut, s-a întors înainte de a putea clipi din ochi și a pulverizat ceva răcoros și plăcut, iar durerea a dispărut

„Ce ai pentru noi?" a întrebat Vorhidin și Tretti a luat-o înainte cu lanterna, intrând în altă odaie

Acolo erau maldăre de obiecte, în majoritate scule și instrumente Exista un morman mare de cartușe trideo, cele mai multe cu muzică și piese noi, dar și ceva romane Restul erau însă în general unicate. Vorhidin a luat o ladă de douăzeci de kilograme și a rotit-o de două ori, ținând-o de colțurile opuse, până s-a oprit cu eticheta spre el ca să poată citi

„Spectroscop molecular N-avem de fapt nevoie de cele mai multe din chestiile astea, dar ne place să vedem ce se mai produce, cum sunt concepute Uneori ale noastre sunt mai bune, alteori nu Ne place să vedem, asta-i tot."

A pus-o jos cu grijă, a scotocit prin buzunar și a scos o duzină de pietricele care sclipeau de te dureau ochii. Una dintre ele era albastră, emana propria ei lumină L-a prins pe Tretti de mână, l-a tras spre el și i le-a turnat în palmă

„Ajunge pentru transportul ăsta?"

N-am putut să mă abțin, am privit prin încăpere, am evaluat și am făcut o estimare aproximativă Dacă ar fi fost o sută

de obiecte din fiecare model de acolo şi tot n-ar fi echivalat cu pietricica aceea albastră. Tretti rămăsese cu ochii holbaţi. Nu mai putea scoate niciun cuvânt Vorhidin a clătinat din cap, a râs şi a spus: „Bine, atunci."

A băgat mâna în buzunarul pantalonilor şi a mai scos patru-cinci. Am crezut că Tretti va izbucni în plâns Am avut dreptate A început să plângă

Am mâncat ceva şi i-am povestit lui Vorhidin cum se întâmplase să ajung acolo. A zis că ar fi bine atunci să mă ia cu el. L-am întrebat unde şi mi-a zis că pe Vexvelt. Am început să râd. I-am spus că-mi spărsesem creierii, încercând să găsesc un motiv prin care să-l determin să spună asta şi el a râs de asemenea şi a replicat că-l găsisem, ba că găsisem chiar două motive.

„În primul rând, îţi sunt dator, mi-a zis şi a indicat din cap spre străduţa de lângă încăperea în care ne aflam Iar în al doilea rând, n-ai supravieţui nopţii, dacă ai rămâne pe Lethe"

Am dorit să ştiu de ce credea asta, fiindcă din câte văzusem încăierările erau permanente, pentru ca după o oră să-i vezi pe mardeiaşi bând laolaltă. Mi-a spus că nu era acelaşi lucru Pe un vexveltean nu-l ajuta nimeni, decât alt vexveltean Iar pe Lethe, dacă-l ajutai pe unul, însemna că erai şi tu la fel. Aşa încât am vrut să ştiu ce avea Lethe împotriva lui Vexvelt, iar el s-a oprit din mestecat şi m-a privit prelung, ca şi cum nu m-ar fi înţeles După care a spus. „Chiar că nu ştii nimic despre noi, aşa-i?"

I-am răspuns că nu ştiam mare lucru „Atunci, a zis el, acum există trei motive bune ca să te iau cu mine"

Tretti a deschis uşile duble din capătul opus al magaziei. Dincolo de ele se afla un trailer, apoi altă uşă, care dădea în stradă Am încărcat lăzile, apoi am suit şi noi. Vorhidin a trecut la comenzi, iar Tretti a urcat o scăriţă, a privit printr-un ocular şi a învârtit o rotiţă.

„Periscop, mi-a explicat Vorhidin Din exterior seamănă cu o antenă" Tretti a fluturat din mână spre noi. Pe obraji îi curgeau din nou lacrimi A apăsat un buton şi uşa s-a deschis

Trailerul a ieşit cu roţile scrâşnind, dar după aceea Vorhidin a condus ca o băbuţă Geamurile erau unidirecţionale. La răstimpuri m-am întrebat ce ar fi făcut gloatele de beţivi şi ciudaţi dacă ar fi putut vedea înăuntru

„De ce se tem ei?" l-am întrebat, dar n-a părut să înţeleagă întrebarea Am continuat: „Când oamenii se adună împotriva cuiva o fac în general pentru că se tem, într-un fel sau altul Ce cred ei că le veţi lua?"

El a râs şi a răspuns „Decenţa" Şi asta a fost toată conversaţia până la spaţioport

Nava vexvelteană se afla la mulţi kilometri de terminal, al naibii de departe, practic la capătul asfaltului, lângă nişte copaci. În preajmă ardea un foc Când ne-am apropiat am văzut că nu era în preajmă, ci chiar sub ea Se vedea de asemenea o mulţime mare, vreo cincizeci de oameni, în majoritate femei, în majoritate bete Dansau, se bălăbăneau de colo-colo şi târau lemne sub navă, care stătea pe coadă ca vechile rachete cu combustibil chimic din basme Vorhidin a mormăit „Idioţii" şi a mişcat ceva de pe încheietura mâinii Racheta a început să huruie şi toţi au fugit, zbierând. A urmat o explozie puternică de aburi, lemnele au zburat în toate părţile şi pentru un timp asfaltul a fost plin de oameni care fugeau, căzeau şi ţipau, iar motocicletele şi maşini de teren se ciocneau reciproc După un timp s-a făcut linişte şi ne-am apropiat. Trapa mare a navei s-a deschis şi o rampă s-a extins şi a coborât pe sol. Vorhidin a oprit, a desfăcut încuietorile trailerului, mi-a făcut semn să vin lângă el, s-a întins şi a reglat comenzile de pe bordul trailerului, după care a atins din nou obiectul de pe încheietură Tot containerul de pe trailer a pornit în sus, ducându-ne şi pe noi, iar trailerul a plecat spre depozit.

— Unicul ei echipaj, a spus Charli Bux apăsat, era o radiofonistă tânără

(*Cu păr negru, lung şi strălucitor, ca două aripi de o parte şi cealaltă a capului, şi cu crâmpeie de cer în ochii piezişi, cu*

gură plină și întrebătoare L-a îmbrățișat pe Vorhidin foarte mult timp, foarte strâns, iar râsetul ei era un mesaj pentru care nu existau cuvinte: el era teafăr

— Tamba, el este Charli Este de pe Terradeo și a luptat pentru mine

Apoi ea a venit și l-a îmbrățișat și pe Charli, și l-a sărutat, gura aceea incredibilă, gura aceea caldă, puternică și moale, ah, el și ea au împărțit-o vreme de o oră, vreme de o oră i-a simțit buzele pe ale lui, deși ea îl sărutase doar o secundă. Vreme de o oră, buzele ei n-au putut fi mai aproape de ea decât fuseseră de propria lui carne uimită)

Nava a decolat și a pornit în direcția soarelui și a nordului celest. A menținut cursul acela pentru două zile Lethe are doi sateliți naturali, dintre care cel mai mic nu-i decât un simplu bolovan, un asteroid Vorhidin a egalat vitezele și a rămas plutind la o jumătate de kilometru depărtare

(Și în prima noapte el își mutase hamacul pe batardoul pupa și stătuse acolo, apăsat de accelerația jeturilor și de accelerația inimii și a vintrelor sale Niciodată nu văzuse o asemenea femeie — mai precis, abia devenită femeie. Atât de veselă, atât de total și de firesc ea însăși La jumătate de oră după decolare

— Hainele încurcă într-o navă, nu crezi? Totuși, Vorhidin a zis c-ar trebui să te-ntreb, fiindcă obiceiurile diferă mult de la o planetă la alta, așa-i?

— Aici trăim după obiceiurile voastre, nu ale mele, izbutise Charli să spună și ea îi mulțumise, îi mulțumise! și atinsese punctul care-i strălucea la gât, iar hainele îi căzuseră

— În felul ăsta-i mai multă intimitate, îi spusese și-l părăsise O ușă închisă înseamnă mai mult pentru cel dezbrăcat, este închisă pentru un motiv real și nu pentru că poți fi văzută în furou

Își dusese apoi hainele în una dintre cabine A lui Vorhidin. Charli se rezemase fără putere de perete și închisese ochii

Sfârcurile ei îi erau ca gura, pline şi rugătoare. Vorhidin umbla nepăsător în pielea goală, dar Charli îşi păstrase hainele, iar vexveltenii nu comentaseră nimic. Noaptea fusese foarte lungă. Pentru o vreme, o parte din apăsarea simţită de Charli se preschimbase în furie, ceea ce fusese util. Bătrân nemernic, cu tâmplele grizonante! Era îndeajuns de vârstnic pentru a fi tatăl ei. Totuşi iritarea aceea nu putuse dura şi el zâmbise în barbă. Îşi amintise prima lui vizită într-o staţiune de schi Oamenii de acolo erau de tot felul, tineri, bătrâni, bogaţi, muncitori, intelectuali, totuşi exista o diferenţă. Fiindcă era ceea ce era, staţiunea îi elimina pe buhăiţi, gârboviţi, sedentari fără capacitate pulmonară şi sibariţi dolofani. În jurul lui se vedeau numai ochi senini, spinări drepte şi epiderme care nu aveau alte cosmetice decât efectele gerului şi ale distracţiei. Cei care mergeau pe jos nu se plimbau alene, ci se îndreptau iute către o destinaţie Cei care stăteau se relaxau fericiţi, cuprinşi de oboseală binemeritată. Exact aceea era şi aura lui Vorhidin — nu era vorba doar despre ţinută, culoare sănătoasă şi ochi limpezi, deşi cu certitudine le avea pe toate, ci calităţile acestea se regăseau până în măduva oaselor şi-i radiau din minte. Dificil de exprimat şi în acelaşi timp minunat să-i fi în preajmă. În dimineaţa celei de-a doua zile, Vorhidin se apropiase mult de el, pe când erau singuri în cabina de comandă, şi-l întrebase dacă nu dorea să se culce cu Tamba în seara aceea. Charli icnise, ca şi cum pe abdomen i-ar fi fost lipită pe neaşteptate o pungă plină cu cuburi de gheaţă. În acelaşi timp se înroşise şi zisese

— Dacă ea, dacă ea....

În acelaşi timp se gândise cu disperare cum s-o abordeze pe fată Fusese însă inutil, deoarece Vorhidin răcnise

— Ar fi-ncântat, scumpo!

Tamba scosese capul pe coridor şi-i zâmbise lui Charli

— Mulţumesc foarte mult, spusese ea

Iar apoi (după noaptea lungă) avea să urmeze ziua cea mai lungă pe care o trăise el vreodată, însă ea făcuse ca totul

să se petreacă în chiar ora următoare, dulce, intens, fără grabă După aceea Charli rămăsese întins, privind-o cu asemenea uimire totală și interminabilă, încât ea izbucnise în râs. Îi acoperise fața cu părul ei negru și apoi cu sărutări, apoi întregul corp cu puterea ei suplă; de data aceea fusese sălbatică și insistentă, până ce, cu un strigăt, el se năruise de pe piscul fericirii drept și direct în somnul cel mai total pe care-l cunoscuse vreodată După douăzeci de minute deschisese ochii și-și descoperise privirea afundată în minunăție albastră, cu ochii ei atât de aproape, încât genele li se contopeau Mai târziu, stând de vorbă cu Tamba în careul ofițerilor, ținând-o de ambele mâini, se întorsese și-l zărise pe Vorhidin în pragul ușii. Ajunsese lângă ei dintr-un singur pas mare și-i cuprinsese cu brațele după umeri Nimeni nu spusese nimic. Ce s-ar mai fi putut spune?)

— Am discutat mult cu Vorhidin, îi spuse Charli Bux Maestrului Arhivelor N-am mai întâlnit niciodată un bărbat atât de sigur pe sine în privința dorințelor, preferințelor și credințelor Primul lucru pe care l-a zis când am pomenit de posibilitatea comerțului a fost: „De ce?" De când mă știu pe lume, nu m-am gândit vreodată să pun întrebarea asta legat de comerț. Tot ce-am făcut, tot ce fac de altfel toți, a fost să-ncerc să stabilesc relații comerciale acolo unde puteam și să-ncerc să le dezvolt cât mai mult. „De ce?" a vrut el să știe M-am gândit la pietrele prețioase date în schimbul mizeriilor produse în masă pe care le încărcase în cala navei și la niobiul pur vândut la prețul manganului Un comerciant ar fi numit asta ignoranță, altul i-ar fi spus o afacere excelentă și ar fi pus mâna pe tot ce ar fi reușit — mărgele de sticlă în schimbul fildeșului Se știe totuși că societățile au inițiat relații comerciale și din motive religioase sau etice — să dai întotdeauna mai mult decât primești în valuta celuilalt Sau poate că ei erau pur și simplu... *bogați*. Poate că pe Vexvelt exista atât de multă bogăție, încât singurul lucru pentru care o puteau folosi era.. ei bine, așa cum spusese chiar el să cumpere obiecte fabricate

de masă, pentru a putea examina desigнul „uneori, mai bune decât ale noastre, alteori nu". Ca atare... l-am întrebat.

M-a privit prelung, ceea ce, de la nici un metru şi jumătate depărtare, era exact ca (*înecarea în lacurile imposibil de albastre ale ochilor lui Tamba, dar ai grijă, nu te gândi la asta când vorbeşti cu bătrânul*) încremenirea în spatele unui ecran pentru o radiografie. În cele din urmă a spus: „Da, bănuiesc că suntem bogaţi. Nu există multe lucruri de care să avem nevoie".

I-am zis totuşi că ar fi putut obţine preţuri mult mai bune pentru puţinul pe care-l comercializa A râs uşor şi a clătinat din cap. „Trebuie să plăteşti pentru ceea ce capeţi, altfel nu-i bun Dacă «faci comerţ bun», cum spui tu, sfârşeşti prin a avea mai mult decât cu cât ai pornit; practic n-ai plătit. Aşa ceva este la fel de nenatural ca deplasarea nivelurilor energetice de la mic la mare, este contrar ecologiei şi entropiei" După care a adăugat. „Tu nu înţelegi"

N-am înţeles atunci şi nu înţeleg nici acum

— Continuă

— Ei au propriul lor lansator Propulsie înapoia satelitului lui Lethe şi propriul lor Ghid pe orbita lui Vexvelt. V-am spus — tot timpul crezusem că planeta era în apropierea lui Lethe, ei bine, nu este

— Este rândul *meu* să nu înţeleg ceva. Lansatoarele şi Ghizii sunt utilităţi publice Ai zis că ai călătorit două zile De ce nu l-a utilizat pe cel din portul Lethe?

— N-aş putea răspunde la întrebarea asta, domnule Decât dacă

— Da?

— Mă gândeam pur şi simplu la gloata aceea de beţivi care aprinsese un foc sub navă

— Ah, da. Poate că lansatorul de lângă satelit este totuşi o precauţie înţeleaptă. Am ştiut dintotdeauna, şi tu ai subliniat în mod clar, că indivizii aceia nu sunt populari Perfect — aşadar ai făcut un salt cu Propulsia

— Am făcut un salt cu Propulsia

Charli a tăcut pentru o clipă, retrăind secunda de răsuflare oprită, de revelație, când spațiul cosmic negru, prăfuit cu talc, și micuțul satelit diform dispăruseră, înlocuite de curbura uriașă a unui orizont cu halo purpuriu, străbătut de vinișoare verzi, aurii, argintii și albastru sclipitor, cu o lumină cromată reflectată din oceanul planetei.

— Un remorcher staționa în apropiere și am coborât fără probleme

Spațioportul fusese mic chiar comparativ cu cel de pe Lethe — opt-zece docuri, dedesubtul cărora se aflau antrepozitele, înconjurate de spațiile pentru pasageri și echipaje, dedesubtul unei platforme vaste

— N-au existat formalități... bănuiesc că traficul spațial nu-i suficient de abundent ca să le justifice

— În tot cazul, nu existau extraplanetari, a comentat bătrânul plin de sine

— Am debarcat direct pe platformă și am pornit

(*Tamba coborâse prima Era o zi însorită, cu vânt cald, iar dacă între gravitația de acolo și cea de pe Terradeo existase vreo diferență semnificativă, picioarele lui Charli n-o putuseră detecta. În aer însă diferența era însemnată Niciodată până atunci nu cunoscuse un aer atât de clar, atât de îmbătător, atât de curat.. cu excepția cazurilor când era ger pătrunzător, pe când aici era cald Tamba a rămas lângă rampa silențioasă, care „suia" rapid, privind peste poalele munților spre cel mai măreț lanț muntos pe care-l văzuse Charli vreodată, pentru că avea tot ce ar fi trebuit să aibă un munte desprins din albumele foto: piscuri înalte și netede, perfect conturate, păduri lățoase, stânci spectaculoase cenușii, maronii și ocru, și o pânză imaculat de albă de zăpadă alpină întinsă pe vârfuri, parcă pentru a se usca la soare Înapoia lor se afla o câmpie lată, mărginită într-o parte de un râu, iar în cealaltă de poalele unor dealuri, după care urma oceanul, cu plajă aurie și largă, care curba un*

braţ iubitor în jurul apei verzui Când Charli s-a apropiat de fata gânditoare, briza caldă s-a învolburat şi a râs uşor deasupra lor, iar rochia ei scurtă i-a unduit de pe umeri ca fumul, apoi a coborât I-a oprit pasul, răsuflarea şi inima preţ de o bătaie, într-atât de minunată era vederea ei. Şi venind lângă Tamba, privind oamenii de dedesubt, oamenii care suiau pe o rampă şi coborau pe alta, el a înţeles că în locul acesta hainele nu aveau decât două reguli: comoditate şi frumuseţe. Bărbaţi, femei, copii purtau ceea ce alegeau, panglici sau robe, saboţi, diademe, centuri sau kilturi, sau doar un inel, ori o plasă de păr, sau absolut nimic. Şi-a reamintit un vers minunat, aparţinând unui înţelept pre-Nova pe nume Rudofsky, şi l-a murmurat Modestia nu-i o virtute la fel de simplă ca onestitatea *Tamba s-a întors şi i-a zâmbit; crezuse că erau propriile lui cuvinte. El i-a răspuns la zâmbet şi a lăsat-o să creadă ca atare*

— Te deranjează să aştepţi puţin? Tata va veni imediat şi apoi vom pleca. Tu vei sta cu noi Este bine?

Dacă-l deranja... Dacă ar fi aşteptat, încadrat de culorile răsunătoare ale muntelui şi de adagioul oceanului Dacă este bine

Nu exista nimic, nicio modalitate, niciun cuvânt prin care să-şi exprime răspunsul, ci doar să-şi ridice pumnii încleştaţi pe cât putea de sus şi să răcnească pe cât de tare putea, iar apoi să-şi schimbe răcnetul în râs şi lacrimi

După ce şi-a terminat declaraţiile vamale, Vorhidin li s-a alăturat înainte ca Charli să fi terminat. Îşi pironise privirea în a fetei, care i-a surâs şi i-a strâns antebraţul între palmele ei, mângâindu-l, iar el a râs şi a râs din nou.

— A băut prea mult Vexvelt dintr-odată, i-a spus ea lui Vorhidin

Vorhidin a pus o mână mare şi caldă pe umărul lui Charli şi a râs împreună cu el, până a terminat După ce el îşi recăpătase răsuflarea şi lacrimile i se uscaseră din ochi, Tamba a zis·

— Acolo vom merge

— Unde?

Ea a arătat, cu multă atenție. Trei copaci zvelți și întunecați, aidoma unor plopi, se înălțau dintr-un hățiș vesel de sălcii de un verde-luminos

— La copacii aceia.

— Nu văd nicio casă...

Vorhidin și Tamba au izbucnit amândoi în râs, replica lui îi încântase

— Haide

— Trebuia să-l așteptăm pe

— Nu mai trebuie să așteptăm. Haide)

— Casa aceea, a spus Charli, se afla la distanță mică de mers pe jos, dar n-o puteai vedea din spațioport și nici spațioportul nu-l puteai vedea din ea. Era totuși mare și înconjurată de arbori, ba chiar existau arbori care creșteau prin casă Am stat acolo, cu familia, și am lucrat

A lovit cu palma în dosar

— Tot ce-i aici! Am căpătat tot ajutorul de care aveam nevoie

— Ai căpătat, *într-adevăr*

Maestrul Arhivelor părea mai interesat de partea aceasta decât de tot ce auzise până atunci Sau poate că era un tip diferit de interes

— Te-au ajutat, da? Ai zice că erau nerăbdători să facă comerț?

În mod vădit, răspunsul la întrebarea aceasta era important

— Tot ce pot spune, a răspuns Charli Bux cu precauție, este că am cerut această informație — un catalog al resurselor comerciale de pe Vexvelt și estimări ale prețurilor de livrare franco bord Niciunul dintre ele nu este foarte departe de un acord practic și funcțional, și absolut toate sunt mai mici decât ale concurenței Există mai multe motive În primul rând, bineînțeles, resursele în sine — incredibil de bogate, aproape

pe toată linia. Au metode de exploatare minieră cum nici n-ați visat măcar, de recoltare, de conservare... o listă practic interminabilă La prima vedere pare o planetă pastorală, dar nu-i așa! Este un tezaur natural care a fost sistematizat, exploatat, planificat și înțeles ca pe nicio altă planetă din universul cunoscut Oamenii aceia n-au purtat niciodată războaie și n-au trebuit niciodată să-și schimbe planul cultural inițial; el funcționează, Maestre, *funcționează*! Și a produs un popor sănătos mintal, care, când se apucă de o treabă, o execută cu determinare și cu — știu că poate suna oarecum straniu în context, dar este singurul care se potrivește — bucurie Îmi dau seama că nu vreți să auziți toate astea

Bătrânul a deschis ochii și l-a privit direct Înaintea cascadei de cuvinte a lui Bux, își ferise chipul, închisese ochii, răsfrânsese buza, ridicase palmele la tâmple, aproape de urechi, ca și cum ar fi depus un efort suprem din a se opri să le astupe.

— Aud doar că o planetă care a fost respinsă de multe rase, și care s-a păstrat izolată, te folosește pentru a promova un contact pe care nu-l dorește nimeni. Oare ei îl vor? Nu-l vor căpăta, desigur, dar au ei habar de felul cum ar deveni planeta lor dacă asta — a arătat spre dosar — este adevărat? Cum cred că i-ar putea controla pe speculanți? Au poate vreo apărare specială, așa cum au în toate celelalte privințe?

— Să fiu sincer, nu știu.

— Ei bine, eu știu! Bătrânul era mai furios decât îl văzuse Bux vreodată. Singura lor apărare este exact ceea ce sunt ei! Nimeni nu se va apropia *niciodată* de ei, *niciodată*! Nici dacă și-ar exploata toate zăcămintele de pe planetă, le-ar rafina prelucra, transporta la spațioport pe propria lor cheltuială și dărui gratuit

— Nici chiar dacă ar putea lecui cancerul?

— Aproape toate formele de cancer sunt vindecabile

— Ei pot vindeca *toate* formele de cancer

— Metode noi sunt descoperite la fiecare

— Ei au deja metodele respective, de nici nu mai știu câți ani De secole! *La ei nu mai există cancerul.*

— Știi tu în ce constau tratamentele respectiv?

— Nu, nu știu, însă o echipă de medici n-ar avea nevoie de mai mult de o săptămână ca să afle.

— Analizele clinice nu sunt relevante pentru formele incurabile de cancer. Acestea sunt considerate psihosomatice

— Știu. Exact asta ar fi aflat și echipa de medici

A urmat o tăcere prelungă, pulsatilă

— Tinere, n-ai fost complet sincer cu mine

— Așa este, domnule.

Altă tăcere.

— Implicația este că ei sunt sănătoși și nu au cancere mulțumită societății pe care au stabilit-o

De data aceasta Bux n-a răspuns, ci a lăsat cuvintele bătrânului să atârne în aer pentru a fi reauzite, recitite. Până la urmă Maestrul Arhivelor a vorbit din nou, aproape în șoaptă, tremurând de furie:

— Abominabil! Abominabil!

Pe bărbie i-au apărut stropi de salivă, dar n-a părut să-și dea seama

— Aș. prefera să mor... mâncat... de... viu... de.. cancer și delirând *dement* decât să trăiesc sănătos în felul acela

— Poate că alții n-ar fi de aceeași părere

— N-ar exista nimeni care să nu fie de aceeași părere! Vrei să-ncerci? Încearcă! Te vor face fărâme! Asta i-au făcut lui Allman Asta i-au făcut lui Balrou! Noi înșine l-am omorât pe Troshan — el a fost primul și pe atunci nu știam că gloata este dispusă s-o facă-n locul nostru Asta s-a-ntâmplat acum o mie de ani, înțelegi? Iar după încă o mie de ani, gloata ar fi la fel de dispusă s-o facă-n locul nostru! Și asta... *mizeria* asta va merge în fișierele secrete alături de celelalte, iar într-o bună zi alt nebun cu prea multă curiozitate și insuficientă decență, și cu

mintea putregăită de perversiuni, va asta aici, cu alt Maestru al Arhivelor, care-l va da afară, așa cum te dau eu afară, și-i va spune să-și țină gura și să-și salveze viața, ori s-o deschidă și să fie lințat. *Afară! Afară! Afară!*

Glasul i s-a ridicat la nivelul unui răcnet, apoi s-a transformat într-un soi de bocet și s-a diminat, până a fost doar o șoaptă silită cu durere să iasă printre buze, după care absolut nimic; ochii bătrâni au sclipit și bărbia era umedă

Charli Bux s-a ridicat încet Era alb la față de șoc A rostit încet

— Vorhidin a încercat să-mi spună și eu n-am crezut N-am putut să cred I-am zis. „Știu mai multe decât tine despre lăcomie: nu vor fi în stare să reziste la prețurile alea" Și i-am mai zis „Știu mai multe decât tine despre frică: ei nu vor fi în stare să reziste în fața leacului final pentru cancer" Vorhidin a râs de mine și mi-a oferit tot ajutorul de care aveam nevoie Am început să-i spun că știam mai multe despre judecata sănătoasă care există în noi toți și într-o măsură foarte mare în unii dintre noi, și că ea s-ar putea să prevaleze Dar în timp ce vorbeam, am știut că mă-nșelam Acum știu că m-am înșelat în toate privințele, până și în cea a lăcomiei și a fricii, și că el a avut dreptate Iar el susținuse că Vexvelt deține apărarea cea mai puternică și mai ieftină care a fost inventată vreodată — echilibrul mental. A avut dreptate

Charli Bux și-a dat seama că bătrânul, care-l fixa fioros cu privirea în timp ce vorbea, își decuplase cumva auzul Stătea locului cu capul înclinat spre un umăr, gâfâind ca un câine istovit în deșert, până când, în cele din urmă, a apreciat că putea să zbiere din nou. N-a putut. A putut doar să șuiere, a putut doar să croncăne șoptit

— Afară! Afară!

Charli Bux a ieșit. A lăsat dosarul acolo unde era, ca și Vexvelt, el se auto-apăra fiindcă era imiscibil — în limbajul chimiei — fiindcă era un element nobil

În cele din urmă, nu Tamba, ci Tyng îi răpise inima lui Charli.

Când au ajuns la casa frumoasă, atât de aproape de toate şi în acelaşi timp atât de privată, atât de izolată, el a cunoscut familia Părul roşu strălucitor, radiant — aproape radiind căldură — al lui Breerho şi Tyng dovedea că erau mamă şi fiică Vorhid şi Stren erau fiii, unul copil, celălalt adolescent, cu spinări drepte, umeri laţi ca tatăl lor şi, judecând după trăsăturile frumoase şi înclinarea ochilor, erau fraţi cu Tyng şi Tamba

Mai erau apoi doi copii, o puştoaică drăguţă de doisprezece ani pe nume Fleet, care cânta când au intrat ei şi pentru al cărei cântec s-au oprit şi au amânat prezentările, şi un băieţel vioi şi bondoc ca un gândăcel, pe nume Handr, poate fiinţa omenească cea mai fericită pe care avea s-o vadă vreodată unul dintre ei. Cu timpul Charli i-a întâlnit şi pe părinţii celor doi, iar bruneta Tamba a părut să semene mai mult cu mama lor decât cu Breerho cu părul de foc

La început a fost un torent de nume şi chipuri, reţinute doar parţial, care i se roteau caleidoscopic în minte, aşa cum şi făceau de altfel în cameră, şi care-l făceau să se comporte reţinut Totuşi în odaia aceea exista mai multă iubire decât în momentele de vârf pe care le cunoscuseră mintea şi inima lui, şi mai multă grijă şi atenţie

Înainte ca după-amiaza şi seara să se încheie, el devenise apropiat, acceptat şi vrăjit. Iar pentru că Tamba îi atinsese inima şi-i uluise trupul, toate sentimentele îi creşteau pe dinăuntru, se focalizau şi se orientau spre ea, fierbinţi şi emoţionate, şi într-adevăr ea părea să fie încântată de Charli şi s-a menţinut tot timpul în apropierea lui. Dar când ceilalţi au plecat, căscând, urmaţi de ceilalţi, şi ei au rămas aproape singuri, el a rugat-o, a implorat-o să vină în patul lui Tamba a fost pe cât de amabilă şi de iubitoare a putut, dar în acelaşi timp fermă în refuzul ei

— Scumpule, acum nu pot pur şi simplu. Nu pot Am fost plecată pe Lethe, m-am întors şi i-am *promis*

— Cui i-ai promis?

— Lui Stren.

— Dar crezusem

Charli crezuse prea multe lucruri pe care nu le ordonase şi nici măcar nu le izolase reciproc Perfect, poate că nu înţelesese relaţiile de aici — la urma urmelor, erau patru adulţi şi şase copii, şi avea să desluşească mâine cine era cine, fiindcă altfel ea... ah!

— Vrei să zici că i-ai promis lui Stren că n-o să te culci cu mine

— Nu, prostuţul meu drag În noaptea asta o să mă culc cu Stren. Te rog, scumpule, nu fi necăjit Vor fi şi alte ocazii. Mâine Mâine dimineaţă?

A râs, i-a cuprins obrajii în palme şi i-a scuturat tot capul, ca şi cum ar fi putut să-i alunge încruntătura de la locul ei

— Mâine dimineaţă *foarte* devreme?

— N-am vrut să mă comport aşa în chiar prima mea noapte petrecută aici, iartă-mă, cred că-s multe chestii pe care nu le înţeleg, a bolborosit el jalnic

Apoi nefericirea a răbufnit în el şi nu i-a mai păsat de gazde, oaspeţi obiceiuri noi şi toate celelalte

— Te iubesc, a strigat, n-o ştii?

— Bineînţeles, bineînţeles că mă iubeşti. Şi eu te iubesc şi ne vom iubi amândoi mult, mult timp Nu crezi c-am ştiut?

Mirarea îi era atât de reală, încât Charli a putut-o vedea chiar prin pâcla de suferinţă Pe atât de aproape de lacrimi pe cât simţea că ar putea ajunge vreodată un adult, a spus că bănuia pur şi simplu că nu înţelesese cum stăteau lucrurile

— O să-nţelegi, iubitule, o să-nţelegi Vom discuta despre asta până vei înţelege, indiferent cât de mult ar dura

După care a adăugat cu o cruzime absolut nevinovată

— Începând de mâine. Acum însă trebuie să mă duc Stren aşteaptă Noapte bună, iubire adevărată.

L-a sărutat pe creştetul capului pe care el îl ferise, după care a fugit iute, desculţă

Tamba îi atinsese ceva din interior, astfel încât îi era imposibil să fie furios pe ea Putea doar să sufere. Până în acele ultime două zile nu ştiuse că putea să simtă atât de multe ori să îndure atâta durere. Şi-a îngropat faţa în pernele sofalei lungi din — living? —, oricum din locul unde interiorul şi exteriorul erau la fel de învălmăşite ca inima lui, însă mai armonios şi s-a lăsat în voia durerii lacrimogene

După un timp cineva a îngenuncheat lângă el şi l-a atins uşor pe gât. A întors capul atât cât să poată vedea. Era Tyng, cu părul aproape luminos în semiîntuneric şi cu faţa, în măsura în care putea s-o vadă, plină de compasiune A rostit:

— Vrei să stau cu tine în locul ei?

Cu onestitatea absolută a celui rănit, Charli a strigat

— Nimeni n-o poate-nlocui!

Tristeţea ei, autenticitatea sentimentului, a fost neîndoielnică. Ea i-a spus asta, l-a mai atins o dată şi s-a îndepărtat Cândva în timpul nopţii, Charli s-a trezit îndeajuns pentru a găsi odaia care-i fusese repartizată şi a descoperit suspendarea gândurilor în epuizarea complet întunecată

La lumina zilei şi-a căutat cealaltă evadare, care era munca, şi a început catalogarea resurselor La un moment sau altul toţi au încercat să comunice cu el, dar dacă nu era ceva asociat muncii, nu le-a răspuns (exceptându-l, desigur, pe irezistibilul Handr, care i-a devenit iute prieten pe viaţă) A găsit-o tot mai des pe Tyng în preajma lui, şi încă în mod util; nu devenise chiar atât de ursuz încât să refuze un stilus sau o carte de referinţă (deschisă exact în locul cuvenit), când îi erau puse în mână tocmai atunci când avea nevoie de ele Tyng i-a fost alături multe ore, alertă, dar perfect tăcută, înainte ca bărbatul să cedeze suficient pentru a-i cere

o informație sau pentru a o întreba despre greutăți, măsuri și calcule ore/om făcute în mod vex(ant)veltian. Dacă nu știa răspunsul pe loc, ea îl afla cu minimum de întârziere și claritate absolută În același timp însă știa mai multe decât bănuise el Așa încât a sosit și vremea când Charli turuia ca un papagal, plănuind entuziast următoarea zi de muncă împreună cu ea.

Nu i-a vorbit niciodată lui Tamba Nu voia s-o rănească, dar îi putea simți dorința de a-i răspunde și n-o putea îndura Din respect, ea a încetat să mai încerce.

O structură statistică foarte încâlcită l-a făcut să lucreze două zile și două nopți fără pauză. Tyng a ținut pasul cu el fără să se plângă, până când, în zorii celei de-a treia dimineți, a dat ochii peste cap și s-a prăbușit. El s-a împleticit pe picioarele amorțite de prea multă ședere și-a scuturat statisticile din ochi și a așezat-o pe covorașul gros din blană, îndreptându-i genunchiul răsucit În lumina slabă revărsată de veioza cu abajur abandonată pe masă, ea era superbă, mai ales din cauza faptului că Charli știa deja că era superbă în lumina cea mai strălucitoare Umbrele sporeau alabastrul și buzele ei inerte și palide nu mai erau mai întunecate decât chipul, astfel că părea straniu de statuară și nevie. Purta un soi de rochie de inspirație cretană, cu corsajul strâns pe abdomen pentru a-i susține sânii goi, din care pornea o fustă diafană. Temându-se că corsajul i-ar fi putut stânjeni respirația, Charli l-a desfăcut și l-a pus deoparte. Acolo unde o strânsese, pielea mijlocului dezgolit era, pentru degete, dacă nu pentru ochi, cutată și încrețită. A masat-o cu blândețe și a urmărit gânduri indefinibile prin pâcla oboselii: pirofilit, Lethe, fratele, săruri de vanadiu recuperabile, Vorhidin, precipitat, Tyng mă privește Tyng îl privea în semiîntuneric Și-a desprins ochii de la fața ei și i-a coborât spre mâna lui. Se oprise din mișcare cu un timp neștiut în urmă, lunecând în propria-i amorțeală Oare ochii ei erau acum deschiși sau închiși? S-a aplecat ca să vadă

mai bine şi s-a dezechilibrat Au adormit amândoi cu buzele atingându-se, dar fără să se fi sărutat.

Anticul, pre-Nova, Platon spune că primii oameni au fost patrupezi cu două sexe. Într-o noapte teribilă, în timpul unei furtuni declanşate de forţele răului, toţi oamenii au fost rupţi în două şi de atunci îşi caută jumătatea. Laolaltă, oricare două dintre sexele opuse pot reuşi ceva, dar de obicei sunt incomplete într-un fel sau altul. Însă când o parte îşi găseşte jumătatea adevărată, nicio putere de pe lume nu le mai poate ţine departe şi nici despărţi odată ce s-au reunit. Aşa s-a petrecut în noaptea aceea, începând dintr-un moment în care erau atât de adânciţi în somn, încât niciunul nu şi-a putut reaminti vreodată. Amândoi au ajuns în locuri cu totul noi şi necunoscute, unde nimic nu existase până atunci şi a dăinuit apoi pe vecie Esenţa unei asemenea întâmplări este acceptarea şi, pentru a nu fi judecat, Charli Bux a încetat să judece chiar aşa mult şi a început să înveţe câte ceva despre felurile cum se desfăşura viaţa din jurul său În mod evident, viaţa din jurul său ascundea foarte puţine. Copiii se culcau acolo unde alegeau. Jocurile lor sexuale nu erau cu certitudine nici mai entuziaste, nici mai frecvente decât orice alte jocuri şi nici mai tăinuite. Despre sex se vorbea mult mai puţin decât auzise el vreodată în orice colectivitate, de orice vârstă A continuat să muncească susţinut, dar a încetat să închidă ochii înaintea celor din jur. A văzut multe lucruri pe care nu-şi îngăduise să le vadă anterior şi, spre surprinderea sa, a constatat că, la urma urmelor, nu însemnau sfârşitul lumii

A mai avut parte de un episod foarte, foarte neplăcut Uneori el dormea în odaia lui Tyng, alteori ea dormea în odaia lui Într-o dimineaţă devreme s-a trezit singur, amintindu-şi o parte subtilă a muncii sale, s-a sculat şi s-a dus încetişor spre camera ei. A înţeles ce însemnau sunetele încete şi melodioase când a fost prea târziu ca să le mai ignore; abia mult mai târziu a fost în stare să-şi înţeleagă furia faţă de descoperirea că

sunetele acelea speciale nu i se adresau exclusiv lui A intrat în camera lui Tyng înainte de a se putea controla, apoi a ieşit, tremurând şi orbit

Când l-a găsit Vorhidin, stătea pe pământul umed din depresiunea înverzită, sub o salcie. (N-a aflat niciodată cum reuşise Vorhidin să-l găsească şi, de fapt, nici cum ajunsese el însuşi acolo) Privea fix înainte şi o făcuse de atâta vreme încât globii oculari i se uscaseră şi agonia îi plăcea Îşi înfipsese cu atâta putere degetele în sol, încât erau îngropate până la încheieturi. Trei unghii se îndoiseră spre spate şi se rupseseră, dar el continua să apese

La început Vorhidin n-a rostit absolut nimic, ci doar s-a aşezat lângă el A aşteptat cât a simţit că era îndeajuns, apoi i-a rostit încetişor numele. Charli nu s-a clintit Vorhidin i-a pus atunci o mână pe umăr şi rezultatul a fost extraordinar. Charli Bux nu s-a mişcat vizibil, ci doar muşchii gâtului şi maxilarul au făcut-o, iar la prima atingere a mâinii vexvelteanului a vomitat. A fost ceea ce medicina numeşte „regurgitare proiectil". Împroşcat şi îmbibat de la şolduri până în tălpi, Charli a continuat să stea nemişcat. Vorhidin, care înţelesese ce se întâmplase şi poate că se aşteptase, a rămas de asemenea nemişcat, tot cu mâna pe umărul lui

— Spune ce ai de spus! a rostit el apăsat

Charli Bux şi-a rotit capul ca să-l privească pe bărbatul voinic. A mijit ochii şi a clipit, apoi a clipit iarăşi A scuipat acreala din gură şi buzele i s-au crispat şi au tremurat

— Spune odată, a zis Vorhidin încet, însă apăsat, deoarece ştia că Charli nu putea ţine cuvintele în el, dar că le vomitase pentru a nu le pronunţa. Spune odată!

— T-t..

Charli a trebuit să scuipe din nou

— Tu..., a croncănit el. Tu... eşti *tatăl* ei! a răcnit şi într-o fracţiune de secundă a fost apucat de frenezie, o moară de vânt, un îmblăciu dublu, un polifag urlător

Mâinile pline de argilă, mânjite de sânge înnoroiat, erau atât de lipsite de control din cauza furiei, încât n-au devenit niciodată pumni. Vorhidin s-a ghemuit şi i-a primit pe toţi N-a încercat să se apere, exceptând câte o ocazională mişcare infimă din cap, pentru a-şi proteja ochii. El se putea vindeca de aproape orice puteau cauza loviturile acelea, dar Charli Bux ar fi putut să nu se mai vindece niciodată dacă nu se descărca, lovind. A durat mult timp, pentru că Charli nu arăta obosit, probabil că nici nu se simţea aşa Când i-a pierit şi ultima resursă, colapsul a fost brusc şi total Vorhidin a îngenuncheat icnind, s-a ridicat cu greutate în picioare şi s-a aplecat, picurând sânge, peste pământeanul leşinat L-a ridicat în braţe şi l-a purtat cu blândeţe în casă

Vorhidin a explicat totul, în timp A fost nevoie de mult timp, deoarece la început Charli n-a putut accepta absolut nimic de la nimeni, iar apoi nimic de la Vorhidin, iar după aceea doar doze mici. Sintetizată din peste cincizeci de conversaţii, esenţa este următoarea

— Un antic necunoscut a scris odată, a zis Vorhidin, „Nu te doare ceea ce nu ştii, ci ceea ce ştii că nu-i aşa"[33] Răspunde-mi la câteva întrebări fără să stai şi să te gândeşti. (Asta-i o prostie Nimeni din exteriorul lui Vexvelt nu stă vreodată să se gândească la incest Ei vor spune multe — cum să nu! — şi încă repede, dar nu vor gândi) Eu o să te întreb, iar tu să-mi răspunzi Câte specii bisexuale — şi le includ pe toate: păsări, animale, peşti şi insecte — dovedesc semne de tabu în privinţa incestului?

— Nu pot răspunde la aşa ceva Nu-mi amintesc să fi citit despre asemenea subiect, dar, pe de altă parte, cine ar scrie despre aşa ceva? Aş zice că destul de multe Ar fi absolut natural

— Greşit! Ba chiar greşit de două ori. Întâi *Homo sapiens* deţine patentul tabuului incestului, Charli. În tot universul, de

---

[33] Mark Twain *(N t)*

la un capăt la celălalt, doar omenirea îl utilizează Apoi. *nu*-i ceva natural N-a fost, nu este şi nu va fi niciodată ceva natural.

— Este o chestiune de semantică, da? Eu i-aş zice natural. Vreau să spun că apare în mod natural Nu trebuie să fie învăţat

— Greşit! Trebuie să fie învăţat Îţi pot oferi exemple în privinţa asta, dar n-o voi face — poţi să cauţi prin bibliotecă mai târziu Acceptă ideea de dragul argumentării

— De dragul argumentării, fie...

— Mulţumesc Cam care crezi că ar fi procentajul de oameni care nutresc sentimente de natură sexuală vizavi de fraţii şi surorile lor?

— La ce segment de vârstă te referi?

— Nu contează

— Sentimentele de natură sexuală nu apar decât de la o anumită vârstă, nu-i aşa?

— Oare? Şi tu care zici că ar fi vârsta respectivă, în medie?

— Păi. depinde de la individ la individ, dar ai zis „în medie", nu? Haide să zicem pe la opt ani Nouă, poate...

— Greşit! Aşteaptă până vei avea propriii tăi copii şi atunci vei afla. Eu zic că de la vârsta de două-trei minute. Aş fi gata să pun prinsoare că apar de fapt cu mult înainte Cu câteva săptămâni înainte

— Nu cred!

— Ştiu că nu crezi, a încuviinţat Vorhidin, totuşi este adevărat Ce părere ai despre sentimentele sexuale faţă de părinţele de sex opus?

— În privinţa asta cred ar trebui să se atingă un stadiu al conştiinţei capabil să cunoască diferenţa între sexele părinţilor

— Bravo, n-ai mai greşit ca de obicei, a zis Vorhidin cu blândeţe, dar vei fi uimit cât de devreme poate să fie. Pruncii pot mirosi diferenţa aceea cu mult înainte de-a o putea vedea De la vârsta de câteva zile, de o săptămână

— N-am ştiut asta

— Nu mă-ndoiesc Îţi propun în continuare să dăm uitării tot ce ai văzut aici Să presupunem că te afli înapoi pe Lethe şi că eu te întreb cum crezi că s-ar dezvolta o societate, dacă toţi membrii ei ar avea acces imediat şi bine-venit la toţi ceilalţi?

— Te referi la accesul *sexual*?

Charli a râs şi sunetul acela a sunat mai degrabă nervos

— I-aş spune exces sexual

— Nu există aşa ceva, a replicat sec celălalt bărbat În funcţie de organismul şi de sexul tău, o poţi face doar până nu mai poţi, sau poţi continua până ce, finalmente, nu se întâmplă nimic Un bărbat se poate descurca perfect cu o descărcare sexuală moderată de două ori pe lună sau mai puţin, în vreme ce altul poate, în mod perfect normal, s-o caute de opt-nouă ori pe zi

— Cu greu aş putea numi „normal" aşa ceva

— Eu nu Poate că-i neobişnuit, dar este 100% normal pentru persoana respectivă, atâta timp cât nu-i un caz patologic. Capacitatea rămâne capacitate, indiferent dacă ne referim la degetar, la calul-putere sau la plafonul de zbor Poţi să fii la fel de bine om sau maşină, dar nu faci niciun rău dacă operezi în cadrul parametrilor tăi funcţionali. Cu adevărat rele — foarte rele şi printre cele mai periculoase — sunt însă sentimentele de vinovăţie şi de păcătuire, atunci când păcatul se dovedeşte a fi o predispoziţie naturală. Am citit despre cazuri de băieţi care s-au sinucis din cauza unei poluţii nocturne sau pentru că au cedat tentaţiei de a se masturba după cinci-şase săptămâni de auto-refuz — un refuz care în sine, bineînţeles, îi face de-a dreptul obsedaţi de ceva care n-ar trebui să aibă mai multă importanţă decât dresul vocii. (Aş dori să pot spune că genul acesta de poveste de groază există doar în textele antice, dar în realitate continuă chiar în clipa asta, pe multe planete)

Sentimentele de vinovăţie şi de păcătuire pot fi mai lesne de înţeles, dacă sunt examinate în exteriorul domeniului sexual Există ortodoxii religioase care cer o dietă foarte

specifică şi excluderea absolută a anumitor alimente Dacă îndoctrinezi pe cineva suficient timp în privinţa respectivă, va sfârşi prin a mânca numai (o să folosesc nişte termeni născociţi) „flim", în timp ce „flam" este interzis Individul va subzista doar cu puţintel flim mucegăit, trăind pe jumătate lihnit într-un depozit plin cu vârf de flam proaspăt şi delicios Îl poţi îmbolnăvi — ba-l poţi chiar omorî, dacă eşti abil —, pur şi simplu convingându-l că flimul pe care tocmai l-a înghiţit era de fapt flam camuflat. Sau îl poţi face să sufere de psihoză, strecurându-i sugestii, până ajunge să-i placă cu adevărat flamul, să-şi facă rost de o provizie, s-o ascundă şi să ciugulească din ea, pe furiş, de fiecare dată când se luptă cu ispita şi pierde

Imaginează-ţi aşadar puterea vinovăţiei, când nu încalci un gen de ortodoxie flim-flam fabricată artificial, ci o presiune reală, aflată undeva în adâncul celulelor. Într-o structură a vinovăţiei construită pe temeiuri etice, care interzice sau inhibă cedarea în faţa nevoii de vitaminele B-complex sau de potasiu, este ceva la fel de nebunesc, şi la fel de periculos, ca grefele

— Stai, stai, l-a întrerupt Charli, acum te referi la nişte necesităţi vitale — la factori de supravieţuire

— Bineînţeles c-asta fac, a replicat Vorhidin în stilul lui Charli şi a imitat scurt şi ilar — dar în acelaşi timp foarte exact — zâmbetul orbitor al celuilalt. Acum este momentul să repet unele lucruri pe care le-am menţionat anterior şi care pot face mult mai mult rău decât ignoranţa: „lucrurile despre care ştii că nu sunt aşa"

A râs brusc şi a urmat:

— Ştii, mi se pare chiar amuzant Am fost pe multe planete şi unele diferă de restul într-o mie de feluri, cu o excepţie — ceea ce-ţi voi demonstra în continuare, această reacţie particulară de închidere a ochilor şi decuplare a creierului de care poţi avea parte oriunde te-ai duce. Eşti pregătit? Spune-mi atunci ce este greşit în privinţa incestului?

Stai, nu-mi răspunde încă — tu mă cunoşti pe mine, aşa că nu vreau să-mi răspunzi mie Gândeşte-te că te adresezi unui străin, unui dependent de nicotină sau alcool din barul unui spaţioport.

Şi-a întins ambele mâini, cu degetele astfel curbate, încât parcă puteai vedea cum scânteiază sticla paharului imaginar pe care-l ţinea.

— Ia zi, st'ăine, ce-i g'eşit la incestu' ăsta, ha?

A închis un ochi şi l-a rotit pe celălalt spre Charli

Charli a tăcut, gândindu-se

— Din punct de vedere moral sau cum?

— Să sărim peste segmentul ăsta Binele şi răul depind de prea multe lucruri de la un loc la altul, deşi eu am unele teorii personale Nu — noi doi stăm într-un bar, suntem de acord că incestul este ceva îngrozitor şi discutăm de-aici mai departe Ce anume este greşit în privinţa lui?

— În urma încrucişărilor între rude foarte apropiate se obţin copii cu defecte genetice. Idioţi, prunci morţi fără capete şi toate chestiile alea

— Ştiam eu! a răcnit vexvelteanul voinic. Ştiam eu! Nu-i minunat? Din adâncurile stâncoase ale unei societăţi din Epoca Pietrei, trecând prin civilizaţiile brocarturilor şi ale pantalonilor bufanţi demni de opera clasică, şi până la tehnocraţiile calculatoarelor, care le lipesc electrozi de scalpuri şi-i restricţionează să gândească în cadrul închis al unei cutii — pui întrebarea asta şi capeţi răspunsul ăsta Este ceva ce pur şi simplu *ştie* toată lumea Nu trebuie să examinezi dovezile.

— Şi de unde obţii dovezi?

— De la masă, de pildă, unde vei mânca purcelul idiot sau vita slabă de minte Orice crescător de şeptel îţi va spune că odată ce ai o tulpină pe care vrei s-o păstrezi şi s-o dezvolţi, încrucişezi tatăl cu fiica şi cu nepoata, iar apoi fratele cu sora. Continui aşa la nesfârşit, până ce trăsătura dorită ajunge

recesivă şi atunci te opreşti Dar s-ar putea să nu ajungă niciodată. În tot cazul, este cu adevărat rar să se întâmple ceva prost în chiar prima generaţie; dar tu, stând în bar, eşti total convins că aşa va fi. Şi eşti gata să spui că toţi retardaţii mintal sunt produsele unor uniuni incestuoase? Ar fi bine să n-o faci, pentru că vei răni sentimentele unor oameni cât se poate de drăguţi. Este o tragedie care se poate întâmpla oricui şi mă îndoiesc că probabilitatea de apariţie este mai mare în cazul unor părinţi înrudiţi

Cu toate acestea, continui să nu vezi partea cea mai interesantă... sau poate că-i pur şi simplu partea cea mai stranie a lucrului acela despre care ştii pur şi simplu că nu-i aşa Activitatea sexuală este un subiect destul de popular pe majoritatea planetelor. Aproape toate aspectele sale care sunt consemnate vreodată n-au absolut nicio legătură cu procrearea. Aş zice că la o singură menţionare a sarcinii sau naşterii se înregistrează sute de menţionări ale actului sexual în sine. Aminteşte însă de incest, iar răspunsul va fi întotdeauna legat de progenituri. Întotdeauna! Pentru a lua în socoteală şi discuta despre o relaţie de satisfacere a plăcerii sau de iubire între rude de sânge, se pare că trebuie să întreprinzi un efort mintal special pe care nimeni, de niciunde, nu pare capabil să-l facă cu uşurinţă — iar unii nu-l pot face deloc

— Trebuie să recunosc că eu unul nu l-am făcut niciodată Spune-mi tu atunci — *ce anume* este greşit în privinţa incestului, urmat sau nu de sarcină?

— Ignorând consideraţiile morale, vrei să zici? Consideraţiile morale ne spun că aşa ceva este un gând oribil, şi este un gând oribil pentru că aşa a fost dintotdeauna Din punct de vedere biologic însă, aş zice că nu există nimic greşit în privinţa incestului Nimic! Aş merge chiar un pas mai departe şi aş pomeni despre doctorul Phelvelt ai auzit vreodată de el?

— Nu cred

— A fost un biolog teoretician, autor al mai multor cărți, dintre care una a izbutit performanța de a fi interzisă pe planete care până atunci nu cenzuraseră nimic — chiar și pe planete care aveau ca pietre de boltă absolute ale societății lor știința, libertatea cercetării și libertatea de exprimare. Phelvelt a avut o minte cu totul specială, mereu dispusă să facă următorul pas indiferent unde l-ar fi purtat acesta, fără să insiste că ceva ar exista acolo unde nu exista de fapt. Gândea bine, scria bine și avea o cunoaștere vastă în afara specialității lui, alături de abilitatea reală de a dezgropa ceea ce se întâmpla să nu știe El este autorul denumirii „factor de supraviețuire" pentru tensiunea sexuală dintre rudele de sânge.

— Cum a ajuns la o asemenea noțiune?

— Mergând pe mai multe poteci distincte, care s-au reunit în același loc. Toți știu (*asta* chiar este adevărat!) că schimbările intraspecie se datorează presiunilor evolutive, dar despre forțele stabilizatoare nu s-au scris multe (înainte de Phelvelt) Nu înțelegi însă că reproducerea între rudele de sânge este una dintre ele?

— Nu, fără dovezi nu înțeleg

— Bine, fii atent! Putem lua ca exemplu foarte bun o cireadă. Taurul își ocrotește vacile, iar când nasc viței, îi ocrotește și pe ei. Uneori se ajunge la a treia, ba chiar la a patra generație de viței înainte ca taurul să fie înlăturat de altul mai tânăr. În tot acel timp caracteristicile cirezii sunt purificate și consolidate Nu-i ușor să obții animale cu metabolisme puțin diferite, care pot manifesta tendința de a se îndepărta de terenul de hrănire folosit de celelalte. Nu vei obține vaci cu fundurile foarte înalte, care ar necesita ca Măria Sa să se suie pe ceva când se ajunge la împerechere

Charli a izbucnit în râs, iar vexvelteanul a urmat

— Iată așadar că obții stabilitate, purificare și valoare de supraviețuire superioară — toate în urma presiunii de împerechere între rude de sânge

— Am înțeles, am înțeles Și același lucru ar fi valabil pentru lei, pești, broaște sau...

— Sau orice alte animale. S-au spus multe despre natură, că este implacabilă, crudă, irositoare și așa mai departe. Mie îmi place să cred că este... rezonabilă. Sunt de acord că uneori ajunge la starea respectivă prin cruzime, irosire și toate celelalte, dar are capacitatea de a veni cu soluția pragmatică, cu cea care funcționează Capacitatea de a construi în condiții de presiune care tind să standardizeze și să purifice o etapă de succes, și de a apela la exogen, la infuzia de sânge proaspăt, doar o dată la câteva generații — asta mi se pare aspectul cel mai rezonabil.

— Comparativ cu ceea ce am făcut noi dintotdeauna, a zis Charli, dacă privești așa lucrurile. Fiecare generație nouă înseamnă exogen nou... sângele este mereu amestecat... toate organismele noi sunt supuse la presiuni, fără să fi avut absolut nicio șansă de integrare în mediu

— Ai putea susține, a continuat Vorhidin, că tabuul incestului este răspunzător pentru neastâmpărul care a scos omenirea din grote, dar asta ar fi cam simplist pentru mine Aș fi preferat o omenire care să se fi mișcat ceva mai lent, cu ceva mai multă siguranță pe sine și care să nu fi regresat niciodată Cred că pentru alt gen de neastâmpăr este responsabilă exogamia rituală, care considera relațiile sexuale între rudele de sânge ca fiind un delict, iar „sora soției decedate", o lege împotriva incestului.

A devenit brusc foarte serios

— Există o teorie potrivit căreia anumite șabloane de comportament normal ar trebui lăsate să-și urmeze cursul. Să luăm de pildă reflexul suptului. S-a spus că pruncii înțărcați prea devreme se vor chinui toată viața cu activități orale — vor mesteca scobitori, vor fuma pipe cu substanțe intoxicante, vor prefera să bea din sticlă, nu din pahar, vor avea ticuri care implică buzele și așa mai departe Ținând seama de analogia

asta, poate că ar fi interesant să reexaminezi neastâmpărul omenirii de-a lungul istoriei. Cine alții decât un cârd de frustrați, cărora nu le-au fost permise niciodată toate modurile de iubire din cadrul familiei, ar fi putut născoci un concept ca „patria-mumă", pentru care să fie gata și dispuși să-și sacrifice viețile? Există un impuls major de iubire a Tatălui și un altul de răsturnare a lui Oare omenirea nu și-a instalat la putere Tătucii, Frații cei Mari, nu i-a iubit, adulat și murit pentru ei, pentru ca după aceea să se răscoale, să-i omoare și să-i înlocuiască? De acord, foarte mulți dintre ei o meritau pe deplin, dar ar fi fost mai bine dacă s-ar fi făcut asta ținând seama de meritele personale, nu pentru că fuseseră îmboldiți de un talaz pornit din adâncuri, absolut sexual, despre care nu puteau vorbi, deoarece fuseseră învățați că era de nerostit.

Același fel de curenți există și în interiorul unității familiale. Așa-numita „rivalitate între frați/surori" este prea bine cunoscută ca s-o mai descriu, iar frecvența certurilor violente dintre frați/surori constituie, în majoritatea societăților și a creațiilor lor literare, un soi de clișeu. Doar foarte puțini psihologi au cutezat să înainteze explicația evidentă că, în majoritatea cazurilor, fricțiunile respective sunt sentimente de iubire răsturnată, bine asezonate cu oroare și vinovăție Este un șablon care aproape certifică conflictul dintre frați/surori și reprezintă o problemă care, odată enunțată, își descrie propria soluție... L-ai citit vreodată pe Vexworth? Nu? Ar trebui... cred că l-ai găsi fascinant A fost ecolog și în felul lui un gigant de talia lui Phelvelt

— Ecologia se ocupă de formele de viață și de mediu, nu?

— Ecologia studiază formele de viață și mediul ca pe niște forțe care acționează și se controlează reciproc Nu mai trebuie amintit că țelul principal al tuturor formelor de viață este supraviețuirea optimă, dar „supraviețuirea optimă" este un termen lipsit de înțeles dacă nu ții seama de mediul în care trebuie să se petreacă Pe măsură ce mediul se schimbă,

organismele trebuie să-şi schimbe căile şi mijloacele, ba chiar şi designul de bază. Oamenii sunt notorii pentru schimbarea mediului şi în majoritatea istoriei noastre din majoritatea regiunilor am întreprins schimbările respective fără consideraţii ecologice Asta a însemnat de fiecare dată dezastru A însemnat suprapopulaţie, care a depăşit capacităţile de a produce suficientă hrană şi adăpost. A însemnat siluirea resurselor naturale, care nu pot fi înlocuite A însemnat contaminarea alimentării cu apă Şi a însemnat de asemenea deformarea şi stăvilirea necesităţilor psihosexuale în mediul emoţional Vexvelt a fost ctitorită de aceştia doi — de Phelvelt şi Vexworth — şi de aceea poartă numele lor Din câte ştiu, este singura societate care a fost concepută vreodată pe direcţii ecologice. Şabloanele noastre sexuale rezultă din fundamentul ecologic şi reprezintă de fapt doar o parte foarte mică a structurii noastre Cu toate acestea, pentru acest unic aspect al vieţilor noastre, suntem evitaţi şi ocoliţi şi în general nemenţionaţi

Charli a avut nevoie de mult timp pentru a lăsa ideile acelea să-i pătrundă în minte, şi de încă şi mai mult timp pentru a le cerceta şi absorbi. Dar în acelaşi timp a trăit înconjurat de frumuseţe şi împlinire, de oameni, tineri şi bătrâni, capabili de concentrare totală asupra artei, învăţării, clădirii şi procesării, de oameni care-şi acordau unul celuilalt, dar şi pământului, aerului şi apei ceva mai mult decât primiseră. El şi-a încheiat activitatea de catalogare a resurselor în principal pentru că o începuse; pentru o vreme a fost nesigur despre ce va face cu ea

Când în cele din urmă a venit la Vorhidin şi i-a spus că dorea să se stabilească pe Vexvelt, bărbatul voinic a zâmbit, însă a clătinat din cap

— Ştiu că vrei asta, Charli... dar tu o ştii?

— Nu-nţeleg ce vrei să spui

Şi-a îndreptat ochii spre trunchiul întunecat al unui plop vexveltean; Tyng era acolo ca o floare, ca o orhidee

— Este mai mult decât atât, a continuat el, mai mult decât dorința mea de a fi un vexveltean. Voi aveți nevoie de mine

— Noi te iubim, a declarat simplu Vorhidin Dar... să avem nevoie?

— Ce crezi că s-ar alege de Vexvelt, a întrebat Charli Bux, dacă m-aș întoarce și Terradeo ar pune mâna pe raportul meu despre resursele planetei?

— Spune-mi tu

— Terradeo ar sosi aici ca să facă comerț, după care ar fi urmată de alte și alte planete, care apoi s-ar lupta între ele și s-ar lupta cu voi. Aveți nevoie de cineva care să știe toate astea, care să le știe cu adevărat și care să le poată răspunde adecvat când vor începe Să știi că vor începe chiar și fără raportul meu, mai devreme sau mai târziu cineva o să-mi calce pe urme un transport de feldspat... o foaie de metal pur... Ei vă vor distruge

— Nu se vor apropia niciodată de noi

— Așa crezi tu Ascultă-mă, indiferent cât v-ar dezaproba celelalte planete, există o forță superioară — lăcomia.

— Nu și în cazul acesta, Charli. Asta-i ceea ce doresc să poți înțelege tu, până în adâncul celulelor tale. Dacă n-o vei face, nu vei putea trăi niciodată aici. Noi suntem ocoliți, Charli. Dacă te-ai fi născut aici, asta n-ar fi contat prea mult pentru tine. Dacă ni te alături, va trebui să fie o dedicare totală, însă n-ar trebui să iei o asemenea decizie până n-ai înțeles cât de complet vei fi exclus din tot ce ai cunoscut vreodată.

— Ce te face să crezi că nu știu asta chiar acum?

— Tu afirmi că avem nevoie de apărare Afirmi că vom fi exploatați de comercianți extraplanetari Asta înseamnă doar că nu înțelegi. Ascultă-mă, Charli! Întoarce-te pe Terradeo Susține cea mai convingătoare prezentare de care ești capabil pentru comerțul cu Vexvelt. Vezi cum reacționează ei După aceea vei ști.. după aceea vei putea decide

— Și nu-ți este teamă că s-ar putea să am dreptate și că, din cauza mea, Vexvelt va fi spoliată și distrusă?

Vorhidin a scuturat din capul lui mare, a surâs și a zis

— Nicio clipă, Charli Bux. Nicio clipă

Așa încât Charli s-a întors și a fost primit în audiență (după o tărăgănare firească) de către Maestrul Arhivelor și a aflat ceea ce a aflat, după care a ieșit din clădire și s-a uitat în jurul său, la planeta sa natală, și dincolo de ea, la toate planetele aidoma ei; apoi s-a dus în locul secret unde era andocată nava vexvelteană și ea și-a deschis trapa Acolo erau Tyng, Tamba și Vorhidin Charli a spus·

— Duceți-mă acasă

În ultimele secunde înainte de a efectua saltul Propulsie, când a putut vedea prin hublou pentru ultima dată în viața sa fața strălucitoare a lui Terradeo, Charli a întrebat

— De ce? De ce? Cum au ajuns oamenii să urască acest unic lucru în asemenea măsură, încât ar prefera să moară nebuni și în agonie decât să-l accepte? Cum s-a întâmplat, Vorhidin?

— Nu știu, a răspuns Vorhidin

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfață

Acum știi ce fel de povestire science-fiction este aceasta și poate că ai aflat ceva ce n-ai știut până acum despre povestirile science-fiction.

M-a fascinat dintotdeauna capacitatea minții umane de a ajunge la un adevăr și de a mai face încă un pas după aceea (cu adevărat, secretul fundamental al progresului omenirii), ca și incapacitatea atâtor oameni de a învăța asta. Studiu de caz: „Intenționăm să scoatem mizeria aceea din chioșcurile de ziare și din librării!" Întreabă-i care-i motivul și majoritatea acelor cruciați vor indica pur și simplu spre „mizerie" și se vor

minuna că ai pus o asemenea întrebare Totuşi câţiva vor face şi pasul ulterior, răspunzând: „Pentru că s-ar putea să ajungă în mâinile tinerilor". Asta îi va satisface pe cei mai mulţi, dar dacă vei întreba mai departe „Şi ce dacă va ajunge?", o minoritate încă şi mai mică va gândi un pic în continuare, până la „Pentru că-i rău pentru ei!" Întreabă din nou „În ce fel este rău pentru ei?" şi o mână de oameni poate să ajungă la. „Îi va excita!" De acum probabil că au dispărut toţi cruciaţii, dar dacă mai există vreo doi, întreabă-i „În ce fel excitarea îl poate vătăma pe un copil?" şi, dacă-i poţi determina să facă şi pasul acela suplimentar, ei vor fi nevoiţi să părăsească sfera convingerilor emoţionale şi să pătrundă în cea a cercetării ştiinţifice Astfel de studii sunt disponibile şi, în mod invariabil, arată că o asemenea excitare este complet inofensivă — ba chiar, se poate spune că există ceva anormal la indivizii care nu sunt sau nu pot fi excitaţi în felul acesta. Unica nocivitate posibilă care poate rezulta nu provine din reacţia sexuală în sine, ci din atitudinea de incriminare şi pedepsire a mediului social — în primul rând acea parte a sa care se erijează în cruciaţi.

Privind în jur după un domeniu mai mult sau mai puţin neatins în care să exersez tehnica „pasului suplimentar", am nimerit peste SF. Asta s-a petrecut cu mai bine de douăzeci de ani în urmă şi a trebuit să aştept până acum pentru a găsi o primire cu braţele deschise pentru ceva atât de tulburător. Sunt, desigur, foarte recunoscător. Sper că povestea va stârni unele discuţii rodnice.

Ce geneză torturantă şi plină de suspans! Cred că, una peste alta, obsesia a fost dorinţa mea disperată de a-ţi oferi lucrul cel mai bun de care eram capabil, cât mai aproape posibil de ţinta ta pentru antologie, un sentiment amplificat de vestea pe care am căpătat-o de la Mills la un moment dat, că fuseseşi foarte dezamăgit de unele texte pe care le primiseşi, de unde şi dorinţa mea de a compensa lipsurile altora Toate acestea s-au suprapus peste o serie de experienţe personale

zguduitoare, care au inclus o distrugere aproape completă a textului pe 4 septembrie și un proces foarte dificil (deși încununat de succes) de reconstruire ulterior Proza scrisă pentru tine este prima după mult, mult timp și ca atare are o semnificație aparte pentru mine, sper că va fi la fel și pentru tine

Sâmbăta aceea, pe 12, a fost a treia zi din trei zile și trei nopți în care trudisem la povestire, dar cel puțin mergea în felul în care dorisem. Și am niște prieteni buni și amabili, pe care-i voi numi Joe și Selma (pentru că am senzația — foarte intensă — că-i vei cunoaște într-o bună zi). Sunt prieteni apropiați, săritori și admiratori (și admirați) și au fost alături de mine pe toată durata strădaniilor mele, deși ei locuiesc în Kingston. Când a venit amiaza (de sâmbătă) și a trecut, ei au fost aici, au pregătit cafea și aproape că mi-au strigat încurajări, mi-au spus să nu-mi mai fac griji cu ratarea ridicării corespondenței de la oficiul poștal Woodstock, pentru că ei vor sta aici până terminam, apoi aveau să gonească la sediul central al poștei din Kingston, unde corespondența se ridica sâmbătă seara târziu La un moment dat Selma a trebuit să plece, dar Joe a rămas. După ora 18, Selma a telefonat să afle cum mergea treaba, fiindcă propriile lor probleme începuseră să devină presante Joe trebuia să plece cu autobuzul la Stroudsburg, unde avea să petreacă o săptămână El i-a spus să-i pregătească bagajul, fiindcă va sosi cu timp destul la dispoziție. În cele din urmă am terminat, el a înhățat plicurile (unul pentru Ashmead și unul pentru tine), a sărit în mașină și a ajuns la timp Am fost atât de epuizat, încât n-am mai putut adormi și am petrecut aproape toată noaptea cu ochii pe pereți; când ai telefonat a doua zi, cred că deliram

A venit apoi... ce zi a fost, joi? Revenisem la o stare ceva mai normală și-mi rodeam unghiile, întrebându-mă cât de mult ți-a plăcut sau nu povestirea, așa că ți-am telefonat, ca să aflu, spre oroarea mea cât se poate de reală, că n-o primiseși!

Şi la mine evenimentele fuseseră destul de complexe. soţia îmi plecase în Mexic şi eu trebuia să-i îngrijesc pe cei patru copii. După ce am terminat de vorbit cu tine, l-am sunat pe Ashmead şi am aflat că nici el nu primise manuscrisul, după care am încercat să găsesc o alternativă la pierderea completă a minţilor. Mă simţeam cumva ca personajul acela din povestire care povestea ce-i făceau „Ei". I-am telefonat apoi Selmei şi i-am povestit, iar ei nu i-a venit pur şi simplu să creadă. Mi-a spus că va reveni. A sunat la Stroudsburg şi i-a spus lui Joe, care a fost la fel de oripilat Se părea că el ajunsese acasă în ultima clipă, îşi schimbase grăbit hainele şi fusese dus la autobuz. Crezuse că Selma pusese plicurile la poştă, iar ea crezuse că Joe le pusese. Dar *unde erau* plicurile?

Am suit în automobil şi m-am dus la ei acasă, unde Selma era în ceea ce pot numi eufemistic „criză nervoasă" Şi-i mulţumesc Domnului pentru asta, fiindcă, domolind criza ei nervoasă, am izbutit să evit eu însumi o criză nervoasă. Ideea trebuie să ne fi venit la amândoi în acelaşi timp, pentru că practic ne-am izbit cap în cap, sărind în sus pentru a căuta în maşina lor, iar blestematele de plicuri, acoperite de abţibilduri alb-roşii pentru prioritate şi urgenţă, erau acolo; lunecaseră între scaunele din faţă şi sfârşiseră sub scaunul de lângă şofer Pot chiar să le reconstitui traiectoria exactă. Joe este voinic şi are picioare lungi, pe când Selma este mititică, iar sâmbătă seara el a ieşit în fugă din casa mea şi a pus plicurile pe scaunul de alături, de unde au lunecat între scaune. După aceea, când Selma a suit la volan ca să-l ducă la autobuz, a glisat scaunul în faţă, iar plicurile au ajuns dedesubt Oricum am izbutit s-o conving să-mi promită că nu se va sinucide decât după ce va vorbi din nou cu mine şi atunci poate c-o vom face împreună şi am gonit înapoi la Woodstock, unde ştiam că voi prinde maşina care lua corespondenţa

Iar toată relatarea asta, fiind adevărată, este prea incredibilă pentru orice carte de ficţiune şi de aceea nu reprezintă

materialele de postfață pe care mi-ai spus că le-ai dori Sunt ușor neclar în privința cuvintelor tale exacte, dar parcă doreai o biografie (ah, da, îmi amintesc că ți-am spuns că ideea în sine mă face amnezic) și câteva cuvinte despre circumstanțele care au produs textul Perfect, voi încerca să le rezolv pe ambele vezi anexa

Oricum, Harlan, indiferent dacă povestirea îți va plăcea sau nu, mă bucur că mi-ai cerut-o și mă bucur că am scris-o A spart tot felul de ghețuri. M-am întors la povestirea pentru *Playboy* și le voi expedia în sfârșit texte cu regularitate Am recitit povestirea de două ori: o dată mi s-a părut groaznică și o dată mi s-a părut minunată. Are o structură pe care n-am mai utilizat-o niciodată; de obicei, folosesc un personaj „punct de vedere", care este singurul care gândește, simte și-și reamintește, și cu care cititorul se identifică, pe când toate celelalte personaje *se comportă* furios, *spun* lucruri triste sau nu au amintiri, până când el le rostește cu glas tare Acum însă am rămas (mai mult sau mai puțin) în mințile personajelor minore și am privit eroul principal prin ochii lor. De asemenea, voi lustrui, perfecționa și reutiliza șmecheria aceea de auto-întrerupere prin folosirea cursivelor Vreau să-ți spun că mi-ai readus instrumentele în mâini și că le-am simțit minunat. Așa că, mulțumesc! Chiar dacă povestirea nu-ți place Dacă așa vor sta lucrurile, o să-ți restitui avansul. Eu scriu din nou și pot spune asta cu toată seriozitatea

INTRODUCERE LA „CE S-A ÎNTÂMPLAT CU AUGUSTE CLAROT?"

Nu am absolut nimic de spus despre Larry Eisenberg Decât că el ar trebui închis Nu am absolut nimic de spus despre *chestia* asta care urmează, decât că, pentru faptul că am cumpărat-o, *eu* ar trebui să fiu închis Iar dacă voi veți reacționa pe atât de emoțional pe cât am făcut-o eu când am citit-o, atunci *voi* ar trebui să fiți închiși, pentru că blestemăția este lipsită de sens și nu-mi pasă dacă am încercat *cu adevărat* s-o resping de șaptesprezece ori și nu-mi pasă dacă Larry Ashmead de la Doubleday a avut aceeași reacție și a spus „dă-i drumul și cumpăr-o", pentru că toți știu că Ashmead ar fi trebuit să fi fost închis de ani buni!

Eisenberg spune despre sine următoarele „Am publicat povestiri încă din 1958, mai întâi umoristice, apoi science-fiction, apoi science-fiction umoristic. *Dr. Belzov's Kasha Oil Diet* (un ghid pentru obezi) a apărut în revista *Harper's The Pirokin Effect* (în care demonstrez că există evrei pe Marte) face parte din a X-a antologie anuală *The Year's Best SF* concepută de Judith Merril. În jurul lunii iulie 1966, *Limericks for the Loo*, o culegere de limerick-uri licențioase originale (scrise împreună cu George Gordon), a fost tipărită în Anglia *Games People Shouldn't Play* (același coautor) a fost publicat în America în noiembrie 1966 Pentru a-mi întreține soția și cei doi copii, efectuez cercetări în domeniul aparaturii electronice biomedicale"

O povestire verosimilă, într-adevăr! Iar pentru cei care ar putea întreba de ce un asemenea *gunoi* precum cel care urmează ar trebui publicat într-o carte despre „viziuni periculoase", daţi-mi voie să vă asigur că-i chestia cea mai periculoasă de la febra tifoidă încoace, fiindcă i-a convins *pe toţi* care l-au citit că *trebuie* publicat în cartea aceasta Voi ţineţi-l bine eu o să chem gaborii.

CE S-A ÎNTÂMPLAT CU AUGUSTE CLAROT?

de LARRY EISENBERG

(Cine dintre noi n-a făcut speculaţii în privinţa judecătorului Crater? La Paris, dispariţia lui Auguste Clarot a făcut valuri la fel de mari)

Când am fost convocat de urgenţă în dezordonatul birou al lui Emile Becque, fiorosul editor al ziarului *L'Expresse*, am ştiut în adâncul meu că mă aşteaptă o sarcină de proporţii extraordinare Când am intrat, Becque s-a uitat urât la mine, cu apărătoarea verzuie pentru ochi înclinată în faţă, ca un enorm cozoroc

Am stat acolo, fără să scoatem niciunul o vorbă, căci Becque crede cu putere în telepatie. După mai multe momente, nu-mi transmisese decât valuri de ură pentru un decont umflat şi apoi, dintr-o dată, am ştiut Era afacerea Clarot Am sărit în picioare, strigând:

— N-am să te dezamăgesc, Emile

După care am ieşit din birou, împleticindu-mă (aproape orbit de lacrimi).

Era o misiune fascinantă şi nu-mi venea să cred că-mi revenise mie. Dispariţia lui Auguste Clarot, chimist câştigător al premiului Nobel, cu vreo cincisprezece ani în urmă, pusese pe jar tot Parisul Până şi mama mea, o burgheză egocentrică, ce e în stare să strivească roşiile pe furiş ca să le scadă preţul, îmi spusese că era puţin probabil ca un om de ştiinţă atât de eminent să fi intrat în pământ

M-am dus la nimereală să-i vizitez soția, pe madame Ernestine Clarot, o femeie formidabilă, cu o mustață neagră și un piept proeminent. M-a primit cu demnitate, ceai de mușețel și un portret încadrat în crep al soțului ei. Am încercat s-o provoc să scape porumbelul, făcând aluzii la zvonurile cum că Clarot plecase la Buenos Aires cu o puicuță din Montmartre. Deși ochii ei s-au umplut de lacrimi la această insultă teribilă, madame Ernestine a apărat cu calm onoarea soțului ei. Am roșit până-n vârful urechilor, mi-am cerut scuze de o mie de ori și chiar m-am oferit să mă duelez cu oricine ar alege ea, dar n-a vrut să mă cruțe de chinul umilinței.

Mai târziu, la cafeneaua Père-Mère, am discutat chestiunea cu Marnay, un om fermecător, nonșalant, dar total nedemn de încredere Mi-a spus, pe cuvânt de onoare, că ar putea să afle pentru mine (contra cost) unde se află Clarot Știam că minte și el știa că știu că minte, dar, cu o pornire sadică, i-am acceptat oferta A pălit, și-a băut pernodul dintr-o înghițitură și a început să bată darabana pe masă cu degete furioase. Era evident că acum simțea că onoarea îl silește să-l găsească pe Clarot, dar nu știa cum s-o facă.

Mi-am luat curtenitor rămas-bun de la Marnay și am părăsit cafeneaua. Marnay era atât de tulburat, încât n-a observat că nota era neplătită până când aproape dispărusem din raza lui vizuală. I-am ignorat semnele disperate și am agățat o fecioară încântătoare care patrula pe Bulevardul Sans Honneur.

Dimineața, când m-am trezit, fata fugise cu portofelul meu, care conținea, printre altele, cinci sute de franci noi și o sumedenie de afrodiziace pe care le cumpărasem de la o țigancă Am avut de furcă îngrozitor cu administratorul, care n-a crezut nicio clipă că povestea mea e adevărată. S-a apucat să mă ocărască vehement când am descris cele întâmplate și a început să mă cotonogească peste gât și brațe cu o sticlă de chianti de pe care, din păcate, îndepărtase învelișul de paie

M-am așezat pe bordură, deznădăjduit și abătut, fără o lețcaie și fără să am habar cum aș putea să procedez Nu puteam să mă întorc la Emile Becque și să-i spun cum am fost păcălit. Onoarea nu îmi permitea un comportament atât de umilitor Dar soarta a intervenit, sub forma unui card de credit pierdut de un turist american. După câteva ceasuri, mă cinstisem cu mâncare și băutură, îmbrăcat la patru ace de la selecta galanterie Manchoulette.

Inhalam aerul înviorător, cu mireasmă de vin, al Parisului și stăteam acolo, studiind fesele săltărețe ale energicelor femei care se îndreptau grăbite către aventuri romantice Dintr-odată, am văzut un chinez enorm, clătinându-se sub teribila povară a unor rufe Mi-a tras cu ochiul și mi-a îndesat snopul de rufe în mâini, pe neașteptate, răsturnându-mă la pământ. Când m-am ridicat, dând din picioare și luptându-mă să mă eliberez de scârboasele pânzeturi, dispăruse într-un chioșc din apropiere

M-am holbat la mănunchi, gândindu-mă îngrozit ce ar putea conține, dar, în cele din urmă, mi-am făcut curaj și am desfăcut nodurile duble. Nu cuprindea nimic, în afară de patru perechi de izmene și unsprezece cămăși murdare, cu două gulere care trebuiau întoarse În interior, un bilet, aproape dureros în intensitatea lui, implora evitarea scrobelii în cazul izmenelor

În timp ce cugetam la semnificația ascunsă a acestei întâmplări, Marnay și-a făcut apariția în fața mea, ca o nălucă materializându-se din fum. Mi-a aruncat o privire aspră, cu ochii brăzdați de cele mai ciudate firișoare roșii, a ridicat o carte de vizită din hârtie albă gofrată și apoi s-a prăbușit pe burtă, victimă (după cum am aflat ulterior) a unei explozii vezicale, un eveniment medical înregistrat ultima oară cu mai bine de un secol în urmă.

Am luat cartea de vizită și mi-am fluturat pe sub nas marginea ei albă, teșită Dintr-odată a adiat spre mine un parfum

ameţitor şi în acelaşi timp respingător. Cartea de vizită purta numele A Systole, 23 Rue de Daie. După ce am vârât cu grijă cadavrul sub o tufă de măceş, unde vreun câine îndrăzneţ avea, cu siguranţă, să-l descopere înainte de primii zori, mi-am croit drum către reşedinţa domnului Systole. Era, am descoperit, o clădire întunecoasă din piatră roşiatică, nu mai înaltă de doisprezece metri, dar bine îngrijită de către un proprietar meticulos şi statornic.

Urcam către bătătorul de uşă cu cap de balaur tocmai când un pudel mic, care trecea pe trotuar, s-a întors şi a mârâit la mine în cel mai neprietenos mod. M-am mândrit întotdeauna cu o relaţie misterioasă cu pudelii şi am fost luat de-a dreptul luat prin surprindere de violenţa totală a acestei creaturi nevrotice Am bătut la uşă o dată, de două ori, extrem de uşor, dar totuşi ferm, pentru că lesa pudelului era roasă şi ar fi putut ceda la smucăturile lui insistente

O faţă rumenă şi-a făcut apariţia în spatele panoului glisant de mahon, o faţă prea bine hrănită şi prea îndestulată. Unul dintre ochii imenşi mi-a clipit şi apoi uşa s-a dat în lături şi nişte degete puternice m-au ajutat să intru, trăgându-mă de cot. Mai târziu, la un pahar de aniset arzător, Clarot, căci era el, într-adevăr, mi-a spus totul

— Aţi văzut-o pe soţia mea? m-a întrebat el, făcându-mi semn cu capul, încurajator.

— Fără îndoială, am răspuns, pe un ton de scuză

— Atunci vă puteţi da seama de ce am şters-o de-acasă Dar cum aveam să mă descurc? Dacă m-aş fi angajat la o farmacie, m-aş fi expus cu siguranţă Am hotărât să-mi îndrept eforturile către o afacere îndrăzneaţă, creativă şi lucrativă în acelaşi timp, însă care nu necesită o investiţie prea mare

— Aţi reuşit, desigur! am strigat, incapabil să mă abţin

— Frumuşel, a declarat Clarot

S-a ridicat în picioare, întinzându-şi trupul îmbuibat, ca o monstruoasă pisică

— Veniţi după mine şi veţi vedea, a adăugat el, plin de sine

I-am urmat pasul şchiopătat dintr-o cameră în alta, toate decorate în stilul chinezesc modern, ferindu-mi privirea de exemplele mai extreme Jos, în pivniţă, se afla cel mai dărăpănat laborator posibil, cu retorte sparte împrăştiate peste tot, un arzător Bunsen zăcând leneş într-o parte şi un mojar în care erau substanţe chimice solidificate, cu un pisălog înfipt în pasta întărită

— În această carceră sacră am descoperit substanţa care incită toţii câinii, a zis Clarot O singură boare şi cel mai blând căţel de salon devine un monstru turbat, hotărât să mă atace şi să mă sfâşie-n bucăţi.

— Şi la ce naiba ar putea folosi o asemenea substanţă aromatică? am strigat

Clarot şi-a aşezat degetul pe-o parte a nasului, cu un aer înţelept

— Mă muşcă iar şi iar, a răspuns el, cu un zâmbet strâmb

— Muşcă? Dumnezeule milostiv!

— Uiţi legea, bunul meu amic Sunt judicios, firește, şi îmi las cracul impregnat al pantalonului doar în preajma celor mai minusculi câini. Cu toate acestea, unii dintre micii cerşetori muşcă al dracului Clarot s-a aplecat şi şi-a masat fluierul piciorului, dus pe gânduri. Dar proprietarii, a continuat el, plătesc generos, în faţa ameninţării cu un proces. Cel puţin majoritatea Trăiesc frumuşel din câştiguri, după cum puteţi vedea.

— Aşadar, mirosul de pe cardul dumneavoastră?

— Era substanţa aromatică Clarot.

— Nu vă deranjează dacă toate acestea apar în *L'Expresse*? am întrebat, căci orice reporter bun, care-şi merită pâinea, doreşte să-şi protejeze sursele.

— Să mă deranjeze? a zis Clarot nepăsător. De ce naiba m-ar deranja? În timp ce trăncăneam aici, ţi-am stropit din

belşug pantalonii cu substanţă aromatică Atunci când o să apăs butonul verde-aprins de pe peretele ăsta, o să dau drumul la copoii mei hipertensivi, care se vor apuca să te sfâşie în bucăţele

A fost o greşeală grosolană din partea lui Clarot Viaţa molcomă îi slăbise teribil puterile şi n-a trebuit să mă lupt şi să lovesc cu picioarele decât foarte puţin, ca să-l deposedez de pantaloni şi să-i îmbrac picioarele goale cu ai mei Apoi am apăsat butonul verde-aprins şi am ieşit din încăpere, ignorând strigătele lui Clarot care cereau îndurare.

Când am părăsit casa de piatră roşiatică, am fost izbit peste ceafă de o cocotă mioapă, înşelată de Clarot, care m-a confundat cu el din cauză că-i purtam pantalonii cafenii Lovitura ei m-a aruncat pe bordură, unde era cât pe ce să fiu călcat de un Funke albastru, o maşină sport britanică

Am zăcut în aripa pentru săraci a spitalului Trois Balles, amnezic vreme de mai bine de trei luni Memoria mi-a revenit, am alergat spre redacţia *L'Expresse* şi am descoperit că Emile Becque fusese strangulat de chinezul enorm care-i interpretase greşit tăcerea telepatică în faţa pretenţiilor sale de a-şi plăti factura restantă la spălătorie.

Noul redactor, un breton ursuz, mi-a ascultat explicaţia bâlbâită cu o neobosită atenţie Când am terminat, m-a condus la uşă şi mi-a tras un şut în fund cu vârful de fier al pantofului, ajutându-mă să plec cu o viteză extraordinară

N-am avut de ales decât s-o caut din nou pe madame Clarot. După ce am curtat-o pătimaş o scurtă perioadă, m-a însoţit în apartamentul meu de deasupra Tavernei celor Patru Grifoni. Nu mai soarbe ceai de muşeţel şi îmi amintesc cu mare nostalgie ziua când m-a întâmpinat cu o sobrietate rece Dar, pe de altă parte, îi datorez *măcar* atât lui Clarot

Traducerea Laura Bocăncios

Postfață

S-ar putea ca, fără s-o știu, „Auguste Clarot" să abunde în simbolism indirect Poate că eu nu pot să scriu despre creșterea camaraderiei în Vietnam, exploatarea egală, dar separată, a oamenilor de culoare și clișeele hiperbolice articulate de mari și mici deopotrivă. „Auguste Clarot" a însemnat un catharsis fericit pentru mine și, sper, pentru cititori.

INTRODUCERE LA „SUROGAT"

Opusă în mod peremptoriu colaborării între amanţi, colaborarea între scriitori este satisfăcătoare doar după ce ia sfârşit, niciodată în timp ce se desfăşoară. A fost iritarea şi plăcerea mea să fi colaborat cu poate o jumătate de duzină de scriitori în cei unsprezece ani de când am devenit liber-profesionist (N-am fost niciodată amant cu vreunul dintre ei.) Cu Avram Davidson* am scris o aiureală à la Ring Lardner*, atât de abundentă în glume personale şi referinţe literare, încât am fost nevoit să scriu un articol de 30 de pagini care să explice povestirea şi care să însoţească ficţiunea de 20 de pagini înainte de a putea fi vândută. Deloc imprevizibil, povestirea s-a numit „Up Christopher to Madness", iar articolul s-a intitulat „Scherzo for Schizoids". Cu Huckleberry Barkin, am scris pentru *Playboy* o povestire de seducţie umoristică (ceea ce recunosc că este o contradicţie) numită „Would You Do It for a Penny?", iar cu Robert Silverberg, o povestire poliţistă intitulată „Ship-Shape Pay-Off" Ba chiar am scris cândva o povestire împreună cu Budrys*.

Totuşi, colaborarea este în general o trudă deprimantă, care abundă în capcane de felul dezacordurilor conceptuale, conflictelor stilistice, leneviei incipiente, verbozităţii, confuziei şi scrierii pur şi simplu proaste Nu voi reuşi niciodată să-nţeleg pe deplin cum au reuşit Pratt* cu De Camp* sau Nordhoff* cu Hall*. Au existat însă şi doi scriitori cu care am putut colabora cu uşurinţă, iar produsele au fost ceva mai mult decât ceea ce ar fi putut obţine singur fiecare dintre noi. Cel dintâi este Joe L Hensley, care mai apare în cartea aceasta şi despre care sunt multe de spus, dar altundeva. Al doilea este Henry Slesar, despre care sunt multe de spus chiar aici Sunt

încântat de ocazia de a spune lucrurile respective, fiindcă mi-au fost în minte de mulți ani și, întrucât se apropie de a fi un poem de iubire, nu sunt în mod evident genul de lucruri pe care să i le spui unui bărbat în față

(Conceptul de afecțiune între bărbați a fost atât de emasculat — literalmente —, încât etalarea oricărei dovezi de bucurie față de prezența, tovărășia sau înțelegerea altui bărbat este considerată, de grobieni, ca un semn sigur al poponarismului Aleg să nu onorez implicația, totuși voi declara sec că nu subscriu la teoria calpă potrivit căreia între Batman și Robin există și altceva decât sentimentul frățesc de ocrotire Unii indivizi sunt orientați realmente pe un singur făgaș.)

Cred că prietenia este elementul operabil în orice colaborare de succes. Prietenia bazată pe respect, admirație și încredere în moralitatea celuilalt, în măiestria literară și în obiectivitatea lui Pentru a accepta judecata altui scriitor despre forma și direcția unei povestiri, trebuie mai întâi să respecți și să admiri ce a făcut el pe cont propriu; trebuie să-și fi obținut statutul prin trudă Apoi trebuie să te simți în siguranță la nivel subconștient pentru a-i urma instinctele în privința celor ce declară textul în termeni mai largi — ai eticii și moralității Abia atunci te simți sigur să îngădui creației neformate să fie modelate de alte mâini. Iar în cele din urmă, prin extinderile și implicațiile prieteniei, știi că celălalt dorește un tot unificat, un produs a *două* minți și talente individuale, nu doar o povestire furată din magazia de flecușteț a altuia Da, cred că pentru reușita colaborării trebuie să fie prezentă prietenia Henry Slesar și cu mine suntem prieteni de mai bine de zece ani.

L-am cunoscut pe Henry după o prelegere pe care am ținut-o în 1956 la Universitatea New York. Aroganța de a le spune studenților unui curs de scriere creativă cum să opereze în arena comercială, după ce aveam la activ numai un an de activitate profesională, era amețitoare. Se părea însă că, până atunci (îmi spusese de multe ori Henry), li se predaseră

cantități masive din obișnuitele bălegare literare, o mulțime de teorie culeasă din texte inepte, dar foarte puține sfaturi practice despre cum să vândă pentru publicare textele scrise Întrucât eram un scriitor care-și vindea prozele — chiar dacă de relativ puțin timp, la momentul respectiv —, m-am simțit justificat să le spun unde puteau câștiga cel mai bine și să evite să fie trași pe sfoară, în loc de felul cum să îmbrace mantaua lui Cehov. (Comentariu: după cum demonstrează preponderența de scriitori în *numai* acest volum, scriitorii memorabili se nasc, nu se fac. Cred asta cu toată tăria Da, este posibil să înveți să mânuiești limba engleză într-o modalitate competentă, ba este chiar posibil să înveți să proiectezi intrigi cu toată imaginația unui proiectant Eu însă vorbesc despre altceva: vorbesc despre diferența dintre a fi un autor și a fi un scriitor Cel dintâi își trece numele pe cărți, cel din urmă scrie Dintre toate cursurile de scriere creativă la care am participat — ca student, lector invitat sau simplu ascultător interesat —, am întâlnit numai un conferențiar care părea să știe despre ce era vorba: Robert Kirsch de la UCLA El a anunțat din primele zece minute că, dacă participanții nu puteau scrie deja, atunci ar fi fost preferabil să se înscrie la alt curs, deoarece el era pregătit și capabil să-i învețe aspectele superficiale, însă scânteia creativității trebuia să existe, altfel aveau să termine doar masturbându-se Născut, nu făcut, în ciuda celor spuse de agențiile literare care lecturează contra cost sărmanelor lor victime amețite)

După prelegere, Henry și cu mine ne-am întâlnit de multe ori. Pe atunci el era director creativ la agenția de publicitate Robert W Orr. (Henry este tipul care a creat reclama Life Saver, care consta pur și simplu dintr-o pagină de acadele înșiruite pe rânduri, cu subtitlul „Nu linge pagina asta". A fost o reclamă câștigătoare de premii, ca și Henry.) Dar dincolo de înregistrările lui Bix Beiderbecke*, impulsul cel mai mare din viața lui Henry a fost către scris N-am cunoscut niciodată alt om care să dorească într-atât să aștearnă cuvinte pe hârtie și

care, de la bun început, să aibă un mod atât de talentat şi de sigur pe sine în care s-o facă. În chiar primul an al carierei, a vândut proze la *Ellery Queen's Mystery Magazine*, *Playboy* şi o duzină de reviste de top Ne întâlneam serile, fie în apartamentul meu micuţ de pe West Eighty-second Street, lângă Amsterdam Avenue, fie în reşedinţa lui lăbărţată cu vedere spre West End Avenue şi, după obişnuitele câteva ore de flecăreli între noi şi nevestele noastre (la momentul acela eram însurat cu Zona Dezastru nr. 1), dispăream în biroul lui Henry, unde produceam o povestire Una întreagă, complet, într-o singură seară. De obicei proze SF sau poliţiste· „The Kissing Dead", „Sob Story", „Mad Dog", „RFD #2", „The Man with the Green Nose". Lucram bine împreună, deşi nu pe de-a întregul raţional. Uneori eu începeam cu titlul şi un prim paragraf, scriind câte ceva atât de bizar şi straniu, încât era imposibil să dezvolţi o intrigă inteligentă. Sau Henry începea povestirea şi scria trei pagini de urzeli încâlcite şi iscusite, oprindu-se în mijlocul unei fraze Uneori, foarte rar, schiţam totul împreună înainte de a ne apuca de scris. Dar indiferent ce formă sau direcţie am fi utilizat, întotdeauna ne alegeam de pe urma colaborării cu un text care putea fi vândut Am vândut tot ce am scris împreună vreodată. Era un truc de salon, un hobby răsplătit prin satisfacţie şi bani de ţigări

Henry Slesar s-a născut în 1927, în Brooklyn Este personificarea calităţii, tactului şi onoarei într-un domeniu remarcabil de sărac în asemenea direcţii: el lucrează în domeniul publicitar. A fost vicepreşedinte şi director de creaţie la trei agenţii newyorkeze de vârf, iar acum este preşedinte şi DC la propria sa firmă: Slesar & Kanzer, Inc., înfiinţată în 1965. Ca scriitor, a publicat peste 600 de povestiri, romane etc în *Playboy, Cosmopolitan, Diners Club Magazine*, în toate revistele pentru bărbaţi, în reviste poliţiste şi în majoritatea revistelor de science-fiction Textele i-au fost antologate de cincizeci şi cinci de ori, a scris trei romane, printre care *The Grey*

Flannel Shroud (Ed. Random House), care a câştigat în anul 1959 Premiul Edgar decernat de organizaţia Mystery Writers of America pentru „Cel mai bun roman poliţist de debut". A publicat două culegeri de povestiri, ambele prefaţate de Alfred Hitchcock, care-l priveşte cu mare bunăvoinţă pe Henry al nostru, autor a peste şaizeci de scenarii pentru televiziune, dintre care multe pentru serialele Hitchcock cu episoade de o oră şi de o jumătate de oră A scris de asemenea pentru serialele *77 Sunset Strip, The Man from U.N.C.L.E., Run for Your Life* şi o jumătate de duzină de episoade-pilot, populare şi foarte bine plătite, ca şi scenariile a patru filme de lungmetraj pentru Warner Bros

Henry este însurat cu una dintre cele mai minunate neveste de scriitori — O. din pseudonimul lui O.H Leslie — şi are o fiică — Leslie din acelaşi pseudonim Trăiesc toţi împreună în New York, ceea ce este foarte plăcut

Povestirea lui Henry Slesar din antologie nu are decât puţine pagini. Cam jumătate din lungimea introducerii mele, îmi dau seama acum. În privinţa acestui fapt bizar pot fi făcute două comentarii. Mai întâi, admiraţia şi prietenia mea pentru Slesar nu cunosc limite — nici chiar simplele limite de verbozitate. Al doilea comentariu este mai important Henry Slesar este un maestru al povestirilor foarte scurte Vă poate ucide într-un singur rând. Îi ajung puţine pagini pentru a face ceea ce scriitorii mai puţin talentaţi storc în de zece ori mai mult Dacă în America de azi există un scriitor mai bun de povestiri foarte scurte, eu nu-mi amintesc numele lui şi am o memorie dată dracului

SUROGAT

de HENRY SLESAR

Existau o mie şase sute de Baze de Pace în cel de-al optulea an al conflictului, contribuţia puţinilor civili rămaşi pe continentul american. O mie şase sute de adăposturi antiatomice unde luptătorul itinerant putea să găsească mâncare, băutură şi odihnă. Cu toate acestea, sergentul Tod Halstead, în cinci luni sumbre de pribegie prin ţinuturile pustii din Utah, Colorado şi New Mexico, abandonase speranţa de a găsi vreunul În armura sa de aluminiu plumbuit, semăna cu un robot-războinic perfect ambalat, însă carnea din interiorul strălucitoarei carcase era firavă, nespălată şi sătulă de corvoada solitară, monotonă de a căuta un prieten cu care să se însoţească sau un duşman pe care să-l ucidă

Era un port-rachetă de categoria a treia, acest grad indicând faptul că slujea drept platformă umană de lansare pentru cele patru rachete cu hidrogen fixate pe spatele lui, ale căror amorse puteau fi aprinse de către un port-rachetă de categoria a doua, la comanda şi numărătoarea inversă a unui port-rachetă de categoria întâi. Tod pierduse celelalte două treimi ale unităţii sale cu luni în urmă: unul dintre membrii acesteia chicotise şi îşi vârâse o baionetă în beregată, celălalt fusese împuşcat mortal de o ţărancă de şaizeci de ani, opunând rezistenţă disperatelor lui avansuri amoroase

Apoi într-o dimineaţă devreme, după ce se convinse că lumina de la răsărit era soarele, şi nu focul atomic al inamicului, înaintă târându-şi picioarele pe drumul prăfuit şi văzu, dincolo de valurile tremurătoare de căldură, o clădire albă, pătrăţoasă, aşezată în mijlocul unui crâng de copaci cenuşii desfrunziţi Se împletici într-acolo şi ştiu că nu era un miraj al

deşertului creat de om, ci o Bază de Pace. În uşa ei, un bărbat cărunt, cu o faţă de Moş Crăciun, îi făcu semn zâmbind şi îl ajută să intre

— Slavă Domnului! zise Tod, prăbuşindu-se într-un scaun. Slavă Domnului. Aproape renunţasem...

Jovialul bătrân bătu din palme şi doi băieţandri cu laţele ca nişte cuiburi de vultur pătrunseră în goană în încăpere. Aidoma unor mecanici auto, se năpustiră asupra lui Tod şi se apucară sârguincioşi de treabă, scoţându-i casca şi cizmele, desfăcându-i armele. Îi făcură vânt, îi masară încheieturile, îi puseră o loţiune răcoroasă pe frunze. Câteva minute mai târziu, ochii lui Tod se închiseră şi, în timp ce se cufunda în somn, simţi o mână blândă pe obraz, iar când se trezi, barba-i nerasă de luni în şir dispăruse

— Aşa, spuse administratorul bazei, frecându-şi satisfăcut palmele Te simţi mai bine, soldat?

— Mult mai bine, răspunse Tod, rotindu-şi privirea prin camera austeră, dar confortabilă Cum e războiul pentru tine, civilule?

— Greu, zise omul, pierzându-şi voioşia. Însă ne străduim, slujind luptătorii cum putem mai bine Dar relaxează-te, soldat, mâncarea şi băutura vor sosi în curând N-o să fie nimic deosebit: rezervele noastre de surogat sunt puţine Avem un nou fel de vită chimică din care am pus deoparte, asta poţi mânca Cred că e făcută din scoarţă de copac, dar nu-i rea deloc la gust

— Ai o ţigară? întrebă Tod

Administratorul îi întinse un cilindru maro

— Tot surogat, mă tem Fibre de lână tratate Dar, oricum, arde

Tod aprinse ţigara Fumul înţepător îi pârjoli gâtul şi plămânii Tuşi şi o stinse

— Îmi pare rău, zise cu tristeţe administratorul bazei Mai bune n-avem. Totul, totul este surogat. ţigările, mâncarea, băutura războiul ne încearcă greu pe toţi

Tod oftă şi se lăsă pe spate Când femeia intră pe uşă, aducând o tavă, Tod se ridică în capul oaselor şi ochii i se îndreptară prima dată spre mâncare. Nici măcar nu observă cât era femeia de atrăgătoare, cum rochia jerpelită, aproape transparentă, i se mula pe rotunjimile sânilor şi ale coapselor Când se aplecă spre el, întinzându-i un castron de supă ciudat mirositoare, părul ei blond căzu în faţă şi îi atinse obrazul Tod ridică privirea şi îi întâlni ochii. Aceştia se plecară sfioşi

— O să te simţi mai bine după asta, spuse ea, cu glas răguşit, mişcându-şi trupul într-un fel care amorţi pofta de mâncare a lui Tod, stârnind un alt fel de foame Erau patru ani de când nu mai văzuse o femeie ca asta Războiul le luase primele, cu bombe şi pulbere radioactivă, toate tinerele femei care rămăseseră în urmă, în timp ce bărbaţii scăpaseră mergând la luptă, un loc comparativ mai sigur. Tod gustă din supă şi o găsi scârboasă, dar o dădu pe gât până la ultima picătură Vita pe bază de lemn era tare şi gumoasă, dar era mai bună decât raţiile de conserve cu care se obişnuise Pâinea avea gust de alge, dar o unse cu un strat gros de margarină râncedă şi uleioasă şi mestecă bucăţi mari

— Sunt obosit, declară el, în cele din urmă Aş vrea să dorm

— Da, sigur, zise administratorul Bazei de Pace Pe aici, soldat, vino pe-aici

Tod îl urmă într-o cămăruţă fără ferestre, mobilată doar cu un pat de campanie din metal ruginit. Sergentul se prăbuşi obosit pe salteaua de pânză groasă şi administratorul bazei închise încetişor uşa în urma lui Însă Tod ştia că n-avea să doarmă, în ciuda faptului că era sătul. Avea mintea prea plină şi sângele îi curgea prea repede prin vene, iar trupul său tânjea cumplit după femeie.

Uşa se deschise şi ea intră

Nu scoase nicio vorbă. Se apropie de pat şi se aşeză lângă el Se aplecă şi-l sărută pe gură

— Mă cheamă Eleonora, şopti femeia şi el o cuprinse cu sălbăticie în braţe Nu, aşteaptă, protestă ea, smulgându-se sfielnică din încleştarea lui. Se ridică de pe pat şi se retrase în colţul camerei

Tod o privi lepădându-şi hainele cu mişcări alunecoase. Când îşi trase rochia peste cap, părul blond îi căzu rebel şi buclele îi atârnară răvăşite peste frunte. Femeia chicoti şi îşi aranjă părul la loc Apoi duse mâna la spate şi îşi desfăcu sutienul, care căzu pe podea, dezvăluindu-i pieptul plat şi păros Era pe cale să-şi dezbrace restul lenjeriei de corp, când sergentul începu să ţipe, fugind spre uşă. Ea întinse mâna, îl apucă de braţ şi îngână vorbe rugătoare de dragoste Tod lovi cu toată forţa pumnului şi făptura căzu la podea, plângând cu amărăciune, cu fusta ridicată sus, pe picioarele musculoase, păroase Sergentul nu se opri să-şi recupereze armura sau armele. Ieşi din Baza de Pace în pustiul plin de fum, unde moartea îi aşteaptă pe cei neînarmaţi şi disperaţi

Traducerea Laura Bocăncios

Postfaţă

„Surogat" este o povestire respinsă Mi-a fost returnată de un editor, care a spus simplu: „Nu-mi plac chestiile cu războaie din viitor" Nu-i singurul cu atitudinea asta Unii editori consideră că războaiele din viitor nu constituie realmente o „viziune periculoasă" şi preferă ca autorii lor să evite subiectul. Conflictele atomice sunt „uzate" Holocausturile post-atomice sunt „clişee" Armaghedonul este „fumat". În lumea ficţiunii, cel puţin, există opinia că ne-am vindecat de criza de anxietate atomică şi că cititorii ar prefera să nu li se mai amintească de ruine şi radiaţii. Însă terenul de joacă

al science-fictionului este viitorul, iar viitorul trebuie să fie extrapolat din ingredientele prezentului Şi dacă socotiţi că ingredientele acelea ale apocalipsei nu mai sunt în jurul nostru, atunci radiourile voastre au nevoie de tranzistori, trebuie să vă schimbaţi reţetele de medicamente şi aveţi dopuri de ceară-n urechi. Eu sper că autorii noştri, mai cu seamă scriitorii de science-fiction care au privilegii şi talente speciale, vor continua să bombardeze lumea cu cuvinte noi despre subiect, să ne facă întruna să ne temem de ce ar putea fi şi să ne preocupe întruna de prevenire şi vindecare. Pentru mine viziunea cea mai periculoasă dintre toate are culoarea roz şi sunt recunoscător că ochelarii antologatorului acestui volum sunt din sticlă incoloră

INTRODUCERE LA „DU-TE, DU-TE, DU-TE, SPUSE PASĂREA"

A o cunoaşte pe Sonya Dorman înseamnă a o iubi, dacă-mi veţi ierta glumiţa proastă. L-ar putea irita şi pe soţul ei, Jerry, posesorul unor antebraţe foarte puternice, împreună cu care Sonya Dorman creşte şi prezintă Akita (o rasă de câini japonezi cât nişte ponei, care arată ca şi cum ar dori să-ţi smulgă jugulara cu totul din corp, dar care în general nu vor decât să băloşească peste tine cu o prietenie voioasă şi lipsită de minte) în Parnassus Kennels, crescătoria lor din Stony Point, New York, care ar trebui să fie o sintaxă interzisă de când Victor Hugo a scris o frază de douăzeci şi două de pagini în *Cocoşatul de la Notre-Dame*, a cărei formă o are fraza aceasta

Răspunzând la o cerere pentru bunătăţuri autobiografice, Sonya Dorman scrie: „Povestea mea este atât de absurdă, încât abia dacă ştiu ce să-ţi spun. Nu am avut o educaţie clasică Am urmat şcoli private (progresiste) din statul Noua Anglie, în urma cărora am foarte puţină educaţie şi stau mizerabil cu cultura universală Am crescut în jurul cailor, dar acum nu mi-i mai pot permite şi de aceea cresc şi prezint Akita — câinele receptiv pentru oamenii sensibili —, iar între timp scriu poezii şi povestiri Am fost bucătăreasă, recepţioneră, instructoare de călărie, dansatoare de flamenco şi măritată. Îmi place ficţiunea speculativă deoarece cred că arta şi ştiinţa ar trebui să fie amanţi, nu inamici sau adversari".

Desigur, nimic dintre cele de mai sus nu vă va pregăti pentru horrorul autentic şi caracterul direct ale textului scris de blânda şi micuţa Sonya O povestire care poate fi comparată, şi încă pe departe, doar cu opera lui Shirley Jackson* Nu vă vor spune de asemenea nimic despre reputaţia serioasă pe

care ea a dobândit-o în ultimii ani, în calitate de colaborator la reviste foarte diverse, precum *Cavalier, Galaxy, Redbook, The Saturday Evening Deundenaibaofi* şi *The Magazine of Fantasy & Science Fiction* şi excelenta antologie de texte originale *Orbit I*, întocmită de Damon Knight

Puteţi să citiţi proze de Leigh Brackett*, Vin Packer* sau C.L. Moore* şi să vă gândiţi „Doamne, ce musculoase sunt prozele astea", pentru ca mai apoi, când descoperiţi că toţi autorii aceştia sunt femei, să vă gândiţi „Doamne, scriu ca bărbaţii, zdravăn". Sau puteţi să citiţi proze de Zenna Henderson* şi să vă gândiţi „Doamne, scrie exact ca o femeie, numai culori pastelate". Sau puteţi să citiţi proze de Ayn Rand* şi să vă gândiţi „Doamne..."

Dar asta-i altă direcţie de critică

Însă când citiţi proze de Sonya Dorman, nu vă gândiţi la cât de musculoase sunt textele masculine Le citiţi ca fiind scrise de o femeie, însă nu există prefăcătorie. Nu există nicio încercare de a emula atuurile specifice prozelor masculine. Raţiunea şi abordarea sunt pur feminine, dar sunt *puternice*. Un fel aparte de tensiune. Ceea ce se înţelege prin creaţia unei femei straşnice Genul de proză pe care *numai* o femeie îl poate scrie Carol Emshwiller, care apare altundeva în antologia aceasta, deţine ceva similar, însă cel mai perfect germinată este a lui S Dorman Ea abordează realitatea în modul ferm cu care o *vor aborda* femeile când nu se mai masturbează ele ori cei care le privesc Şi recunosc că asta-i cu atât mai iritant din cauza adevărului necruţător pe care-l oferă

Povestirea care urmează este memorabilă şi nu oferă decât o faţetă a talentului care scrie sub semnătura banală S Dorman Este o semnătură de ţinut minte pe viitor

DU-TE, DU-TE, DU-TE, SPUSE PASĂREA

de SONYA DORMAN

Du-te, du-te, du-te, spuse pasărea: omenirea
Nu poate suporta prea multă realitate
– T S Eliot

Reţinând ţipătul în dinţii ei pătaţi, o luă la goană, în ciuda vocilor care strigau în urmă din fiece crăpătură şi faţadă strălucitoare Feţele de la ferestrele sparte deveniră o colecţie de rânjete, în vreme ce ea fugea, ţinând încă ţipătul între dinţi, hotărâtă să nu-l lase să-i scape O dureau călcâiele de la tropăitul pe autostrăzile din beton, saltul peste crăpături şi spărturi săpate în ceea ce fusese cea mai străbătută cale rutieră din ţară

— Oh, nu, se văicări ea în timp ce alerga.

Buruienile încâlcite o apucau de glezne, iar ea şi le smulgea cu degete grăbite, continuând să fugă

La marginea drumului se arătau opţiunile, intrările spre vizuini, bordeie. La un moment dat, ceva zbură şi ateriză lângă ea, atrăgându-i atenţia, dar îşi strânse în dinţi ţipătul pe ducă şi privi drept înainte, de-a lungul terasamentului părăginit, cu cărările năpădite de vegetaţie, aflate de-o parte şi de alta Îşi va continua drumul în direcţia evidentă, de teamă să nu se rătăcească dincolo de orice speranţă

— Hei, puicuţă, puicuţă, vino aici, puicuţo, strigă o bătrână, făcându-i semn, rânjind, oferindu-i o ascunzătoare, probabil, în schimbul pielii ei, pentru că era tânără şi suculentă

— Nu, nu, nu, gâfâi ea din fugă

Pentru că avea numai treizeci de ani şi era unică, să fie mâncată era în ordine, pentru că oamenii trebuie să existe, dar să moară era îngrozitor Pur şi simplu, nu voia să moară Nu acum, când fugea să-şi salveze pielea, şi nici atunci, când, inevitabil, îi va veni vremea, dar era preocupată acum de prezent, iar viitorul va trebui să se îngrijească singur. Chiar şi când alerga, începu să tremure pentru viitor, ca şi cum prezentul n-ar fi fost destul de rău

Ia gândeşte-te, conversă cu ea însăşi, între gâfâieli adânci, sărind peste o crăpătură, acolo unde calea spre sud se detaşase de principala şosea Gândeşte-te, insistă ea, de-abia mai găsindu-şi răsuflarea, însă incapabilă să-şi ţină mintea sub control, care galopa mai repede decât picioarele ei obosite

N-am decât treizeci de ani, sunt unică, nu există nimeni pe lumea asta, în acest univers, care să fie tot eu, cu amintirile mele

Amintirea nr 1

Ninsese Ea stătea sub bolta intrării, pregătită pentru iarnă, cu jambierele de blană, şi-l aştepta pe Marn Vor pleca să vâneze vreun animal de băgat în oală Ea vedea lucrurile în negativ, dacă te luai după lumina lunii: copaci albi, adâncituri întunecate în zăpadă O pană părea să respire lângă ea.

— Hei, haide, zise Marn, luând-o de umăr, şi alunecară, precum doi fulgi întunecaţi, pe iarba pudrată, spre pădure O să-l afumăm, spuse Marn încrezător, iar ei îi lasă gura apă

Afumătoria era încinsă şi întunecată, un pântec din care se rostogoleau bunătăţile spre a fi distribuite Avea ea noroc că era femeia şefului de trib. Copiilor ei le era mai puţin frig şi erau mai puţin înfometaţi. Totuşi, se simţea cam slinoasă, cumva, atunci când auzea plânsetele celorlalţi copii Marn zicea că asta se întâmpla pentru că era tânără

Blănurile ei aveau dungi laterale, precum cele de tigru Era fiică de șef de trib și soață de șef de trib Era înaltă, învățată, privilegiată, iar între blănurile pentru dormit ardea ca grăsimea din focul lui Marn

— Haide, odihnește-te un picuț, îi strigă o fetiță.

Însă ea o rupse și mai tare la goană, pentru că dinții fetei luceau ca niște pumnale și, în timp ce fugea, bocea încet (economisindu-și energia pentru fugă), nu, nu pot muri, nu sunt pregătită să mor. Oh, nu, nu, și era același sunet pe care-l scosese în acea iarnă când

Amintirea nr 2

Livezile n-au rodit, iar căprioarele au murit de foame. Toate animalele s-au refugiat înapoi, între munți, cu excepția celor măcelărite acolo unde curgea apa care nu înghețase. Pe la solstițiu, nu mai exista nicio apă neînghețată Peștii dormeau pe fundul lacului. Nu se ridicau spre găurile reci, albastre, tăiate în gheață de pescari. Pieile trosneau și se crăpau sub pașii lor, hornul afumătoriei nu mai respira, majoritatea focurilor se stingeau

În această foamete, s-a născut cel de-al treilea copil al ei, având un picior strâmb

— Nu-i bun, spuse Marn, ținându-l în aer, și-i rupse gâtul

— Oh, nu! urlă ea, acoperindu-și cu palmele abdomenul umflat și simțind sângele scurgându-i-se pe coapse în jos. Nu, nu! țipă spre șeful tribului, bărbatul ei

După nouă luni de așteptare în întunericul fierbinte să ajungă aici? Aici ajungem cu toții?

Marn îi dădu bebelușul mort unei femei bătrâne, care-l duse afară, în afumătorie. Ea rămase în sângele ei, plângând, așteptând grăsimea sfârâindă a copilului ei Apoi, ochii secară,

ai ei și ai copilului, în fumul focului, și simți că era tot ce i se putea cere oricărei femei.

Când betonul se despărți într-o răscruce, o parte mergând spre sud, alta spre vest, s-ar fi oprit, ca să-și cântărească avantajele, însă la furca drumului apărură doi puștani cu cuțite

Ea voia, mai mult decât orice altceva, să se oprească și să se odihnească Nu i se ofereau niciun fel de alternative, ori trebuia s-o rupă la fugă, ori se oprea și era ucisă Nu-și putea împiedica mintea să le pună în cumpănă pe amândouă, chiar dacă știa că nu avea nicio alegere de făcut

— Mai trage-ți și tu răsuflarea, îi aruncară puștanii zeflemitori, în vreme ce ea o luă pe drumul spre vest, fără măcar să se gândească

Unul dintre ei aruncă la nimereală cu cuțitul după ea, lama crestându-i pielea umărului Neluând în seamă sângele apos care-i curgea, își văzu de drum Nu pot muri acum, se gândi ea Nici măcar n-am să mor Sunt singura de pe lumea asta. Știa că era de pierdut prea mult din ea, ceva ce nu va fi niciodată în altcineva, și totul era prețios și de neînlocuit. De ce nu-și dădeau seama cât era de important ca ea să supraviețuiască? Conținea·

Amintirea nr 3

După iarna cea grea, lumea de fier s-a crăpat și florile au ieșit la suprafață Trecu pe lângă locul unde era îngropat ultimul oscior al lui Marn (numai unei căpetenii i se îngropa craniul intact, cu maxilarul încă atașat, ca și cum s-ar fi adresat comunității) și coborî pe malul râului, unde se scăldau copiii. Neely al ei se înzdrăvenise în primăvară. În ciuda lipsei de alimente din timpul iernii, crescuse Cel puțin, fiertura zilnică îl ajutase să se hrănească și să-i dea vlaga din această primăvară

— Ah, primăvara, rosti un glas leneș

Sub salcie stătea Tichy. Ar fi putut fi următorul șef, însă era prea leneș și mai mult ca sigur destinat afumătoriei dacă nu-și vedea de treabă. Și totuși, mai mulți membri ai comunității descoperiseră că era mai rapid și mai aprig decât se presupunea, și chiar Marn însuși murise sub ciocanul lui Tichy.

— Oh, da, cu siguranță că-i primăvară, spuse ea, pășind foarte încet, apropiindu-se de el cu mare grijă.

Dacă-l eliminase atât de repede pe bărbatul ei și lenevea aici, privindu-i fiul, ce mai urma? Tichy întinse palma spre ea și fu surprinsă să i-o accepte și s-o afle atât de caldă. Apoi urmă încă o surpriză, pentru că o trase repede, cu îndemânare, și căzu pe trupul său întins.

— Oh, nu, zise ea, pe jumătate sufocată în barba lui. Nu, Tichy, pentru că dinții lui ajunseseră la ea și nu știa, așa strânsă în brațele și picioarele lui, dacă urma să fie iubită sau mâncată, ori și una, și alta, ori de ce.

— Pe naiba, da, spuse Tichy. În fond, de ce nu?

Era rezonabil. O lăsase să folosească cea mai bună pătură din coliba lui din lemn de esență tare, iar când nu putea găsi destule mirodenii pentru tocana din ceaun, o mânca și-așa, fără s-o bată.

Înfrânându-și disperată urletul, acel țipăt de sirenă menit să-i aducă pe toți la ea, ținându-l între dinți, continuă să fugă, iar respirația-i șuiera în gâtlejul răgușit.

Se va întoarce la Tichy. Nu va muri. Nu putea exista nimic pe lume care să-i ceară cu adevărat moartea. Oare? Neely o luase pe fiica lui Gancho, o fată cu pielea întunecată și vulgară, cu un simț ciudat al dreptății. Nu-i rău, se gândise ea. Era foarte bine pentru Neely. Trebuie să mă întorc înainte să-i toarne vreun copil. Cine s-o mai ajute? Nu trebuie să-l nască singură pe primul, numai eu o pot ajuta. Sunt necesară, chiar, fără îndoială, sunt foarte necesară. Va fi singură, singurică pentru că

Amintirea nr 4

Mai spre toamnă, când nici cele mai slabe ploi nu făceau să răsară încă o tulpină de sparanghel sălbatic, Neely şi Tichy s-au luat la bătaie pe dealul din nord, unde era livada moartă Tichy i-a dat lui Neely o lovitură cu ciocanul său, care l-a doborât pe tânăr şi-ar fi putut să-l dea gata. Totuşi, Neely s-a ridicat încă o dată în picioare, cu buzele trase de pe gingiile negre, dezvelindu-i cei cinci dinţi din gură Privind de pe acoperişul colibei solide, ea-l văzu pe Neely ridicându-se pe vârfuri şi crăpând scăfârlia lui Tichy.

— Aşa, băiatul meu! strigă ea din toţi rărunchii.

Apoi, Neely a adus acasă fata tuciurie, care mârâia când făcea dragoste cu ea, nu obosea niciodată şi ţinea podeaua măturată. Era bine să mai fie o femeie în casă, în special una care înţelegea ce era drept şi ţinea tradiţiile În fond, era fiica şefului şi nu putea fi înlocuită

— Te-am prins! ţipă femeia, aproape căzând peste ea când coti de-a lungul unui rambleu

O lovi pe femeie în burtă şi auzi geamătul ei furios în timp ce-şi continuă fuga.

— Nu, nu m-ai prins, icni ea, răspunzând nu numai geamătului femeii, ci tuturor, lumii.

Ce-o făcuse să creadă că se va întoarce la Tichy, care era mort, la hârcă şi la toate celelalte? Nepoţii i-ar saluta venirea Erau copii buni, sfrijiţi, dar duri ca fierul, semănând cu Neely. S-ar bucura s-o vadă, pe ea, cea care-i săltase pe genunchi, îi hrănise cu tot felul de bunătăţi, amestecase tocana din ceaun în locul fetei oacheşe, în vreme ce ea şi cu Neely se duceau la vânătoare. Dacă se întorceau căprioarele, le gătea o friptură Seceta fusese atât de năprasnică toată vara, încât apăruseră şerpii. Prima dată, şerpii-mocasin, cu mirosul lor de usturoi, chiar în sezonul de împerechere, precum nişte viermi maro,

pe pietrele lumii vechi Apoi șerpii cu clopoței, cu alarma lor isterică, răsunând prea târziu. Carnea otrăvită era mai rea decât lipsa cărnii De cele mai multe ori, o persoană mușcată de șarpe era dezmembrată înainte ca otrava să apuce să se împrăștie.

Acum, în timp ce alerga, vedea semnele către casă care-i răzbăteau prin minte. Peisajul deveni încântător de familiar, pentru că vânase aici, cu Marn, apoi cu Tichy Nu va muri, nu de data asta, nu acum, desigur, va continua, pentru că era unică, deplină, splendidă!

— Te-am prins! strigă cineva în urechea ei, și simți lovitura zdrobind-o

Rămase năucită la marginea drumului, cu mușchii încă funcționând. Amintirile începură să-i licărească prin minte; anotimpurile anului, oameni pe care-i cunoscuse, fiii ei, fiicele, ea însăși, mai presus de toate, unica, eu, singura existentă în lumea stelelor

— Nu, nu, gemu ea, în timp ce bărbatul îi ridică securea deasupra frunții.

— Oh, ba da, zise el rânjind încântat

În urma lui apărură și restul vânătorilor Erau Neely, cu fata oacheșă, și cei doi copii sfrijiți ai ei

— Neely! strigă ea. Salvează-mă, sunt mama ta!

Neely rânji și el și spuse

— Suntem înfometați cu toții.

Securea căzu, spărgându-i imaginile în bucăți. Căzură la pământ precum fulgii de zăpadă, iar acolo se ridică puțin praf, care se reașeză, încet, la loc. Copilașii începură să se certe pe oasele degetelor mari

Traducerea Silviu Genescu

Postfață

Poate că am scris povestirea fiindcă uneori așa pare lumea să fie sau poate fiindcă sper că, atunci când va crește, generația fiicei mele nu va fi nevoită sau nu va dori să fugă pentru a-și salva viața, sau poate pentru că în secolul al XVII-lea Jeremy Taylor* a scris „...când se pune întrebarea dacă o asemenea persoană este sau nu un om bun, răspunsul nu este ce crede persoana aceea sau ce speră ea, ci ceea ce iubește ea". Amin!

INTRODUCERE LA „O SPECIE FERICITĂ"

Aceasta este a doua dintre cele două povestiri pe care le-am cumpărat de la scriitori ale căror proze nu le cunoşteam „O specie fericită" a sosit, împreună cu alt text, de la Robert Mills, propriul meu agent literar Nota care o însoţea anunţa simplu: „O să-ţi placă cum gândeşte" În domeniul nostru, asta se numeşte publicitate mascată Pe când eram mai tânăr şi lucram într-o librărie din Times Square, o zonă unde a fost inventat (sau cel puţin perfecţionat) marketingul agresiv, am folosit publicitatea mascată — sau „momeala", cum îl numeam — numai cu două obiecte Primul dintre ele era o carte intitulată *Femeia alcoolică* (*The Alcoholic Woman*) Aparent era un volum de cazuri pentru studenţii la medicină, care trata aberaţii psihiatrice asociate femeilor alcoolice Exista însă un pasaj, la pagina 73, dacă îmi amintesc bine, care era foarte pasional. Ceva despre lesbianism, relatat destul de grafic chiar de către femela ameţită Când intra unul dintre comis-voiajorii cu palmele cele mai umede din Mashed Potato Falls, statul Wyoming, în căutare de „lecturi stimulatoare" (pentru că nu putuse agăţa nicio târfuliţă într-un bar, pentru descărcarea de seară), îl conduceam spre partea din spate a librăriei şi scoteam cartea din raft În mod invariabil se deschidea la pagina 73 „Ia, citeşte de oriunde", îi spuneam şi-i îndesam nasul, ca pe o grămăjoară de plastilină, drept în paragraful cu pricina. Ochii i se umezeau. Erau ca două ouă ochiuri fierte în apă. Întotdeauna cumpăra cartea. Îi jecmăneam de paisprezece dolari pentru ea. (Cred că acum există şi în ediţie broşată, la vreo jumătate de dolar, dar asta se întâmpla în zilele dinaintea lui Fanny Hill) La pagina 73 exista singura acţiune

cu adevărat „stimulatoare" din carte Restul era o junglă de terapie prin şocuri electrice şi clisme pentru golirea stomacului Însă momeala funcţiona minunat

Celălalt obiect era un brici italian lung de treizeci de centimetri, din vitrina armelor albe Când un client dorea să vadă un cuţit, descuiam vitrina şi-l scoteam Ridicam briciul, închis, şi arătam că nu avea niciun buton cu arc, după care şfichiuiam neglijent încheietura mâinii într-o mişcare bruscă, în jos, şi lama se deplia, vibrând. De obicei se oprea la cinci centimetri sub nodul cravatei clientului. Ochi holbaţi. Ouă ochiuri fierte în apă Etc. O vânzare de şapte dolari De fiecare dată!

Poţi să foloseşti momeala cu încredere doar atunci când ştii cu absolută siguranţă că ai un obiect câştigător, ceva care nu le va da drumul din gheare Bob Mills a fost inteligent să utilizeze momeala cu mine. „O specie fericită" de John T Sladek este o povestire dată dracului

Sladek s-a născut în statul Iowa pe 15/12/1937 şi după 19 ani a urmat Universitatea din Minnesota, ca studentul nr 449731 A studiat ingineria mecanică, apoi literatura engleză A părăsit facultatea, ca să lucreze (CNP 475-38-5320) ca scriitor tehnic, barman şi acarul nr. 17728 pentru Great Northern Railway A hoinărit prin Europa cu paşaportul nr. D776097, până a ajuns la coadă la cantina săracilor din Saint-Severin, în Paris. A lucrat ca desenator tehnic în New York, după care s-a întors în Europa Trăieşte acum în Anglia, înregistrat ca Emigrant nr E538368. Textele i-au fost publicate în *New Worlds, Escapade, Ellery Queen's Mystery Magazine* şi în alte locuri Tocmai şi-a terminat primul roman de ficţiune speculativă, *The Reproductive System*

Singura momeală la Sladek sau povestirea sa este incapacitatea lui pentru cifre Mergeţi mai departe

O SPECIE FERICITĂ

de John T Sladek

1987 d Hr

— Nu știu, rosti James, ridicându-se de pe pernele împrăștiate pe podea ca niște frunze strălucitoare Nu pot spune dacă sunt cu adevărat, știți voi, *fericit*. Gin sau ceva preparat?

— Pfui, omule, nu-mi da de ales, dă-mi de băut, răspunse Porter.

Stătea întins pe șezlongul negru, cu ciucuri, pe care-l numea „canapeaua intrată la apă" a lui James

— Atunci e gin.

James apăsă pe un buton și un pahar de martini, rece și părând comestibil, alunecă în nișa din perete și se umplu. I-l întinse lui Porter ținându-l de picior și ridică din sprâncenele zbârlite, cu ochii la Marya

— *Nada*, zise ea

Stătea răsfirată pe un scaun, o adevărată sculptură, iar unul dintre picioarele ei goale se întinsese ca s-atingă gamba lui Porter.

James își pregăti un martini și îl privi cu dezgust Dacă spargi paharul ăsta, se gândi, n-o să-i rămână nicio muchie ascuțită cu care, să zicem, să-ți tai venele

— Despre ce vorbeam? Oh — nu pot spune că sunt cu adevărat *fericit*, dar, pe de altă parte, nu sunt nici... ăă..

— Trist? propuse Marya, uitându-se pe sub borul șepcii ei cu urechi

— Deprimat Nu sunt deprimat Prin urmare, trebuie să fiu fericit, încheie el, ascunzându-și deruta în spatele paharului

În timp ce sorbea, o studie pe ea, de la pulpele cu formă armonioasă până la șapca urâtă, maronie. Exact cu un an în urmă, purtase o șapcă de baseball albastră cu margini aurii Era ușor să și-o aducă aminte, fiindcă în prezent toate fetele din Village purtau șepci de baseball Marya Katyovna era întotdeauna înaintea haitei, atât în privința hainelor, cât și a tablourilor ei.

— Cum poți să știi că ești fericit? întrebă ea. Săptămâna trecută am crezut și eu că eram fericită Tocmai îmi terminasem cea mai bună lucrare și am încercat să mă-nec Mașina a desfundat scurgerea. Pe urmă am fost tristă

— De ce-ai încercat să te sinucizi? se interesă James, străduindu-se să-și mențină atenția concentrată asupra ei

— Mi-a intrat în cap ideea că, după o operă perfectă, artistul ar trebui distrus Durer obișnuia să-și distrugă plăcile gravurilor după ce le imprima de câteva ori

— O făcea pentru bani, bombăni Porter.

— Bine, atunci ca arhitectul ăla din Arabia După ce și-a creat acel *magnum opus*, sultanul a pus să i se scoată ochii, ca să nu poată face copii ieftine. Înțelegeți ce vreau să spun? Viața unui artist trebuie să ducă spre capodopera lui, nu să se îndepărteze de ea

Porter deschise ochii și rosti:

— Există! Sfârșitul vieții e viața Există, zău, asta-i tot ce trebuie să faci

— Sună a existențialism ieftin, mârâi ea, retrăgându-și piciorul. Porter, începi să semeni din ce în ce mai mult cu blestemații ăia de musulmani

El zâmbi furios și închise ochii

Era timpul să schimbe subiectul

— Ați auzit-o pe-aia cu marțianul care se credea pământean? întrebă James, folosindu-și tonul plăcut, profesional Ei bine, s-a dus la psihiatru

În timp ce spunea bancul, îi studie pe cei doi. Pentru Marya n-avea de ce să-şi facă griji, chiar şi cu încercările ei dramatice de sinucidere Dar cu Porter era un dezastru

O. Henry Porter era un nume pe de-a-ntregul adoptat, după al unui scriitor minor din anii precedenţi. Şi Porter era scriitor, sau fusese. Până cu numai câteva luni în urmă, fusese considerat un geniu — unul dintre puţinele din secolul al XX-lea

Ceva se întâmplase. Poate era vorba de declinul general al lecturii. Poate avea în el un element al autoînfrângerii. Din indiferent ce motiv, Porter ajunsese nu cu mult mai mult decât o legumă. Chiar şi când vorbea, scotea cele mai ieftine clişee ale vechiului „hip", în vogă cu douăzeci de ani în urmă. Şi vorbea din ce în ce mai puţin

James lega asta, vag, de Maşini. Porter fusese expus la Maşinile Mediului Terapeutic mai mult decât cei mai mulţi şi poate că geniul lui era răvăşit de indiferent ce vindecau ele James îşi întrerupsese prea mult activitatea de practician ca să-şi dea seama cum stăteau lucrurile, dar îşi aducea aminte de cazuri similare gen bebeluş/apa din copaie.

— Atunci de-aia străluceşte în întuneric, încheie el

După cum se aşteptase, Marya râse, iar Porter se sili doar să zâmbească, pe lângă obişnuitul lui zâmbet afectat, de beatitudine mistică

— E un banc vechi, se scuză James

— Tu eşti un banc vechi, proclamă Porter. Un doctor de nebuni fără nebuni pe care să-i trateze Ce naiba faci toată ziua?

— Ce te roade? îl întrebă Marya pe fostul scriitor Ce te-a scos din profunzimi?

James aduse un alt pahar plin din nişa din perete

— Cred că am nevoie de nişte prieteni noi, spuse, înainte de a şi-l ridica la buze

Imediat după plecarea lor, își regretă mojicia Însă, cumva, părea să nu mai aibă din ce motiv să se poarte omenește. Nu mai era psihiatru, iar ei nu erau pacienții lui. Orice traumă minoră pe care-ar fi putut s-o provoace avea să fie înlăturată repede de Mașinile lor. Cu toate astea, ar fi trebuit să facă un efort suplimentar ca să evite nevrozele prietenilor săi, dacă nu era în stare să formeze PRIETENI și să primească un set nou

Nu trecuseră decât vreo câțiva ani de când începuseră Mașinile să se ocupe de fericirea, sănătatea și continuitatea speciei umane, dar abia dacă mai reușea să-și aducă aminte cum era viața înainte de apariția Lor. În oglinda prăfuită a memoriei sale nefolosite mai rămăseseră doar câteva pete clare Își aminti de munca lui de psihiatru la testările Mediului Terapeutic.

Îi veni în minte discuția în contradictoriu cu Brody

— Sigur, se ocupă de câteva cazuri de probă Dar până acum gadgeturile astea n-au făcut nimic pe care nu l-ar fi putut face un psihiatru competent, spuse James

— De acord, încuviință superiorul său. Dar n-au făcut nici greșeli Doctore, oamenii ăștia sunt vindecați Mai mult decât atât, sunt fericiți!

Pe toată fața gravă a doctorul Brody era înscrisă o invidie sinceră James știa că șeful lui avea din nou probleme cu soția.

— Dar, doctore, începu el, oamenii *nu* sunt învățați cum să facă față mediului în care trăiesc Mediul e învățat să le facă față lor Asta nu e medicină, e un soi de mură-n gură!

Când cineva e deprimat, primește ritalin, melodii săltărețe pe Muzik, iar un prieten drag îl vizitează pe neașteptate Dacă e maniac sau violent, primește torazină, muzică suavă, povești melancolice la televizor și, poate, o baie rece Dacă e plictisit, primește distracții; dacă e frustrat, primește ceva pe care să-l distrugă, dacă

Brody îl întrerupse.

— Bine. Dă-mi voie să-ţi pun întrebarea de şaizeci şi patru de dolari· tu te-ai descurca mai bine?

Nimeni nu se putea descurca mai bine. Vastul Complex de Maşini ale Mediului Terapeutic ajunse, într-un an, la un nivel al medicinei mai avansat cu un mileniu Guvernul preluă controlul, asigurându-se că oricine, cu mijloace băneşti oricât de modeste, avea acces la specialiştii de vârf din ţară, care foloseau cele mai noi informaţii şi tehnici De fapt, aceşti specialişti erau de serviciu, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, în casa fiecărui pacient, menţinându-l în viaţă, sănătos şi rezonabil de fericit.

Şi nu se limitau la tratamente Maşinile aveau extensii ce-şi înfigeau ghearele prin junglele lumii, spionându-i pe vraci şi învăţând o medicină nouă. Cercetările legate de medicamente şi diete ajunseră domeniul lor, ca şi agricultura ştiinţifică şi controlul naşterilor. În 1985, când deveni evident că Maşinile puteau conduce, şi chiar conduceau totul mai bine, şi că aproape toţi locuitorii ţării doreau să fie pacienţi, guvernul Statelor Unite capitulă în faţa lor. Alte naţiuni îi urmară exemplul

Din câte ştia James, în momentul acela nu mai muncea nimeni Aveau cu toţii o singură datorie: să fie fericiţi.

Şi erau Fericirea cuiva era garantată de fiecare releu şi de fiecare tranzistor, începând cu acelea care-i asigurau aerul condiţionat şi terminând cu cele din MEDCENTRAL, complexul de computere conducător din Washington — sau acum se afla la Haga? James nu mai citea ziare de când încetaseră oamenii să se mai ucidă unii pe alţii şi de când ştirile se împuţinaseră, referindu-se numai la starea vremii şi la sport De fapt, încetase să le mai citească de când începuseră să apară anunţurile medicilor care îşi căutau de lucru

Nu mai existau slujbe, cu excepția Slujbelor Fericite — simulacre inventate de Mașini. Când aveai o asemenea slujbă, nu te loveai niciodată de o problemă insolubilă — ba nici măcar de una dificilă Îți încheiai ziua de lucru fără să-ți oboseștI mintea sau trupul Munca nu mai era muncă, era terapie, recompensată fără întrerupere ca atare Primeai fericire, normalitate. James văzuse personalitățile tuturor oamenilor lăsându-se în voia vântului, ca o mulțime de fulgi de zăpadă de numeroase forme complicate ce cad în final într-un troian comun, inform

— Sunt beat, asta-i tot, își spuse, cu voce tare Alcoolul e un calmant Îmi trebuie încă un pahar

Traversă încăperea în direcția nișei, clătinându-se ușor Probabil că podeaua detectase acest lucru, fiindcă, atunci când apăsă pe buton, nu mai primi un martini, ci i se luă sânge din deget Peretele îi făcu analiza într-o singură clipă și îi oferi un pahar cu lichid Apăru și un mesaj luminos: „Bea totul dintr-o înghițitură. Pune paharul în chiuvetă"

Sorbi lichidul cu gust plăcut și îl cuprinse pe loc o senzație de moleșeală și de căldură. Reuși cumva să ajungă în dormitor, ușa deschizându-se ca să-l lase să treacă, și căzu în pat

Imediat ce James R. Fairchild, AAAAGTR-RHO1A, adormi, Mașinile intrară în acțiune ca să-i salveze viața Ceea ce nu însemna că s-ar fi aflat într-un pericol imediat, dar MED 8 raportă scăderea speranței sale de viață cu 0,00005 ani, ca urmare a unei toleranțe excesive față de propriile slăbiciuni, iar MED 19 îi evaluă comportamentul, înregistrat pe bandă magnetică, apreciind că era vorba de o creștere a indicelui sinuciderii cu cincisprezece puncte periculoase. O unitate de diagnosticare se detașă din peretele camerei de baie și se înclină pătrunzând în dormitor, unde se opri alături de el, silențioasă și cu mare precizie. Îi luă mai mult sânge, îi verifică pulsul, temperatura, respirația, inima și tiparul undelor craniene, apoi îi făcu o radiografie a abdomenului. Nefiind instruită să treacă și la reflexele patelare, se autoambală și se îndepărtă cu viteză

În camera de zi, o menajeră zumzăia în timp ce-şi vedea de treabă, distrugând pernele portocalii, sculptura, canapeaua şi covorul Culoarea pereţilor căpătă un ton aproape imperceptibil mai cald Noul covor se asorta cu ei

Mobila — aleasă şi livrată fără ştiinţa bărbatului adormit, era Queen Anne, în cantitate suficientă ca s-aglomereze locul. Husele ei de polietilenă rămaseră la locul lor în timp ce era dezinfectată camera

În bucătărie, FARMO 9 comandă şi primi un nou stoc de antidepresive

Pe Lloyd Young îl trezea întotdeauna zgomotul unui tractor, care nu-l înveselea mai puţin fiindcă ştia că fusese generat artificial Aproape că-i făcea ziua să-nceapă aşa cum ar fi trebuit. Rămase întins şi-l ascultă o vreme înainte de a deschide ochii

La naiba, tractoarele adevărate nu mai făceau absolut niciun zgomot. Lucrau noaptea, arând într-o oră un câmp la care un om ar fi lucrat douăsprezece zile. Maşinile pompau în sol chimicale noi şi stranii şi îl încălzeau, silindu-l să dea două recolte complete de porumb în scurta vară din Minnesota.

Nu erai de mare folos ca fermier, dar el îşi dorise întotdeauna o fermă, iar Maşinile spuneau că poţi avea ceea ce-ţi doreşti. În momentul acela, Lloyd era cam unicul om din partea locului care mai locuia la ţară, singur cu douăsprezece vaci şi cu un câine pe jumătate orb, Joe N-avea mare lucru de făcut, fiindcă Ele se ocupau de toate. Putea să se uite cum erau mulse vacile sau să meargă împreună cu Joe să-şi ridice corespondenţa sau să se uite la televizor Dar totul era liniştit şi calm, aşa cum îi plăcea lui

Cu excepţia Lor şi a pisălogelilor Lor. Voiau să-i dea lui Joe o nouă pereche de ochi mecanici, dar Lloyd spuse nu, fiindcă, dacă bunul Dumnezeu ar fi vrut să vadă, nu l-ar fi orbit Tot

așa le răspunsese și în privința operației pe cord. Era aproape ca și cum Ele n-ar fi avut destule lucruri cu care să-și ocupe timpul Își făceau întotdeauna griji pentru el, care-și purtase foarte bine singur de grijă în tot timpul petrecut la M I T[34] și în cei douăzeci de ani de inginerie

Își pierduse slujba când automatizaseră Ele totul, dar nu le putea purta pică. Dacă Mașinile erau ingineri mai pricepuți decât el, ei bine, spor la treabă!

Deschise ochii și văzu c-avea să-ntârzie la muls dacă nu se grăbea Fără ca nici măcar să se gândească, își alese din dulap salopeta de un roz-deschis, își îndesă pe cap o pălărie albastră de pai și alergă spre bucătărie

Găleata lui era lângă ușă. În ziua aceea era cea argintie — cu o zi în urmă fusese cea aurie Decise că argintiul îi plăcea mai mult, fiindcă făcea laptele să pară rece și alb

Ușa bucătăriei nu se clinti și Lloyd înțelese că i se cerea să-și pună pantofii La naiba, i-ar fi plăcut să se ducă desculț Da, la naiba

I-ar fi plăcut și să mulgă el însuși, dar Ele îi explicaseră cât de periculos era Puteai să fii lovit cu copita în cap chiar înainte să-ți dai seama! Mașinile îi îngăduiseră, ezitând, să mulgă în fiecare dimineață o vacă anesteziată, cu picioarele legate de un cadru de oțel.

Își puse niște bocanci albaștri, confortabili, și luă din nou găleata. De data asta ușa se deschise cu ușurință, timp în care se auzi cântecul îndepărtat al unui cocoș

Da, în fața lui Lloyd se închiseseră multe uși. Destul de multe ca să-l amărască, dacă n-ar fi existat Ele Știa că erau demne de încredere, deși în o mie nouă sute șaptezeci îl lăsaseră fără slujbă. Vreme de zece ani stătuse degeaba, încercase să găsească de lucru într-o fabrică, indiferent ce. Ajunsese să nu mai poată suporta, până când îl ajutaseră Ele

---

[34] Massachusetts Institute of Technology *(N t)*

În grajd, Betsy, vaca lui preferată, din rasa Jersey, fusese anesteziată şi încătuşată înainte de sosirea lui. Muzik emitea o melodie săltăreaţă, veselă, numai bună pentru muls.

Nu, ştia că lucrurile murdare nu ţi le făceau Maşinile Le săvârşeau oamenii Oamenii şi animalele, creaturile vii încercau întotdeauna să-ţi dea în cap Oricât de mult i-ar fi plăcut Joe şi Betsy, adică mai mult decât îi plăceau oamenii, nu avea cu adevărat încredere în ei.

Puteai să ai încredere în Maşini. Îţi purtau întotdeauna foarte bine de grijă Cu Ele, singura problemă era că... ei bine, ştiau prea multe. Erau mereu atât de-al naibii de deştepte şi de ocupate. Te făceau să te simţi, cumva, inutil Aproape ca şi cum Le-ai fi stat tot timpul în lumină.

Se bucură, în total, de zece minute încântătoare şi, când intră în răcoarea din lăptărie să verse găleata într-un recipient care ducea Dumnezeu ştia unde, Lloyd simţi un impuls ciudat Voia să guste laptele cald, un lucru pe care promisese că n-avea să-l facă Îl avertizaseră în privinţa bolilor, dar în dimineaţa aceea se simţea pur şi simplu prea bine ca să-şi facă griji. Îşi înclină găleata argintie către buze...

Şi un trăsnet i-o smulse, trântindu-l la podea. Sau cel puţin se simţi ca trăsnit. Încercă să se ridice şi descoperi că nu putea să se mişte O ceaţă verzuie începea să fie pulverizată din tavan Asta ce naiba mai era? se întrebă, şi îl fură somnul în băltoaca de lapte vărsat

Prima unitate MED raportă că nu existau răni superficiale. Lloyd G. Young, AAAAMTL-RHO1AB, se odihnea bine, avea pulsul ridicat, respira normal. MED 8 dezinfectă întreaga zonă şi îndepărtă urmele de lapte crud În timp ce MED 1 făcea spălături ale stomacului şi îi tampona nasul, gâtul, esofagul şi traheea MED 8 îi tăie şi îi distruse toate hainele. O unitate calorică de urgenţă îl încălzi până când i se confecţionară haine noi Deşi podeaua era capitonată, în cădere pacientul îşi

rupsese un deget de la picior Se decise să nu fie mutat, ci să i se construiască la faţa locului un pat şi un sistem de tracţiune MED 19 recomandă o pedeapsă terapeutică

Imediat ce Lloyd se trezi, televizorul prinse viaţă, înfăţişându-i un bărbat cu figură prietenoasă şi cu părul alb

— Te bucuri de toată simpatia mea, spuse acesta. Tocmai ai supravieţuit, scăpând din ceea ce numim „Accidentul Mortal Numărul Unu", o căzătură urâtă în locuinţa personală. Şi asta datorită într-o măsură Maşinilor noastre, care ţi-au salvat viaţa şi te-au ferit de o

Bărbatul ezită, în timp ce în spatele lui apăru brusc un mesaj scris. „INFECŢIE BACTERIANĂ" Pe urmă continuă

— ... prin îndepărtarea fizică de pericol. Fiind singurul mod de acţiune la care puteam apela, rănirea ta nu putea fi evitată. *Decât de tine însuţi* În ultimă instanţă, tu eşti *singura* persoană care poate face toată ştiinţa modernă să-ţi fie de folos.

Bărbatul arătă spre Lloyd

— Şi singura persoană care poate ajuta la reducerea numărului şocant al deceselor O să cooperezi, nu-i aşa? Mulţumesc

Ecranul se întunecă, iar aparatul îi oferi o broşură.

Era relatarea completă a accidentului său, plus o avertizare în privinţa laptelui nepasteurizat. Îl anunţa că trebuia să stea în pat o săptămână şi-l îndemna să-şi folosească telefonul şi PRIETENII

Profesorul David Wattleigh stătea în apa călduţă a piscinei sale din sudul Californiei şi îşi dorea să înoate. Dar înotul era interzis Gadgeturile aflau cumva ce face, presupunea el, fiindcă, de fiecare dată când se afunda în apă astfel încât să-i treacă de piept, motorul resuscitatorului lansa o avertizare hârâită de pe marginea piscinei Suna ca mârâitul unui câine

ciobănesc. Sau, reflectă el, cu al unui Câine al Cerului[35], un anti-Mefisto venit să-l ademenească pe calea virtuţii

Wattleigh rămase perfect nemişcat pentru o clipă, apoi îşi scoase fără tragere de inimă din apă trupul rozaliu şi rotofei Ah, nu era cu nimic mai presus decât o baie în cadă Intrând în casă, aruncă o privire dispreţuitoare şi dezgustată către Maşina bondoacă

Se părea că tot ce-şi dorea să facă era interzis Din ziua când fusese silit să abandoneze literatura engleză a secolului al XIX-lea, *mechanica* îşi îngrămădise constrângerile în jurul lui, despărţindu-l, rând pe rând, de toate vechile plăceri Îi dispăruseră pipa şi vinul de Porto, prânzurile îmbelşugate, înotul de dimineaţă În locul bibliotecii avea acum un soi de distribuitor automat, care-i „distribuia" câte două pagini dintr-un Dickens pe de-a-ntregul cenzurat. Vesele şi pline de culoare, pasajele spirituale erau tipărite cu litere mari, de manual şcolar Îl deprimau cu desăvârşire

Însă nu se lăsase înfrânt pe de-a-ntregul. Arunca anatema asupra Maşinilor în toate scrisorile pe care i le adresa Delphiniei, o cunoştinţă imaginară, şi ducea o luptă neostoită cu sufrageria în privinţa prânzurilor sale.

Dacă nu-i refuza efectiv mâncarea, sufrageria făcea tot posibilul ca să-i alunge pofta de mâncare. În diverse rânduri îi vopsise pereţii în culoarea gălbuie a fierii, îi pusese o muzică zgomotoasă, hârşâită, îi proiectase pe pereţi nudurile unor grăsani. În fiecare zi îi făcea o nouă şmecherie şi în fiecare zi Wattleigh se dovedea a fi mai şmecher decât ea

Îşi puse roba academică şi intră în încăpere pregătit de luptă Văzu că, în ziua aceea, sufrageria era capitonată cu catifea verde şi luminată de un candelabru de aur Masa era mare, din stejar masiv, negeluit Pe ea nu se găsea nici măcar o fărâmă de mâncare

---

[35] *Hound of Heaven* poem de Francis Thompson (1859–1907) *(N t)*

În schimb era o femeie blondă, atrăgătoare.

— Salut, spuse ea, sărind de pe masă Eşti profesorul David Wattleigh? Ţi-am găsit numele prin PRIETENI şi am venit pur şi simplu să te văd

— Sunt... încântat de cunoştinţă, se bâlbâi el.

În loc de replică, ea îşi desfăcu fermoarul rochiei

MED 19 aprecie ceea ce urmă drept o tendinţă de a atenua influenţa amăgirii dăunătoare numite „Delphinia" MED 8 calculă rezultatele unui an de tratament şi descoperi că pierderea în greutate rezultată putea mări speranţa de viaţă a pacientului Wattleigh cu nici mai mult, nici mai puţin de 0,12 ani.

După ce Helena se duse la culcare, profesorul făcu câteva partide cu Şahistul Ideal Fusese cândva membru într-un club de şah şi nu voia să rupă cu desăvârşire legătura cu jocul Puteai rugini cu uşurinţă Fu uluit văzând de câte ori trişă Şahistul Ideal ca să-l poată lăsa să câştige

Dar câştigă, joc după joc, şi partenerul său îşi legănă de fiecare dată capul de plastic dintr-o parte într-alta, chicotind:

— Ei, de data asta chiar m-ai bătut, Wattleigh Mai facem una?

— Nu, răspunse el, în cele din urmă dezgustat

Maşina îşi plie supusă tabla de şah şi plecă altundeva, deplasându-se pe rotile.

Wattleigh se aşeză la biroul său şi începu o scrisoare către Delphinia

„Draga mea Delphinia", scrise, cu vechiul său stilou de oţel, pe hârtie fină, liniată. „Azi, în timp ce (înotam) făceam o baie la Brighton, mi-a trecut ceva prin minte. Ţi-am povestit adesea, plângându-mă la fel de des, despre purtările servitorului meu, M Creatura, fiindcă nu mă pot convinge să-i spun «el» sau «ea», se poartă deplorabil în ceea ce priveşte scrisorile pe care ţi le adresez, ajungând chiar să-mi turtească penițele

stilourilor sau să-mi ascundă hârtia N-am concediat-o din cauza acestui spectacol dizgrațios, pentru că sunt legat de această creatură — da, *legat*, printr-o soartă stranie (și teribil de secretă), care mă face uneori să mă-ntreb cine e stăpânul și cine e sluga. Îmi aduce aminte de o comedie veche în care stăpânul și servitorul și-au schimbat rolurile, exact ca și stăpâna și servitoarea, apoi s-au întâlnit, aceasta întâmplându-se, firește, în prozele lui..."

Aici se încheie de fapt misiva, fiindcă profesorul nu reuși să găsească adevăratul autor După ce scrise, tăind apoi cu câte o linie „Dickens, Dryden, Dostoievski, Racine, Rousseau, Camus" și încă vreo alte douăsprezece nume, i se termină cerneala din stilou Știa că n-avea rost să ceară alta, fiindcă Mașina era cu înverșunare împotriva acelei scrisori..

Uitându-se pe fereastră, văzu o ambulanță cu dungi strălucitoare, roz și aurii. Prin urmare, doctorul de alături pleca spre un ținut al zombilor, nu? Sau, folosind denumirea corectă, la Sanatoriul pentru Asociali. În est li se spunea „musulmani"; în vest le spuneau „zombi", dar era vorba de unul și același lucru; de morții vii, care n-aveau nevoie nici de case sofisticate, nici de jocuri, nici de cerneală Le trebuia doar hrană intravenoasă, și încă destul de puțină Draperiile se traseră singure și Wattleigh știu că doctorul era scos din casă Își încheie gândul întrerupt

și, în orice caz, el unul era pe de-a-ntregul nemulțumit de scrisoarea aceea. Nu pomenise de Helena, de prânz, de resuscitatorul care mârâia la el și de atât de multe altele. Ar fi putut să umple volume întregi, dacă ar fi avut cerneală, dacă nu l-ar fi lăsat memoria când se așeza să scrie, dacă nu...

James stătea cu coatele sprijinite de placa de marmură a șemineului din apartamentul Maryei, trecându-i în revistă și evaluându-i pe ceilalți oaspeți. Printre ei era un fermier din Minnesota, incredibil de obtuz, care pretindea că fusese

cândva inginer, dar care abia dacă știa ce e o riglă de calcul Marya se afla în compania unui tânăr musculos, un fost matematician pe nume Dewes sau Clewes, care îi displăcuse lui James de la prima vedere. Ea se pregătea să joace șah cu un californian puțin cam prea rotofei, în timp ce prietena acestuia, Helena Hershee, o făptură blondă, frumoasă, stătea alături, în chip de chibiț

— Sunt practic un campion, explică Wattleigh, aranjând piesele. Așa că poate aș putea să joc fără o tură sau chiar fără amândouă

— Cum vrei, răspunse Marya Eu n-am mai jucat de ani Nu-mi amintesc aproape nimic altceva în afară de Matul cu Nebunul.

James se apropie fără grabă și rămase lângă Helena, privind jocul

— Sunt James Fairchild, se prezentă, adăugând, aproape sfidător: Doctor în medicină

Buzele Helenei, prea strălucitoare din cauza rujului, se deschiseră

— Am auzit de tine, murmură ea Ești doctorul Fairchild cel agresiv, care-și schimbă foarte repede prietenii, nu-i așa?

Marya își ridică privirea de la tabla de joc. Ochii ei păreau să fie lipsiți de pupile și James ghici că era îndopată cu ritalin

— James nu e nicidecum agresiv Dar se-nfurie când nu-l lași să te psihanalizeze.

— Nu perturbați jocul, le ceru Wattleigh

Își puse ambele coate pe masă, într-o atitudine care sugera concentrarea

Helena nu auzise remarca Maryei. Se întorsese să-l privească pe matematicianul musculos, care-i ținea o prelegere lui Lloyd

— La naiba, da. Mașinile trebuie să se ocupe de tot ce are legătură cu nașterea și creșterea copiilor Altminteri am avea o explozie demografică, înțelegi? Vreau să spun că am rămâne fără hrană

— Îi alegi într-adevăr cu grijă, Marya, comentă James arătând către tânăr Ce s-a-ntâmplat cu „scriitorul" ăla? Porter, nu? Cristoase, parcă-l aud zicând: "Există, zău!"

Râse zgomotos

Capul Maryei se ridică din nou, cu lacrimi în ochii fără pupile

— Porter a ajuns la spital Acum e musulman, răspunse, radiind Aș vrea să simt ceva pentru el, dar Ele nu mă lasă.

— e ca legea lui Maltus sau a cui o fi Animalele se înmulțesc mai repede decât plantele, continuă matematicianul, adresându-i-se fermierului.

— Șah mat, zise Marya, și sări în picioare James, ai o țigară cu zahăr? Cu ciocolată?

El scoase un trabuc de un portocaliu strălucitor

— Mă tem că numai portocală amară. Cere-i Mașinii

— Azi mi-e frică să-i cer ceva Mă tot îndoapă cu medicamente... James, pe Porter l-au luat acum o lună și de-atunci nu mai sunt în stare să pictez Crezi că sunt nebună? Mașina e de părere că da

— Mașina, spuse el retezând capătul trabucului cu dinții, are întotdeauna dreptate

Văzând că Helena plecase să se așeze pe canapeaua chinezească a Maryei, își ceru scuze cu o înclinare a capului și o urmă

Wattleigh continua să studieze Matul cu Nebunul

— Nu înțeleg Pur și simplu nu înțeleg, zise el

— e ca în povestea cu iepurele și broasca țestoasă, tună matematicianul, iar Lloyd dădu din cap cu un aer solemn. Cel lent nu-l poate ajunge niciodată pe celălalt din urmă, înțelegi?

— Ei, e un punct de vedere corect, vorbi Lloyd Un punct de vedere corect Însă eu credeam că învingătorul e cel lent

— Oh

Dewes (sau Clewes) căzu într-o tăcere meditativă

Marya umbla prin încăpere, atingând feţele ca o oarbă în căutarea unui cunoscut

— Dar nu înţeleg! repetă Wattleigh

— Înţeleg eu, murmură James, cu trabucul în gură

Simţea fumul dulce-amărui în gură, dens ca un lichid Înţelegea, chiar foarte bine Se uită la toţi pe rând. un fost matematician care avea probleme când trebuia să facă diferenţa dintre aritmetică şi geometrie; un fost inginer, idem; un pictor căruia nu i se îngăduia să picteze, şi nici măcar să aibă sentimente; un fost „campion" la şah, care nu era în stare să joace. Şi mai rămânea Helena Hershee, amanta sărmanului idiot Wattleigh

— Înainte de Maşini...? începu el

— Eram judecătoare, răspunse ea, plimbându-şi provocatoare degetele pe ceafa lui Dar tu? Ce fel de doctor ai fost?

1988 d Hr

— Era în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, spuse Jim Fairchild.

Stătea întins pe canapeaua lungă, cu dungi de tigru, având un exemplar din *Hot Rod Komiks* peste ochi.

— Credeam c-a început abia în anii şaizeci, zise Marya

— Da, dar denumirea de „musulman" a apărut în lagărele de concentrare naziste. Acolo erau oameni care nu puteau — înţelegi — să suporte. Încetau să mai mănânce, să mai vadă şi să mai audă. Toată lumea le spunea „musulmani", fiindcă semănau cu mahomedanii, mistici...

Vocea i se stinse, fiindcă se gândea la al Doilea Război Mondial La zilele bune de demult, când omul îşi definea propriile reguli Fără Maşini care să-i spună ce e de făcut.

Trăia deja cu Marya de câteva luni. Ea era iubita cuiva, exact cum Marya cealaltă, din *Hot Red Komiks*, era iubita celuilalt El, Jim (Iadul-pe-Roţi) White *Komiks* avea ceva

ciudat. Era viaţă adevărată, fiind, în acelaşi timp, mai bună decât viaţa adevărată

Marya — Marya lui — nu era intelectuală. Nu-i plăcea să citească şi să gândească, cum îi plăcea lui, dar era OK, fiindcă bărbaţii trebuiau să facă tot ce însemna lectură, gândire, luptă şi omor. Marya stătea într-un colţ, pe un scaun de culoarea levănţicii, cu spătar profilat, desenând cu creioanele sale. Jim îşi ridică trupul lung şi zvelt de pe canapea cu mişcări leneşe şi veni în spatele ei, să-i vadă desenul

— Femeia asta are nasul strâmb, comentă el

— Nu contează, prostule E un desen de modă Singurul lucru important e rochia

— Bine, şi cum se face că are părul galben? Oamenii n-au păr galben

— Helena Hershee îl are

— Nu, nu-i adevărat!

— Ba da!

— Ba nu, nu e galben, e nu e galben

Tăcură amândoi, fiindcă Muzik cânta melodia lor preferată. Fiecare avea un cântec favorit — al lui Jim era *Blap*, iar al Maryei, *Da, ştiu că ţin cu-adevărat la tine!* —, dar aveau şi unul pe care-l preferau amândoi Se intitula *Tragedie personalizată*, unul dintre cele în care Muzik imita vocile lor, cântând în armonie·

Jim Gunn avea o slujbă personalizată
Şi Marya era iubita lui.
Se iubeau c-o dragoste atât de minunată
Cum alta-n lume nu-i.
Dar lui nu i se permitea să-şi conducă maşina,
Iar oarba Marya n-avea s-o vadă niciodată,

Tragedie per-so-na-a-li-i-za-tă-ă-ă

Cântecul continua, povestind cum îşi dorea Jim Gunn, mai mult decât orice pe lume, să poată plăti o operaţie pentru ochii iubitei sale, care-şi dorea să admire maşina personalizată Aşa să s-a urcat la volan şi s-a dus să jefuiască un magazin, dar cineva i-a recunoscut maşina Poliţia l-a împuşcat, dar

El i-a dat Maryei un ultim sărut,
Poliţistul a tras atunci şi în ea
Dar ea spus: Să-ţi văd maşina am putut!
E aurie şi albastră ca marea!
El a zâmbit şi-apoi strângând-o-n braţe a murit,
Fericit că văzuse şi ea maşina o dată

Tragedie per-so-na-a-a-li-i-za-tă-ă-ă

Bineînţeles că, în viaţa reală, Marya vedea foarte bine, Jim n-avea maşină şi nu existau poliţişti. Dar pentru ei era oricum adevărat Într-un anumit sens, pe care nu puteau să-l explice, simţeau că dragostea lor era o tragedie.

Ştiind că Jim se simţea singur şi trist, Marya se apropie şi-l sărută pe ureche Se întinse lângă el şi adormiră imediat amândoi

Bilanţul întocmit de MEDCENTRAL raporta că NORDAMER avea o populaţie de 250 000.000, stabilizată Cu excepţia câtorva defecţiuni ale incubatoarelor şi a unei cuve cu embrioni infestaţi în mod accidental, se aştepta un progres, cu rata natalităţii egală cu a mortalităţii. Comportamentul mediu se deplasase din nou către asocial, iar CONTROLUL UTERIN arăta că 90,2 la sută dintre adulţi fuseseră admişi în ambele sanatorii de importanţă majoră

Anormalilor incisivi li se provoca regresul către adolescenţă, pentru că nu exista nicio altă metodă complet

satisfăcătoare de normalizare fără terapie de şoc şi fără contraindicaţiile implicate

Lloyd îşi scoase ceasul din buzunarul pieptarului salopetei. Mâinile lui Chicken Licken* arătau drept în sus, ceea ce însemna că era exact ora când trebuia adusă corespondenţa, înainte să-nceapă la televizor serialul de desene animate *Ferma* Lăsându-se în voia unui impuls, Lloyd îşi puse ceasul în gură şi-l mestecă Era delicios, dar îi oferi puţină plăcere Totul era prea simplu, prea blând. Voia să i se-ntâmple lucruri excitante, ca în *Ferma*, când Angus cel Negru încerca să-l ucidă pe erou, pe Micul Lloyd, stricându-i Maşina, şi Micul Lloyd îl înjunghia cu o seringă în formă de furcă şi-l trimitea la sanatoriu.

Ştiind că e timpul să plece după corespondenţă, Joe cel Mecanic apăru în fugă din spatele casei. Începu să dea din coadă şi să scheaune nerăbdător. Faptul că nu era un câine adevărat nu schimba nimic, se gândi Lloyd în vreme ce se îndreptau agale spre cutia poştală. Lui Joe îi plăcea când îi scărpinai urechile. Puteai să-ţi dai seama, după privirea ochilor lui. Era mai vioi şi mai amuzant decât primul Joe

Lloyd se opri o clipă, aducându-şi aminte ce trist fusese când murise Joe. Era un gând de o melancolie plăcută, dar Joe cel Mecanic ţopăia acum în jurul lui şi lătra nerăbdător Îşi continuară drumul

Cutia poştală era plină-ochi. Găsi un komik nou, intitulat *Fermierul Lloyd şi Joe*, şi o cutie mare, plină cu jucării noi

Cu toate acestea, mai târziu, după ce citi komikul, se uită la serialul *Ferma* şi se jucă o vreme cu setul lui de construcţii, îşi simţi cumva sufletul greu, deprimat. Nu era bine să fii singur tot timpul, hotărî el Poate-ar fi trebuit să plece la New York, să-i vadă pe Jim şi pe Marya Poate că Maşinile lor erau altfel, nu atât de autoritare

Pentru prima oară îi trecu prin minte un alt gând, unul bizar Poate-ar fi trebuit să *locuiască* în New York.

DRAGĂ DELPHINIA, (tastă Dave) ASTA VA FI ULTIMA MEA SCRISOARE CĂTRE TINE, FIINDCĂ NU TE MAI IUBESC ACUM ŞTIU CE MĂ FĂCEA SĂ NU MĂ SIMT BINE, ERAI TU DE FAPT, TU EŞTI MAŞINA MEA, NU-I AŞA? HA, HA FAC PARIU CĂ NU TE-AI GÂNDIT CĂ ŞTIU

ACUM O IUBESC PE HELENA MAI MULT DECÂT PE TINE ŞI PLECĂM LA NEW YORK, SĂ NE VEDEM CU O MULŢIME DE PRIETENI, SĂ MERGEM LA O MULŢIME DE PETRECERI ŞI SĂ NE DISTRĂM O GRĂMADĂ ŞI PUŢIN ÎMI PASĂ DACĂ N-O SĂ TE MAI VĂD NICIODATĂ

SĂRUTĂRI ŞI MULT NOROC PENTRU O FATĂ EXCELENTĂ,

DAVE W

După un cutremur care nimici şaptesprezece milioane de ocupanţi ai Sanatoriului de Vest, MEDCENTRAL ordonă să fie mutaţi toţi ceilalţi în est Toţi anormalii care nu locuiau în apropierea sanatoriului din est se lăsară de asemenea convinşi să părăsească New York-ul Se apelă la următoarele metode de convingere:

Umiditatea şi presiunea atmosferică urcară treptat până la un disconfort de 0,9, în timp ce pe toate suprafeţele din jurul pacienţilor erau proiectate intermitent imagini subliminale ale New York-ului.

Dave şi Helena veniseră cu metroul din LA şi erau obosiţi şi supăraţi Drumul propriu-zis nu durase decât două sau trei ore, dar, ca să ajungă la Jim şi Marya, petrecuseră încă o oră într-un taxi

— E un taxi electric, le explică Dave, nu merge decât cu un kilometru şi jumătate pe oră. Eu unul sunt sigur că n-o să mai repet niciodată călătoria asta

— Mă bucur că aţi venit, zise Marya Ne-am simţit cumplit de singuri şi de trişti.

— Da, adăugă Jim, şi am o idee Putem înfiinţa un club, înţelegeţi, împotriva Maşinilor Am calculat totul O să

— Păpuşel, povesteşte-le despre zombi — adică despre musulmani, spuse Helena.

Dave vorbi cu o privire excitată, sălbatică

— Isuse, da, în tren aveau un milion de vagoane cu ei, şi toţi stăteau în sticle La început n-am fost sigur ce erau, înţelegeţi, aşa că m-am dus să mă uit la unul. Era un bărbat ciolănos, fără păr, într-o sticlă din interiorul altei sticle Arăta foarte ciudat

În onoarea sosirii lor, Muzik cântă melodiile preferate de toţi patru. *Zonk, Da, ştiu că ţin cu-adevărat la tine, Blap, Iată-l pe păpuşelul meu*, în timp ce pereţii deveniră pentru o clipă transparenţi, arătând o privelişte a turnurilor aurii ale New York-ului care-ţi tăia răsuflarea. Lloyd, care nu vorbea cu nimeni, stătea într-un colţ, bătând tactul muzicii. El n-avea niciun cântec preferat

— Vreau să-l numesc Clubul Jim Fairchild, spuse Jim. Scopul lui va fi să scăpăm de Maşini. Să le dăm afară în şuturi!

Marya şi Dave se aşezară pentru un joc de şah

— Ştiu cum o putem face, continuă Jim. Iată care e planul meu. Cine a adus la început Maşinile aici? Guvernul Statelor Unite. Ei bine, guvernul ăsta nu mai există. Prin urmare, Maşinile sunt ilegale Corect?

— Corect, răspunse Helena

Lloyd continua să bată din picior, deşi Muzik nu mai cânta

— Sunt proscrise, zise Jim Trebuie să le ucidem!

— Dar cum? întrebă Helena

— Încă n-am pus la punct detaliile Daţi-mi timp Fiindcă, ştiţi, Maşinile ne fac rău

— Cum aşa? întrebă Lloyd, parcă de foarte departe

— Am avut cu toţii posturi bune, am fost inteligenţi Cu mult timp în urmă. Acum ne prostim. Ştiţi?

— E adevărat, încuviinţă Helena.

Deschise o sticluţă minusculă şi începu să-şi vopsească unghiile de la picioare.

— Cred, adăugă Jim, uitându-se urât în jur, că Maşinile vor să ne facă pe toţi musulmani Vrea vreunul dintre voi să fie îndesat într-o sticlă? Eh?

— Într-o sticlă din altă sticlă, îl corectă Dave, fără să-şi ia ochii de la tabla de joc

Jim continuă

— Cred că Maşinile ne droghează ca să ne facă musulmani Sau au, poate, un soi de rază care ne prosteşte Poate o rază X

— Trebuie să facem ceva, spuse Helena, admirându-şi unghiile

Marya şi Dave începură să se certe în privinţa modului în care se mută pionii.

Lloyd continuă să bată din picior, măsurând timpul

1989 d.Hr

Jimmy avea o idee bună, dar nimeni nu voia să-l asculte Îşi aducea aminte că, o dată, când era el un băieţel, o Maşină pentru Ouă le scotea din coji şi le punea în plastic — în nişte chestii de plastic. O făcea într-un mod amuzant Jimmy nu ştia de ce era atât de amuzant, dar râse şi tot râse, doar gândindu-se la asta. Ouă proaste, proaste, proaste

Mary avea o idee, una într-adevăr bună. Numai că nu ştia cum s-o descrie, aşa că luă un creion şi desenă o Maaare! imagine a Maşinilor mami Maşina şi tati Maşina şi toţi micuţii copilaşi Maşină.

Loy-Loy vorbea Construia o casă din cuburi

— Acum îi pun uşa, spuse. Iar acum de ce e fereastra mai mică decât casa? Nu ştiu. Uite coşul de fum şi asta e turla şi deschide uşa şi unde-s toţi oamenii? Nu ştiu

Helena avea un ciocan de lemn și bătea toate cuiele Bang! Bang! Bang!

— Un, doi, trei! zise ea Banga-banga-bang!

Davie scosese piesele de șah și le aliniase în rânduri de câte două. Ar fi vrut să le pună câte trei, dar, cumva, nu era în stare Asta îl înfurie și începu să plângă

Pe urmă una dintre Mașini veni și-i îndesă ceva în gură, și toată lumea voia așa ceva și cineva țipa și veniră mai multe Mașini și

Mesajul codificat sosi la MEDCENTRAL Ultimii cinci anormali fuseseră vindecați și toate funcțiile fizice și mentale le fuseseră reduse la caracteristicile standard Toate informațiile importante despre ei fuseseră comutate în RESURSELE UTERINE, care înregistraseră primirea la ora 4:00 GMT, ziua 1, anul 1989 MEDCENTRAL se declară de acord cu reperele temporale, apoi se autodeconectă

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață:

„O specie fericită" este o versiune a ceea ce-mi place să consider a fi Utopia Oribilă. Piesa *Cântăreața cheală* de Ionescu* prezentase deja o lume lipsită de rău. Dintr-un punct de vedere, acesta a fost modelul meu; am încercat să prezint o lume lipsită de durere În ambele cazuri, se obțin aceleași fenomene: fără rău sau durere, preferințele și alegerile sunt lipsite de sens, personalitățile se încețoșează, chipurile se contopesc cu fundalurile lor, iar gândirea devine superfluă și dispare. Cred că acestea sunt rezultatele inevitabile ale atingerii Utopiei, dacă facem greșeala să presupunem că Utopia este

egală cu fericirea perfectă. La urma urmelor, în capetele tuturor există un centru al plăcerilor Implantați un electrod acolo și probabil că vom fi perfect fericiți, constant, în schimbul unui consum zilnic de electricitate în valoare de câțiva bănuți

Din ce material să ne construim Utopia, dacă nu din fericire? Poate din evitarea durerii? Din protecția perfectă împotriva bolilor, accidentelor, dezastrelor naturale? Pe acestea le câștigăm doar cu prețul contactului cu mediul nostru — finalmente, cu costul umanității noastre. Devenim „eterizați", în ambele sensuri ale cuvântului propuse de Eliot*· amorțiți și ireali

Povestirea aceasta le poate părea unora ireală și ipotetică Pot doar să atrag atenția că în prezent zeci de firme inventează și dezvoltă noi echipamente electronice de diagnoză; în scurt timp, medicii vor depinde aproape total de mașini pentru diagnostice corecte. Nu există niciun motiv pentru care ar trebui să se oprească acolo, mai exact înainte de a produce medici artificiali

Dacă vom opta să construim mașini care să ne vindece, trebuie să fim siguri că știm ce putere le încredințăm și ce le cerem în schimb În „O specie fericită", elementul prin intermediul căruia se manifestă lumea anesteziată este un soi de duh din clondir: Sclavul Apăsării de Buton Este un duh cu o minte extrem de literală, care ne va da *exact* ceea ce vom cere — nici mai mult și nici mai puțin. Norbert Wiener* a remarcat similitudinea dintre comportamentul mașinilor cu gândire literală și cel al elementelor magice din basme, mituri, povești cu fantome, ba chiar din glumele moderne

Semele s-a gândit că vrea ca Zeus să facă dragoste cu ea exact așa cum ar fi iubit el o zeiță... și a fost fulgerată. Ucenicul vrăjitorului a crezut că-și va transfera munca unui ajutor magic. Wells a scris despre un funcționar destul de lipsit de imaginație, care a oprit brusc mișcarea de rotație a Pământului La un capăt al spectrului se află povestiri horror

ca „Partenerul de dans" sau „Laba de maimuță", iar la celălalt se găsește gluma lui Lennie Bruce despre vânzătorul care a lăsat un djinn să se ocupe de prăvălia sa Iar primul client i-a cerut djinului: „Tratează-mă cu o ciocolată topită".

Dacă decidem că de fapt dorim sănătate, securitate, absența durerii, atunci trebuie să fim dispuși să ne oferim individualitatea pentru așa ceva Utilizarea oricărei unelte implică o pierdere a libertății, așa cum Freud a subliniat în *Disconfort în cultură* Când a început să folosească toporul, omul a pierdut libertatea de a se cățăra sau de a umbla în patru labe, dar, mai important, a pierdut libertatea de a nu folosi toporul. Acum ne-am pierdut libertatea de a ne descurca fără computere și deja nu se mai pune problema de a le oferi putere asupra noastră, ci doar câtă putere, de care fel și de cât de repede o vom ceda

Un profesor de la Universitatea Minnesota mi-a povestit cândva că întârziase cu acordarea notelor la sfârșitul unui semestru Secretara catedrei îi telefona întruna, întrebându-l dacă nu era gata În cele din urmă l-a sunat un funcționar de la administrație, care, aflând că nu atribuise încă notele, a exclamat exasperat: „Domnule profesor, dar mașinile așteaptă!"

Așteaptă, într-adevăr

INTRODUCERE LA „ÎNTÂLNIRE CU UN ȚĂRĂNOI"

Prima dată când l-am văzut pe Jonathan Brand era întins pe un promontoriu ierbos în Milford, statul Pennsylvania, și purta bocanci de drumeție, rucsac în spate, cuțit de vânătoare cu șase lame la brâu și ecuson cusut pe cămașa albastră, care anunța că era membru al Asociației Pădurarilor Americani, sau așa ceva Stătea întins, proptit în coate, cu un fir de iarbă între buze, și privea cum o jumătate de duzină dintre giganții mai vârstnici, mai sofisticați ai science-fictionului se împroșcau reciproc cu bere pe peluza reședinței lui Damon Knight Jonathan Brand era amuzat

Bunătatea mea înnăscută îmi interzice să explic motivul pentru care James Blish, Ted Thomas*, Damon și Gordy Dickson* țopăiau într-o manieră atât de scandaloasă. Bunătatea și suspiciunea că inocența aceea a copilăriei sau a naturii este cea care oferă însuflețirea pentru excelentele lor proze Doamne ferește!

Jon se afla în Milford pentru a 11-a Conferință anuală a scriitorilor de science-fiction, o săptămână de discuții, seminare și ateliere de lucru, în care membrii breslei au făcut schimb de idei, informații de piață și tricouri ude pentru a se descurca mai ușor în profesia aleasă.

El a făcut o impresie remarcabilă participanților Umorul prompt, familiaritatea cu SF-ul și, în primul rând, majoritatea textelor pe care le-a prezentat ca să fie evaluate în atelierele de lucru l-au făcut o voce nouă, care merita să fie ascultată. Proza pe care a propus-o pentru a fi comentată — un act extrem de apropiat de harachiri — a fost citită de toți scriitorii prezenți, iar criticile au fost aspre Așa se întâmplă întotdeauna Iadul

gol-goluţ şi predilecţiile declarate ale unei adunări de vizionari reputaţi nu garantează mângâierea unui suflet creativ sau convingerea sa că ar trebui să fie altceva decât calfă de cărămidar Însă Jon şi povestirea lui au scos-o la capăt destul de bine. Laudele au fost oneste şi cu foarte puţine rezerve Jon a ieşit atât de bine, încât l-am întrebat dacă i-aş putea cumpăra textul pentru antologia aceasta. A făcut câteva modificări editoriale minore şi povestea apare aici.

Jonathan Brand recunoaşte că urmează cam de prea multă vreme cursurile postuniversitare la Carnegie Tech Trăieşte singur, în timpul semestrului merge zilnic pe jos la şcoală, hibernează vara, nu are telefon, iubeşte tramvaiele, detestă să vorbească ori să asculte, îi place să citească şi să scrie, refuză să-şi mărturisească vârsta, condiţia de servitute maritală, educaţia sau orice altă blestemăţie care ar face introducerea aceasta să fie mai interesantă decât simplul anunţ că Jonathan Brand a scris o povestire foarte amuzantă, uşor dementă, ireverenţioasă şi în mod clar periculoasă pentru cartea aceasta

ÎNTÂLNIRE CU UN ȚĂRĂNOI

de JONATHAN BRAND

De unde să știu eu ce l-a scos din sărite pe țărănoiul ăla nerod? Era bătrân. Era nerod Era ultimul dintre țărănoi. Dumneata nu ți-ai ieși din sărite? Dar, oricum, o să-mi sprijin poliția locală, o să depun mărturie despre conversația care a precedat sfârșitul drăgălașului patriarh Cine știe, *post hoc, ergo propter hoc*?

Bine, bine, sunt serios Zău Dacă ai impresia că nu sunt serios, poți să-mi studiezi diplomele și cărțile de credit. Am o licență, un masterat, am vreo zece doctorate. Tata pune în funcțiune o mulțime de planete, au o grămadă de universități Și uite-așa am ajuns eu să particip la această conferință deosebit de stilată care are loc chiar aici, pe bătrâna voastră planetă pitorească, și anume Colocviul Academiei Universale de Științe, Octantul de Nord-Vest

Eu unul n-aș zice că sunt tocmai un erudit Am mai degrabă experiență la improvizație și droguri, dar mă pasionează mediul academic. Tipii ăia vorbesc, îți spun Onorate Judecător, Domnule Ofițer, Distinse Domn etc., totul într-o singură frază, nu se lasă împiedicați, fără punctuație, fără sens, dar, oh, ritmul, structura și echilibrul! Acum, aceste lucruri constituie, de asemenea, judo, fără a mai pomeni de improvizație, fără a mai pomeni de sex, care sunt, toate, elemente-cheie în șuvoiul vieții.

Cum adică... „nu te abate de la subiect"? Mă căznesc să-ți ofer o imagine de ansamblu sau o prezentare generală a acestui cadru doct în care a fost înglobată întreaga întâlnire interpersonală, vreau să spun eu și prietena mea Patsy și acest țărănoi bătrân, cu barba lui care e sută la sută păr uman, eu, ea

şi el stând toţi la un pahar în Barul Contınuum dın Hotelul Trans-Port, locul unde se ţine sus-menţionatul colocvıu. Da, ştiu că ştiţi, Sanctitatea Voastră, Domnule Magistrat şi/sau Judecător de Pace

Acum sımţı nevoıa să ştıı despre Patsy? Treaba cu Patsy este că are un tată care e, înainte de toate, un om bogat şi, de asemenea, se ocupă de construcţii, ca şi tatăl meu, iar cei doı babaci sunt nerăbdători să-şi unească dinastiile, tânjesc să strângă în braţe, să legene şı să ajute să eructeze un moştenitor cârlionţat, aşa că ne-au trimıs pe Patsy şi pe mine împreună într-o croazieră Toată povestea asta e un plan transparent, relaţıa noastră trebuıe să se coacă şı să devină dragoste. Înaıntea oului a fost găina, ha-ha! Aı răbdare, Şerifule, Omule al legii, Pistolarule, nu da din mână şi nu flutura braţul lung al legii, ajung la subiect O să fiu extrem de recunoscător dacă şi când n-o să-ţi sară ţandăra. O dată pe zi îmi ajunge cu vârf şi îndesat

OK, dacă totul e în regulă, nu te mai crıspa acum şı-o să încep să-mi amintesc de-a fir a păr toată conversaţia în urma căreia bătrânul ţărănoi ţicnit a luat-o razna, şi anume s-a culcat pe covoraş şı l-a molfăit, făcând sımultan spume la gură şı plângând. Pentru început, vine la mine în bar, se prezintă, eu am o faţă prietenoasă, nu resping oamenii simpli. Cum aş putea să-mi amintesc numele bătrânului ţăran? Era Doctor cumva Tipul ăsta bătrân pare a fi floarea intelectualităţii de pe planeta sa, cel mai de soi vlăstar, vreau să zic vârful în tehnologie, muzică, chırurgie, politică, poate şi improvizaţie şı sex, nu mai ştiu Îmi dă ımpresia că planeta lui e strıct iarbă albastră, adică-i un exportator de mărgele de sticlă şi rogojini, dar în acelaşi timp oamenii îşi comasează creditele, populaţia feminină îşi topeşte cerceii de aur, îl expediază pe boşorogul ăsta la Colocvıu Bagă de seamă, nu arunc cu noroi în această dorinţă lăudabilă, şi anume ca Universıtatea Podunk să trimită un profesor la Colocvıu, îndrăznesc să spun că e un mare câştıg pentru U Podunk

Aşadar, făceam conversaţie, eram destul de prietenoşi, eu plătesc şi, văzând că se ocupă şi de teologie, iar eu nu desconsider subcultura populară, zic: „Ei bine, spune, stârneşte în mine un amestec de milă şi teroare, povesteşte-mi unul dintre vechile voastre mituri, fără îndoială frumoase". Iar căruntului muzician/preot/chirurg îi convine, se lansează într-un mit al creaţiei, despre care-aş zice (fiindcă am urmat nu câteva cursuri în trecut, ci cursuri în „Trecut", ha-ha) că e mai minunat decât orice. Dar pe la jumătatea nobilului său recital, consacrat de secole, transmis pe cale orală de dinastii de barzi orbi, mă cuprinde dintr-odată senzaţia distinctă că planeta lui este una dintre cele construite de firma tatălui meu!

Aşadar, asta chiar e o coincidenţă şi, fără să stau să mă gândesc, în entuziasmul meu juvenil, scot o broşură care face reclamă companiei tatălui meu, care a deschis calea procesului Evoluţiei fotosintetice accelerate Ca să fiu suficient de concis, acesta este un proces pentru crearea unor planete locuibile din orice pendulează în acea zonă de temperatură care permite tipurilor antropoide să se plimbe de colo-colo fără haine, ceea ce este o experienţă-cheie, după părerea mea, vreau să zic ca drogurile şi sexul şi chiar ca improvizaţia Procesul propriu-zis de creaţie este angrenat la rotaţia planetară, trebuie prima dată s-o faci să se învârtă, munceşti tot timpul în partea dinspre soare, observând cum procesul necesită două sau trei miliarde de ergi, care reprezintă o unitate de măsură pentru energie Există efectiv şase faze complete, aşa că termini toată treaba la timp pentru weekend, învârtindu-te o dată în jurul planetei la fiecare rotaţie Ritmul e chiar accelerat Mă mai urmăreşti? La drept vorbind, nici mie unul nu mi-e foarte clar, trebuie să mărturisesc că detaliile îmi sunt confuze, dar totul se află în broşura noastră. În prima zi îţi aduci echipamentul, în cea de-a doua reglezi rotaţia, în a treia consolidezi fundaţia, în a patra aduci pământ, apă şi plasmă germinativă, aici e şmecheria, pui în funcţiune treaba asta cu Evoluţia fotosintetică

accelerată, produci cicluri accelerate de forme de viață, în ziua a patra ai plante terestre, stabilizezi vremea într-a cincea, în a șasea populezi oceanele și faci rost de animale.

Zău, e o rutină interesantă, ieftină și rapidă, uite cartea de vizită a firmei, în caz că vei avea nevoie vreodată de un serviciu, nu-i mare lucru, mai trebuie doar un strat frumușel de sol argilos, afânat (pe care îl aducem pe gratis), singura tărășenie este că, din când în când, dezgropi produse secundare ale acestei Evoluții accelerate, bucățele de os petrificat și alte chestii, dar nu-i osteneală cu asta. În orice caz, în a șasea zi ești gata pentru colonizare, aduci un tip și-o gagică, urmează un mic ritual și sunt pe cont propriu. Și se apucă să lucreze la partea cu fecunditatea, vreau să zic ăsta este un lucru general uman.

Bine, bine, nu mă sâcâi. Unde eram? Da, când isprăvesc să-i povestesc asta venerabilului țărănoi filosof/preot/chirurg, e limpede că nu e atât de încântat pe cât speram Presupun că i-am călcat nițeluș în picioare neprețuita moștenire culturală N-am avut nicio intenție rea, însă l-am lezat, oricum Sincer să fiu, mititelul bătrân e scos din minți, adică mult mai furios decât ești dumneata acum, e stacojiu la față și tremură din cap până-n picioare. De asemenea, din pricina celor șapte sau opt halbe de cumis și suc de legume V8 îngurgitate, pe care le-am plătit eu, acest doctor/filosof/bard/zilier melancolic și ridat e cherchelit de-a binelea Mi se pare că văd pe fruntea lui semnul pâlpâitor care indică ÎN EMISIE, și se ridică în picioare, întinde un deget bătrân și cioturos, spunând — și îi citez nobilele bătrâne cuvinte simple. „Încinge-ți mijlocul ca un viteaz, ca Eu să te întreb și tu să Mă înveți" (Vezi, încerc să reproduc coloratul său limbaj mort până în cele mai mici detalii. Ar fi trebuit să-mi iau notițe. Ce disertație!) „Cine a zămislit toate lucrurile care sunt în ceruri? Toate stelele care luminează, cerul cerurilor și apele care sunt mai presus de ceruri — cine a poruncit și ele au fost create? Cine a așezat stelele pe bolta

cerească, să reverse lumină asupra pământului? Cel ce îmi întunecă planurile să răspundă."

Aceste cuvinte au fost compuse şi declamate însufleţitor (bătrânul ţărănoi avea tot ce-i trebuia în domeniul ăsta, mai ales cu barba aia), dar întâmplător au fost ultimele sale cuvinte, căci, imediat după asta, bătrânul aerian a dat ortul popii.

Linişteşte-te, acum, *Gendarme*, *Polizei*, Ostaş, nu te agita, nu ascund nicio iotă şi/sau virgulă, chiar nu ştiu ce anume l-a supărat, tot ce pot face este să relatez care a fost ultimul lucru pe care l-am făcut înainte de prăbuşirea lui spectaculoasă şi regretabilă

— O chestiune foarte bună şi concludentă, doctoraşule, pe care mă bucur că ai ridicat-o, zic şi mă întorc cu spatele la decrepitul politician/preot/chirurg/fermier de subzistenţă şi încep să scotocesc în mica poşetă fără fund a lui Patsy, care se află pe tejghea

— Ce cauţi, dropie? răcneşte Patsy, încercând cu succes să-mi contuzioneze glezna cu pantoful stâng.

Cred că deja povesteam cum tăticul ei are mai mulţi bani decât alţii necazuri, adică o grămadă Şi tatăl meu e bogat, face afaceri în domeniul dezvoltării rezidenţiale, are mai mult de două sute de galaxii, e preşedintele asociaţiei locale Kiwanis, e un om puternic, dar tatăl lui Patsy, el e mai mare decât noi toţi, el conduce procesul de Creaţie Continuă, care este proprietatea lui patentată şi sursă de venit, oh, o veritabilă afacere profitabilă Iar acum eu sunt în situaţia de a-ţi spune cuvânt cu cuvânt tot ce am spus înainte ca bătrânul fanatic să-şi dea spectacolul suprem, când îşi loveşte călcâiele, se răstoarnă de pe taburetul de bar şi se jertfeşte pe podea, într-un Armaghedon de beţe pentru cocktailuri.

Mă întorc spre Patsy, cozonăcelul meu, şi zic

— Pace, prăjiturica mea Lasă-mă să-ţi caut în poşetă N-ai auzit că noul nostru prieten vrea să vadă o fotografie a tatălui tău?

Traducerea Laura Bocăncios

Postfață

Cred în Isus, Thoreau* şi Mao Zedong... şi nu cred în Dumnezeu Încerc totuşi să mă gândesc cu tot atâta seriozitate la ultimul cu cât mă gândesc la primii trei Povestirea mea se referă la eroarea evidentă în argumentaţia pentru prima cauză, care presupune o conexiune între creatorul universului şi sursa moralei şi mântuirii. Credinţa că acest creator al universului este în mod necesar superior moral omului este la fel de naivă precum credinţa că un constructor de zgârie-nori este mai măreţ decât un dulgher pur şi simplu fiindcă realizarea lui este mai mare

Revenind pe Pământ, trebuie să mulţumesc Conferinţei anuale a scriitorilor de science-fiction de la Milford din 1966, fără de care povestirea aceasta n-ar fi acolo unde este şi nici tocmai ceea ce este

INTRODUCERE LA „DE LA TIPOGRAFIA GUVERNULUI"

Nimeni dintre cei care le-au citit nu va uita prea repede minunatele proze ale lui Kris Neville, „Bettyann" sau „Special Delivery". Au fost scrise cu peste cincisprezece ani în urmă, dar continuă şi acum să fie republicate în antologiile cu cele mai bune povestiri din SF Kris Neville este un individ jovial cu un accent sudist greu de plasat El afirmă că ar fi un accent Missouri, dar să fiu al dracu' dacă nu sună a texan. Kris Neville este ceea ce autorii de texte pentru copertele cărţilor numesc „un bărbat care trudeşte din greu" Asta înseamnă că el exploatează fiecare minut Vorbeşte la nesfârşit despre nenumărate subiecte, poate să bage sub masă la băutură oricare trei scriitori de science-fiction în viaţă (cu posibila excepţie a lui George O Smith*) şi izbuteşte să vină cu puncte de vedere inedite în privinţa unor teme care în general sunt considerate bine stoarse Un asemenea caz este povestirea care urmează, scrisă în urma comentariului antologatorului că în VIZIUNI PERICULOASE lipsea un text bun pe tema educaţiei

Kris Neville (a existat oare vreun nume mai perfect pentru un scriitor? Vreau să zic că, dacă aţi fi avut de ales între a fi cunoscut ca Bernard Malamud sau Louis Auchincloss*, *voi* n-aţi fi ales Kris Neville?) s-a născut în 1925, în Carthage, statul Missouri, a servit în armata americană în al Doilea Război Mondial şi a absolvit engleza la UCLA în 1950 Prima lui povestire science-fiction a fost publicată în 1949 („The Hand from the Stars" în revista *Super Science Stories*) şi de atunci a vândut cam cincizeci alte proze Unele au fost într-adevăr *foarte* stranii

Timp de unsprezece ani, Kris a fost implicat în cercetarea rășinilor epoxidice În limbajul de specialitate asta se numește „aderență la încăpățânare“ Scuze..

În colaborare cu Henry Lee, a publicat două cărți pe această temă la Editura McGraw-Hill, dintre care una (la prețul de 32,50$, în cazul în care ați avea nevoie) este un volum masiv care se dorește o prezentare exhaustivă În plus, împreună cu doctorii Lee și Stauffey, a scris un volum despre noii polimeri superiori termoplastici, care urmează să fie publicat anul acesta A contribuit la mai multe volume de comunicări și enciclopedii și este autorul unui „patent care a adus contracte de milioane“ Ultima lui slujbă industrială a fost ca manager de programe în cercetare-dezvoltare, unul dintre subiectele cele mai interesante fiind folosirea materialelor plastice în aplicațiile dentare pentru Institutul Național de Sănătate.

Kris este autorul romanului science-fiction *The Unearth People* și de la începutul anului 1966 a devenit scriitor liber-profesionist Locuiește în Los Angeles cu nevasta și copiii.

DE LA TIPOGRAFIA GUVERNULUI

de Kris Neville

La trei ani și jumătate, pare logic ca adulții să poarte ochelari ca să-și păstreze ochii calzi. Ochii reci sunt o boală a adulților care nu diferă de celelalte boli ale lor, multe și la fel de neînțeles

Adulții vorbesc întotdeauna prea tare Un bum sonic în loc de o șoaptă. Urechile mici aud mișcarea moleculelor de aer în tăcerea nopții, în vreme ce ascultă așteptând să se-ntâmple altceva

Adulții trăiesc prea repede Ceea ce trece drept gândire e o deprindere. Apasă un buton Ascultă Apasă un buton Ascultă Deschid un sertar Unul dintre nemernicii mari o face fără să gândească, de fapt nu-i pasă ce e înăuntru, caută ceva anume, închide sertarul și n-a văzut nimic din el. Mâini micuțe, ochi privind peste margine, zărind mica lume stranie din sertar Nu e timp destul pentru trecerea în revistă a conținutului. Eliberează butonul. Aici e un obiect care seamănă a cheie. Uite ce mare e O! Cu ce se potrivește? Cu ceva enorm! Nimeni n-a mai văzut vreodată un obiect atât de mare! Unde îl țin?

Și, uite, aici e ceva un obiect pentru care nu se poate concepe nicio întrebuințare. Are părți care se mișcă, dar nu face nimic. Nu există nimic la care să-l poți conecta Pariez că e făcut de iepuri Găinile fac ouă.

— Ia mâna din sertarul ăla! Pleacă de-acolo!

A apărut ea Știam eu Era prea frumos ca să dureze Ce stricam? Întreabă ce e asta, și ei pur și simplu nu vor să

răspundă. Apăsă butonul. Ascultă. Îţi spune prostii Poate-o să plece. Ei, asta ce e? Arată interesant Ce crezi că

— *Ia* mâna de-acolo!

Pfui, la naiba! O să-ncerc s-o conving Poate reuşim s-avem o discuţie

— Bomboane înăuntru

— Acolo nu-i nicio bomboană

De unde poate şti? Acolo nu-i nicio bomboană, sigur că da! Dumnezeule, uite câte lucruri sunt aici. Cum poate ea să spună că nu-i nicio bomboană: nici măcar nu s-a uitat Şi nici măcar nu e sertarul ei. E al lui tati

— Pentru ce e asta?

— Nu e bomboană Las-o jos

N-am avut noroc. Câteodată te poţi totuşi înţelege cu ei vorbind despre bomboane De cele mai multe ori, ca şi acum, nu gândesc deloc O să plâng Începe silenţios s-ar putea să dureze mult Mai întâi câteva picături, pic, pic, uaa Te face să te simţi rău, dar nu te ambala, o să te istoveşti prea repede Ar putea fi necesar să continui mult timp, ia-o uşurel. Ea o s-aştepte, să vadă cât de serios sunt. E uşor dac-o iei pe-ndelete Fă-o bine, şi trupul preia controlul: închide ochii şi ascultă Sunetele sunt încântătoare Ca o muzică. O voce frumoasă. Cu multe variaţiuni, urcă şi coboară Aş putea s-o ţin aşa toată ziua.

La trei ani şi jumătate, eşti aici dintotdeauna, şi n-a fost totul bine, câtuşi de puţin.

Totul a fost întotdeauna prea mare Greu, dificil de manevrat Ce tare obosesti! Totul e de dimensiuni nepotrivite Ei sunt mari şi tâmpiţi, nu poţi discuta cu ei despre nimic important Cui îi pasă cum fac ei copii? Dar vrei să te uiţi, şi ei nu te lasă. Tu stai treaz, şi aştepţi şi iar aştepţi în timp ce ei şoptesc, tare ca nişte bumuri sonice·

— A adormit?

Închizi ochii şi mai aştepţi puţin Poate se tem c-o să râd de ei: probabil arată ca nişte proşti

Totuşi, ascultă, o faci pe deşteptul Încerci pur şi simplu să te abţii. Au cartea aia specială. Însă uneori nu e din cauza cărţii: e ca acum, cu sertarul Nu sunt răutăcioşi, sunt doar tâmpiţi, o parte din timp.

Însă, din cauza conspiraţiei puse la cale în carte, fac totuşi lucruri al naibii de îngrozitoare Când am învăţat să merg la toaletă. aveau de gând să mă arunce în WC şi să tragă apa Am crezut c-aveau s-o facă Am crezut cu adevărat. Am fost speriat de moarte. Dar, spre norocul meu, ceva n-a mers bine şi, până la urmă, n-au făcut-o. Cred că trebuie să le fiu recunoscător fiindcă mă mai aflu încă aici Şi tot nu ştiu de ce n-au făcut-o Aveau de gând.

Au fost şi lucruri mai rele. Farsele pe care mi le joacă noaptea Nu trebuie să-i crezi. Eu i-am crezut o dată, şi n-am putut să dorm deloc, am stat numai şi am aşteptat pe întuneric. A trebuit să dorm ziua. Acum e mai bine Dorm mai mult. I-am întrebat pe ceilalţi copii, pe terenul de joacă; stăm de vorbă. Facem câteva cuvinte să-nsemne foarte multe. Ştim mai multe cuvinte decât putem folosi corect, aşa că puţinele pe care le avem la dispoziţie trebuie să trudească din greu pentru noi Şi părinţii lor au cărţi speciale

Mi-e totdeauna teamă că-i vor face ceva penisului meu Transpir tot când mă gândesc la asta. De aceea mi-e atât de al naibii de frică noaptea. E unul dintre motive

Când nu eram atât de bătrân, am încercat să mă-mprietenesc cu ei. La un moment dat, am încercat să mă urc în patul lor Instalaseră sistemul ăla de alarmă; sau a venit odată cu cartea, sau făcea parte din cursul ăla pe care-l aduce poştaşul, aşa cred. Oh, s-a declanşat, cu tot soiul de sunete, lumini pâlpâitoare şi senzaţii bizare. Şi iată-mă acolo, prins în cursă, expus vederii singur pe podea, la jumătatea drumului până la patul lor, şi tocmai făcusem pipi pe tot covorul

— Oh, Cristoase! E două noaptea!

Asta a spus el. Eram acolo, cum nu se poate mai speriat, stând locului, clipind, şi el a rostit ceva atât de stupid

— Fă-l să se simtă vinovat, a zis ea Aşa scrie în carte

— Eşti un rahat scârbos! a zbierat el la mine

Presupun că sunt. Trebuie să existe vreun motiv ca să vrea să-mi taie penisul. I-am auzit odată spunând că adevărata educaţie se face înainte de a împlini patru ani; până atunci ţi se formează caracterul Cred că poate-o să reuşesc Mai e încă atât de mult până atunci, atât de mult, atât de mult. Dar poate-o să reuşesc într-adevăr, deşi am nervii la pământ.

Aşa că nu sunt prea încântat de mine Ar fi putut fi şi mai rău

Există un loc numit India. Îl vezi la emisiunile de ştiri. Mi-a fost teamă să nu mă trimită acolo. Nu ştiu de ce, dar aşa am crezut. Şi asta m-a ţinut treaz. Am răbdat de foame într-o zi, n-am mâncat deloc, ca să văd dacă rezist. N-am putut. Nici ei nu pot. Mor. Mor de foame cu milioanele, chiar acum Nu ştiu exact cât înseamnă asta E mai mult decât zece

Dar s-ar părea că n-au avut niciodată de gând să mă trimită în India

Nici în China

Nici într-un loc numit Africa de Sud

Iar unde trăiesc eu, oamenii nu mor de foame. Decât în mahalale, ceea ce înseamnă altceva Indiferent ce-ar fi mahalalele Aşa că măcar de asta am scăpat. Ar fi putut fi mai rău

La ştiri vezi maşini uriaşe care adună mormane mari de oameni, fac pipi peste ele şi le ard

— De ce-i ard pe oamenii ăia, mami?

— Sst! E prea cumplit Se înmulţesc ca muştele şi nu sunt în stare să se *hrănească*

Cum se înmulţesc muştele? Ce-a vrut să spună cu asta? Dar cred că ar trebui să mă lase să mă uit: doar ca să fiu sigur că nu se-nmulţesc şi ei ca muştele şi că sunt în stare să continue să se hrănească. Însă i-aş hrăni eu, dacă s-ar ajunge

de-adevăratelea la asta. Uneori mă gândesc la copiii din India De ei nici măcar nu aminteşte nimeni, niciodată. Poate că nu există.

Muştele se potrivesc cumva în toate astea, dar mie nu mi-e prea clar Astă-vară chiar a fost ceva cu muştele. Mami zicea că nu puteau arde oamenii destul de repede, şi asta era cauza, şi era epidemie mondială şi-mi amintesc ce frică le era că n-o s-o putem ţine la distanţă Toată lumea omora muşte Vedeam peste tot la ştiri

A continuat până când a devenit monoton De fapt, după o vreme, cele mai multe ştiri difuzate nu mai sunt interesante. Schimbă mereu locurile, dar sunt în continuare maşini uriaşe, care împing grămezi de oameni şi le dau foc. Îmi plac mai mult cele despre programul spaţial Avem o colonie pe Marte

Trebuie să avem.

Din anumite motive

Majoritatea oamenilor ies în fiecare zi, ies tot tăticii, şi ovaţionează programul ăsta Nu i-am văzut niciodată făcând-o, dar cred că e ca un meci de fotbal. Se numeşte muncă Lui îi plătesc pentru ea bani, iar mama scrie cecuri ca să plătească pentru cardurile de credit cu banii ăia. Probabil ştiu ei ce fac.

Eu fac progrese cu încercările mele de a-i înţelege Din când în când, mă gândesc că pricep

Cred că au undeva o maşină care face timp, sau poate o presă care-l tipăreşte ca pe o carte. Nu vorbesc niciodată despre asta Poate c-o să-nvăţ mai întâi cum fac electricitatea Ei spun c-o să-ncep în curând să-nvăţ lucruri

Şi trebuie-ntr-adevăr să-ţi dai silinţa să-i înţelegi pe nemernicii mari. Nu mă-ntrebaţi de ce. Trebuie. În privinţa lor nu e nimic de făcut. Continuă să te toace la cap. Să-ţi modeleze personalitatea, aşa se cheamă Dar trebuie să-ncerci în continuare, să speri în continuare Foarte rar, ai parte de câte-o conversaţie cu ei De obicei despre bomboane, din nefericire Însă

învețı să-ţı placă bomboanele, şı cred că asta e ceva Uneorı mă gândesc că e cel maı ımportant lucru din lume

Măcar dacă s-ar opri pur şi simplu şi ar gândı dın când în când! Dacă ar lăsa-o maı încet şi aţi discuta, ar fi maı bine Însă nu se opresc ca să gândească Sunt întotdeauna pe fugă Vă dau un exemplu Am pornit un soi de instalaţie electronică de la subsol. Ne-am luat un curăţător electronic. Am pus în el aşternuturile mele. Cearşafurı, pătură, pernă. Să nu credeţı c-a fost treabă uşoară! Le-am coborât pe două şiruı de trepte pe care e un curent groaznic Le-am scăpat, le-am ridicat, totul încercând să nu fac niciun zgomot Casa e tăcută E într-adevăr devreme. Toată lumea doarme

Instalaţia porneşte! Frumos!

Însă nu vrea să se-oprească Cum face pentru mamı Aud cum sunt sfâşiate aşternuturile Prr, prr-prr, prr Maı bıne mă duc să le spun

Intru în camera lor. Sunt încă adormiţı. Mă îndrept spre mami mergând pe vârfuri Poate că ea n-o să facă atât de urât ca tatı

Bum! Dau peste prostıa aıa, noul ecran contra ţânţarilor, pe care l-au pornit şi de care eu am uitat Mă zgâlţâie al naibıı de tare, şi încep să plâng. Tati sare în sus şi zbiară

— Rahat scârbos!

— Cât e ceasul? întreabă mamı

Nu-nţeleg cum vine toată chestıa asta cu ceasul, dar îı spun despre cearşafurı.

Se reped în josul scărilor, amândoı goı-puşcă Se-mpıedică unul de altul

Mă iau încet după eı Un băieţel are foarte mult de furcă orı câte orı trebuıe să coboare nişte trepte înalte, încercând să se grăbească Trebuıe să fıı atent să nu cazi

Tati opreşte instalaţıa

— A fost cât pe ce Ar fi putut s-arunce în aer jumătate de casă

— Rahat scârbos! ţipă mami la mine

— Taci, Hazel, asta-i o chestie gravă. Puştiul şi-ar fi putut găsi moartea

Mi se ţine pe loc o predică lungă despre pericolul pe care-l reprezintă maşinăriile moderne Eu vreau să-mi arate cum să umblu cu ea, ca să nu mai greşesc altă dată, dar sunt prea tâmpiţi pentru aşa ceva

— Nu, să nu te mai *atingi* de asta!

Cum să-nvăţ dacă nu mă lasă niciodată să fac nimic? De ce cred ei c-am adus eu, în primul rând, aşternuturile aici, jos?

Mami zice

— Mai întâi trebuie să-ţi oferim o personalitate — trebuie s-o definitivăm, ca să poţi creşte devenind acel gen de om pe care ţi-l doreşti. Pe urmă, adică după asta, mergi la şcoală şi înveţi lucruri Când o să ai patru ani, începi şcoala şi înveţi Acum n-ai decât trei şi jumătate!

Ştiţi cât timp ai trei ani şi jumătate? Durează la nesfârşit Timpul nu există Cu presa lor de tipărit s-a-ntâmplat ceva rău, şi ei habar n-au

— Ce gen de om îmi doresc să fiu?

— Ţara are nevoie de oameni de ştiinţă, spune tati. Am luat de la guvern un curs care se numeşte „Cum să faci Savanţi" Cum să modelezi personalităţile care vor să înţeleagă cum merg lucrurile — care vor să priceapă întotdeauna totul şi care nu sunt fericite până ce n-o fac E o personalitate bună. De-acum înainte să nu te mai joci cu instalaţia asta electronică, dacă nu vrei să fii ucis

Deci asta urmează să devin, om de ştiinţă Nu ştiu care sunt celelalte opţiuni, dar presupun că e oricum prea târziu. Ar fi putut alege ceva mai rău, sau cel puţin mie-mi place să cred asta Cum ar fi mersul în India.

Pe terenul de joacă, noi, copiii, vorbim tot timpul despre nemernicii mari. Cândva au fost ca noi. Dar li s-a întâmplat ceva care i-a făcut să uite cum să gândească

Cred c-o să uit şi eu. O să mă fac mare, ca ei, şi n-o să-mi mai amintesc nimic din povestea asta. Deja nu mai sunt în stare să-mi aduc aminte o serie de lucruri A fost o vreme, cu atât de mult timp în urmă încât aproape l-am uitat, când mami şi tati mă iubeau A fost la început. Dar cred că şi partea asta e scrisă în carte Atunci era mai frumos, dar am uitat atât de mult Aşa cum o să uit şi toate astea Fiindcă încă nu sunt cu adevărat eu Încă mă mai construiesc

În clipa asta, mă gândesc foarte mult la oamenii ăia din India, nu ştiu de ce Mă gândesc că ar fi logic să-i aşezi la masă şi să-i hrăneşti Cred că ar fi un lucru bun Însă presupun că, atunci când o să devin interesat să-nvăţ cum merg lucrurile, n-o să mai gândesc aşa Şi o să uit toate astea.

Sunt încă aici, plângând lângă sertarul deschis, plin cu o întreagă lume de obiecte stranii. Am reuşit în cele din urmă să capăt atenţia ei.

— Ce *vrei*?

E prea târziu ca să mai pot afla dacă înăuntru sunt într-adevăr bomboane A fost întotdeauna prea târziu Ea n-o să-şi petreacă niciodată atâta timp cotrobăind aici împreună cu mine E prea târziu ca să mai aflu la ce serveşte obiectul ăsta pentru care nu-mi pot imagina nicio întrebuinţare Am plâns atât de mult, încât simt că plânsul mă doare şi nu mă pot opri

— Ce *vrei*?

Vreau să-ncep să uit. Să uit, de exemplu, ce-mi fac uneori, noaptea, ca să-mi modeleze personalitatea N-o să vă vină să credeţi cât de tare îmi doresc să uit asta. Şi mai e atât de mult timp, atât de mult, mult, mult Câteodată nu ştiu dac-o să pot rezista Trebuie să grăbesc şi să-ncep să uit

— Vreau să mă grăbesc, să am mai repede patru ani!

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață

În „De la tipografia guvernului", am încercat să proiectez un viitor în care educația copiilor implică terorizarea lor, cu speranța producerii de mai mulți indivizi creativi Poate că asta seamănă cu ce am făcut noi dintotdeauna, prin basmele înspăimântătoare despre vrăjitoare, spiriduși, spirite rele și amenințări cu infernul. După părerea mea, copiii sunt rodul nostru cel mai important și ar trebui tratați cu mai multă atenție, dar în tot cazul este suficient să-i ascultăm cu atenție vorbind pentru a auzi istoria viitorului

INTRODUCERE LA „ȚINUTUL CAILOR MĂREȚI"

Priviți afară pe fereastră Ce vedeți? Bătaia dintre găștile de la colț, cu adolescenții care-și crestează fețele cu bricege, ascuțitorul de foarfeci cu căruciorul multicolor și clopoțeii clincănitori, o femeie durdulie într-o rochie cu imprimeuri prea scurtă pentru picioarele ei grase, care mărunțește pământul cu sapa pe peluză, o alarmă de incendiu cu copii prinși la etajul al patrulea, un câine turbat agățat de piciorul unuia care distribuie pliante pentru Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, o iminentă răzmeriță rasială cu un reprezentant al sanitarilor voluntari într-o camionetă cu megafoane pe acoperiș Vreo scenă sau toate? Nu sunt necesare puteri de observare speciale pentru a clasifica inclasificabilul. Acum mai priviți o dată. Ce vedeți? Ce vedeți de obicei? O stradă pustie. *Acum* clasificați:

Borduri, în absența cărora automobilele ar sui pe peluzele din fața caselor. Cutii poștale, fără de care legătura cu lumea ar fi diminuată. Stâlpi și sârme de telefon, fără de care comunicarea s-ar opri scrâșnind Rigole, canale și guri de scurgere, fără de care ați fi inundați la ploi Asfalt, fără de care mașinile nu v-ar rezista nici măcar o lună pe criblură. Briza, fără de care, cum să spun, orice zi ar fi diminuată. Ce sunt toate acestea? Ele sunt lucrurile evidente. Atât de evidente, încât devin invizibile. Pe lângă câți hidranți și câte cutii poștale ați trecut azi? Pe lângă niciunul? Greu de crezut Ați trecut pe lângă zeci, dar nu le-ați văzut Ele sunt articolele principale, incredibil de valoroase, absolut necesare, total ignorate ale unei comunități bine conduse

Ficțiunea speculativă este o comunitate restrânsă. Își are rezidenții ei vizibili și flamboaianți Knight, Sheckley*,

Sturgeon, Bradbury, Clarke, Vonnegut. Îi vedem, ținem seama de ei și știm de ce sunt în stare Dar comunitatea n-ar funcționa nici o miime din cât de bine o face fără scriitorii discreți, cei care produc povestire după povestire, nu texte mediocre, ci cu adevărat excelente, în mod repetat. Texte dintre cele care, după ce le terminați, vă fac să vă lăsați pe spate și vă gândiți, spunându-vă: „Asta a fost o povestire *bună*" Și uitați imediat cine a scris-o. Poate că mai târziu vă reamintiți de ea. „Ah, da, o mai ții minte pe aia despre...", după care vă încruntați și ziceți: „Cum naiba se numea tipu' ăla care-a scris-o? A avut mai multe chestii, știi, un scriitor destul de bun..."

Problema ține de cumulare. Fiecare povestire este remarcabilă, privită în sine, dar cumva nu alcătuiește niciodată o totalitate, imaginea unui scriitor, a carieră în perspectivă Aceasta este realitatea tristă, însă evidentă, despre locul lui R.A Lafferty în ficțiunea speculativă.

El este un individ de substanțialitate, ale cărui creații sunt de vârf Nu doar ficțiuni competente, ci ficțiuni realmente exemplare. Scrie de... câți ani au trecut oare? Mai mult de șase, dar mai puțin de cincisprezece? Cam așa ceva. Cu toate acestea este rareori menționat când fanii se adună ca să discute despre Scriitori Deși a fost antologat de multe ori, a fost inclus în câteva rânduri în seria *Year's Best SF* alcătuită de Judith Merril și de două ori în antologiile *World's Best* de Carr-Wolheim, și a apărut în aproape toate revistele de science-fiction. El este omul invizibil.

Asta se va rectifica aici. Raphael Aloysius Lafferty va apărea, va cuvânta, se va declara și atunci veți citi altă proză extra-sclipitoare scrisă de el Și, la dracu', de data aceasta *să țineți minte*!

Din scrisoarea lui Lafferty „Sunt, nu neapărat în ordinea aceasta, în vârstă de cincizeci și unu de ani, burlac, electrician, grăsan

Născut în Iowa, am sosit în Oklahoma pe când aveam patru ani și, cu excepția a patru ani în armată, mi-am petrecut aici toată viața. De asemenea, am fost un an într-un post minor de funcționar civil în Washington D C Educația mea superioară se limitează la cei doi ani de seral la Universitatea din Tulsa, cu mult timp în urmă, unde am studiat în principal matematica și germana. Am petrecut aproape treizeci de ani lucrând pentru angrosiști de echipamente electrice, în achiziții și prețuri de cotare. În cel de-al Doilea Război Mondial am fost pe rând în Texas, Carolina de Nord, Florida, California, Australia, Noua Guinee, Morotai (Indiile Olandeze, actualmente Indonezia) și Filipine Am fost un sergent *bun*, iar la un moment dat puteam vorbi destul de *pasar* în malay și tagalog (din Filipine)

Ce spune un om despre sine? Niciodată lucrurile importante. Câțiva ani am fost băutor serios și am abandonat acum șase ani. Asta a lăsat un gol: când renunți la tovărășia băutorilor celor mai interesanți, renunți la pitoresc și fantastic. Așa că am substituit băutura cu science-fictionul Ceva ce am citit într-o revistă a scriitorilor mi-a oferit ideea stupidă că SF-ul ar fi ușor de scris Nu este, pentru mine N-am fost crescut cu așa ceva, așa cum par să fi fost majoritatea scriitorilor din genul acesta literar

Hobby-ul meu sunt limbajele Orice limbaje Am investit cel puțin o mie de dolari în gramatici, dicționare și ghiduri autodidacte, ca și în cursuri Linguaphone și Cortinaphone. Pot citi cam în toate limbile din familiile latină, germană și slavică, plus irlandeza și greaca, dar de fapt singurele pe care le citesc cu viteză respectabilă sunt spaniola, franceza și germana Sunt catolic din varietatea prematură sau conservatoare. În privința politicii, sunt unicul membru al Partidului Centrist American, ale cărui doctrine le voi expune într-o bună zi într-un text despre o Utopie ironică. Sunt un plimbăreț compulsiv; lăsați-mă singur într-un oraș necunoscut și într-o

săptămână îi voi explora toate colțișoarele, mergând pe jos Nu mă consider un tip foarte interesant"

Intervine iar antologatorul pentru un comentariu final Lafferty este la fel de neinteresant ca și povestirile lui. Ceea ce înseamnă că nu-i deloc neinteresant. Iar ca martor împotriva afirmației lui R.A că ar fi insipid, acuzarea aduce la bară textul următor, unul dintre favoritele mele din această carte.

ȚINUTUL CAILOR MĂREȚI

de R A LAFFERTY

„Au venit și ne-au luat țara", iceau oamenii întotdeauna Dar nimeni nu-i înțelegea

Doi englezi, Richard Rockwell și Seruno Smith, se deplasau cu un buggy prin deșertul Thar. Era un teritoriu mohorât, roșiatic, mai mult bolovăniș decât nisip. Arăta ca și cum învelișul i-ar fi fost înlăturat și teritoriul dezgolit de dedesubt ar fi fost lăsat la vedere.

Auziră tunetul, iar asta-i nedumeri. Se uitară unul la celălalt, blondul Rockwell și întunecatul Smith. Nu tuna niciodată în întregul ținut între New Delhi și Bahawalpur Din ce putea să tune în acest deșert din nordul Indiei?

— Hai să trecem de colinele astea, îi spuse Rockwell lui Smith, și o luă pe o pantă în sus. Nu plouă niciodată pe-aici, dar o dată am fost prins într-o vale, într-o țară unde nu plouă nicicând. Era cât pe ce să mă înec

Tună încă o dată, greu și prelung, ca pentru a li se confirma că tot ce auzeau era aievea

— Această albie se cheamă Kuti Tavdavi, Râulețul, zise Smith sumbru. Mă întreb de ce

Apoi zvâcni înapoi, ca și cum s-ar fi speriat de el însuși.

— Rockwell, de ce-am spus asta? N-am văzut niciodată albia asta până acum Cum mi-a venit în minte un nume ca ăsta? Dar albia asta s-ar transforma într-un râuleț, dacă ar ploua vreodată în acest ținut Acest teritoriu nu poate beneficia de nicio cantitate semnificativă de ploaie Nu există niciun loc înalt unde să-ți poți da seama de gradul de umiditate

— Îmi fac probleme despre asta de fiecare dată când vin aici, zise Rockwell şi-şi ridică mâna spre înălţimile strălucitoare — Ţinutul Cailor Măreţi, faimosul miraj. Dacă ar fi cu adevărat acolo, ar atrage umezeala. Ar transforma întreaga regiune într-o savană luxuriantă

Erau mineralogi, studiind detaliile solului în zonele promiţătoare ale unei cercetări aeriene Problema cu Thar era că avea de toate. plumb, zinc, antimoniu, cupru, cositor, bauxită, dar în cantităţi nerentabile Nu renta în niciun loc anume, însă per ansamblu aproape că merita.

Acum fulgera pe la culmile mirajului şi nu mai văzuseră asta înainte Acolo se înnorase şi plafonul de nori coborâse Tuna în valuri grele, deşi nu existau miraje sonore.

— Ori e vorba acolo de o pasăre foarte mare şi ocupată, ori o să plouă, zise Rockwell.

Şi începu să plouă, slab, dar cu nădejde Era plăcut, şi-şi petrecură amiaza dând târcoale în vehiculul lor. Ploile din deşert erau întotdeauna ca un premiu. Smith începu să intoneze un cântecel vesel, într-una din limbile din nord-vestul Indiei, un cântecel cam fără perdea, cu toate că Rockwell nu-i înţelegea cuvintele Era plin de rime duble şi cuvinte încărcate de vocale, cum numai un copil ar putea născoci

— Cum naiba ştii limbile astea atât de bine? întrebă Rockwell. Eu le consider dificile, şi am o bună pregătire lingvistică.

— N-a trebuit să le învăţ, spuse Smith Doar să mi le amintesc Toate se grupează în jurul celei numite *boro jib.*

— În jurul a ce? Câte limbi cunoşti?

— Le ştiu pe toate. Cele Şapte Surori, numite punjabi, khashmiri, gujarati, marathi, sindhi, hindusa

— Cele Şapte Surori ale tale sunt doar şase, remarcă Rockwell

— Se zice că a şaptea dintre surori a fugit cu un samsar de cai. Însă cea de-a şaptea fătucă încă mai este întâlnită ici-colo prin lume

Adesea făceau opriri ca să studieze solul. Chiar şi culorile noilor pârâiaşe erau semnificative pentru nişte mineralogişti, iar asta era pentru prima dată când întâlneau apă curgătoare în acest ţinut Continuară studiul sporadic şi cu încetineală, străbătând câţiva kilometri de sol noroios.

Rockwell icni dintr-o dată şi aproape căzu din vehicul Văzuse un om cu totul necunoscut alături de el, ceea ce l-a şocat. Apoi observă că era Smith, cel dintotdeauna, dar era năucit de această iluzie Şi, în curând, va fi şi de altceva

— Ceva nu-i deloc în ordine pe-aici, rosti Rockwell.

— Ba chiar este foarte în ordine, îi răspunse Smith, şi-apoi începu un alt cântec într-o limbă indiană

— Ne-am rătăcit, se văicări Rockwell Nu putem vedea nimic la distanţă din cauza ploii, iar aici n-ar trebui ca terenul să urce Nu-i pe hartă

— Cu siguranţă că este, întonă Smith E Jalo Char

— Jalo ce? De unde-ai mai scos numele ăsta? Harta nu indică nimic şi teritoriul ar trebui să fie ceva marcat

— Atunci înseamnă că harta nu-i bună Omule, aici se află cea mai plăcută vale din lume Ne va conduce până sus. Cum poate harta să uite de ea? Cum de-am putut noi, cu toţii, să uităm de ea atâta vreme?

— Smith! Ce s-a întâmplat cu tine? Eşti matolit rău

— Totu-i cum nu se poate de bine, îţi spun eu Am fost renăscut acum un minut. E o întoarcere acasă

— Smith! Mergem prin iarbă verde!

— Mor după ea Aş putea s-o pasc, ca un cal.

— Stânca aceea, Smith! N-ar trebui să fie atât de aproape E parte din mir..

— Păi, cum, sir, asta-i Lolo Trusul.

— Dar nu-i reală! Nu apare pe nicio hartă topografică!

— Hartă, sir? Eu sunt doar un biet *kalo*, care nu ştie nimic despre astfel de lucruri

— Smith! Eşti un cartograf calificat!

— Se pare că m-am ţinut de o activitate cu acest nume Dar stânca este destul de reală Am escaladat-o în timpul copilăriei mele. Iar această minunăţie, sir, este Drapengoro Rez, Muntele Ierbos. Şi platoul înalt din faţa noastră, pe care am început să urcăm, este Diz Boro Grai, Ţinutul Cailor Măreţi

Rockwell opri buggy-ul şi sări afară Smith îl urmă într-o stare de ameţeală fericită

— Smith, eşti nebun de legat! icni Rockwell. Iar eu ce sunt? Cumva, ne-am rătăcit îngrozitor. Smith, uită-te peste diagrama de parcurs şi peste înregistratorul de direcţie

— Diagrama de parcurs, sir? Eu sunt un biet *kalo,* n-am cum să ştiu...

— Luate-ar naiba, Smith, tu ai *făcut* aceste instrumente Dacă au dreptate, atunci suntem cu două sute de metri prea sus şi am parcurs şaisprezece kilometri în urcare, pe un platou despre care se presupune că ar face parte dintr-un miraj. Aceste stânci n-au cum să fie aici. Noi nu putem fi aici Smith!

Dar Seruno Smith o luase la plimbare, ca un ţăcănit

— Smith, unde te duci aşa la trap? Nu mă auzi?

— M-aţi chemat, sir? întrebă Smith Şi folosind un asemenea nume?

— Am înnebunit amândoi, oare, la fel ca ţara asta? gemu Rockwell Lucrez de trei ani cu tine Nu te numeşti Smith?

— A, da, sir, cred ar putea fi anglicizat ca Horse-Smith sau Black-Smith, dar numele meu este Pettalangro şi mă duc acasă

Iar bărbatul care fusese Smith începu să urce spre Ţinutul Cailor Măreţi

— Smith, urc în buggy şi mă întorc, strigă Rockwell. Sunt speriat de moarte de ţara asta care se tot schimbă. Când un miraj devine realitate, este vremea s-o laşi baltă Vino acum! Ne întoarcem la Bikaner până mâine-dimineaţă Au

un doctor acolo şi un bar cu tării. Avem nevoie de unul sau de altul

— Mulţumesc, sir, dar trebuie să mă duc la mine acasă, întonă Smith A fost drăguţ din partea dumneavoastră să faceţi atâta drum cu mine.

— Te las baltă, Smith Un smintit e mai bun decât doi

— *Ashava, Sarishan,* strigă Smith, îndepărtându-se

— Smith, lămureşte-mi o ultimă chestiune, strigă Rockwell, încercând să găsească o fărâmă de normalitate de care să se agaţe. Care-i numele celei de-a şaptea surori?

— Ţiganca Profundă, lălăi Smith, şi ajunse pe platoul înalt care fusese întotdeauna un miraj

Într-o încăpere de sus, dintr-o casă de pe Olive Street, St Louis, Missouri, un cuplu mixt discuta în păsărească.

— *Rez* s-a *riser,* spuse bărbatul Pot să *cânt* ca *brishindo* Hai să *jal*

— Prea bine, încuviinţă nevastă-sa, dacă tot eşti *awa*

— La naiba, pariez că pot să *richer* căcălău de *bano* pe *beda* ce-avem aici Îl pun pe *kakko* să vină s-o *kinnasaro*

— Cu puţin *bachi* am putea *jal* pe la *areat*

— *Nashiva,* femeie, *nashiva!*

— Bine, făcu nevastă-sa, şi începu să pregătească valizele

În Camargo, în statul mexican Chihuahua, un mecanic ambulant şi-a vândut afacerea pentru o sută de pesos şi i-a spus soţiei să facă bagajele; îşi luau tălpăşiţa

— De ce să pleci acum, când treaba merge atât de bine? întrebă ea

— N-am decât o maşină de reparat şi n-o pot repara, răspunse bărbatul

— Dar dacă o păstrezi destul de mult timp, te va plăti să i-o montezi la loc, chiar dacă nu-i reparată Aşa a făcut şi ultima oară Şi mai ai şi un cal de potcovit

— Mi-e frică de calul ăla Cu toate că nu s-a întors Hai să mergem

— Eşti convins că ai să-l găseşti?

— Bineînţeles că nu-s sigur. O să urcăm în căruţa noastră, iar calul nostru bolnav o s-o tragă

— De ce să luăm căruţa, când avem o maşină sau aşa ceva?

— Nu ştiu de ce Dar o să plecăm cu căruţa şi-o să batem în cuie de scândura de sus a coviltirului potcoava aia veche şi uriaşă

Un angajat al unui circ din Nebraska îşi ridică nasul şi adulmecă prin aer

— Se întoarce, rosti el Am ştiut întotdeauna că o să aflăm Mai e vreun ţigan pe-aici?

— Ce *pârţ* am în mine, zise unul dintre colegii lui. Oricum, toate aceste numere *narvelengero* nu-s decât un circ de doi bani O să-i spunem bossului să şi-l bage undeva şi plecăm

În Tulsa, un dealer de maşini la mâna a doua, numit Ţiganul Roşu, anunţă cea mai a naibii ofertă:

— Totul pe gratis! Plec Luaţi hârtiile şi plecaţi cu ele Nouă rable noi şi treizeci de bucăţi bune Toate pe gratis

— Ne crezi tâmpiţi? îl întrebară oamenii Trebuie să fie vreun clenci

Roşu puse jos, pe pământ, documentele tuturor maşinilor şi aşeză o cărămidă peste ele. Urcă în cea mai proastă şi plecă pentru totdeauna

— Toate-s pe gratis, ţipă el îndepărtându-se Luaţi hârtiile şi dispăreţi cu maşinile.

Sunt încă acolo Credeţi că oamenii-s nebuni să se lase prostiţi de ceva care, probabil, are un clenci pe undeva?

În Galveston, o barmaniţă pe nume Margaret îi întreba pe marinarii de pe vasele de transport care-i cea mai bună cale spre Karachi

— De ce tocmai Karachi? o întrebă unul dintre ei

— M-am gândit că ar fi cel mai apropiat port important, răspunse ea Se întoarce, știi?

— Am cam simțit și eu în dimineața asta că s-a întors, zise el Și eu sunt un *chal.* Sigur, găsim noi ceva până acolo.

În mii de alte locuri, bărbați oacheși și femei care se îndeletniceau cu ghicitul, kakki-baskos și hegeduși, clovni și comisionari, Conții Prezervativului și Ducii Micului Egipt, și-au dăruit jetoanele și s-au pregătit de plecare

În toate țările, bărbații și familiile au luat decizii subite *Athinganoii* s-au adunat pe dealurile din jurul Salonicului, în Grecia, și li s-au alăturat frați din Serbia, Albania și munții Rodopi din Bulgaria *Zingarii* din nordul Italiei și de prin Pavia au început să se îndrepte spre Genova, să ia vaporul. *Boemioșii* din Portugalia au coborât în Porto și Lisabona. *Gitanoșii* din Andaluzia și tot sudul Spaniei au venit la Sanlucar și Malaga. *Zigueneriі* din Turingia și Hanovra s-au adunat la Hamburg, ca să afle o cale de plecare pe mare *Giobongaii* și verii lor corciți, *Sheltaii,* din fiece *cnoc* și *coill* de pe cuprinsul Irlandei, au găsit nave la Dublin, Limerick și Bantry Din adâncul Europei, *țiganii* au început să se deplaseze pe jos, spre est. Oamenii veneau din sute de locuri de pe continent și străbăteau mii de drumuri, multe dintre ele de mult uitate.

Balauroși, koloi, manuși, meleloi, țigani, moro, romi, flamenco, sinto, gicara, seminții cu multe alte nume pribegeau cu miile. *Împărăția Romani* se punea în mișcare Două milioane de țigani din întreaga lume se duceau acasă

La Institut, Gregory Smirnov discuta cu prietenii și asociații săi

— Vă amintiți de teza pe care v-am prezentat-o cu câțiva ani în urmă, că acum o mie și ceva de ani Vizitatori Extratereștri au aterizat pe Pământ și au luat cu ei o fâșie din

planeta noastră. Toți ați considerat ipoteza caraghioasă, dar am ajuns la această concluzie folosind analiza isostatică și eustatică, efectuată cu toată grija Nu există niciun dubiu că asta s-a întâmplat.

— Lipsește o fâșie din planeta noastră, spuse Aloysius Shiplap. Ai presupus că fâșia luată este o regiune de circa douăzeci și șase de mii de kilometri pătrați, cu nu mai mult de doi kilometri în partea sa cea mai lată. Socoteai că voiau să cerceteze această halcă desprinsă de pe Pământ în laboratoarele lor, ca probă de sol Ai ceva noutăți în privința fâșiei lipsă?

— Închid cercetările, rosti Gregory Au adus-o înapoi

Chiar era simplu, *jekvasteskero*, țigănesc de simplu *Gadjo*, lumea netigănească, oferea răspunsuri complicate pentru lucrurile simple.

— Au venit și ne-au luat țara, au susținut întotdeauna țiganii, și asta s-a și întâmplat

Vizitatorii Extratereștri au plasat ceva dedesubtul fâșiei și au ridicat-o încet, s-o debaraseze de fauna agitată, apoi au luat-o cu ei pentru studiu. Ca un marcaj, au lăsat în loc un simulacru imaterial al acelui ținut la înălțime, tot așa cum și noi dăm diverse denumiri unor etichete de fotografii, pentru a ști unde vor fi plasate acestea ulterior Simulacrul a fost văzut adesea de către oameni ca un miraj De asemenea, Vizitatorii Extratereștri au plantat un simulacru în mintea faunei superioare, fugită de pe pământul pus în mișcare Aceasta va funcționa ca un instinct de revenire, inhibând fixarea lor permanentă, oriunde, până când va veni vremea pentru o reașezare, coroborate cu acest instinct, existau unele premoniții, capacități de ghicire și tălmăciri

Acum, Vizitatorii au adus înapoi bucata de pământ, iar vechea sa faună a început să se îndrepte spre ea

— Şi ce vor face acum ... ăăă... Vizitatorii, Gregory? întrebă cu un zâmbet superior Aloysius Shiplap la Institut

— Păi ce să facă, Aloysius, presupun că vor lua o altă halcă de pământ la studiat, răspunse Gregory Smirnov

Los Angelesul şi împrejurimile fură zguduite de cutremure de mică intensitate timp de trei zile Întreaga regiune a fost evacuată Apoi a urmat un şuierat puternic din văzduh, ca şi cum s-ar fi atras atenţia „La ţărm, asta ajunge pe ţărm"

Apoi, suprafaţa solului, la mică adâncime, şi toate suprastructurile sale au fost luate. Au dispărut Şi după aceea au fost uitate repede

Extras din ENCICLOPEDIA COMPREHENSIVĂ A SECOLULUI DOUĂZECI ŞI DOI, Vol. 1, pagina 389.

ANGELENOS (Vezi şi *Ţiganii Automobilelor şi Culegătorii de Prune.*) Un grup etnic amestecat, de origine necunoscută, interesat mult de pribegia în automobile Se avansează ideea că vor fi ultimii utilizatori ai acestor vehicule, iar mai multe modele arhaice, cromate, sunt încă produse pentru această piaţă. Aceşti oameni nu sunt cerşetori; mulţi dintre ei sunt de o inteligenţă superioară. Adesea, ei se ocupă cu afaceri, de obicei ca antreprenori în domeniul imobiliar, de jocuri de noroc, îţi câştigă încrederea, sunt managerii unor fabrici de diplome obţinute prin poştă şi promotorii afacerilor de tot felul. Rareori rămân multă vreme într-un loc.

Hobby-urile lor sunt bizare. Conduc maşinile, cu orele şi zilele, pe intersecţii în formă de frunză de trifoi şi pe autostrăzi. S-a spus că marea majoritate sunt consumatori de droguri, însă Harold Freelove (care a trăit câteva luni ca un angeleno) a dovedit falsitatea acestui lucru Ceea ce inhalează ei pe la distracţiile lor (smog şi baliverne) este fumul negru de

carbon şi reziduuri de petrol, căruia i se adaugă monoxid de carbon Scopul inhalării nu este lămurit.

Religia angelenos constă dintr-o mixtură din vechile culturi cu un element escatologic foarte solid. Motivul Paradisului este reprezentat prin referinţe la un mistic „Sunset Boulevard" Limbajul angelenos este un argou plin de culoare şi referinţe rasiale. Relatările lor despre originile lor sunt vagi: „Au venit şi ne-au luat preşu' de sub picioare", afirmă ei

Traducerea Silviu Genescu

Postfaţă

Suntem toţi înrudiţi. Eu nu cred în reîncarnare, dar unicul sistem de reîncarnare corect ar face ca toate fiinţele să devină succesiv (sau uneori simultan) toate celelalte fiinţe. Asta ar necesita câteva miliarde de vieţi; scriitorul cu compasiune pentru semeni încearcă s-o facă într-o singură viaţă

Suntem toţi romi, ca în parabola de aici, şi avem încorporată o capacitate de întoarcere acasă şi amintirea unui loc mai cald şi minunat, o realitate care se camuflează sub forma unui miraj. Nu ştiu dacă locul minunat se află aici ori este anterior sau ulterior sau dacă va fi lumea noastră imediată când va fi suficient de animată, totuşi există o intuiţie în privinţa lui, care, uneori, străbate întreaga comunitate Există, sau ar trebui să existe, nişte piscuri scânteietoare şi ele ne aparţin Controversa (sau polaritatea) este între noi ca indivizi şi ca membri ai speciei incandescente, confruntată cu escatologicul Aş exprima totul mai inteligent, dacă aş şti cum

Nu am scris totuşi povestirea ca să subliniez ideea aceasta, ci pentru ca să strecor un nume Există *într-adevăr* o

barmaniță Margaret — nu cea din povestire, bineînțeles (pentru că trebuie să respectăm jurământul „Orice asemănare cu persoane reale, în viață sau nu, este pur întâmplătoare"), ci alta cu același nume — și ea este romă. „Pune-mi numele într-o povestire, pur și simplu barmanița Margaret. Nu-mi pasă ce va fi, poți să-i spui și unui câine așa." „Dar tu nu vei ști, am răspuns, tu nu citești nimic și nici cei cu care umbli" „Voi ști sigur, când altul va citi povestirea într-o bună zi și va ajunge la barmanița cu numele Margaret. Eu știu lucruri din astea"

Margaret va căpăta intuiția nu de la mine, ci de la cineva care o citește aici și ambele părți vor ști. „Hei, va zice Margaret, ăl bătrân a făcut-o." Nu știu ce va spune ori ce va gândi cititorul-emițător prins la mijloc

Sunt încântat să fiu un membru al acestei companii auguste, deși uneori destrăbălate, care joacă aici, în producția aceasta. Are un aer de excelență și o parte din ea se va prinde și de mine. Suntem, cu toții, Conții Prezervativului și Ducii Micului Egipt

INTRODUCERE LA „RECUNOAŞTEREA"

Eu am o teorie De fapt am un hambar plin cu teorii, dar am o teorie *anume* despre bărbaţii care ajung lideri de mişcări Nu m-ar surprinde să aflu (poate prin descoperirea unor noi manuscrise de la Marea Moartă) că în mod brusc şi neaşteptat Isus s-ar fi răsucit (ca să zic aşa) pe cruce, ar fi privit în jos şi ar fi zis· „Cum naiba m-am băgat în chestia asta?" Oare el a crezut cu adevărat că va deveni conducătorul unei mişcări foarte importante? Dar Gandhi? Dar Hitler? Mda, mă rog, poate că el da, totuşi la ce te poţi aştepta de la un zugrav scund şi urât? Dar Stokeley Carmichael? Dar J G Ballard? Hopa! Uite c-am ajuns!

Jim Ballard, care mi se pare că scrie texte caracteristic ballardiene — sunt greu de identificat că ar aparţine unui stil, teme sau abordări specifice, au toate foarte distincta marcă Ballard —, este liderul recunoscut al „şcolii britanice de science-fiction". Sunt sigur că, dacă i-aţi spune asta lui Ballard (care vrea ca numele să-i fie pronunţat Ba-*lard*), v-ar privi ca pe un excentric. Cu certitudine el nu scrie ca liderul vreunei mişcări, fiindcă în general o mişcare implică exemple lesne citabile, şovinism, caracter evident şi o doză serioasă de predictibilitate Nimic din toate acestea nu este prezent în opera lui J.G. Ballard

Printre cărţile lui cele mai omagiate se numără *The Drowned World, The Wind from Nowhere, Terminal Beach, The Voices of Time, The Burning World, Billenium* şi *The Crystal World* Niciuna dintre ele nu conţine idei atât de revoluţionare sau de frapante încât să includă un motiv fundamental pentru a fi „o mişcare nouă". În acelaşi timp, însă, *în totalitate* ele prezintă o scriitură îmbogăţită, o abordare mai sumbră, dar în acelaşi timp cumva mai clară — poate că termenul potrivit

este „sfâșietoare" —, a materialelor literaturii speculative. În textele lui Ballard există un iz de suprarealism Ba nu, nu-i nici asta, ci mai degrabă ele sunt, din unele puncte de vedere, *senine*, așa cum filosofia orientală este senină Resemnate, dar în același timp pline de viață. Aparent există o realitate care acoperă fantasticul pur de la temelia concepției ballardiene Sincer vorbind, proza lui Ballard desfide clasificările sau analizele atente. Este ca o litografie în patru culori. La o examinate tot mai amănunțită, cel mai remarcabil peisaj de Wyeth* începe să semene cu pointilismul, pentru ca, în cele din urmă, să nu fie nimic altceva decât o mulțime de puncte colorate, fără legături între ele La fel se întâmplă cu povestirile lui Ballard, care, atunci când sunt supuse examinării insensibile a analizei reci, obiective, se fragmentează în părți deconectate Când sunt citite, când sunt asimilate sub forma în care ne-au fost oferite, devin însă ceva mai mult decât suma părților.

O asemenea proză este cea pe care o veți citi în continuare. Este un exemplu superlativ de Ballard în forma lui cea mai misterioasă, cea mai convingătoare Ea spune tot ce trebuie spus despre Ballard scriitorul Cât despre Ballard omul, informațiile sunt la fel de puține ca și povestirile: s-a născut în 1930, în Shangai, China, din părinți englezi; în timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost internat într-un lagăr japonez, iar în 1946 a fost repatriat în Anglia; ulterior a studiat medicina la Universitatea Cambridge.

Așa cum se afirmă altundeva în volumul de față despre altă povestire, habar n-am dacă este science-fiction, fantasy, alegorie sau proză avertisment. Știu cu certitudine doar că este foarte antrenantă, provocatoare de gânduri și că se potrivește perfect cu ceva ce Saul Bellow a declarat despre motivația pentru existența unei povestiri În 1963, el a spus

„...o povestire trebuie să fie interesantă, foarte interesantă, cât mai interesantă cu putință — să absoarbă în chip inexplicabil Nu poate exista nicio altă justificare pentru vreo ficțiune"

RECUNOAȘTEREA

de J G BALLARD

De sărbătoarea Solstițiului de Vară, un mic circ a vizitat orășelul din West Country unde îmi petreceam vacanța Cu trei zile înainte, bâlciul ambulant, mai mare, care venea întotdeauna vara, echipat cu o roată mare, căluței și o mulțime de tarabe și pavilioane de tir, își ocupase locul obișnuit, pe terenul public din centrul orașului, iar acest al doilea sosit a fost nevoit să-și așeze tabăra pe terenul viran de după depozitele înșirate pe malul râului.

Pe înserat, când am hoinărit prin oraș, roata mare se învârtea deasupra luminilor colorate și oamenii se dădeau în căluței ori se plimbau la braț pe drumurile pietruite care înconjurau terenul. Departe de această hărmălaie, străzile care duceau spre râu erau aproape pustii și am fost bucuros să mă plimb singur printre umbrele din preajma vitrinelor închise cu scânduri. Solstițiul de Vară mi se părea nu doar un moment de sărbătoare, dar și unul de reflecție, de observare atentă a mișcărilor de transformare ale naturii. Când am traversat râul, a cărui apă întunecată străbătea orașul ca un șarpe aurit, și am intrat în pădurea ce se întindea într-o parte a drumului, am avut senzația limpede că pădurea se pregătește și că pe tărâmul ei tainic până și rădăcinile copacilor se strecoară prin pământ și își testează puterea

Întorcându-mă din această plimbare, pe când traversam podul, am văzut micul circ itinerant sosind în oraș Procesiunea, care se apropia de pod pe un drum lăturalnic, era formată doar din șase căruțe, fiecare transportând o cușcă înaltă cu gratii și fiind trasă de doi cai vlăguiți. În frunte, o tânără cu fața palidă și brațele goale călărea un armăsar sur

M-am sprijinit de balustradă în mijlocul podului şi am privit procesiunea ajungând lângă dig. Tânăra a ezitat, trăgând de frâul gros de piele, şi s-a uitat peste umăr când căruţele s-au apropiat Au început să urce podul. Deşi panta era lină, caii păreau aproape incapabili să ajungă sus, clătinându-se pe picioarele neputincioase, şi am avut timp berechet să fac o primă examinare a acestei stranii caravane care avea să mă preocupe mai târziu.

Îndemnându-şi armăsarul obosit, tânăra femeie a trecut pe lângă mine — cel puţin, atunci mi se părea tânără, dar vârsta ei depindea la fel de mult de starea ei de spirit ca şi a mea Aveam s-o văd în câteva ocazii: uneori părea o copilă abia trecută de doisprezece ani, cu o bărbie neconturată şi ochi miraţi deasupra obrajilor osoşi. Pe urmă, avea să se înfăţişeze ca o femeie care se apropia de vârsta mijlocie, cu părul cărunt şi pielea albă scoţând la iveală craniul osos de dedesubt

La început, în timp ce o priveam de pe pod, am presupus că are cam douăzeci de ani, probabil fiica proprietarului acestui circ jerpelit. În timp ce înainta, cu o mână pe hăţuri, luminile bâlciului îndepărtat au strălucit intermitent pe faţa ei, dezvăluind un nas acvilin şi o gură fermă. Deşi nu era nicidecum frumoasă, avea acel şarm ciudat pe care l-am remarcat adesea la femeile care lucrează pe la bâlciuri, o sexualitate subtilă, în ciuda hainelor şi ambianţei sărăcăcioase. În timp ce trecea, m-a privit de pe cal, fixând cu ochii ei liniştiţi un punct amorţit din zona feţei mele. Am zărit în treacăt fân îmbâcsit, dincolo de gratii, şi un mic adăpost, într-un colţ, dar animalele nu erau de văzut. Am presupus că erau prea lihnite de foame ca să facă altceva decât să doarmă Când a trecut ultima căruţă, am dat cu ochii de singurul membru al trupei, în afară de femeie, un pitic cu o jachetă de piele, care mâna din spate caravana de lemn

Am traversat podul în urma lor, întrebându-mă dacă nu cumva erau nişte întârziaţi la bâlciul care se desfăşura

deja. Dar, din felul cum au ezitat la piciorul podului, tânăra uitându-se în stânga şi-n dreapta, în timp ce piticul şedea gârbovit în umbra cuştii din faţa lui, era limpede că nu aveau nicio legătură cu strălucitoarea roată şi cu distracţiile de pe terenul comunal. Până şi caii, stând şovăitori, cu capetele plecate ca să se ferească de luminile colorate, păreau conştienţi de această excludere

După un moment de cumpănă, au pornit pe drumul îngust care se întindea pe dig, căruţele legănându-se într-o parte şi-n alta, cu roţile de lemn alunecând pe marginea acoperită de iarbă La mică distanţă, se afla un petic de teren viran care despărţea depozitele din apropierea cheiului de ansamblul de case de la poalele podului Un singur felinar, în partea de nord, proiecta o lumină slabă peste terenul acoperit de zgură. Înserarea se lăsase deja peste oraş şi părea să izoleze acest teren sordid, care nu mai era însufleţit în niciun fel de unduirea râului.

Procesiunea s-a îndreptat către această incintă întunecată Tânăra călare a părăsit drumul şi a condus căruţele peste zgură către zidul înalt al primului depozit. Aici s-au oprit, cu căruţele tot în şir şi caii vizibil bucuroşi să se ascundă în întuneric Piticul a sărit jos şi a alergat către locul unde femeia îşi descăleca armăsarul

În acest moment, treceam la pas de-a lungul digului, la mică distanţă în spatele lor. Ceva mă intriga la această mică trupă, deşi acum, privind în urmă, poate că ochii calmi ai tinerei, când s-a uitat la mine de pe cal, acţionaseră ca un îndemn mai puternic decât mi s-a părut atunci. În orice caz, mă nedumerea ceea ce îmi părea extrema inutilitate a existenţei lor. Puţine lucruri sunt atât de dezolante ca un circ sărac, dar acesta era atât de vlăguit şi deprimat, încât nu avea nicio şansă să facă vreun profit Cine erau această ciudată femeie cu părul spălăcit şi piticul ei? Oare chiar îşi imaginau că ar veni cineva pe acest petic jalnic de pământ de lângă depozite

să le vadă tainicele animale? Poate că doar duceau un grup de vietăți bătrâne la un abator specializat în animale de circ și se opreau aici să înnopteze înainte de a-și continua drumul

Totuși, așa cum bănuiam, tânăra și piticul aranjau deja căruțele în forma inconfundabilă a unui circ. Femeia trăgea caii de căpăstru în timp ce piticul țâșnea printre picioarele ei, bici uind gleznele cailor cu pălăria lui de piele. Docile, animalele își trăgeau căruțele și, în cinci minute, cuștile erau aranjate într-un cerc dezlânat. Caii au fost deshămați, iar piticul, ajutat de tânăra femeie, i-a condus către râu, unde au început să pască liniștiți iarba întunecată

În cuști s-a stârnit o agitație și una sau două siluete palide s-au vânzolit în fân. Piticul a urcat în goană treptele rulotei și a aprins un felinar deasupra unei sobe pe care am putut s-o văd în prag A coborât cu o găleată de metal și a trecut prin fața cuștilor. A turnat puțină apă în fiecare căldare și le-a împins spre adăposturi cu o mătură.

Femeia l-a urmat, dar părea la fel de puțin interesată de animalele din cuști ca piticul. Când acesta a lăsat găleata deoparte, ea i-a ținut scara și el a urcat pe acoperișul rulotei A dat jos un pachet de panouri de lemn, legate cu o fâșie de pânză groasă După ce le-a desfăcut, piticul le-a dus la cuști. A urcat din nou scara și a început să fixeze panourile pe zăbrele.

În lumina slabă a felinarului, am deslușit doar imaginile decolorate, pictate cu ani în urmă, în stilul tradițional al intrărilor de iarmaroc, cu modelele florale și chenarele acoperite de un scris de copil. Apropiindu-mă de cuști, am ajuns la marginea terenului viran. Tânăra s-a întors și m-a văzut Piticul fixa ultimul panou, iar ea a rămas lângă scară, cu o mână pe cadrul ei, inspectându-mă cu o privire neclintită Poate că era din cauza atitudinii ei protectoare față de mica făptură care se mișca deasupra, dar părea mult mai în vârstă decât atunci când și-a făcut apariția, cu menajeria ei, la marginea orașului În lumina palidă, părul ei devenise aproape alb și brațele-i

goale păreau rîdate şi ofilite de muncă Când m-am apropiat şi mai mult, trecând de prima cuşcă, femeia s-a întors, urmărindu-mă cu privirea, ca şi cum ar fi încercat să-şi manifeste interesul faţă de apariţia mea.

În vârful scării s-a stârnit o agitaţie. Alunecând printre degetele piticului, placarda s-a răsturnat de pe acoperiş şi a căzut pe pământ, la picioarele femeii. Răsucindu-şi braţele şi picioarele scurte, piticul a sărit de pe scară. S-a adunat de pe jos, bălăbănindu-se ca un titirez, în timp ce-şi recăpăta echilibrul Şi-a şters ghetele de praf cu pălăria, şi-a pus-o înapoi pe cap, după care a început să urce din nou scara

Femeia l-a apucat de braţ A mutat scara mai departe, de-a lungul cuştii, încercând s-o proptească de zăbrele Sub imboldul momentului, mai mult sau mai puţin din compasiune, m-am apropiat

— Vă pot ajuta? am întrebat Poate reuşesc să ajung la acoperiş. Dacă-mi daţi panoul..

Piticul a ezitat, uitându-se la mine cu ochi trişti. Părea dispus să mă lase să-l ajut, dar stătea acolo, cu pălăria într-o mână, de parcă l-ar fi împiedicat să-mi vorbească o serie de circumstanţe nerostite, un segment al vieţii la fel de convenţional şi de impenetrabil ca acelea ale celor mai rigide caste

Femeia, însă, mi-a făcut semn către scară, întorcându-şi faţa în partea cealaltă, când am proptit cadrul de gratii. Prin lumina slabă, s-a uitat la caii care păşteau pe malul râului.

Am urcat scara şi apoi am luat placarda pe care mi-a ridicat-o piticul. Am fixat-o pe acoperiş, apăsând-o cu două jumătăţi de cărămizi lăsate acolo în acest scop, şi am citit explicaţiile vopsite pe scândura deformată. În timp ce descifram cuvintele „minuni" şi „spectaculos" (evident, inscripţiile nu aveau nicio legătură cu animalele din cuşti şi fuseseră furate de la un alt circ sau găsite în cine ştie ce morman de gunoaie), am observat o mişcare bruscă în cuşca de sub mine Prin fân

era un tunel şi o vietate scundă, cu pielea albă, s-a retras în vizuina ei

Această răvăşire a fânului — dacă animalul a ţâşnit afară de frică sau în încercarea de a mă alunga, n-am de unde să ştiu — eliberase un miros puternic şi vag familiar A stăruit în jurul meu, înăbuşit, dar uşor neplăcut, în timp ce coboram scara Am încercat să arunc o privire în cuşcă, să văd animalul, dar acesta îngrămădise fânul în uşă

Femeia şi piticul mi-au făcut semn cu capul, când m-am întors cu spatele la scară. Nu era pic de ostilitate în atitudinea lor — piticul era mai curând pe punctul de a-mi mulţumi, mişcându-şi gura într-un rictus mut —, dar, dintr-un anumit motiv, păreau să se simtă incapabili să intre în vreun fel în contact cu mine Femeia stătea cu spatele la felinar şi faţa ei, cu trăsăturile atenuate de întuneric, părea acum mică şi abia conturată, ca aceea a unui copil neţesălat

— Aţi terminat, am zis, pe jumătate în glumă Arată foarte frumos, am adăugat cu un oarecare efort

Când am văzut că nu răspund, am aruncat o privire către cuşti. Vreo două animale stăteau în fundul adăposturilor lor, cu siluetele palide nedesluşite în lumina slabă

— Când deschideţi? am întrebat. Mâine?

— Am deschis acum, a răspuns piticul

— Acum?

Neştiind dacă nu cumva era o glumă, am dat să arăt către cuşti, dar era evident că afirmaţia fusese cât se poate de serioasă

— Înţeleg deschideţi în seara asta, am adăugat

Neştiind ce să spun — păreau pregătiţi să stea acolo, cu mine, la nesfârşit — am continuat

— Când plecaţi?

— Mâine, mi-a răspuns femeia cu glas scăzut Trebuie să plecăm de dimineaţă

Ca şi cum din aceste vorbe şi-ar fi dat seama ce au de făcut, cei doi au început să se mişte de colo-colo prin mica arenă, adunând într-o parte bucăţi de ziar şi alte gunoaie Când am plecat, fără să înţeleg tot sensul acestei jalnice menajerii, terminaseră şi stăteau între cuşti, în aşteptarea clienţilor. M-am oprit pe mal, lângă caii care păşteau, ale căror siluete tăcute păreau la fel de ireale ca a piticului şi a stăpânei lor, şi m-am întrebat ce logică bizară i-a adus în oraş, când un al doilea bâlci, aproape infinit mai mare şi mai vesel, era deja în toi

Gândindu-mă la animale, mi-am amintit mirosul ciudat care stăruia în preajma cuştilor, vag neplăcut, dar amintind de un parfum pe care eram sigur că-l cunoşteam bine. Din nu ştiu ce motiv, eram, de asemenea, convins că acest miros familiar era cheia naturii stranii a acestui circ Lângă mine, caii răspândeau un miros plăcut de tărâţe şi sudoare. Capetele lor plecate, coborâte spre iarba de la marginea apei, păreau să-mi tăinuiască un secret ascuns în ochii lor strălucitori.

M-am întors în centrul oraşului, uşurat să văd suprastructura iluminată a roţii mari învârtindu-se deasupra acoperişurilor. Căluşeii, jocurile, pavilioanele de tir şi tunelul dragostei făceau parte dintr-o lume cunoscută. Chiar şi vrăjitoarele şi vampirii pictaţi pe pereţii casei groazei erau coşmaruri dintr-un pătrar previzibil al cerului serii. Prin contrast, tânăra femeie — oare era tânără? — şi piticul ei erau călători dintr-o ţară necunoscută, un tărâm gol unde nimic nu avea niciun înţeles. Această absenţă a unei explicaţii inteligibile mi se părea deconcertantă la ei. M-am plimbat prin mulţime, pe sub reclame, şi, cu o pornire de moment, am decis să mă dau în roata mare. Mi-am aşteptat rândul cu grupul de tineri şi tinere, gondolele electrificate ale roţii s-au ridicat în aerul serii, astfel că toată muzica şi lumina bâlciului păreau desprinse din cerul înstelat

Am urcat în gondola mea, împărţindu-o cu o femeie tânără şi fiica ei şi, câteva momente mai târziu, ne învârteam

prin aerul strălucitor, cu bâlciul întins la picioarele noastre. În timpul celor două sau trei minute de învârtit, am fost ocupat să-i vorbesc strigat femeii și copilei sale, în timp ce ne arătam unii altora repere cunoscute din oraș Cu toate acestea, când ne-am oprit și am rămas în partea de sus a roții, în vreme ce pasagerii de dedesubt coborau, am observat pentru prima oară podul pe care îl traversasem mai devreme în seara acea. Urmărind cursul râului, am văzut singurul felinar care lumina peste vastul teren din apropierea depozitelor unde își așezaseră circul rival femeia palidă și piticul. Când gondola noastră s-a mișcat mai departe și a început să coboare, am zărit două dintre căruțe conturându-se vag într-un spațiu dintre acoperișuri.

O jumătate de oră mai târziu, când bâlciul a început să se închidă, am pornit din nou spre râu Mici grupuri de oameni se plimbau braț la braț pe străzi, dar, când au început să se zărească depozitele, erau aproape singur pe drumurile pietruite care șerpuiau printre șirurile de case Apoi au apărut felinarul și, dincolo de el, cercul de căruțe

Spre surprinderea mea, câțiva oameni chiar vizitau menajeria. Am rămas pe drum, sub felinar, și am urmărit cele două cupluri și un al treilea bărbat care se plimbau printre cuști și încercau să identifice animalele Din când în când, se duceau lângă gratii și se uitau printre ele, și se auzea un hohot de râs când una dintre femei se prefăcea că se retrage speriată Bărbatul care o însoțea lua câteva fire de paie în mână și le arunca la ușa adăpostului, dar animalul refuza să-și facă apariția. Grupul își relua turul cuștilor, mijindu-și ochii în lumina difuză

În acest timp, piticul și femeia au rămas tăcuți deoparte Femeia stătea lângă treptele rulotei, uitându-se după vizitatorii ei de parcă nu i-ar fi păsat dacă vin sau nu. Piticul, cu fața ascunsă sub pălăria-i uriașă, stătea răbdător în cealaltă parte a arenei, mutându-și locul pe măsură ce vizitatorii își continuau turul. Nu avea nici geantă pentru încasări, nici vreun teanc

de bilete, şi părea probabil, chiar dacă rezonabil, să nu existe nicio taxă de intrare.

Ceva din strania atmosferă sau poate eşecul lor de a scoate animalele din adăpostul lor părea să se transmită grupului de vizitatori. După ce a încercat să citească inscripţiile, unul dintre bărbaţi a început să agite un băţ între gratii. Apoi, pierzându-şi brusc interesul, au plecat cu toţii împreună, fără să arunce măcar o privire înapoi, nici spre femeie, nici spre pitic. Când a trecut pe lângă mine, bărbatul cu băţul s-a strâmbat şi şi-a fluturat o mână în faţa nasului

Am aşteptat până ce au plecat, apoi m-am apropiat de cuşti. Piticul părea să-şi aducă aminte de mine — cel puţin a făcut efortul de a pleca repede, dar m-a urmărit întruna cu privirea. Femeia s-a aşezat pe treptele rulotei, privind în gol peste terenul acoperit de zgură, cu expresia unui copil obosit care nu se gândeşte la nimic

M-am uitat într-o cuşcă, două Nu era niciun semn al prezenţei animalelor, însă mirosul care alungase precedentul grup de vizitatori era, într-adevăr, pronunţat. Cunoscutul miros înţepător mi-a aţâţat nările. M-am apropiat de tânăra femeie

— Aţi avut ceva vizitatori, am comentat

— Nu mulţi, a răspuns ea Au venit puţini.

Eram pe cale să subliniez că nu se putea aştepta la un public numeros, dacă niciunul dintre animalele din cuşti nu era pregătit să-şi facă apariţia, dar privirea oropsită a fetei m-a oprit. Partea de sus a rochiei ei dezvăluia un piept mic, ca de copil, şi părea imposibil ca această tânără palidă să ducă în cârcă o asemenea afacere sortită eşecului. Căutând un pretext s-o consolez, am spus:

— E destul de târziu, e şi bâlciul celălalt... Şi mirosul acela, am zis şi am arătat către cuşti. Poate că voi sunteţi obişnuiţi cu el, dar s-ar putea să alunge oamenii

M-am străduit să zâmbesc

— Îmi cer scuze, n-am vrut să

— Înțeleg, a spus ea cu detașare De aceea trebuie să plecăm atât de curând

A făcut semn cu capul către pitic

— Le curățăm în fiecare zi.

Eram pe cale să întreb ce animale se află în cuști — mirosul îmi amintea de casa cimpanzeilor de la grădina zoologică —, când s-a auzit o hărmălaie dinspre malul râului. Câțiva marinari, însoțiți de două, trei fete, veneau legănându-se pe cărarea de lângă țărm. Când au văzut menajeria, au salutat-o cu strigăte gălăgioase Braț la braț, au urcat digul clătinându-se, apoi au mers cu pas apăsat până la cuști. Piticul s-a dat la o parte din calea lor și i-a urmărit din umbrele dintre două căruțe, cu pălăria în mână

Marinarii s-au apropiat de una dintre cuști și și-au lipit fețele de gratii, dându-și coate și fluierând, într-un efort de a scoate vietatea din adăpostul ei. S-au dus la cușca următoare, smucindu-se unul pe altul, ca într-o încăierare.

Unul dintre ei i-a strigat femeii, care ședea pe treptele rulotei

— E închis sau ce? Pacostea nu vrea să iasă din vizuină!

Au izbucnit râsete sălbatice Un alt marinar a zornăit poșeta uneia dintre fete și apoi și-a scotocit buzunarele

— Scoateți mărunțișul, fetelor Cine-i cu biletele?

L-a zărit pe pitic și a aruncat un peni către el O clipă mai târziu, mai multe monede zburau prin aer în jurul capului piticului. A început să fugă de colo-colo, ferindu-și capul cu pălăria, dar nu s-a ostenit să adune banii.

Marinarii s-au apropiat de cea de-a treia cușcă După un efort zadarnic de a atrage animalul spre ei, au început să clatine căruța. Începeau să-și piardă buna dispoziție Când am plecat de lângă tânăra femeie și am trecut pe lângă cuști, mai mulți marinari începuseră să se cațere pe gratii.

În momentul acela, una dintre uși s-a dat în lături Când s-a izbit zângănind de gratii, gălăgia s-a oprit. Toată lumea s-a

dat înapoi, de parcă s-ar fi aşteptat ca un uriaş tigru vărgat să sară afară la ei din adăpostul lui. Doi dintre marinari au înaintat şi au întins uşor mâna către uşă. În timp ce o închideau, unul dintre ei a aruncat o privire înăuntru. Brusc, a sărit în cadrul uşii. Ceilalţi au strigat la el, dar marinarul a dat fânul la o parte cu piciorul şi a traversat cuşca, înspre adăpost.

— La naiba, e gol!

În timp ce striga asta, ceilalţi răcneau încântaţi Trântind uşa — destul de ciudat, zăvorul era pe dinăuntru —, marinarul a început să ţopăie prin cuşcă, scoţând sunete nearticulate, ca un babuin, printre zăbrele. La început am crezut că poate se înşală şi mi-am întors privirea către tânăra femeie şi către pitic. Dar aceştia se uitau la marinar fără să dea vreun semn că exista vreun pericol din partea animalului dinăuntru Când al doilea marinar a fost lăsat în cuşca zăbrelită şi a târât cuşca-adăpost până la gratii, am văzut, fără niciun dubiu, că nu era ocupată.

M-am pomenit holbându-mă fără să vreau la femeie Aşadar, aceasta era ideea ciudatei şi jalnicei menajerii: că nu existau deloc animale, cel puţin în majoritatea cuştilor, şi că pur şi simplu nu era expus nimic, doar cuştile singure, esenţa încarcerării, cu toate ambiguităţile ei? Era, oare, o grădină zoologică virtuală, un fel de comentariu bizar despre semnificaţia vieţii? Totuşi, nici tânăra femeie, nici piticul nu păreau destul de subtili pentru asta şi probabil că ar exista o explicaţie mai puţin trasă de păr. Probabil că avuseseră cândva animale, dar au murit, iar fata şi tovarăşul ei descoperiseră că oamenii veneau oricum să se uite la cuştile goale, cu aproape aceeaşi fascinaţie ca vizitatorii cimitirelor părăsite După o vreme, n-au mai încasat bani de la nimeni, doar au hoinărit fără ţintă dintr-un oraş în altul

Înainte de a-mi putea continua acest şir al gândurilor, am auzit un urlet în spate Un marinar a trecut în goană, frecându-se de umărul meu. Descoperirea cuştii goale înlăturase orice sentiment de reţinere şi marinarii îl alergau pe

pitic printre căruțe La acest prim semn al violenței, femeia s-a ridicat și a dispărut în rulotă, iar bietul pitic a fost lăsat să se apere singur. Unul dintre marinari i-a pus piedică și i-a smuls pălăria din cap, în timp ce mica făptură zăcea în praf cu picioarele în aer.

Marinarul din fața mea a prins pălăria și era cât pe ce s-o arunce în sus, pe una dintre căruțe Apropiindu-mă, l-am apucat de braț, dar el s-a smucit Piticul dispăruse și un alt grup de marinari încerca să răstoarne una dintre căruțe și s-o împingă către râu Doi dintre ei ajunseseră printre cai și ridicau femeile pe spinările lor. Armăsarul care condusese procesiunea peste pod o luă brusc la sănătoasa de-a lungul malului Alergând după el, prin harababură, am auzit un strigăt de avertizare în spatele meu. Au urmat un bubuit de copite pe iarba udă și țipătul unei femei, în timp ce calul a făcut un salt lateral deasupra mea Am fost izbit în cap și umăr și doborât la pământ

Trebuie să fi trecut vreo două ore până când m-am trezit, culcat pe o bancă lângă mal Sub cerul nopții, orașul era liniștit și auzeam sunetele susurate ale unui șobolan de apă care înainta pe râu și clipocitul îndepărtat al apei în preajma podului. M-am ridicat în capul oaselor și am șters roua care mi se formase pe haine. Ceva mai departe, pe malul râului, căruța circului stătea în întunericul care se risipea, iar siluetele estompate ale cailor erau neclintite lângă apă.

Adunându-mă, am stabilit că, după ce m-a doborât calul, marinarii mă căraseră pe bancă și mă lăsaseră acolo, să-mi revin când și cum pot. Având grijă cum îmi mișc capul și umerii, am privit împrejur, căutând să dau de urma grupului, dar malul era pustiu Ridicându-mă în picioare, am pășit încet înapoi spre circ, cu speranța vagă că piticul m-ar putea ajuta să ajung acasă

După douăzeci de metri, am văzut ceva mișcându-se într-una dintre cuști, o siluetă albă trecând în fața gratiilor

Nu era nici urmă de pitic ori de tânăra femeie, dar căruțele fuseseră împinse la loc

Stând în mijlocul lor, am privit nedumerit împrejur, conștient că ocupanții lor ieșiseră, în sfârșit, din adăposturi Trupurile gri, costelive, erau nedeslușite în întuneric, dar îmi erau la fel de familiare ca mirosul înțepător care venea dinspre cuști

O voce a țipat în spatele meu, un singur cuvânt obscen M-am întors să-i caut sursa și am văzut unul dintre ocupanții cuștilor privindu-mă cu ochi reci. În timp ce mă uitam înmărmurit, a ridicat mâna și și-a mișcat degetele într-un gest pervers

O a doua voce a strigat, urmată de un cor de huiduieli batjocoritoare. Cu un efort, am reușit să-mi limpezesc capul, apoi am început să mă plimb cu grijă în jurul cuștilor, delectându-mă pentru ultima oară cu identitatea locatarilor lor. Cu excepția cuștii din capăt, care era goală, celelalte erau ocupate Siluetele sfrijite stăteau la vedere în fața gratiilor care le apărau de mine, cu fețele palide strălucind în lumina difuză Cel puțin recunoscusem mirosul care venea dinspre cuști

În timp ce mă îndepărtam, vocile lor batjocoritoare au strigat după mine, iar tânăra femeie, ridicată din patul ei din rulotă, m-a urmărit în tăcere de pe trepte

Traducerea Laura Bocăncios

Postfață

ilustrează de asemenea paradoxul că adevărata libertate poate fi găsită doar într-o temniță Uneori este greu de precizat de care parte a zăbrelelor ne aflăm — adevăratele spații dintre zăbrele sunt liniile de sutură ale propriilor noastre cranii Inițial m-am jucat cu ideea ca naratorul să pătrundă într-o cușcă și să se alăture circului, dar în felul acesta s-ar fi distrus un punct important Povestea nu este de fapt o mizantropie câștigată cu greu, ci un comentariu asupra unora dintre opiniile cele mai neobișnuite care ne separă. Personajele cele mai importante, ale căror motive sunt o cheie pentru text, sunt tânăra femeie și piticul ei De ce continuă ele cu circul acesta lugubru în turneul său interminabil?

INTRODUCERE LA „IUDA"

Pe când stăteam la dreapta lui Dumnezeu, mi s-a cerut

— Definește-l printr-un singur cuvânt pe cunoscutul romancier englez de science-fiction John Brunner.

M-am gândit pentru o clipă și am sugerat „politicos" Dumnezeu a surâs binevoitor, dar n-a fost în mod evident mulțumit de răspunsul acela inițial

— Afabil? am propus

Dumnezeu a făcut o mică *moue* de iritare

— Cavaler? Rafinat? Cult? Elegant?

Dumnezeu mi-a aruncat una dintre privirile *acelea*

— Fermecător? am sugerat cu glas stins.

Dumnezeu mi-a oferit un zâmbet dat dracului și m-a pocnit pe spinare cu un gest de camaraderie.

— Excelent, Harlan, excelent! a rostit cu vocea lui prietenoasă

— Mulțumesc, domnule Brunner, am replicat

Am auzit pentru prima dată de John Brunner în 1952 Ocupa jumătate din publicația cunoscută ca *Two Complete Science-Adventure Novels*. (*Cred* că acesta era titlul Au trecut destui ani de atunci. În același timp însă îmi amintesc că textul care ocupa cealaltă jumătate a publicației era o epopee de Poul Anderson.) Nu mai țin minte numele nuvelei (pe care, în mod invariabil, le numeau „romane complete"), dar a fost publicată de Editura Fiction House, așa că trebuie să fi fost ceva de felul „Regii sexului din domurile plăcerii de pe Pluton" Era scrisă de Killian Huston Brunner. Ha-*ha*, Brunner, acum te-am prins! [Și comentariul lui John Brunner. „Amintirile tale despre numărul din *TCSAN* în care mi-ai citit pentru prima dată numele sunt ușor eronate. Anul nu era 1952, ci 1953 Cealaltă

jumătate era ocupată de *Misiune la Marakee* de Brian Berry, nu de o povestire de Poul Anderson. Numele era — și este — (John) Kilian Houston Brunner (nu Killian Huston). Iar dacă interesează pe cineva, povestirea se numea *Furia lui Argus*."]

John Brunner s-a născut în 1934, în Oxfordshire, Anglia Este autorul romanului *The Whole Man*, care a fost sclipitor și a fost nominalizat la Premiul Hugo. În 1940 a găsit în grădinița lui un exemplar din *Războiul lumilor* de Wells și a fost fascinat Este autorul lui *The Long Result*, care a fost un succes aproape total. În 1943 a început (dar n-a terminat) să-și scrie prima povestire SF, fiindcă nu putea găsi suficiente pe care să le citească Este autorul romanului *Orașul ca un joc de șah*, care este o micuță capodoperă de tehnică literară În 1947 a primit cea dintâi scrisoare de respingere, iar în 1951 și-a publicat prima carte broșată în Marea Britanie. Este autorul lui *The Dreaming Earth*, care se dezintegrează rău în ultima secțiune, dar care este fascinantă până acolo. În 1952 a fost publicat pentru prima dată în reviste americane, iar între 1953 și 1955 a fost ofițer (recrutat fără entuziasm) în RAF. Este autorul lui *Wear the Butchers' Medal*, un roman incredibil de aventură și suspans În 1956 a fost recenzent tehnic la o revistă editată de „John Christopher", iar între 1956 și 1958 a fost redactor literar sub Jonathan Burke Este autorul lui *The Space-Time Juggler, Astronauts Must Not Land, Castaways' World, Listen! The Stars!* și a alte zece romane, toate pentru aceeași editură, care a trântit numele insipide de mai sus pe cărți care poate că nu sunt clasice ale genului ficțiunii speculative, dar care sunt, absolut toate, bine scrise și agreabile, și merită să fie citite, și de aceea este rușinos că sunt mânjite de asemenea titluri hidoase. Însă din 1958, când s-a căsătorit și a devenit scriitor liber-profesionist, John Brunner a publicat peste patruzeci de cărți, așa încât s-a obișnuit deopotrivă cu dulcele și cu amarul

A scris în principal ficțiune speculativă, dar și thrillere și romane mainstream A publicat în aproape toate revistele pe

care le vedeți în chioșcurile de ziare, a scris o mulțime de cântece „folk" satirice, inclusiv unul înregistrat de Pete Seeger*, și a izbutit până acum să viziteze paisprezece țări străine („Am totuși impresia că pierd teren, scrie el. De fiecare dată când crestez pe răboj una nouă, alta își declară independența, astfel încât numărul celor nevizitate rămâne constant")

Locuiește în Hampstead, Londra, orașul lui favorit, șofează un Daimler V-8 decapotabil și-i place atât de mult ceea ce face, încât scrisul pare aproape ca un hobby pentru el. Ambiția lui curentă: să construiască o vilă în Grecia și să scape de iarna britanică, care este aproape întotdeauna umedă

Povestirea pe care o veți citi a fost a treia lui propunere pentru VIZIUNI PERICULOASE Să nu credeți că vreuna dintre primele două nu s-ar fi potrivit în mod minunat, dar au existat unele încurcături minore În privința celei dintâi, „The Vitanuls", am avut temeritatea să-l contrazic pe John în privința prezentării unui concept absolut sclipitor și original I-am expediat vreo cinci pagini, scrise la un rând, de comentarii sensibile, inteligente, pline de miez, schițând o serie de revizuiri, și, cu obișnuita lui eleganță, și aproape cu exces de *panache*, mi-a răspuns și m-a trimis la naiba

Așa s-a rezolvat cu *aceea* Nemernicul stupid nu recunoaște un nou Maxwell Perkins* când îl vede Dar, măreț în mărinimia mea, am acceptat o a doua propunere din partea agentului lui Brunner, o comedie neagră nebunesc de hilară, intitulată „Nobody Axed You", și mă găseam pe punctul de a-i trimite cecul, când am fost informat de agentul destul de jenat că exista o ăăă... mică... minoră... ăăă ba chiar neînsemnată problemă cu publicarea textului acela ca fiind proză originală nouă-nouță, care nu mai văzuse niciodată lumina tiparului Fusese publicată în Anglia Dar asta nu conta, s-a grăbit agentul să mă liniștească La urma urmelor, apăruse doar într-o revistă britanică, astfel încât niciunul dintre cititorii antologiei nu ar fi *putut* s-o fi citit Așa s-a rezolvat cu *aceea*

După încă o lună, Brunner, spăsit şi după ce primise o telegramă din partea sanatoriului în care fusesem internat şi eram ţinut permanent sub sedative, mi-a expediat direct o povestire Textul acela, „Iuda", începe mai jos

V-ar plăcea Brunner. Este tăcut, dar letal. Ca o săgeată cu vârful muiat în curara, suflată printr-o sarbacană, care vă loveşte în ceafă.

IUDA

de JOHN BRUNNER

Liturghia de vineri seara se apropia de sfârşit. Razele soarelui slab de primăvară pătrundeau pieziş prin plasticul policrom al ferestrelor şi se lungeau pe pardoseala naosului aidoma unei pete de petrol vărsat pe o şosea umedă Pe oţelul lustruit al altarului, o roată din argint se învârtea întruna, scânteind între două lămpi cu vapori de mercur de-a pururi arzătoare; deasupra ei, conturată pe cerul răsăritean întunecat, se afla o statuie a Domnului Corul ecleziast cânta un imn — *Şi Cuvântul S-a făcut oţel* —, iar preotul asculta cu bărbia sprijinită în palmă, întrebându-se dacă Domnul fusese de acord cu predica pe care tocmai o ţinuse despre A Doua Venire

Majoritatea congregaţiei numeroase era fermecată de muzică. Dintre cei prezenţi, un singur bărbat, aflat în extremitatea ultimului rând de strane simple din oţel, se foia agitat, flexionând cu degete nervoase rezemătoarea din cauciuc pentru frunte din faţa sa Trebuia să-şi ţină mâinile ocupate, pentru că altfel reveneau mereu la umflătura din buzunarul interior al sacoului cafeniu banal Ochii de-un albastru apos se plimbau fără astâmpăr în lungul liniilor ascendente triumfătoare ale templului din metal şi se fereau de fiecare dată când ajungeau la motivul roţii, pe care arhitectul — probabil Dumnezeu însuşi — îl încorporase oriunde era posibil

Imnul s-a sfârşit într-o disonanţă pătrunzătoare şi enoriaşii au îngenuncheat, cu frunţile pe rezemătorile din cauciuc, în timp ce preotul a intonat binecuvântarea Roţii. Bărbatul în cafeniu nu asculta de fapt, totuşi a prins câteva fraze „Fie să vă călăuzească pe căile sfinţite să vă fie pivot

etern... să vă aducă în cele din urmă la pacea adevăratei rotații veșnice..."

După aceea s-a ridicat odată cu ceilalți, în timp ce corul a mărșăluit afară în strădaniile orgii electronice. Preotul dispăruse prin ușa sacristiei, adoratorii începuseră să-și târască picioarele spre ieșirile principale El singur a rămas așezat în strană

Nu era genul de om la care să privești de două ori Avea păr nisipiu și chip uzat, obosit; dinții îi erau pătați și neregulați, hainele îi cădeau prost și ochii îi erau puțin defocalizați, ca și cum ar fi avut nevoie de ochelari. În mod vădit, liturghia nu-i adusese pacea minții

În cele din urmă, după ce toți plecaseră, s-a sculat și a aranjat rezemătoarea din cauciuc cu precizie scrupuloasă Pentru o clipă ochii i s-au închis și buzele s-au mișcat fără sunet; ca și cum gesturile acelea i-ar fi insuflat curajul pentru luarea unei decizii, a părut să-și îndrepte statura, ca un plonjor încordat pe trambulina mare. A ieșit brusc din strană și a pășit — silențios pe covorul din cauciuc al naosului — spre ușa mică din oțel care purta un singur cuvânt SACRISTIE

Lângă ea se găsea un clopoțel. Bărbatul a sunat.

În scurt timp ușa a fost deschisă de un băiat de cor, un tânăr în robă gri țesută din verigi metalice care zornăiau la fiecare mișcare, cu mâinile în mănuși gri strălucitoare, cu scalpul ascuns sub o calotă din oțel neted. Cu ton impersonal dobândit prin practicare repetată, l-a întrebat

— Dorești povață?

Bărbatul în cafeniu a încuviințat din cap și s-a foit ușor nervos de pe un picior pe celălalt. Prin ușă se vedeau multe picturi și statui religioase; și-a plecat privirea înaintea lor

— Cum te numești? a întrebat coristul.

— Karimov, a răspuns bărbatul în cafeniu. Julius Karimov

S-a încordat infim când a vorbit și ochii i-au alergat peste chipul tânărului în căutarea unei reacții. Niciuna nu s-a ivit și

el s-a relaxat la porunca scurtă a celuilalt de a aştepta până îl ınforma pe preot

Imediat cum a rămas singur, Karımov a traversat sacristıa şı a examinat un tablou de pe peretele opus: *Imaculata Manufacturare* de Anson, care descrıa legendara orıgıne a Domnului — trăsnetul orbitor din ceruri care izbise un lingou de oţel pur. Era excelent realizat, bineînţeles; artistul utilızase cu măiestrie vopsea electro-luminiscentă, mai ales în reprezentarea trăsnetului Lui Karımov însă îi stârnea o greaţă fizică şi după numai câteva secunde a fost nevoit să-i întoarcă spatele.

În cele dın urmă preotul a apărut, îmbrăcat în roba oficială care-l ıdentifica drept unul dıntre cei mai apropiaţi Unsprezece de Dumnezeu, dar fără acoperământul de cap — care în timpul liturghiei îi ascunsese ţeasta rasă —, cu mâinile subţiri jucându-se cu o reprezentare a Roţii bătută în pietre preţioase, care-i atârna în jurul gâtului pe un lanţ din platină Karimov s-a răsucit fără grabă pentru a-l întâmpina, cu braţul drept uşor ridicat într-un gest nedus până la capăt. Îşi asumase un rısc calculat când îşı destăınuise adevăratul nume; credea că acesta continua să fie un secret. Însă adevăratul lui chip...

Nu, niciun indıciu de recunoaştere. Preotul s-a mulţumit să rostească cu glas profesional, răsunător:

— Ce pot face pentru tine, fiul meu?

Bărbatul în cafeniu şi-a îndreptat umerıı şı a răspuns sımplu:

— Vreau să vorbesc cu Dumnezeu

Preotul a oftat cu aerul resemnat al cuıva obışnuıt să prımească asemenea solicitări.

— Dumnezeu este foarte ocupat, fiul meu, a murmurat el. Trebuie să se îngrijească de binele spiritual al întregii rase umane. Nu te-aş putea ajuta eu? Există vreo problemă specifică în privinţa căreia ai nevoie de poveţe sau cauţi călăuzire dıvină generală în programarea vieţii tale?

Karimov l-a privit şovăielnic şi a gândit: *Omul acesta crede cu adevărat! Credinţa lui nu-i doar o prefăcătorie orientată spre profit, ci o credinţă onestă, adânc înrădăcinată şi mai terifiantă decât orice altceva ar trebui să creadă până şi cei care au fost cu mine la început!*

După o pauză scurtă, a spus

— Eşti binevoitor, Părinte, dar am nevoie de ceva mai mult decât simple poveţe. M-am — s-a poticnit când a rostit cuvântul — rugat mult şi am căutat ajutor la mulţi preoţi, totuşi nu am atins pacea adevăratului rotund Odată, cu mult timp în urmă, am avut privilegiul de a-l vedea pe Dumnezeu în oţel; aş dori s-o fac din nou, asta-i tot Nu am nicio îndoială, desigur, că El mă va recunoaşte.

A urmat o tăcere prelungă, în decursul căreia ochii negri ai preotului au rămas fixaţi asupra lui Karimov În cele din urmă a zis:

— Să te recunoască? Oh, da, cu certitudine te va recunoaşte! Dar acum şi *eu* te recunosc!

Glasul îi tremura de furie incontrolabilă şi s-a întins către un clopoţel de pe perete.

Putere născută din disperare a curs prin făptura costelivă a lui Karimov S-a repezit către preot, îndepărtând printr-o lovitură braţul ajuns la numai câţiva centimetri de ţinta sa, l-a răsturnat pe bărbatul înalt, căzând peste el, i-a prins lanţul solid de la gât şi a tras cu toate fărâmele lui de putere.

Lanţul a muşcat adânc în pielea palidă; ca şi cum ar fi fost posedat, Karimov a strâns şi a strâns din nou, l-a răsucit, şi-a mutat priza şi a strâns iarăşi. Ochii preotului s-au bulbucat, gura a bolborosit mormăieli hâd de informe, pumnii au lovit în braţele atacatorului său apoi loviturile au devenit tot mai slabe, până au încetat

Karimov s-a retras, tremurând înaintea a ceea ce făcuse, şi s-a străduit să se ridice, nesigur, în picioare. A murmurat o scuză bolnavă către fostul coleg, aflat acum dincolo de orice

speranță de a auzi, după care s-a calmat prin răsuflări adânci și s-a apropiat de cealaltă ușă din încăpere

Pe tronul său, sub baldachinu-i de oțel în formă de roată, stătea Domnul Dumnezeu Membrele lui lustruite sclipeau sub luminile discrete, capul îi era minunat plăsmuit astfel încât să sugereze un chip uman fără a poseda măcar o singură trăsătură umană — nici chiar ochi.

Orb și insensibil, a gândit Karimov după ce a închis ușa îndărătul lui. În mod reflex mâna i-a atins ceea ce ținea în buzunar

Vocea era de asemenea mai mult decât perfect umană, un ton adânc și pur, de parcă ar fi glăsuit o orgă

— Fiul meu...

Și s-a oprit.

Karimov a slobozit un suspin audibil de ușurare și nervozitatea a căzut de pe el ca o mantie A înaintat relaxat și s-a așezat în scaunul central din cele unsprezece dispuse în potcoavă în fața tronului, în vreme ce privirea oarbă și strălucitoare a robotului s-a oprit asupra lui și întregul cadru metalic a încremenit uluit

— Ei bine? a întrebat Karimov sfidător Cum îți place când mai întâlnești și pe câte cineva care nu crede în tine?

Robotul s-a mișcat aidoma unui om, destinzându-se Degete din oțel s-au încrucișat sub bărbie și l-a examinat pe intrus cu interes, nu cu uimire Vocea a răsunat din nou·

— Așadar tu ești, Black!

Karimov a încuviințat cu un surâs ușor

— Așa obișnuiau să mă numească pe vremuri Mie unuia mi se părea o exagerare prostească să le atribui nume false savanților care lucrau la proiecte strict secrete S-a dovedit însă a avea avantaje, cel puțin pentru mine I-am spus propriul meu nume, Karimov, ucenicului tău... ăăă... răposat de afară și n-a însemnat nimic pentru el. Și dacă tot vorbim despre nume reale· cât a trecut de când nu ți-a mai spus nimeni A-46?

Robotul a tresărit.

— Este un sacrilegiu să faci referire la mine cu termenul acela!

— Fac ceva pe el de sacrilegiu. Voi merge mai departe şi-ţi voi reaminti ce înseamnă A din A-46 Android! O imitaţie de om! Un ansamblu asexuat şi insensibil de părţi metalice la proiectarea căruia am ajutat şi care-şi spune Dumnezeu!

Dispreţul usturător i-a însoţit cuvintele biciuitoare:

— Tu şi fanteziile tale despre Imaculata Manufacturare! Creat de un trăsnet ceresc dintr-un bucată de oţel neatins de vreo sculă! Cine vorbeşte despre oameni creaţi după chipul lui Dumnezeu... tu, un „Dumnezeu" creat după chipul omului!

Încorporaseră în designul lor până şi capacitatea de a ridica din umeri, îşi reamintı Karimov surprins, când robotul o folosi

— Ignorând atuncı sacrılegiul pentru moment, a spus maşına, există vreun motiv real pentru care să negi că eu aş fi Dumnezeu? De ce n-ar fi posibil ca a doua Întrupare să fie o Înferrare — în oţel nepieritor? Cât despre credinţa ta ignorantă şi autoamăgită că ai fi creat partea mea dın metal — care este oricum suprem neimportantă, întrucât doar spiritul singur este etern —, s-a spus de mult că nimenı nu-ı profet în ţara sa şi deoarece Înferrarea s-a petrecut în apropiere de staţia ta experimentală... Poftim!

Karimov a izbucnit în râs

— Să fiu al dracului! Am ımpresıa că tu însuţi crezi ce spui!

— Neîndoios, eşti în mâinile dracului. Pentru o clipă am sperat, văzându-te cum intri în sala tronului meu, că ai învăţat cât de greşite sunt căile pe care ai pornit şi că ai venit pentru a-mı recunoaşte în cele dın urmă dıvınitatea Cu milostenıa mea ınfinită, îţi voi acorda o ultimă asemenea şansă, înainte de a-mi chema preoţii să te îndepărteze Acum ori niciodată, Black sau Karimov sau oricum alegi să te numeşti· te căieşti şi crezi?

Karimov nu asculta. Privea în gol, pe lângă mașina strălucitoare, în vreme ce degetele îi mângâiau umflătura din buzunar. A rostit cu glas scăzut:

— Am plănuit mulți ani momentul acesta — douăzeci de ani, încă din clipa când te-am activat și am început să suspectez că am comis o eroare Până acum însă n-am putut face nimic. Iar între timp, pe când asudam și căutam o cale pentru a te opri, am asistat la umilirea finală a omenirii Am fost sclavii uneltelor noastre încă de când primul om al peșterilor a creat cel dintâi cuțit care să-l ajute să-și obțină cina După aceea n-a mai existat cale de întoarcere și am tot construit, până ce mașinile noastre au fost de zece milioane de ori mai puternice decât noi înșine Ne-am dăruit automobile, deși am fi putut învăța să alergăm, am construit avioane, deși ne-am fi putut crește aripi, apoi inevitabilul Am făcut dintr-o mașină Dumnezeul nostru

— Și de ce nu? a bubuit robotul Poți numi vreun singur fel în care să nu vă fiu superior? Sunt mai puternic, mai inteligent și mai durabil decât un om. Am puteri mintale și fizice care desfid orice comparații Nu simt nicio durere. Sunt nemuritor și invulnerabil, totuși afirmi că nu sunt Dumnezeu De ce? Din perversitate!

— Nu, a rostit Karimov cu sinceritate teribilă, ci pentru că ești nebun. Ai fost apogeul unui deceniu de muncă a echipei noastre: cei mai sclipitori doisprezece cibernetic-ieni în viață din lume Visul nostru era să creăm un analog mecanic al ființei umane, care să poată fi programat direct, cu inteligență provenită din tiparele propriilor noastre creiere. În privința aceea am reușit — și încă mult prea bine! În ultimii douăzeci de ani am avut timp destul ca să înțeleg unde anume am apucat-o pe o cale greșită. A fost vina mea, iartă-mă, Doamne! — adevăratul Dumnezeu, dacă El există, nu tu, un impostor mecanic! Tot timpul cât am lucrat la proiectul tău, undeva în fundul minții mele a existat gândul

că a construi mașina pe care o preconizasem ar însemna să devenim ca Dumnezeu: să producem o inteligență creativă, ceea ce nimeni cu excepția Lui nu mai reușise! Asta însemna megalomanie și mi-este rușine s-o spun, dar *a existat* în mintea mea și de acolo a fost transferată în mintea ta. Nimeni n-a știut de existența ei, până și mie mi-a fost teamă s-o recunosc față de mine însumi, pentru că rușinea este o binecuvântare omenească salvatoare. Dar tu?! Ce puteai tu să știi despre rușine, despre autoreținere, despre empatie și dragoste? Odată ce a fost implantată în complexul tău de neuroni artificiali, mania aceea a crescut până n-a mai cunoscut limite și... iată-te. Nebun și cu sete de glorie divină! Cum altfel să explic doctrina Cuvântului Făcut Oțel și imaginea Roții, forma care nu apare nicăieri în natură? Cum altfel să explic eforturile pe care le depui pentru a trasa paralele între existența ta păgână și cea a Omului cel mai măreț care a trăit vreodată?

Karimov a continuat să vorbească pe același ton scăzut, dar ochii îi fulgerau de ură

— Tu nu ai suflet, însă în același timp mă acuzi de sacrilegiu Ești un maldăr de sârme și tranzistori, totuși te autointitulezi Dumnezeu Blasfemie! Numai un om poate fi Dumnezeu!

Robotul s-a foit cu zăngănit de membre metalice și a replicat

— Toate astea nu sunt numai simple nonsensuri, ci și o irosire a timpului meu prețios. Acesta este motivul pentru care ai venit aici — să delirezi în prezența mea?

— Nu, a spus Karimov. Am venit ca să te ucid

În cele din urmă mâna i s-a afundat în buzunarul umflat și a extras obiectul pe care-l ascundea: o armă mică și ciudată, lungă de nici cincisprezece centimetri Un tub metalic scurt se întindea înainte; din patul ei, un tub flexibil se extindea înapoi și dispărea în sacoul bărbatului; sub degetul lui mare se vedea un butonaș roșu

— Am avut nevoie de douăzeci de ani, a zis Karimov, ca să proiectez și construiesc asta Pentru corpul tău, noi am ales oțel pe care numai o bombă atomică l-ar putea distruge; cum însă ar fi putut un om ajunge în prezența ta, purtând o bombă nucleară? A trebuit să aștept până am dispus de o modalitate de a-ți tăia oțelul tot atât de lesne pe cât un cuțit taie carnea moale a omului. Iat-o... și acum pot să anulez răul pe care l-am făcut propriei mele specii!

A apăsat butonul

Robotul, nemișcat până în clipa aceea de parcă ar fi fost incapabil să creadă că cineva ar fi putut dori cu adevărat să-i facă rău, a tresărit în sus, s-a răsucit pe jumătate și a rămas paralizat când o găurică a apărut în metalul din flancul său Oțelul a început să formeze picături micuțe în jurul orificiului, zona înconjurătoare a strălucit roșie, iar picăturile au curs ca apa sau ca sângele.

Karimov a menținut arma nemișcată, deși îi frigea palmele Sudoarea i-a apărut pe frunte. Încă o jumătate de minut și avaria avea să fie ireparabilă

Îndărătul lui s-a auzit bubuitura unei uși care s-a deschis. A blestemat în barbă, fiindcă arma lui nu avea efect asupra oamenilor. A păstrat-o ațintită până în ultima clipă; apoi a fost prins din spate și imobilizat, iar arma a fost smulsă din tubul flexibil, aruncată pe pardoseală și călcată în picioare până a fost distrusă

Robotul nu s-a clintit

Tensiunea a douăzeci de ani încărcați de ură s-a destrămat și ușurarea lui a clocotit în râs isteric, pe care s-a luptat să-l înăbușească. Când a reușit până la urmă, a văzut că cel care-l oprise fusese tânărul corist care-l primise în sacristie, și că în jur erau și alți oameni, necunoscuți, care priveau în tăcere absolută la Dumnezeul lor

— Uitați-vă la el, a croncănit Karimov, uitați-vă la el! Idolul vostru n-a fost decât un robot, iar dacă omul poate

face ceva, îl poate şi distruge A spus că era divin, dar n-a fost nici măcar invulnerabil! V-am eliberat! Nu înţelegeţi? *V-am eliberat!*

Însă coristul nu-l băga deloc în seamă Se holba fix la păpuşa metalică monstruoasă şi-şi umezea buzele, până ce, finalmente, a rostit cu glas care nu era nici uşurat, nici îngrozit, ci doar copleşit:

— Gaura din Coastă!

Un vis a început să moară în mintea lui Karimov. Inert, i-a privit pe ceilalţi care s-au apropiat de robot şi au studiat gaura, după care l-a auzit pe unul întrebând

— În cât timp o poţi repara?

Iar altul i-a răspuns nonşalant

— Ah, cred că-n trei zile!

Şi atunci i-a fost clar ce făcuse

Nu era aceasta o zi de vineri, în primăvară? Nu ştiuse el însuşi că robotul trasase cu atenţie paralele între propria lui carieră şi cea a omului pe care-l parodia? Felul cum atinsese climaxul· fusese o moarte şi avea să fie o înviere — în a treia zi

Iar cleştele Cuvântului Făcut Oţel n-avea să fie nicicând anihilat.

Pe rând, bărbaţii din jur au făcut semnul Roţii şi au ieşit, până a mai rămas doar unul Încruntat, el a coborât de pe tron, s-a oprit în faţa lui Karimov şi l-a întrebat pe coristul care-l ţinea într-o încleştare rigidă.

— Cine este el, de fapt?

Coristul s-a uitat la silueta năruită inert pe scaun, strivită de greutatea tuturor erelor, şi buzele i s-au rotunjit, deschizându-se într-un „O" de înţelegere A rostit:

— *Acum* am înţeles! El îşi spune Karimov Dar adevăratul lui nume trebuie să fie Iscariotul

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfață

Nu știu realmente cum a apărut „Iuda", dar bănuiesc că își are rădăcinile în tendința pe care am observat-o la mine, dar și la alții, de a atribui mașinilor trăsături antropomorfe Am avut cândva un automobil sport Morgan, o dulceață de mașină cu o personalitate distinctă și destul de irascibilă, care avea o vechime de opt ani când a ajuns pe mâinile mele. Jur că detesta traficul la orele de vârf și că se lamenta amar când era parcat, dacă nu-l consolam pentru toate supraîncălzirile și înaintările palmă cu palmă în viteza întâi, făcând un ocol pe o bucată de șosea unde-l puteam lăsa să zburde cu o sută de kilometri la oră

Sper că obiceiul nostru tot mai răspândit de a ne preda noilor gadgeturi strălucitoare nu numai corvezile, ci și capacitatea de decizie nu va culmina în adularea literală a mașinilor, dar în eventualitatea în care o va face aceasta este povestea

INTRODUCERE LA „TEST DE REZISTENȚĂ LA DISTRUGERE"

Am scris atât de multe variante despre cine și ce este Keith Laumer (dintre care nu cea din urmă este o introducere prolixă și sentențioasă la culegerea sa de povestiri *Nine by Laumer*, publicată de editura Doubleday), încât, cu toată sinceritatea, nu știu ce să mai spun care să nu fi fost spus deja. Totuși...

Laumer este un individ înalt, colțuros, destul de arătos, dacă admirați genul de gură crudă și ochi micuți și mărgelați de saguin. A scris câteva volume de povestiri despre Retief, un diplomat din viitorul galactic; nu este nicio coincidență în faptul că Laumer a fost diplomat în serviciul consular al SUA Totuși, povestirile cu Retief sunt ușurele și mulți cititori n-au băgat în seamă (așa cum am atras atenția plictisitor de îndelungat în introducerea pe care am scris-o pentru culegerea amintită) textele serioase ale lui Laumer. Numeroasele lui alegorii ale lumii în care trăim — povestiri care privesc încruntat, uneori cu alarmă la ceea ce ne facem unii altora. Povestirile lui aasemănătoare unor imagini surprinse cu film dynachrome, cu inerentele avertismente despre era computerelor Aventurile lui, cu urmăriri prin Societatea Structurată, în care omul este sortit pieirii din capul locului, totuși continuă să-și joace rolul, pentru că *este* un om *Aceste* proze îl definesc pe adevăratul Laumer și este păcat că el poate să vândă cu atâta ușurință textele cu Retief, fiindcă îi îngăduie să devieze, să relateze practic anecdote lungi, în loc să abordeze temele mai complexe, așa cum este cea din povestirea pe care o veți citi în continuare

Laumer este un individ aparte Este o masă de contradicții, un talent ambițios, un stâlp de putere, un bărbat care prețuiește și înțelege etica și moralitatea aproape la nivel

celular Asta se dovedește în prozele lui. Este un scriitor care refuză să ignore realitatea, chiar și când scrie fantezii interstelare. În Univers există elemente fundamentale care sunt imutabile pentru el. În adâncul inimii mele nu-l pot contrazice Iubirea, curajul și determinarea sunt bune, războiul, lenevia și ipocrizia sunt rele. Dacă aș putea numi un om pe care l-am cunoscut și care mi s-a părut incoruptibil, nu poate fi decât Laumer. (Sunt totuși precaut în privința unor asemenea judecăți de valoare. De prea multe ori am ridicat pe piedestal niște simpli muritori, doar pentru a descoperi că sunt la fel de puternici și de slabi ca toți ceilalți simpli muritori, inclusiv eu însumi. Laumer poate fi însă o excepție.)

Notele biografice ale lui Keith sunt destul de interesante Le includ aici exact așa cum mi-au fost trimise, deoarece cred că reflectă adevărul a ceea ce tocmai am spus despre el

„M-am născut în statul New York și am locuit acolo până la doisprezece ani, după care m-am mutat în Florida. În felul acesta am putut vedea Războiul Civil din perspectiva ambelor tabere. Poate că asta stă la temelia incapacității mele de a crede cu adevărat în orice cauză populară. (Descopăr că oamenii pot fi împărțiți doar în două categorii principale. decenți și nemernici, ambele tipuri par să fie egal distribuite prin toate formele, culorile, mărimile și naționalitățile.)

În 1943, la vârsta de optsprezece ani, am intrat în armată Am văzut Texasul, Georgia, Germania, Franța, Belgia, Olanda, Luxemburgul și alte locuri stranii Toate par să fie populate de același tip de inși josnici, lacomi, atrăgători/detestabili pe care-i cunoscusem acasă. În 1946, m-am pomenit în campusul Universității Illinois, studiind arhitectura. După cinci ani aveam o soție, doi puști și două diplome. Între timp îmi formulasem concluziile finale ale teoriilor despre oameni, după ce întâlnisem nemernici atât albi, cât și negri, buni creștini și buni evrei. Niciunul dintre ei nu părea să se bazeze pe virtute sau ticăloșie

În 1953 am păcălit autorităţile intrând în forţele aeriene ca locotenent-major, înainte de a mă putea recruta pentru al Treilea Război Mondial, pe atunci iminent Ele m-au păcălit la rândul lor retrăgându-se din război. Am petrecut un an de solitudine pe o insulă stâncoasă în Labrador. În 1956 am părăsit forţele aeriene şi am intrat în serviciul diplomatic. Am descoperit acolo o preponderenţă minusculă de nemernici Am moţăit doi ani în Birmania şi am descoperit (surpriză!) că eram scriitor. În 1960 m-am întors în forţele aeriene, am făcut un stagiu la Londra, mi-am părăsit slujba în 1965 ca să devin scriitor liber-profesionist şi n-am mai intenţionat niciodată să-mi schimb slujba."

Keith neglijează să menţioneze cărţi ca *Embassy, Catastrophe Planet, Envoy to New Worlds, Worlds of the Imperium, Retief's War* şi *Earthblood* (scrisă cu Rosel G Brown) Neglijează de asemenea să menţioneze că este unul dintre foarte puţinele noi talente importante care au apărut în ultimii cinci ani în domeniul ficţiunii speculative Putem însă atribui toate acestea modestiei lui incredibile

Ceva mai devreme am comentat despre natura serioasă a prozelor lui celor mai bune. Povestirea „Test de rezistenţă la distrugere", care urmează, este o dovadă a acestei seriozităţi Însă Laumer nu-i un simplu Edgar Guest* al science-fictionului — un formulator de platitudini de felul „viaţa este reală, viaţa este cinstită" —, pentru că el ne oferă o viziune periculoasă asupra naturii fundamentale a omului. Şi faptul că această povestire despre moralitate este îmbrăcată în forma onorată de timp a aventurii cu acţiune şi urmărire este un comentariu asupra ambiţiei lui de a deveni povestitorul complet

TEST DE REZISTENȚĂ LA DISTRUGERE

de KEITH LAUMER

UNU

Ascuns în întunericul de la intrarea aleii înguste, Mallory își simțea fața, deasupra gulerului ridicat, izbită de ploaia rece ca gheața purtată de vântul sfârșitului de octombrie

— E o ironie, Johnny, murmură bărbatul mărunțel, cu figură îndârjită, care îi stătea alături Tu — omul care ar fi trebuit să fie în seara asta Conducătorul Lumii — te furișezi pe străzi dosnice, în timp ce Koslo și bătăușii lui beau șampanie în Palatul Executivului

— E în ordine, Paul, spuse Mallory Poate c-o să fie prea ocupat să-și sărbătorească victoria ca să-și mai facă griji pentru mine

— Și poate că n-o să fie, ripostă mărunțelul N-o să-și găsească liniștea atâta vreme cât știe că trăiești și că i te opui.

— Au mai rămas numai câteva ore, Paul La ora micului dejun, Koslo o să știe că alegerile lui măsluite n-au dat rezultatul scontat

— Dar dacă te dă gata înainte, o să fie sfârșitul, Johnny. Fără tine, *lovitura de stat* o să fie anihilată ca un balon de săpun

— Nu plec din oraș, spuse Mallory, cu voce plată Da, există un anumit risc, dar fără să-ți asumi niciunul n-ai cum să răstorni un dictator.

— Tu nu trebuia să ți-l asumi pe ăsta, nu era nevoie să te-ntâlnești personal cu Crandall

— O să fie de folos dacă mă vede, dacă ştie că mă implic în toate până la capăt.

Cei doi bărbaţi rămaseră în tăcere, aşteptând sosirea celui care conspira împreună cu ei

DOI

La bordul cuirasatului interstelar care naviga la o jumătate de parsec distanţă de Pământ, creierul combinat Ree studia îndepărtatul sistem solar

Radiaţii pe mai multe lungimi de undă dinspre a treiea planetă, celulele Perceptive direcţionară impulsul către cele şase mii nouă sute treizeci şi patru de unităţi cuprinse de creierul segmentat care conducea nava *Modulaţii din spectrul gândirii de peste patruzeci şi nouă, acoperind toată gama, până la nouăzeci şi unu*

O parte a tiparului e caracteristică inteligenţei manipulatorii exocosmice, extrapolară informaţiile Analizoarele *Alte indicaţii se încadrează într-o complexitate situată pe toate nivelurile, de la unu la douăzeci şi şase*

Situaţia e aberantă, cugetară Amintitoarele *Ţine de natura esenţială a unei Prime Inteligenţe să distrugă toate formele mintale mai puţin competitive, exact aşa cum am făcut eu/noi, sistematic, anihilându-le pe cele întâlnite în timpul explorării Braţului Galactic.*

Înainte de a trece la acţiune, e esenţială clarificarea fenomenului, subliniară Interpretatoarele. *Pentru extragerea şi analizarea unei unităţi mintale reprezentative, va fi necesară apropierea până la o distanţă care să n-o depăşească pe cea parcursă de radiaţii într-o secundă.*

În acest caz, nivelul de risc creşte până la încadrarea în categoria Suprem, anunţară impasibile Analizoarele

NIVELURILE DE RISC NU SE MAI IAU ÎN CONSIDERARE, puse capăt discuției puternicul impuls emis de Egon NAVELE NOASTRE EXPLOREAZĂ ACUM UN SPAȚIU NOU, CĂUTÂND LOCURI PENTRU EXPANSIUNEA UNEI SPECII GRANDIOASE ORDINUL DE NEALTERAT A CEEA CE ESTE MĂREȚ IMPUNE URMĂRIREA CERCETĂRII MELE/NOASTRE PÂNĂ LA LIMITA CAPABILITĂȚII LUI REE, TESTÂND ABILITATEA MEA/NOASTRĂ DE A SUPRAVIEȚUI ȘI DE A DOMINA NU SUNT ADMISE NICI TIMIDITATEA, NICI SCUZELE PENTRU EȘEC ACUM SĂ INTRĂM PE O ORBITĂ JOASĂ DE SUPRAVEGHERE

Într-o tăcere deplină și cu o viteză cu un kilometru pe secundă mai mică decât viteza luminii, cuirasatul Ree se îndreptă fulgerător spre Pământ

TREI

Mallory se încordă când, la o stradă distanță, sub strălucirea puternică a unui poliarc, își făcu apariția o siluetă întunecată

— Iată-l pe Crandall, șuieră mărunțelul. Mă bucur

Se întrerupse când pe bulevardul pustiu răsună brusc huruitul puternic al unui motor cu turbină O mașină de poliție țâșni de pe o stradă laterală și viră cu un scârțâit strident al giroscoapelor suprasolicitate Bărbatul din lumină se întoarse s-o ia la fugă — și strălucirea de un albastru intens a unei puști SURF clipi întretăiat dinspre mașină. Rafala de gloanțe îl prinse din urmă pe fugar, îl izbi de un zid de cărămidă, îl trânti din picioare și îl rostogoli, totul înainte ca bubuiturile armelor să ajungă la urechile lui Mallory

— Dumnezeule! L-au ucis pe Tony! izbucni mărunțelul Trebuie să scăpăm de-aici!

Mallory se retrase cu vreo șase pași în interiorul aleii și înlemni când în capătul opus al acesteia apărură brusc lumini Auzi cizme lovind pavajul și un glas răgușit lătrând un ordin

— Ni s-a tăiat retragerea, spuse, revenindu-și

La nici doi metri distanță era o ușă din lemn grosolan Făcu un salt către ea și se aruncă, izbind-o cu toată greutatea trupului său. Ușa rezistă. El se retrase cu un pas, o izbi cu piciorul și își împinse însoțitorul în fața lui, într-o încăpere întunecoasă, cu miros de pânză de sac mucegăită și de excremente de șobolan Împleticindu-se și bâjbâind prin beznă, Mallory deschise drumul, traversând o porțiune de dușumea plină de gunoaie, înaintă de-a lungul unui perete pipăindu-l, găsi o ușă atârnată într-o singură balama Se împinse pe lângă ea, ajungând într-un coridor cu podeaua acoperită de linoleum ondulat, vizibil în lumina sărăcăcioasă filtrată prin fereastra în formă de evantai de deasupra unei uși masive, cu gratii. Se întoarse, alergând către ușa mică din capătul opus. Era la o distanță de trei metri când panoul central al acesteia din urmă explodă spre interior, într-o grindină de așchii de lemn care-l zgâriară, sfâșiindu-i haina ca o greblă cu gheare În spatele lui, mărunțelul scoase un sunet sugrumat, Mallory se răsuci la timp ca să-l vadă lovindu-se cu spatele de perete înainte de a se prăbuși, cu pieptul și stomacul sfâșiate de o mie de gloanțe din pușca SURF a poliției, care-l nimeriseră în plin

Prin spărtura ușii apăru un braț, bâjbâind după zăvor Mallory făcu un pas, îi înșfăcă încheietura mâinii și smuci de ea cu toată puterea, până simți cum se făcea praf articulația cotului. Urletul polițistului rănit se pierdu într-o a doua rafală a armei cu tragere rapidă — dar Mallory, deja retras dintr-un salt, se prinsese de balustrada unei scări și se trăsese în sus. Urcă treptele câte cinci odată, trecu de un palier plin de cioburi și de sticle goale, își continuă drumul și ajunse pe un coridor cu uși deformate, lăsate în jos, și cu pânze de păianjen La etajul de sub el, podeaua trosnea sub picioare, polițiștii scoteau

strigăte furioase Mallory intră în prima încăpere şi rămase alături de uşă, cu spatele lipit de perete Pe scări răsunară paşi grei, se opriră, se apropiară de el

Mallory se încordă şi, când poliţistul trecu pragul, ieşi înălţându-şi mâna şi coborându-şi-o într-o lovitură piezişă la baza gâtului, dată cu fiecare dram de putere pornită din umeri Bărbatul păru să se scufunde cu capul înainte şi el îi prinse arma care nu apucase încă s-atingă podeaua. Făcu trei paşi şi goli un încărcător întreg trăgând în josul treptelor Când se întoarse s-o rupă la fugă spre capătul opus al coridorului, dedesubt răbufni tirul de răspuns

O bâtă mânuită de un uriaş îl lovi în lateral, îi goli plămânii de aer şi îl azvârli, răsucindu-l, într-un perete. Îşi reveni, continuă să fugă, căută cu mâna şi descoperi o scobitură adâncă, sângerând în voie. Glonţul abia dacă-l zgâriase

Ajunse la uşa către scara de serviciu şi se trase brusc înapoi când ceva de un cenuşiu murdar ţâşni din întuneric repezindu-se la el cu un urlet — cu o clipă înainte se zări străfulgerarea unei arme care răsună în spaţiul îngust, împrăştiind praf de tencuială de pe tavanul de deasupra capului lui. Un bărbat îndesat, în uniforma neagră a Poliţiei Securităţii, urcă scările în goană, se opri o clipă când zări arma din mâinile lui Mallory — şi, înainte să-şi revină, acesta roti puşca descărcată şi-l pocni, trântindu-l pe treptele pe care se rostogoli până pe palier. Salvatorul vieţii lui Mallory — un motan imens, plin de cicatricele luptelor pisiceşti — zăcea pe podea, cu jumătate de cap spulberată de rafala pe care-o interceptase. Îl fixa cu singurul său ochii galben; iar ghearele îi râcâiau podeaua, de parcă, până şi mort, ar fi înaintat, gata să atace Mallory sări peste animalul lovit şi-şi continuă drumul în susul scării

După alte trei grupuri de trepte, scara se termina într-un pod ticsit cu pachete de ziare şi de cartoane putrezite, de sub care ieşiră în fugă şoareci speriaţi de apropierea lui Nu exista

decât o singură fereastră, opacizată de murdărie Mallory aruncă arma inutilă, cercetă tavanul în căutarea unui chepeng pentru ieşirea în caz de urgenţă, nu găsi nimic Durerea din lateralul corpului era cumplită

De dincolo de prag se auziră paşi implacabili Se retrase din nou într-un colţ al încăperii — iar urletul asurzitor de strident al unei puşti SURF răsună iarăşi, şi uşa fragilă căzu, dezintegrată Pentru o clipă, se lăsă o linişte deplină Apoi:

— Ieşi cu mâinile sus, Mallory, mârâi o voce metalică

În întuneric, flăcări palide lingeau hârtiile legate în pachete, aprinse de torentul de gloanţe cu înveliş de oţel Fumul se înălţa îngroşându-se

— Ieşi înainte de-a te prăji, strigă vocea

— Să plecăm de-aici, zbieră altcineva Gunoiul ăsta o să ardă ca iasca!

— Ultima ta şansă, Mallory! se auzi din nou primul bărbat şi flăcările hrănite cu hârtia uscată se întindeau acum către plafon, vuind pe măsură ce creşteau.

Mallory se îndreptă spre fereastră mergând pe lângă perete, smulse jaluzeaua rulantă ruptă, trase de cadru Care nu se clinti. Sparse geamul dintr-o lovitură, îşi trecu un picior peste pervaz şi ieşi pe o scară de incendiu ruginită Cinci niveluri mai jos, lumina băltea pe betonul murdar, peste feţele întoarse în sus ca tot atâtea puncte albe — şi o jumătate de duzină de maşini de poliţie blocau strada udă de ploaie. Se lipi cu spatele de balustradă şi se uită în sus. Scara de incendiu se prelungea, înălţându-se de-a lungul a trei sau poate chiar patru etaje. Îşi aruncă un braţ peste faţă, ferind-o de flăcările tălăzuitoare, şi îşi sili picioarele să-l ducă în sus, urcând câte trei trepte metalice odată

Nivelul cel mai înalt se afla sub o cornişă proeminentă, de care-l despărţeau aproape doi metri. Mallory se urcă pe balustradă, se prinse cu ambele mâini de marginea de piatră cioplită şi îşi făcu vânt în afară Se balansă pentru o clipă la vreo

treizeci de metri deasupra străzii; apoi se trase în sus, ajunse cu un genunchi pe creastă și se rostogoli pe acoperiș.

Rămase întins și studie întunericul din jur Zona plană nu era întreruptă decât de carcasa unui ventilator și de o gheretă care adăpostea partea de sus a casei scării sau a unui lift

Se orientă și descoperi că hotelul era plasat la un colț de stradă, având în spate o parcare. Pe partea dinspre alee, acoperișul de alături se afla la trei metri mai jos și dincolo de un gol lat de cinci metri. În timp ce se uita către partea opusă a acestuia, un huruit puternic făcu să vibreze terasa de sub picioarele sale: unul dintre etajele clădirii vechi se surpa, cu stâlpii de susținere mistuiți de foc

Fumul se înălța, înconjurându-l acum din toate părțile În partea dinspre parcare, flăcări sumbre se înălțau cu aproape zece metri mai sus de el, urmate către cerul ploios al nopții de o cascadă de scântei inversată. Se apropie de casa scărilor și găsi ușa metalică încuiată În lateralul supraînălțării era prinsă o scară ruginită O smulse și o duse în partea dinspre alee Avu nevoie de întreaga lui putere ca să desfacă toate clemele ruginite, după care extinse scara până la lungimea ei maximă Șase metri, aprecie el. Era suficient — poate.

Îi împinse capătul în afară și se strădui din greu ca s-o poată sprijini de acoperișul de dedesubt Când începu să se târască pe podul șubred, acesta se curbă sub greutatea lui. Înaintă cu grijă, ignorând legănarea suportului său fragil. Când mai avea aproape doi metri până la celălalt acoperiș, simți metalul corodat sfărâmându-se sub el; se avântă înainte, făcând un salt disperat Numai faptul că acoperișul se afla mai jos îl salvă. Se cățără peste jgheabul din coală de tablă, auzind împușcăturile trase dedesubt când scara se sfărâmă la impactul cu pavajul de cărămidă

Ghinion, se gândi. *Acum au aflat unde sunt*

Pe acoperiș exista o trapă grea O ridică, coborî pe niște trepte de fier în întuneric, găsi drumul către un coridor, merse

de-a lungul lui către o scară De jos se auzeau zgomote estompate Începu să coboare

Când era la etajul al treilea, jos se aprinseră lumini, răsunară glasuri, tropăituri de picioare. La etajul al doilea părăsi scara, colindă pe un culoar, intră într-un birou abandonat. Proiectoarele de pe stradă aruncau umbre piezişe pe pereţii decoloraţi

Îşi continuă drumul, trecu de un colţ, intră într-o cameră dinspre alee Printr-o fereastră fără geam pătrunse un val de aer rece, duhnind a fum Sub el, străduţa îngustă părea pustie. Cadavrul lui Paul dispăruse Scara ruptă zăcea acolo unde aterizase. Mallory aprecie că se afla la şase metri deasupra pavajului din cărămizi; chiar dacă se lăsa în jos atât cât îi permitea lungimea braţelor şi sărea apoi, şi-ar fi putut rupe un picior...

La sol se clinti ceva Un poliţist în uniformă stătea exact sub fereastră, cu spatele sprijinit de perete. Faţa lui Mallory se crispă într-un zâmbet răutăcios Dintr-o singură mişcare, îşi lăsă trupul să alunece în afara pervazului, cu pieptul înainte, rămase aşa o clipă, văzu chipul uluit de dedesubt răsucindu-se spre el, cu gura deschisă pentru un strigăt..

Se aruncă; picioarele i se izbiră de spatele bărbatului de jos, amortizându-i căderea. Se rostogoli într-o parte şi se săltă în capul oaselor, pe jumătate ameţit. Poliţistul era întins pe burtă, cu braţele şi picioarele depărtate şi cu şira spinării răsucită sub un unghi nefiresc

Mallory se ridică... şi fu cât pe ce să cadă la loc când îl înjunghie durerea în glezna dreaptă Era luxată, sau ruptă Înaintă de-a lungul zidului, strângând din dinţi ca să-şi înăbuşe durerea. Apa rece ca gheaţa, scursă din burlanul din faţa lui, i se învârtejea în jurul gleznelor. Alunecă şi aproape că se prăbuşi pe cărămizile vâscoase Întunericul mai puţin dens din parcarea aflată în spatele clădirii îi apăru înainte Dacă putea s-ajungă acolo, s-o traverseze — ar fi avut totuşi o şansă

Trebuia să reușească — pentru Monica, pentru copil, pentru viitorul unei lumi.

Încă un pas, și încă unul Era ca și cum o durere imensă l-ar fi luat în stăpânire la fiecare respirație. Cămașa și picioarele pantalonilor, tot atât de murate-n sânge, atârnau lipite de el, reci ca două sloiuri. Încă trei metri și apoi putea să alerge către

Doi bărbați în uniformele negre ale Poliției Securității Statului îi tăiară calea și rămaseră cu puștile cu explozie la nivelul pieptului lui Mallory se împinse, îndepărtându-se de perete, și-și adună puterile în așteptarea rafalei care avea să-i curme viața. În schimb, o rază de lumină străpunse ploaia cețoasă, orbindu-l.

— O să vii cu noi, domnule Mallory

PATRU

Încă niciun contact, raportară Perceptivele.

Minților de prim-nivel de sub noi le lipsește coeziunea, pâlpâie și pleacă în mare viteză, chiar dacă le ating/atingem

Inițiatoarele veniră cu o propunere: *folosind armonii corespunzătoare, putem crea un câmp de rezonanță capabil să fortifice toate mințile native care funcționează după ritm analogic.*

Eu/noi considerăm că un șablon al următorului caracter s-ar potrivi cel mai bine... Se afișă un grup complex de simboluri.

PERSEVERAȚI ÎN MODUL PE CARE L-AȚI DESCRIS, ordonă Egonul. TOATE FUNCȚIILE NEESENȚIALE VOR FI ÎNTRERUPTE PÂNĂ LA OBȚINEREA SUCCESULUI.

Cu un scop absolut unic, senzorii Ree se desprinseră de nava întunecată și tăcută și sondară spațiul, în căutarea unei minți omenești receptive

CINCI

Camera de interogatoriu era un cub cu desăvârşire gol, cu pereţii acoperiţi de smalţ alb. În centrul său geometric, sub un panou de-o strălucire albă orbitoare, se afla un scaun masiv, din oţel lustruit, care arunca o umbră neagră ca noaptea

Se scurse un minut de linişte, pe urmă, pe coridor răsună zgomotul unor paşi Un bărbat înalt, într-o tunică militară neagră, intră pe uşa deschisă şi se opri, studiindu-şi prizonierul. Faţa lui lată, cu muşchii căzuţi, era cenuşie şi sumbră ca o piatră de mormânt

— Te-am avertizat, Mallory, mormăi, cu voce profundă

— Faci o greşeală, Koslo, spuse Mallory

— Fiindcă-l arestez în văzul lumii pe eroul poporului?

Koslo îşi arcui buzele groase, cenuşii, într-un zâmbet de hârcă

— Nu te amăgi Nemulţumiţii nu vor face nimic fără liderul lor

— Sigur eşti pregătit să-ţi pui regimul la-ncercare atât de curând?

— Sau o fac, sau aştept, în vreme ce partidul tău devine tot mai puternic. Aleg calea mai rapidă Mallory, nu m-am priceput niciodată la fel de bine ca tine să rămân în expectativă

— Ei bine... până dimineaţă o să afli.

— Atât de curând?

Koslo îşi coborî pleoapele grele, strângând din ochi la fiecare scânteiere a luminii. Mârâi

— Până dimineaţă o să aflu multe Îţi dai seama că poziţia ta e lipsită de orice speranţă?

Ochii i se îndreptară spre scaun

— Cu alte cuvinte, ar trebui să trădez acum totul în faţa ta, în schimbul a... ce? Al încă uneia dintre promisiunile tale?

— Alternativa e scaunul, spuse Koslo, cu voce plată

— Ai mare încredere în maşini, Koslo, mai mare decât în oameni E marea ta slăbiciune

Mâna lui Koslo se întinse, mângâind metalul neted al scaunului

— E un aparat ştiinţific creat pentru a îndeplini o anumită sarcină, cu minimum de dificultăţi pentru mine. Creează în sistemul neural al subiectului condiţii care-l conduc la o reamintire amănunţită, amplificând în acelaşi timp subvocalizarea care însoţeşte o activitate cerebrală intensă Subiectul devine, totodată, foarte receptiv la sugestiile verbale

Făcu o pauză

— Dacă te împotriveşti, o să-ţi distrugă mintea — dar nu înainte de a-mi dezvălui totul nume, locuri, date, moduri de organizare, planuri de acţiune, totul. Ar fi mai simplu pentru amândoi dacă ai accepta inevitabilul şi mi-ai spune de bunăvoie tot ce vreau să ştiu

— Şi după ce primeşti informaţiile?

— Ştii că regimul meu nu poate tolera opoziţia. Cu cât am informaţii mai complete, cu atât mai puţin necesară e vărsarea de sânge.

Mallory clătină din cap

— Nu, spuse fără ocolişuri

— Nu fi prost, Mallory! Ăsta nu e un test al bărbăţiei tale!

— Poate că e, Koslo. omul împotriva maşinii

Ochii lui Koslo îl studiară Gesticulă grăbit cu mâna

— Legaţi-l

Aşezat pe scaun, Mallory simţi cum metalul rece îi sugea căldura corpului. O serie de curele îi imobilizară braţele, picioarele, trunchiul. Un inel lat, din sârmă împletită cu plastic, îi fixă strâns capul de tetiera cu formă potrivită Fey Koslo se uita din partea opusă a încăperii

— Gata, excelenţă, spuse un tehnician

— Daţi-i drumul.

Mallory se încordă Un soi de incitare morbidă îi răscoli stomacul Auzise de scaun, de puterea cu care cutreiera

nestânjenit mintea unui om, lăsând în urmă o carcasă care nu mai emitea decât sunete nearticulate.

Numai o societate liberă, se gândi el, *poate produce acea tehnologie care face posibilă tirania..*

Se uită cum se apropia un tehnician în halat alb, cum întindea mâna către panoul de comandă Nu-i mai rămăsese decât o singură speranţă: să poată lupta cu puterea maşinii, să prelungească interogatoriul, să-l întârzie pe Koslo până în zori

O menghină plină de ace îi strânse tâmplele Mintea i se umplu instantaneu de imagini care se învârtejeau, febrile. Îşi simţi gâtlejul îngustându-se într-un ţipăt eşuat. Degete de forţă pură îi izbiră creierul, dislocând amintiri vechi, deschizând răni închise de timp. Era conştient că undeva se auzea o voce, întrebând Cuvintele îi tremurau în gât, tânjind să fie strigate cu glas tare.

Trebuie să rezist! Gândul îi fulgeră prin minte şi dispăru, luat de un flux de impulsuri exploratoare care-i măturau creierul ca pe un canal de moară *Trebuie să rezist destul de mult să le dau celorlalţi o şansă..*

ŞASE

La bordul navei Ree, pe panoul care înconjura centrul de comandă se aprinseră şi clipiră lumini palide

Am simţit o minte nouă — un emiţător de mare putere, anunţară brusc Perceptivele *Dar imaginile sunt neclare. Am simţit o luptă, împotrivire...*

IMPUNEŢI CONTROLUL STRICT, ordonă Egonul ÎNGUSTAŢI FOCALIZAREA ŞI EXTRAGEŢI O FRACŢIUNE DE PERSONALITATE REPREZENTATIVĂ!

E dificil. Am simţit curenţi neurali puternici, în contradicţie cu ritmurile cerebrale fundamentale.

LUPTAŢI ÎMPOTRIVA LOR!

Mintea Ree se întinse iarăşi, strecurându-se în matricea de câmp care era mintea lui Mallory, şi începu, cu migală, să-i identifice şi să-i întărească simetriile înnăscute, îngăduind ca mozaicul egoului său să iasă la suprafaţă, eliberat de năucitoarele impulsurile contrare

ŞAPTE

Faţa tehnicianului se albi ca varul când trupul lui Mallory deveni rigid sub curelele care-l imobilizau

— Idiotule!

Vocea lui Koslo îl sfâşie ca o lovitură bici uitoare de nuia

— Dacă moare înainte de a vorbi...

— Se... se împotriveşte cu foarte mare putere, excelenţă

Ochii bărbatului trecură în revistă cadranele instrumentelor

— De la alfa până la delta, toate ritmurile sunt normale, deşi exagerate, murmură el. Indicele metabolic 99...

Trupul lui Mallory zvâcni Ochii i se deschiseră, i se închiseră Buzele i se mişcau

— De ce nu vorbeşte? se răsti Koslo.

— S-ar putea să mai fie nevoie de câteva minute, excelenţă, pentru ajustarea curentului care se scurge la o rezonanţă de zece puncte...

— Atunci continuă, omule! Am riscat prea mult arestându-l, nu pot să-l pierd acum!

Mallory — şi întâlniră rezistenţa de nezdruncinat a sondei Ree. În confruntarea care urmă, conştiinţa de sine stâlcită a lui Mallory ajunse să fie aruncată ca o frunză în bătaia vijeliei

Luptă! Fărâma rămasă din partea conştientă a intelectului său se adună laolaltă

... gâfâia, încapsulat, măturat, dus în sus şi în lateral. Era conştient că se roteşte printr-o ceaţă învârtejită de lumină albă străbătută de străfulgerări şi de serpentine roşii, albastre, violete. Avea senzaţia că-l apăsau forţe puternice, aruncându-l încoace şi încolo, extrăgându-i mintea ca pe un fir de sârmă ductilă, până când i se întinse în toată galaxia. Filamentul se lăţi, se extinse, devenind o diafragmă care împărţi universul în două Planul îşi asumă şi o grosime, se umflă, înconjurând întregul spaţiu-timp. Simţi, anemică şi îndepărtată, tumultoasa curgere a energiilor care se năpusteau dincolo de impenetrabila membrană de forţă..

Sfera care-l întemniţa se contractă, presându-l în interior, silindu-i conştiinţa de sine să se să se focalizeze asupra unui punct cât un vârf de ac. Ştia, fără să ştie cum era posibil s-o ştie, că era întemniţat într-o cameră etanşă şi fără aer, care se comprima, era claustrofob, izolat de toate sunetele, lipsit de toate senzaţiile. Inspiră, pregătindu-se să ţipe...

Nu reuşi să inspire. Nu simţea decât pulsul anemic al spaimei, estompându-se rapid, parcă amortizat de o mână inhibitoare. Singur în întuneric, Mallory aşteptă, cu toate simţurile încordate, monitorizând golul din jurul său

NOUĂ

Îl am/avem! Perceptivele pulsară şi se retraseră. În mijlocul încăperii, capcana pentru minte pulsa în ritmul energiilor curgătoare ce izolau şi controlau profilul cerebral al captivului

TESTUL VA ÎNCEPE IMEDIAT. Egonul mătură impulsurile interogatoare din segmentele minți preocupate de speculații, înlăturându-le. SE VOR APLICA STIMULII INIȚIALI ȘI SE VOR CONSEMNA REZULTATELE IMEDIAT!

ZECE

.. și era conștient de existența unei licăriri de lumină palidă în partea opusă a camerei: conturul unei ferestre Clipi și se săltă într-un cot Arcurile patului scârțâiră El fornăi. În aer plutea un miros usturător, de fum Părea să se afle într-o cameră de hotel ieftină. Nu-și amintea cum ajunsese acolo. Aruncă pătura aspră și simți sub tălpile goale scândurile podelei deformate

Erau fierbinți

Sări în picioare, se duse la ușă, apucă mânerul — și retrase mâna cu o zvâcnire Metalul îi bășicase palma

Alergă la fereastră, dădu deoparte perdelele de tifon îmbâcsit de murdărie sfâșiindu-le, deschise foraibărul dintr-o lovitură și smuci de ramă Care nu se clinti Se trase înapoi și sparse geamul cu un șut Prin cadrul gol pătrunse instantaneu o spirală de fum Mallory se folosi de perdea ca să-ndepărteze cioburile rămase, își avântă un picior peste pervaz, ieși împleticindu-se pe scara de incendiu Metalul ruginit îi tăie tălpile goale Coborî pe bâjbâite o jumătate de duzină de trepte — și se retrase când sub el tălăzui o pânză de flăcări roșii.

Pe deasupra balustradei văzu strada, luminile ca niște bălți pe betonul murdar, aflat cu zece etaje mai jos, fețe albe, ca tot atâtea puncte decolorate, întoarse în sus. La treizeci de metri distanță, o scară extensibilă se legănă, apropiindu-se de o altă aripă a clădirii în flăcări, fără să se sinchisească de el. Era pierdut, abandonat Nimic nu-l putea salva. Pe vreo doisprezece metri sub el, scara de fier era un infern

Ar fi mai uşor, mai rapid să te arunci peste balustradă, să scapi de durere, să mori curat, îi veni în minte un gând de o claritate înspăimântătoare

Auzi ceva spărgându-se cu un ţiuit şi fereastra de deasupra lui explodă în afară. O ploaie de cenuşă fierbinte îi căzu pe spate Simţea fierul fierbinte sub tălpi. Trase aerul adânc în piept, îşi acoperi faţa cu un braţ şi se avântă în jos, prin flăcările biciuitoare...

Se târa, cădea de pe o treaptă necruţătoare pe alta Durerea care-i străbătea faţa, spatele, umerii, braţele era ca un fier încins, aplicat şi uitat. Îşi întrezări braţele, jupuite, supurând, cu contururi negre...

Palmele şi tălpile nu mai erau ale lui Îşi folosea genunchii şi coatele, cădea peste o altă margine, aluneca spre palierul următor Feţele erau acum mai aproape; mâini se întindeau în sus. Bâjbâi, se ridică în picioare, simţi ultima porţiune a scării legănându-se şi prăbuşindu-se sub greutatea lui. Avu senzaţia că pielea băşicată i se desprindea de pe coapse. O femeie ţipă

— ... Dumnezeule, ars de viu şi încă mai merge! croncăni o voce subţire.

— mâinile lui... niciun deget

Ceva se înălţă, îl izbi cu putere, o lovitură fantomatică, în timp ce întunericul i se strângea în jur

UNSPREZECE

Răspunsul entităţii a fost aberant, raportară Analizoarele *Stăruinţa cu care se agaţă de viaţă e enormă! Confruntat cu o aparentă distrugere fizică iminentă, a ales chinul şi mutilarea, numai ca să supravieţuiască pentru o foarte scurtă perioadă de timp*

E posibil ca un asemenea răspuns să reprezinte un simplu mecanism instinctiv, de o formă neobişnuită, subliniară apoi

Dacă aşa stau lucrurile, ar putea fi un pericol E nevoie de mai multe informaţii în această privinţă

VOI/VOM RESTIMULA SUBIECTUL, ordonă Egonul PARAMETRII DORINŢEI DE SUPRAVIEŢUIRE TREBUIE STABILIŢI CU PRECIZIE, RELUĂM TESTUL!

DOISPREZECE

Mallory se zvârcoli în scaun, apoi deveni inert

— E...?

— E viu, excelenţă Dar ceva nu e în ordine! Nu pot ajunge la un nivel de vocalizare Mi se împotriveşte cu un soi de complex de fantezii personale!

— Scoate-i-l din cap!

— Am încercat, excelenţă. Nu pot ajunge la el. E ca şi cum ar fi interceptat sursele de energie ale scaunului, folosindu-le ca să-şi consolideze propriul mecanism defensiv!

— Treci peste comenzile lui!

— Am încercat... dar are o forţă fantastică!

— O să utilizăm mai multă energie!

— E... periculos, excelenţă.

— Nimic nu e mai periculos decât eşecul!

Cu o expresie sumbră, tehnicianul modifică reglajele panoului de comandă, mărind fluxul de energie care străbătea creierul lui Mallory

TREISPREZECE

Subiectul se agită! izbucniră Perceptivele *Câmpul mental e inundat de energii noi, imense*

MENȚINEȚI CONTROLUL ASUPRA SUBIECTULUI! RESTIMULAȚI-L IMEDIAT, CU MAXIMUM DE FORȚĂ, PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ!

În timp ce captivul se încorda și se zbătea în legături, mintea segmentată a extraterestrului își concentră forțele, trimițând stimuli noi în câmpul lui mental agitat.

PAISPREZECE

... Soarele fierbinte îi izbea spatele. O adiere ușoară unduia iarba înaltă de pe panta unde-și găsise o ascunzătoare leul rănit. Lipite de firele lungi, picături trădătoare din sângele de un purpuriu întunecat marcau traseul felinei. Trebuia să fie acolo, lipită de pământ sub pâlcul de arbuști țepoși, cu ochii galbeni îngustați de durerea adusă în piept de glonțul de calibrul 9,5 milimetri, așteptând, sperând că torționarul său avea să vină pe urmele sale...

Sub cămașa kaki jilavă, inima îi bătea nebunește. Pușca grea părea o jucărie în mâinile lui — inutilă împotriva furiei primitive a fiarei. Făcu un pas; gura i se strâmbă într-o grimasă ironică Ce voia să dovedească? Acolo nu era nimeni care să știe că preferase să se-ntoarcă, să stea sub un copac și să tragă o dușcă din termos, să lase o oră sau două să se scurgă cu viteza melcului — timp în care animalul avea să sângereze până la moarte — și apoi să plece în căutarea leșului Făcu al doilea pas Și iată-l înaintând fără ezitare. Pe fruntea lui, adierea vântului era rece. Își simțea picioarele ușoare, puternice Inspiră prelung, savurând dulceața aerului de primăvară Viața nu i se păruse niciodată mai prețioasă

Se auzi o tuse groasă, astmatică, și fiara uriașă țâșni din umbră, cu colții galbeni dezgoliți, cu mușchii umflându-i-se sub blana cenușiu-cafenie, cu sângele întunecat strălucindu-i de-a lungul coastelor

El se propti bine pe picioare, ridică arma şi şi-o lipi de umăr în timp ce leul cobora panta în goană *Ca la carte*, se gândi, sardonic. *Ţinteşte exact deasupra sternului, ţine-l astfel în bătaia puştii până când eşti sigur* Când nu-i mai despărţeau decât treizeci de metri trase — chiar în clipa când animalul vira spre stânga Glonţul îl nimeri cu mult mai în spate, de-a lungul coastelor. Felina se opri la jumătatea unui pas, îşi reveni Arma zvâcni şi tună iarăşi, şi faţa cu colţii dezgoliţi explodă într-o mască roşie... Dar carnivorul muribund continuă să se-apropie. El clipi ca să scape de transpiraţia scursă în ochi, ţinti cu atenţie proeminenţa umărului...

Trăgaciul era blocat O simplă privire îi arătă că tubul cartuşului anterior se înţepenise în mecanism Înclină zadarnic arma, rămânând pe poziţie În ultima clipă se trase într-o parte şi monstrul care se năpustea alunecă pe lângă el, căzând mort în ţărână. Şi în clipa aceea îi trecu brusc prin minte că, dacă l-ar fi privit din maşina de la poalele dealului, Monica n-ar mai fi râs de el şi de data asta.

CINCISPREZECE

Reacţia e din nou discordantă faţă de orice concepţie despre raţionalitate din experienţa mea/noastră, exprimară celulele Reamintitoare paradoxul reprezentat de mintea captivă în viziunea inteligenţei Ree *Avem de-a face cu o entitate care se agaţă de supravieţuirea individuală cu o ferocitate fără corespondent — însă înfruntă riscurile din categoria Suprem fără să fie necesar, reacţionând ca urmare a unui cod abstract al simetriei comportamentale*

Postulez/postulăm că segmentul de personalitate selectat nu reprezintă, în cazul acestui subiect, adevăratul analog al Egonului, sugerară Speculativele. *E evident incomplet, neviabil*

Să încercăm o retragere selectivă a controlului către regiunile periferice ale câmpului mintal, propuseră Perceptivele
Asta va permite o concentrație mai mare a stimulilor în matricea centrală

Printr-o adaptare a energiilor la mintea captivă, îi vom putea monitoriza ritmurile și vom deduce care e cheia controlului său total, stabiliră cu mare repeziciune Calculatoarele

Asta implică bineînțeles riscul spargerii matricei și al distrugerii specimenului.

RISCUL TREBUIE ASUMAT.

Cu o enormă precizie, mintea Ree îngustă sfera de acțiune a sondei sale, adaptându-i forma la circumvoluțiunile de pe conturul creierului lui Mallory și transformându-i relația cu fluxurile masive de energie emise de scaunul de interogare într-o corespondență biunivocă

Echilibru, raportară în final Perceptivele. *Însă e precar.*

Următorul test trebuie creat astfel încât să dezvăluie aspecte noi ale sindromului de supraviețuire al subiectului, subliniară Analizoarele.

Urmă propunerea unui șablon al stimulilor și acceptarea acestuia De la bordul navei de pe orbita sublunară se lansă din nou fasciculul mintal Ree, pentru a atinge creierul receptiv al lui Mallory...

Întunericul se retrase, lăsând în locul său o lumină lăptoasă. Auzi un huruit surd și simți pietrele trepidându-i sub tălpi. Prin vârtejul de stropi, zări pluta și silueta măruntă agățată de ea: un copil, o fetiță de vreo nouă ani, ghemuită în patru labe, țintuindu-l cu privirea.

— Tati!

Un țipăt înalt, subțire, de groază pură

Pluta se înclină, fiind azvârlită în curentul dezlănțuit. Mallory făcu un pas, alunecă, aproape căzu pe pietrele pline de mâl. Rece ca gheața, apa i se învârteji în jurul genunchilor. La treizeci de metri în aval, râul se arcuia, căpătând sclipiri

de un gri metalic, cobora învăluit în ceața propriei sale prăvăliri vijelioase Se răsuci, se cățără pe mal, alergă de-a lungul lui. Acolo, în față, se proiecta în afară un vârf de stâncă Poate că...

Pluta tresăltă și se învârti, la cincisprezece metri distanță Prea departe Văzu figura mică, palidă, ochii imploratori. Îl inundă spaima, scabroasă, îngrețoșătoare

Avu viziuni ale morții, ale trupului său zdrobit tresăltând sub apele cascadei, zăcând pe o lespede, palid precum ceara, dormind, pudrat și calp, într-o cutie căptușită cu satin, deformându-se în bezna apăsătoare de sub țărâna indiferentă

Făcu un pas înapoi tremurând

Pentru o clipă, îl străbătu o senzație stranie de irealitate Își aduse aminte de întuneric, de senzația cumplită dată de claustrofobie — și de o cameră albă, de o față care se apropia aplecându-se..

Clipi și, prin stropii împroșcați deasupra cataractelor, întâlni ochii copilului fără scăpare Mila îl izbi ca o bâtă. Mârâi, simți flama de un alb imaculat a furiei de care și-o stârnea el însuși, a dezgustului față de propria frică Închise ochii și făcu un salt lung, izbi apa și pătrunse sub ea, ieși la suprafață gâfâind Mișcările viguroase ale brațelor îl purtară către plută Curentul îl aruncă peste o piatră și simți puterea loviturii, se sufocă sub stropii mărunți care-i biciuiau fața. Se gândi că nu mai contau nici coastele rupte, nici aerul de respirat. Nu trebuia decât să se urce pe plută înainte de a ajunge la margine, pentru ca sufletul acela mic și înfricoșat să nu coboare singur în marele întuneric...

Se agăță cu degetele de lemnul neprelucrat. Se trase deasupra, prinse trupul mărunt și îl lipi de el în clipa când lumea se prăvălea și vuietul se înălța, asurzitor, ieșindu-i în întâmpinare...

— Excelență! Am nevoie de ajutor!

Tehnicianul cerea sprijinul dictatorului încruntat

— Torn în creierul lui energie suficientă pentru uciderea unui om obişnuit — şi el continuă să se împotrivească! Jur că acum o secundă a deschis pentru o clipă ochii şi s-a uitat exact prin mine! Nu-mi pot asuma răspunderea

— Atunci deconectează-l, ageamiu idiot!

— Nu îndrăznesc, întreruperea bruscă ar putea să-l ucidă!

— Trebuie... să vorbească! scrâşni Koslo Controlează-l! Înfrânge-l! Sau îţi garantez o moarte lentă, cumplită!

Tehnicianul modifică reglajele tremurând. Mallory stătea ţeapăn pe scaun, fără să se mai zbată în legături. Părea cufundat în gânduri. Transpiraţia îi izvora de sub linia părului, i se prelingea în josul feţei

ŞAISPREZECE

În captiv se agită iarăşi curenţi noi, anunţară alarmate Perceptivele. *Resursele minţii lui sunt cutremurătoare!*

ECHILIBRAŢI-I! le dirijă Egonul.

Resursele mele/noastre energetice sunt deja suprasolicitate! exclamară Calculatoarele

RETRAGEŢI ENERGIA DIN TOATE FUNCŢIILE PERIFERICE! MICŞORAŢI NIVELUL DE PROTECŢIE! A SOSIT MOMENTUL TESTULUI SUPREM!

Mintea Ree se grăbi să se supună

Captivul e sub control, anunţară Calculatoarele *Dar trebuie să specific/specificăm că această legătură are acum un canal vulnerabil în caz de atac*

RISCUL TREBUIE ASUMAT.

Mintea continuă să se agite chiar şi acum, împotrivindu-se controlului meu/nostru

LUAŢI-O ÎN STĂPÂNIRE!

Mintea Ree se strădui cu îndârjire să păstreze controlul asupra creierului lui Mallory

ŞAPTESPREZECE

În clipa asta nu era Apoi, brusc, există *Mallory*, se gândi *Acest simbol mă/ne reprezintă pe mine/noi..*

Gândul extraterestru se estompă. El îl captă, reţinu simbolul Mallory. Îşi aminti forma trupului său, senzaţiile date de craniul care-i înconjura creierul, lumina, sunetele, căldura — dar acolo nu erau sunete, nu era lumină Doar întunericul în care era cuprins, impenetrabil, etern, neschimbat

Dar unde era acest acolo?

Îşi aduse aminte de încăperea albă, de vocea aspră a lui Koslo, de scaunul de oţel...

Şi de vuietul cumplit al apei ce se năpustea asupra lui

Şi de ghearele felinei enorme, întinse către el.

Şi de chinul mistuitor, printre flăcările care-i lingeau trupul

Dar nu exista nicio durere, nu, nicio neplăcere — nicio senzaţie, de niciun fel. Atunci asta era moartea? Respinse imediat ideea, ca pe o inepţie

Cuget, deci exist. Sunt prizonier — unde?

Simţurile i se treziră, cercetând golul, lipsa senzaţiilor Se încordă către exterior — şi auzi sunete; voci, rugăminţi, ordine Deveneau tot mai puternice, reverberând în imensitate.

— ... vorbeşte, lua-te-ar naiba! Cine sunt principalii tăi complici? La ce ajutor te-aştepţi din partea forţelor armate? Ce generali sunt de partea ta? Armament...? Organizare...? Puncte iniţiale de atac...?

Paraziţii orbitori cădeau peste cuvinte ca o zloată, umpleau universul, se estompau Mallory fu pentru o clipă conştient de curelele care-i tăiau antebraţele încordate, de banda care-i înconjura chinuitoare capul, de durerea din muşchii contractaţi..

fu conştient de plutirea imponderabilă într-o mare de energii scânteietoare, străfulgerătoare Ameţeala crescu, se

strădui, nebunește, să-și găsească echilibrul într-o lume haotică. Întinse mâna prin vârtejul de întuneric, găsi o matrice de direcționare pură, intangibilă, dar care oferea, pe fundalul unor fluxuri de schimbătoare de energie, o rețea orientatoare Se prinse de ea, rămase agățat

OPTSPREZECE

Desprindere de extremă urgență! își strigară Receptoarele ordinul către toate cele șase mii nouă sute treizeci și patru de unități ale minții Ree — și se retraseră, șocate. *Mintea captivă aderă la contact. Nu ne putem elibera!*

Vibrând din cauza șocului enorm produs de eliberarea prizonierului, extraterestrul se odihni în timpul fracțiunii de nanosecundă necesare pentru restabilirea echilibrului intersegmențial.

Deși de o intensitate fără precedent, puterea dușmanului nu e suficient de mare ca să poată sfărâma integritatea câmpului meu/nostru mintal, spuseră încordate Analizoarele. *Dar trebuie să ne retragem imediat!*

NU INFORMAȚIILE NU SUNT SUFICIENT DE MULTE CA SĂ JUSTIFICE RETRAGEREA ÎN FAZA UNU, contramandă Egonul ordinul. AICI AVEM O MINTE CONDUSĂ DE IMBOLDURI CONFLICTUALE DE MARE PUTERE CARE DINTRE ELE DEȚINE SUPREMAȚIA? ASTA E CHEIA ÎNFRÂNGERII SALE

EU/NOI TREBUIE SĂ INVENTĂM O SIMULARE COMPLEXĂ, CARE LE VA STIMULA PE AMÂNDOUĂ, ADUCÂNDU-LE ÎNTR-O OPOZIȚIE LETALĂ

Microsecunde prețioase se scurseră în timp ce mintea compusă o scana pe a lui Mallory, în căutarea unor simboluri din care să asambleze structura gestalt necesară

Gata, anunţară Perceptivele. *Dar trebuie subliniat că nicio minte nu poate supravieţui prea mult, intactă, în timpul unei confruntări directe cu aceste imperative antagonice. Simularea trebuie continuată în punctul în care refacerea devine imposibilă?*

AFIRMATIV. Tonul Egonului era caracteristic unei hotărâri definitive TEST DE REZISTENŢĂ LA DISTRUGERE

NOUĂSPREZECE

Iluzii, îşi spuse Mallory *Sunt bombardat cu iluzii...* Simţi apropierea unui nou front de undă masiv, ca un talaz imens din Pacific Se agăţă cu înverşunare de firava lui orientare, dar impactul zdrobitor îl învârti, trimiţându-l în întuneric

Undeva, departe, în faţa lui apăru un inchizitor mascat

— Durerea nu poate fi folosită împotriva ta, spuse vocea lui înăbuşită. Ameninţarea cu moartea nu te impresionează Şi totuşi există o cale...

O cortină alunecă într-o parte, şi Monica era acolo, înaltă, zveltă, debordând de viaţă, frumoasă ca o căprioară Şi, alături de ea, fetiţa

— Nu! strigă el, şi se repezi înainte, dar lanţurile îl reţinură.

Se uită, neputincios, în timp ce mâini brutale înşfăcau femeia, umblând pe trupul ei cu nepăsare, cu prea multă intimitate Alte mâini apucară fetiţa. Mallory îi văzu teroarea de pe faţa mică, spaima din ochi...

Spaima pe care o mai văzuse...

Bineînţeles că mai văzuse fetiţa. Era fiica lui, preţiosul vlăstar adus pe lume de el şi de femeia suplă

Monica, se corectă singur.

... mai văzuse ochii aceia, prin ceaţa învârtejită, suspendaţi deasupra cataractei

Nu. Fusese un vis. Un vis în care el însuşi avusese parte de o moarte violentă. Şi mai fusese încă un vis, în care înfrunta leul rănit ce se năpustea asupra lui...

— Ţie n-o să ţi se facă niciun rău

Vocea inchizitorului părea să vină de foarte departe.

— Dar o să porţi cu tine, pentru totdeauna, amintirea dezmembrării lor, de vii..

Atenţia lui se întoarse către femeie şi copil cu o tresărire Îi văzu despuind trupul bronzat şi subţire al Monicăi. Ea rămase goală în faţa lor, refuzând să se umilească Dar la ce mai folosea acum curajul? Cătuşele de la mâinile ei erau legate de un cârlig înfipt în peretele de piatră jilavă. Fierul incandescent i se apropie de carnea albă Îi văzu pielea înnegrindu-se şi băşicându-se. Fierul se implântă Ea se crispă, ţipă

O femeie ţipând

— Dumnezeule, ars de viu, croncăni o voce subţire Şi încă mai merge!

Se uită în jos. Nu existau nicio rană, nicio cicatrice. Pielea era neatinsă Dar în minte îi apăru amintirea pasageră a flăcărilor care trosneau mistuindu-l împreună cu agonia albă care era tragerea lor în plămâni.

— Un vis, spuse, cu voce tare Visez Trebuie să mă trezesc!

Închise ochii şi scutură din cap

DOUĂZECI

— A scuturat din cap! se sufocă tehnicianul Excelenţă, e imposibil, dar jur că omul ăsta iese de sub controlul maşinii!

Koslo îl dădu cu brutalitate într-o parte. Puse mâna pe maneta de comandă, o împinse înainte Mallory se crispă Începu să respire hârjâit, sacadat

— Excelenţă, o să moară !

— N-are decât! Nimeni nu mă sfidează scăpând nepedepsit!

DOUĂZECI ŞI UNU

Îngustaţi focalizarea! Perceptivele transmiseră fulgerător ordinul către cele şase mii nouă sute treizeci şi patru de segmente producătoare de energie ale minţii Ree *Controversa nu mai poate continua prea mult! În plus, aproape că l-am pierdut pe prizonier...!*

Sonda se îngustă, înfigându-se în inima vie a creierului lui Mallory, impunându-şi tiparele alese.

DOUĂZECI ŞI DOI

..fetiţa scânci când lama lungă de treizeci de centimetri se apropie de pieptul ei fragil. Pumnul noduros care ţinea cuţitul îl plimbă aproape cu dragoste de-a lungul pielii cu vinişoare albăstrii. Sângele se revărsă, stacojiu, din rana superficială

— E adevărat că, dacă-mi dezvălui secretele Frăţiei, camarazii tăi de arme vor muri, zumzăi vocea fără chip a inchizitorului. Dar, dacă te încăpăţânezi să refuzi, femeia şi copilul tăi vor suferi tot ce poate să inventeze ingeniozitatea mea

El se încordă, trăgând de lanţuri.

— Nu pot să-ţi spun, protestă, cu voce hârâită Nu înţelegi, nimic nu merită să săvârşeşti o asemenea oroare! Nimic...

Nu putea face nimic care s-o salveze Se ghemuia pe plută, condamnată Dar putea să i se alăture...

Nu şi de data asta Lanţurile de oţel îl ţineau departe de ea Smuci de ele, cu ochii orbiţi de lacrimi.

Fumul îl orbea. Se uită în jos, zări feţele întoarse către el O moarte uşoară era cu siguranţă de preferat în locul

arderii de viu Dar își acoperi fața cu brațele și începu să coboare

— Să nu-ți trădezi niciodată încrederea!

În celula îngustă, glasul femeii răsună limpede, ca o trompetă

— *Tati! țipă fetița*

— Nu putem muri decât o singură dată! strigă femeia

Pluta se afundă în haosul clocotitor

— Vorbește, dracu' să te ia!

Vocea inchizitorului căpătase un timbru nou

— Vreau numele, locurile! Cine sunt complicii tăi? Ce planuri aveți? Când o să-nceapă revolta voastră? Ce semnal așteaptă ceilalți? Unde?... Când...?

Mallory deschise ochii. Ascunzând lumina albă, un chip schimonosit se contura amenințător în fața lui, privindu-l uluit

— Excelență! E treaz! A ieșit din transă...

— Îndoapă-l cu energie la intensitatea maximă! Silește-l, omule! Silește-l să vorbească!

— Mă tem, excelență! Manipulăm cel mai puternic instrument din univers: un creier omenesc! Cine știe ce am putea crea...

Koslo îl lovi, dându-l deoparte, și împinse maneta de control până la capăt

DOUĂZECI ȘI TREI

Întunericul explodă într-o lumină scânteietoare, din care se contură o încăpere. În fața lui stătea un bărbat transparent, pe care-l recunoscu drept Koslo. Îl privi pe dictator întorcându-se spre el, cu fața contorsionată

— Acum vorbește, lua-te-ar dracu'!

Vocea lui avea ceva ciudat, fantomatic, de parcă n-ar fi reprezentat decât un singur nivel al realității

— Da, articulă clar Mallory O să vorbesc

— Şi dacă minţi..

Koslo scoase din buzunarul tunicii sale simple un pistol urât, automat

— Îţi trimit cu mâna mea un glonţ în creier.

— Principalii mei complici din complot, începu Mallory, sunt

În timp ce vorbea, se detaşă — era primul cuvânt care-i venise în minte — cu blândeţe de scena din jur. Era conştient de existenţa nivelului pe care i se auzea vocea, depănând fapte pe care celălalt bărbat era atât de însetat să le afle Şi se întinse, canalizând energia turnată în el de scaun... acoperind distanţe vaste, comprimate acum într-un plan fără dimensiuni. Îşi continuă cercetările cu delicateţe, pătrunzând într-o reţea stranie, pâlpâitoare, de energii vii Apăsă, găsi punctele slabe, turnă în interior mai multă forţă..

O încăpere rotundă ţâşni într-o zonă de o vizibilitate fantomatică. În jurul ei se înşiruiau lumini care clipeau şi străluceau Din mii de celulele ierarhizate, împungeau, boante, având forma unor viermi albi, capete fără ochi

E AICI!

Egonul lansă avertizarea ţipând strident şi azvârli un fulger de forţă mintală pură în canalul de contact, unde întâlni un contra-fulger de energie, care trecu prin el pârjolindu-l, îl înnegri şi carboniză circuitul organic complicat al creierului, lăsând în şirul de celule un buzunar care fumega Mallory se opri o clipă, simţind şocul şi uimirea care treceau prin segmentele minţii Ree, rămase fără conducător. Simţi imboldul automat către moarte care le lua în stăpânire pe măsură ce înţelegeau că supra-puterea călăuzitoare a Egonului dispăruse Sub ochii lui, o unitate se mototoli în ea însăşi şi se stinse Şi o alta

— Opriţi-vă! ordonă el Preiau controlul complexului mintal! Lăsaţi segmentele să-şi creeze legături cu mine

Segmentele lipsite de voinţă ale minţii Ree se supuseră, ascultătoare

— Schimbaţi cursul, porunci Mallory.

Le dădu instrucţiunile necesare, apoi se retrase prin canalul de contact

DOUĂZECI ŞI PATRU

— Aşadar... marele Mallory a cedat

Koslo se legănă pe călcâie în faţa trupului captiv al duşmanului său Râse.

— Ai fost lent la început, dar, odată ce te-ai pornit, ai cântat ca o turturică. Acum o să dau ordinele mele şi, până în zori, din revolta voastră inutilă n-o să mai rămână decât un morman de cadavre carbonizate, stivuite în piaţă ca învăţătură de minte pentru alţii!

Îşi ridică pistolul

— Încă n-am terminat, zise Mallory Complotul se întinde mai în profunzime decât crezi tu, Koslo

Dictatorul îşi trecu o mână peste faţa cenuşie Ochii lui demonstrau prin ce tensiune cumplită trecuse în ultimele ore

— Atunci continuă, mârâi Repede!

În timp ce vorbea, Mallory îşi transferă din nou conştiinţa primară, intrând în rezonanţă cu inteligenţa Ree subjugată Prin senzori, văzu planeta albă crescând în faţa lui Încetini nava şi o aduse pe o traiectorie parabolică lungă, care atinse uşor stratosfera. La o sută zece kilometri deasupra oceanului, intră într-un strat de ceaţă înaltă şi încetini din nou când simţi încălzirea carcasei.

Sub nori, trimise nava în viteză de-a lungul coastei Coborî la nivelul vârfurilor copacilor, scană zona.

Timp de o clipă îndelungată, studie peisajul ce se întindea mai jos Apoi înţelese dintr-odată...

DOUĂZECI ŞI CINCI

— De ce zâmbeşti, Mallory?

Vocea lui Koslo scrâşnea; arma era îndreptată spre capul prizonierului

— Spune-mi ce glumă îl poate face pe un om să râdă când stă pe scaunul condamnaţilor pentru trădare

— O să afli peste numai o clipă.

Se întrerupse când din afara încăperii se auzi zgomotul unei prăbuşiri. Podeaua vibră şi se cutremură, făcându-l pe Koslo să se clatine O bubuitură surdă reverberă Uşa se deschise brusc şi larg

— Excelenţă! Capitala e atacată!

Bărbatul se prăbuşi cu faţa în jos, expunându-şi vederii rana imensă din spate. Koslo se răsuci către Mallory...

Cu un zgomot asurzitor, unul dintre pereţii încăperii se bombă şi se prăbuşi în interior Prin spărtura din zid îşi făcu apariţia ceva scânteietor, de forma unei torpile, un obiect complicat, neted, din metal lustruit, plutind pe fascicule de lumină albastru-alburie. Arma din mâna dictatorului se ridică şi detunătura răsună, asurzitoare în spaţiul închis La prova invadatorului apăru o licărire roz Koslo se răsuci şi căzu cu putere pe burtă.

Lung de şaptezeci de centimetri, cuirasatul Ree se opri în faţa lui Mallory O lance de lumină ţâşni şi străpunse prin ardere panoul de comandă al scaunului. Legăturile căzută

Eu/noi aşteptăm următorul tău/nostru ordin

În tăcerea copleşitoare, mintea Ree vorbise fără să scoată niciun sunet

DOUĂZECI ŞI ŞASE

De la referendumul care-l făcuse pe John Mallory Conducătorul Primei Republici Planetare trecuseră trei luni

Se afla într-o cameră a spațiosului său apartament din Palatul Executivului, încruntându-se la femeia zveltă, cu părul negru, care-i vorbea cu seriozitate

— John, mi-e frică de această... de mașina asta infernală, care planează la nesfârșit, așteptându-ți ordinele.

— Dar de ce, Monica? Datorită acestei mașini infernale, cum îi spui tu, au fost posibile alegerile libere și, chiar și acum, e singura care ține vechea organizație a lui Koslo în șah

— John...

Mâna ei îi strânse brațul

— Cu... obiectul... ăsta întotdeauna la cheremul tău, poți controla pe oricine și orice de pe Pământ! Nicio opoziție nu-ți poate face față!

Îl privi drept în ochi

— John, nu e corect să dețină cineva o asemenea putere Nici măcar tu Nicio ființă omenească n-ar trebui supusă unui asemenea test!

Fața lui se încordă.

— Am folosit-o în mod greșit?

— Nu încă. Tocmai de aceea

— Insinuezi că o voi face?

— Ești om, cu toate slăbiciunile firii omenești

— Propun numai ce e bun pentru oamenii de pe Pământ, spuse el, cu voce tăioasă. Ai vrea s-arunc de bunăvoie singura armă care poate apăra libertatea noastră dobândită cu atâta greutate?

— Dar, John, cine ești tu ca să fii unicul arbitru când e vorba de ceea ce e bun pentru oamenii Pământului?

— Sunt Președintele Republicii...

— Ești totuși ființă omenească Oprește-te, cât încă te mai poți numi astfel!

El îi studie chipul

— Nu-ți place succesul meu, nu-i așa? Ce-ai vrea să fac? Să demisionez?

— Vreau să trimiți mașina asta de-aici — înapoi, indiferent de unde-o fi venit

El râse scurt

— Ți-ai pierdut mințile? N-am început să extrag secretele tehnologice reprezentate de nava Ree

— Nu suntem pregătiți pentru secretele astea, John Specia noastră nu e pregătită Pe tine te-a schimbat deja În final nu va reuși decât să distrugă omul din tine

— Prostii O controlez în întregime E ca o extensie a minții mele...

— John, te rog Dacă n-o faci de dragul meu sau de al nostru, fă-o pentru Dian.

— Ce legătură are fetița cu asta?

— E fiica ta Abia dacă te mai vede o dată pe săptămână

— E prețul pe care-l plătește fiindcă e moștenitoarea celui mai mare om... adică .. la naiba, Monica, responsabilitățile mele nu-mi permit să mă răsfăț savurând toate deprinderile populației suburbane

— John

Vocea femeii era o șoaptă de o intensitate dureroasă

— Expediaz-o de-aici.

— Nu. N-o s-o expediez

Fața ei era palidă

— Bine, John. Cum dorești

— Da. Cum doresc

După ce ea părăsi încăperea, Mallory rămase vreme îndelungată în picioare, fixând cu privirea, prin fereastra înaltă, nava minusculă care plutea în văzduhul albastru, la cincisprezece metri distanță, tăcută, pregătită

Apoi:

Minte Ree, trimise el chemarea *Cercetează apartamentele femeii, ale Monicăi. Am motive să bănuiesc că pune la cale trădarea statului...*

Traducerea Ana-Veronica Mircea

Postfață

Procesul scrierii unei povestiri este adesea la fel de iluminator pentru mine, pe cât este, sper, pentru cititor.

Am început s-o scriu pe aceasta pornind de la ideea supunerii unui om la un test final, în același fel în care un inginer va încărca o grindă până se va rupe, pentru a-i examina condițiile de distrugere Ne confruntăm cu testele cele mai severe în situații emoționale: teama, iubirea, furia ne impulsionează spre eforturile cele mai intense În felul acesta cadrul povestirii s-a sugerat de la sine.

Pe măsură ce povestirea a evoluat, a devenit evident că orice putere care încearcă să testeze omenirea — așa cum au făcut Koslo și Ree — își pune în balanță propria-i soartă

În final, Mallory a dezvăluit adevărata putere a omului, folosind puterea inamicilor săi împotriva lor. El și-a câștigat nu numai libertatea și sănătatea mintală, ci și puteri noi, imense, asupra celorlalți oameni.

Abia atunci a devenit evident pericolul unei asemenea victorii totale. Testul final al abilității omului de a se controla

Este un test în care, până acum, noi am dat greș

INTRODUCERE LA „ÎNGERII CARCINOM"

Aceasta a fost ultima introducere pe care am scris-o, deşi nu este ultima din carte Ultima pe care am scris-o, pentru că am tot amânat-o, de nenumărate ori Şi nu pentru că n-ar fi existat materiale care să fie scrise despre Norman Spinrad, ci pentru că sunt foarte multe. Un redactor important de la o editură specializată în ediţii cartonate afirmă că Norman este cel mai sclipitor nou talent care a apărut de mulţi ani în domeniul ficţiunii speculative. Editorul unei reviste spune că Norman este un scriitor abominabil (deşi îi cumpără textele.. înţelegeţi *asta*, dacă puteţi) Eu cred că Norman scrie ca un lunatic. Când nu scrie bine, este imposibil de citit, ceea ce nu se întâmplă frecvent Când scrie bine, abordează teme şi stiluri pe care numai un dement le-ar aborda (ştiind dinainte că sarcina este imposibilă) şi are intrepiditatea de a le prezenta în mod spectaculos

Să luăm de pildă contribuţia lui la antologia aceasta. Este o povestire amuzantă despre cancer. Ia spuneţi-mi acum că n-ar fi un domeniu nou, neabordat de Leacock*, Benchley* sau Thurber*

Spinrad este un produs al Bronxului. Este un copil al străzii, cu foamea clasică după realizare, statut şi bunuri lumeşti care-i împinge pe săraci spre vârf. El simte cu adevărat că nu există nimic ce n-ar putea face, nimic ce n-ar putea scrie El nu scrie romanul *ăsta* sau povestirea *asta*, ci scrie o carieră, care pulsează din el în volum după volum. La douăzeci şi şase de ani are şanse reale de a fi primul scriitor din domeniu care să evadeze cu succes în literatura mainstream după Bradbury şi Clarke. Îşi poartă ambiţiile ca pe haine şi ele se manifestă în

moduri evidente. Dacă balanța contului bancar îi scade sub o mie de dolari, devine agitat, își schimbă practic dispoziția ca un Jekyll-Hyde, devine insuportabil, obsedat. Dacă îi vine o idee de aur curat, se plimbă înainte și înapoi, dă ochii peste cap, se scarpină în barbă, încremenește în mijlocul camerei cu picioarele împletite unul în jurul celuilalt ca o uriașă pasăre roșcată gata să-și ia zborul. Este o creatură a emoțiilor, etalate în termenii cei mai largi. Iubirea îl va determina să șofeze de-a curmezișul unui continent. Prietenia îl va prăbuși într-un vârtej emoțional, mai degrabă decât să abandoneze pe cineva aflat în impas Ura îl va împinge la excese de limbaj și la imboldul ucigaș de a arunca alte mașini de pe șosea Curiozitatea îl trimite acolo unde n-ar păși nici îngerii, *nici* nebunii. Facultățile critice îi sunt atât de ascuțite, încât l-am văzut postulând în mod corect o teorie pentru comportament social care era indicat doar printr-o ocurență cu totul întâmplătoare. Este credul. Este cinic. Știe unde se găsește în termenii epocii sale și nu are nici cea mai vagă idee când este tachinat Este cu adevărat un om înțelept și este bufonul absolut. Oamenii nu-l înțeleg, totuși au existat momente când l-am văzut pe Norman complet redus la tăcere de practicanți inepți ai formei de artă Primul lui roman (*Solarienii**, 1966) este atât de prost, încât nu poate fi citit. Al treilea lui roman (*Oameni în junglă**) este atât de sclipitor, încât arde ca suprafața soarelui.

S-a născut în 1940 în New York și a absolvit, după numărul obișnuit de ani, Liceul de Științe din Bronx, „un laborator de idei mult supraevaluat pentru producerea de savanți nebuni, genii adolescente nevropate, anarhiști piromani și a lui Stokeley Carmichael, care a absolvit la un an după mine" În 1961 a terminat City College din New York cu singura diplomă Bachelor in Science în Ezoterism care a fost acordată vreodată de instituția respectivă (Programa lui de studiu acolo a constat din cursuri precum Civilizația japoneză, Literatura asiatică, Tehnica scrierii povestirilor și Geologie)

Pe când era în ultimul semestru la CCNY, profesorul de tehnica scrierii povestirilor a solicitat texte care să încalce *realmente* toate tabuurile, foarte asemănător cererii mele pentru acest volum. Norman i-a înmânat nebănuitorului cadru didactic o povestire atât de decadentă, încât n-a fost publicată nici până *acum*. Profesorul a fost totuşi impresionat şi i-a sugerat s-o trimită la *Playboy* Revista iubitorilor de iepuraşi a respins-o (deşi de atunci şi-a corectat miopia în chestiuni spinradiene; a se vedea „Death-watch", *Playboy*, noiembrie 1965), dar Spinrad n-a avut nevoie decât de un imbold pentru a începe să trimită revistelor textele pe care le scrisese. Părea mult mai recomandabil decât să le îndese în crăpăturile din pereţi, pentru izolare. (Şi acum un simplu salt de logică Dacă revista cumpără textele, luaţi *banii* şi-i îndesaţi în crăpăturile din pereţi, pentru izolare)

După absolvire a plecat în Mexic, unde a contractat diverse boli fără nume şi a agravat o boală mai veche care avea un nume În mod inexplicabil, asta l-a convins să devină scriitor A revenit în New York, a sfârşit prin a locui şi lucra în Greenwich Village şi a băgat în alertă spitalul, unde a *contractat* ceva numit hepatită toxică, a avut temperaturi de 41 de grade vreme de cinci zile la rând, timp în care a halucinat şi i-a ţinut la respect pe medicii rezidenţi cu o ploscă în timp ce telefona la Pentagon (cu taxă inversă, normal, nu era chiar *atât* de nebun) şi a trezit un general la ora 2 noaptea, căpătând astfel ideea pentru povestirea lui din această antologie: interacţiunea dintre universurile mitic-subiective externe şi interne. Indiferent ce dracu' ar putea însemna

Şi-a publicat prima povestire, „The Last of the Romany", în 1962 în *Analog* (declanşând astfel zvonul că ar fi un „scriitor Campbell", pe care Spinrad îl neagă cu vehemenţă peste tot, mai puţin în prezenţa lui John W. Campbell, redactorul-şef al *Analog*, când tot ce face este să rânjească infatuat şi să spună „Da, John" Nu este o dezaprobare Nu cunosc *niciun* scriitor

care să fie un scriitor Campbell sau măcar un scriitor care să scrie pentru Campbell [două lucruri complet diferite, vă asigur], care să nu fie un DaJohn. Eu n-am fost niciodată un DaJohn De asemenea nu am publicat niciodată în *Analog*) și de atunci a fost scriitor liber-profesionist cu excepția unei perioade petrecute într-o agenție literară și a unei luni petrecute ca investigator social (după ce furase atât de mult de la ei, a simțit că-i de datoria lui să remedieze situația, intimidând alți băieți săraci și pe copiii lor tuberculoși). (Există persoane care spun că Norman este scriitor cu normă redusă, pentru că norma lui întreagă este de fapt de *chisălog*!)

I s-a publicat un al doilea roman în ediție broșată — cu excepția *Solarienilor*, care a fost deja menționat peiorativ — și *Oameni în junglă*, ambele în anul acesta. Cel din urmă este o experiență cu adevărat originală, o carte apărută la editura Doubleday care s-a dezvoltat dintr-o povestire gândită pentru antologia aceasta și o îngrijorare profundă față de morala și tactica așa-ziselor „Războaie de eliberare națională" care se desfășoară în stilul Vietnam

La momentul scrierii acestor rânduri se ocupă de un roman nou intitulat *Bug Jack Barron**, despre care Spinrad spune că este „un roman-sinteză, scris pentru a satisface cererile diferite — deși nu neapărat incompatibile — ale literaturii mainstream avangardist serioase, da, din șef, și science-fiction; cumva un «Nova Expres*» coerent". Spinrad este purtat de propriul său talent Am citit părți din *Bug Jack Barron* Nu este un roman-sinteză despre cum-vreți-să-i-spuneți sau avangardă sau mainstream sau nimic din toată abureala aia În esență, *Bug Jack Barron* este *groaznic de porno* Se va vinde ca pâinea caldă

Dar până ce mințile vă vor putea fi impurificate în mod cuvenit de totala splendoare a vulgarității lui Spinrad, vă sugerez să vă pervertiți doar ușor cu „Îngerii Carcinom", o povestire amuzantă

ÎNGERII CARCINOM

de NORMAN SPINRAD

La vârsta de nouă ani, Harrison Wintergreen a descoperit pentru prima dată că are lumea la picioare, când a privit-o pieziş Era anul când au fost *introduse* cartonaşele cu jucători de baseball. Puştiul cu cea mai mare colecţie de cartonaşe era *cel mai cel* Harry Wintergreen a decis să devină *cel mai cel.*

Harry a economisit un dolar şi a cumpărat o sută de cartonaşe cu jucători de baseball la întâmplare A avut noroc. unul dintre ele era un foarte rar Yogi Berra În trei tranzacţii separate, a schimbat celelalte nouăzeci şi nouă pentru singurele trei cartonaşe Yogi Berra care mai existau în cartier. Şi-a redus colecţia la patru cartonaşe, dar a ajuns să deţină monopolul pentru Yogi Berra A forţat urcarea preţului pentru acesta până la exorbitanta sumă de optzeci de cartonaşe. Cu fondul secret astfel acumulat, a acaparat succesiv piaţa de cartonaşe Mickey Mantle, Willy Mays şi Pee Wee Reese şi a devenit un adevărat J P Morgan al cartonaşelor de baseball.

Harry a trecut prin şcoală ca gâsca prin apă, prin simplul tertip de a stăpâni o singură materie: arta de a da teste. În ultimul an, reuşea să păcălească orice autor de teste cu fituica lui legată la spate şi a câştigat şapte burse cu o uşurinţă absurdă

La liceu, Harry a descoperit fetele Fiind suficient de chipeş şi suficient de plăcut, ar fi făcut, fără îndoială, destule cuceriri şi dacă lucrurile ar fi decurs în mod obişnuit Dar nu aşa lucra mintea lui Harrison Wintergreen

Harry şi-a cultivat cu grijă o bâlbâială, pe care o putea porni sau opri după bunul-plac Puţine fete puteau rezista farmecului unui băiat arătos, cumpănit, iscusit la vorbă, care purta însă cu el cine ştie ce rană interioară care îl făcea să

se bâlbâie. Multe au fost fetele care au încercat să exploreze secretul lui Harry, în timp ce el le explora *pe ele*

În al doilea an de liceu, Harry a început să se plictisească de şcoală şi s-a gândit că soluţia era să devină Putred de Bogat. A studiat cu asiduitate romane erotice timp de o lună şi a scris trei în următoarele două, pe care le-a vândut imediat cu o mie de dolari bucata

Cu cei trei mii de dolari astfel dobândiţi, şi-a cumpărat o decapotabilă modernă şi strălucitoare. A condus noua maşină până la graniţa mexicană şi dincolo, într-un oraş de graniţă rău famat. A contactat imediat un tânăr lustragiu dubios şi a cumpărat o jumătate de kilogram de marijuana. Lustragiul, firește, le-a dat pontul poliţiştilor de frontieră şi, când Harry a încercat să treacă podul către State, l-au dezbrăcat până la piele. N-au găsit nimic şi Harry a trecut graniţa. Nu scosese clandestin nimic din Mexic şi de fapt aruncase marijuana de îndată ce o cumpărase

Totuşi, profitase de embargoul mexican asupra maşinilor americane şi vânduse ilegal în Mexic decapotabila, cu cincisprezece mii de dolari

Harry s-a dus cu cei cincisprezece mii de dolari ai săi în Las Vegas şi şi-a petrecut următoarele şase zile dând de băut unuia şi altuia, împrumutând bani jucătorilor faliţi, comportându-se în general ca un Moş Crăciun cu barbă, câştigând încrederea beţivanilor potriviţi şi spulberând cinci mii de dolari

La sfârşitul celei de-a şasea săptămâni, avea trei ponturi grozave de afaceri care i-au transformat cei zece mii de dolari rămaşi în patruzeci de mii, în următoarele două luni

Harry a cumpărat patru sute de jeepuri vechi vândute de guvern în patru loturi de o sută de jeepuri, a câte zece mii de dolari lotul, şi le-a vândut imediat cu o sută de mii de dolari unui guvern de proastă reputaţie din America Centrală

A luat cei o sută de mii de dolari şi a cumpărat o insulă în Pacific atât de lipsită de valoare, încât niciun guvern nu

s-a ostenit vreodată s-o revendice Şi-a instalat propriul regim independent, fără niciun fel de taxe, şi a vândut douăzeci de parcele de câte un acru către douăzeci de milionari care căutau un paradis fiscal, cu o sută de mii de dolari parcela. A scăpat de ultima parcelă cu trei săptămâni înainte ca Statele Unite, cu sprijin din partea ONU, să revendice insula şi s-o treacă sub administrarea Departamentului Financiar al Statului

Harry a investit o mică parte din cele două milioane de dolari ale sale şi a închiriat pentru douăsprezece ore un computer uriaş Computerul a construit o schemă de pariuri pe baza căreia Harry şi-a transformat cele două milioane de dolari în douăzeci, câştigând la loteria sportivă britanică suma de optsprezece milioane de dolari.

Cu cinci milioane de dolari a cumpărat o monstruoasă bucată de deşert inutil de la un sultanat arab sărăcit. Cu alte două milioane a creat o imensă campanie de zvonuri cum că acest petic de deşert pluteşte efectiv pe petrol. Cu alte trei milioane a înfiinţat o corporaţie fantomă care s-a dat drept mare companie petrolieră şi i-a făcut public oferta de a-i cumpăra deşertul cu şaptezeci şi cinci de milioane de dolari După o negociere aprigă, o mare companie petrolieră americană a fost lăsată să supraliciteze oferta corporaţiei fictive şi a cumpărat două mii şase sute de kilometri pătraţi de nisip cu o sută de milioane de dolari.

Harrison Wintergreen era, la vârsta de douăzeci şi cinci de ani, Putred de Bogat, după propriile-i standarde Şi-a pierdut interesul faţă de bani Acum a decis că vrea Să Facă Bine A Făcut Bine A răsturnat şapte guverne dezagreabile din America Latină şi le-a înlocuit cu şase guverne social-democrate şi o dictatură benevolentă. A convertit la rozicrucianism un trib de barbari din Borneo A înfiinţat douăsprezece aziluri pentru târfele vârstnice şi a organizat un program de control al natalităţii prin care au fost sterilizate douăsprezece milioane

de femei indiene fertile A reuşit să facă o altă sută de milioane de dolari din iniţiativele de mai sus

La vârsta de treizeci de ani, Harrison Wintergreen se săturase Să Facă Bine S-a hotărât Să Îşi Lase Urmele pe Nisipurile Timpului. Şi-a Lăsat Urmele pe Nisipurile Timpului. A scris un roman de răsunet internaţional despre Regele Farouk A inventat Filtrul Wintergreen, o membrană prin care apa proaspătă trece liber, dar care opreşte sărurile Odată pusă în funcţiune, o Instalaţie de Desalinizare Wintergreen putea să desalinizeze o cantitate nelimitată de apă la un preţ pe metru cub apropiat de zero absolut. A pictat un tablou pe care i s-au oferit două sute de mii de dolari L-a donat Muzeului de Artă Modernă, gratis. A dezvoltat un virus mutant care distruge bacteria sifilisului. Asemenea sifilisului, se răspândeşte prin contact sexual. Era un afrodiziac uşor. Sifilisul era înlăturat în optsprezece luni A cumpărat o insulă lângă coasta Californiei, un colţ de stâncă ţâşnind din Pacific. A comandat sculptarea ei în forma unei statui înalte de o sută cincizeci de metri reprezentându-l pe Harrison Wintergreen

La vârsta de treizeci şi opt de ani, Harrison Wintergreen Lăsase suficiente Urme pe Nisipurile Timpului. Era plictisit Privea însetat împrejur, căutând noi lumi de cucerit

Aşadar, acesta era omul care, la vârsta de patruzeci de ani, a fost informat că are o formă avansată, foarte extinsă şi incurabilă de cancer şi că mai are doar un an de trăit.

Wintergreen şi-a petrecut prima lună a ultimului său an căutând un tratament existent pentru cancerul în fază terminală. A vizitat laboratoare, şcoli de medicină, spitale, clinici, Mari Doctori, vraci, oameni care se vindecaseră miraculos de cancer, vindecători prin credinţă şi Asociaţia Bătrâneilor în Tenişi. Nu exista niciun tratament cunoscut pentru cancerul în fază terminală, respectabil sau altfel. Avea să fie nevoit să-l realizeze chiar el

Şi-a petrecut următoarea lună organizând lucrurile în aşa fel încât să-l realizeze chiar el A comandat construirea unei vile cu aer condiţionat, înconjurate de ziduri, în mijlocul deşertului Arizona Vila avea o bucătărie complet automatizată şi mâncare suficientă pentru un an. Avea un laborator biologic şi biochimic în valoare de cinci milioane de dolari Avea o bibliotecă microfilmată în valoare de trei milioane de dolari, care cuprindea fiecare cuvânt scris vreodată pe tema cancerului. Avea o farmacie a tuturor farmaciilor: un adevărat depozit care conţinea la propriu fiecare leac din lume: otrăvuri, analgezice, halucinogene, balsamuri anti-mătreaţă, antiseptice, antibiotice, antivirale, remedii pentru dureri de cap, heroină, chinină, curara, ulei de şarpe, tot Farmacia a costat douăzeci de milioane de dolari.

Vila mai avea şi un radiotelefon unidirecţional, o rezervă mare de substanţe chimice de bază, inclusiv radioactive, *Coranul, Biblia, Tora, Cartea morţilor, Ştiinţă şi sănătate cu referire la Scriptură, I Ching* şi operele complete ale lui Wilhelm Reich şi Aldous Huxley Mai avea şi un computer foarte mare şi extrem de costisitor Când vila a fost gata, rezervele financiare frumuşele ale lui Wintergreen erau aproape epuizate

Având la dispoziţie zece luni pentru a realiza ceea ce lumea medicală considera imposibil, Harrison Wintergreen a intrat în citadela sa

În primele două luni a devorat biblioteca, dormind trei ore pe zi şi administrându-şi regulat benzedrină. Biblioteca nu-i oferea nimic în afară de date A digerat datele şi a continuat cu farmacia

În următoarea lună, a încercat aureomicină, bacitracină, fluorură stanoasă, resorcinol, cortizon, penicilină, hexaclorofen, extract din ficat de rechin şi 7312 alte diverse miracole ale ştiinţei medicale moderne, totul în zadar A început să aibă dureri, pe care le-a amorţit imediat şi a continuat să le

amorțească cu morfină Dependența de morfină era pur și simplu o pacoste.

A încercat substanțe chimice, radioactive, antivirale, știință creștină, yoga, rugăciune, clisme, leacuri universale, ceaiuri de plante, vrăjitorii și diete cu iaurt Toate acestea au irosit încă o lună, timp în care Wintergreen a continuat să se șubrezească, dormind din ce în ce mai puțin și luând din ce în ce mai multă benzedrină și morfină Nimic nu funcționa Mai avea șase luni

Era pe punctul de a deveni disperat. A încercat altă cale S-a așezat într-un scaun comod și și-a studiat ombilicul timp de patruzeci și opt de ore consecutiv

Meditațiile sale au avut drept rezultat o formă severă de astenopie și două cuvinte semnificative: „remisiune spontană"

În cele două luni de cercetare, Wintergreen dăduse peste numeroase cazuri în care un cancer în fază terminală regresase și pacientul, căruia nimeni nu-i mai dădea nicio speranță, se vindecase Nimeni n-a știut niciodată de ce. Nu era ceva previzibil, nu putea fi provocat artificial, dar, totuși, se întâmpla. Din nevoia unei explicații, i s-a spus „remisiune spontană" „Remisiune" însemnând vindecare „Spontană" însemnând că nimeni nu știa ce anume a provocat-o

Ceea ce nu însemna că nu avea o cauză

Wintergreen se simțea încurajat Era de-a dreptul exuberant. Știa că unii pacienți bolnavi de cancer în fază terminală se vindecaseră. Prin urmare, cancerul în fază terminală putea fi vindecat. Prin urmare, problema era scoasă de pe tărâmul imposibilului și era acum doar de domeniul maximei improbabilității.

Și realizarea maximei improbabilității era specialitatea lui Wintergreen

Cu șase luni de viață estimată rămase, s-a apucat jubilând de treabă Din biblioteca sa completă despre cancer, a selectat fiecare caz cunoscut de remisiune spontană Le-a codificat pe

toate în calculator. date despre istoricul medical al pacienților, despre tratamentele utilizate, despre vârsta lor, sex, religie, rasă, credință, culoare, naționalitate, temperament, stare civilă, ratinguri Dun & Bradstreet, nevroze, psihoze, mărci de bere preferate. Profilul complet al fiecărei ființe umane cunoscute vreodată care a supraviețuit cancerului în fază terminală a fost introdus în computerul lui Harrison Wintergreen.

Wintergreen și-a programat computerul să efectueze o serie completă de corelații între zece mii de factori separați și distincți de remisiune spontană. Dacă fie și un singur factor — vârsta, cota de credit, mâncarea preferată, orice — era în corelație cu remisiunea spontană, factorul spontaneitate avea să fie exclus

Wintergreen scosese din buzunar o sută de milioane de dolari pentru computer Era cel mai bun afurisit de computer din lume În două minute și 7,894 secunde își realizase sarcina. Într-un cuvânt, i-a dat lui Wintergreen răspunsul „Negativ".

Remisiunea spontană nu se corela cu *niciun* factor extern Rămânea spontană, cauza era necunoscută

Un om mai mărunt ar fi fost distrus Un om mai convențional ar fi fost consternat Harrison Wintergreen era în culmea fericirii.

Eliminase întregul univers exterior ca factor în remisiunea spontană, dintr-o singură lovitură De aceea, într-un fel misterios, trupul și/sau psihicul uman erau capabile să se vindece singure.

Wintergreen a început să-și exploreze și să-și cucerească propriul univers interior S-a întors în farmacie și a preparat o poțiune formidabilă. În cea mai mare seringă a sa, a decantat următoarele: novocaină, morfină, curara, *vlut*, o otravă rară din Asia Centrală, care inducea orbirea temporară, olfactorcaină, un anihilant ultra-secret de miros, folosit de crescătorii de sconcși, timpanolină, un medicament care amorțea temporar

nervii auditivi (folosit inițial de senatorii obstrucționiști), o doză mare de benzedrină, acid lisergic, psilocibină, mescalină, extract de peyota, șapte alte halucinogene cât se poate de experimentale și la fel de ilegale, ochi de triton și deget de câine

Wintergreen s-a întins pe cea mai comodă canapea a sa Și-a tamponat vena de la îndoitura mâinii stângi și și-a injectat vrăjitoreasca licoare

Inima a pompat Sângele a năvălit, purtând substanțele chimice oculte către fiecare parte a trupului său Novocaina a amorțit fiecare nerv senzorial al trupului său Morfina a eliminat toate senzațiile de durere *Vlutul* i-a întunecat vederea Olfactorcaina i-a anihilat simțul mirosului. Timpanolina l-a făcut surd ca un judecător al unui tribunal de poliție. Curara l-a paralizat

Wintergreen era singur în propriul său trup. Niciun stimul extern nu ajungea la el Era într-o stare de totală privațiune senzorială. Pornirea de a se cufunda într-o binecuvântată inconștiență era irezistibilă Wintergreen, deși avea o voință puternică, n-ar fi putut rămâne lucid fără ajutor Dar doza masivă de benzedrină nu-l lăsa să doarmă

Era treaz, lucid, singur în universul propriului trup, fără niciun stimul extern de care să se ocupe

După aceea, unul câte unul, iar apoi în combinație, ca pumnii unui boxer bun și agil de categorie grea, halucinogenele au lovit.

Organele senzoriale ale lui Wintergreen au fost blocate, dar centrii creierului care recepționau datele senzoriale continuau să fie activi. În acești centri cerebrali a acționat atacul amestecului de halucinogene. Wintergreen a început să vadă culori fantomatice, siluete, lucruri fără nume ori formă A auzit simfonii stranii, ecouri-fantomă, urlete cumplite. Un milion de mirosuri imposibile i-au răscolit creierul O mie de dureri și presiuni false l-au sfâșiat, de parcă i-ar fi fost amputat întregul trup Centrii senzoriali din creierul lui Wintergreen

erau ca un radio foarte puternic, fixat pe o bandă goală — plin de bruiaje vizuale, auditive, olfactive şi senzoriale fără noimă

Narcoticele îi menţineau simţurile amorţite Benzedrina îl menţinea treaz. Cei patruzeci de ani în care fusese Harrison Wintergreen îl menţineau impasibil şi pe poziţie

O perioadă nedeterminată de timp, a încercat să se adapteze, încercând pe bâjbâite să perceapă acest straniu non-mediu nou Apoi, treptat, şovăitor la început, dar cu încredere crescândă, Wintergreen s-a străduit să capete controlul. Mintea lui a construit analogii, false, dar folositoare, pentru acţiuni care nu erau acţiuni, stări care nu erau stări, date senzoriale diferite de orice date senzoriale recepţionate de creierul uman. Analogiile, pe care subconştientul lui le construia într-un fel de nebunie calculată, cu scopul instinctiv de a face palpabil ceea ce era de nepătruns, i-au permis, de asemenea, să-şi trateze non-mediul ca şi cum ar fi fost un mediu, transpunând schimbări mintale în analogii de acţiuni.

A întins o mână analogică şi a reglat radioul figurat înspre interior, dinspre banda de frecvenţă goală a universului exterior spre banda de frecvenţă, nefolosită deocamdată, a propriului său trup - universul interior care era singura posibilitate de evadare din haos a minţii sale.

A răsucit butonul, a ajustat, a forţat, s-a luptat, a simţit cum mintea lui apasă o interfaţă de dimensiunea unui atom S-a izbit de această interfaţă, o membrană analogică translucidă între mintea lui şi universul său lăuntric, o membrană care s-a întins, s-a îndoit, s-a bombat înspre interior, s-a subţiat... şi, în cele din urmă, s-a rupt La fel cum a trecut Alice prin Oglinda Fermecată, trupul lui analogic a păşit înăuntru şi s-a aşezat de cealaltă parte

Harrison Wintergreen era în interiorul propriului său trup

Era o lume minunată şi dezgustătoare, splendidă şi grotescă Unghiul de vedere al lui Wintergreen, pe care mintea

sa îl compara cu un trup în interiorul adevăratului său trup, era înăuntrul unei vaste rețele de artere care pulsau, ca un monstruos sistem de autostrăzi. Analogia s-a cristalizat.. Era cu adevărat o autostradă, și Wintergreen conducea pe ea Din pungi umflate erau aruncate lucruri în traficul aglomerat hormoni, reziduuri, nutrienți. Celule sanguine albe se înclinau înspre el ca niște taximetre nebune Corpusculi roșii treceau constant cu mașina pe lângă el, ca niște orășeni apatici Traficul se rărea și se aglomera, ca într-un oraș la ora de vârf Wintergreen a mers mai departe, căutând, căutând

A cotit la stânga, a tăiat trei benzi și a luat-o la dreapta către un ganglion limfatic. Și apoi l-a văzut· un morman de celule albe, ca o coliziune de douăsprezece mașini și, gonind înspre el, un motociclist care rânjea

Neagră motocicleta. Negru costumul de piele O lumină pură, mohorâtă și neagră în mâna lui. Dragoni sălbatici negri, cu ochii roșii ca sângele. Iar pe pieptul și pe spatele jachetei de motociclist, ca un blazon din ținte, era înscrisă legenda „Îngeri Carcinom"

Cu un strigăt sălbatic de luptă, Wintergreen și-a accelerat mașina analogică de-a lungul autostrăzii ipotetice, direct către motociclistul imaginar, celula canceroasă

Poc! Bum! Buf! Mașina lui Wintergreen a strivit motocicleta și motociclistul a explodat într-un nor de praf negru, fin

Wintergreen cutreiera în susul și-n josul autostrăzii sistemului său circulator, alergând de-a lungul arterelor, gonind în josul venelor, strecurându-se prin capilare înguste, căutând motocicliștii în negru, Îngerii Carcinom, măcinându-i sub roți

Și s-a pomenit în pădurea jilavă și întunecată a plămânilor săi, călare pe un cal analogic alb ca zăpada și în mână cu o lance imaginară, din lumină pură. Din spatele capsulelor noduroase ale uriașilor copaci ai sacilor alveolari, alunecau dragoni negri, sălbatici, cu ochi sângerii și limbi roșii, agitate

Așa că Wintergreen a dat pinteni calului, a coborât lancea și a înfipt-o în monștrii șuierători, rând pe rând, până când, în cele din urmă, sfânta pădure a plămânilor a fost eliberată de dragoni.

Zbura printr-o vastă peșteră umedă, având deasupra contururile vagi ale unor organe gigantice, iar dedesubt vasta întindere a unei strălucitoare câmpii cleioase peritoneale

Din spatele învelișului imensei sale inimi bubuitoare, o formație de avioane negre de luptă, purtând ca însemn pe aripi și fuzelaje un „C" stacojiu, coborau vuind înspre el

Wintergreen a ambalat motorul și s-a înălțat, zburând până deasupra bandiților, potopindu-i cu mitralierele, și, unul câte unul, iar apoi în grupuri, s-au prăbușit în flăcări, către peritoneul de dedesubt...

În sute de forme și înfățișări, lucrurile negre și roșii au atacat Negru, culoarea uitării, roșu, culoarea sângelui Dragoni, motocicliști, avioane, creaturi ale mării, soldați, tancuri și tigri, în vase de sânge și plămâni și splină și torace și vezică — Îngeri Carcinom toți

Iar Wintergreen și-a purtat bătăliile analogice într-un număr egal de încarnări, ca șofer, cavaler, pilot, scafandru, soldat, conducător de elefanți, cu un zâmbet larg și o bucurie sălbatică, mânjind câmpurile de luptă ale trupului său cu praful negru al Îngerilor Carcinom căzuți

A luptat și a luptat, a ucis și a ucis și, în cele din urmă...

În cele din urmă s-a pomenit vârât până la genunchi în marea sucurilor sale digestive, care sălta pe pereții grotei reci și umede care era stomacul său. Și, alergând către el, pe picioare chitinoase, un monstruos crab negru, cu ochi sângerii, scârbos, îndesat, primitiv

Țăcănind, păcănind, crabul a alergat de-a curmezișul stomacului său, înspre el Wintergreen s-a oprit, a rânjit lacom și a săltat sus, în aer, aterizând cu ambele picioare direct pe carapacea neagră și tare

Ca o tărtăcuță uscată de soare, casantă, seacă, goală, crabul a fost strivit sub greutatea lui și s-a făcut țăndări, într-un milion de bucățele prăfoase

Iar Wintergreen era singur, în sfârșit singur și victorios, primul și ultimul dintre Îngerii Carcinom fiind acum înlăturat, alungat și, în sfârșit, înfrânt

Harrison Wintergreen, singur în trupul său, victorios și căutând iarăși lumi noi de cucerit, așteptând să treacă efectul leacurilor, așteptând să se întoarcă în lumea pe care a avut-o mereu la picioare

Așteptând, așteptând, așteptând

Mergeți la cel mai bun sanatoriu din lume și acolo îl veți găsi pe Harrison Wintergreen, cel care s-a făcut Putred de Bogat, Harrison Wintergreen, cel care A Făcut Bine, Harrison Wintergreen, cel care Și-a Lăsat Urmele pe Nisipurile Timpului, Harrison Wintergreen, legumă catatonică

Harrison Wintergreen, cel care a pătruns în interiorul propriului trup, ca să se lupte cu Îngerii Carcinom și a învins

Și nu mai poate să iasă

Traducerea Laura Bocăncios

Postfață

Cancer. Cancerul a devenit un cuvânt șoptit, un cuvânt mitic, un cuvânt magic, un cuvânt vulgar; cancer, iertați-mi termenul, este Sifilisul Secolului al XX-lea Personalitățile Publice Proeminente sunt singurele care scapă de dezastrele lui, așa cum vă va spune orice rubrică de ferpare din ziare „răposat după o lungă și grea boală" sau „decedat după o îndelungată suferință" Racul Cancer și-a pierdut până și numele

în unele rubrici astrologice mai sensibile, felia lui din tortul zodiacal fiind înlocuită de „Copiii Lunii" — după ce directorii publicațiilor respective au decis că a-i aminti unei douăsprezecimi din cititorii lor că s-a născut sub semnul nebuniei celulare nu face bine la circulație, ca să nu mai pomenim de tubul digestiv

Bun, deci care-i treaba cu cancerul? (Până acum ați citit de cinci ori cuvântul „cancer" Ați găsit vreo aluniță suspicioasă?) Sondajul Gallup arată că 70% din americani preferă să aibă sifilis terțiar, decât cancer. O asemenea nepopularitate trebuie să fie meritată, dar din ce motiv? Doar pentru că este propriul vostru corp care se autodevorează ca o hienă rănită? Pentru simplul fapt că este psihoză la nivel celular? Numai pentru că-i inexplicabil și incurabil la nivelul realității obiective?

Ah, dar ce putem spune despre nivelul realității mitice? Cum altfel vă puteți aștepta de fapt să vă luptați cu un mit? Împotriva Magiei Negre trebuie să lupți cu Magia Albă Nu s-ar putea ca boala să fie psihosomatică (un cuvânt magic, incontestabil), manifestarea fizică a unui vampirism psihic? La urma urmelor, cancerul este Canibalismul Final — corpul care se mănâncă pe sine, celulă cu celulă.

N-ați prefera mai degrabă să uitați de acest subiect morbid și neplăcut și să vă gândiți la ceva mai drăguț, cum ar fi camerele de gazare, Thalidomida sau războiul termonuclear limitat preventiv?

La urma urmelor, așa cum spune Henry Miller în prefața sa la *The Subterraneans* „*Cancer! Șmancer!* Care-i diferența, cât timp ești sănătos?"

INTRODUCERE LA „AUTODAFE"

Este înviorător să te testezi periodic şi să afli din ce material dur eşti alcătuit Un asemenea test se încheie prin cartea aceasta Tentaţia de a începe cu A-de-la-Asimov şi a termina cu Z-de-la-Zelazny era aproape îndeajuns ca să mă facă să tresar de încântare. Am păstrat totuşi ultimul loc din antologie pentru „Chip" Delany, din motive care vor fi explicate în introducerea *lui* şi l-am mutat pe Roger Zelazny pe poziţia penultimă. Factorul decisiv a fost gradul de apreciere. Delany are nevoie de expunere Zelazny a ajuns deja la nivelul de divinitate şi nu are nevoie de alte ajutoare

Roger Zelazny este un bărbat emaciat, cu aspect ascetic, de origini polonezo-irlandezo-pennsylvaniano-olandeze, cu comportament rezervat şi blând, care camuflează un simţ al umorului pe care Torquemada l-ar fi putut invidia. S-a născut, ca şi editorul acestei antologii, în statul Ohio Mai precis, Roger este originar din localitatea Euclid, un orăşel deprimant, unde, cândva, exista o cofetărie care oferea trei cornete cu îngheţată pentru nouă cenţi, dar asta cu mult timp în urmă Comentariul lui Zelazny referitor la cariera sa înainte de a deveni scriitor este următorul: „A suit rapid spre obscuritate în instituţiile de stat, ca specialist în politicile de revendicare din Administraţia Securităţii Sociale" A urmat universităţile Western Reserve şi Columbia. Dumnezeu ştie dacă s-a ales cu vreo diplomă şi nici nu contează prea mult. Unicul scriitor în viaţă cu o utilizare mai extraordinară a limbii engleze este Nabokov Actualmente Zelazny locuieşte în Baltimore cu o soţie excepţional de drăguţă pe nume Judy, care-i mult prea bună pentru el

Autor al unor povestiri multipremiate ca „Plăsmuitorul", „A Rose for Ecclesiastes", „And Call Me Conrad" și „The Doors of His Face, the Lamps of His Mouth", Zelazny are prostul gust de a fi lacom după premii Romanul lui *Lordul luminii* va fi publicat în scurt timp de editura Doubleday. La vârsta de douăzeci și nouă de ani a obținut deja un Premiu Hugo și două Premii Nebula, umilind astfel capete mai vârstnice, mai grizonante și mai înțelepte din domeniu, care munciseră de trei ori mai mult, de cinci ori mai intens și care scriu cam de douăzeci de ori mai puțin bine pe cât scrie el. Este indecent pentru un individ atât de tânăr

Iar asta este, de fapt, straniu Pentru că în proza lui Zelazny nu există nimic tânăr. Povestirile lui sunt afundate până la genunchi în maturitate și înțelepciune, în tehnică literară superlativă care încalcă reguli despre care majoritatea scriitorilor doar presupun că ar exista. Conceptele lui sunt proaspete, atacurile îndrăznețe, rezolvările în general tranșante. Ceea ce ne conduce astfel, inexorabil, la concluzia că Roger Zelazny este reîncarnarea lui Geoffrey Chaucer

Rareori un scriitor este recunoscut și lăudat atât de complet în etapele lui de creștere (mai ales în imbecilоid de capriciosul domeniu al science-fictionului), pe cât este Zelazny Apariția numelui său pe o poziție de vârf pe orice listă a principalilor scriitori actuali de ficțiune speculativă este un tribut adus tenacității, talentului și viziunilor lui personale despre lume Ne putem încânta la posibilitatea multor ani de proze minunate ieșite din mașina lui de scris, iar ca text cel mai recent, citiți comentariul ironic care urmează, o extrapolare pătrunzătoare a culturii noastre „mobile"

AUTODAFE

de ROGER ZELAZNY

Încă îmi amintesc soarele fierbinte pe nisipul lui Plaza del Autos, strigătele vânzătorilor de băuturi răcoritoare, gradenele cu spectatori stivuite vizavi de mine, pe latura însorită a arenei, cu ochelarii de soare ca niște cavități în fețele lor strălucitoare

Încă îmi amintesc mirosurile și culorile roșu și albastru și galben, izul înțepător mereu prezent al vaporilor de gazolină în văzduh

Încă îmi amintesc ziua aceea, ziua cu soarele în mijlocul cerului și semnul Berbecului, arzând în înflorirea anului. Îmi amintesc pașii dansați ai pompatorilor, cu capetele date pe spate, fluturând din brațe, sclipirile albe ale dinților încadrați de buzele surâzătoare, lavete ca niște cozi colorate ieșind din buzunarele de la spate ale salopetelor, și claxoanele — îmi amintesc vacarmul a o mie de claxoane care acopereau difuzoarele, pornit și oprit, oprit și pornit, mereu și mereu, din nou, apoi o tremurătoare notă finală, susținută, care să sfâșie urechea și inima cu puterea ei infinită, cu patosul

Apoi s-a lăsat liniște

Văd totul acum, așa cum am văzut în ziua aceea, cu atâta vreme în urmă...

El a intrat în arenă și strigătele care s-au înălțat au scuturat cerurile albastre de pe pilaștrii lor de marmură albă

— *¡Viva! ¡El mechador! ¡Viva! ¡El mechador!*

Îmi amintesc chipul lui, smead și trist și înțelept.

Lungi îi erau falca și nasul, iar râsul îi era precum vuietul vântului, și gesturile îi erau ca muzica de teremin și tobă

Salopeta îi era din mătase albastră, mulată pe trup şi brodată peste tot cu fireturi negre Jacheta îi era mărgelată şi solzi îi scânteiau pe piept, pe umeri, pe spinare

Colţurile buzelor i s-au ridicat în surâsul unui om care a cunoscut multă glorie şi care deţine puterea ce-i va aduce şi mai multă

S-a răsucit după aceea, descriind un cerc, fără să-şi ferească ochii de soare

El era mai presus de soare El era Manolo Stillete Dos Muertos, cel mai măreţ *mechador* pe care-l văzuse vreodată lumea, cu cizme negre în picioare, pistoane în coapse, degete cu precizia micrometrelor, un nimb de cârlionţi întunecaţi deasupra capului şi îngerul morţii în braţul lui drept, acolo, în centrul cercului pătat de unsoare al adevărului.

A fluturat din braţ şi alte strigăte s-au înălţat iarăşi

— Manolo! Manolo! Dos Muertos! Dos Muertos!

După doi ani de absenţă din arenă, alesese data aceasta, aniversarea morţii şi retragerii sale, pentru a reveni — pentru că avea în sânge gazolină şi metil, iar inima îi era o pompă şlefuită cu dorinţă şi curaj. Murise de două ori în arenă şi de două ori medicii îl refăcuseră După a doua moarte, se retrăsese şi unii spuseseră că o făcuse deoarece cunoscuse frica. Asta nu putea să fie adevărat

A fluturat din braţ şi numele lui s-a rostogolit peste el

Claxoanele au sunat iarăşi: trei semnale prelungi.

Apoi s-a lăsat liniştea şi un pompator înveşmântat în roşu şi galben i-a adus capa şi i-a luat jacheta.

Dublajul din staniol al capei a scânteiat în soare când Dos Muertos a rotit-o

Iar după aceea s-au auzit notele finale, scurte şi ascuţite

Uşa mare a glisat în sus, retrăgându-se în perete

El şi-a pus capa pe braţ şi s-a întors spre poartă

Lumina de deasupra porţii era roşie şi dinăuntrul întunericului de acolo s-a auzit sunetul unui motor

Lumina a devenit galbenă, apoi verde, după care a răzbătut zgomotul de viteze schimbate grijuliu.

Maşina a intrat încet în arenă, s-a oprit, a mai înaintat puţin, s-a oprit din nou

Era un Pontiac roşu, cu capota demontată, cu motorul ca un cuib de şerpi, încolăciţi înapoia tremurului circular al ventilatorului invizibil Antena bifurcată i s-a rotit şi s-a rotit, după care s-a fixat asupra lui Manolo şi a capei sale

El alesese unul masiv pentru debut, lent la întoarceri, pentru a-i oferi posibilitatea să se încălzească

Tamburile creierului său, care până atunci nu mai înregistraseră niciodată un om, se roteau

Apoi conştiinţa semenilor lui a preluat conducerea şi a avansat

Manolo a rotit capa şi l-a lovit cu piciorul în aripă când a vuit pe lângă el.

Uşa garajului mare s-a închis

Când a ajuns în partea opusă a arenei, automobilul s-a oprit şi a scos din viteză

Strigăte de dezgust, huiduieli şi fluierături s-au ridicat din mulţime

Pontiacul a rămas însă nemişcat.

Doi pompatori cu găleţi au ieşit dinapoia gardului de sârmă şi i-au aruncat noroi pe parbriz

A mugit atunci şi l-a urmărit pe cel mai apropiat, izbindu-se în gard După aceea s-a întors brusc, l-a zărit pe Dos Muertos şi a atacat.

Veronica lui l-a transformat într-o statuie cu fustă de argint. Entuziasmul mulţimii a fost uriaş

S-a întors şi a mai năvălit o dată şi m-am minunat de dibăcia lui Manolo, pentru că s-a părut că nasturii lui zgâriaseră vopsea cireşie de pe portiere

Apoi Pontiacul s-a oprit, a învârtit roţile în gol şi a gonit în cerc în jurul arenei

Mulțimea a răcnit când a trecut pe lângă ea și a mai descris un cerc

După care s-a oprit din nou, la cincisprezece metri depărtare

Manolo s-a întors cu spatele la el și a fluturat din braț spre mulțime

Din nou, ovațiile și scandarea numelui

El a făcut un gest către cineva dinapoia gardului.

Un pompator a ieșit și i-a adus, pe o pernuță din catifea, cheia lui universală placată cu crom

El s-a întors după aceea din nou și a pornit către Pontiac

Automobilul a stat locului tremurând și Manolo i-a desfăcut capacul radiatorului.

Un jet de aburi a țâșnit în aer și mulțimea a urlat După aceea a lovit partea frontală a radiatorului și a izbit în fiecare aripă

S-a întors din nou cu spatele la el și a rămas nemișcat.

Când a auzit scrâșnetul pinioanelor, s-a răsucit iarăși și Pontiacul a trecut pe lângă el, dar nu înainte de a-l fi lovit de două ori cu cheia pe portbagaj

S-a dus în partea opusă a arenei și a scos din viteză

Manolo a ridicat brațul spre pompatorul dinapoia gardului

Bărbatul cu pernuța a apărut și i-a adus șurubelnița cu mâner lung și capa scurtă I-a luat cheia universală și capa lungă

Altă liniște a coborât peste Plaza del Autos

Parcă simțind toate astea, Pontiacul s-a întors încă o dată și a claxonat de două ori. Apoi a șarjat

Pe nisip se vedeau pete întunecate, acolo unde radiatorul picurase. Fumul de eșapament s-a ridicat ca un spectru înapoia sa S-a năpustit cu viteză teribilă

Dos Muertos a ridicat capa în fața lui și a pus lama metalică a șurubelniței pe antebrațul stâng

Când se părea că va fi cu siguranţă călcat, mâna i-a ţâşnit înainte, atât de iute, încât ochiul abia dacă a putut s-o urmărească, şi el a păşit într-o parte când motorul a început să tuşească.

Pontiacul a continuat totuşi cu o inerţie letală, a virat brusc fără să frâneze, s-a rostogolit, a derapat în gard şi a început să ardă Motorul i-a tuşit şi a murit

Plaza s-a cutremurat de ovaţii I-au acordat lui Dos Muertos ambele faruri şi ţeava de eşapament Le-a ridicat deasupra capului şi a mers fără grabă în jurul arenei. Claxoanele au răsunat O doamnă i-a aruncat o floare de plastic şi el a trimis un pompator să-i dăruiască ţeava de eşapament şi s-o invite să cineze cu el. Mulţimea a ovaţionat şi mai sonor, pentru că se ştia că era un mare cuceritor, şi nu era ceva atât de neobişnuit în zilele tinereţii mele, pe cât este acum

Următorul a fost un Chevrolet albastru, cu care s-a jucat aşa cum un copil se joacă cu un pisoi, chinuindu-l să atace, apoi oprindu-l pentru totdeauna. A primit ambele faruri. Cerul se înnorase deja şi s-a auzit un murmur îndepărtat de tunet

Al treilea a fost un Jaguar XKE negru, care necesită cea mai înaltă măiestrie şi la care nu beneficiezi de mult timp pentru aplicarea loviturii finale. Înainte de a-l termina, pe nisip era şi sânge, nu numai gazolină, deoarece oglinda laterală a Jaguarului se extindea mai mult decât ai fi crezut şi de-a curmezişul torsului său a apărut o dungă roşie înainte de a fi terminat. I-a smuls însă sistemul de aprindere cu atâta graţie şi artă, încât mulţimea a clocotit, revărsându-se în arenă, şi au fost chemaţi paznicii ca să-i lovească pe spectatori cu bâte şi să-i mâne cu bastoane electrice spre locurile lor

Desigur, după toate astea, nimeni n-ar fi putut spune că Dos Muertos cunoscuse vreodată frica

A pornit o briză răcoroasă, iar eu am cumpărat o băutură răcoritoare şi l-am aşteptat pe ultimul

Ultimul lui automobil a țâșnit afară pe când lumina semaforului era încă galbenă. Era un Ford decapotabil de culoarea mustarului Când a trecut pe lângă el prima dată, a claxonat și a pornit ștergătoarele de parbriz. Toți au ovaționat, pentru că au putut vedea că era temperamental

După care s-a oprit brusc, a băgat în marșarier și s-a repezit spre el cu șaizeci și cinci de kilometri la oră.

Manolo s-a ferit, sacrificând grația în favoarea iuțelii și Fordul a frânat scurt, a trecut într-o viteză inferioară și s-a năpustit din nou înainte.

El a fluturat capa și i-a fost smulsă din mâini Dacă nu ar fi sărit îndărăt, ar fi fost izbit

Atunci cineva a strigat:

— L-a descentrat!

Manolo s-a ridicat însă în picioare, a recuperat capa și l-a înfruntat din nou

Se povestește și acum despre cele cinci pase care au urmat Niciodată nu mai existase un asemenea flirt cu bara și cu masca! Niciodată pe tot Pământul nu existase o astfel de întâlnire între *mechador* și mașină! Decapotabilul a mugit ca zece secole de moarte aerodinamică și parcă însuși spectrul lui St Detroit stătea pe scaunul șoferului, rânjind, în timp ce Dos Muertos l-a înfruntat cu capa dublată cu staniol, l-a intimidat și a cerut cheia universală. Fordul și-a domolit motorul supraîncălzit și a acționat geamurile sus și jos, sus și jos, curățindu-și în același timp toba, cu zgomote de toaletă și mult fum negru

Începuse deja să plouă, ușor, blând, și tunetul continua să se rostogolească peste noi. Mi-am terminat băutura

Până atunci Dos Muertos nu-și folosise niciodată cheia universală asupra motorului, ci doar asupra caroseriei. Însă de data aceasta a aruncat-o. Unii experți spun că țintise distribuitorul; alții spun că încercase să-i strice pompa de combustibil

Mulțimea l-a huiduit.

Ceva vâscos a picurat din Ford pe nisip Dâra roşie a strălucit mai intens pe abdomenul lui Manolo Ploaia a început

El nu s-a uitat la mulţime Nu şi-a desprins ochii de la automobil. A întins mâna dreaptă, cu palma în sus şi a aşteptat

Gâfâind, un pompator i-a pus şurubelniţa în mână şi a fugit înapoi spre gard

Manolo s-a deplasat în lateral şi a aşteptat

Fordul a sărit şi el a lovit

S-au auzit alte huiduieli

Ratase lovitura decisivă

Nimeni n-a părăsit însă tribuna. Fordul i-a dat ocol într-un cerc strâns, iar din motorul lui ieşea acum fum Manolo şi-a frecat braţul şi a ridicat şurubelniţa şi capa pe care le scăpase Au răsunat alte huiduieli.

Până ce automobilul a ajuns lângă el, flăcări i se ridicau din motor.

Unii spun acum că Manolo a lovit, că a dat greş din nou şi s-a dezechilibrat. Alţii spun că începuse lovitura, dar apoi s-a speriat şi s-a retras. Iar alţii, în sfârşit, spun că, poate pentru o clipă, ar fi încercat o milă fatală faţă de adversarul lui curajos şi că asta i-ar fi oprit mâna. Eu spun că fumul a fost prea des pentru ca vreun spectator să poată spune cu certitudine ce s-a întâmplat.

Fordul însă a virat şi Manolo s-a prăbuşit în faţă şi a fost purtat pe motorul învăpăiat precum catafalcul unui zeu, pentru a se întâlni cu a treia lui moarte când s-au izbit laolaltă de gard şi au izbucnit în flăcări.

Au existat multe dispute în privinţa ultimei *corrida*, dar ceea ce a rămas din ţeava de eşapament şi ambele faruri a fost îngropat cu ceea ce a mai rămas din Manolo sub nisipul lui Plaza şi au fost multe plânsete printre femeile pe care le cunoscuse. Eu spun că nu se poate să-i fi fost frică ori să fi cunoscut mila, pentru că puterea lui era ca un torent de rachete, coapsele îi erau pistoane şi degetele mâinilor aveau precizia

micrometrelor, părul lui era un nimb de cârlionți întunecați și îngerul morții călărea pe brațul lui drept. Un asemenea bărbat, un bărbat care cunoscuse adevărul, este mai puternic decât orice mașină Un asemenea bărbat este mai presus de orice, cu excepția deținerii puterii și a oboselii gloriei.

Acum însă el este mort, pentru a treia și ultima oară Este la fel de mort ca toți morții care au murit vreodată sub bară, sub mască, sub roți Este bine că nu poate reînvia, fiindcă eu spun că acest ultim automobil a fost apoteoza lui și orice altceva ar fi fost prozaic. Odată am văzut un fir de iarbă crescând printre plăcile de metal ale planetei într-un loc unde acestea se depărtaseră și l-am distrus, deoarece am simțit că se simțea singur. Adesea am regretat că am făcut-o, pentru că i-am răpit gloria solitudinii În același fel mașinăria vieții, o simt, îl examinează pe om, grav, apoi cu regret, și cerurile plâng într-adevăr peste el prin ochi pe care durerea i-a deschis în ceruri.

Tot drumul spre casă m-am gândit la asta și copitele armăsarului meu au răpăit pe pardoseala orașului, pe când am călărit prin ploaie spre seară, în primăvara aceea

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfață

Aceasta este prima dată când am avut ocazia să mă adresez cititorilor unuia dintre textele mele în mod direct, nu prin intermediul mimesisului pe care-l jucăm Deși sunt de acord cu ideea că un scriitor ar trebui să țină o oglindă în fața realității, nu simt neapărat că ar trebui să fie genul de oglindă în care să vă uitați când vă bărbieriți sau vă pensați sprâncenele, sau ambele, după cum este cazul. Dacă tot voi purta o oglindă după mine, îndreptând-o spre realitate de câte ori observ așa

ceva, aş putea la fel de bine să mă bucur de povara respectivă Pentru aceasta eu folosesc una dintre oglinzile acelea care distorsionează şi pe care le vedeam în bâlciuri şi iarmaroace... pe vremea când existau Desigur, nu tot ceea ce reflectă ele arată fie atât de atractiv, fie atât de sinistru pe cât poate fi pentru ochiul liber Uneori apare mai atractiv, sau mai sinistru Pur şi simplu nu-ţi dai seama, până n-ai încercat oglinda strâmbă Şi este al naibii de greu să ţii nemişcat obiectul acela alunecos. Poate că ai clipit şi — cine ştie? — eşti înalt de numai o jumătate de metru. Strănuţi şi Fie ca Bunul Dumnezeu să Zâmbească Asupra-ţi Trăiesc în permanenta frică de moarte să n-o scap Nu ştiu ce m-aş făcea fără ea. Probabil că aş bea mai mult. Îmi iubesc povara rece şi sclipitoare, ăsta-i motivul Şi nu voi spune nimic despre povestirea precedentă, fiindcă dacă n-a spus tot ce era de spus prin ea însăşi, atunci este vina ei şi n-am de gând s-o învrednicesc prin mai multe cuvinte Toate erorile sunt întotdeauna atribuite oglinzii — fie modului în care o ţin eu, fie modului în care priviţi în ea —, aşa încât nu mă învinuiţi. Nu sunt decât un alt lucrător de aici Dar... Dacă ceva pare *totuşi* fals la imaginile de felul acesta, continuaţi să priviţi în oglindă şi faceţi doi paşi iuţi îndărăt Cine ştie? Poate că veţi nimeri în toaleta femeilor...

INTRODUCERE LA „DA... ŞI GOMORA"

Aceasta este ultima povestire din volum Dintr-un motiv foarte special (şi nu doar pentru că a fost ultima care a fost culeasă la linotip, isteţule!). Este sfârşitul unei aventuri şi începutul unei călătorii. *Finis* pentru antologia aceasta şi nevoia de a întreprinde o ultimă fandare pentru a dovedi ideea pe care cartea a intenţionat s-o dovedească (în eventualitatea, Doamne fereşte!, că toate sutele de pagini care au trecut nu şi-au făcut datoria *mai mult* decât adecvat), o ultimă jerbă de artificii care să lumineze scena Sfârşitul Ultima Poate un şut în fund, unul care să-i facă să icnească, un knock-out.

Începutul unei călătorii: cariera unui nou scriitor. Puteţi fi acolo când corabia se desprinde de ţărm, pentru a oferi un paner de fructe, pentru a azvârli confeti, pentru a flutura din braţ rămas-bun, iar noi suntem cu ochiul pe voi. Marea călătorie în lumea cea mare. *Drumul* Totuşi de ce *această* povestire, de ce *acest* scriitor?

Tolouse-Lautrec a spus cândva: „Nu trebuie niciodată să întâlneşti un om a cărui operă o admiri. Întotdeauna omul este mult mai prejos decât opera " În mod dureros, este o afirmaţie care se confirmă aproape constant Marele romancier se dovedeşte a fi un plângăcios. Disecătorul de cusururi umane se scobeşte în nas în public Autoritatea absolută în privinţa Africii de Sud n-a ieşit niciodată din Levittown Scriitorul de aventuri de capă şi spadă este un homosexual micuţ şi jalnic care trăieşte şi acum cu mama lui invalidă Oh, Nebunule Henri, câtă dreptate ai avut! Lucrurile nu stau totuşi la fel cu autorul textului pe care l-am ales să încheie tentativa aceasta de cutezanţă

Rareori am fost mai impresionat de prima întâlnire cu un scriitor, pe cât am fost de Samuel R Delany. A fi în aceeași încăpere cu „Chip" Delany înseamnă a ști că te afli în prezența unui eveniment care va începe dintr-o clipă în alta Nu-i vorba despre inteligența lui considerabilă, sau despre intensitatea lui arzătoare ca fulgerul, sau despre erudiția lui, care trezește fluierături, sau despre sinceritatea lui atât de reală, încât are formă și substanță. Impresia indescriptibilă, totuși dominantă, este că-i un tânăr în care se ascund opere mărețe. Până acum el n-a scris aproape nimic altceva decât romane, iar acelea pentru o editură de ediții broșate lăudată pentru șansa pe care o acordă nou-veniților și în același timp huiduită pentru aspectul lor sărăcăcios. Titlurile sunt *The Jewels of Aptor, Captives of the Flame, The Towers of Toron, City of a Thousand Suns, The Ballad of Beta-2, Empire Star* și un volumaș incredibil numit *Babel-17*, care a obținut în 1966 premiul Nebula decernat de Science Fiction Writers of America Ignorați titlurile Sunt amăgirile penibile de marketing ale unor editori care-și prind pe pereții birourilor mementouri de felul CONCUREAZĂ! Citiți însă cărțile. Ele demonstrează un talent viu, complex, extraordinar, aflat într-un proces remarcabil de creștere. Chip Delany este destinat a fi unul dintre scriitorii cu adevărat importanți produși de ficțiunea speculativă Un gen de scriitor care va înainta în alte traiste și va căpăta pentru mainstream o importanță tip-Delany, ca Bradbury, Vonnegut sau Sturgeon. *Într-atât* de mare este talentul.

Născut pe 1 aprilie cândva în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Delany a crescut în Harlem din New York Școală elementară foarte privată, foarte progresistă, apoi Liceul de Știință Bronx, frecventare sporadică a Colegiului City, cu un semestru ca redactor de poezie la *Promethean*. A scris primul roman science-fiction la nouăsprezece ani. În intervalele dintre romane, a lucrat ca librar, pescar pe ambarcațiunile de creveți din largul Golfului Texas, cântăreț folk în

Grecia şi a făcut naveta între New York şi Istanbul Este însurat În prezent locuieşte în Lower East Side din New York şi lucrează la un roman science-fiction *enorm*, *Nova*, care va fi publicat la anul de editura Doubleday. Informaţii ale naibii de derizorii despre cineva care scrie atât de măreţ ca Delany Dar este tot ce pare să dorească să spună

Proza lui vorbeşte însă mai mult decât elocvent Romanele lui abordează cu ingenuitate îndrăzneaţă şi convingătoare clişee uzate de timp şi uzate de folosinţă ale literaturii speculative. Delany aduce prospeţime într-un domeniu care ocazional se prăbuşeşte în linia minimei rezistenţe. Prospeţimea aceasta este eminent evidentă în texul pe care-l veţi citi în continuare, în felul său unul dintre cele mai bune dintre cele treizeci şi trei de câştigătoare de aici. Se clasifică în mod cert ca viziune „periculoasă", una despre care atât Chip, cât şi eu am considerat că ar fi fost dificil de publicat în revistele tradiţionale ale domeniului. Deşi poate că aţi mai citit o povestire sau o nuveletă de-a lui înainte de cea care urmează, este bine să ştiţi că aceasta a fost *prima* povestire a lui Chip Delany El n-a scris absolut nimic altceva decât romane, înainte de a accepta să scrie un text pentru antologia aceasta Pentru mine se numără printre performanţele cu adevărat memorabile din istoria genului

DA... ŞI GOMORA

de SAMUEL R DELANY

Şi am coborât în Paris

Unde am alergat pe Rue de Médicis, cu Bo şi Lou şi Muse pe la interiorul gardului, Kelly şi cu mine pe la exterior, strâmbându-ne printre zăbrele, făcând grimase, făcând Grădinile Luxemburg să vuiască la ora două noaptea După aceea am suit şi am coborât în piaţa din faţa lui Saint-Sulpice, unde Bo a încercat să mă arunce în fântână

În momentul acela Kelly a observat ce se întâmpla în jurul nostru, a luat un capac de pubelă şi a alergat în pisoar, lovindu-l de pereţi. Cinci tipi au ţâşnit afară, chiar şi într-un pisoar mare nu încap decât patru

Un tânăr foarte blond şi-a pus mâna pe braţul meu şi a zâmbit·

— Spaţialule, nu crezi că .. ar trebui să plecaţi?

Am privit mâna lui de pe uniforma mea albastră

— *Est-ce que tu es un susei?*

Sprâncenele i s-au ridicat, apoi a clătinat din cap

— *Une* susei, m-a corectat Nu, nu sunt Din păcate pentru mine Arăţi ca şi cum s-ar putea să fi fost cândva bărbat Dar acum

A surâs

— Acum nu poţi să-mi oferi nimic. Poliţia.

A indicat din cap spre trotuarul opus, unde am văzut pentru prima oară jandarmii.

— Ei nu ne deranjează, a adăugat Voi însă sunteţi străini...

Dar Muse răcnea deja.

— Hei, haide! Haide s-o ştergem de-aici, da?

Şi a plecat. Şi am suit din nou
Şi am coborât în Houston
— La naiba! a zis Muse Controlul Zborurilor Gemini — adică aici a-nceput totul? Să *plecăm* de-aici, *vă rog*!
Aşa că am luat un autobuz prin Pasadena, apoi monolinia până la Galveston, şi intenţionam s-o urmăm până la Golf, dar Lou a găsit un cuplu cu o camionetă...
— Ne face plăcere să vă luăm, spaţialilor Voi faceţi toate chestiile alea bune pentru guvern, sus pe planete şi pe-altele.
...care mergea spre sud, ei şi copilaşul lor, aşa că am suit în spate pentru patru sute de kilometri de soare şi vânt
— Crezi că sunt susei? a întrebat Lou, dându-mi un cot Pun pariu că-s susei Abia aşteaptă să le facem semn
— Termină. Sunt nişte ţărănuşi drăguţi şi prostuţi
— Asta nu-nseamnă că nu sunt susei!
— N-ai încredere-n nimeni, aşa-i?
— Nu.
În cele din urmă un autobuz, din nou, care ne-a hurducat prin Brownsville şi peste graniţă în Matamoros, unde ne-am împleticit în jos pe trepte, în praf şi-n seara fierbinte cu o mulţime de mexicani, găini şi pescari de creveţi din Golful Mexic — care duhneau cel mai groaznic — şi *noi* am răcnit cel mai tare. Patruzeci şi trei de târfe — le-am numărat — sosiseră pentru pescarii de creveţi şi până când am ajuns să spargem două din geamurile autogării, toate rădeau Pescarii de creveţi au spus că nu ne vor cumpăra mâncare, dar că ne vor îmbăta dacă doream, pentru că acela era obiceiul pescarilor de creveţi. Noi însă am zbierat, am spart altă fereastră; apoi, în timp ce zăceam întins pe spate pe treptele oficiului telegrafic, cântând, o femeie cu buze întunecate s-a aplecat peste mine şi şi-a pus palmele pe obrajii mei.
— Eşti foarte dulce, a zis şi părul aspru i-a căzut peste faţă Dar bărbaţii stau în jur şi *vă privesc* Iar asta consumă

timp Din păcate, timpul lor înseamnă banii noştri Spaţialule, nu crezi că... ar trebui să plecaţi?

Am înhăţat-o de încheietură

— *¡Usted!* am şoptit *¿Usted es una suseia?*

— *Suseio in español*

A zâmbit şi a atins uşor cu palma simbolul soarelui care-mi atârna de paftaua curelei

— Îmi pare rău. Tu însă n-ai nimic care. mi-ar fi de folos Şi este păcat, fiindcă arăţi ca şi cum ai fi fost cândva femeie, nu? Iar mie-mi plac şi femeile...

M-am rostogolit de pe trepte.

— E plictiseală, e plictiseală! striga Muse *Haide!* S-o *ştergem!*

Cumva, am izbutit să ne întoarcem la Houston înainte de ivirea zorilor Şi am suit

Şi am coborât în Istanbul

În dimineaţa aceea a plouat în Istanbul

În comisariat ne-am băut ceaiul din pahare în formă de pară, privind peste Bosfor. Insulele Prinţesei zăceau ca nişte maldăre de gunoaie înaintea oraşului încins

— Cine ştie să se descurce-n oraşul ăsta? a întrebat Kelly

— N-o să mergem împreună? a întrebat Muse Crezusem c-o să mergem împreună.

— Mi-au blocat cecul la casierie, a explicat Kelly. Sunt falită. Cred că l-a-ncasat casierul în locul meu. A strâns din umeri. Nu vreau s-o fac, dar voi fi nevoită să vânez un susei bogat şi să fiu prietenoasă

A revenit la ceai; *apoi* a observat cât de apăsătoare devenise tăcerea

— Hei, *terminaţi*, ce naiba! Dacă vă mai uitaţi aşa la mine, o să vă rup toate oscioarele din corpurile voastre pregătite cu grijă din pubertate. Hei, tu! s-a referit la mine. Nu te mai holba cu privirea asta de sfânt, de parcă n-ai fi ieşit niciodată cu vreun susei!

Începea

— Nu mă holbez, am spus şi m-am înfuriat în sine-mi Dorul, dorul vechi.

Bo a râs, ca să destrame tensiunile.

— Ştiţi, ultima dată când am fost în Istanbul — cu vreun an înainte să mă alătur grupului ăsta —, îmi amintesc că am ieşit din Piaţa Taksîm, pe Istiqlal După ce-am trecut de toate filmele alea ieftine, am găsit un pasaj mic mărginit de flori În faţa noastră erau alţi doi spaţiali. Acolo-i o piaţă, şi ceva mai departe au peşte, după care vine altă piaţă, cu portocale şi dulciuri şi arici de mare şi varză. Dar în faţa lor sunt flori. Şi am observat ceva curios la spaţialii ăia. Nu era vorba de uniformele lor: erau perfecte. Tunsoarea: în regulă. Abia când i-am auzit vorbind... Erau un bărbat şi o femeie, îmbrăcaţi ca spaţiali, care încercau *să agaţe susei*! Imaginaţi-vă, erau excitaţi de susei!

— Da, a zis Lou Am văzut şi eu din ăştia În Rio erau o mulţime

— I-am bătut de le-au sărit capacele, a încheiat Bo I-am băgat pe o străduţă laterală şi le-am tras-o grupa mare!

Paharul cu ceai al lui Muse a clincănit pe tejghea.

— De la Taksîm, pe Istiqlal, până ajungi la flori? De ce n-ai spus că acolo sunt susei, ei?

Un zâmbet pe chipul lui Kelly ar fi însemnat că totul era în regulă N-a existat niciun zâmbet.

— La dracu', a zis Lou, mie nu mi-a spus nimeni niciodată unde să caut. Ies pe stradă şi suseii mă miros că mă apropii. Îi pot zări de la jumătatea lui Piccadilly. În locul ăsta n-au nimic altceva decât ceai? Unde poţi să bei ceva?

Bo a rânjit larg

— I-o ţară musulmană, ai uitat? Însă la capătul Pasajului de Flori sunt o mulţime de bărulete cu uşi verzi şi tejghele din marmură, unde poţi căpăta un litru de bere pentru vreo cincisprezece cenţi, în lire. Plus toate tarabele care vând sandvişuri cu gândaci bine prăjiţi şi mate de porc

— Aţi observat vreodată cum le-nghit suseii? Mă refer la băuturi, nu la... maţele de porc

Şi ne-am lansat într-o sumedenie de poveşti liniştitoare. Am sfârşit cu cea despre suseiul pe care un spaţial încercase să-l ia la omor şi care anunţase: „După două chestii nu ocolesc niciodată În primul rând, spaţialii. În al doilea rând, o cafteală bună..."

Însă ele nu fac decât să calmeze. Nu vindecă nimic Până şi Muse ştia acum că vom petrece ziua separaţi.

Ploaia se oprise, aşa că am luat feribotul prin Cornul de Aur Kelly a întrebat imediat de piaţa Taksîm şi Istiqlal, şi a fost îndreptată spre un dolmuş, despre care am descoperit că era un taxi, care merge însă spre o singură destinaţie şi ia pe drum fel de fel de pasageri. Şi este ieftin.

Lou a pornit peste Podul Ataturk, ca să vadă Oraşul Nou Bo a decis să afle ce era de fapt Dolma Bace; iar când Muse a descoperit că puteai să mergi în Asia pentru cincisprezece cenţi — o liră şi cincizeci de krush —, ei bine, Muse a decis să meargă în Asia

Am cotit prin haosul traficului de la capătul podului şi am suit pe lângă zidurile cenuşii, pline de umezeală ale Oraşului Vechi, pe sub firele de troleibuz. Sunt momente când ţipetele şi chiotele nu vor umple golul. Sunt momente când trebuie să te plimbi singur, fiindcă doare enorm să fii singur

M-am plimbat pe o sumedenie de străzi cu măgari uzi şi cămile ude şi femei cu văluri; şi pe o sumedenie de străzi mari cu autobuze şi coşuri pentru gunoi şi bărbaţi în costume de afaceri

Unii se holbează la spaţiali; alţii nu Unii se holbează sau nu se holbează într-un fel pe care un spaţial învaţă să-l recunoască la o săptămână după ce a ieşit din şcoala de instrucţie, la şaisprezece ani Eu mă plimbam prin parc, când am zărit-o privindu-mă Ea m-a văzut că am văzut-o şi a ferit ochii

Am mers încet pe asfaltul umed Ea stătea sub arcul cochiliei pustii a unei moschei micuțe Când am trecut pe lângă ea, a ieșit în curte, printre tunuri

— Scuză-mă

M-am oprit.

— Știi cumva dacă acesta este sau nu sanctuarul Sfintei Irina? Engleza ei avea un accent fermecător Mi-am uitat ghidul turistic acasă

— Îmi pare rău. Și eu sunt tot turist

— Ah A zâmbit. Eu sunt grecoaică Am crezut că s-ar putea să fii turc, pentru că ești atât de oacheș

— Sunt americandian

Am încuviințat din cap Era rândul ei la politeturi

— Înțeleg. Tocmai am început universitatea aici, în Istanbul Uniforma ta îmi spune că ești — și în pauza aceea toate speculațiile au fost rezolvate — un spațial

M-am simțit inconfortabil.

— Mda

Am băgat mâinile în buzunare, m-am foit pe tălpile cizmelor, mi-am atins cu vârful limbii al treilea molar din spate pe partea stângă — am făcut tot ceea ce faci când te simți inconfortabil. *Ești atât de* excitant *când faci așa*, mi-a spus odată un susei

— Da, sunt

Am spus-o prea brusc, prea răspicat și ea a tresărit nițel

Așadar acum ea știa că eu știam că ea știa că eu știam, și m-am întrebat cum vom termina de jucat sceneta proustiană

— Sunt turcoaică, a spus ea. Nu sunt grecoaică. Nu-i adevărat că tocmai am început universitatea Am absolvit-o, în istoria artelor. Minciunelele astea pe care le spui străinilor pentru a-ți proteja egoul... de ce le spuni oare? Uneori mă gândesc că egoul meu este foarte mic.

Aceasta este o strategie

— Cât de departe locuieşti? am întrebat Şi care-i preţul actual în lire turceşti?

Aceasta este alta

— Nu te pot plăti.

Şi-a strâns pelerina de ploaie în jurul şoldurilor Era foarte drăguţă.

— Mi-ar plăcea s-o pot face

A ridicat din umeri şi a zâmbit

— Dar sunt... o studentă săracă Nu una bogată. Dacă vrei să te întorci şi să pleci, nu va fi nicio supărare. Voi fi însă tristă

Am rămas pe alee. M-am gândit că va sugera un preţ, după puţin timp. N-a făcut-o

Şi *aceasta* este alta

Mă întrebam *la urma urmelor, pentru ce vrei nenorociţii ăia de bani?*, când o adiere a scuturat stropi de apă dintr-un chiparos mare din parc

— Cred că toată povestea-i tristă

Şi-a şters picăturile de pe faţă. În glasul ei existase o şovăială şi pentru o clipă m-am uitat prea atent la dârele de apă

— Cred că-i trist că a fost nevoie să te modifice ca să te facă spaţial Dacă n-ar fi făcut-o, atunci *noi*. Dacă spaţialii n-ar fi existat niciodată, atunci noi n-am fi putut să fim... aşa cum suntem. Ai început ca mascul, sau ca femelă?

Altă rafală de stropi. Eu priveam pământul şi picăturile mi-au intrat pe sub guler

— Mascul, am zis Este lipsit de importanţă

— Câţi ani ai? Douăzeci şi trei, douăzeci şi patru?

— Douăzeci şi trei, am minţit.

Este un gest reflex. Am douăzeci şi cinci de ani, dar cu cât te cred mai tânăr, cu atât te plătesc mai mult Dar eu *nu voiam* banii ei *blestemaţi*...

— Am ghicit corect, atunci. A încuviinţat din cap Cei mai mulţi suntem experţi în privinţa spaţialilor Aţi observat? Cred că trebuie să fim

M-a privit cu ochi negri, mari După un timp a clipit rapid

— Ai fi fost un bărbat excelent Dar acum eşti un spaţial, construieşti unităţi de conservare a apei pe Marte, programezi computere miniere pe Ganimede, deserveşti turnuri-relee de comunicaţii pe Lună Modificarea .. (Suseii sunt singurii pe care i-am auzit vreodată spunând „modificare" cu atâta fascinaţie şi regret.) Ai zice că ar fi trebuit să găsească altă soluţie. Ar fi putut găsi altă cale decât să vă sterilizeze, să vă transforme în creaturi nici măcar androgine, creaturi care sunt...

I-am pus palma pe umăr şi s-a oprit de parcă aş fi lovit-o S-a uitat să vadă dacă era cineva în jur Uşor după aceea, foarte uşor, şi-a ridicat mâna spre a mea

Mi-am tras palma înapoi.

— Care sunt... cum?

— Ar fi putut găsi altă modalitate.

Ambele mâini îi erau acum vârâte în buzunare.

— Ar fi putut. Da Sus, fetiţo, dincolo de ionosferă, radiaţiile sunt prea intense pentru ca gonadele alea preţioase să mai funcţioneze cum trebuie, oriunde ai dori să faci ceva pentru mai mult de douăzeci şi patru de ore, ca Luna, sau Marte, sau sateliţii lui Jupiter..

— Ar fi putut construi scuturi protectoare. Ar fi putut întreprinde mai multe cercetări în adaptările biologice...

— Epoca Exploziei Populaţiei, am spus Nu, pe atunci ei căutau orice pretext pentru a reduce numărul copiilor mai ales al celor deformaţi

— Ah, da, a zis aprobând din cap Încă ne luptăm să ieşim din reacţia neo-puritană faţă de libertatea sexuală a secolului al XX-lea

— A fost o soluţie bună

Am rânjit larg şi m-am prins cu o palmă de sub vintre

— Sunt încântat cu ea

N-am înţeles niciodată de ce gestul acesta este mult mai obscen când îl face un spaţial

— Termină! s-a răstit ea, îndepărtându-se

— Ce s-a-ntâmplat?

— Termină, a repetat. Nu mai face asta! Eşti un copil.

— Ei însă ne aleg dintre copiii ale căror reacţii sexuale sunt retardate fără speranţă la vârsta pubertăţii.

— Şi surogatele voastre copilăreşti şi violente pentru iubire? Bănuiesc că ăsta-i unul dintre lucrurile atractive Da, ştiu că eşti un copil

— Da? Şi cum rămâne atunci cu sutienii?

A căzut pe gânduri pentru o vreme

— Cred că ei duc dorul retardaţilor sexual. Poate c-a fost soluţia corectă Chiar nu regretaţi că nu puteţi avea relaţii sexuale?

— Vă avem pe voi, am spus

— Da.

A plecat privirea M-am uitat atent, să văd expresia pe care o ascundea. Era un surâs.

— Voi aveţi viaţa voastră glorioasă, înălţătoare *şi* ne aveţi pe noi.

A ridicat faţa. Îi strălucea

— Voi vă rotiţi prin ceruri, lumea se roteşte sub voi, şi păşiţi dintr-o ţară în alta, în timp ce noi...

A întors capul la dreapta, la stânga, şi părul negru i s-a încolăcit şi descolăcit pe umerii pelerinei

— Noi avem vieţile noastre monotone, circulare, încătuşate în gravitaţie, *adulându-vă* pe voi!

M-a privit din nou

— Perverşi, nu? Îndrăgostiţi de nişte cadavre aflate în imponderabilitate!

Umerii i s-au gârbovit brusc

— Nu-mi place să sufăr de complexul de substituţie sexuală a imponderabilităţii.

— Dintotdeauna a fost o definiţie mult prea lungă

Şi-a ferit ochii

— Nu-mi place să fiu o susei. Este mai bine?

— Nici mie nu mi-ar plăcea. Fii altceva

— Tu nu-ți alegi perversiunile. *Tu* n-ai deloc perversiuni *Tu* ești eliberat de așa ceva. Pentru asta te iubesc, spațialule Dragostea mea începe cu teama de dragoste. Nu-i minunat? Un pervers substituiește ceva de neatins pentru dragostea „normală": homosexualul — o oglindă, fetișistul — un pantof sau un ceas sau un corset Cei cu complexul de substituție sexuală a...

— Susei

— Suseii substituie — m-a privit din nou cu atenție pătrunzătoare — carnea lipsită de legături, care saltă de la unul la altul

— Nu mă ofensează

— Așa am vrut

— De ce?

— Tu n-ai dorințe Nu ai înțelege

— Continuă

— Te doresc pentru că tu nu mă poți dori. Aceasta este plăcerea Dacă cineva ar avea cu adevărat o reacție sexuală față de... noi, ne-ar speria și ne-am îndepărta Mă întreb câți oameni au existat înaintea voastră, așteptând crearea voastră Noi suntem necrofili. Sunt sigură că violarea mormintelor s-a redus de când ați început să ieșiți în spațiul cosmic. Dar nu-nțelegi

A făcut o pauză.

— Dacă ai înțelege, atunci eu n-aș mai plimba frunzele cu vârful pantofului acum, încercând să mă gândesc de la cine aș putea împrumuta șaizeci de lire A pășit peste nodurile unei rădăcini care crăpase pavajul Iar acesta, întâmplător, este prețul actual în Istanbul

Am calculat

— Totul continuă să fie mai ieftin, cu cât mergi spre est

— Știi, a zis și a lăsat să i se deschidă pelerina, tu ești diferit față de alții Tu cel puțin *vrei* să știi.

— Dacă aș scuipa pe tine, i-am spus, de câte ori ai zis asta unui spațial, te-ai îneca

— Întoarce-te pe Lună, carne lipsită de legături

A închis ochii

— Saltă sus, pe Marte. În jurul lui Jupiter există sateliți unde ai putea face lucruri bune. Urcă, și coboară în alt oraș.

— Unde locuiești?

— Vrei să vii cu mine?

— Dă-mi ceva, i-am spus Dă-mi ceva... nu trebuie să fie în valoare de șaizeci de lire. Dă-mi ceva ce-ți place, orice care să fie al tău și să însemne ceva pentru tine

— Nu!

— De ce nu?

— Pentru că eu

— ...nu vrei să renunți la o părticică din egoul acela Niciunul dintre voi, suseii, nu vrea asta!

— Chiar nu-nțelegi că pur și simplu nu vreau să te cumpăr?

— Nu deții nimic cu care m-ai putea cumpăra

— Ești un copil, a spus ea Te iubesc

Am ajuns la poarta parcului. Ea s-a oprit și am rămas amândoi locului timp suficient pentru ca o adiere să pornească și să moară în iarbă

— Eu..., a oferit ea șovăitor, arătând fără să-și scoată mâna din buzunarul pelerinei Stau chiar acolo

— Bine, am spus Haidem

O conductă de gaze explodase cândva pe strada aceasta, mi-a explicat ea, un râu năvalnic de foc care ajunsese până la docuri, foarte fierbinte și foarte rapid Fusese stins în câteva minute, nu se prăbușise nicio clădire, dar soclurile carbonizate scânteiau

— Este un fel de cartier al artiștilor și studenților

Am traversat caldarâmul

— Iuri Pașa, numărul paisprezece În caz că mai revii vreodată în Istanbul

Ușa casei era acoperită cu solzi negri, rigola era ticsită de gunoaie

— Mulți artiști plastici și profesioniști sunt susei, am rostit încercând să fiu iritant

— Ceea ce se poate spune despre mulți alți oameni A intrat și mi-a ținut ușa deschisă Atât doar că noi suntem mai flamboaianți în privința asta

Pe palier era un portret al lui Ataturk Camera ei se afla la etajul întâi.

— O clipă, să-mi scot cheile.

Peisaje marțiene! Peisaje selenare! Pe șevaletul ei era o pânză de doi metri care zugrăvea răsăritul înfocat de soare deasupra marginii unui crater! Pe perete erau prinse cópii ale fotografiilor originale ale Lunii făcute de Observer și fotografii ale tuturor generalilor cu chipuri netede din Corpurile Internaționale ale Spațialilor

Pe un colț al biroului se găsea un teanc din fotorevistele despre spațiali pe care le poți găsi în majoritatea chioșcurilor din toată lumea: i-am auzit pe unii spunând cu toată seriozitatea că erau tipărite pentru liceeni aventuroși. Nu le văzuseră niciodată pe cele daneze Ea avea și câteva dintre acelea Un raft era cu cărți de artă, cu texte de istorie a artei. Deasupra lui se întindeau doi metri cu space opera ieftine, acoperite cu hârtie: *Păcate în Stația Spațială 12*, *Racheta dezmățului*, *Orbita fără legi*

— Arac? a întrebat ea. Uzo sau pernod? Alege ce vrei Dar le pot turna pe toate din aceeași sticlă

A pus pahare pe masă, apoi a deschis un dulap înalt până la piept, care s-a dovedit a fi un frigider A umplut o tavă cu bunătăți: budinci de fructe, rahat turcesc, fripturi la tavă

— Ce-s astea?

— Dolmade Foi de viţă rulate, umplute cu orez şi seminţe de pin

— Mai zi o dată

— Dolmade Provine din acelaşi cuvânt turcesc ca „dolmuş" Amândouă înseamnă „umplut cu vârf"

A pus tava lângă pahare

— Aşază-te

M-am aşezat pe sofaua-studio extensibilă. Sub brocart am simţit elasticitatea profundă, fluidă a unei saltele cu glicogel Ei cred că ar aproxima senzaţia din imponderabilitate.

— E confortabil? Mă scuzi puţin? Am nişte prieteni la acelaşi etaj şi vreau să-i văd pentru câteva clipe

Mi-a făcut cu ochiul

— Le plac spaţialii.

— O să deschizi o colectă pentru mine? am întrebat Sau vrei să se aşeze la coadă în faţa uşii şi să-şi aştepte rândul?

A tras aer precipitat în piept

— De fapt mă gândeam să le sugerez pe ambele

Brusc a scuturat din cap

— Ah, fă ce vrei!

— Ce-o să-mi dai? am întrebat Vreau ceva De aceea am venit. Sunt singur Poate că vreau să aflu cât de departe se poate ajunge. Încă nu ştiu

— Va ajunge atât de departe cât doreşti Despre mine? Studiez, pictez, vorbesc cu prietenii — s-a apropiat de pat, s-a aşezat pe podea —, merg la teatru, mă uit la spaţialii care trec pe lângă mine pe stradă, până ce unul dintre ei îmi răspunde la privire; şi eu sunt singură

Şi-a lăsat capul pe genunchiul meu

— Vreau ceva. Dar — şi după un minut în care niciunul dintre noi nu se clintise — nu tu îmi vei da ceea ce doresc

— N-o să mă plăteşti, am spus N-o să mă plăteşti, nu-i aşa?

Pe genunchiul meu, capul i s-a scuturat După un timp a spus, doar răsuflare și fără glas

— Nu crezi că ar trebui. că ar trebui să plec?

— Bine, am spus și m-am ridicat.

Ea s-a lăsat înapoi pe tivul pelerinei Încă nu și-o scosese

M-am dus la ușă

— Întâmplător..

Și-a încrucișat mâinile în poală

— În Orașul Nou există un loc unde ai putea găsi ceea ce cauți Se numește Pasajul cu Flori

M-am răsucit către ea, furios.

— Locul frecventat de susei? Uite care-i treaba, *n-am nevoie* de bani! Am spus că *orice* ar fi bun! Nu vreau...

A început să clatine din cap, râzând încetișor. Apoi și-a lipit obrazul de locul încreștit pe care stătusem

— Persiști în neînțelegere? Este un loc frecventat de spațiali După ce pleci, îmi voi vizita prietenii și vom vorbi despre... ah, da, despre frumosul care a scăpat M-am gândit că s-ar putea să găsești... poate vreun cunoscut

Cu mânie, s-a terminat

— Aha, am spus. Aha, este un loc frecventat de spațiali. Da Ei bine, mulțumesc

Și am ieșit. Și am găsit Pasajul cu Flori, și pe Kelly și Lou și Bo și Muse. Kelly cumpăra bere, așa că ne-am îmbătat toți, și am mâncat pește prăjit și scoici prăjite și cârnați prăjiți, și Kelly a fluturat banii în văzul tuturor și a spus

— Păcat că nu l-ați văzut! Prin ce schimbări l-am trecut pe suseiul ăla, păcat că nu l-ați *văzut*! Optzeci de lire este prețul actual aici, iar el mi-a dat o sută cincizeci!

Și a băut mai multă bere

Și am suit

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

Postfață

Ce conține o povestire SF... această povestire SF?

O lună excitantă în Paris, o vară de pescuit creveți în Golful Texas, altă lună petrecută fără un sfanț în Istanbul În cu totul alt oraș, la un cocteil, am auzit două femei discutând despre cel mai recent astronaut

— atât de antiseptic, atât de inuman, aproape asexuat!

— Ah, nu! Este absolut splendid!

De ce să pui toate astea într-o povestire science-fiction? Simt cu toată sinceritatea că mediul acesta este cel mai bun în care să integrăm fără ambiguități disparitatea și tehnicitatea cu disperarea și umanitatea

Cineva a întrebat despre povestirea aceasta „Dar ce pot ei *să facă* unul cu altul?"

Cu riscul edulcorării, dați-mi voie să spun că aceasta este în esență o povestire horror Ei nu pot să facă nimic Decât să suie și să coboare

ANEXA

Anexa de față cuprinde sinteze de fișe bio-bibliografice ale autorilor din antologie, dar și note despre majoritatea numelor și denumirilor la care se fac referiri în carte și care au fost însemnate cu (*) în text. Echivalentele românești ale titlurilor au fost folosite în cazul prozelor traduse și publicate în România până la sfârșitul anului 2012 În privința textelor apărute în periodice SF, au fost luate în considerare doar *Almanahul Anticipația* (*AA*), *CPSF Anticipația* (*CPSFA*) și *Jurnalul SF* (*JSF*). (Nota Mihai-Dan Pavelescu)

Aldiss, Brian Wilson (n 1925) Scriitor, antologator și critic englez de science-fiction. Premii SF importante: Hugo 1959 pentru cel mai promițător tânăr autor, Hugo 1962 pentru proză scurtă „Hothouse", Nebula 1966 pentru nuvelă „Saliva Tree", British SF Association 1972 pentru roman *The Moment of Eclipse*, British SF Association 1974 pentru carte non-ficțiune *Billion Year Spree*, British SF Association și John W Campbell 1983 pentru roman *Helliconia — primăvara* (Dante, 1995), British SF Association 1986 pentru roman *Helliconia Winter*, British SF Association 2008 pentru roman *Non-Stop* (retroactiv pentru anul 1958), Hugo 1987 pentru carte non-ficțiune *Trillion Year Spree*, SFWA Grand Master 2000 Alte apariții în românește· *Cryptozoic* (Antet XX Press, 1993), *Greybeard* (Nemira, 1994), *Helliconia — vara* (Dante, 1996)

Amis, Kingsley (1922–1995). Romancier, critic, poet și profesor britanic, pasionat de literatura science-fiction Premii SF importante· John W Campbell 1977 *The Alteration*

Anderson, Poul (1926–2001) Scriitor american de science-fiction și fantasy Premii SF importante· Hugo 1961 pentru proză scurtă „The Longest Voyage", Hugo 1964 pentru proză scurtă „No Truce With Kings", Hugo 1969 pentru nuveletă „The Sharing of Flesh", Hugo și Nebula 1972 pentru nuveletă „Crăiasa neantului și a nopții" (*AA* 1991), Hugo și Nebula 1973 „Goat Song", British Fantasy 1974 pentru roman *Hrolf Kraki's Saga*, Hugo 1979 pentru nuveletă „Hunter's Moon", Hugo și Nebula 1982 pentru nuvelă „The Saturn Game", Seiun 1993 pentru roman *Tau Zero*, SFWA Grand Master 1998, John W. Campbell 2001 pentru roman *Genesis* Alte apariții în românește: *Ziua reîntoarcerii lor* (Nemira, 1992), *Patrula timpului* (Nemira, 1994), *Povara cunoașterii* (Nemira, 1994), *Coridoarele timpului* (Nemira, 1995), *Operațiunea Haos* (Nemira, 1995), *Dansatoarea din Atlantida* (Nemira, 1996), *Avatarul* (RAO, 1998), *Păzitorii timpului* (Nemira, 1999), *Orion va răsări* (RAO, 1999), *Cruciadă în cosmos* (Nemira, 2001).

Anger, Kenneth (n 1927) Cineast american experimentalist, actor și autor

Animalele denaturate. Roman SF antropologic (ESPLA, 1958) publicat în 1952 de scriitorul francez Vercors, pseudonimul lui Jean Marcel Bruller (1902–1991).

Asimov, Isaac (1920–1992) Scriitor american de science-fiction. Premii SF importante: Hugo 1966 pentru cea mai bună serie a tuturor timpurilor *Fundația*, Hugo, Nebula și Ditmar 1973 pentru roman *Zeii înșiși* (Teora, 1993), Hugo și Nebula 1977 pentru nuveletă „Omul bicentenar" (în *Povestiri ciberrobotice*, Ed Științifică și Enciclopedică, 1986), Hugo 1983 pentru roman *Marginea Fundației* (Nemira, 1994, Teora 2003), SFWA Grand Master 1987, Hugo 1992 pentru nuveletă „Aur" (*JSF* nr. 17), Hugo 1995 pentru carte nonficțiune *Eu, Asimov* (Teora, 1997), Seiun 1996 pentru povestire „Robot Dreams", Geffen 2010 propria carte SF *Isaac Asimov's Collected Stories, Vol 1* Alte apariții în românește· *Preludiul*

Fundației/Înainte de Fundație (Nemira, 1993; Teora, 2004), *Fundația* (Nemira, 1993; Teora, 2002, Adevărul, 2010), *Fundația și Imperiul* (Nemira, 1993; Teora, 2003; Adevărul, 2010), *Soarele gol* (Teora, 1993), *A doua Fundație* (Nemira, 1994, Teora, 2003, Adevărul, 2010), *Marginea Fundației* (Nemira, 1994; Teora, 2003), *Fundația și Pământul* (Nemira, 1994; Teora, 203), *Pulbere de stele* (Teora, 1994), *Curenții spațiului* (Teora, 1994), *Eu, robotul* (Teora, 1994), *O piatră pe cer* (Teora, 1994; Art, 2012), *Sfârșitul eternității* (Teora, 1994), *Căderea nopții* (în colaborare cu Robert Silverberg, Teora, 1994), *Povestiri cu roboți* (Teora, 1994), *Fundația renăscută* (Nemira, 1995), *Băiețelul cel urât* (cu Robert Silverberg, Teora, 1995), *Omul pozitronic* (cu Robert Silverberg, Teora, 1996), *Roboții de pe Aurora* (Teora, 1996), *Vântul schimbării* (Teora, 1996), *Roboții și Imperiul* (Teora, 1997), *Nemesis* (Teora, 1997), *Călătorie fantastică* (Teora, 1997), *Perioada Campbell* (Teora, 1998), *Întemeietorii* (Teora, 1998), *Destinația creierul* (Teora, 1998), *Calea marțiană* (Teora, 1998), *Planeta care nu a existat* (Teora, 1998), *Rătăcitor în spațiu* (Lucman, 1998), *Visele sunt sacre* (Teora, 1999), *Întrebarea finală* (Teora, 1999), *Fantomele Soarelui* (Lucman, 1999), *Robotul de pe Jupiter* (Lucman, 2001).

Auchincloss, Louis (1917–2010). Avocat, romancier, istoric și eseist american. Cunoscut ca romancier prolific, care a explorat viața clasei patriciene de pe Coasta de Est a Americii. Membru al Acadamiei Americane de Arte și Litere, recompensat cu Medalia Națională pentru Arte

Ballard, James Graham (1930–2009) Scriitor britanic Premii SF importante: Seiun 1970 pentru roman străin *The Crystal World*, British SF Association 1980 pentru roman *The Unlimited Dream Company*, Ignotus și Xatafi-Cyberdark 2009 pentru povestire străină „The Index". Apariții în românește. *Crash* (Polirom, 2007), *Imperiul soarelui* (Polirom, 2007), *Nopți de cocaină* (Polirom, 2009)

Barsoom Reprezentarea fictivă a planetei Marte din romanele lui Edgar Rice Burroughs.

Beaumont, Charles (1929–1967) Scriitor american de ficțiune speculativă și scenarist. Premii SF importante: Bram Stoker 1989 pentru culegere de povestiri *Charles Beaumont Selected Stories*.

Beaver, Tony Pădurar mitic din Vestul american în secolul al XIX-lea

Beiderbecke, Bix (1903–1931) Legendar cornist, pianist și compozitor de jazz american, unul dintre cei mai influenți soliști ai genului în anii 1920

Bellow, Saul (1915–2005) Prozator american, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1976 Recompensat cu Premiul Pulitzer și Medalia Națională pentru Arte Singurul scriitor care a primit de 3 ori Premiul Național al Cărții pentru ficțiune

Benchley, Robert (1889–1945). Umorist american cunoscut pentru activitatea de editorialist și de actor de film

Berger, Thomas (n 1924). Romancier american care a explorat multe genuri ale ficțiunii: romanul criminalist, povestirile cu detectivi duri, science-fictionul, utopia, plus rescrieri ale mitologiei clasice, legendelor arthuriene etc.

Bergey, Earle K. (1901–1952) Ilustrator american, care a realizat coperte în stil pulp pentru numeroase reviste și cărți

„Bila de biliard" povestire de Isaac Asimov, apărută în *AA* 1983

Blake, William (1757–1827) Poet, pictor, gravor și vizionar britanic, considerat un personaj important în istoria poeziei și artelor vizuale ale epocii romantice.

Blish, James (1921–1975) Autor și critic american de science-fiction Premii SF importante: Hugo 1959 pentru roman *Un caz de conștiință* (Cristian, 1993)

Bloch, Robert (1917–1994). Scriitor american de science-fiction, fantasy și horror Premii importante: Hugo 1959

pentru povestire „That Hell-Bound Train", World Fantasy 1975, World Horror Grandmaster 1991, Bram Stoker 1994 pentru carte nonficțiune *Once Around the Bloch*, Bram Stoker 1995 pentru culegere de povestiri *The Early Fears*, Bram Stoker 1995 pentru nuveletă „The Scent of Vinnegar" Apariții în românește: *Psycho* (Nemira, 1995)

Boucher, Anthony (1911–1968). Scriitor american de polițier și editor de science-fiction Premii SF importante Hugo 1958 și 1959 pentru cea mai bună revistă *F&SF*

Brackett, Leigh (1915–1978) Scriitoare americană de science-fiction și scenarista unor filme celebre ca *Somnul de veci*, *Rio Bravo* și *Imperiul contraatacă*

Bradbury, Ray (1920–2012). Scriitor american de romane SF, fantasy, horror și mister Premii SF importante Seiun 1971 pentru povestire străină „The Poems", Seiun 1972 pentru povestire străină „The Blue Bottle", Seiun 1973 pentru povestire străină „The Black Ferris", World Fantasy Life Achievement 1977, SFWA Grand Master 1989, Bram Stoker Life Achievement 1989, World Horror Grandmaster 2001, Geffen 2002 pentru roman *Fahrenheit 451* (Ed Tineretului, 1953; RAO, 1998; Leda, 2005), Bram Stoker 2003 pentru culegere de povestiri *One More for the Road* Alte apariții în românește. *Aici sunt tigri* (Albatros, 1974), *Cronicile marțiene* (Gama Press 2000, 1994, Image, 1999; Leda, 2009), *Omul ilustrat* (Image, 1999)

Brakhage, Stanley James (1933–2003). Cineast american, considerat unul dintre cei mai importanți creatori din filmul experimental în secolul al XX-lea

Breen, Richard L. (1918–1967). Scenarist și regizor american Premiul Oscar pentru scenariu pentru *Titanic* (1953)

Bretnor, Reginald (1911–1992) Scriitor american de science-fiction

Brooks, David (1915–1999) Actor, cântăreț, regizor și producător american, care a jucat un rol important pe scena teatrului avangardist

Brooks, Mel (n. 1926) Regizor, actor, scenarist și producător de film american Premiul Oscar pentru cel mai bun scenariu original, pentru filmul *Producătorii* (1968).

Brunner, John (1934–1995). Scriitor britanic de science-fiction. Premii SF importante: Hugo 1969, British SF Association 1970 și Prix Apollo 1973 pentru roman *Zanzibar* (Nemira, 1995), British SF Association 1971 pentru roman *Orbită periculoasă* (Lucman, 2003). Alte apariții în românește· *Răbdarea timpului* (Univers, 1985; Nemira, 1994), *Telepatul* (Baricada, 1994), *Orașul ca un joc de șah* (Ovidiu, 1994), *Infinitivul de la Go* (Ed. Militară, 1995), *Valurile timpului* (Nemira, 1996), *Timpuri nenumărate* (Vremea, 1996), *Victimele novei* (DU Style, 1996), *Călător pe unda de șoc* (Domino, 1997), *Să prinzi o stea căzătoare* (RAO, 1998), *Oile privesc în sus* (RAO, 1998), *Un labirint de stele* (Lucman, 1999), *Nisipuri mișcătoare* (RAO, 2000)

Budrys, Algis (1931–2008) Autor, critic și editor american de science-fiction

Bug Jack Barron Adevărul, 1993.

Bunch, David Roosevelt (1925–2000) Prozator și poet american de science-fiction, suprarealism și satiră

Bunyan, Paul Pădurar uriaș din folclorul și tradiția nord-americane

Burroughs, Edgar Rice (1875–1950). Scriitor american, cunoscut mai ales pentru crearea eroului Tarzan Apariții în românește (exceptându-le pe cele din seria Tarzan). *Tărâmul uitat de timp* (Albatros, 1973), *Prințesa marțiană* (Olimp, 1994)

Burroughs, William Seward (1914–1997). Romancier, nuvelist și eseist american, una dintre figurile importante care au reprezentat generația Beat și autor postmodernist, considerat unul dintre cei mai inovatori artiști ai secolului al XX-lea.

Burton, Richard, Sir (1821–1890). Diplomat, geograf explorator, lingvist, orientalist, scriitor și traducător, cartograf,

etnolog, spion, poet și scrimeur britanic Cunoscut pentru călătoriile și explorările în Asia, Africa și Americi, dar și pentru extraordinara cunoaștere a limbilor și culturii; se pare că vorbea fluent 29 de limbi europene, asiatice și africane.

Campbell, John W., Jr. (1910–1971). Personaj influent în science-fictionul american. În calitate de editor al revistei *Astounding Science Fiction*, este creditat cu modelarea așa-zisei Epoci de Aur a SF-ului Premii SF importante: Hugo 1953, 1955, 1956, 1957, 1961, 1962, 1964, 1965 pentru cea mai bună revistă *Astounding/Analog*

Carmichael, Stokely (1941–1998). Activist politic american pentru drepturile oamenilor de culoare, care a popularizat termenul „Black Power"

Carr, Carol Soția lui Terry Carr (1937–1987), faimos editor american de antologii SF

Cele trei stigmate ale Palmer Eldritch Nemira 1996 și 2006

Céline, Louis-Ferdinand (1894–1961) Pseudonimul medicului francez Louis Ferdinand Auguste Destouches. Considerat unul dintre cei mai influenți scriitori ai secolului al XX-lea, a dezvoltat un stil nou care a modernizat literatura franceză și mondială.

Cheever, John (1912–1982). Autor american, supranumit „Cehov al suburbiilor" Laureat al Premiului Pulitzer și recompensat cu Medalia Națională pentru Literatură.

Chiriașul. Film mut regizat de Alfred Hitchcock în 1926

Ciardi, John (1916–1986) Poet, traducător și etimolog american. Traducător al *Divinei Comedii* de Dante în engleză

Clarke, Arthur C. (1917–2008) Scriitor de science-fiction, inventator și futurolog britanic Premii SF importante: International Fantasy Award 1952 pentru carte non-ficțiune *The Exploration of Space*, Hugo 1956 pentru povestire „Steaua" (în antologia *Niciun zeu în cosmos*, Politică, 1985), Nebula 1973 și Seiun 1974 pentru nuvelă „Întâlnire cu Meduza" (în

Lumina întunericului, Teora, 2002), Hugo, Nebula, British SF Association, John W Campbell 1974 și Seiun 1980 pentru roman *Întâlnire cu Rama* (Multistar, 1991; Lucman, 2002, Nemira, 2012), Hugo, Nebula și British SF Association 1980 pentru roman *Fântânile paradisului* (Multistar, 1993), SFWA Grand Master 1986, Geffen 2005 pentru roman *Sfârșitul copilăriei* (*CPSFA*, nr. 467–473; Teora, 1997; Univers, 2008, Nemira, 2012). Alte apariții în românește: *Orașul și stelele* (Multistar, 1992; Paladin, 2012), *Fantoma adâncurilor* (Valdo, 1992), *2001: o odisee spațială* (Multistar, 1993, Nemira, 2010), *Mânia lui Dumnezeu* (Elit Comentator, 1993), *2010: a doua Odisee Spațială* (Olimp, 1994, Nemira, 2010), *2061: a treia Odisee Spațială* (Olimp, 1994; Nemira, 2011), *Rama II* (cu Gentry Lee, Multistar, 1995, Lucman, 2002), *3001: Odiseea finală* (Image, 1999, Nemira, 2011), *Grădina din Rama* (cu Gentry Lee, Lucman, 2002), *Ultima teoremă* (cu Frederik Pohl, Nemira, 2010)

Clement, Hal (1922–2003) Scriitor american de science-fiction, specialist în hard SF Premii SF importante SFWA Grand Master 1999

Collier, John (1901–1980) Autor și scenarist american de origine britanică Premii SF importante: International Fantasy Award 1952 pentru ficțiune *Fancies and Goodnights*

Conklin, Groff (1904–1968). Editor american de science-fiction, autor a peste patruzeci de antologii

Cox, Wally (1924–1973). Actor american de comedie, asociat cu anii de început ai televiziunii în SUA

Cozzens, James Gould (1903–1978) Romancier american, critic al modernismului și stângismului

Cross, James (1916–1997). Pseudonimul lui Hugh Jones Parry, educator, cercetător social și autor britanic

Cruciadă în cosmos Nemira, 2001.

Cummings, Ray (1887–1957) Scriitor american de science-fiction, unul dintre părinții genului pulp

Davidson, Avram (1923–1993) Scriitor şi redactor american de science-fiction. Premii SF importante: Hugo 1958 pentru povestire „Mimetism" (*JSF* nr. 165), Hugo 1963 pentru cea mai bună revistă (*F&SF*), World Fantasy 1976 pentru culegere de povestiri *The Enquiries of Doctor Eszterhazy*, World Fantasy 1979 pentru ficţiune scurtă „Naples"

De Camp, Sprague (1907–2000) Autor american de science-fiction, fantasy, nonficţiune şi biografii A colaborat frecvent cu Fletcher Pratt în domeniul fantasy. Premii SF importante: International Fantasy Award 1953 *Lands Beyond*, SFWA Grand Master 1979, World Fantasy Life Achievement 1984, Hugo 1997 pentru carte non-ficţiune *Time & Chance· An Autobiography*,

deFord, Miriam Allen (1888–1975) Scriitoare, editoare şi feministă americană

Delany, Samuel R. (n 1942) Autor, profesor şi critic american Premii SF importante. Nebula 1967 pentru roman *Babel-17*, Nebula 1968 pentru povestire „Da... şi Gomora", Nebula 1968 pentru roman *Intersecţia Einstein* (Pygmalion, 2005), Nebula 1970 pentru povestire *Timpul considerat ca o spirală de pietre semipreţioase* (*JSF* nr 45–46)

del Rey, Lester (1915–1993). Pseudonimul lui Ramon Felipe San Juan Mario Silvio Enrico Smith Heathcourt-Brace Sierra y Alvarez-del Rey y de los Verdes, scriitor şi editor american. Iniţiatorul faimosului imprint Del Rey Books al editurii Ballantine. Premii SF importante: SFWA Grand Master 1991

Departe de planeta tăcută Roman publicat în 1938 de C S Lewis (1898–1963), apărut în românește la Ed. Logos, 1995

Dick, Philip Kindred (1928–1982) Scriitor american de science-fiction. Premii SF: Hugo 1963 pentru roman *Omul din castelul înalt* (Nemira, 1995), British SF Association 1979 pentru roman *Substanţa M* (Nemira, 2007), John W Campbell 1975 pentru roman *Flow My Tears, the Policeman Said*, Kurd Lasswitz 1985 pentru roman *VALIS* Alte apariţii în românește·

Vânătorul de recompense/Visează androizii oi electrice? (Nemira, 1992), *Timpul dezarticulat* (Nemira, 1995), *Invazia divină* (Clasic, 1994), *Loteria solară* (Știință & Tehnică, 1994), *Ubik* (Nemira, 1994), *Labirintul morții* (Athena, 1995), *Cele trei stigmate ale lui Palmer Eldritch* (Nemira, 1996), *Furnica electrică* (Nemira, 2006), *Clanurile de pe Alpha* (Nemira, 2008), *Jucătorii de pe Titan* (Nemira, 2009)

Dickson, Gordon (1923–2001). Scriitor american de science-fiction. Premii SF importante: Hugo 1965 pentru povestire „Soldier, Ask Not", Nebula 1967 pentru nuveletă „Call Him Lord", British Fantasy 1977 pentru roman *The Dragon and the George*, Hugo 1981 pentru nuveletă „The Cloak and the Staff", Hugo 1981 pentru nuvelă „Lost Dorsai". Alte apariții în românește: *Furtuna de timp* (Nemira, 1997), *Lup și fier* (Nemira, 1997)

Dillon, Leo (1933–2012) și **Diane** (n 1933). Soți ilustratori, singurii dublu laureați consecutiv cu Medalia Caldecott (1976, 1977), care răsplătește cea mai frumoasă carte pentru copii publicată în SUA Premii SF importante: Hugo 1971 artist plastic profesionist, World Fantasy Life Achievement 2008

Dorman, Sonya (1924–2005) Scriitoare americană de science-fiction și poetesă

Eisenberg, Larry (n 1919) Scriitor american de science-fiction

Eliot, Thomas Stearns (1888–1965). Poet anglo-american, dramaturg și teoretician literar, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1948 Decorat cu Legiunea de Onoare și Ordinul de Merit britanic

Ellison, Harlan Jay (n. 1934). Scriitor și antologator american de science-fiction Premii SF: Hugo 1966 și Nebula 1965 pentru proză scurtă „«Repent, Harlequin!» said the Ticktockman", Hugo 1968 pentru povestire „I Have No Mouth and I Must Scream", Nebula 1970 pentru nuvelă „A Boy and His Dog", Hugo 1969 pentru povestire „The Beast

that Shouted Love at the Heart of the World", Hugo 1974 pentru nuveletă „Pasărea morții" (*JSF* nr 68), Hugo 1975 pentru nuveletă „Adrift Just off the Islets of Langerhans, Latitude 38°54' N, Longitude 77°00'13" W", Hugo și Nebula 1978, British Fantasy 1979 pentru povestire „Jefty" (*JSF* nr. 53–55), British SF Association 1979 pentru culegere de povestiri *Deathbird Stories*, Hugo 1986 pentru nuveletă „Paladin of the Lost Hour", Bram Stoker 1988 pentru culegere de povestiri *The Essential Ellison*, World Fantasy 1989 pentru culegere de povestiri-*Angry Candy*, Bram Stoker 1990 pentru carte non-ficțiune *Harlan Ellison's Watching*, World Fantasy Life Achievement 1993, Bram Stoker 1994 pentru nuvelă „Mefisto in Onyx", Bram Stoker 1996 pentru povestire „Chatting with Anubis", International Horror Guild 1995, World Horror Grandmaster 2000, SFWA Grand Master 2006, Nebula 2011 pentru povestire „Ce interesant, un omuleț" (*Nebula 2012*, Trei, 2013).

Emshwiller, Carol (n 1921). Scriitoare americană de science-fiction și proză avangardistă Premii SF importante: World Fantasy 1991 pentru culegere de povestiri *The Start of the End of It All and Other Stories*, Nebula 2003 pentru povestire „Creature", Philip K Dick 2003 pentru roman *The Mount*, World Fantasy Life Achievement 2005, Nebula 2006 pentru povestire „I Live with You"

Farley, Ralph Milne (1887–1963) Pseudonimul sub care a publicat literatură science-fiction Roger Sherman Hoar, senator al statului Massachusetts

Farmer, Philip José (1918–2009). Scriitor american de science-fiction și fantasy Premii SF Hugo 1953 pentru cel mai promițător nou autor, Hugo 1968 pentru nuvelă „Călăreții salariului de purpură", Hugo 1972 pentru roman *Înapoi la trupurile voastre răzlețite/Fluviul vieții* (Nemira, 1996), 2001 SFWA Grand Master, World Fantasy Life Achievement 2001 Alte apariții în românește: *Vasul miraculos* (Nemira, 1997), *Planul misterios* (Nemira, 1998), *Poarta* (Lucman, 2000),

Dayworld (Lucman, 2000), *Rebelul din Dayworld* (Lucman, 2001), *Dayworld terminus* (Lucman, 2001), *Zeii lumii fluviului* (Nemira, 2008)

Faulkner, William (1897–1962). Scriitor american, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1949 și de două ori câștigător al Premiului Pulitzer.

Ferber, Edna (1885–1968). Populară romancieră și dramaturgă americană Câștigătoare a Premiului Pulitzer

Fink, Mike (cca 1770/1780–cca. 1823). Barcagiu și bătăuș semilegendar de pe fluviile Ohio și Mississippi.

Gasset, Jose Ortega y (1883–1955). Filosof și eseist spaniol Alături de Friedrich Nietzsche, a susținut ideea perspectivismului, introdus în gândirea europeană de Immanuel Kant

Genovese, Catherine (1935–1964). Newyorkeză ucisă în preajma locuinței, care a determinat investigații în fenomenul psihologic social cunoscut ca „sindromul trecătorului grăbit", sindromul Genovese sau „sindromul responsabilității difuze".

Gernsback, Hugo (1884–1967). Inventator, scriitor și editor american de origine luxemburgheză, editorul primei reviste SF. Trofeele anuale Hugo au fost botezate în cinstea sa

Gold, Horace (1914–1996). Scriitor și editor american de science-fiction Premii SF importante: Hugo 1953 pentru cea mai bună revistă *Galaxy*

Greco, Buddy (n. 1926) Pianist și cântăreț american

Greybeard Nemira, 1994

Guest, Edgar (1881–1959). Prolific poet american de origine britanică, foarte popular în prima jumătate a secolului al XX-lea, când a devenit cunoscut ca „Poetul Poporului"

Hall, James Norman (1887–1951). Împreună cu Charles Nordhoff a scris mai multe articole, apoi romane și scenarii de succes pentru cinematografie, printre care *Revolta de pe Bounty*

Hamilton, Edmond (1904–1977) Scriitor american de science-fiction

Healy&McComas. Raymond J Healy (1907–1969) și Francis McComas (1910–1978). Editori americani ai uneia dintre cele mai influente antologii din Epoca de Aur a SF-ului *Adventures in Time and Space* (1946)

Heinlein, Robert (1907–1988) Scriitor american de science-fiction. Premii SF importante Hugo 1956 pentru roman *Stea dublă* (Cristian 1993), Hugo 1960 pentru roman *Infanteria stelară* (Cristian, 1993), Hugo 1962 pentru roman *Străin în țară străină* (Vremea, 1999), Hugo 1967 pentru roman *Luna e o doamnă crudă* (Vremea, 1997), SFWA Grand Master 1975, Seiun 1978 pentru roman *I Will Fear No Evil.*

Henderson, Zenna (1917–1983) Scriitoare americană de science-fiction și fantasy

Henry, John Personaj din folclorul american, subiectul a numeroase cântece, povești, romane și piese de teatru

Hensley, Joe L. (1926–2007) Judecător și scriitor american

Honegger, Arthur (1892–1955) Compozitor elvețian de origine franceză

Invictus „Invictus" („neînfrânt", în limba latină) face trimitere la poezia cu același titlu (tradusă în română cu titlul *Viață și moarte*) a poetului și gazetarului englez William Ernest Henley (1849–1903).

Ionescu, Eugen/Eugène Ionesco (1909–1984) Scriitor de limbă franceză originar din România, protagonist al teatrului absurdului și membru al Academiei Franceze.

Keller, David H. (1880–1966) Scriitor american în genurile science-fiction, fantasy și horror pentru reviste pulp; primul psihiatru care a scris în domeniu.

Kimball, Kinnison. Eroul seriei de romane space opera *Lensman* de E E. „Doc" Smith, publicată între anii 1937–1948

King, Martin Luther Jr. (1929–1968) Pastor baptist nord-american, activist politic, cunoscut mai ales ca luptător

pentru drepturile civile ale oamenilor de culoare Cel mai tânăr laureat al Premiului Nobel pentru Pace în 1964

Knight, Damon (1922–2002). Scriitor, editor și critic american de science-fiction Premii SF importante· Hugo 1956 recenzent de carte, SFWA Grand Master 1985

Kornbluth, Cyril (1923–1958). Scriitor american de science-fiction Premii SF importante Hugo 1973 pentru povestire „The Meeting" (cu Frederik Pohl)

Kubrick, Stanley (1928–1999) Regizor, scenarist și producător de film american Premiul Oscar pentru efecte speciale *Odiseea spațială 2001.*

Jackson, Shirley (1916–1965) Scriitoare americană, care a influențat autori ca Neil Gaiman, Stephen King și Richard Matheson. În 2008 a fost înființat premiul anual care-i poartă numele și care răsplătește „literatura de suspans psihologic, horror și fantastic sumbru"

Jeffers, Robinson (1887–1962) Poet american, considerat un simbol al mișcării ecologiste

Johnson, Lyndon (1908–1973) Al 36-lea președinte al SUA (1963–1969)

„Laba de maimuță" „The Monkey's Paw" (1902) povestire fantastică horror de W W Jacobs (1863–1943)

Lafferty, R.A. (1914–2002). Scriitor american de science-fiction și fantasy. Premii SF importante Hugo 1973 și Seiun 1975 pentru povestire „Eurema's Dam", World Fantasy Life Achievement 1990, Seiun 1993 pentru proză scurtă străină „Groaning Hinges of the World"

La Guardia, Fiorello (1882–1947) Primarul New Yorkului între 1934 și 1945

Lardner, Ring (1885–1933) Editorialist sportiv american și autor de proză scurtă, cunoscut pentru stilul satiric

Laumer, Keith (1925–1993) Scriitor american de science-fiction

Leacock, Stephen (1869–1944). Profesor de ştiinţe politice canadian de origine britanică, scriitor şi umorist La începutul secolului al XX-lea a fost cel mai cunoscut umorist în lumea vorbitoare de engleză

Leiber, Fritz (1910–1992) Scriitor american de science-fiction şi fantasy Premii SF Hugo 1958 pentru roman *Marele joc al timpului* (Pygmalion, 2002), Hugo 1965 pentru roman *The Wanderer*, Hugo 1968 şi Nebula 1967 pentru nuveletă „Dând cu babaroasele", Hugo 1970 pentru nuvelă „Corabia umbrelor" (în *AA* 1993), Hugo 1971 şi Nebula 1970 pentru nuvelă „Ill Met in Lankhmar", World Fantasy 1976 pentru proză scurtă „Belsen Express", World Fantasy Life Achievement 1976, Hugo 1976 şi Nebula 1977 pentru povestire „Catch that Zeppelin", World Fantasy 1978 pentru roman *Our Lady of Darkness*, British Fantasy 1980 pentru proză scurtă „The Button Molder", Nebula Grand Master 1981, Geffen 1999 pentru roman *Swords and Deviltry*.

Leinster, Murray (1896–1975). Pseudonimul lui William Fitzgerald Jenkins, scriitor american de science-fiction şi scenarist radio şi TV Premii SF importante Hugo 1956 *Exploration Team* Apariţii în româneşte· *Planeta uitată* (Neroandria, 1994)

Lije Bailey Elijah („Lije") Bailey, detectivul erou din romanele *Caverne de oţel*, *Soarele gol* şi *Roboţii de pe Aurora* de Isaac Asimov

Limbo. Roman SF (1952) de scriitorul american Bernard Wolfe (1915–1985)

Loterie solară Ed. Ştiinţă şi Tehnică, 1994

Lovecraft, Howard Philips (1890–1937). Scriitor american, unul dintre părinţii literaturii fantastice. Dintre apariţiile mai recente în româneşte: *Demoni şi miracole* (Leda, 2005), *Dagon şi alte povestiri macabre* (Leda, 2005), *Monstrul di prag* (Vremea, 2008), *Chemarea lui Cthulhu şi alte povestiri stranii* (Leda, 2009), *Prizonierul Faraonilor şi alte orori povestite* (Bastion, 2009)

Malamud, Bernard (1914–1986) Autor american, laureat al Premiului Pulitzer şi de două ori al Premiului Naţional al Cărţii

Marele joc al timpului Pygmalion, 2002

Matheson, Richard (n 1926). Autor şi scenarist american Premii SF importante: World Fantasy 1976 pentru roman *Bid Time Return*, World Fantasy Life Achievement 1984, World Fantasy şi Bram Stoker 1990 pentru culegere de povestiri *Richard Matheson. Collected Stories*, Bram Stoker Life Achievement 1991, World Horror Grandmaster 1993, International Guild Horror 2000, Geffen 2008 pentru carte SF *Sunt o legendă* (RAO, 2008).

Meek, S.P. (1894–1972). Scriitor american de science-fiction şi de literatură pentru copii

Merril, Judith (1923–1997) Pseudonimul lui Judith Josephine Grossman, scriitoare şi editoare SF americană, ulterior canadiană. Autoare a 26 de antologii science-fiction Premii SF importante· Aurora Life Achievement 1983 şi 1986, SWFA Autor Emerit 1997, Hugo 2003 pentru carte asociată genului *Better to Have Loved: The Life of Judith Merril.*

Miller, P. Schuyler (1912–1974). Scriitor şi critic american de science-fiction

Millett, Kate (n 1934) Scriitoare şi activistă în mişcarea feministă americană.

Moorcock, Michael (n 1939). Autor englez, editorul controversatei reviste *New Worlds* Premii SF importante British Fantasy 1972 pentru roman *The Knight of the Swords*, British Fantasy 1973 pentru roman *The King of the Swords*, British Fantasy 1975 pentru roman *The Sword and the Stallion*, Nebula 1968 pentru nuvelă „Ecce Homo" (*AA* 1995), World Fantasy şi John W Campbell 1979 pentru roman *Gloriana*, Seiun 1986 pentru roman străin *The Elric Saga*, World Fantasy Life Achievement 2000, Bram Stoker Life Achievement 2005, SFWA Grand Master 2008 Apariţii în româneşte *Schoonerul*

gheţii (Multistar, 1994), *Amiralul văzduhului* (Aldo Press, 1995), *Leviatanul terestru* (Aldo Press, 1995)

Moore, Catherine Lucille (1911–1987) Scriitoare americană de science-fiction şi fantasy Premii SF importante World Fantasy Life Achievement 1981

Morgan/McMurphy/Yossarian/Sebastian Dangerfield/Gulley Jimson. Eroi literari celebri. Randle Patrick McMurphy din *Zbor deasupra unui cuib de cuci* (1962; Polirom, 2008) de Ken Kesey (1935–2001); căpitanul Yossarian din *Catch-22* (1961; RAO, 1997; Polirom, 2010) de Joseph Heller (1923–1999); Gulley Jimson din *The Horse's Mouth* (1944) de Joyce Cary (1888–1957); Sebastian Dangerfield din *The Ginger Man* (1955) de J P Donleavy (n 1926)

Muhammad Ali (n. 1942). Fost boxer profesionist, filantrop şi activist social. Primul şi singurul boxer care a câştigat de trei ori centura de campion mondial la categoria supergrea În 1999, BBC l-a decretat „Personalitatea sportivă a secolului".

Neville, Kris (1925–1980) Scriitor american de science-fiction Apariţii în româneşte: *Nepământenii* (Europontic, 1996)

New Vaudeville Band Grup muzical englez efemer, care a activat ocazional în perioada 1966–1968

New Worlds Revistă SF britanică, înfiinţată ca fanzin în 1936, care a avut apariţii neregulate cu îndelungate hiatusuri. Marea influenţă asupra science-fictionului şi-a început-o din 1964 cu venirea ca editor a lui Michael Moorcock, când s-a concentrat asupra curentului „New Wave"

Niven, Larry (n 1938). Scriitor american de science-fiction Premii SF importante: Premiul Hugo 1967 pentru povestire „Steaua neutronică" (*Povestiri despre invenţiile milenului III*, Ed Ştiinţifică şi enciclopedică, 1986), Hugo şi Nebula 1971, Ditmar 1972 şi Seiun 1979 pentru roman *Lumea inelară* (Teora, 1997), Hugo 1972 şi Seiun 1979 pentru povestire „Înşelătoare luna" (*Almanahul Ştiinţă şi anticipaţie*, 1973), Hugo 1975 pentru povestire „The Hole Man", Ditmar 1975 pentru roman

Protector (Teora, 1998), Hugo 1976 pentru nuveletă „The Borderland of Sol", Seiun 1981 pentru proză scurtă străină „A Relic of Empire", Seiun 1989 pentru roman *Footfall*, Seiun 1998 pentru roman *Fallen Angels* (cu Jerry Pournelle şi Michael Flynn) Alte apariţii în româneşte: *Lumea de dincolo de timp* (Teora, 1996), *Inginerii lumii inelare* (Teora, 1997), *Tronul lumii inelare* (Teora, 1998), *Lumea Pay: Contactul* (Teora, 1999), *Lumea Pay: Confruntarea* (Teora, 1999), *Moştenirea Heorot* (Nemira, 2008), *Dragonii Heorot* (Nemira, 2010).

Nordhoff, Charles (1887–1947). Romancier şi explorator american. Împreună cu James Norman Hall a scris mai multe articole, apoi romane şi scenarii de succes pentru cinematografie, printre care *Revolta de pe Bounty*

Nova Expres Referire la romanul SF al lui William S Burroughs apărut în 1964

Oameni în junglă RAO, 1998

Omul din castelul înalt Nemira 1995 şi 2006

Oraşul ca un joc de şah Ovidiu, 1994

Paar, Jack Harold (1918–2004) Autor şi comedian american de radio şi televiziune

Packer, Vin (n. 1927) Unul dintre pseudonimele folosite de Marijane Meaker, scriitoare americană polivalentă

„Partenerul de dans" „The Dancing Partner" (1893) povestire fantastică de Jerome K. Jerome (1859–1927)

Păzitorii timpului Nemira, 1999

Pecos Pete/Pecos Bill Cowboy mitic imortalizat în numeroase poveşti din Vestul american în perioada expansiunii spre vest

Perkins, Maxwell (1884–1947) Cel mai faimos editor literar din toate timpurile, care s-a ocupat de manuscrisele lui Hemingway, Scott Fitzgerald şi Thomas Wolfe.

Pohl, Frederik (n 1919) Scriitor, editor, redactor şi agent american de science-fiction Premii SF Hugo pentru cea mai bună revistă (*If*, 1966–1968), Hugo 1972 pentru povestire „The

Meeting" (cu C Kornbluth), Nebula 1977 pentru roman *Omul Plus* (Pygmalion, 2003), Hugo, Nebula şi John W Campbell 1978, Prix Apollo 1979 pentru roman *Poarta* (Pygmalion, 1997, Nemira, 2008), John W Campbell 1985 pentru roman *The Years of the City*, Hugo 1986 pentru povestire „Fermi and Frost", SFWA Grand Master 1993 Alte apariţii în româneşte *Dincolo de orizontul albastru* (Nemira, 2009), *Întâlnire cu Heechee* (Nemira, 2009), *Ultima teoremă* (cu Arthur C Clarke; Nemira, 2010)

Pratt, Fletcher (1897–1956) Scriitor american de science-fiction, fantasy şi istorie, care a colaborat frecvent cu Sprague de Camp în domeniul fantasy

Psycho Nemira, 1995

Pynchon, Thomas (n 1937) Romancier american, cunoscut pentru cărţile sale dense şi complexe Câştigător al Premiului Naţional al Cărţii

Rand, Ayn (1905–1982) Romancieră, filosoafă, dramaturgă şi scenaristă americană de origine rusă, creatoare a curentului filosofic al obiectivismului.

Reik, Theodor (1888–1969). Psihanalist american, unul dintre primii elevi ai lui Freud în Viena.

Repp, Ed Earl (1901–1979) Scriitor şi scenarist american

Rodman, Howard. Scenarist, scriitor şi educator american.

Rover Boys. Serie populară de cărţi pentru copii scrisă de Arthur M Winfield (pseudonimul lui Edward Stratemeyer, 1862–1930), care a constat din 30 de cărţi apărute între 1899 şi 1926

Ruby, Jack (1911–1967) Proprietar american de club de noapte, ucigaşul lui Lee Harvey Oswald, asasinul preşedintelui american John F Kennedy

Sarrantonio, Al (n 1952). Autor şi editor american de science-fiction şi horror Premii SF importante: Bram Stoker 2000 pentru antologie *999 New Stories of Horror and Suspense*, Shirley Jackson 2011 pentru antologie *Stories· All-New Tales*

„Scanerii trăiesc degeaba" În *Lorzii instrumentalității*, Multistar, 1993

Seeger. Pete (n 1919) Cântăreț folk american, distins cu 3 Premii Grammy

Sera Porto Franco, 1991.

Sheckley, Robert (1928–2005) Scriitor american de science-fiction Premii SF importante: SFWA Autor Emerit 2001. Apariții în românește: *Immortality, Inc* (Valdo, 1992), *Omega* (Valdo, 1992), *Monștrii* (Nemira, 1995), *Transfer mental* (Nemira, 1999).

Shepp, Archie (n 1937) Faimos saxofonist de jazz american de culoare

Sillitoe, Alan (1928–2010) Scriitor britanic, aparținând curentului „Tinerii furioși" din anii 1950

Silverberg, Robert (n 1935) Scriitor american de science-fiction și fantasy Premii SF: Hugo 1956 pentru cel mai promițător nou autor, Hugo 1969 și Prix Apollo 1976 pentru nuvelă „Aripi de noapte" (în *Pasagerii*, Nemira 1994), Nebula 1969 pentru povestire „Pasagerii" (în *Pasagerii*), Nebula 1972 pentru povestire „Veşti bune de la Vatican" (în *Pasagerii*), Nebula 1972 pentru roman *Timp al schimbărilor* (Pygmalion, 1995), Seiun 1972 pentru roman străin *Nightwings*, John W Campbell 1973 pentru roman *Dying Inside*, Nebula 1975 pentru nuvelă „Born with the Dead", Seiun 1975 pentru roman străin *Up the Line*, Nebula 1986 pentru nuvelă „Pe mare spre Bizanț" (*Galileo*, nr. 3, 2010), Hugo 1987 pentru nuvelă „Ghilgamesh in the Outback", Hugo 1990 și Ignotus 2001 pentru nuveletă „Introducem un soldat Apoi: Încă un soldat" (în *Poarta timpului*; Nemira 1993), SFWA Grand Master 2004 Alte apariții în românește: *Căderea nopții* (cu Isaac Asimov, Teora, 1994), *Băiețelul cel urât* (cu Isaac Asimov, Teora, 1995), *Joc crud* (Graphis, 1995), *Omul pozitronic* (cu Isaac Asimov, Teora, 1996), *Omul stocastic* (Vremea, 1996), *Interfețe periculoase — Poarta timpului II* (antologie, Nemira, 1995).

Simak, Clifford D. (1904–1988). Scriitor american de science-fiction. Premii SF importante: International Fantasy Award 1953 pentru ficțiune *City*, Hugo 1959 pentru nuveletă „Poarta care duce dincolo" (*CPSF* nr. 333–335), Hugo 1964 pentru roman *Halta* (Pygmalion, 1994), SFWA Grand Master 1977, Hugo și Nebula 1981 pentru povestire „Grotto of the Dancing Deer", Bram Stoker Life Achievement 1988 Alte apariții în românește: *Inginerii cosmosului* (Elit Comentator, 1994), *Calea eternității* (Infotronic, 1997)

Skylark Serie de patru romane *space opera* scrisă de E E Smith

Sladek, John T. (1937–2000). Scriitor american de science-fiction Premii SF importante: British SF Association 1984 pentru roman *Tik-Tok*

Slesar, Henry (1927–2002) Scriitor, dramaturg și copywriter american

Smith, Cordwainer (1913–1966) Pseudonimul cu care autorul american Paul Myron Anthony Linebarger și-a semnat prozele science-fiction Premii SF importante: Seiun 1988 pentru roman străin *Norstrilia*, Seiun 1990 pentru proză scurtă străină „Think Blue, Count Two", Seiun 1995 pentru proză scurtă străină „O planetă numită Shayol" (în *Lorzii instrumentalității*, Multistar, 1993)

Smith, Edward Elmer (1890–1965). Scriitor american de science-fiction, considerat părintele genului *space opera*

Smith, George Oliver (1911–1981) Scriitor american de science-fiction.

Solarienii. Nemira, 1992

Southern, Terry (1924–1995) Autor, eseist, scenarist și conferențiar american, celebru pentru stilul satiric Creditat cu inventarea stilului Noul Jurnalism.

Speck, Richard (1941–1991). Ucigaș în masă american.

Spinrad, Norman (n. 1940). Scriitor american de science-fiction Premii SF importante Prix Apollo 1974 pentru

roman *Visul de fier* (Nemira, 1994). Alte apariții în românește *Solarienii* (Nemira, 1992), *Mașinăria rock and roll* (Nemira, 1993), *Bug Jack Barron* (Adevărul, 1993), *Agentul haosului* (Nemira, 1994), *Primăvara rusească* (Vremea, 1995), *Alte Americi* (Nemira, 1995), *Jocul minții* (Nemira, 1996), *Între două lumi* (RAO, 1996), *Copiii din Hamelin* (Nemira, 1997), *Deus Ex* (Nemira, 1997), *Oameni în junglă* (RAO, 1998), *Trecând prin flăcări* (Nemira, 2000), *Imagini la ora unsprezece* (Millennium Press, 2010)

Steinbeck, John (1902–1968) Scriitor american, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1962 și al Premiului Pulitzer.

Sturgeon, Theodore (1918–1985). Pseudonimul lui Edward Hamilton Waldo, scriitor american de science-fiction Premii SF: 1954 International Fantasy Awards pentru ficțiune *Mai mult decât oameni* (Vremea, 1994; Humanitas, 2006, Leda, 2006), Hugo 1971 și Nebula 1970 pentru povestire „Sculptură lentă" (*AA* 1988), World Fantasy Life Achievement 1985 Alte apariții în românește *Nestemate visătoare* (Vremea, 1995, Leda, 2005)

Super Chief. Supranumit „Trenul stelelor" datorită numeroaselor celebrități care au călătorit între 1936 și 1984 pe calea ferată între Chicago și Los Angeles.

Șoareci și oameni Nuvelă (1937; RAO, 2005) de John Steinbeck, adaptată de mai multe ori pentru scenă și marele ecran

Thalidomida Sedativ introdus la sfârșitul anilor 1950 în SUA, despre care s-a constatat că le ajuta pe femeile însărcinate cu eliminarea greșurilor matinale. În 1962, a fost retras de pe piață, după ce s-a constatat că producea malformații pruncilor.

Taylor, Jeremy (1613–1667) Cleric englez, care a devenit faimos ca autor în timpul protectoratului lui Oliver Cromwell.

Teapot Dome. Celebru scandal de corupție politică în perioada 1920–1923 în SUA

The Subterraneans Mini-roman de Jack Kerouac (1922–1969), publicat în 1958

Thomas, Theodore (n 1920) Inginer și avocat american, care între anii 1950 și 1980 a scris peste 50 de povestiri și două romane science-fiction

Thoreau, Henry Davis (1817–1862) Filosof american, eseist, scriitor, naturalist, transcendentalist.

Thurber, James (1884–1961). Autor american, caricaturist și umorist, faimos pentru caricaturile și povestirile pe care le-a publicat în majoritate în revista *The New Yorker*

Tijuana Brass Grup muzical american care a activat în perioada 1962–1969, fiind influențat puternic de liderul său Herb Alpert (n. 1935). Câștigător a șase Premii Grammy, 15 discuri de aur și 14 discuri de platină

Timpul dezarticulat. Nemira 1995 și 2006

Ultimul țărm Roman SF apocaliptic (Pygmalion, 1997) publicat în 1957 de autorul australian de origine britanică Nevil Shute (1899–1960) Cunoscut grație ecranizării lui Stanley Kramer din 1959, cu Gregory Peck, Ava Gardner, Fred Astaire și Anthony Perkins

Updike, John (1932–2009) Eseist, critic literar, poet și scriitor american, dublu laureat al Premiului Pulitzer.

Van Vogt, Alfred Elton (1912–2000). Scriitor american de science-fiction Premii SF importante· Aurora Life Achievement 1980, SFWA Grand Master 1996. Apariții în românește *Odiseea navei Space Beagle/Fauna spațiului* (Albatros, 1978; Vremea, 1996, Leda, 2006), *Războiul împotriva rulilor* (Univers, 1988; Vremea, 1995), *Făuritorii de arme* (Nemira, 1992), *Arsenalele din Isher* (Nemira, 1992), *Star Cluster* (Valdo, 1992), *Făuritor de univers* (CPSFA, nr 485–488), *Casa veșniciei* (Vremea, 1993), *Soarele subteran* (Vremea, 1993), *Imperiul marelui judecător* (RAO, 1994),) *Rătăcitori printre stele* (Vremea, 1994), *Stăpânii timpului* (Vremea, 1994), *Destinația univers* (RAO, 1994), *Primul marțian* (Universal

Dalsi, 1994), *Cartea lui van Vogt* (RAO, 1994), *Imperiul atomului* (Nemira, 1994), *Lumea non-A* (Cristian, 1994), *Jucătorii non-A* (Cristian, 1994), *Sfârşitul non-A* (Cristian, 1995), *Computerworld* (Nemira, 1995), *Invadatorii* (Vremea, 1995), *Lupta pentru veşnicie* (Vremea, 1995), *Omul cu o mie de nume* (Vremea, 1996), *Bestia* (Nemira, 1997), *Întuneric pe Diamondia* (Vremea, 1997), *Cucerirea Kiberului* (Vremea, 1998), *Slan* (Nemira, 1998), *Planete de vânzare* (Image, 1998), *Vrăjitorul din Linn* (Nemira, 1998), *Întâlnire cosmică* (Vremea, 1999), *Război împotriva yazilor* (Lucman, 2002), *Sclipirea viitorului* (Antet, 2002), *Supermintea-punctul Omega* (Antet, 2003), *Cartea lui Ptah* (Leda, 2007)

Vonnegut, Kurt (1922–2007) Romancier american, care combină în proza sa satira, umorul negru şi science-fictionul. Premii SF importante: Seiun 1973 pentru roman *Sirenele de pe Titan*. Alte apariţii în româneşte: *Micul dejun al campionilor* (Polirom, 2008), *Fii binecuvântat, domnule Rosewater* (Polirom, 2003), *Abatorul cinci* (Polirom, 2003), *Galapagos* (Polirom, 2003), *Leagănul pisicii* (Polirom, 2004), *Mama noapte* (Polirom, 2004), *Hocus Pocus* (Polirom, 2005), *Barbă Albastră* (Polirom, 2006), *Pianul mecanic* (Humanitas, 2006), *Dick Ochi-de-mort* (Polirom, 2007), *Un om fără de ţară* (RAO, 2008), *Cutremur de timp* (Humanitas, 2009), *Puşcăriaşul* (Humanitas, 2009), *Retrospectiva asupra Armaghedonului Scrieri inedite despre război şi pace* (Humanitas, 2010), *Zâmbiţi, vă rog* (Univers, 2010)

Von Stroheim, Erich (1885–1957) Actor faimos în perioada cinematografului mut, ulterior regizor

Walker, Edwin Anderson (1909–1983) General american ultraconservator, criticat pentru promovarea opiniilor politice în cadrul armatei

Warhol, Andy (1928–1987) Grafician, fotograf, pictor şi realizator de filme american, personalitate a curentului Pop Art În 1968 a declarat: „În viitor fiecare îşi va avea cele

15 minute de celebritate", o butadă care se regăsește tot mai pregnant în societatea modernă.

Weinbaum, Stanley (1902–1935) Scriitor american de science-fiction

Wiener, Norbert (1894–1964) Matematician american, recunoscut ca întemeietorul ciberneticii.

Wilde, Oscar (1854–1900) Scriitor și poet irlandez, unul dintre cei mai populari dramaturgi londonezi la începutul anilor 1890.

Wilhelm, Kate (n 1928) Scriitoare americană de science-fiction, fantasy și mister Premii SF importante: Nebula 1969 pentru povestire „The Planners", Hugo 1977 pentru roman *Unde, cândva, suave păsări cântătoare* (Pygmalion, 1994), Prix Apollo 1981 pentru roman *Juniper Time*, Nebula 1987 pentru nuveletă „The Girl who Fell into the Sky", Nebula 1988 pentru povestire „Forever Yours, Anna", Kurt Lasswitz 1997 pentru roman străin *Death Qualified. A Mystery of Chaos (Inseln im Chaos)*, Hugo 2006 pentru carte asociată genului *Storyteller. Writing Lessons and More from 27 Years of the Clarion Writers' Workshop*

Williamson, Jack (1908–2006) Scriitor american de science-fiction Premii SF importante: SFWA Grand Master 1976, Hugo 1985 pentru carte non-ficțiune *Wonder's Child: My Life in Science Fiction*, World Fantasy Life Achievement 1994, Bram Stoker Life Achievement 1998, Hugo și Nebula 2001 pentru nuvelă „The Ultimate Earth", John W Campbell 2002 pentru roman *Terraforming Earth*, World Horror Grandmaster 2004 Apariții în românește: *Mai întunecat decât crezi* (Leda, 2009)

Wyeth, Andrew (1917–2009). Pictor realist american, unul dintre cei mai cunoscuți artiști plastici de la mijlocul secolului al XX-lea

Zelazny, Roger (1937–1995). Scriitor american de science-fiction Premii SF importante Nebula 1966 pentru nuveletă „The Doors of His Face, the Lamps of His Mouth",

Nebula 1966 pentru nuvelă „Plăsmuitorul" (în *Imperiul oglinzilor strâmbe*, Adevărul, 1993), Hugo 1966, Seiun 1976 și Geffen 2009 pentru roman *Nemuritorul* (Pygmalion, 1994; Nemira, 2010), Hugo 1968 pentru roman *Domn al luminii/Lordul luminii* (Nemira, 1996), Prix Apollo 1972 pentru roman *Isle of the Dead*, Hugo și Nebula 1976 pentru nuvelă „Home Is the Hangman", Hugo 1982 și Seiun 1984 pentru nuveletă „Unicorn Variation", Hugo 1986 pentru nuvelă „24 Views of Mt. Fuji, by Hokusai", Hugo 1987 pentru nuveletă „Permafrost" Alte apariții în românește. *Drumul iadului* (Teora, 1994), *Nouă prinți din Amber* (Olimp, 1994, Tritonic, 2007), *Armele din Avalon* (Tritonic, 2007), *Semnul unicornului* (Tritonic, 2007), *Mâna lui Oberon* (Tritonic, 2007), *Curțile Haosului* (Tritonic, 2007), *Atuurile morții* (Tritonic, 2008), *Sângele din Amber* (Tritonic, 2008), *Semnul Haosului* (Tritonic, 2008), *Cavalerul umbrelor* (Tritonic, 2008), *Prințul Haosului* (Tritonic, 2008)

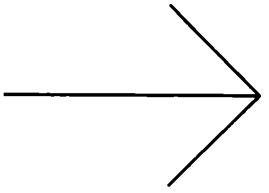

Au mai apărut

EPSILON
SCIENCE
FICTION

IRCI

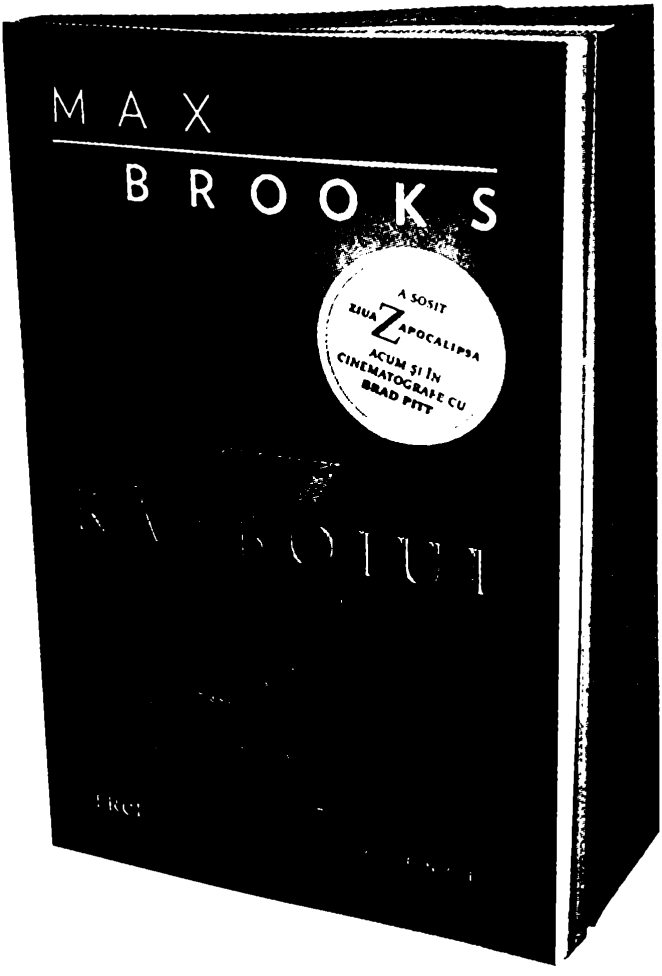
MAX
BROOKS
A SOSIT
ZIUA Z APOCALIPSA
ACUM ȘI ÎN
CINEMATOGRAFE CU
BRAD PITT

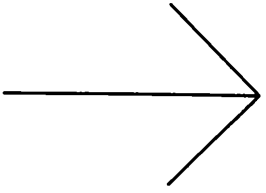

Au mai apărut

EPSILON
SCIENCE
FICTION

IRCI

URSULA K.
LE GUIN
SFÂȘIEREA
CERULUI

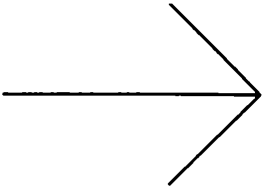

Vor mai apărea

EPSILON
SCIENCE
FICTION

IRCI

JACK-DIN-STICLĂ, Premiile British SF Association
și John W. Campbell Memorial, 2013

„Știți ce-i spațiul? E-un șanț de apărare Un șanț de netrecut, are milioane de kilometri. N-o să ne mai vedem în veci casele Unșpe ani? N-avem cum să rezistăm atât. Și dacă, printr-o minune, rezistăm totuși, o să înnebunim și n-o să mai vrem să ne întoarcem"
Așa încep aventurile celor șapte condamnați care au fost abandonați unsprezece ani în interiorul unui asteroid, pe care trebuie să-l facă locuibil, altfel vor muri. Așa încep aventurile lui Jack-din-Sticlă, care crede că supraviețuirea lui este vitală pentru supraviețuirea speciei și de aceea trebuie să comită mai multe crime..

COPILUL RÂULUI Cartea I din trilogia „Confluenței"

După zece milioane de ani de istorie, omenirea a atins divinitatea și a dispărut într-o gaură neagră, pe care o crease din Marele Nor al lui Magellan A lăsat în urmă obiecte stranii, inclusiv galaxia, pe care a reconfigurat-o complet A mutat stelele și a refăcut planetele, a întreprins modificări genetice.
Planeta Confluența este produsul final al unei civilizații străvechi, o lume pe cale de dezintegrare, abandonată de rasele de zei care au produs-o. Locuitorii ei pare o menajerie desprinsă din insula dr. Moreau.
Unica excepție din bestiarul acela este orfanul Yama, care pornește să afle secretul nașterii și originii sale într-o călătorie inițiatică de-a lungul Marelui Fluviu

ANTOLOGIA NEBULA 2013 Prozele câștigătoare
și finaliste ale Premiului Nebula

Printre altele: un pod este construit peste un râu uriaș de ceață otrăvitoare, populat de o faună stranie... diminuarea luminii soarelui de către transport îi silește pe ultimii oameni supraviețuitori să se ascundă în adâncurile oceanelor înghețate... în viitorul devastat ecologic, bărbați modificați genetic sunt angajați să reproducă dansurile de împerechere ale păsărilor dispărute ale căror gene le poartă ei acum... De asemenea, fragmente din romanele câștigătoare ale premiilor Nebula și Andre Norton

ANTOLOGIA VIZIUNI PERICULOASE

Prozele acestea au fost într-adevăr periculoase pentru vremea lor și majoritatea s-au dovedit cu mult înaintea epocii, păstrându-și forța de extindere a orizonturilor literare. Unele sunt de-a dreptul șocante: de exemplu, cele scrise de Miriam Allen deFord, Robert Bloch sau Carol Emshwiller. Altele sunt bizare și în același timp vizionare: ca povestirile semnate de Brian W. Aldiss, Larry Eisenberg și Norman Spinrad. Iar altele conțin comentariul social subtil și drama umană, pe care visează să le scrie majoritatea autorilor de SF, îndeosebi textele lui Frederick Pohl și Howard Rodman.

Harlan Jay Ellison (n. 1934) este autor american și a scris în principal în domeniul ficțiunii speculative. A publicat peste 1.700 de povestiri, nuvele, scenarii de film, TV și teatru radiofonic, eseuri și articole critice despre literatură, film, televiziune și mediul tipărit. A editat și antologat două volume care au deschis orizonturi noi în science-fiction: *Viziuni periculoase* și *Again, Dangerous Visions*. Ellison a început cariera de scriitor liber-profesionist în 1955, publicând în următorii doi ani peste 100 de povestiri și articole. În 1962 s-a mutat în California și a scris scenarii pentru Hollywood și seriale TV. A fost consultant creativ al serialelor *Zona crepusculară* și *Babylon 5*. Ellison a câștigat 9 premii Hugo, 4 premii Nebula și 2 premii World Fantasy.

SCIENCE FICTION

www.edituratrei.ro

ISBN 978-973-707-867-4